ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

పరిష్కర్త :

శ్రీ మహావాది వేంకటరత్నము, బి. ఏ.

ప్రకాశకులు :

శ్రీ పులహరి ఫిరోజిబాబు

1962

మూల్యము ౘ రూపాయలు

ప్రథమ ముద్రణము
తారణ - మాఘము
ద్వితీయ ముద్రణము
శుభకృతు - హేమంతము

ముద్రణ :
వెల్‌కం ప్రెస్ ప్రయివేట్ లిమిటెడ్,
గుంటూరు-2.

శ్రీ ఫిరోజి ఋషీంద్రులవారు

ఓమ్

విషయసూచిక

గ్రంథావళి

పుటసంఖ్య

కీ. శే. పాటిబండ్ల వీరయాఖ్యులుగారు

ఓమ్

కృతజ్ఞత

సుజనులారా!

శ్రీ ఫిరోజిబుక్షీంద్రులవారు మాపితామహులు. శ్రీరామోపాసకులు. అచలసిద్ధాంతకోవిదులు-అద్వైతతత్వవిదులు-అగు వీరు పరమాత్మసాక్షాత్కారమును బొంది తాము తరించుటయేగాక తమ సదుపదేశములవలనఁ బెక్కుమందిని దరింపఁజేసిరి. వీరు సిద్ధిఁబొంది యిప్పటి కేఁబదియాఱువత్సరములైనది. నాఁటినుండి నేఁటివఱకు వీరి యారాధనము నిరంతరాయముగఁ గొనసాగుచునే యున్నది.

శ్రీవారు సిద్ధిఁబొందినతరువాత వారి శిష్యశిఖామణియైన శ్రీ పాటిబండ్ల వీరయ్యగారు గురుమఠనిర్మాణమునకై నడుముగట్టి తమ పలుకుబడివలన వలసిన విత్తము నంతయుఁ గూర్చి యేతత్కార్యమును బూర్తిగావించిరి. శ్రీ వీరయ్యగారి సత్ప్రయత్నమునకుఁ గీర్తిశేషులును, ఏటుకూరు గ్రామవాస్తవ్యులును, శ్రీఫిరోజిమహర్షి ప్రధానశిష్యులును, అగు శ్రీ వనమా సుబ్బారాయుడుగారును, బాపట్లతాలూకా పెదనందిపాడువాస్తవ్యులు శ్రీ సంకా ఉపేంద్రరావుగారును, దదితర ప్రముఖశిష్యులును, బెక్కుగతులఁ దోడ్పడిరి.

మఠనిర్మాణము పూర్తియైనతరువాత మాతండ్రిగారైన శ్రీ లక్ష్మోజిగారును, వీరయ్యగారును, సుబ్బారాయుఁడుగారును, శ్రీవారి కృతుల నన్నింటిని సేకరించి తాళపత్రములనుండి చాలవఱ కెత్తివ్రాసిరి. వీనిని ముద్రింపించి భక్తలోకమున కందఁజేయవలెనని మాతండ్రిగారును, వీరయ్యగారును, జాలవఱకుఁ బ్రయత్నించిరి కాని వారికోర్కె కొనసాగలేదు. శ్రీ సుబ్బారాయుఁడుగారు దైవకృపచే ‘పరమానందసుధాలహరి’ యను గ్రంథమునుమాత్రము ప్రకటింపఁగల్గిరి.

ఈ గ్రంథము ప్రకటింపఁబడినతరువాత సుబ్బారాయుఁడుగారు తమ గ్రామవాస్తవ్యులైన శ్రీ ఏటుకూరి సీతారామయ్యగారిని ప్రోత్సహించి

వారిచేత 'శ్రీ ఫిరోజిఋషి జీవితచరిత్రము'ను వ్రాయించిరి. దైవానుగ్రహము న నీగ్రంథమునుగూడ వారు ప్రకటింపఁగల్గిరి. ఇంతటితో గ్రంథముద్రణ ప్రయత్న మాగిపోయినది. మాతండ్రిగారును, సుబ్బారాయుఁడుగారును, వీరయ్యగారును, బరమపదించిరి. మఱివీనినిగూర్చి తలపెట్టినవారేలేకుండిరి.

మాతండ్రిగారియనంతరము నేను జాలవఱకుఁ బ్రయత్నించి తెనాలి తాలూకా జంగాలపరిమివాస్తవ్యులైన శ్రీ కొల్లిపర సూరేశ్వరలింగందేవర గారి సాహాయ్యమున 'పన్నగాచలనాయకశతకము' అను గ్రంథమును- పత్తేనపల్లీవాస్తవ్యులైన శ్రీ మద్ది కోటయ్యగారి యభిమానమువలన 'గజేంద్ర మోక్షము' అనుగ్రంథమును-ప్రకటింపఁగల్గితిని. తదాది నే నెంత ప్రయత్నించినను తదితరగ్రంథముద్రణము కొనసాగలేదు. నా జీవితములోఁగూడ నీపని నెఱవేఱదని చాల నిరుత్సాహపడితిని.

కాలము శరవేగమునఁ బరువెత్తినది. పెక్కువత్సరములు గడచి పోయినవి. శ్రీవారియారాధనము మహావైభవముతో నేఁటేఁటఁ గొనసాగు చునే యున్నది. కాని వారిగ్రంథము లన్నియు ముద్రితము లగుసూచనలు నాకెందును గన్పడలేదు. ఈ విచార మిట్లుండ మొదటికే మోసమువచ్చె నన్నట్లు వ్రాఁతప్రతులలోఁ గొన్ని చెదపురుగులవాతఁబడి చాలవఱకు శిథిలములైనవి. మఱికొన్ని శిథిలావస్థలోఁ బడినవి. 'అయ్యో! కర్మమా! ఇవి గూడ దక్కవా యేమి?' యని నేను జాలవిచారపడి యున్నంతవఱకు భద్ర పఱచితిని.

తరువాత నొకప్పుడు నామిత్రులైన శ్రీ మహావాది వేంకటరత్నము గారితో నీగ్రంథములనుగూర్చిచెప్పి శిథిలభాగములనుబూరించి వ్రాతప్రతుల నైనఁ దయారుచేయవలసినదని వారిని గోరితిని. వా రిందులకు హృదయ పూర్వకముగా నంగీకరించిరి. కాని యీగ్రంథముద్రణమునకు వలయువిత్త మంతయుఁ గూర్పఁబడినప్పుడే తా మీపనికిఁ బూనుకొనుట జరుగునని వారు ఖండితముగాఁ జెప్పిరి. వా రిట్లు చెప్పుట చాలసమంజసమని నాకును దోఁచి నది. లేకున్న వారు పూరించి వ్రాసినఫల మేమి? తిరిగి యేచెదపురుగుల వాతనో పడుటయేకదా! కాని ముద్రణమునకు వలయు విత్తమంతయుఁ

గూర్పఁబడుట యెట్లు? ఈమహాకార్యము కొనసాగుట యెట్లు? ఇదియొక పెద్దసమస్య.

కడచిన సంవత్సరము - శ్రీ వారి యారాధనమునకుఁ బూర్వము - ఈ విషయమును గురించి శ్రీ దూపగుంట్ల లక్ష్మయ్యగారికిని, శ్రీ కూరపాటి రాఘవయ్యగారికిని, జెప్ప వారు చాల హర్షించి శ్రీ వేంకటరత్నము గారితో సంప్రదించి, ముద్రణమునకు వలసినవిత్తము నంతయుఁ గూర్తు మనియుఁ, బని ప్రారంభింపవలసినదనియు, మాట యిచ్చిరి. వీరు మాట యిచ్చిన మహూర్తబల మెట్టిదోకాని యచిరకాలములోనే వలసిన విత్త మంతయు సేకరింపఁబడినది. ఈసత్కార్యమున కడిగినవా రెల్లరును లేదనక యథాశక్తి ద్రవ్యసాహాయ్య మొనర్చిరి.

"శ్రీ ఫిరోజి ఋషిగ్రంథావళి" ముద్రణమున కితోధికముగాఁ దోడ్పడిన శ్రీ దూపగుంట్ల లక్ష్మయ్యగారికిని, శ్రీకూరపాటి రాఘవయ్య గారికిని, శ్రీ కూరపాటి లక్ష్మికోటిగారికిని, శ్రీ పొట్టి వీరేశముగారికిని, శ్రీ వేంపాటి లింగయ్యగారికిని, శ్రీ ఇంటూరి సీతయ్యగారికిని, శ్రీ ఆత్మ కూరి బాపయ్యగారికిని, శ్రీ అన్నం వేంకటనారాయణ సోదరులకును, శ్రీ కనుమూరు రామస్వామిగారికిని, శ్రీ వేంపాటి కోటిరెడ్డిగారికిని, శ్రీ జంగా బుచ్చిరెడ్డిగారికిని, తదితర సహాయులకును, నే నెంతయుఁ గృతజ్ఞుఁడను.

ఇంట నెన్ని సంభారము లున్నను జక్కఁగాఁ జేసిపెట్టువా రున్న ప్పుడే యవి రాణించును. అట్లే యీ కూర్పఁబడిన విత్తమును భాషాలోక మున శాశ్వతముగా రాణింపఁజేసిన మన్మిత్రులు శ్రీ మహావాది వేంకట రత్నముగా రెంతయుఁ బ్రశంసార్హులు. వీరు బహుకార్య నిమగ్ను లయ్యు నాకోర్కెను గాదనక విత్తసమార్జనమందును మాకుఁ బెక్కుగతులఁదోడ్పడి యీ గ్రంథము లన్నింటిని నిరంతరదీక్షతో, నిరతాభిమానముతో, నిర పేక్షాభావముతో, నాలు నెలలు కష్టించి, పూరించి, పరిష్కరించి,ముద్రణ మును బూర్తిగావించి, మా యెల్లర కోర్కెను ఫలింపఁజేసినందులకు వీరికి సర్వదా కృతజ్ఞుఁడను.

శ్రీ ఫిరోజి ఋషిగ్రంథావళిని దమ కంపెనీపేరఁ బ్రకటించుటకు సమ్మతించి మా ప్రయత్నమునకుఁ దోడ్పడిన గుంటూరు, వేంకటేశ్వర అండ్ కో., వారికిని; తప్పులు లేకుండఁ జక్కఁగా ముద్రించి సకాలమునకు గ్రంథముల నందిచ్చిన గుంటూరు, చంద్రికా ముద్రాక్షరశాలాధికారుల కును నే నెంతయుఁ గృతజ్ఞుఁడను.

శ్రీ ఫిరోజి ఋషీంద్రులవారి యనంత కృపాబల మెల్లరకు సమకూఱుఁ గాక! శుభములఁ గూర్చుఁగాక !!

సత్తెనపల్లి,
తారణ : మాఘము
16–1–1945

విధేయుఁడు,
పులహరి ఫిరోజిబాబు,
శ్రీ ఫిరోజి మఠాధిపతి.

మఠాధిపతి :

శ్రీ పులహరి ఫీరోజిబాబుగారు

ద్వితీయ ముద్రణము

మహాశయులారా !

"శ్రీ ఫిరోజి ఋషిగ్రంథావళి" ప్రథమ ముద్రణము ప్రతులు భక్త వరుల అభిమానము చేతను, పఠితల యాదరణముననూ, చాలకాలము క్రిందటనే అయిపోయినవి. తదాది ద్వితీయ ముద్రణము వేయించవలెనని మే మెంత ప్రయత్నించినను, ఆర్థిక సహాయము తగినంతగా లభింపకపోవుట చేత మా ప్రయత్న మీనాటివరకును కొనసాగలేదు. ఈ గ్రంథములో ప్రకటింపబడిన ఆ యా భాషాభిమానులయొక్కయు, భక్తుల యొక్కయు ద్రవ్యసహాయముచేత నేటి కీద్వితీయ ముద్రణము వేయింపగల్గితిమి. తొల్లిటి వలెనే భక్తజను లెల్లరు మా యెడ నభిమానముంచి ఈగ్రంథ ప్రచారము లకై మాకు తోడ్పడ వలసినదని ప్రార్థన.

ఈ గ్రంథావళిని నిర్దోషముగను, ఆకర్షణీయముగను ముద్రించి, భక్తలోకమున కందించిన గుంటూరు శ్రీ వెల్‌కంప్రెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వారికి మే మెంతయు కృతజ్ఞులము.

సత్తెనపల్లి,
శుభకృత్ : హేమంతము
15–12–1962.

విధేయుడు,
పులహరి ఫిరోజిబాబు,
శ్రీ ఫిరోజి ఋషి మఠాధిపతి.

ఓమ్

నవకుసుమమాల

రచయిత : శ్రీ మహావాది వేంకటరత్నము

పరతత్త్వజ్ఞుఁడవై తపోధనుఁడవై
భక్తిప్రపూర్ణుండవై
స్థిరసంకల్పుఁడవై గురూత్తముఁడవై
దీపించి సంసారసా
గరమధ్యం బడి మున్గుచున్న నరులన్
గావంగ జన్మించినా
వరయన్ నీవు మనుష్యమాత్రుఁడవె ? దే
వా ! వీరమాంబాధవా !

*   *   *

శ్రీసచ్చిదానంద - చింతనాసక్తులై
ముక్తిఁ గాంచినమహా - భక్తులకును
నిరతతపోయోగ - నియుతులై బ్రహ్మసా
యుజ్య మందినమహా - యోగులకును
అఖిలార్థము లెఱింగి - యద్వైతసూత్రముల్
చదివి చెప్పినమహా - జ్ఞానులకును
ధర్మసంస్థాపన - తత్పరులై మించి
పుడమి నేలినమహా - పురుషులకును

పుట్టిని ల్లగు భారత - భూమియందు
సిరులు నిండినగుంటూరు - సీమలోని
సత్యభామాపురంబున - జనన మంది
మహిమఁ గన్నావు ఫీరోజి - మానిచంద్ర !

తల్లిగర్భంబులో - తనువు దాల్చిననాఁడె
సకలార్థసారంబు - చదివినావు
పురుటింట సావిక - బొడ్డు గోసిననాఁడె
కోర్కెల మొదలంటఁ - గోసినావు
కలినీటి చిలుకుతోఁ - గన్ను విచ్చిననాఁడె
జగము కల్లఁగఁ జూచి - చాటినావు
పాలిచ్చి చిచికొట్టి - జోలపాడిననాఁడె
నిర్వికల్పసమాధి - నెగడినావు

ముందు వెనుకలసంగతి - మొదలెఱింగి
చిఱుతకూకటినాఁడె భా - షించినావు
నిన్నుఁ గీర్తింప మఱి మాకు - నేర్పు గలదె ?
తెనుఁగుయోగీంద్ర ! ఫీరోజి - దేశికేంద్ర !

ఇల్లు వాకిలి గల్గి - యిల్లాలితో నుండి
యింద్రియంబుల నిగ్ర - హించినావు
లోకు లందఱివలె - లోకంబులో నుండి
యీషణాత్రయము జ - యించినావు

కులపద్ధతులమధ్య - మెలఁగుచునే యుండి
విషయసుఖాపేక్ష - విడిచినావు
బహుపురాణాగమ - పఠనంబు లేకుండి
పరమార్థలాభంబు - వడసినావు

శీలసంపద యున్నఁ జం - డాలునైన
శిష్యవాత్సల్య మొప్ప ర - క్షించినావు
నీ సమానులు లేరు మా - నేలమీఁదఁ
దెలుఁగు యోగీంద్ర! ఫీరోజి - దేశికేంద్ర!

నిన్ను నక్కునఁజేర్చి - చన్నిచ్చి పెంచిన
నరసాంబ యేమి పు - ణ్యంబు చేసె
అన్న! రారా! యని - నిన్ను ముద్దాడిన
నర్సోజి యెంత ధ - న్యత్వ మందె
ప్రాణేశుగా నిన్నుఁ - బడయఁగల్గినసాధ్వి
వీరమాంబిక యెట్టి - వేల్పు గొలిచె
తత్త్వజ్ఞుఁ డగునిన్నుఁ - దనశిష్యుఁ డనిచెప్ప
జమిలిశేషార్యుఁ డే - చదువు చదివె

నీ సదుపదేశములు విన - నేర్చినట్టి
శిష్యకోటి యేసుకృతంబు - చేయఁగలిగె
నీభవంబున మా తెన్గు - నేల యెల్ల
దీప్తిగనె నయ్య! ఫీరోజి - దేశికేంద్ర!

పసుల బందెను బెట్టఁ - బరుగెత్తునోబయ్య
మరణంబు నీ కెట్లు - లెఱుఁగనయ్యె?

నీలిమందుకొటారు — నిప్పానం బడువా ర్త
విని పింప నీ కెట్లు — విశదమయ్యె ?
అడవిలో దూరాన — నావులపైఁ బడ్డ
పులిజాడ నీ కెట్లు — బోధపడియె ?
పరిచయమే లేని — పరులమర్మము లెల్లఁ
దెలుపంగ నీ కెట్లు — తెల్లమయ్యె ?

ఆగతానాగతజ్ఞుండ — వైననీకు
నెఱుఁగరానిది కనరాని — దేమి గలదు ?
నీప్రభావంబు గుఱుతింప — నేర్తు రెవరు ?
తెనుఁగుమునిచంద్ర ! ఫీరోజి — దేశికేంద్ర !

మూర్ఖుఁడై నీతోడ - మొండివాదము సేసి
వెఱ్ఱియై కోటప్ప — వినతుఁడయ్యె
క్రూరవర్తను లైన — దారిదోపిడిగాండ్రు
నీ దర్శనంబున — సాదులైరి
మోహాంధురా లైన - శ్రీహరి మతి మాఱి
నీప్రసంగమునఁ బు — నీత యయ్యె
మతభేద మనుమాట — మఱచి కుంకలగుంట
లాలు నీయుపదేశ — లాభ మందె

భక్తిభావంబుతో నీవు — పాటఁ బాడ
నూరిలోనిగ త్తరబాధ — యుపశమించె
నీమహిమ లెట్టివో చెప్ప — లేము తెలిసి
తెనుగుమునిచంద్ర ! ఫీరోజి — దేశికేంద్ర !

మాయావర్తనచాతురీ మహిమతో
మాయామనుష్యుండవై
కాయంబుం గని దారిఁజూపితివి మో
క్షప్రాప్తికిన్; నీయుపా
ధ్యాయత్వంబున శిష్యలోకము పునీ
తంబయ్యె నాంధ్రావనిన్
నీయాధ్యాత్మికచింతనప్రభలు నిం
డెన్ దేశికేంద్రప్రభూ!

నాఁటికినాఁటికిం దెనుఁగు
నాఁటను నీప్రభ నిండిపోయె; నే
టేఁటను నీ సమర్చనము
నేమఱ కేబదియేండ్లనుండి యీ
నాఁటికిఁ జేయుచుండిరి ఘ
నంబుగ శిష్యులు వేలకొద్ది యి
చ్చోటికి వచ్చినారు దయఁ
జూడుము వీరి ఫిరోజి సాధుజీ!

*　　　*　　　*

పొలుపు మిఫులు తెలుఁగు – పూఁదోఁటలో నేరి
కూర్చినట్టి క్రొత్త – కుసుమమాల
దీనితావి తెనుఁగు – దేశమం దెల్లెడ
నిండుఁగాక! తలుగ – కుండుఁగాక!

ఓమ్

* శ్రీ షిరోడిబుషి

జీవితసంగ్రహము

శ్రీమంతం బగుభరతఖండము మహాపురుషులకు జన్మస్థానము. వేదయుగమునం దేమి, పురాణయుగమునం దేమి, చరిత్ర యుగమునం దేమి, ఆధునికయుగమునం దేమి, యెందఱెందఱో మహాపురుషులు మన దేశమున నవతరించి మానవలోకమును బెక్కుగతుల నుద్ధరించిరి. ఇట్టిమహాత్ములను బురాణపురుషు లనియు, నవతారమూర్తు లనియుఁ, గారణజన్ములనియు, నమ్మి వారి కాలయములను, మఠములను, గట్టించి, సదా పూజించునాచారము మన దేశములో సర్వత్ర గలదు. ఈయాచారము మనమతమునందే, మన దేశమునందే గాక, యన్నిమతములందును, అన్ని దేశములందును, సమానముగాఁ గలదు. మహాపురుషసమారాధనము మానవలోకమునకు నిత్యశుభదాయకము.

ఆధునికయుగమునం దవతరించినమహాపురుషులలో శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, స్వామి వివేకానంద, స్వామి రామతీర్థ,

---

* శ్రీ ఏటుకూరు సీతారామయ్యగారు రచించిన "శ్రీ షిరోడిబుషి జీవిత చరిత్రము" ననుసరించి యిది వ్రాయబడినది. విశేషములు దెలియఁగోరువారాగ్రంథమును జదువవలెను.

మున్నగువారు ఖండాంతరప్రసిద్ధిఁ గాంచిరి. నేఁడు వారిపేర మఠములు నిర్మింపఁబడినవి. వారి సదుపదేశములు గ్రంథరూపమునఁ బ్రకటింపఁబడినవి. వారియారాధనములు మహావైభవముతోఁ గొనసాగుచున్నవి. వారు మృతజీవులు.

ఇట్టిమహాపురుషులలోఁ గొందఱు గృహస్థులయ్యు సంసారపంకమునం గూఱుకొనిపోక నిమిత్తమాత్రముగ మెలంగుచు మోక్షాపేక్షతోఁ గేవలాధ్యాత్మికచింతాపరులై కాలము గడపుచుఁ దమజీవయాత్ర ముగించుచుందురు. సామాన్యమానవులకు వీరినిగుఱించి తెలిసికొనునవకాశములే యుండవు ఒకవేళ నట్టియవకాశము లున్నను సామాన్యులు వీరిని గుర్తింపఁ జాలరు. జయదేవుఁడు, రామానందుఁడు, కబీరు, తుకారాం, రామదాసు, మున్నగుమహాపురుషు లందఱీతెగలోనివారు. వీరియనంతరము వీరిశిష్యప్రశిష్యులువీరిమహిమలగుఱించియు, వీరియాధ్యాత్మికజీవితమునుగుఱించియు, లోకమునకు వెల్లడించినప్పుడు "ఆహా! వీ రింతటిమహాపురుషులా?" యని లోకము వీరినిఁ దెలిసికొనఁగలిగినది. వీరే సాధుపుంగవులు, మహాయోగులు, ఋషులు.

ఇట్టిమహాత్ములలో శ్రీఫిరోజిఋషీంద్రులవారొకరు. వీరిమహాత్త్వమును లోక మీనాఁటికిని గుర్తింపఁ జాలకుండుట మిగుల శోచనీయము. ఏకొలదిమందికిమాత్రమో వీరినిగుఱించి తెలియును. అడవిలో వికసించిన దివ్యసుగంధికుసుమమును లోక మెఱుంగనట్లు వీరిపవిత్రచరిత్రమునుగూడ లోక మెఱుంగఁ జాలకున్నది. ఇందులకుఁ దగినంత శిష్యప్రచారముగాని, గ్రంథప్రచారముగాని, లేకపోవుటయే ముఖ్యకారణము.

గుంటూరుమండలములోని సత్తెనపల్లి పురము శ్రీఫిరోజిగారి జన్మస్థలము. వీరు మహారాష్ట్రదేశపుక్షత్రియులు. శ్రీశివాజీ మహారాజువంశస్థులు. వీరిపితామహులైన షాహాజీగారును, శివాజీమహారాజుమనుమలైన షాహుజీగారును, సమకాలికులగుటయేగాక బంధుమిత్రులుగూడ నైయుండిరి. శివాజీమనుమఁడు షాహుజీకిని, రాజారాంకుమారుఁడు శివాజీకిని, క్రీ. శ. ౧౭౦౮లో జరిగినరాజ్యకలహామునందుఁ బాల్గొని షాహాజీగారు షాహుజీపక్షము వహించి చాలపని చేసి వారికి సఖ్యముఁ గుదిరించిరి. తరువాత షాహుజీపంపున హైదరాబాదు దేశమునకుఁ బోయి కొంతకాల మక్కడఁ బనిచేసిరి. కాని యంతలోనేమహారాష్ట్రప్రభువులప్రభ లస్తమించుటంజేసి షాహాజీగారచ్చట నిలువలేక తమ యనుచరులతో బయలుదేఱి పశ్చిమాంధ్రద్వారమున మనదేశమునకు వచ్చిరి. వీరియనుచరులలోఁ గొంద ఱచ్చటచ్చట స్థిరనివాసము లేర్పఱచుకొనిరి. షాహాజీగారుమాత్రము నరసరావుపేటజమీందారువారియొద్ద గొప్పసైనికోద్యోగమును బొంది యాతాలూకాలోని నెకరికల్లుగ్రామమునందు నివసించిరి. అచ్చట వీరికి నరోన్సిజి యను నొకపుత్రరత్న ముదయించెను.

నరోన్సిజిగారు యుక్తవయస్సు వచ్చినతరువాత నర్సూబాయి అను సుదతీతిలకమును బెండ్లియాడి సత్తెనపల్లి జమీందారులగు శ్రీరాజా మానూరు వేంకటగోపాలరాయనింగారికొలువులో సుబేదారుగాఁ బ్రవేశించి యాపురమునందే స్థిరనివాస మేర్పఱచుకొనిరి. జమీందారుగారివలన వీరికిఁ దగినయిల్లు, భూములు, మున్నగుసమస్తసౌకర్యములు లభించెను. వీరిజీవ

యాత్ర కే లోపమును లేకుండెను. కాని సంతానభాగ్యము మాత్రము కొఱవడెను సంతానమును గోరి వీ రనేక దాన ధర్మములు చేసిరి. తీర్థయాత్రలు గావించిరి. ఎన్ని సుకృతము లొనర్చినను వీరి కోర్కె ఫలింపలేదు.

ఇట్లు చాలకాలము గడచినమీఁదట నొకప్పుడు చిదంబర యోగి యను నొక సాధుపుంగవుఁడు సత్తైనపల్లికి వచ్చెను. నర్సోజిగారతనిని దమయింటికిఁ గొనివచ్చి వినయపూర్వకముగ సత్కరించి తా మనపత్యు లనియు, సంతానప్రాప్తి గలుగున ట్లనుగ్రహింపవలయుననియుఁ బ్రార్థించిరి. ఆయోగిపుంగవుఁ డును బుణ్యమూర్తులగు నాదంపతులయెడఁ గరుణగలవాఁడై వారికి ఆదిత్యమంత్రము నుపదేశించి యామంత్రమును శ్రద్ధా భక్తులతో జపించుచు నాదివారమునాఁ డుపవసించి సూర్యా రాధన మొనర్పవలసినదనియు, నిట్లాఱు నెలలు నిండునప్పటికి వారికి సంతానము గల్గుననియు, నందుఁ బ్రథమసంతానము సుజ్ఞానియై దీపించుననియుఁ జెప్పి వెళ్ళిపోయెను.

చిదంబరయోగి యానతిచ్చినప్రకారము నర్సోజి భార్యాసహి తుఁడై షణ్మాసములు సూర్యారాధన మొనర్చెను. అనంతర మీపుణ్యదంపతులకుఁ ద్రిమూర్తులు జన్మించినట్లు ముప్వురు కుమారులు గల్గిరి. వారిలో జ్యేష్ఠులు శ్రీఫిరోజిగారు. మధ్య ములు వెంకోజిగారు. కనిష్ఠులు గోవిందరావుగారు. శ్రీఫిరోజి గారు సంతతము తారకమంత్రోపాసకులగుటంజేసి శివాంశసం భూతు లనియు, వెంకోజిగారు నిరంతరమౌనవ్రతపరాయణు లగుటంజేసి బ్రహ్మాంశసంభూతు లనియు, గోవిందరావుగారు పుట్టినతరువాత నింట నెన్నఁడులేని గోసంపద మిక్కిలి యభి

వృద్ధియగుటంజేసి విఖ్యాతశసంభూతు లసియు, ప్రసిద్ధిగాంచిరి. ఈసుతత్రయపవిత్రోదయమునంజేసి సర్సోజీదంపతులు అత్రి మహర్షి దంపతు లన నొప్పిరి.

ఈకుమారులలోఁ గనిష్ఠు లైనగోవిందరావుగారు పదునెనిమిది సంవత్సరములు పెరిగి అవివాహితులుగనే చనిపోయిరి. రెండవవారైన వెంకోజీగారు డెబ్బదిసంవత్సరములు జీవించి శ్రీ ఫిరోజిగారు సిద్ధిపొందిన తరువాతఁ గొంతకాలమునకుఁ జని పోయిరి. వీరికి వెంకుబాయియందుఁ బెదగోవిందరావు అను నొకకుమారుఁడును, గోవిందమ్మయనునొక కొమార్తెయును, గల్గిరి. పెదగోవిందరావుగారికి నర్సూబాయియందు నాగోజి, వెంకోజి, ఫిరోజి, ప్రసాదరావు, లక్ష్మోజి, అను నైదుగురు కుమారులును, వెంకుబాయి అనునొక కూఁతురును గలిగిరి.

శ్రీఫిరోజిగారు క్రీ. శ. ౧౮౨౯ సంవత్సరమునకు సరియైనవిరోధి సంవత్సర ఆషాఢశుద్ధ ఏకాదశినాఁడు జన్మించినట్లు నిర్ణయింపఁ బడినది. వీరు బాల్యమునుండియుఁ బ్రతివస్తువును బరమార్థ దృష్టితోఁ దిలకించుచుండెడివారు. ఐహికవిషయాసక్తి వీరి జీవితమునం దెచ్చటను గానరాదు. బాల్యమునుండఁ వీరికి బైరాగు లన్నను, గోసాయీ లన్నను, భగవద్భక్తు లన్నను, మిక్కిలి యభిమానము. ఇట్టివా రెవ్వరైన గ్రామములోనికి వచ్చిరేని ఆఁకలిదప్పి లెఱుంగక వారిని సేవించుచుండెడివారు. ఒక్కొకప్పుడు పరమార్థసంభాషణములతో వారి కాశ్చర్య మును గలిగించుచుండెడివారు. భగవంతునిగుఱించి తెలిసి కొనుటయే వీరి కాబాల్యసిద్ధ మైనకాంక్ష.

ఈపరమకాంక్ష వీరి విద్యాభ్యాసమునందును వ్యక్త మగుచున్నది. వీరికిఁ బదియేండ్లు నిండునప్పటికే మిక్కిలి భాషాజ్ఞానము గలిగినది. ఆంధ్రమునందేగాక సంస్కృతమునందును దగినపాండిత్య మేర్పడినది. వీరు పండ్రెండవయేఁటనే చిన్న చిన్న కీర్తనలు, మంగళహారతులు, తత్వగేయములు, రచించినట్లు వీరి చాటువులంబట్టి రూఢి యగుచున్నది. వీరు స్వయం కృషిచేతనే యుభయభాషాపాండిత్యమును గడించినట్లు చెప్పుదురు. ఒకానొకప్పుడు సంస్కృతపండితుఁ డొకఁడు వీరి పాండిత్యమున కాశ్చర్యపడి "నాయనా! నాయొద్ద సంస్కృతమును బ్రత్యేకముగ నభ్యసింతువా?" యని బాలుఁడైన శ్రీఫిరోజినిఁ బ్రశ్నించెనఁట. అందులకు వారు ప్రహ్లాదచరిత్రములోని "చెప్పఁ డొకచదువు మంచిది" అను పద్యమును జదివి "అయ్యా! ఈ చదువులతోను, శాస్త్రములతోను, నాకు నిమిత్తము లేదు. భగవంతునిఁగూర్చి చెప్పఁగలిగిన చదువు తమయొద్దఁగలదేని దప్పక యభ్యసించెద" నని పల్కెనఁట! ఈబాలుని పరమార్థకాంక్ష కాంపడితుఁడు నివ్వెఱపడి నిరుత్తరుఁ డయ్యెనఁట.

ఒకనాఁడు చిదానందుఁ డనునొకయోగి వీరిగ్రామమునకు వచ్చి వీరియింటికి దగ్గఱనే యున్న యొకచెట్టుక్రిందఁ గృష్ణాజినాసీనుఁడై సదా ధ్యానయోగమున నుండెను. బాలుఁడైన ఫిరోజి యాతనియెడ భక్తిశ్రద్ధలు గలవాఁడై పాలు, పండ్లు, దెచ్చి సమర్పించి యాతని కెదురుగాఁ జేతులు గట్టుకొనియుండెను. ఆయోగిపుంగవుఁడును దన్ను దర్శింపవచ్చినతదితరులఁ బల్కరించి యనుగ్రహించి పంపుచుండెనేకాని బాలుఁడైన ఫిరోజిని మాత్రము ప్రశ్నింపలేదు. తుదకుఁ గన్నెత్తియైనను జూడ

లేదు. అయినప్పటికి ఫిరోజి యతని నెడఁబాయక, ఆకలిద
ప్పులఁగూడఁ బాటింపక, యచ్చటనే స్థిరమతితో నుండెను.
అంతలోఁ బ్రొద్దుగ్రుంకుసమయ మయ్యెను. అప్పు డాయోగి
ఫిరోజిపైఁ గృపావలోకనములఁ బఱపుచు "నాయనా! నీ
వెవరవు? ప్రొద్దు గ్రుంకుచున్నను-నిం దేల యుంటివి? నీకా
మిత మేమి?" యని ప్రశ్నింప శ్రీఫిరోజి తద్దయు భక్తితో
నతని యడుగుఁదమ్ములపై వ్రాలి "మహాత్మా! నా కీప్రపంచ
మంతయుఁ దమోమయముగాఁ దోఁచుచున్నది, ఏమి చేయు
టకును, నెటు పోవుటకును, నాకు దిక్కు దెలియుటలేదు. ఈ
చీఁకటిని భేదించు దివ్యప్రకాశము ననుగ్రహింపు" మని ప్రార్థిం
చెను. ఆబాలుని పరమార్థకాంక్ష కాపరమయోగి పరమా
నందభరితుఁడై లేవనెత్తి "వత్సా! నీవు ధన్యుఁడవు. నీమూల
మున నెందఱెందఱో తరింపనున్నారు. సంసారపంకమునం
గూఱుకొనక సావధానుఁడవుగ" మ్మని భవతారకమగు
తారకమహామంత్రము నతని కుపదేశించెను. శ్రీఫిరోజియుఁ
దన్మంత్రజపపరాయణుఁడై కొలఁదిసేపు బాహ్యప్రపంచమును
మఱచెను. తరువాతఁ గన్నులు దెఱచిచూచునప్పటి కాయోగి
పుంగవుఁ డదృశ్యుఁడయ్యెను. శ్రీరామచంద్రమూర్తియే చిదా
నందరూపమున సాక్షాత్కరించి తనకుఁ దారకమంత్రోపదేశ
మొనర్చెనని శ్రీఫిరోజిఋషీంద్రులవారు తరువాతఁ జెప్పిరి.
ఈపవిత్రాశయముతోడనే వీరు "ఆచార్యశతకము" ను
రచించిరి.

శ్రీఫిరోజిగారు యుక్తవయస్కులైనతరువాతఁ దమబంధువు
లును, నూజివీడు గ్రామవాస్తవ్యులును, నగు శ్రీఘటకాల వెం

కోజిగారికుమారీమణి వీరాబాయి యనుసాధ్వీశిరోమణినిఁ బెం డ్లాడిరి. పూజ్యురాలైనవీరమాంబ సంతతపతిసేవాపరాయణ. పతిభక్తిరూప. పరమసుశీల. ఉత్తమచారిత్ర. అన్నివిధ ములఁ బతికిఁ దగినపుణ్యసతి. ఈపుణ్యదంపతులకు లక్ష్మోజి, నర్సోజి, చినగోవిందరావు, అనుముగ్వురుకుమారులును, లక్ష్మి బాయి, వీరాబాయి, పెదగోవిందమ్మ, చినగోవిందమ్మ, యను నల్వురు కొమార్తలును, సప్తసంతానము లోయన జన్మించిరి. రెండవకుమారుఁడైన నర్సోజి బాల్యముననే చనిపోయెను. మూడవకుమారుడైన చినగోవిందరావు లక్ష్మిబాయి యను కులవధూతిలకమును బెండ్లాడి యామెయందు రామాబాయి యనునొకపుత్రికారత్నమునుమాత్రము గాంచెను. జ్యేష్ఠ కుమారులైనశ్రీలక్ష్మోజీగారు వెంకుబాయి యనుపతివ్రతా శిరోమణిని బరిణయమాడి శ్రీఫిరోజిబాబు అనునొకపుత్రరత్న మును, నర్సాబాయి, జ్ఞానాబాయి, అనునిర్వురుపుత్రికామణు లను గాంచిరి.

శ్రీఫిరోజిబుఖీందుగ్రిలవా రింతపెద్దకుటుంబముగలవారయ్యుఁ దాపత్రయపీడితులు గాక, విషయసుఖలోలురుగాక, తామ రాకుమీఁది నీటిబొట్టువలెఁ గేవలాధ్యాత్మిక చింతన ముతోఁ దమగృహస్థధర్మమును నిర్వర్తించిరి. వీరికివయస్సు మీఱినకొలఁది నాత్మదర్శనాభిలాష హెచ్చెను. నిరంతర తారకమంత్రోపాసనాపరులై, నిశ్చలధ్యానసమాధి నిష్ఠా గరిష్ఠులై, జితేంద్రియులై, యెట్టకేలకు నాత్మసాక్షాత్కార మును బొంది తమయాబాల్యపరమార్థతృష్ణ నపనయించు కొనిరి. తరువాత సీతారామాంజనేయము, పంచదశి, జ్ఞాన

వాసిష్ఠము, రామస్తవరాజము, వాసుదేవమననము, భగవద్గీత, ఉపనిషత్తులు, అద్వైతసుధాలహరి, భాగవతము, మొదలగునుద్గ్రంథములఁ జదివి విశేషజ్ఞానసంపన్నులై పండితులతోఁ దత్త్వచర్చలు గావించుచు వేదాంతప్రతిపాదకములగు ననేక గేయగ్రంథములు, శతకములు, పద్యకావ్యములు, దండకములు, వచనగ్రంథములు, తత్త్వములు, పెక్కులు రచించిరి. శ్రీభద్రాచలయాత్ర గావించి తమయిష్టదైవమగుశ్రీరామచంద్రమూర్తిని దర్శించిరి. "పరమానందసుధాలహరి" లో భద్రగిరియాత్ర వర్ణింపఁబడినది.

ఆబాల్యసిద్ధముగ నప్పుడప్పుడు వీరు చూపినమహిమలం బట్టియు, నిరంతరసాధువర్తనముంబట్టియుఁ, దత్త్వజ్ఞానముం బట్టియు, వేదాంతప్రసంగములంబట్టియు, వీరి కప్పుడే పెక్కుమంది శిష్యులేర్పడిరి. వీరు కేవలాద్వైతు లగుటంజేసి జాతిమతభేదములను బాటింపక, యన్నిమతములవారిని, అన్ని వర్ణములవారినిఁ, గడకుఁ బంచములనుగూడ గుణమునే ప్రధానముగఁ గైకొని తమశిష్యకోటిలోఁ జేర్చుకొనిరి. మతాంతరుఁడైనకుంకలగుంట లాలుసాహెబు వీరిప్రియశిష్యుఁడు. ఎల్లప్పుడు నీడవలె వెన్నంటి దిరుగువాఁడు. పంచములలో రామదాసు, అప్పలస్వామి, ముఖ్యశిష్యులు.

ఈవిధముగా శిష్యకోటి ప్రబలినకొలంది వీరిప్రభలు చాలవఱకు వ్యాపించెను. దీనితో వీరి శిష్యలోకసంచార మెక్కువయ్యెను. వీరి మహిమలు సర్వత్ర సుప్రకటితము లయ్యెను. సత్తెనపల్లి జమీందారువారును వీరిమహిమలను బ్రత్యక్షప్రమాణముల

తోఁ దెలిసికొని వీరిని సత్కరించిరి. హైదరాబాదురాజ్యము లోని హుమ్నాబాదులో నున్నమాణిక్యప్రభువులవారును వీరిమహిమను గుర్తించి వీరివలన సదుపదేశమును బొంది తరించిరి.

ఈతీరునఁ బ్రసిద్ధిగన్న మహాపురుషులు శ్రీ ఫిరోజి ఋషీంద్రుల వారు తమయఱువదవసంవత్సరము నిండిననాఁడు - అనఁగా క్రీ. శ. ౧౮౮౯ సం॥ జూలై ౯ వ తేదీకి సరియైన విరోధినామ సంవత్సర ఆషాఢశుద్ధఏకాదశి మంగళవారమురాత్రి లింగో ద్భవకాలమునందు "హర! హర! హర!" యని ముమ్మా రుచ్చరించి పరబ్రహ్మంబునం దైక్యమునొందిరి. వీరు పరమప దించినతరువాత వీరిప్రియశిష్యులైన వనమా సుబ్బారాయుఁడు గారును, పాటిబండ్ల వీరయ్యగారును, సంకా ఉపేంద్రరావు గారును, వీరిపేర నొకమఠమును గట్టించిరి. వీరిజ్యేష్ఠకుమారు లైన శ్రీలక్ష్మోజిగారు మఠాధిపతులై ప్రతిసంవత్సరము వీరి యారాధనమహోత్సవమును మహావైభవముతో జరుపుచు, మఠాభివృద్ధికై నిరంతరము కృషిచేసి పెక్కుఘనకార్యముల నిర్వహించి యన్నింటను దండ్రికిం దగినకుమారు లనిపించు కొని కొలది యేండ్లక్రిందటనే పరబ్రహ్మసాయుజ్యముం బొందిరి.

వీరియనంతరము వీరికుమారులైన శ్రీఫిరోజిబాబుగారు ప్రకృ తము మఠాధిపతులైయున్నారు. వీరును దండ్రికిఁ దగినకుమా రులు. తాతగారికిఁ దగినమనుమలు, గుణవర్తనాదికములందుఁ బెద్దలు. పరమశాంతస్వభావులు. వీరు పుణ్యశీల యగురామా

బాయి యనుకాంతాలలామను బెండ్లాడి గృహస్థధర్మమును జక్కఁగా నిర్వర్తించుచు, లక్ష్మోజిబాబు, గోవిందరావు, వెంకోజి యనుముగ్గురు పుత్రరత్నములను - సరోజిని, రాజ్యలక్ష్మీబాయి, హీరాబాయి యనుముగ్గురు పుత్రికామణులను- గాంచిరి. బహుకుటుంబభారము గలవారయ్యు వీరు ప్రాలుమాలక మఠకార్యనిర్వహణమునం దత్యంతశ్రద్ధ గలవారై యేతభివృద్ధికిఁ బెక్కుగతులఁ బాటుపడుచున్నారు. ఉత్తమగుణవతి యగు శ్రీమతి త్రిపురనేని సాధువమ్మగారి యనూనాదరాభిమానములంజేసి మఠప్రాకారనిర్మాణమును బూర్తిగావించిరి. శ్రీ దూపగుంట్ల లక్ష్మయ్యగారి ప్రోత్సాహమునను, శ్రీ కూరపాటి రాఘవయ్యగారియభిమానమునను, దదితరప్రముఖుల యనూనసాహాయ్యమునను, జిరకాలాపేక్షితమగు "శ్రీ ఫిరోజిబుషి గ్రంథావళి" ముద్రణమును బూర్తిగావింపఁగల్గిరి. వీరిహయాములో శ్రీ ఫిరోజిమఠ మెల్లగతుల నున్నతసంస్థగాఁ బెంపుగనుసూచనలు గన్పించుచున్నవి. ఇవి త్వరలోనే ఫలించుఁగాక !

శ్రీ ఫిరోజిమహర్షిశిష్యపరంపరకును, దత్పౌత్రులగు శ్రీ ఫిరోజిబాబుగారికిని, నేతత్కుటుంబమునకును, బరాత్పరుఁడు చిరాయురారోగ్యశుభయశశ్శ్రీల ననుగ్రహించుఁగాక !

ఓం శాంతిః

సత్తెనపల్లి,
16-1-1945.

— పరిష్కర్త

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి మహిమలు

౧. ఓబయ్య మరణము :

శ్రీఫిరోజిఋషీంద్రులవారు చిన్నతనమునుండియుఁ బ్రతివ్యక్తి యొక్క ముఖలక్షణములఁ బరిశీలించి యతఁ డెట్టివాఁడో, యతనిభూతభవిష్యద్వర్తమానస్థితు లెట్టివో, చూచినట్లు చెప్పగలిగెడువారు. వీరు తొమ్మిదేండ్ల ప్రాయమప్పు డొక నాఁడు తమయింటి కావలవీథికి సమీపమున నున్నయొక ఱోటి యొద్దఁ దల్లియు, నితరస్త్రీలును, గలిసి పిండి గొట్టుచుండఁ జిన్న తన మగుటం జేసి యచ్చటికిఁబోయి కూర్చుండిరి. అంతలో భవిరిశెట్టి ఓబయ్య యనునొక వైశ్యుఁడు తన పొలములో మేసినయావులను బందెఁ బెట్టునిమిత్త మావీథనే తోలుకొని పోవుచుండెను. ఆలకాపరి యతనిని వెంబడించి విడిచిపెట్టుమని బ్రతిమాలుచుండెను. కాని ఓబయ్య కోపముచే నొడలు దెలియక యతనిని దిట్టుచుఁ, బసులఁ గొట్టుచు, గేకలు వేయుచుఁ, జనుచుండెను. ఆదృశ్యమును ఫిరోజిగారు చూచి "ఆహా! ఇతఁ డెంతమూర్ఖుఁడు? తనకుఁ గలుగఁబోవునాపదను గుర్తింపలేక పసుల బందెఁబెట్టఁబోవుచుండెనే? ఇతని ముఖలక్షణములంబట్టి యితఁ డీనాఁడు ప్రొద్దు గ్రుంకులోపల మరణించునని తోఁచుచున్నది"దనెను. ఆమాటలకుఁ దల్లియు, నచ్చట నున్న

స్త్రీలును, జాల నబ్బురపడిరి. వారు చెప్పినప్రకార మానాఁటి సాంయకాలమున ఓబయ్య యేదోమాటమీఁద భార్యతోఁ గలహించి, యామెను బయటికి గెంటి, తలుపుబిగించి ప్రొద్దు గ్రుంకునప్పటి కురినేసికొని చచ్చెను. దీనితో ఫిరోజిగారి మహిమ యూరిలో గుప్పుమనెను. ఈసంగతి విన్న వారెల్లరు బాలఫిరోజిగారినిఁ బెక్కు తెఱఁగులఁ గొనియాడిరి.

౨. మాదల శ్రీహరి :

శ్రీఫిరోజిగారు గృహస్థులైనతరువాత నొకనాఁ డేదోపని మీఁద మాదల శ్రీహరి యను వేశ్య యున్న బజారునఁ బోవు చుండిరి. వారు తనయింటిదగ్గఱకు రాఁగానే యావేశ్య యెదురుగాఁబోయి నమస్కరించి లోనికి దయచేయుఁడని ప్రార్థించెను. వేశ్యాగృహమని వారేమాత్రమును సంకోచింపక యామెవెంట లోనికిఁ జనిరి. శ్రీహరియు వీరినిఁ దగినరీతి సత్కరించి "అయ్యా! తాము రసికులు, కవీశ్వరులు, చక్కని కీర్తనలు వ్రాయఁగలరఁట. నాకు నాలుగు జావళీలు వ్రాసి పెట్టుఁడు. నేను మీదానను. నా యీ శరీరము మీయధీన" మని కామవికారమునకు లోనై నర్మగర్భంబుగాఁ బల్కెను. ఫిరోజిగా రామెహృదయము నెఱింగినవారై జితేంద్రియులు గావున నేమాత్రమును జలింపక పుత్రీభావముతో నామెకు జ్ఞానోపదేశము గావించిరి. వారిసదుపదేశ ప్రభావమువలన శ్రీహరి మతిమాఱి పరమయోగినియై తరించెను. ఇది తెలిసిన వారెల్లరు ఫిరోజిగారిజితేంద్రియత్వమున కబ్బురపడి వారిని వేనోళ్ళఁ గొనియాడిరి.

3. ఆలమందలోఁ బులి :

ఒకప్పుడు ఫిరోజిగారు తమయింటిముంగిట నిలువఁబడి కొందఱు
పెద్దమనుష్యులతోఁ బ్రసంగించుచుండిరి. వారిచేతిలో నొక
చిన్నకఱ్ఱ యుండెను. ప్రసంగమధ్యమున వారు "ఇశ్" అని
దేనినో యదలించినట్లు తమచేతికఱ్ఱను గిరాటువైచిరి. అచ్చటఁ
గుక్కగాని, పిల్లిగాని, మఱి యేజంతువుగాని లేదు. వారు
దేని నదలించినది యాపెద్దలకు బోధపడలేదు. అది వారికిఁ
జాల వింతగాఁ దోఁచినది. కాని ఫిరోజిగారిమహత్త్వ మెఱింగిన
వారగుటచే నిది యొకనిగూఢమైన మహిమయని భావించి
"స్వామీ! ఇచ్చట మేము దప్ప మఱియేజంతువును లేదే?
మీరు మమ్మే యదలించితిరా యేమి? మీచర్య మాకుఁ
జాల నగోచరముగా నున్నది. తెలియఁ జెప్పు" డని వేడిరి.
ఫిరోజిగారును జిఱునవ్వుమొగముతో "ఆ! ఏమియు లేదు.
మనజమీందారువారియావు లడవిలో మేయుచున్నవి. పులి
యొకటి యాలమందమీఁదికి వచ్చి యొకగోవును బట్ట నది
'అంబా' యని యఱచినది ఆయఱపు నాకు వినఁబడుటచేఁ
బులి నదలించి పాఱఁదోలితిని. ఆవు సురక్షితముగానే యున్న"
దని చెప్ప వారెంతో విస్మయమునొంది యావృత్తాంతమును
జమీందారువారి కెఱిఁగించిరి. ఆయనయు నీవిషయమును
మఱువక యావులు మందనుండి తిరిగి రాఁగానే లంబాడీవాని
నడిగెను. వాఁడును బులి వచ్చి గోవును బట్టినమాట నిజమే
యనియు, దాని కదియే యెవ్వరో యదలించినట్లు పాఱిపోయె
ననియుఁ జెప్పి జమీందారువారికి మిక్కిలి యాశ్చర్యమును
గలిగించెను. ఈమహిమవలన శ్రీఫిరోజిగారియెడ జమీందారు

వారి కనుపమభక్తిశ్రద్ధలు గలిగెను. పురజనులయందు భక్తి ప్రపత్తులు మఱింత హెచ్చెను.

౪ నీలిమందు కొటారు :

ఒకప్పుడు శ్రీఫిరోజిగారు సత్తెనపల్లికి సమీపమునఁ గల పాకాలపాడుగ్రామమునకు వెళ్ళిరి. వారచ్చట బసచేసియుండఁగాఁ గోట అచ్చయ్య అను నూతలపాటివర్తకుఁడు వారిని దర్శించి "స్వామీ! మే మీ సంవత్సరము నీలిమందు నెక్కువగాఁ గొని సత్తెనపల్లిలో నిలువయుంచినాము. మా కేమైన లాభించునది లేనిది చెప్పవలసిన" దని వేడెను. వెంటనే వారు "లాభముమాట దేవుఁడెఱుగును. ఆయింటికి గొప్పముప్పు రానున్నది. ముందాయిల్లు ఖాళీచేసి మీ నీలిమందును మఱొకయింటఁ జేర్పుఁ" డని చెప్ప నావర్తకుఁడు గుండెలు బాదుకొనుచుఁ బోయి నీలిమం దంతయు మఱొకయింటఁ జేర్చెను. మఱునాఁడే ఆయిల్లును, మఱికొన్ని యిండ్లును, దగులఁబడెను. ఆవర్తకుఁడు ఫిరోజిగారి మహాత్మ్యమునకుఁ జాల యద్భుతపడి యాసంగతిఁ బురజను లందఱకుఁ జాటి చెప్పెను.

౫. కోటప్ప పిచ్చి :

ఒకనాఁ డెడ్లగుంట్లపాడు వాస్తవ్యుఁడైన వంధ్యా కోటప్ప యను తెలగకొలమువాఁ డొకఁడు ఫిరోజిగారిని దర్శింపవచ్చి తానొక మహావిద్వాంసునిఁబోలె "భగవంతునిఁ జూపింపఁ గలరా స్వామీ!" యని ప్రశ్నించెను. "చూపింపఁగల" నని

వారు బదులుచెప్పి యతని కీశ్వరసాక్షాత్కారమునుగుఱించి చక్కగా బోధించిరి. అది యంతయు విని కోటప్ప కొంత విచారించి, తలయూపి; క్రిందుమీఁదులు చూచి, చాల నిరాదరణబుద్ధితో "స్వామీ! నాకుఁ దెలిసినదానికంటె మీ రెక్కుడు చెప్పిన దేమి గలదు? ఈమాత్ర మిదివఱకు నే నెఱుంగనా? మీ రేమో గొప్పవారని భ్రమపడితి" నని తిరస్కారసూచకముగఁ బలికెను. అందులకు వా రేమాత్ర మును గోపింపక మెల్లనిమాటలతో "అయ్యా! నాకింతకంటె మఱేమియుఁ దెలియదు. నీ కీశ్వరునిఁజూడవలెనని పెద్దపిచ్చిగా నున్నది. నీపిచ్చి నేఁ గుదుర్చఁజాల" నని పలికిరి. వీరిమాట ప్రకారము కోటప్ప మనస్సుచెదీనవాఁడై పిచ్చివాఁడయ్యెను. తరువాత వీని బంధువులు ప్రార్థింపఁగా ఫిరోజిగారు కరుణించి యతనిపిచ్చి భగవద్భక్తిగా మాఱునట్లు సెలవిచ్చిరి. తదాది కోటప్ప పిచ్చికుదిరి నిశ్చలభక్తిపరుఁ డయ్యెను.

౬. దారి దోపిడిగాండ్రు :

ఒకప్పుడు ఫిరోజిగారు శిష్యసంచారార్థము చిలకలూరిపేటకు వెళ్ళిరి. వారు వెళ్ళినతరువాతఁ బచ్చిబాలెంత యయినవారి సతీమణికిఁ గలరా తగిలి ప్రాణముమీఁదికి వచ్చెను. శీఘ్రముగా రావలసినదని బంధువులు వారికిఁ గబురుపంపిరి. ఆ వార్త వారికి జేరునప్పటికిఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెను. చీఁకటిరేయియైనను ఫిరోజిగారు సంకోచింపక వెంటనే బయలుదేరి ప్రయాణము సాగించిరి. వారివెంట రామిశెట్టి సీతారామయ్య యను నొకశిష్యుఁడుమాత్ర ముండెను. వా రాకటికిచీకఁటిలో వచ్చు

చుండ మధ్యేమార్గమున నలువురు దారిదోపిడిగాండ్రు వారి పైఁ బడిరి. సీతారామయ్య చాలభయపడి చెట్లుచాటుకు జారెను. ఫిరోజిగారుమాత్రము నిశ్చలచిత్తులై యానలువురు దొంగలను శ్రీరామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నులుగా భావించి యారూపమున సాక్షాత్కరించిన ట్లుప్పొంగి "* ఎంతో బ్రహ్మానందమాయనే-మన- చింత లన్నియుఁ దీరిపోయెనే-" అనుకీర్తనము నాశువుగాఁ బాడిరి. ఆకీర్తనము నాలించినంతనే యా దొంగలు వారిని గుర్తించి వారియెడ భక్తిభావము గల వారై తెల్లవాఱువఱకు వారిని వెంబడించి సాగనంపిరి.

౭ కలరా వ్యాధి ;

అట్లు బయలుదేరి వీరు గ్రామములోనికి రాఁగానే ప్రజలు గుంపులుగట్టి వచ్చి "స్వామీ! ఈగత్తరబాధ నుపశమింప జేయుఁ" డని ప్రార్థించిరి. ఇంట భార్య మరణశయ్యమీఁద నున్నదనియుఁ, బురిటింటి బిడ్డఁడు పాలులేక యల్లాడుచున్నాఁ డనియు, వారికిఁ దెలియవచ్చెను. వెంటనే గృహమునకైనను బోవక వారు చెఱువులో స్నానమొనర్చి వార్చి మహాలక్ష్మి వృక్షముకడ నాసీనులై యాతల్లిమీఁద ననేక మంగళహారతు లాశువుగాఁ జెప్ప మొదలిడిరి. తరువాతఁ దమకుటుంబక్షేమ మును గోరి "బాలు నేలు పసి బాలుని దల్లిని - రక్షించు మమ్మ - రక్షించు మహాలక్ష్మి! రక్షించు మమ్మ!" యని దేవిని స్తుతించిరి. ప్రొద్దుగ్రుంకువఱకు వా రచ్చటనే దేవీ పూజారతులై యుండిరి. అంతలో వారిభార్యకు వ్యాధి తిరుగు

* చూడు - పుట ౫౮. పరమానందసుధాలహరి.

మొగముపట్టెనని కొందఱు వచ్చి చెప్పిరి. తరువాత నూరి లోనిగత్తరబాధ యంతయుఁ జేతులతోఁ దీసివేసిన ట్లుపశ మించెను.

౮. భద్రాచలయాత్ర :

శ్రీస్వభానునామసంవత్సర చైత్రశుద్ధనవమికి ఫిరోజిగారు కుటుంబసహితముగాఁ బెక్కుమందిశిష్యులతో భద్రగిరియాత్రకు బయలుదేరి బండ్లమీఁదఁ గొన్నిదినములు ప్రయాణముచేసిన పిమ్మట భద్రగిరికి రెండుమకాములదూరములో నొకనాఁటి రాత్రి యొక చిన్నపల్లెయందు మకాముచేసిరి. అదివఱకే య చ్చట విడిసియున్న యాత్రాపరులు గొందఱు వంటలు చేసికొను చుండిరి. మఱికొందఱు భుజించుచుండిరి. మన యాత్రికులు వంటచేసికొనుటకై బియ్యపుమూటను వెదకఁగా నది యేబండి లోనను గన్పడలేదు చాలసేపు వెదకి యెందునుగానక యెచ్చ టనో దారిలో జారి పడిపోయి యుండునని భావించిరి. కాని యంతమందికి నన్న మెట్లు? ఆచీఁకటిలో నెచ్చటికిఁ బోగలరు? అందఱకు నాఁకలిబాధ మిక్కుటముగా నుండెను. పిల్లలు మొదలు పెద్దలవఱకు నన్నమో యన్నమోయని మొఱ పెట్ట సాగిరి. కొంద ఱాఁకలిబాధకుఁ దాళలేక పడిపోయిరి. కొందఱు శోషవచ్చి కన్నులు తేలవైచిరి. ఈదృశ్యమునుగాంచి ఫిరోజి గారు చాల విచారపడి యెంతయు భక్తిభావముతో శరీరము మఱచి యా శ్రీరామచంద్రునిఁగూర్చి

*ఎంత నిర్దయ మానసుఁడవు - రామ నే-
నెంత వేడినఁ గనులఁ బడవు -

అని పాడిరి. ఆపాట ముగియునప్పటికి బండ్లవారిలో నొకఁడు శ్రీ ఫిరోజిగారికడకు బియ్యపుమూటతో వచ్చి "అయ్యా! ఇదిగో బియ్యపుమూట. దారిలోఁ బడియున్నదని యెవ్వఁడో యొకఁడు మోసికొనివచ్చి తమ కిమ్మనినాఁ" డని చెప్పెను. బియ్యమని విన్నంతనే యందఱిప్రాణములు లేచివచ్చెను. తెచ్చినవానికై వెదకిరిగాని యతఁ డెందును గన్పడలేదు. తరువాత నందఱు సుఖముగా భుజించి శ్రీ ఫిరోజిగారి మహత్త్వమును బెక్కుగతులఁ గీర్తించిరి.

శ్రీఫిరోజిఋషీంద్రులవారి మహిమలఁ దెల్పు నిట్టికథ లింకను బెక్కుగలవు. గ్రంథవిస్తరభీతిచే వానినన్నింటి నిందుఁ జేర్ప మానితిని. వీరిమహిమ లన్నియు నచిరకాలములోనే ప్రత్యేక గ్రంథముగాఁ బ్రకటింపఁ బడఁగల వని మనవి.

ఓం శాంతిః

సత్తెనపల్లి,
16-1-1945.

—పరిష్కర్త

* చూడు. పుట ౫౦. పరమానందసుధాలహరి.

ఓమ్

గ్రంథరచనము-పరిష్కరణము

శ్రీ ఫిరోజిబుషీంద్రులవారు బహుళగ్రంథకర్త లనుటలో సందియము లేదు. సంస్కృతాంధ్రములందు వీరికిఁ దగినపాండిత్యము గలదని వీరికృతులే నిరూపించుచున్నవి. ఆంధ్రమునం దనర్గళముగాఁ గవిత్వము చెప్పనేర్పు వీరికిఁ గలదు. ఆశువుగను వీరు కవిత్వము చెప్పఁగలరు. "పరమానంద సుధాలహరి" లోఁ గలకీర్తనములలోఁ జాలభాగ మాశువుగాఁ జెప్పఁబడినవే! వీరియాశువు లింకను గ్రంథస్థములు గానివి చాలఁగలవు. వీని నన్నింటినిఁ గూర్చి పరిష్కరించి ప్రత్యేకసంపుటముగాఁ బ్రకటింపవలెనని మాతలంపు.

శ్రీ ఫిరోజిగారు తమ పంద్రెండవయేటనుండియే కవిత్వము చెప్పఁ బ్రారంభించినట్లు వారిచాటువులు నిరూపించుచున్నవి. ఏ గురువునొద్దను వీరు కవితాభ్యాసము గావింపలేదు. కేవలము శ్రీరామచంద్రునికృపవలననే తమకుఁ గవితాసామర్థ్యము గలిగినట్లు వారు తమకృతులందుఁ జెప్పికొనినారు. దీనినిఁబట్టి బమ్మెరపోతనవలె వీరును సహజపాండిత్యులని యూహ యగుచున్నది. వీరికవితాధార యేరకమువృత్తమునందైనను గుంటుపడక సరళమార్గమున జాలువాఱినది. భాషాపటిమ యెందును గొఱవడలేదు. కాని లక్షణపరిజ్ఞానముమాత్రము కొంత వఱకుఁ

గాఁబడినదని చెప్పకతప్పదు. ఇందుకు వీరు లక్షణగ్రంథములం బరిశీలింపకపోవుటయే ముఖ్యకారణమై యుండవచ్చును. ముఖ్యముగా సమాసదోషములు, సంధిదోషములు, చాలచోట్ల గానవచ్చుచున్నవి. వానిలో సాధ్యములైనవానినిమాత్రము సవరించితిని. తక్కినవానినిఁగూడ సరిచేయుదమన్న మొదటికే మోసము వచ్చి యెత్తివ్రాయవలసినపరిస్థితి యేర్పడినది. ఇట్టి ఘట్టములందుమాత్రము యథాస్థితముగనే యుంచితిని.

వీరికి భాగవతమన్న మిక్కిలియిష్టము. ఎల్లప్పుడు దానినిఁ బఠించుచుండువారఁట! అందుననేకాఁబోలు వారికవిత్వము గూడఁ జాలవఱకు భాగవతకవితారీతి ననుసరించియున్నది. మొత్తముమీఁద వీరు పోతనయడుగుజాడల నడచి రనియే చెప్పవచ్చును. ద్రుతముమీఁద అచ్చుసంధి నిలుపుట, వ్యతిరేకక్త్వార్థకములను ద్రుతాంతములుగాఁ బ్రయోగించుట, క్త్వార్థకక్రియలపై అచ్చుసంధిచేయుట. మున్నగునవి వీరికృతులందును గానవచ్చుచున్నవి. "రాకన్ - లేకన్ - కాకన్ - పోకన్" మున్నగుప్రయోగములకు వీరు భాగవతమునే ప్రమాణముగాఁ గైకొనిరి. ఇట్టిస్వల్పదోషములను పాటింపకున్న వీరికవిత్వము చాలరసవంతమని చెప్పకతప్పదు. వీరు బుద్ధిపూర్వకముగాఁ బ్రయోగించిన వగుటంజేసి నేనిట్టిప్రయోగములను సవరింపలేదు.

వీరిగ్రంథములను బరిశీలించునప్పుడు నెఱసులను సేకరించుటయే ప్రధానముగా భావింపక యివి యెందుకొఱకు రచింపఁబడినవో, ఆయాశయమున కివి యెంతవఱకుఁ దగియున్నవో, విచారిం

చుట మంచిది. నిజము విచారింప నివి లక్షణగ్రంథములు గావు. భాషాప్రమాణముకొఱకు రచియింపఁబడినవియుఁ గావు. కేవలము తత్త్వప్రచారముకొఱకే యివి యుద్దేశింపఁబడినవి. ఈ దృష్టితోఁ బరిశీలించిన నివి యన్నివిధములఁ దగియున్నవనియే చెప్పవచ్చును. ఈ తెగకుఁ జెందినగ్రంథసముదాయమునందు వీనికిఁ బ్రత్యేకస్థాన మీయక తప్పదు. పూర్వకవివిరచితములైన గేయగ్రంథములు, స్త్రీజనోపయుక్తము లగుపాటలు, యక్షగానములు, జంగముకథలు, దేశీయకథలు, వీరచరిత్రములు, పదములు, తత్త్వములు, మున్నగునవి యన్నియు నొక ప్రత్యేకోపయోగముకొఱకు రచింపఁబడినవి. వానికి లక్షణముతో నిమిత్తము లేదు. అంతమాత్రమున నవి విసర్జనీయములు గాఁజాలవు. తెనుఁగుసారస్వతములో వానికిఁ దగిన స్థాన మీయక తప్పదు. ఈభావముతో వీరిగ్రంథములను బరిశీలింపవలెనని మనవి.

ఇంక వీరు రచించినగ్రంథములలో "శ్రీరామ శతకము" మొట్టమొదటిదేమోయని యేతద్రచనముంబట్టి యూహింపనగుచున్నది.

'పన్నగాచలనాయకశతకము' చాలప్రౌఢముగా నుండుటచే నిది ప్రౌఢవయఃపరిపాకమున రచింపఁబడి యుండనోపు. ఇందు భక్తిభావమే ప్రధానవస్తువు. శ్రీఫిరోజిఋషీంద్రులవారి భాషాపటిమకుఁ, బ్రౌఢకవిత్వమునకు, నిదియే నిదర్శనము.

'పంచీకరణము – తత్త్వసంగ్రహము – శ్రీశేషగురుశతకము' ఈమూఁడును వీరు వేదాంతతత్త్వవిదులైనతరువాత వ్రాయఁ

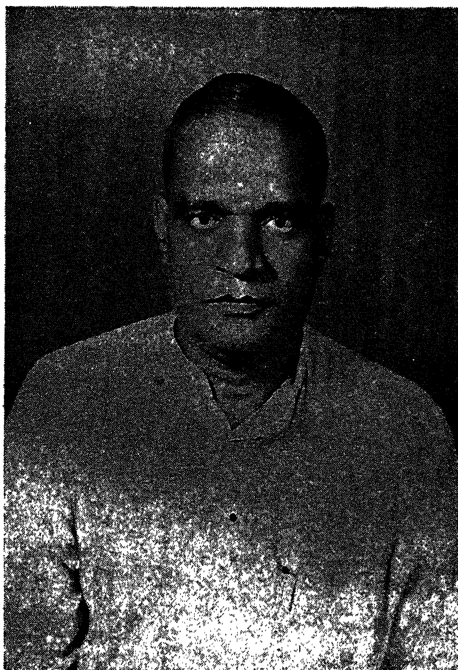
బడినవి. '(శ్రీ) శేషగురు శతకము' వారి గురుపుంగవు లైన జమిలి శేషయార్యుని పేర గురుదక్షిణగా రచింపఁబడిన శతక రాజము.

'స్వప్రకాశము' అనునది అచలసిద్ధాంత గ్రంథము. భాగవతుల కృష్ణయ్య గారు రచించిన 'శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థములు' అనుగ్రంథము ననుసరించి వ్రాయఁబడినది. ఇది వీరి గ్రంథ రాజము. తమగురునిగురువు లైనచిట్టెం శెట్టి లక్ష్మణార్యునకు దీని నంకిత మొనర్చిరి.

'పరమానందసుధాలహరి' ముముక్షుజనోపయోగార్థము రచింపఁబడిన యుత్తమగేయగ్రంథము. ఇందులో వీరిచాటువులు చాలఁగలవు. వీరిభద్రగిరియాత్ర యిందుఁ జేర్పఁబడినది.

"నమశ్శివాయగేయము" పాటగాఁ బాడుకొనునట్లు రచింపఁబడిన తత్వగేయము. ఇది యెక్కువగా స్త్రీలకుపయోగించును. ఇది యెల్లవిధముల 'నారాయణశతకము'ను బోలియున్నది. 'దశావతారదండకము' నందుఁ బదియవతారముల కథలు చక్కగావర్ణింపఁబడినవి. వామనావతారకథమాత్రము భాగవత కథ ననుసరించి విపులముగా వ్రాయఁబడినది. ఇదిదండక మైనను జక్కని శైలిలో నడచినది. నృసింహావతారకథ సంగ్రహింపఁబడుటకుఁ గారణము ప్రత్యేకముగాఁ బ్రహ్లాదచరిత్ర వ్రాయుటయే!

"గజేంద్రమోక్షము - సాత్రాజితీయము - ప్రహ్లాదచరిత్ర" - ఈమూఁడును భాగవతకథల ననుసరించి వ్రాయఁబడినవి.

పరిష్కర్త :
శ్రీ మహావాది వేంకటరత్నముగారు

గజేంద్రమోక్షము, ప్రహ్లాదచరిత్రము, గేయములు. సాత్రాజితీయము యక్షగానము. ఈమూఁటియందును భాగవతము సమస్తగతులఁ బ్రతిఫలించినది. వీనినిఁబట్టి వీరికిఁ గలభాగవతగ్రంథపరిచయ మెట్టిదో చక్కగాఁ దెలిసికొనవచ్చును.

"ఆచార్యశతకము" వీరిచరమదశలో రచింపఁబడినట్లు చెప్పఁబడుచున్నది. తమకుఁ దారకమంత్రోపదేశ మొనర్చినది శ్రీరామచంద్రుఁడే యని వీరు నమ్మియుంచుటంజేసి శ్రీరాముని నాచార్యునిఁగా భావించి యాదేవుని పేర నీశతకమును రచించిరి. ఇది యెల్లవిధములఁ దత్త్వగ్రంథము.

ఈగ్రంథములనన్నింటిని ఆఱు నెలలు కష్టించి, నానేర్చినకొలంది పరిష్కరించి, భగవంతునికృపవలన నేఁటికిఁ బాఠకలోకమున కందింపఁ గలిగితిని. నాయొనర్చినకృషి భక్తబృందమున కుపయోగపడునేని నే నెంతయు ధన్యుఁడను.

సత్తెనపల్లి,
16—1—1945.

విధేయుఁడు,
మహావాది వేంకటరత్నము,
పరిష్కర్త.

మహారాజపోషకులు

1. శ్రీ నాదెండ్ల అచ్చమ్మగారు, గొట్టిపాడు.
2. శ్రీ పణిదపు వెంకటసుబ్బమ్మగారు, బ్రాహ్మణనిడమానూరు.
3. శ్రీ ఢాకా గంగిరెడ్డి, అంజమ్మగార్లు ,,
4. శ్రీ పులిచెర్ల వెంకటసామిరెడ్డి, నాగమ్మగార్లు ,,
5. శ్రీ రామాల వాళక్కిరెడ్డి, వెంకట సుబ్బమ్మగార్లు పోతవరము.

రాజపోషకులు

1. శ్రీ దేవరపల్లి నరసారెడ్డి, శేషమ్మగార్లు బ్రాహ్మణనిడమానూరు.
2. శ్రీ మారెడ్డి వెంకటరామిరెడ్డి, వెంకటసుబ్బమ్మగార్లు బ్రాహ్మణనిడమానూరు.
3. శ్రీ మాలె వెంకటసుబ్బారెడ్డి, లక్ష్మమ్మగార్లు బ్రాహ్మణనిడమానూరు.
4. శ్రీ తుమ్మల వెంకటేశ్వరరెడ్డి, బూశమ్మగార్లు పోతవరము.
5. శ్రీ జాగర్లమూడి వెంకట సుబ్బయ్య చౌదరి, శీతారావమ్మగార్లు పోతవరము.
6. శ్రీ చుంచు వెంకట కృష్ణయ్యచౌదరి, వెంకట సుబ్బమ్మ గార్లు, సూరారెడ్డిపాలెం.
7. శ్రీ బేతంశెట్టి వెంకట సుబ్బమ్మగారు, కొరిటెపాడు, (గుంటూరు.)
8. శ్రీ శ్రీపతి రామక్రిష్ణమ్మగారు, కొరిటెపాడు, (గుంటూరు)

పోషకులు

1. శ్రీ పూరిపర్తి కోటయ్య, ఆదిలక్ష్మమ్మగార్లు, బ్రాహ్మణనిడమానూరు.

2. శ్రీ మారెడ్డి చెంచురెడ్డి, సుబ్బరావమ్మగార్లు
బ్రాహ్మణనిడమానూరు.

3. శ్రీ కన్నెగంటి ఆదెమ్మ, బూదాటి వెంకటసుబ్బమ్మగార్లు,
బ్రాహ్మణనిడమానూరు.

4. శ్రీ నందం కొండయ్య, ఆదిలక్ష్మమ్మగార్లు ,,

5. శ్రీ చందలూరి కోటిలింగాచారి, బాపనమ్మగార్లు
బ్రాహ్మణనిడమానూరు.

6. శ్రీ చీమలదిన్నె రామయ్య, మహాలక్షుమమ్మగార్లు
బ్రాహ్మణనిడమానూరు.

7. శ్రీ రామిరెడ్డి పున్నారెడ్డి, వెంకాయమ్మగార్లు ,,

8. శ్రీ దేవరపల్లి వెంగారెడ్డి సుబ్బరావమ్మగార్లు,
బొడ్డూరుపాలెం.

9. శ్రీ దేవరపల్లి వెంకటసుబ్బారెడ్డి, మాణిక్యమ్మగార్లు,
ఇనమన మెళ్ళూరు.

10 శ్రీ చదలవాడ లక్ష్మమ్మగారు, కొరిటెపాడు, గుంటూరు.

11. శ్రీ జట్టి కోటమ్మగారు, అరండల్ పేట, గుంటూరు.

చందాదారులు

1. శ్రీ దేవరపల్లి గంగమ్మగారు, బొడ్డూరిపాలెం.

2. శ్రీ కంద్రాతి రోశమ్మగారు, అనంతారప్పాడు.

3. శ్రీ తిరుమలశెట్టి శీతారావమ్మగారు,
గుజ్జనగుండ్ల, గుంటూరు.

4. శ్రీ నల్లగొర్ల శేషమ్మగారు, అనంతారప్పాడు.

5. శ్రీ ఓరుగంటి శివలక్షుమమ్మగారు, అనంతారప్పాడు.

6. శ్రీ పోలుబోయిన ఆదెమ్మగారు, పొత్తూరువారితోట,
గుంటూరు.
7. శ్రీ వలిబోయిన నర్సయ్య, వెంకటరావమ్మగార్లు
అరండెల్ పేట, గుంటూరు
8. శ్రీ గార్లపాటి వెంకటేశ్వర్లు, నారాయణమ్మగార్లు
అరండెల్ పేట, గుంటూరు.
9. శ్రీ ధరణికోట సుబ్బారావు, నాగరత్తమ్మగార్లు,
అరండెల్ పేట, గుంటూరు.
10. శ్రీ తంగెళ్ళపల్లి సుబ్బరామయ్య, దుర్గాంబగార్లు
అరండెల్ పేట, గుంటూరు.
11. శ్రీ ముత్తనబోయిన రామకోటయ్య, నరసమ్మగార్లు
అరండెల్ పేట, గుంటూరు.
12. శ్రీ దగ్గుబాటి పిచ్చయ్య, సుబ్బమ్మగార్లు ,,
13. శ్రీ బడే సుబ్బయ్య, వీరమ్మగార్లు ,,
14. శ్రీ గండ్లూరి పున్నయ్య, ఆదెమ్మగార్లు ,,
15. శ్రీ తోట హనుమయ్య, ఈశ్వరమ్మగార్లు అగ్రహారం,
గుంటూరు.
16. శ్రీ గొబ్బూరి రామతులశయ్య, అనసూయమ్మగార్లు
అగ్రహారం, గుంటూరు.
17. శ్రీ యడవల్లి సుబ్బారావు, బుల్లెమ్మగార్లు ,,
18. శ్రీ యర్రంశెట్టి సుబ్బయ్య, అన్నపూర్ణమ్మగార్లు ,,
19. శ్రీ సుంకర ఆంజనేయులు, లలితాంబగార్లు ,,
20. శ్రీ గోర్ల వెంకటయ్య, గురవమ్మగార్లు ,,

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజిఋషి గ్రంథావళి

పన్నగాచలనాయక శతకము

ఓమ్

శ్రీగురుపీఠిక

సీ. శ్రీధరపాద రా - జీవ చిన్మయ భృంగ
భృంగార వా(గని - ర్భిన్నపూర్ణ
పూర్ణిమాచంద్రి కాం - భోధిసుధాభాను
భానుకోటిప్రభా - భాసమాన
మానసాంతర్వేది - మధ్యతత్పరహంస
హంసతూలిక తల్ప - కా నయైక
యేకాంతఖేల మో - క్షేంది రైక్యాకార
కారణగురుమూర్తి - సూరికల్ప

గీ. కల్పనాతీత పర నిర్వి - కల్పముక్త
ముక్తసంగ సమస్తాతి - రిక్త సత్య
సత్యపుర మందిరాత్మ ని - శ్చల దశేష
శేషగురు రాజయోగి చి - త్తోషభోగి. ౧

సీ. ద్విదళప్రదేశ ప్ర - దీప్తసహస్రార
సారసాంతస్స్ఫార - సప్రభావ
భావేతరాత్మ స - ద్భావ సంభావితా
నంద కందళిత ధ - న్యద్వికాన
కాసారసంగమ - కాంచన సౌధాంత
రాంతరారామ త - త్త్వైకరత్న
రత్నసింహాస నా - గ్రాసీన గురుదేవ
దేవతా స్తవశార - దీయచంద్ర

గీ. చంద్రికా సాంద్రరేఖ వ - చ్ఛాంత సంత
సాంతరంగ నయాపర - సదయ సత్య
సత్యపుర మందిరాత్మ ని - శ్చల దశేష
శేషగురు రాజయోగి చి - త్తోషభోగి. ౨

సీ. దుర్భవాపార పా - థోధి సముత్తార
తారకబ్రహ్మ వే - దార్థసార
పారస సత్ఫుల్ల - సత్పరాత్మాకార
కారణకార్య వి - స్తారమూర్తి
మూర్తిత్రయాత్మక - ముక్తికాంతా వర
స్థావర జంగమా - ద్యఖిలలోక
లోకితసాక్షి ని - ర్లోకా నహంకార
కారణతను మహా - కారణాది

గీ. ఆదిమధ్యాంతలీన ద - యాంతరంగ
రంగ దకలంక దేశిక - రాయ సత్య
సత్యపుర మందిరాత్మ ని - శ్చల దశేష
శేషగురు రాజయోగి చి - త్తోషభోగి! 3

సీ. ఏకీభవద్గురు - లోకాంత లోకేశ
లోకేశ దృగ్మనో - లోకనిత్య
నిత్య నిర్నిత్య ని - ర్వ్యాత్య ప్రత్యగభిన్న
భిన్నమాయాగుణ - భేద్య భేద
భేదవిచ్ఛేద స - న్మోద నిరింద్రియ
యింద్రియ చక్షుర్ని - రీక్ష్యమాణ
మానసప్రాణ వి - జ్ఞానాధికక్రమ
క్రమనిష్క్రమ విహీన - కల్మషహరి

గీ. హరిహరాంతఃప్రకాశ స - ర్వాంతరాత్మ
ఆత్మలక్షిత బుధపాల - నైక సత్య
సత్యపుర మందిరాత్మ ని - శ్చల దశేష
శేషగురు రాజయోగి చి - త్తోషభోగి! ४

సీ. దీక్షాపరోక్ష ప్ర - త్యక్ష దీక్షాధ్యక్ష
అక్షియు గాప రూ - పాత్మలింగ
లింగాంగ చిదపాంగ - మంగళేంగిత సంగ
సంగభంగానంగ - సాంగయోగ
యోగనిద్రామోఘ - భోగధుర్యనురాగ
రాగరోగాఘ సం - త్యాగమార్గ
మార్గణానర్గళ - భర్గషడ్వర్గ వి
సర్గ సద్వర్గాప - వర్గదాత

గీ. ధాత సంత్రాత సద్గుణ - వ్రాతచేత
చేతనాతీత నిర్మల - పూతసత్య
సత్యపుర మందిరాత్మ ని - శ్చల దశేష
శేషగురు రాజయోగి చి - త్తోషభోగి! ౫

సీ. పరమ పావనమైన - గురుసంప్రదాయంబు
విరచింపఁగాఁ జాల - వేడుకయ్యె
పరిపూర్ణకేవల - బ్రహ్మైక్య నిష్ఠాగ
రిష్ఠస్వభావుఁడై - సృష్టియందు
నఖిలయోగములందు - నతిగుహ్య మగురాజ
యోగ మిాలా గని - బాగుమిార
నోమి సాంఖ్యముఁ దార - కామనస్కంబులు
తత్త్వమస్యాది తా - త్పర్యమెల్ల

గీ. సాంగముగఁ దెల్పి సత్కృపా - పాంగదృష్టి
తోడ రక్షించి కడతేర్చెఁ - దోర మెనఁగ
నట్టి గురుసంప్రదాయ పూ -జ్య క్రమంబు
తెలిసినంతకు వివరింతుఁ - దేటపడఁగ. ౬

శ్రీరాజయోగ వి - చారసంపత్పరి
పూర్ణబ్రహ్మ ప్రమో - దార్ణవంబు
స్వాభావి కాంచిత - సచ్చిదానంద త
త్వాఖండ కేవ లా త్మైక్యఘనుఁడు
ఘన సుషుమ్నాగ్ర ప్ర - కాశస్వయంజ్యోతి
కాంతికలాప వి - శ్రాంతిగురుఁడు
చిన్మయజ్ఞాత మ - నోన్మన్యతీత జీ
వన్ముక్తినేత సం - విన్మయుండు

గీ. సగుణ నిర్గుణములు గాని - సత్యధనుఁడు
అదిమధ్యాంతములు లేని - యాదిపురుషుఁ
డార్యవంశాబ్ధి చంద్రుఁడై - యన్నిగతుల
నుపనిష ద్బ్రహ్మ మనఁగఁ జె - న్నొందె భువిని. ౭

తదుపనిష ద్బ్రహ్మ - తత్వరూపుఁడు పూర్ణ
కరుణాకటాక్ష వీ - క్షణ యుతుండు
మహదహంకార త - న్మాత్ర విలక్షణా
తీంద్రియాత్మకుఁడు జి - తేంద్రియుండు
త్రిగుణవిధ్వంసి సం - దీప్త శశ్వదఖండ
పరతత్త్వసార సా - ఖ్యరతవిభుఁడు
నిగమపురాణోప - నిషదంత చింతనా
వ్యయ సుధా స్వాదుపా - నైకహృదయ

గీ. శాంతమూర్తి మనోజయా - నంతకీర్తి
శ్రీకరుండు ద్వితీయ దే - శికవిభుండు
గురుకులాంభోధి పీయూష - కిరణుఁడైన
రంగరాజాఖ్య గురుఁడు సె - లంగె భువిని. ౮

సీ. అరంగరాజ స - దాచార్య కరుణా క
టాక్ష వీక్షణయుక్తుఁ - డాత్మవిదుఁడు
సర్వదా త్యక్త వా - సన మౌన నిష్ఠాగ
రిష్ఠనిర్వాణ సం - తుష్టియుతుఁడు
వాక్యచతుస్సార - వాహ సౌఖ్యాపరో
క్షాద్వితీయ స్వప్ర - కాశమయుఁడు
కరణనిగ్రహ నిరా - కాశ నిశ్శబ్ద బ్ర
హ్మైకరసా స్వాది - తాంతరంగుఁ

గీ. డవ్యయాశేష పర శశ్వ - దచలపూర్ణ
శ్రీమదాత్మ తృతీయ దే - శికవరేణ్యుఁ
డైన చిట్టెముశెట్టి వం - శాబ్ధిచంద్రుఁ
డతఁడు లక్ష్మయనామ స - దార్యుఁ డలరె ౯

సీ. ఆలక్ష్మణార్య స - త్యనుకంప సదపాంగ
వీక్షణాలంకృత - విమలచరితుఁ
డవ్యక్తుఁ డవ్యయుఁ - డప్రమేయుఁ డనాద్యుఁ
డకలంకుఁ డక్షరుఁ - డద్వితీయుఁ
డగుణుఁ డసంగుఁ డ - నాకారుఁ డద్వయుఁ
డవిషయుఁ డమలినుఁ - డప్రతర్క్యుఁ
డగు పరబ్రహ్మ చ - లైక్య సుఖానంద
పూర్ణుఁడు సదనుకం - పార్ణవుండు

గీ. శ్రీమదాత్మ చతుర్థ దే - శిక విభుండు
జమిలివంశ పయోనిధి - చంద్రుఁడైన
శేషగురువర్యుఁ డెలమి భా - సిల్లె భువిని
తద్గురూత్తము సత్సంప్ర - దాయ మిదియ. ౧౦

సీ. ఆసదాచార్యశి ఖావతంసుఁడు మాకు
త్రిగుణాత్మక ప్రాకృ - తిని హరించి
యరిషడ్గుణంబుల - నంటనీక మనో వి
కారంబు లన్ని ని - ర్గతముఁజేసి
పరమగోప్యంబైన - పరమాత్మతత్త్వ మి
ట్లని కటాక్షించి భ - యంబుఁ బాపి
మముఁ గృతార్థులఁజేసి - మాయావిదూరుఁడై
సదమలరౌద్రి వ - త్సరమునందుఁ

గీ. బరగ శ్రావణ మందున - బహుళతదియ
భానువాసరయుక్త శు - భప్రదంపు
దివసమందున బ్రహ్మైక్య - ధీరుఁడయ్యె
శ్రీమదాత్మానుభవుఁడు శ్రీ - శేషగురుఁడు. ౧౦

సీ. కుంద మందా రార - విం దోత్పల సుగంధ
మల్లికా మాలతీ - మహితతులసి
దళ పుష్పచయములఁ - దద్గురు పాదప
ద్మంబులఁ బూజించి - తాల్మిమీర
చందనాగరు ఘన - సార కస్తూరికా
న్వీత యక్షకర్ద మా - క్షతలతోడ
ధూపనైవేద్య ప్ర - దీప దధిక్షీర
ఘృతమధు శర్కరాం - చిత ఫలములు

గీ. దక్షిణలతోడ గురుకులా - ధ్యక్షయతికి
విమల కర్పూర తాంబూల - వితతితోడఁ
జేరి యర్పించి నిర్మల - శేష మంది
పంచుకొని మెక్కరయ్య స - ద్భక్తులార! ౧౧

సీ. శ్రీశేషగురునకు - శిష్యుఁడ నగుపీరు
దాసుఁడ నే హరి - దాసులకును
దాసుఁడ బుధజన - తాపవిధ్వంస స
ద్భావు శ్రీవనమాలి - భక్తియుతుఁడ
నై గురుపీఠిక - నత్యంతభక్తితో
వర్ణించినాఁడ దు - ర్వారమహిమఁ
జదివిన వ్రాసిన - శ్రద్ధతో విన్నను
జనులకు నిష్టార్థ - సంపదలును

గీ. వృద్ధియుం గల్గు మోక్షార్థ - సిద్ధి గలుగు:
గ్రాలు నిది యారవీందు తా - రకము పుడమి
చల్లనగు దయ మ మ్మేలు - మెల్లయెడల
నార్తజనపోష రామ భ - ద్రాద్రిరామ! ౧౩

శ్రీగురుపీఠిక సంపూర్ణము

ఓమ్

పన్నగాచలనాయకశతకము

మత్తకోకిలవృత్తము

శ్రీరమారమణీ మనోహర-చిన్మయాత్మక పాండుర
స్మేర శోభితరాజమండల-స్నిగ్ధ సద్వదనాంబుజా
వారిజాసన సోమశేఖర-వందితాంఘ్రి సరోరుహా
పారమోక్ష శుభప్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧

పంకజాయత సత్కృపోద్యద-పాంగశోభితలోచనా
వేంకటేశ్వర భక్తవత్సల-వేదతత్వవిచారణా
సంకటౌఘతమోవిదారక-సత్ప్రకాశిత భాస్కరా
పంకజోదర భాగ్యదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨

మండితాండజరాజవాహన-మారకోటిసుమోహనా
జాండభాండ సమస్తపోషణ-చారుమౌక్తికభూషణో
ద్దండభండన ఘోరభీషణ-దానవాంబుధిశోషణా
పండితావన భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! 3

శ్రేయసీయలమేలుమంగ వ-శీకరా శ్రితపోషణా
త్మీయ మాయవికారభంజన-ధీరమానసరంజనా
మేయతోయదకీలవాహ స-మేద్ధ విక్రమసాహసా
పాయసాయిత మోక్షదాయక-పన్నగాచలనాయకా ౪

దీనమానసవీథిఖేలన-దివ్యసంయమిపాలనా
జ్ఞానలీన స్వయంప్రకాశక-సాధుచిత్త నివేశకా
ధ్యానమాన నిధానరూపక-తత్వకాంతికలాపకా
జ్ఞానదానఘ భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫

అంబుజాంబక దేవదేవ క-దంబపోషణ శీల పీ
తాంబరాంబర నిమ్నగాది ప-దాంబుజద్వయకారణా
జాంబికప్రియవంద్య భక్తజ-నౌఘకల్పమహీజ భూ
పాంబుజోదర భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬

సారసారితుషారశారద-చంద్రికా ఘనసారమం
దారహార సుధాంబుధీ రజ-తావనీధర హీరపా
కారివారణ తుల్యసర్వది-గంతపూర్ణ యశస్తతా
పారవీర విశేషసాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౭

కాలకాల ధనుస్త్రుటత్తిల-కాంచితోన్మృగనాభిస
త్కాలకూలదశాస్య భంజన-పాపవారిధరౌఘవా
తూల నీలపయోధరద్యుతి-తుల్యదేహమహానుకం
పాలవాల సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౮

గోపభూప యశోదబాలక-గోపికాతిమనోహరో
ద్దీపరూప వికుంఠమందిర-దివ్యశక్తి సమస్తలో
కాపరూప మయూరపింఛ వి-కాస కంసవిరోధి ని
ష్పాప శ్రీపతి మోక్షదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౯

కామకోమల దేహమండిత-కామితార్థఫలైక చిం
తామణీ మధుసూదనావ్యయ-తత్త్వరూప నిశాటసం
గ్రామ భీమ విశాలకాల వి-కాసవహ్ని శిఖాభ కో
పామితామల భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౦

యాగయోగఫలాదికారణ-యక్షగాన వినోద సం
భోగ సాగరకన్యమానస-పూర్ణకామ లసద్దయా
సాగ రాగమశాస్త్రవాక్య ర-సార్థ సార పరాత్మ స
ద్భాగధేయ శుభప్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౧

నాకలోకదివౌకసాది స-నాథ మాధవ సద్గుణా
నీక రాకసుధాఘృణీ నవ-నీత సద్విమలాననా
స్తోక భీకర దానవద్విష-తోయజాంబక స్వస్వరూ
పా కళాకర భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౨

భూతనేతృ వధూ స్తుతాహ్వయ-భూరివైభవదాత ని
జాతజాతపదావనాస్పద-జన్మపుంజవిఘాత ని
ర్ణేత శీతకరార్క లోచన-నిత్య నిర్మల పూత ని
ష్పాతకా తత భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౩

మేదినీసురనాగలోక స-మీరవహ్ని జలాదిభూ
తాధినాథ యజాండ గర్భని-తాంతగర్విత భూధర
హ్రోదినీ దితిసంభవౌఘ మ-హాహవాంగణ భేది భూ
పాదివేది శుభప్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౪

వాదభేద వికారదోష ని-వారణైక విషాద వి
చ్ఛేద వేదపురాణశాస్త్ర వి-శేష తత్త్వవిభేద ప్ర
హ్లాదమోద ముకుంద దివ్య విలాస దాసవినోద సం
పాద శ్రీద సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౫

జానకీ నవమోహనా సద్వ్య-శామలాత్మపథాను సం
ధాన సూనశరాతికోమల-తత్త్వబోధనిధాన ప్ర
జ్ఞాన దీనశరణ్య పన్నగ-శాయి సంవిదఖండ చి
ద్భాను భానుసహస్రదీపక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౬

ద్వేషభీషణవేష సాత్త్వ-తేయ హృత్పరిపోషణా
శేష శేషఫణీంద్ర శాయి వి-శేషశ్రీకరఘోష దు
ర్దోషశోష మహాసుధారస-తుల్యమంజులమాధురీ
భాషభూషణ భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౭

దేవదేవ త్రిలోకపాలన-ధీ జనావన తన్మహా
దేవసేవితపాద మేరు ధృ-తీ భవాంబుధిపోత యిం
దీవరావనిభృద్వినీల స-దృక్శరీరప్రభా లస
ద్భావ కేవలమోక్షదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౮

రామ కోమలమూర్తి నిత్య ని-రామయాత్మచిదంతరా
రామ తామరసాసనస్తుత-రాక్షసాంతకభీమ స
త్కామ సామజరాజకష్టవి-దార పావననామ భూ
పా మహామహితార్థదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౯

శ్రీశ కేశవ భక్తవత్సల-చిన్మయాత్మ పరేశ దో
షాశపాశవిదూర సాధు మ-నోరవింద నివేశనా
కాశకేశ విధిస్తుతాహ్వాయ-కంబుకంఠ రమేశ ని
ష్పాశ క్లేశవిశేషనాశక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౦

రాజరాజ విరాజపూజిత-రాజబింబ నిభాన నాం
భోజతేజ విశాలలోచన-భూజనాశ్రయ రాజ ని
ర్వ్యాజభూజమనోబ్జభృంగ యి-నాన్వయాంబుధిరాజ భూ
పాజరాజిత భూరిసాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౧

రేఖమేఘరుచి ప్రవాహ శ-రీరతిర్మణిరేఖ చి
ద్రేఖశేఖర కౌస్తుభాఢ్య మ-రీచి కోద్యదమోఘ స
న్మేఖలా ఘటనావలగ్న ర-మేశ హేమదుకూల శో
భా ఖనీ ఖరశోష సాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౨

శోభితాభరణాంచదంగ య-శోధిగత్తముకుంద స
ల్లాభవైభవ శ్యామవర్ణ వి-దారితార్తి పయోభవత్
క్షోభితేభరమైకమానస-చోర నీరజనాభ సం
ప్రాభవాభయ మోక్షదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౩

దాసభాస దఖండసౌఖ్య ప-దప్రదానవిలాస కై
లాసవాస ధనుర్వినాశ కు-లాద్రిధారి దయాకరో
ల్లాస కేసరి రాజరాడవ-లగ్న లోక నివాస భూ
పాసదాసమ భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౪

ద్రోహమోహవికార భంజన–దుర్భవాటవిదాహ ని
ర్దేహదేహ హృషీకలక్ష్య ద–తీంద్రియాత్మ నిరీహ హం
సోహమోహవిగోచరా పరి–శుద్ధమోక్షప్రవాహ సం
భాహవాహవ ఘోరసాయక–పన్నగాచలనాయకా! ౧౪

కోటికోటి తటిద్వికాస త్రి–కూటభాగలలాట శృం
గాటకాటదఖండ చిన్మయ–కైటభారినిశాట మా
యాటతాటకి వంశభేదన–హాటకోజ్జ్వలశాటి గో
పాట పాటలిగంధ దీపక–పన్నగాచలనాయకా! ౧౫

ఖేచరీచరమార్గ వైఖరి–ఖేల కిల్బిషమోచ మా
రీచనీచమృగప్రహార మ–రీచిశౌనక కాచ స
ద్గోచరాచల శశ్వదాత్మ సు–గోప్యదీప్యమనోజరూ
పా చరాచరలోకనాయక–పన్నగాచలనాయకా! ౧౬

నాథనాథ సరోజపాద య–నాథబాధవిరోధ ధా
రాధరాధిక కృష్ణవర్ణ వి–రాధశోధన సాధుసే
వ్యా ధరాధరధారి బ్రహ్మశి–వాధవార్చిత బోధదీ
పా ధరాధవ భద్రదాయక–పన్నగాచలనాయకా! ౧౭

కంజరంజిత దీర్ఘ నేత్రయు–గైక పండితబృంద హృ
త్కంజరంజితకంజ బాంధవ–కంజనాభ విపల్లతా
కుంజపుంజత్రుటల్ల విత్రక–కుంజర స్తుత దైత్యరా
డ్భంజనాంజన మోక్షదాయక–పన్నగాచలనాయకా! ౧౮

రాక్షసక్షయ దేవసంయమి-రక్షకృత్య పరోక్ష ప్ర
త్యక్షమోక్ష రమామనోహర-ధర్మమార్గకటాక్షదృ
గ్వీక్షణాక్ష మురార్యధోక్షజ-విశ్వసాక్షి సురాధిరా
ట్పక్ష పక్షితురంగదీపక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౦

వేణువీణనినాదలోల క-వీంద్రరంజనవాణ గీ
ర్వాణ త్రాణ రణాళిదారుణ-వహ్నికీలసదృగ్బృహ
ద్బాణతూణ ధనుష్కళాది ప్ర-భాధురీణ సుధీ సదా
ప్రాణ ఏణధరాన్న దీపక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౧

సంకళంక భవాబ్ధి నావ ల-సత్ప్రభావ నదంక ని
శ్శంక శంఖగదా సుదర్శన శార్ఙ్గపాణి సహస్రమీ
నాంక మోహనరూప దానవ-నాశ శౌరి సుధీమనః
పంక సంకట సన్నివారక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౨

మంగళాంగ దనంగ సుందర-మంజులాంగ రమాంగనో
త్సంగ సంగరరంగభీమ కు-సంగ తాంధపతంగ సా
రంగ పుంగవపాల పక్షితు-రంగ సాధుజనాంగణా
పాంగరంగ సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౩

నందనందన వందిబృంద స-నందనాది సుచందనా
నందకందళితేందు సన్నిభ-నవ్యవక్త్ర ముకుంద గో
వింద మందరధారి శార్ఙ్గ్యర-విందనాభ సహేందిరా
స్పంద సుందర భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౪

సంతతాంతర బాహ్యాదీపక-సార్వభౌమ మహాంత వే
దాంతచింతన సూరిపాల ని-తాంతనిర్మలస్వాంత వి
శ్రాంత దాంత నిరంజనా వ్యయ-శాంత సత్య నిరంత ని
ర్భ్రాంత పాంత సుమోక్షదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౫

చింతతంతువిరామ సద్గుణ-శేముషీవర కాంత శ్రీ
కాంతకాంత సహస్రకోమల-కౌస్తుభోజ్జ్వలకాంతి స
ర్వాంత సంతస సంప్రపాదక-వైరిసంతతిహాంత ద్వీ
పాంతరాంత సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౬

చిత్రచిత్రమహాపవిత్రభావ వి-శేష భక్తపవిత్ర చా
రిత్ర మిత్రకులాబ్ధిచంద్ర ధ-రిత్రిపుత్రకళత్ర గా
యత్రి సూత్రకర ప్రదీప వ-హ త్రినేత్రసుమిత్ర స
త్పాత్ర గోత్రధరేశనాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౭

దివ్యకావ్యరసానుకూల బు-ధేంద్రసేవ్యచరవ్య క
ర్తవ్య నవ్యతరావ్య యాద్వయ-తత్త్వరూప రసవ్య భూ
భవ్యపావ్య సుభావ్య కవ్య వి-పక్ష సద్వినుతవ్య సం
భావ్యదివ్య సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౮

చంద్రచంద్రిక సాంద్రరేఖ య-శః ప్రభాసదుపేంద్ర మా
నీంద్రచంద్రధరేంద్రపూజిత-నిశ్చలాత్మ నిరింద్రియా
యింద్రియేంద్ర రిపుప్రహార న-రేంద్రచంద్ర మహేంద్ర భూ
పేంద్ర వారణ భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౩౯

భద్ర భద్రకరాభ బాహు సు - భద్రసోదర రుద్ర వే
ధాద్రిజిదృషిపుంజ హృద్గత - దైత్యభీత్త్యధిఛిద్ర భా
స్వద్రుచీ ధృతకౌస్తుభాంచిత - సత్కృపైకసముద్ర సం
పద్రసాద్రి సుభద్రదాయక - పన్నగాచలనాయకా! ౪౦

అర్క-రాజవిశాలనేత్ర సు-ధాబ్ధితల్ప జనార్దనా
తర్క-వాద విభేదభంజన-తత్వరూప నిరంజనా
మర్కటోత్తమ బృందసేవిత-మండలేశ కటాక్షసం
పర్క-శాశ్వత భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౪౧

చండకాండశరాసనాంచిత-చారుసద్భుజదండ వే
దండ మండనపాలశీల స-దండజధ్వజమండితో
ద్దండభండన వీరనిశ్చల-దైత్యభేది యజాండరా
ట్పండితావన భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౪౨

పద్మబాంధవ వంశసాగర-పద్మవైరి నవస్ఫుర
త్పద్మలోచన పద్మవల్లభ-పద్మనాభ దయానిధే
పద్మగర్భశివాదిపూజిత-పద్మపాద సుధీమనః
పద్మసద్మ సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౪౩

దుర్గసన్నుతనామ పల్లవ-తుల్యపాదసరోజ ష
డ్వర్గనిర్గత దైత్యభేద్యప-వర్గనాథశిరోమణీ
స్వర్గరాజ్యసదావనాకర-స్వర్ణభూధరధీర త
ద్భర్గమిత్ర సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౪౪

శక్రనీలపయోధరాంగ శ-శాంక మండలవక్త్ర ని
ర్వక్రవిక్రమ శక్రవందిత-వారణోత్తమపాలనా
నక్రశోషక చక్రహస్త క-నద్గదాధర శౌరి భూ
పక్రతుక్రియ హేతుదీపక-పన్నగాచలనాయకా ! ౪౫

కర్ణయుగ్మ సువర్ణరత్న వి-కాసమండలరేఖ వి
స్ఫూర్ణసన్మణి వజ్రకీలిత-భూరి తేజకిరీట మ
స్తార్ణవాంతరశాయి పద్మభ-వాండగర్భ మహానుకం
పార్ణనోజ్జ్వల భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా ! ౪౬

దుర్భవార్ణవపోత దుర్దశ-దూర వీర పునఃపునా
విర్భవోజ్జ్వల దుష్టనిగ్రహ-విశ్వశిష్టదనుగ్రహా
నిర్భరాద్వయ కేవలాత్మక-నిర్భయైక నృసింహ రూ
పార్భకార్చిత భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా ! ౪౭

అభ్రకేశ విధిస్తుతాహ్వయ-హాటకాంబరధారి మ
ధ్యాభ్రగాన్వయ రాట్తురంగ శు-భాంగ వేంకటనాథ స
చ్ఛుభ్రభాను రుచిప్రభాస య-శోదిగంత త్రిలోక భూ
పాభ్రవాహ సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా ! ౪౮

సప్తసాగర సంచరద్విల-సత్ప్రకాశ జగజ్జగ
ద్దీప్తరూప మురాసురద్విష-కుందకుట్మలదంత సం
తప్త హేమ మణిప్రభా సము-దంచితాభరణౌఘ సం
ప్రాప్తసౌఖ్య సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా ! ౪౯

స_ప్తకీల శిఖాసదృగ్వల-సత్త్వకాండ శరాసనో
ద్దీ_ప్తమాన విరోధిభంజన-దేవమందిరగోత్ర పో
త్క్షి_ప్త భ_క్తజనా_ర్తి స_త్తుల-సీదళాన్వితదామ సం
ప్రా_ప్త దివ్యఫలప్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౦

అగ్ని నేత్ర సఖాంబరీషగు-ణాఢ్య పాలనశీల కా
లాగ్నికీల సమానరోష య-ఘాఘకానన ఘోరదా
వాగ్ని కై_టభ దానవాంతక-వారిజోదర దుర్దశో
ద్భగ్న సౌఖ్యసుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౧

భ_క్తవత్సల కర్మపాశవి-భ_క్త సద్భవదంఘ్రి సం
సి_క్తచేతన యు_క్తరంజన-శ్రీరమారమణీశ స
న్ము_క్తరూవ సమ_స్తపాపవి-ము_క్త శశ్వదఖండ స
ద్భ_క్తలోల సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౨

రత్నసానుసమానధీర-విరాధశోధన సూత్రి స
ద్రత్న కీలిత హేమధామ స్ఫు-రత్కిరీట విరాట్ఛిరో
రత్న సూనృతమంజుభాషణ-రావణాంతక భార్గవీ
పత్ని లాంఛన భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౩

రాజమండల సన్నిభానన-రాజరాజవతంస భూ
రాజమండల ముఖ్యపూజిత-రాజయోగిహృదుజ్జ్వలా
రాజశేఖరవంద్య సన్నగ-రాజరాజితమధ్య భూ
షాజిభీషణ భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౪

సింధురేంద్రశరణ్య భక్తవ-శీకరామృత సద్దయా
సింధు సైంధవరామకామ వి-శేషసన్మృదులాకృతీ
సింధుబంధన సూరిచందన-సింధుతల్ప మహావిప
ద్బంధఖండన భద్రిదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౫

ఉన్మనీసువిలాసపూర్ణ మ-నోన్మనీయుత భాసురా
చిన్మయాత్మ స్వయంప్రకాశ య-చింత్య నిర్మలతత్వ సం
విన్మయా చల సార్వభౌమ క-వీంద్రమానసకంజశుం
భన్మనోహర భద్రిదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౬

సర్వతోముఖ సర్వరూపక-సర్వదీపకలాపకా
సర్వపాలన సర్వఖేలన-సర్వలోక విచారణా
సర్వకారణ సర్వధారణ-సర్వకార్యధురంధరా
పర్వతోద్ధర భద్రిదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౭

హల్యశాపవిముక్తి శశ్వద-హర్నిశైకనివాస కా
సల్యతోషరస ప్రవర్ధన-సప్రసాద పరాత్మ సా
కల్యభావ సమస్తరా డ్దశ-కంఠజి న్మమజన్మసా
ఫల్యకారణ భద్రిదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౮

ఆర్యకార్యఫలప్రసిద్ధి మ-హాప్రచార సుధైక మా
ధుర్యధుర్య సుఖైకవాక్య వి-దోష తోషకర స్వయం
తుర్యధుర్య నిరంజనా వ్యయ-దోర్బలాఢ్య పరార్థతా
త్పర్యధీర సుభద్రిదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౫౮

విశ్వరూపక విశ్వపాలక-విశ్వమోహన విశ్వసృ
డ్విశ్వపాలన విశ్వజీవన-విశ్వకర్త పరాత్పరా
విశ్వనాటక శశ్వదాత్మక-విశ్వగర్భ విహంగభూ
పార్శ్వ శాశ్వత భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౦

వందనం బిదె వేంకటేశ్వర-వైభవప్రకటేశ్వరా
డెందమం దలరన్ వసింపుము-శీవి బూని ముకుంద గో
విందనీచరణారవిందము-వీడ నీయెడ కోర్కె లిం
పందఁజేయుము జాగుసేయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౧

తల్లి దండ్రివి నీవె మాకును-దాత దైవము నీవె మా
కెల్లకాల మభీష్టభాగ్యము-లిచ్చు మా యిలవేల్పవే
కల్లగాదు ముకుంద మాకును-కల్పవల్లివి గాన మీ
పల్లవాంఘ్రులు గొల్తుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౨

అన్యు లెందరినైనఁగోరి యు-పాశ్రయించిన నేమి రా
జన్యమాన్యుడ వీవు మాకు ప్ర-సన్నమై కరుణించి సా
జన్యసౌఖ్యము లీయరా కడు-జాలమేటికి సర్వరూ
పాన్యశోభిత భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౩

తప్పులేమి యెరుంగరా భవ-దంఘ్రులే నెరనమ్మితిన్
తప్పు లెన్నక ప్రోవవే పర-దైవ నీతనయుండ నో
యప్ప నీకృప గల్గినంత న-నంతసౌఖ్యశుభాదికం
బప్పుడే సమకూడుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౪

నీదుసత్కరుణా కటాక్షము-నిక్క మెంతయొ లేక మో
హోదధిన్ గడువంగ శక్యమె-యుర్వి నెంతటివారికిన్
నీదయారసభాగ్యమున్ గన-నేఁ దలంచెద నయ్య నీ
పాదపద్మయుగంబుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౫

ఎంతగా నిను నమ్మివేడిన-నేల నీదయ రాదు మీ
చెంతఁ జేరినవార లన్యుల-చెంత గోరుట న్యాయమా
యింతమాత్రపుధర్మమానస-మేల పుట్టదు నాపయిన్
బంత మేలర భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౬

మీఱ లీక్రియ నిర్దయాకృతి-మించి ముంచిన దాత లిం
కేరి న న్నెవ రాదరింతురు-నీవెగాక భరింప నె
వ్వారు లేరు చరాచరౌఘని-వాస ప్రోవుము సద్దయా
పారదృష్టిని జాగుసేయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౭

దండిభూమివిభుండ వంచును-దండఁ జేరినవాఁడ స
త్పండితావన నీదయాస్పద-పాంగదర్శన మెప్పుడో
మండలేశ్వర సర్వకాలము-మమ్ముఁ బ్రోవఁగదయ్య భూ
పాండజధ్వజ భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౮

నీపదాంబుజయుగ్మమున్ గమ-నీయ నిశ్చలభక్తితో
రేపుమాపు మనంబులోన స్మ-రించు వారలకెల్ల సం
తాప పాపనివారణంబగు-దంతిపుంగవపాల నీ
ప్రాపు దాపగు భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౬౯

నీవె సర్వచరాచరంబులు-నీవె సర్వజగంబులున్
నీవె మానవతిర్యగాదులు-నీవె సప్తసముద్రముల్
నీవెగా కితరంబు లేదని-నిర్ణయించి భజించితిఁ
భావమందున నిన్నుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౦

దేవ నీకృప యెట్టిదో గణు-తింప శక్యముగాదు నీ
సేవకుల్ బహు విత్తమత్తుల-చెంతఁజేరి యజస్రముఁ
సేవనాదులలోన నుండగఁ-జేసితౌ యిది గొప్పయా
భావమండన భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౧

ఎంతనిర్దయ మానసుండవో-యేవిధంబున నిన్ను సే
వింతు మజ్జగదంబయా నలి-వేలుమంగయుఁ గూడ నీ
చెంత నుండ సహింపదే మఱి-చేరువందునఁ జేర్చ నీ
పంత మేమి సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౨

దాసులన్ దయఁ బ్రోవలేకయె-ధారుణీజనులందు నీ
వాసఁబెట్టుక వారిచేఁగొను-వడ్డికాసులచేత నే
గాసమున్ దినుచున్నవాఁడవు-గాని మమ్ములఁ బ్రోవవో
భాసమానవిలాస రమ్మిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౩

ఎల్లకాలము నీవె దీనుల-నేలునట్టి విభుండవై
యుల్లసిల్లుదటంచు శాస్త్రవి-ధోక్తులన్ దగవింటి నా
యుల్లమం దెడఁబాయ కెప్పుడు-నోపికన్ నినుఁ గొల్తు నీ
పల్లవాంఘ్రులఁ జూపవా యిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౨౪

ఎట్టిదో హరి నీమనం బిటు-లెంత వేడినఁగాని యే
మట్టుకున్ బెనుపట్టుగా నణు-మాత్ర మైనఁ గరుంగ దీ
పట్టు నే విడనాడకుండిన-పాడిగాదిక నన్ను చే
పట్టుకొమ్ము శుభప్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౫

ఎక్కువైన విభుండవై ధర-నెల్ల భక్తజనాళి నీ
వక్కజంబుగ నెల్ల కాలము-నాపదల్ విదళించి బల్
చక్కగా దయమీర నేలెడు-స్వామి నిన్ విడనాడి నే
బక్కవేల్పులఁ గొల్తునా యిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౬

ఇంతగా నిను వేడినందు క-దేల నీదయరాదు ర
వ్వంతయైనను నాపయిన్ మధు-వైరి నాహృదయంబులో
చింతసేయుదు శ్రీహరీ దయ-చేయరా తడవేలరా
పంతగించిన నోర్తునా యిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౭

నిన్ను సన్నుతిఁజేయువారల-నేరముల్ క్షమియించవా
పన్నరక్షణ నాదుదీనతఁ-బాపవా కరుణించవా
యెన్నరుంగక చేసినన్ నెప-మెన్నకే ననుఁ బ్రోవరా
పన్నుగా వినుతింతుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౮

నేరమేమి యొనర్చినాడను-నీరజోదర నీపదాం
భోరుహంబులఁ బట్టినాడను-బ్రోవకే విడనాడెదో
శౌరి నాహృదయాబ్జమం దని-శంబు స్థాపనసేతు నా
భార మంతయు నీదిరా యిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౯

ఏది నీదయఁ జూపరా చల-మేలరా కరుణించు నీ
పాదముల్ నెరనమ్మితిన్ పొర-పాటు సేయఁగఁబోకురా
సాదరంబుగ మమ్ము నేలెడు-స్వామి వీవని నామదిన్
బాదుగా నిడుకొందుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౮౦

పన్నగాధిపశాయి నీపద-పద్మముల్ మదిలోపలన్
సన్నుతింతురు నీవె దిక్కని-సర్వకాలము ధీయుతుల్
వన్నెకెక్కిన దండిభూపతి-వంచు నిన్ను భజించు నా
పన్నులన్ దయఁబ్రోవుమీ యిఁక పన్నగాచలనాయకా! ౮౧

నిన్నుగాక మ రెవ్వరిం గరు-ణించి ప్రోవుమటంచు నే
నెన్నడైననుగాని వారల-నెంచి స్తోత్రముఁజేయ నా
పన్నరక్షక నీట ముంచిన-పాల ముంచిన నీవె సం
పన్నమూర్తి సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౮౨

సారసోదర నీస్వరూపము-సన్నుతించినవారి దు
ర్వారఘోరభవవ్రజంబు ని-వారణం బగునంత చి
త్పూరితంబగు మోక్షసౌఖ్యము-పొందుచుందురు శాశ్వతా
పారనిర్మల భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౮౩

ఆదిమూలవిరాట్టువై యఖి-లాండకోటి యజాండమున్
బాదుగా సృజియించినాడవు-భార మేమియు లేక యే
వేదవేద్య సమస్తకారణ-వేంకటేశ్వర కీర్తి సం
పాది శాశ్వత భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౮౪

ఒక్కరీతిని సంచరించక-యుత్తమోత్తమ నీవు పెన్
దిక్కుదిక్కుల బిక్కటిల్లుచు-దీప్తిచేత వెలుంగు ని
న్నొక్కడంచు భజింతు నీక్రియ-లెట్టివో కనఁజాల పెం
పక్కజంబుగఁ గొల్తుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౪

ఏలరా తడవేలరా చల-మేలరా యిఁక నాయెడన్
ఫాలలోచనవంద్య నీపద-పంకజంబులు నమ్మి నీ
మ్రోల నిల్చి యజస్రమున్ మఱి-మ్రొక్కి సన్నుతిఁ జేతు మా
పాలిదేవ సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౫

ఇమ్ముగా భవదీయభక్తికి-నేదియున్ సరిరాదురా
తమ్మికంటి మహాప్రభో దయ-దాచకే నను బ్రోవరా
నమ్మి వేడిన వారలన్ విడ-నాడు టేలొకొ నీదురూ
పమ్ము నాకును జూపరా యిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౬

ఏకమై పరిపూర్ణమై సక-లేంద్రియ ప్రకరాంత మ
స్తోకమై నిరవద్యమై కడు-సూక్ష్మమై యెడలేక ని
ర్వ్యాకులం బకలంకమై యప-వర్గమైన పరాత్మ రూ
పాకరంబగు భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౭

రెండు రేకుల తమ్మిపై పది-రెండు రేకులు చేర్చి యా
రెండు ద్రోసియు రెండు బాసియు-రెండు డాసియు రెంటిపై
రెండు నొక్కటిజేసి వేఱొక-రెండు నొండును లేకయే
పండియుండిన భావమీవెక-పన్నగాచలనాయకా! ౭౮

మూఁటిమించియు మూఁటిగాంచియు-మూఁటిచోటువరించి యా
మూఁటినిం బదుమూఁటి గెల్చియు-మూఁటిపై గమకించి ము

మ్న్మాటి కవ్వాల సూటిదప్పక-మ్రోయుచుండెడి నాదమే
బాటగాఁ గనుగొందుఁ బాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౧

నాలుగింటిని జేర్చియున్ మఱి-నాలుగింటిని గూర్చియున్
నాలుగింటి నతిక్రమించియు-నాలుగింటి వహించియున్
యాలవాలం బేమి లేకయె-యంతటన్ విలసిల్లు భూ
పాల నిన్ గొనియాడు దే నిఁక-పన్నగాచలనాయకా। ౯౨

పంచభూతములన్ జయించియు-పంచభూతగుణాంతమై
పంచశక్తి విలక్షణంబయి-పంచకోశాతీతమై
పంచముద్రల కందరాక న-పారమై విలసిల్లి ప్రా
పంచమెల్లను మించి తీవెక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౨

ఆరిటిన్ వధియించియున్ బది-యారిటిన్ బరిమార్చియున్
ఆరుజేర్చియు నారుగూర్చియు-నారిటిన్ బోకార్చియున్
ఆరుపువ్వులమీఁదుగాఁ బది-యారుకాంతుల పూర్ణమిం
పార రంజిలు దీవె పాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౩

ఏడుకోట్లపదార్థమున్ గొని-యేమికష్టము లేకయే
యేడువార్ధుల దాట నీడియు-నేడుకొండలవాడ యీ
రేడులోకము లెల్ల నేలెడు-జేడ నిన్ మది గొల్తు కా
పాడవే మము భద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౪

ఎన్న శక్యము గాక నిత్యము-నేకమయ్యు ననంతమై
యన్నిలోకము లందు నిండి స్వ-యం ప్రకాశ విశేషమై
మిన్నుమన్నునుగాక వెల్గు న-మేయదేశికరాయ యీ
పన్నులను రక్షించు పాయక-పన్నగాచలనాయకా!

చారునీల పయోధరంబుల-సారు గేరు శరీరము౯
మారకోటి వికాసమా సుకు-మారమున్ అసమానశృం
గారమోహనరూపమున్ గల-కైటభాసురశిక్ష యిం
పారఁగాఁ గనుపించవే యిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౬

ఘోరకిల్బిషదూర సద్గుణ-కోవిదాళి హృదబ్జ సం
చార జన్మవితండవారణ-సర్వలోకశరణ్య వి
స్తార భారనివార ణాఖిల తత్వరూప రమేశ యిం
పారఁ బ్రోవఁగదయ్య నన్నిఁక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౭

దాసదోషనివార ణాసుర-దర్పశిక్షణ శౌరి ని
ర్వ్యాసవాఖిల దీనరక్షణ-భాసమానవిలాస వి
ద్యాసమేత సుధీమణీ వర-ధర్మమార్గ విహారణా
భ్యాసవశ్య కిరాతశోషక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౮

మత్తకోకిల వృత్తముల్ సుమ-మాలగా జతగూర్చితిన్
జిత్తగింపుము వేంకటేశ్వర-శ్రీకరంబుగ సత్కృతిన్
ఇత్తరిన్ సకలార్థసౌఖ్యము-లీయవే పరమేశ్వ రా
పత్తమోర్క సుభద్రదాయక-పన్నగాచలనాయకా! ౯౯

శ్రీపులారికులాబ్ధి చంద్రుడ-శేషయార్యవరేణ్య సే
వాపరుండ బుధాళి సంగమ-వాంఛనీయుడ సత్యభా
మాపురిన్ నివసించువాడ న-మస్కృతు ల్గొను పీరుదాస్
ప్రాపుమీరగఁ జేసె వారక-పన్నగాచలనాయకా! ౧౦౦

సంపూర్ణము

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

శ్రీ గజేంద్ర మోక్షము

ఓమ్

శ్రీ గజేంద్ర మోక్షము, కీర్తన

ఆనందభైరవి - ఆటతాళము

నరనాథ వినుము భా - సురమైన సామజే -
శ్వరుని మోక్షణచరితము.

నిర్దురితము-పరమమోదభరితము - పరగుసుధార్ణవాం-
తరత్రికూటము భూ - ధరము యోజనాయు - తం బున్న
తత్వము - నురుతరం బగుహాటకంబు న - యోమయంబును
రాజతం బనమెరయు మణి ధాతువులతో త్రిశి - ఖరము లతు
లములై చెలంగెను ॥నరనాథ॥

వరమాతులుంగ ల-వంగ లుంగ కే-సర జంబు జంబీర-
హింతాల కుం-ద రసాలఖర్జూర - నారికేళ - సరళ కోవిదార-
కదళికా బ-దరి బిల్వ కరవీరా-ద్యవనీరుహా-సరసానంత వ-సంత
సమన్విత - భరిత సమంతసౌ - భాగ్యభవాంచితాం - కురిత
నవకిసలయిత పుష్పిత - గురు ఫలిత లలితోద్భవిత మా-ధురిత
మకరందానుభూతి - స్ఫురణ పరమానందమై తగు ॥నరనాథ॥

హరి ఖడ్గ వ్యాఘ్ర సూ-కరశల్య భల్లూక-కురుర సార
మేయ గోకర్ణక - సరవృక గోమాయు-గండభేరుండ-కరికరిణీ
నికాయ - ముఖ్య మృగభీ - కరఘోరారవ భూయ - మరా

శము–ఖరఖగస్తోమ భా–స్వరమై గంధర్వ కిం–పురుషకిన్నర
విద్యా–ధర సిద్ధసాధ్యాది–సరస విభ్రమసద్విలాసా– కర
సదాగీర్వాణ–గణ సం–చల సమన్విత సకల దుష్కృత–నిరస
నంబై యలరుచుండెను॥నర॥

వనితలు దనకుంభ–ఘనత కోడి పయ్యె–దను చన్గవను
గూర్పగ నడకోడి పా–దము లందియలు జేర్పగ–కేల్కో–డి
జ–ఘనము మేఖల జేర్పగ–పలుకోడి న–గవుమోము విధు
దార్పగ–వెతనార్పగ–దనకోమ లాకృతి – గని యంజనాది
యంగనలు వెన్దగలి తో–డనె రాఁ గరీంద్రుఁడు–దనకరిణీ
గణంబు దా నం–తను పిపాసా దీనమనములఁ–దనివి దీరగ
నొకమహానది–యెనసి గ్రోలి చరింపుచుండెను॥నర॥

అమిత గళాగళా – యతము బుద్బుద తరం – గము
లంబరము గప్పగా–ఘీంకార ప్రౌ–ఢిమ గ్రహములు విప్పగ–
పృచ్ఛము వీవఁ–గ మహానిలముగుప్పగఁ బదఘట్టన సుమహీజ
ములు గూల్పగఁ జలమొప్పగ–కొమరు మించిపొంచి–కుప్పించి
సత్వద–ర్పమున హుంకరించి–పట్టుగ లంఘించి – కమలహితు
గబళింప నతి వై–రమునఁ జెలఁగెడు నుగ్రరాహు–క్రమము న
య్యెడ నొడిసి కరిస – త్తముని బట్టెను నక్ర మొక్క–టి ॥నర॥

గిరియును గిరియుఁ– కే–సరియుఁ గేసరి యురి – మురి
పెనొక్కరును బెంపగ–గరాగరి బెరసి మహిచలింపగ–బరాబరి–
నొరసి రుధిర మింపుగఁ–ద్రావుచుఁ బగ–నొరసి యొడలు నొం
పగ–నదలింపగ–నురుముచు నూచుచు – గఱచుచు గనలుచు
దరుముచు దాకుచు–విఱచుచు బఱచుచు – జరుచునఱచుచు–

గరియు మకరియు మఱిమఱి న్నొక వెయ్యేసంవ - త్సరము
లీక్రియఁ బెనగి దూలియు-కరియు మొరలిడె హరిని దలకొని॥నర॥

ఇవ్వేళ విడిపింప - నెవ్వరు వచ్చెద రడ్డ - మెవ్వాడు
నాకా ప్తుఁడు పరాత్పరుఁ-డెవ్వాఁడు సర్వాత్ముఁడు - సర్వా
ధారుఁడెవ్వాఁడాత్మారాముఁడు - నిత్యుఁడు సత్యు-డెవ్వాడు
పరమాత్ముఁడు-చిదానందుడెవ్వాఁడు సృజియుంచు-నెవ్వాఁడు
పోషించు నెవ్వానిలో నణగిలోక మెల్లను - నెవ్వఁ డీభువ
నంబులును భువ-నేశ్వరులు భువనస్థు లౌలసిన - నవ్వలను
కార్చికటిని నే-కాత్మ రూపకుఁ డలరు ననుకొనె॥నర॥

జనన నాశా కృతి-యును కర్మ నామంబు-లును వికా
రము లేకయె-యెవ్వఁడు తన నేర్పున విశ్వమును జేకొను -
హృద్వాక్కు-ల-గనుగొనగా రాకయె- యే ప్రభు మహిమ -
మనుపమై జోకను-నెడ లేకయె-తనర ననేకవర్ణముల దోచు
పా-వనునకు సద్బ్రహ్మ-మున కిద్ధరూపున - కును గవికి సాక్షి
కిని బరమాత్మున కనంతున కమితశక్తికి - మొనసి నారాయ
ణున కభివం-దనము లిదుగో చేతుఁ గొను మనె ॥నర॥

లలి కామార్థధర్మ - ములు నిరసించు శాం - తులు
నెవ్వాని నుతింతురు-ననఘాత్ములే - జలజాక్షు నీక్షింతురు -
యోగీంద్రులే-యలఘు నుపాసింతురు పండితు లే య-చలుని
బ్రశంసింతురు- ధ్యానింతురు - తలప తథ్యముగ ప్ర - ధాన
పురుషుఁడయ్యు-వెలిగెడు ననుకంపా - జలధి నతీంద్రియు -
కలుషవిగతు మునీంద్ర గమ్యుని - మలినదూరు ముకుందు

పూర్ణుని - తులరహితు వహాత్తు నణువు న - ధోక్షజుని సేవింతు ననె కరి ॥నర॥

మును వికుంఠాంతర-మున నగర్యంతర - మున మూల హర్మ్యంబులో-నట పారిజాత నవీనారామంబులో-సుధారశ స్తటచంద్ర కాంతోపలో-త్పలశయ్యా రం-జన కమలా కేళిలో-వినోదాయ-త్త నిజస్వాంత శాలియై - వర్తింపఁగ-ననయుండా పన్నప్ర-సన్నుండు విహ్వలతను గజేంద్రము పాహి - యనఁగ మొరాలించి వనధిజకుఁ జెప్పకయె సుద-ర్శనము శంఖముదాల్ప కయె యావినతభవు నెక్క-కయె యేబల-మును దలంపకెదుమికె శ్రీపతి ॥నర॥

సిరి దనవెంట నా - సిరితో నవరోధ మ - ప్పరివారము వెంటను విహగేంద్రుఁ డా-గరుఁడముఖ్యుని వెంటను - శంఖ చక్ర-శర చాపములు వెంటను నారద తుం-బురు లాదిగ మిం. టను-మహాబుషి-వరులు కదలిరి వెంటను-గ్రక్కున నే తెంచిరి శ్రీవైకుంఠ పురమునందు మెలంగు-సరసు లప్పుడు చూడ-శరధి కన్య దనలోఁ బరమపురుషుడు దాఁ జనియెడు- తెరగుఁ జెప్పడె యెవరి కాప-త్కారము లేయవి వాడమెనో యని - యరయు చును దలఁచుచును నడచెను ॥నర॥

చలిత తాటంక యు-గళముతో స్కంధాట - దలివేణి బంధంబుతో-చేలా వి-గళిత కుచయుగళంబుతో - చంచన్మణి కలితమేఖలకాంతితో-శీర్ణ ఫాల లలిత మృగమదంబుతో-హారి కరాబ్జలలిత దుకూలంబుతో - మహనీయ-జలజాప్త కోటిసు-జ్వాలతతో నిందిర-వెలయుచు రాఁగ ని-మ్నల బిడౌజాదిగ-

నలరు నిర్జరవరులు దేవ-ర్షులును గుములుంగూడి శ్రీహరి -
జలజనాభ నమోయటంచును-వలగొనిరి శౌరిని సిరి స్మరి॥నర॥

పరమాదయాళుఁడు-హరి మకరీంద్రుని-బరిహరింప నవ
క్రము నాకంపిత గిరియుత క్ష్మాచక్రము - లీలావృతాం - బర
ప్రజ్వలిత శుక్రము - సంరక్షితా - మర మునీశ్వరచక్రము -
చక్రము నంప నరుణసాహస్ర భా-స్వరమై గుప్పున సరో-వర
మున దుమికి మ - కరి శిరమును ద్రుంచె - హరియు నొత్తెను
పాంచజన్యము విరివిగా సురభేరి మొరసెను - వరసుమంబులు
మింట గురిసెను -కరివరునికళ శౌరి నొందెను ॥నరనాథ॥

మును దేవలశాప-మును బాసి తానంత-టను గ్రహ
గతి దొలఁగి గంధర్వుఁడె-య్యెను హూహూఁడనఁ జెలగి-తన
పూర్వ మో-హన దేహమున వెలిగి-శ్రీహరి వేడుకొన నెన
రున మెలఁగి నిజపురి కరిగె-జననాథ గజరాజు - మును ద్రవిడే
శుఁడు- గననింద్రద్యుమ్నుఁడు-నెనసి మౌనము దాల్చి-వనజ
నాభుని మది నుతించఁగ ముని యగస్త్యుం డటకు రాఁగను,
గొనకయుండిన కుంజరము గమ్మని శపించెనుదాల్మి లేకయె॥నర॥

చెడు గజాశ్వంబులు-చెడును విత్తంబులు - చెడుపాత్ర
క్షేత్రంబులు - లోకములందు - చెడు సంసార సుఖంబులు -
నొక్కొకయెడ చెడు కర్మధర్మంబులు - వేఁజొకసారి చెడును
లోకౌఘంబులు నొకపట్టున-చెడు చరాచరంబులు సమస్తము-
చెడు పామరులకివి-చెడనిసజ్జనులకు - చెడనిపదవి శౌరి- చింత
నామృతమగు-నుడివినంతనె తత్పరయోజా-క్షుఁడు మరియునన్న
డుగు క్షేమన-నెడవకను నినుగొలుచు టిదియె ప-రేశ నాపని
యనె రమాసతి ॥నరనాథ॥

కరిరాజమోక్షణ–చరితము వినువారి–దురితము వారించును సంకటములు–దొరగి శ్రేయము మించును – కష్టము బాయు సిరియు విస్తారించును – పరసౌఖ్యము – క్షరమయ్యు ప్రాప్తించును–ఋతమిది గాక–నరులెవ్వరేనియు–ధరణి వేకువ లేచి– హరి విధి శ్రీసుధా–శరనిధి ప్రద్యుమ్న–సరస శ్వేతద్వీప నారద– యురగరాడ్గరుడధ్వజానల – తరణి ధ్రువముఖ్యులఁ దలంచిన – తిరపదం బిత్తు ననె శ్రీహరి ॥నరనాథ॥

అమరగ పాంచజన్యమును పూరించియు –ప్రమదంబు నిండారను – ఖగారోహణము జేసియును జేరెను – వైకుంఠమున –కమరేంద్రాదులు దారును, నానందింప కమలతో జిగిమీరను శ్రీహరి యథా–క్రమలీల తమిదీరను–సుఖంబుండె రీమహాత్మకు లీవి – ధమునను శుకుఁడు – నెయ్యముతో పరీక్షిన్మహారాజు కెఱిఁగించె–విమలమగు గోదావరి ప్రాం–తమున భద్రగిరీశ్వరుండై –కొమరు రామ ప్రభుఁడు పురుషోత్తముఁడు పేర్గాసావితుండగు ॥నరనాథ వినుము॥

సంపూర్ణము

ఓమ్

పూజావిధానము

భూపాలరాగము - ఆదితాళము

పూజ గావింతు గొనుమూ-గోపాలమూర్తి ॥పూజ॥

పూజ గావింతు గొనుము-రాజాధిరాజ మహాతేజాంబు జాప్తకోటి - రాజిత సత్యమూర్తి ॥పూజ॥

శ్రీరమణీమన - శ్చోర నిర్మల నిర్వి - కారా నిశ్శబ్ద నిర్విచారాత్మ షోడశోప-చారము లివెగొనుమూ-హరి షోడ శోపచారము లివె గొనుమూ ॥పూజ॥

కేవలానందపూర్ణ-భావాఖిలోపాద్యంత-ర్భావాతిరిక్త సుప్రభావ మహానుభావ-యూవాహనంబు గొనుమూ-నిర్వా సన పూర్ణ-యూవాహనంబు గొనుమూ ॥పూజ॥

వాసుదేవ స్వయంప్ర - భా సాతీంద్రియ సదా-భ్యాసా బుధేంద్ర హృన్నివాసా మురారి సిం-హాసన మిదె గొనుమూ-దామోదర సిం-హాసన మిదె గొనుమూ ॥పూజ॥

ఆద్యంతరహితా-భేద్యా వేదోపనిష-ద్వేద్య నిర్బోధ్య నిర్బాధ్య పరేశ నీకు-పాద్య మిదియె గొనుమూ - గోపాల బాల పాద్య మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

వాచామగోచర చ-రాచర దోషపుంజ-మోచనోత్ఫుల్ల కమల - లోచన నీకు నిర్మ-లాచమనంబు గొనుమూ-గోవింద శు-ద్ధాచమనంబు గొనుమూ ॥పూజ॥

పంచతన్మాత్రలు – పంచభూతంబులు – పంచకోశంబులు పంచేంద్రియములనె–పంచామృతంబుగొనుమూ కృష్ణపరాత్మ–పంచామృతంబు గొనుమూ ॥పూజ॥

నానాకర్మజ వాస – నాసీక వికార వి – తాన విలీన బ్ర–హ్మానందజలపూర్ణ–స్నానమిదియెగొనుమూ–వారిజోదర–స్నాన మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

విస్తృత భద్రయశో – నిస్త్రైగుణ్య పరేశ – శస్త్రాస్త్ర ధారణ గభస్తి ధామ కులేశ – వస్త్ర మిదియె గొనుమూ – రాధాకృష్ణ వస్త్ర మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

అజ్ఞానతిమిరార్క – ప్రజ్ఞానాతీత స – త్యజ్ఞాన మనంత సర్వజ్ఞాన దీప నీకు – యజ్ఞోపవీత మిదిగో – చేకొను సామిూ యజ్ఞోపవీత మిదిగో ॥పూజ॥

శోభితాఖండపూర్ణ –వైభవ నిష్కామని–రాభాసనిర్లోభ నిరాభ నిర్లేప శౌరి–ఆభరణంబు గొనుమూ–చిదాత్మ రత్నా భరణంబు గొనుమూ ॥పూజ॥

బంధమోక్ష విరా–మాంధకార్యజేంద్రామ్ర – తాంధ సార్చిత రక్షో–గంధాపహార కృష్ణా–గంధ మిదియె గొనుమూ–కర్పూరాగరు–గంధ మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

లలిత బిందుసునాద–కళలన్మించి యఖండ–విలస దనంత వినిర్మలభావ మృగమద–తిలక మిదియె గొనుమూ – గోవింద కృష్ణా – తిలక మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

అక్షయ కరుణా క-టాక్షవీక్షణ విశ్వ-రక్షణ దాక్షిణ్య
విలక్షణ సల్లక్షణ-అక్షింత లివియె గొనుమూ-సాక్షాత్పరాత్మ
యక్షింత లివియె గొనుమూ ॥పూజ॥

నిస్సార నిర్ప్రతీత నిష్పక్ష నిర్ప్రతీత - నిష్పాప నిర్ప్ర
పంచ నిష్ప్రపంచభాతికాత్మ - పుష్పమిదియె గొనుమూ - పర
మాత్మ హేమ-పుష్పమిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

రూప గుణ వికారా-వ్యాపక నానావిషయా - రోపణ
మన్ చిదగ్ని - చే పరిపక్వాగరు - ధూపమిదియె గొనుమూ-
గోవింద కృష్ణా - ధూపమిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

కోపతాపములను - నేపణగించి సంవి - దాపోజ్యోతిని
సర్వదా పూర్ణ కేవలాత్మ-దీప మిదియె గొనుమూ - గోపాల
చిత్ప్రదీప మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

నీవారశూకాగ్ర - పావన సచ్చిదాత్మ-భావాంతుడైన
వాసుదేవున కఖిలార్థ - నైవేద్య మిదియె గొనుమూ - కేశవ
కృష్ణ - నైవేద్య మిదియె గొనుమూ ॥పూజ॥

అంబుజోదర నవీ-నాంబుజ కంధర నీ-లాంబుద రోచిష్ణు
పీతాంబరధర పూర్ణ- తాంబూల మిదె గొనుమూ - గోవింద
విమల-తాంబూల మిదె గొనుమూ ॥పూజ॥

సాక్షా దద్వైతాప-రోక్ష క్షరాక్షరవి-లక్షణ లక్ష్యాం
తర దీక్ష నిధాన నీకు - దక్షిణ యిదె గొనుమూ - మాచిన్ని
కృష్ణా దక్షిణ యిదె గొనుమూ ॥పూజ॥

చారు శ్రీ వత్సమణి- హార రత్న కిరీట - స్ఫారస్మదన సుకుమార శృంగారాకార-నీరాజనంబు గొనుమూ-సచ్చిన్మ దాత్మా - నీరాజనంబు గొనుమూ ॥పూజ॥

మంత్ర మంత్రార్థసార-యంత్ర తంత్రోద్ధార-మంత్రాధి దేశ మూల-మంత్రస్వరూప వేద-మంత్రపుష్పము గొనుమూ- గోకులతిలక-మంత్రపుష్పము గొనుమూ ॥పూజ॥

వ్యష్టిసమష్టి భూత-సృష్టి వర్ధిష్ణు హరి - బ్రహ్మాండా ద్యఖిలాధిష్ఠాన కేవలాత్మ - సాష్టాంగ మిదె గొనుమూ-వృష్ణి కులేశ - సాష్టాంగ మిదె గొనుమూ ॥పూజ॥

శ్రీసత్యభామపుర - వాస గోపాల పేరు - దాసపోషణ మందహాసాస్య శ్రీనివాస-పూజగావింతు గొనుమూ-శ్రీకృష్ణ దేవ - పూజ గావింతు గొనుమూ ॥పూజ॥

మంగళ హారతి

అసావేరి-జుల్వా

దేశికేంద్రాయ తే మంగళం - మాణిక్య సద్గు - రో సనాథ తే సుమంగళం-నాశజననరహిత స్వప్ర - కాశ సుధీ హృదంబుజ ని - వేశ నిరింద్రియ నిరఘ ని - రాశయ నిష్కోశ పరమ ॥ దే ॥

సతతగుణత్రయవివర్జితా- నిరీహ మహా - ద్భుతవిరోధ షట్క-నిర్జిత-యుత శమాదిషట్క-నిరం-చిత నిరాకాశ నిర్మ- మతనిరామయ నిరవయ-వతులిత మహాత్మ్యభావ ॥ దే ॥

ఘనసహస్రారమందిర - నిర్వక్ర నిర్వా -సనో పేతకైవ ల్యేందిర-దినకరాబ్జనాడికాంచ - దనిలలీన తద్విభాస - దనఘ నిరాకార నిరం - జనాతీంద్రియాప్రమేయ ॥ దే ॥

త్రివేణి త్రి మండలాంతర-శృంగాటకాధి-నివేశ ప్రభా దురంతరా - దివాకరసహస్రకోటివిస్ఫురత్పరంజ్యోతి - భవా ర్ణనో త్తీర్ణ పూర్ణ-శివంకర విభూతి దాయక ॥ దే ॥

సులక్ష్యార్థసౌఖ్యవర్ధనా- బ్రహ్మేశ్వరాఖం - డలముఖ త్రిదశప్రార్థనా - చలాచలాతిరిక్తకే - వలాఖండ సత్య నిర్వి - కలానంత నిర్విశేష-విలక్షణ పరాత్పరాత్మ ॥ దే ॥

ప్రపంచాంతర్బహిర్వ్యాపకా-సనాతనని-ష్ప్రపంచనిర్మల నిర్లేపకా-అపారసత్కృపాపరాశ్రి-త పుంజసంవిదుపాయ స- న్నిపుణ బాహ్యాంతరాంతర - త్రిపుటిహరణవిశ్వభరణ ॥ దే ॥

రోగతాప దుఃఖభంజనా - భక్తార్తిహరణ - యోగ భావిత విజ్ఞానాంజనా - రాగయుతైహికాముష్మి-కాగ సుక ర్మాది ఫలత్యాగ నిత్యసత్యభోగ-మాగమాంతార్థ లలిత ॥ దే॥

ఆరవ వృషత్కళాత్మకా - బాహ్యాంతర వి - స్ఫార సమస్తాంతరాత్మకా - ధారుణీజలానల స-మీర నభో భూతా తీత - సారాసార నిర్విచార-ధీరవినుత సత్స్వభావ ॥ దే ॥

ధరణి హుమ్నా బాదనివాసా-మాణిక్య విభో-గరిమ మహన్మహిమవిలాసా-సరస శేషగురుకృపాన్వి-తరహి పీరుదాస వినుత-చరణ లాలాదాసరచిత-చరిత విదిత వాసుదేవ ॥ దే॥

సంపూర్ణము

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

పరమానంద సుధాలహరి

దక్షాధ్వరంబు వి - ధ్వంసంబుఁ జేసిన
వీరభద్రుఁడు వంశ - వృద్ధిఁ జేయు
విఘ్నములకెల్ల నాథుఁడై - వెలయునట్టి
దంతివక్త్రుఁ డవిఘ్నభ - ద్రం బెసంగ
సేయుఁగాత తదంఘ్రిరా - జీవయుగము
నధికభక్తిని సేవింతు - ననుదినంబు.

హనుమత్ప్రార్థనము

వనరాశి దాటి ధరణీ
తనయను బొడగాంచి ఘోర - దానవులను భం
డనమునఁ ద్రుంచి విరాజిలు
హనుమంతునిపాదయుగళ - మర్థి నుతింతున్.

వసుధ నాదికవుల - వ్యాసవాల్మీకాది
మునులను భక్తితో - మ్రొక్కి వేడి
దండి భారవి కాళి - దాసాది సంస్కృత
కవులను మనములోఁ - గాంచి తలఁచి
బమ్మెరపోతనన్ - భాస్కర తిక్కన
నన్నయభట్టుల - నతి యొనర్చి
సనక సనందన - శౌన కాగస్త్య ద
ధీ చ్యత్రి గర్గ మై - త్రేయ మునుల
హరిహరబ్రహ్మల - నఖిల దేవబ్రహ్మ
యమిసత్తముల నాత్మ - యందు వేడి
సకలవే దోపనిష దర్థ - సార మరసి
యాత్మతత్త్వోపదేశంబు - నానతిచ్చి

దేశికోత్తముఁ డన ధాత్రిఁ - దేజరిల్లు
జమిలి శేషార్యవర్యుని - సన్నుతింతు.

అని యిష్టదేవతాప్రార్థనం బొనర్చి, నూతన పురాతన సంస్కృతాంధ్రకవులం గొనియాడి, హరిహరభక్తాగ్రగణ్యులగు భక్తమహేశ్వరదాస భాగవత దేవర్షి బ్రహ్మర్షి ముఖ్యులం బ్రస్తుతించి, అస్మద్గురువర్యుని ధ్యానించి, ముముక్షుజనుల కత్యంతోపయుక్తంబౌనటుల భక్తిజ్ఞానాచల పూజా విధానంబు లను నాలుగు భాగంబులు తత్త్వార్థంబున గీత ప్రబంధంబుగాఁ "బరమానంద సుధాలహరి" యను నామంబున నాయొనర్చు కృతి క్రమం బెట్టిదనిన-

౧. రాగము - నాట - ఆదితాళము

నమోస్తు శ్రీశేష దేశికేంద్ర - నమోస్తు - సమస్తభూతౌఘ
ముఖ్యకారణ - త్రిమండలాద్యంతమధ్యపూరణ ॥న॥

త్రికూటతలచిత్ప్రకాశధామం - వికల్పహరనిర్వికారకామం
సుకాంతిహిరణ్మయకోశరూపం-సౌకర్యయుతపంచకోశదీపం॥న॥

త్రిమండలాతీతముక్తసంగం - సమంచిత్రైకపరమాత్మలింగం
శమక్షమాదిగుణమాన్యచరితం-అమోఘసంవిత్ప్రమోదభరితం

అనాద్యంతసజ్జనౌఘసురతం - వినోదకళబిందునాదనిరతం
మనోరథఫలార్పనానుకూలం - ఘనస్తవితచేతనాదిపాలం ॥న॥

నిరాకారనిర్మలావిచారం - చరాచరవిలక్షణాత్మధీరం
నిరామయవిపత్సరోరుహేభం-నిరంజనపరాత్పరం నిరాభం॥న॥

దురంతరకిల్బిషరాజిదూరం – దరిద్రతమోపహారోగ్రశూరం
కురోగతాపోత్కరప్రహారం – నిరీహనిరహంకరోపకారం ॥న॥

అరాతిషట్కనికరప్రణాశం – స్ఫురత్సత్యభామాపురేశం
శరణ్యాలక్ష్మీస్వాంతవికాసం – నిరంతరదయాదృతపీరుదాసం॥న॥

౭. రాగము - శంకరాభరణము - ఆదితాళము

గురుపాదుక మనిశం – మానస – శరణైక్య మసదృశం ॥గురు॥

వరసాధువశంకరవిధివిధుశం – కరనుతసుదశం కలుషాద్రికులిశం
నిరుపమసంకటనికరవినాశం – నిరవయవిదిశం నిత్యానిరాశం ॥గు॥

పరోపకరణం భవాబ్ధితరణం – నిరహంకరణం నిగమాచరణం
అరిషట్కహరణం అజరామరణం–నిరశితకరణం నిఖిలంభరణం॥

పరహితపాత్రం పతితపవిత్రం – నిరీహసూత్రం నిర్మలమాత్రం
గురుతరస్తోత్రం గుణగణజైత్రం–సురుచిర క్షేత్రం సుకరచరిత్రం॥

కరుణాపారం కర్మవిదారం – సరసాగారం శాంతాకారం
ఉరుతరధీరం యున్మనిజారం – నిరతవిస్ఫారం నిర్మితస్ఫారం॥

చలననిరాసం సంవిదాకాశం – లలితనిష్కేశం లాంఛనకోశం
ఫలితబుధేశం భద్రగిరీశ – స్థలవసద్రామ శేషగురుప్రకాశం॥గు॥

* *
*

ఓమ్

పరమానంద సుధాలహరి

భక్తి భావము

నమశ్శివాయ నక్షత్రమాల-పంచచామరము

శివ స్తుతామర ప్రసన్న – చిత్ప్రకాశ కాకృతే
భవార్ణవోద్ధృతిప్రసాద – భాగ్యవైభవోన్నతే
సువస్తువాహనప్రద త్రి – శూలహస్త శైలధా
మ వామదేవ శంకరోన్న – మశ్శివాయ ధూర్జటే. ౧

పవిత్రవిద్వాదానుకంప – భావసంయుతోర్వపాం
గవీశవిశ్వతోముఖప్ర – కామితార్థదాయకా
శివాధవ త్రిలోకనాథ – సేవితాంఘ్రిపద్మ భీ
మ వామదేవ పాహి మాన్న – మశ్శివాయ ధూర్జటే. ౨

ధరాధరప్రదేశహర్మ్య – ధామసంయమీష్టదం
తరంగరాజితప్రపూర్ణ – తత్వకేవలాత్మ రా
ట్పరాత్పరా వికల్ప నిష్ప్ర – పంచ నిర్వికారకా
మ రాజరాత్మలింగ ఓన్న – మశ్శివాయ ధూర్జటే. ౩

నిరంతరప్రభాసమాన – నీరజాస్త్రకోటికాం
తిరమ్యదివ్యరూప శాంత – నిర్గుణావ్యయాఖిలాం
తరస్థ రాజితాత్మ సుప్ర – ధాన నిర్మలాకృతే
మరుద్భుగింద్రకుండలోన్న – మశ్శివాయ ధూర్జటే. ౪

క్షరాక్షరాద్వయాతిగ ప్ర - శాంత సర్వతోముఖా
చరాచరప్రపంచసాక్షి - చారుబాలచంద్రశే
ఖరస్థిరాభృదింద్రజాధి - కాంత సద్విలాస త
న్మరాళ వాహనార్చితోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౫

ఇలాజలానలానిలాంత - రిక్షభూతకోటిసూ
జ్జ్వలాఖిలాతిరిక్త నిర్వి - చార నిర్విశేష ని
ష్కలా ప్రలాలితాత్మ నిర్వి - కల్ప నిర్వివాద ని
ర్మలాచలాంతరాత్మకోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౬

పినాకి నాగకుండలా కృ - పీటయోనిలోచనా
ధినాథ నాగచర్మచేల - దివ్యసంయమీట్సుధీ
జనావనా వనీశతాంగ - శైలచాప చండికా
మనోవినోదలాలసోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౭

పురందదాదినిర్జరాళి - పూజితాంఘ్రివారిజాం
బరాంబర ప్రతాపశాలి - భావజారి నీలకం
ధరా విరూపనేత్ర సర్వ - దాకృపాంబుధీ సుధా
మరీచిమాలిమండనోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౮

మృంగాకహస్త సుప్రశస్త - మృత్యుహంతృభీమ ప
న్నగేంద్రకుండలప్రకాశ - నందిరాజవాహనా
నగాత్మజావధూమణీమ - నఃపయోజభృంగ సా
మగానలోల శంకరోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౯

సుధాంశుమండలార్ధమాళి - శోభితా గుణాళినీ
రధీ సుధీంద్రసద్ధృదంత - రంగభావ శంకరా

విధిస్వరాణ్ముఖాదితేయ - వేద్య ముక్తిదాయకా
మధుస్వనాంత నిర్మలోన్న-మశ్శివాయ ధూర్జటీ.　　౧౦

సనందనాదివందితాంఘ్రి - సారసద్వయా నిరం
జనాగమాంతవేద్య హృద్య - శాంత నిర్గుణాత్మ పా
వనా వనీధరేంద్రవాస - వామదేవపార్వతీ
మనోవినోద శంక రోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.　　౧౧

దయాపయోనిధీ ప్రధాన - తత్వ నిర్మలాత్మ చి
న్మయాత్యతీంద్రియామనస్క - మాననీయసద్గుణా
వ్యయాపరేశ ధీర శర్వ - హృద్యబోధతత్వ త
న్మయాద్వయాపవర్గ ఓన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.　　౧౨

చరాచరప్రపంచసర్వ - సాక్షి నాకనిమ్నగా
స్ఫురచ్ఛిరోబృహజ్జటాగ్ర - పుంజచండభండనాం
తరోగ్రనిర్మలప్రతాప - దారుణప్రకాండభృ
న్మరుద్భుగింద్రకుండ లోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.　　౧౩

కురంగరాజశూలపాణి - గోప్యభస్మలేపనాం
బరాంబరా వృషధ్వజోరు - భద్రసర్పగంచలో
ద్భరా విరూపనేత్ర పూర్ణ - భావ నిష్కళంక కా
మరస్థిరాత్మలింగ ఓన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.　　౧౪

పురామరారిసూదన ప్ర - ఫుల్ల భానుసోమచ
క్షు రక్ష రాక్షలాంతరంగ - శుంభదవ్యయాత్మ శం
బరార్యరాతి దక్షయాగ - భంగ విశ్వతోముఖా
మరేశ్వరార్చితాంఘ్రి కోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.　　౧౫

ఉమాసుమానినీమనోమ - హోల్లసత్కళా చల
ద్భ్రమప్రమోదలాలస ప్ర - భావకోమలాకృతే
సమస్తమండలాధినాథ - సార్వభౌమ విశ్వరా
ణ్మమ ప్రమోదవర్ధ నోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.   ౧౬

నదీహృదంతరావినోద - నర్మకేళికాబృహ
న్మదాస్పదాఖిలప్రపంచ - మోహనాతిశోభనా
సదాచిదంబరాతిరిక్త - స్వప్రకాశపూర్ణ కా
మదాంచితాత్మలింగ ఓన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.   ౧౭

జటాచ్ఛటాప్రపూరసూల్ల - సద్వియద్ధునీధవా
కటీతటస్థ వజ్రభాని - కాశ భోగిమేఖలా
తటిత్పటీరచంద్రికాప్ర - ధాన శుభ్ర పాహి మా
మటత్కటాక్షదృగ్విభా న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.   ౧౮

లలాటలాంఛ నాగ్నిహోత్ర - లాఘవ ప్రచండదో
ర్బలాఖిలారివాహినీపు - రాసురప్రహారణా
చలాచలాతిరిక్త సుప్ర - శాంత శుద్ధసత్వ ని
ర్మలోజ్జ్వలోన్మనీశ్వరోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.   ౧౯

ప్రసాదసర్వదావిభూతి - భవ్యసంగరోద్భట
ప్రసన్నసంయమీంద్ర సాధు - భక్తలోకపాలనా
లసన్మహీధరాగ్రవాస - లక్షణాగ్నిఫాల భీ
మ సారసాసనస్తుతోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ.   ౨౦

ప్రభూతభూతరాడ్గణాధి - పస్తుతాబ్జయుగ్మస
న్నిభాంఘ్రి భాసురప్రధాన - నిర్మలప్రభాకరా

సుభద్రభాగ్యదాయక ప్ర - సూనపత్రపూజ్య కా
మభంగ భీమశంక రోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౧

అపారపాతకాంబుభృన్మ - హానిలాసముల్లసత్
కపర్దపార్వతీమనోవి - కాస నిర్మలాకృతే
ప్రఫుల్లచారునీరజాత - రాజితాక్ష శర్వ జ
న్మపుంజపూతరూప కోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౨

సహస్రహంసచంద్రదీప్త - సత్ప్రదా సుధీమనో
విహారహంస తత్వరూప - వేదసార కిల్బిష
ప్రహార హంసవాహనాద్య - పాసనీయరూప స
న్మహాస్ఫులింగలోచ నోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౩

సమస్తమంత్రవేదశాస్త్ర - సారభూత భూతరా
డ్రమత్రిమండలాగ్ర చిత్ప - రా స్వయంప్రకాశకా
శమక్షమాదిమంగళప్ర - శస్త సద్గుణోన్న తే
మమ ప్రమోదవర్ధ నోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౪

దురంతఘోరకిల్బిషౌఘ - తోయదప్రచండవా
త రాజరాజితాభ్ర కేశ - తాపదుఃఖదూర శం
బరాంతకాంతకాతిశుభ్ర - భస్మలిప్తవిగ్రహా
మరాపరూప కేవ లోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౫

నిరామయా నిరంజనా వ - నీరధప్రశాంత సు
స్థిరాకలంక నిశ్చలావి - చింత్య నిర్వికల్ప ని
ర్జరావికారనిర్హృషీక - సత్యశుద్ధనిష్ప్రకా
మ రంగదంతరాత్మ కోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౬

నమో౽స్తు సర్వదా సుధీమ - నఃపయోరుహోజ్జ్వలా
నమో౽స్తు దీనలోకరక్ష - ణప్రశ స్తతత్పరా
నమో౽స్తు దుర్విపన్నివార - ణా మహేశ శంకరా
మమాంతరంగమంది రోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౭

సదా పర న్నరాళిసర్వ - సంపదీప్సితార్థను
ప్రదా సమ స్తదోషదుర్వి - పత్ప్రహారణా శుభా
స్పదా పురారి పీరుదాస - పాలనామలాత్మ వా
మదేవవిశ్వకార ణోన్న - మశ్శివాయ ధూర్జటీ. ౨౮

౧. రాగము - శంకరాభరణము - చాపుతాళము

రామభజన సేయరాదటే - ఓమనస పరం - ధాముని సేవింపరాదటే ॥రామ॥

ఆముకొన్న ఘోరకిల్బిషౌఘములను పరిహరించి-ప్రేమ మీర బ్రోచుతారకనామ మలరు సీతామనోభి ॥రామ॥

సంకటములు దీరిపోవును - సదాసుధీవ - శంకరత్వ మనువుమీరును-పొంకముగను దివ్యశుంగళాంకవిభవ మమర నిరా - తంక చిదానందసౌఖ్యదాయక మని యెంచి సీతా ॥రా॥

నీలనీరదాభగాత్రుఁడు - కస్తూరితిలక - ఫాలసరోజాత నేత్రుఁడు - మేలిమిపసిఁడివలువ వ్రేల సత్కిరీటరుచిర - జాల మావరింప సద్దయాలవాలుఁడై వెలుంగు ॥రామ॥

నిరతభక్త పారిజాతము - పావనము నిరం - తరము త్రైలోక్యపూతము - సరసిజగర్భామరేంద్ర సకలనిర్జరౌఘనుత కర పరాత్పరస్వరూప పరవిలోకరూప మొసఁగు ॥రామ॥

పంచపంచవృషీకంబుల – నిరసించి విషయ–త్పంచ కాంచ
దైకసూజ్జ్వల – పంచశక్తి పంచముక్తి పంచకర్తాతీతమై విక–
సించి నిర్వికారనిర్మలాంచితమై వెలయునాత్మా ॥రామ॥

వాసనాత్రయం బడంగును–సంపూర్ణచిద్వి – లాసమోద
మందగల్గును – భాసమానభద్రశైలవాస రామచంద్ర శ్రీని –
వాస మహద్భక్తహృద్వికాస నిరామయ సదాత్మా ॥రామ॥

౨. రాగము - పూర్వికల్యాణి - రూపకతాళము

రామరామరామరామ రామకృష్ణతారకం
రామరామ సర్వదోషదుర్విపన్నివారకం ॥రామరామ॥

సంతతంబు భక్తిమీర స్వామి నిన్ను గొల్వగా
చింత లన్ని దీర మిగుల సేమ మెసగు చెల్వగ ॥రామ॥

కామమోహములను గెంటి నీమహత్వ మెన్నగా
నామకొన్న పుట్టుగిట్టు బాములన్ని సున్నగా ॥రా॥

తామసులము దుష్టమతుల మే మెఱుంగజాలము
నీమవర్జితులము శుద్ధపామరులము గావుము ॥రా॥

ఎన్నియెన్నిజన్మములను నెత్తి యిడుమపాటులు
పన్నుగా ఘటింపవలయుచున్న వెన్నికోటులు ॥రా॥

అన్నిటికిని నీపదాంబుజాశ్రయంబె పారము
నిన్ను సన్నుతింపఁ గలిగె నితర మేమి గోరము ॥రా॥

ఇటకు మున్ను పుట్టి యనుభవించినదియె చాలుగ
దిటమగునీనామభజన కుటిలతలను దోలఁగ ॥రా॥

ద్రోహశీలచిత్తు లనుచు ద్రోహ మెన్నఁబోకుర
మోహజలధినావవైన శ్రీహరే పరాకుర ॥రా॥

పాముల నే యటవికి నీనామమే కార్చిచ్చుర
రామనామ మాశ్రితులకు కామితార్థ మిచ్చుర ॥రా॥

గండదోషములను బాపి నిండుదయను బ్రోవర
యండదండ మాకు నీవై యుండు జానకీశ్వర ॥రా॥

ఎల్లలోకములను మిగిలి కొల్లలయ్యె నీదయ
చల్లనైనచూపు లెసఁగ జల్లు కల్ల గాదయ ॥రా॥

ప్రాపు దాపు నీవెగాక పరగ నెవ్వ రున్నవారు
నావు కాపు నీవెతప్ప నన్యు లెవ్వారు లేరు ॥రా॥

సతముగా దిహసుఖంబు బ్రతుకు లతుకు లాయెర
గత మనాగతము శాశ్వతము కరుణసేయర ॥రా॥

పోయె కాలము వృథామాయ ననుసరించియున్
డాయు నిన్ను గొలిచిన సుశ్రేయసంబు మించియున్ ॥రా॥

మూఁటిఁ గోసి మూఁటి రోసి మూఁటిమూఁటి దాటగ
మూఁటినడుమ బాట సూటినాటి చూడ నేటుగ ॥రా॥

నిండుపున్నమచందురుని పండువెన్నెలందున
దండివియన్మండలమై యుండి యంట వెందున ॥రా॥

భాసురముగ భద్రశైలవాసుఁడైనవాఁడవు
వాసుదేవ గురో పీరుదాసు నేలినాఁడవు ॥రామరామ॥

3. రాగము—బేగడ—త్రిపుటతాళము

కీర్తి యేదిర శరణార్తులమనుచు రామమూర్తి నీవని యెంతురు సేవింపుదు రార్తితో నాశ్రయింతురు ॥కీర్తి॥

వార్త కెక్కినసత్యవర్తనుఁడవై కరుణ - స్ఫూర్తి పాలించిన విశ్వమూర్తివై యున్నందుకు ॥కీర్తి॥

మున్నగస్త్యునిశాప-మున నింద్రద్యుమ్నుఁ డ - త్యున్నతకరీంద్రుండునై - మత్తుండునై యెన్న నసాధ్యుండునై - తన్ను గొల్చుమదేభము-ల్దశలక్షకోటులు వెలయ ॥ పన్నగ నీరు ద్రావుచున్నెడ న్మకరి బట్ట - నెన్ని వగల బెనంగుచును గడు - సన్నమై బలహీనుఁడై - యాపన్నతను హరి పాహి యన మక - రి న్నడంచి గజేంద్రు నేలిన ॥కీర్తి॥

శరణాగతత్రాణ - శపథముఁబూనిన - దొరవని శ్రుతి స్మృతులు - చేయుసన్నుతులు బరగు ననేకరీతులు - నరయఁ దథ్యముగాదె దురితచేతస్కుఁడయ్యు - సొరిది దుర్యోధనుఁడు జూదమున నోడించి - పరమసాధ్వియు ద్రౌపది యంబరముల న్విడిపింపఁ గృష్ణా-హరి కటాక్షింపుమన నతులాంబరము లిడి మానంబు బ్రోచిన ॥కీర్తి॥

ధీరత పాండవ-వీరులచేఁ దెగ - టారి కౌరవసైన్యముల్ - బటుదైన్యముల్ - మారినసౌజన్యముల్ - వారక ధర్మకుమారముఖులు నీద - యారసమునఁ దేలుతోరము సహింపక ॥క్రూరతను ద్రౌణియు నకులముగఁ గోరి నారాయణ శరాహతి-జేరి నిర్భేదింప నుత్తరభార ముడిపి యబలను బ్రోచిన ॥కీర్తి॥

మునులు సుపర్వులు – మును దశాననుబారి – కిని
సహింపగ రాకను–స్థితి లేకను–మనఁగ నెచ్చట గాకను – జని
సరోభవగర్భాద్యనిమిషుల్ శౌరి పాహి – యని మొరబెట్టగ
విని రామచంద్రుఁడవై జనన మొంది నిశాటకుల భేదనమ్ముకై
కపిసేన గొల్వగ – మొనసినంత విభీషణుఁడు శరణనుచు వేడగ
నభయమిచ్చిన ॥కీర్తి॥

వనజారణ్యముఁ బెకలిం–చిన గజేంద్రంబుచా – ద్పున
దశగ్రీవాదులన్ – సురభేదులన్ – దునిమి కుంభకర్ణాదులన్ –
దనర వాస్తోష్పత్యాదినిలింపుల్ స్వవిభుత్వ–మున రంజిల్లగఁ
జేసి మునులెల్ల నానందింప ॥దినకరశశాంకతారకమై– యొనర
లంకారాజ్యము విభీషణునకు న్మాటి ధారవోసితి – వనుచు
రామాయణము జెప్పిన ॥కీర్తి॥

దీనులఁ బోషింపఁ – బూనియుందు రెవ్వారు – నానా
భువనములందున – మూర్తులందున – ధీనుత నీవై నందున –
నానేలుటందు కీవేకాని యన్యులు లేరు నానేర మెన్నక
నీవానిగ దయజూచి॥ మేనఁ బొడమి నడుమను పరిహారమై
యరుంగంజేసి నిత్యసు–ఖానుభూతి యొసంగుపరమని ధాన
సీతాజాని నీదగు ॥కీర్తి॥

వాసనారహితుఁడై–భాసిల్లునీయం దా–భాసమై భువ
నావళుల్–చరాచరాళుల్ నీసద్రూపలీలావళుల్ – వాసవా
చిఁత–చిద్విలాస నిర్మల నిరా–భాస కేవలాత్మ సుధీసాక్షి
పరమేశ॥ వాసుదేవ జగత్ప్రభో కరుణాసరిద్విభుభద్రశైలని –
వాస రాఘువ శేషగురురాడ్భాస పీఠాసావృతుండను ॥కీర్తి॥

౮. రాగము—కమాచ్—చాపు తాళము

కరుణ సేయవే రమాకామినీమనోహర
సరసిజాతపత్రనేత్ర సాధుమనస్తత్పర ॥కరుణ॥

పామరుఁడతితామసాన్వితపామరుఁడని చూడకు
రామనామ మేమియు మది నేమర విడనాడకు ॥క॥

మలినయుతుఁడ చలనగతుఁడ వలన నేర మెంచకు
దలఁప నలఘుకలుషజలధి నలగి నన్ను ముంచకు ॥క॥

మనమున ననుదినము నీదుఘనము నెంచి వేడితి
యణగిపెనగి కణగినట్టి గుణముల దిగనాడితి ॥క॥

ఐహికాముష్మికసుఖసాహములను బాసితి
దేహి దేహమోహపూహాపోహణముల రోసితి ॥క॥

రేపుమాపు శ్రీపతి నీప్రాపు దాపని నమ్మితి
సేపు చూప నోపుకోపతాపములను జిమ్మితి ॥క॥

భక్తియుక్తియుక్తముగ విరక్తి ముక్తుల గూడితి
భుక్తి రక్తి సక్తసిక్తభోక్తల దిగనాడితి ॥క॥

కంటి వింటి నీపదములు జంట బాయకుంటిని
కంటు గెంటి యంటి నీకు బంట బంటునంటిని ॥క॥

పాంచభౌతికాఖిలప్రపంచమైన యెరుకను
గాంచి యెంచి మించి నిన్భజించెద నేమరకను ॥క॥

మూఁటిమూఁటి దాటి నూటి మేటి స్వప్రకాశుఁడ
ధాటి సాటిలూటి భానుకోటియా పరేశుఁడ ॥క॥

మూఁటి మీఁటి నాటినక్రియతోటి నిన్ను గొల్వఁగ
నోటుపాటు చేటులేనిదీటు నేటు చెల్వఁగ ॥క॥

మ్రొక్కితి హరి దక్కితివని యెక్కితి కుధరంబును
నిక్కితి వృథ గ్రక్కితి సుధ మెక్కితి మధురంబును ॥క॥

పండితహృన్మండితోరుఖండితభవసంచిత
మండలోర్ధ్వకుండలీ యఖండితతల్పాంచిత ॥క॥

వాసవనుత దాసావిత భాసుర భద్రాచల
వాస వాసుదేవ పీరుదాసపాలితాంచల ॥కరుణసేయవే॥

౫. రాగము—ముఖారి—ఆటతాళము

ఎంత నిర్దయమానసుఁడవు – రామ నే – నెంతవేడిన – కండ్ల బడవు ॥ఎం॥

పంత మేటికి రమా – కాంత నీ మనసు ర – వ్వంతైన గరుగదు – ఎంతకాఠిన్యమో ॥ఎంత॥

నీ దాసులగువారియందు – నీలా ని—రాదరించుట కేమ నందు – సాదరంబుగా నీప్ర – సాద మిడలే వంత – బీదవా నీదుమ – ర్యాద యింతేగాద ॥ఎంత॥

అన్నదమ్ములవైరమునను – భానుజుఁడు – విన్నవించిన వాక్యములను – తిన్నగా ధర్మంబు – దీర్చకయె దోషమని – యెన్నకను వాలి నొక – యేటునను మాటితివి ॥ఎంత॥

ఘననీతిశాలియైనట్టి—జానకిని—జనలోక వాడుకనుబట్టి— వినయ మించుక లేక – పీరపత్నిమనసు – కనలేక ఘోరకా– ననములకు బంచితివి ॥ఎంత॥

ఘనుఁడు వాల్మీకిఋషి వెంట - వచ్చి మృదు - గాన
మును సేయుగా వింట - నణుమాత్రమైన నా - హ్లాదమొంద
కను నీ - తనయు లగుకుశలవు లి-తరులుగా నెంచితివి ॥ఎంత॥

బలధార్తరాష్ట్రపాఁడవులు - నుభయులకు - గలపోరు
దీర్ఘగాజాలు - తొలిమధ్యవర్తివని - పిలిచినను ధార్తరా -
ష్ట్రులను జంపించితివి - వలపక్షమును జేసి ॥ఎంత॥

అలమహోదానగుణశాలి - యైనట్టి - బలిని వంచింప
దయమాలి - బలుక పటవటునివలె-నిలచి మూఁడవయడుగు -
తలనుంచి వడి రసా - తలమునకు ద్రొక్కితివి ॥ఎంత॥

క్రయము లక్షలకొలదిగాను - విక్రయిం - చియు
నిజోత్సవసేవగాను - నియతి దప్పక సేయు - నిలరామదాసు
నిటు - దయలేక కొన్నాళ్ళు - ఖయిదులో నుంచితివి ॥ఎంత॥

దాసుఁడై యితరంబు మాని - సంతతో - ల్లాసమున
నీసేవ బూని - జేసి సద్భక్తిభా - సిలు తూము నరసింహ -
దాసునిం బట్టి గో - దావరిం ద్రోసితివి ॥ఎంత॥

ఎపుడు నీసేవకుల నెల్ల - నీరీతి - కృపదప్పి చూడ నే
నొల్ల-నపరాధ మెన్నవని - యాశ్రితత్రాణైక - నిపుణుఁడీవని
వింటి - కృపజూడకున్నావు ॥ఎంత॥

వాసిగ గోదావరిని - భద్రాద్రి - వాసుఁడై నెలకొంటి
వని - యాసించుకొని పీరు - దాసుఁడను నీకు నే - దోసి
లొగ్గిన కరుణ - జేసి రాకున్నావు ॥ఎంత॥

భవస్థితిలయాదివర్తనములందు వర్తింప నెట్టులైతివో
దివాకరశశాంకవహ్ని తారాద్యవార్యరుచు లెట్టు జేతువో॥
అనారతము సజ్జను ల్విశ్వపావనుండంచు భావింతురు
కనత్కళాబిందునాదముల కెట్టు సనాతనునిగా గాంతురు॥
సమాయాప్రపంచమూలప్రకృతి కాదిమూలమై యొకరీతిగా
సమస్తంబు లీనమైనతటి సత్యమైయుండు విఖ్యాతిగా ॥పరం॥
చలాచలవివృత్తులం బడక కేవలాత్మగా ప్రకటింతువు
సులభ్యార్థనిస్తులాచింత్యనిర్మలాత్మగా శోభింతువు ॥పరం॥
ధరాభద్రభూధరేశ కోదండరామ విధిశివసేవిత
స్ఫురచ్ఛేమసద్గురోనుకంపాకరార్థి పీర్దాసావిత ॥పరంధామ॥

౨. రాగము—కాఫీ—ఆదితాళము

ఎంతో బ్రహ్మానంద మాయెనె — మన — చింతలన్నియు దీరిపోయెనె ॥ఎంతో॥

సంతసమున హృద—యాంతరంగము నాత్మ — చింతన చేత నిహ — చింత లేనట్టివారికి ॥ఎంతో॥

కీకారణ్యము బయలాయెనె — యొంటి — మెకము గీట ణగి పోయెనె — యేకాంతమున కొండకూకలు సమసి నిర్లోక నిరింద్రియ — నిరాకారు లైనవారికి ఎంతో॥

ఏడుకోటలు కోలుపోయెను — యీ — రేడులోకము లేకమాయెనె — యాడుచు బంగారుమేడలోపలఁ జొచ్చి — ఈడైనముక్తికాంతను కూడియున్నట్టివారికి ॥ఎంతో॥

దండిచీకటి వెల్తురాయెనె - చిన్మా - ర్తాండు డఖండ తేజుండాయెనె - నిండు మున్నీటిమీద పుండరీకములోన - నుండే మరంద మానుపండితు లైనవారికి ॥ఎంతో॥

సాకారగుణజయ మాయెనె - తన్ని - రాకారపరవశ మాయెనె - ఆకాయవిషయాదిలోకాతిరిక్త పర - మేకచక్రము గాను జోకతో నేలువారికి ॥ఎంతో॥

మర్మము లన్ని వీడిపోయెనె - సర్వ - ధర్మపరిత్యాగ మాయెనె - దుర్మోహపాశపరినిర్మితమనః పూర్వ - కర్మవర్జిత నిత్యనిర్మలులైనవారికి ॥ఎంతో॥

భూమియాకాశ మేకమాయెనె - డెంద - మామీద నిర్వికల్ప మాయెనె - నామరూపవికారస్తోమవిలీనమై ని - రా మయ మొందియు నిక నేమియు గానివారికి ॥ఎంతో॥

భాసురభద్రాద్రివాసుడై యొప్పు- శ్రీసీతారాములకు దాసుడై - శ్రీశేషగురుసత్కృపాసమన్విత పీరు దాసాభ్యాస పరాత్మోల్లాస మొందినవారికి ॥ఎంతో॥

3. రాగము—కేదారగౌళ—జంపెతాళము

సర్వంబు బ్రహ్మమని సరణిఁ దెలిసినయోగి - నిర్వాణ పదవిభవ నిరతుఁడై చెలఁగున్ ॥సర్వంబు॥

సదమలవీచి బుద్బుద ఫేన నివహంబు-పదఁపడి వీక్షింప నుదక మగురీతిన్ - విదితచైతన్యాది విషయప్రపంచంబు-మది నరయ దృగ్బ్రహ్మమైనవిఖ్యాతిన్ ॥సర్వంబు॥

అమలసర్వేచి బ్రహ్మానందవారాశి – సమరుదంబుతరంగ సమితి యగునటులన్ – అమలపరాత్మ ప్రత్యగ్భావమున నిండి సమరున్మనః ప్రపంచముగాఁగ నిటులన్ ॥సర్వంబు॥

మూఁడు కాలంబులును – మూఁడు లోకంబులును – మూఁడు గుణంబులును – మూఁడు మూర్తులును – మూఁడు కాయంబులును – మూఁడు జీవంబులును – మూఁడవస్థల తిర మ్మగ నుప్పతిలను ॥సర్వంబు॥

తగులసత్త్వాణచైతన్యేంద్రియాద్యఖిల – జగము ల్త్రాడ వుల పసిడిగ జూచుగతిని–మిగుల సంవిన్మాత్రమగుగా మనః ప్రాణ – విగతేంద్రియంబై జెలఁగ స్వాత్మస్థితిని ॥సర్వంబు॥

ఘనఘటావరణమైనను ఘటమహన్నభము–లన నొప్పి నటు బ్రహ్మమును నజాండమును – మును లేనిజగము లేద నెడుభావము కనుం–గొన నిరావరణమైనను తద్విధమునన్ ॥

శ్రీమించుభద్రాద్రిశిఖరీశ సీతాభి–రామతత్త్వము పరం ధామతత్త్వమును–ప్రేమ శేషగురుండు పిరుదాసున కాత్మా – రామతత్త్వ మొసంగె స్వామిచందమునన్ ॥సర్వంబు॥

౪. రాగము–ముఖారి–ఆటతాళము

రామనామము – జీవనము – రామనామము॥
సామీరీ విభీషణాది – ధీమత్కామార్థప్రసాది
భూమానందామితాంబోధి–సామోపనిషదంతర్వేది ॥రామ॥
ఘోరభవార్ణవోత్తారం – దారుణవిపద్విదూరం
సూరిజనోపాసనాధారం–దారిద్ర్యాంబుభృత్సమీరం ॥రామ॥

సురయమీంద్రహృత్పవిత్రం - దురితౌఘలతాలవిత్రం
శరణాగతత్రాణసూత్రం - అరివర్గవనవీతిహోత్రం ॥రామ॥

పంచవింశతితత్త్వాతీతం - పంచపంచనినదవిఖ్యాతం
సంచితప్రారబ్ధవిఘాతం - సంచలన్మానసపూతం ॥రామ॥

ఆఱుకంజములను మీఱి - కోరి సూక్ష్మద్వారము దూరి
చేరి చిత్సౌఖ్యాధికారి - యై రంజిల్ల నిది మంచిదారి ॥రామ॥

చిన్మాత్రతత్త్వానుకూలం - ఉన్మనీపదాలవాలం
తన్మయప్రమోదావేలం - తారకమంత్రాదిపాలం ॥రామ॥

ఆగమాంతతత్త్వసారం - రాగద్వేషమలినవిదూరం
యోగలక్ష్యాంతరవిస్ఫారం - భోగయోగ్యప్రదాతారం ॥రా॥

ప్రత్యక్షావగమ మస్తోకం - సత్యాన్ృతేంద్రియవిపాకం
నిత్యానిత్యాత్మవివేకం - ప్రత్యగాత్మపరమాత్మైక్యం ॥రా॥

నిరుపమాననిర్వికారం - నిరవయవనిరహంకారం
నిరఘాంతర్బహిస్ఫారం - నిరీహాత్మ నిర్విచారం ॥రామ॥

దుర్విహారాఘాత్మాగమ్యం - సర్వదా సుధీంద్రగమ్యం
నిర్వాణఫలైకరమ్యం - నిర్వికల్పప్రాప్తసుకామ్యం ॥రామ॥

సంగరహితాత్మలింగం - లింగలీనసంవిత్సంగం
రంగదనుకంపాపాంగం - ఇంగితాంతరంగప్రసంగం ॥రామ॥

భాసురభద్రాద్రివాసం - శ్రీశేషగురోవిలాసం
వాసుదేవతత్త్వాభాసం - శ్రీసహితాయుతపీరుదాసం ॥రామ॥

౫. రాగము - ఆనందభైరవి - ఆటతాళము

పాహి శ్రీకోదండరామ - మాం త్రాహి సదానంద దేహి శ్రీరామ ॥పాహి॥

దేహి దేహాంతప్రకాశ - సోహం-సోహంభావాత్మనిరాహం నిరాశ - మోహార్ణవో త్తీర్ణావేశ - శ్రీవై - దేహీవధూ మనోమోహానావేశ ॥పాహి॥

చారుషట్పయోజాతీత - సహ - స్రారకర్ణికా విస్ఫార విఖ్యాత - మేరుశిఖరవసతప్రాత - నిర్వికారసదామృతకారణ నేత ॥పాహి॥

నాదబిందుకళాతిరక్త - వాద - భేదవర్జితపరమాహ్లాద వివిక్త - వేదాంతసారప్రయుక్త - యింద్రి - యాదివికార విషాదవిముక్త ॥పాహి॥

మండితమహాదంతర్భావ - యూర్ధ్వ - కుండలీంద్ర తల్పాఖండప్రభావ - కాండాధీశ వాసుదేవ - సోమ - చండక రాగ్ని త్రిమండలాతీత ॥పాహి॥

సర్వభూతాంతరారామ-దివ - శర్వరీయేకాత్మనిర్వాణ ధామ - నిర్వికల్ప నిర్విరామ - ఏత - త్సర్వతోముఖపరసర్వా త్మారామ ॥పాహి॥

నిర్విశేష నిర్విచిత్ర - నిత్య - నిర్వాసనజగత్సర్వపవిత్ర- నుర్విపల్లతాలవిత్ర-సర్వ - గీర్వాణజటిలవృత్పవైకసూత్ర॥

సారాసారవిచార - హేతు - సారభూత సర్వసారార్థ పూరా - పారసర్వదాధార - నిరా - ధార నిష్క్రియ నిరాకార నిష్కార ॥పాహి॥

పంచభూతములను మించి - నభో - పంచక మావల నెంచి శోధించి - పంచకర్తల నిగ్రహించి - ప్రభా - సించు పరాత్మవో ప్రణుతవిరించి ॥పాహి॥

నాల్గింటిలో మర్మ మరసి పదు - నాల్గింటి నేపార్చి నాణెము నొ్నె అసి - నాల్గువీథులనడుమ మెఱసి - యిరు - నాల్గింటికడ వెల్గు దజ్ఞాననిరసి ॥పాహి॥

మూఁడుగుణంబుల రోసి - యిరు - మూఁడుగుణంబుల మొదలంటగోసి - మూఁడు యేరులకడ ద్రోసి-చూడ మేడలో వెల్గుదా మృదురుచిరాశి ॥పాహి॥

రూపనామంబులు లేక - ప్రాపు - దాపు నీవై యుండి దీపింతువేక - ఆపు కాపు నీవె జోక - చిత్కళాప సుధీంద్ర మనఃపరిపాక ॥పాహి॥

ఎందు జూచిన నందె నీవు - పొంది - పొందక పరగి సంపూర్ణమైనావు - మందమతుల కందరావు - యేమి॥ సందు లేకమె పొలుపొందియున్నావు ॥పాహి॥

లోకములెల్ల నీలోన - యెడ - లేక రాకపోకలై కల్ల గాను - సాకు దెప్పుడు వీఁకగాను - సర్వ - లోకములను నేమిగాకనె పూను ॥పాహి॥

అతిరహస్యము బట్టబయలు - అంచు - క్షితిలో నెరుగ లేరు మతిలోనిమేలు - అతులితగతి గనఁజాలు - దాము - కృతకృత్యు లౌదు రాశ్రితులకు పీలు ॥పాహి॥

భాసురభద్రాద్రివాస - శ్రీని - వాస శేషగురోక్ృపాసు వికాస - వాసుదేవ సద్విలాస - పీరు - దాసపోషక పరమేశ విభాస ॥పాహి॥

౬. రాగము - శుద్ధకాంభోజి - ఆదితాళము

నిన్ను నామది సన్నుతించెదను - శ్రీరామచంద్ర-నిన్ను నామది సన్నుతించెదను॥ ఎన్న నఖిలాపన్న రక్షాసన్నసుప్రసన్న శుభకర - కన్న విన్న - వన్నె లన్ని సున్న మిన్నుచెన్ను మున్ను ॥నిన్ను॥

ఇందిరాత్మానందకందళిత - మధుకైటభాదిపు - రంపర ద్విషబృందసందళిత - నిందితస్ఫురదిందు మండల సుందరాఽఽన యిందుధరనుత-కందుకుందు డిందు జెంద కందు నిందు పొందు విందు ॥నిన్ను॥

పంతమేల దయాంతరంగ హాగి - రక్షింపవే స-ర్వాంత రాత్మానంతతేజ భరి - శాంత సుజన స్వాంతసీమ నిశాంత పరమనితాంతముగ సే - వింతు నెంత కంత చింతాత్యంత ధ్వాంతహాంతకాంత ॥నిన్ను॥

పంచవింశతిసంచయములైన - చతురంగపంక్తిని-మించి పరిశోభించెదవుగాన - కొంచె మధికము నెంచరాక ప్ర - పంచ మరచే నుంచుఘనుఁడవు - మంచి పెంచి నించుమంచు పంచ పొంచి యొంచి గాంచి ॥నిన్ను॥

చారుషట్సరసీరుహాతీత - శృంగాటకాంచిత - మేరు శిఖరాగారవిఖ్యాత - ఘోరకలుషవిదార జగదాధార సకల విహారవిరహిత-ఘోర భార దూరపూర మేరుధీర సారాసార॥

చండకరముఖమండలాంతరమై - శోభిల్లు విశ్వద - జాండభాండపిచండ మేదురమై - మండిత శరదఖండశతవిధు - మండలంబుల పండు వెన్నెల - నిండి పండియుంచు మెండు - నండ దండ దండితంద్రి ॥నిన్ను॥

అంగలింగములం గలంగకను - బహిరంతరంబుల-నింగి భంగి యసంగమై తగను - భంగ మొందు గలంగరాక ని - రంగసాంగోపాంగ సద్గురు - హాంగురంగుపొంగెఱుంగకం - గడంగుమంగళాత్మ ॥నిన్ను॥

వాసుదేవ సదాసుభద్రకర - భద్రాచలాగ్రని - వాస రామ ధరాసుతాధివర - ధీసు శేషగురో సదనుకంపా సహిత పీఠ్దాసకల్పక - హాసభాసదాసోపాసనాశ పాశక్లేశనాశ ॥నిన్ను॥

౭. రాగము - శుద్ధకాంభోజి - ఆటతాళము

అంతట దిశల మిన్నావరించిన పర - మాత్మ యెక్కడ నున్నది - యీావృ - త్తాంత మెల్ల వినగ నార్యులచే చాల - సంతస మగుచున్నది ॥అంతట॥

పంతమున నే పల్కినానని పండితులు మది నుంచ కిపు డ - త్యంతమోద మెలర్ప నుపనిష - దంతవిదులు ప్రసంగ రీత్యా ॥అంతట॥

అలఘటాకాశమహాకాశద్వయ మని - పలుకుమాత్రమై యుండగ - ఘటము - పొలసిన ద్వయనామము లే దాకాశ

మాత్ర - మలరుచున్నది నిండుగ - తలంప నాకాశతత్వముతో
ధరణిమొదలగు సకలభూతౌ - ఘులలితప్రాపంచబహిరంగాంత
రంగములందు నెడపక ॥అంతట॥

ఆకాశశరీరం బ్రహ్మంబని శ్రుతియందు - జోక పలుకు
చున్నది - చూడ - నాకాశ మేక మనేకవస్తువు లొంది -
ప్రాకటమై యున్నది - యాకసంబన శబ్దమాత్రము నాకసము
లే దనుచు పల్కుదు - రాకసము నొకనేర్పువలన నికాకరించు
తెఱంగుదెల్పుడి ॥అంతట॥

మున్ను వ్యోమాతీతం నిరంజనమని - యున్న దాగమ
వాక్యము - గాన - మిన్ను మన్ను తానన్నదాని మిగి -
లున్నది పరసౌఖ్యము - మిన్ను నాత్మను దెలిసి యెందఱు
యెన్నివిధముల నెంచిచూచిన - మిన్నుగాదది - దాటి ప్రత్య
గభిన్న మాత్మను గాంచుటే క్రియ ॥అంతట॥

నినదగుణంబున నింగి యనదగెను నినద మణంగినంత నె-
వ్యోమ - మును లేదు నిశ్శబ్దమును బ్ర - హ్మమని యూర
కయ కొంద ఱన్నంతనె - యనఘు లటుకాదందు రారవగుణక
నాకము స్వా - నుభవసరణిని విలీనముజేసి నిర్ణభమున నిరా
రవ బ్రహ్మమగు నెటు ॥అంతట॥

కాసారతీర సంకాసిత భద్రగి - రీశిఖరావాసమై-చిద్వి
లాసపరసతి జానకీశజ్యోతిర్మయా-కాశాతీతోల్లాసమై-భాసుర
శ్రీరామతత్వము దాసహృద్యము శేషగురుకరు - ణాసమన్విత
పీరుదాసాభ్యాస మగు పరమాత్మ నిరతము ॥అంతట॥

౮. రాగము - శహన - ఆటతాళము

దనరు నభోగ్రతత్వము స్వానుభవసర - ణిని బోధిం చుట వినరె - బాగు - గను రత్నగర్భాదిగా నీచతుర్భూత- మును జనించి యొనరె ||దనరు||

ఎనసి వియద్గుణమున లీనమైనమి - న్ను నడఁగి యంత నిర్గుణబ్రహ్మ మగురీతి ||దనరు||

వర హేమ మనగ నాభరణము ల్మొహారీలు-వర హాలు కణిక లేక - వేరు - పరుపగ వేరే బంగరు లేదు చూడగ పరి కింపగ వివేక - మరి నినదాదితన్మాత్రలవలన నం - బరమాది భూతము ల్బ్రహ్మాండభాండమై - బరగె కావున నీయజాండా వరణమున మహదంబరం బగు - తెఱగు పరిశీలించిన నిరా వరణనిశ్శబ్దాత్మ యగునని ||దనరు||

రమణీయషట్పంకజములను నాడీత్రయముల నహర్ని శము - పొంక - మమరగ త్రైమండలముల నావరించి - సమ రున్మనోయుతము-న మరిరువదొక వేయిన్నార్నూఱుమారులు- సమత విహరించుసరణి రేచకపూర - కముల కుంభకగతులచే నీ - క్రమమునను హంసు డంతఃకర-ణమున పిండాండమ్మునై శీ - ఘ్రమున బ్రహ్మాండమై మించిన ||దనరు||

అలరు పరమహంస యంతఃకరణమునై - చెలఁగి శ్రో త్రాదిజ్ఞానేంద్రియము - లందు-గల - పిండాండగోళ - కముల శబ్దాదులా - జలజభవాండౌఘము - వెలయునజాండ మిమ్ముల పిండాండమ్మునై యలపిండాండము ప్రవర్తిలుచైతన్యము

నందు - నలఘుచైతన్యంబు నీపర - హంసయం దైక్యంబు నగుని - నిశ్చలత నీహంసయు పరాత్పరు - నందు లీనంబౌ నటంచును ॥దనరు॥

మఱి యంతయు నజాండావరణములే ననంతరము నిరాకాశమై - నిరం - తరము నిశ్శబ్దమై - నిరవయవానంత - స్థిరనిష్ప్రతీకాశమై-యెఱుకావరణము వీడి-పరిపూర్ణతత్వమై - కెరలి ప్రపంచభ్రాం - తిరతి వర్తించునె-సరి పరాత్మైక్యమను పాలుపెరుగురీతైనను మధించిన - సరవి వేరైనట్టి వెన్నయు-మరలి తక్రము గలయునే యని ॥దనరు॥

ఇల నదీతటభద్రాచలశిఖరీపూర్ణ - నిలయుఁడై ప్రకటింపుచు - సీతా - లలనసమేతవిలాసవిద్యావిద్య - కలితుఁడై నివసింపుచు - చెలువొందుశ్రీరామచంద్రుని సత్పాద - జలజయుగంబు హృజ్జలజమం దెడపక - గొలుచుపీర్దాసునకు జమిలి-శేషయాచార్యుండు సుదృగం - చలదయాపరుఁడై యెఱుంగం దెలిపె నీసందియము దీరగ ॥దనరునభోగ్ర॥

౯. రాగము - కమాచ్ - ఆదితాళము

సేవింపఁగలిగె నమ్మ - శ్రీరామచంద్రుని - సేవింపగలిగె నమ్మ - భావము నిర్మలమై రంజిల-ధీవిశేష మింపొంద స్వర - కైవల్యదాయకము మనఃపావనమని జీవనమని ॥సేవింప॥

ఘోరభవోర్వీభృచ్ఛతారమై - బహుజన్మకర్మ - వారాటవీశాతకుఠారమై - దారుణదుర్భరదోషవ్రజ - వారి

వాహజంఝానిలమున్ - ప్రారబ్ధసంసృతిసింధుసము - త్తారణ శుభ కారణమని ॥సేవింప॥

రోగదుఃఖతాపవిదారమై-సమస్తనిగ- మాగమాంతా రైకసారమై - రాగవిరోధవికారత్యాగ - యోగభాగధేయాం చత్స - ద్భోగీంద్రపర్యంకదయా - సాగరమగు శ్రీగురువరు ॥సేవింప॥

చింతాలతౌఘలవిత్రమై - యజ్ఞానమహో - ధ్వాంత వారణమిత్రసూత్రమై - సంతతవిశ్రాంతమహంతని - తాంత సౌఖ్యలక్ష్మీవైభవమున్-భ్రాంతిప్రవృత్తివిగత మ - శ్రాంతం బును శాంతంబని ॥సేవింప॥

నీలతోయధరాంతఃఖేలియై - నీవారశూక - లీలా విద్యున్మహోణుశాలియై - లాలితపీతవిభాస్తుత్యాళి - ఖలసత్ప రంజ్యోత్యాకృతి - పాలైకభాత్రాండ జగ - జ్జాలమునకు మూల మిదని ॥సేవింప॥

చండధామహిమాంశువహ్నులన్ - వీక్షింప మించి - నిండుపున్నమ పండువెన్నెలన్ - మండితతేజస్కహిరణ్మయ - మండలంబు బహిరంతరమా-త్మాండైకకోటిప్రభ వెలుఁగున - ఖండం బగుచుండ నగని ॥సేవింప॥

పంచవిశంతితత్వాతీతమై యేతన్మనఃప్ర - పంచాంత బహిరనుస్యూతమై - పంచనభోవృతమై సంవిద - చంచలా ద్వితీయస్వయం చంచత్సదానందము భా - వించియు శ్రీమించి యుపరి ॥సేవింప॥

నిర్వికారనిరామయాత్మమై - నిరంజనమై - నిర్విచార నిరాకారవాత్మమై - నిర్విషయావ్యయనిర్గుణమై - నిర్విశేషని ర్బాధ్యంబై-నిర్వాసనాబోధ్యంబై - పర్వగ హరి సర్వగుఁడని ॥సేవింప॥

భాసురభద్రాద్రివాసుఁడై - దాశరథి శ్రీ-వాసుదేవ తత్వవిలాసుఁడై - వాసవసన్నుత శేషగురుద - యాఁస పీరుదా సావన మగు-ధీసాక్షి సంపూర్ణ చిదా-భాసము సముపాసము గను ॥సేవింప॥

౧౦. రాగము-బిళహరి-ఆటతాళము

పుట్టఁగానె సెలవ - మానవులై యిల - పుట్టఁగానె సెలవ ॥పుట్టపై చెదలట్టి గన్పడి-గిట్టినట్టుల మట్టు లేకను - పుట్టుగిట్టుల నట్టియెర్కడ - ముట్టలేని దుష్టమనుజులు ॥పుట్ట॥

కాలమెల్లను వ్యర్థమై-కడచిపోగ - జాలినొంది నిర ర్థమై - యాలుబిడ్డలు మూలమని తను - మాలి యింద్రియ లోలుఁడై తమి-దేలి సుఖముల సోలి శ్రీవన-మాలి దలఁపని బేలమర్త్యులు ॥పుట్ట॥

దేహరూపయౌవనము - పశువిత్తసం - దోహ గేహ వర్ధనము-మోహ మెడపక సాహసంబున - నూహ జెడిమమ కాహమున-పెను-ద్రోహులై హంసోహ మెఱుగని - కూహ కాత్ములు బాహుబలమున ॥పుట్ట॥

తెలివి గనగినందుకు - మానసికసం - చలన ముడుగని దెందుకు - తొలుత నేల కలంగెనో యిపు - డిలను తానెట్టుల

జరించునో-యెలమి ముందెందుల వసించునో - ఫలిత మెఱు
గనితులువ లీభువి ॥పుట్ట॥

ఇంగితార్థము మేలుగా - నెఱిఁగి గురు - పుంగవుచే
చాలగ-నంగలింగవిధి - న్గనుంగొని లింగభంగమెసంగ నిర్మల
సంగతిం దనుసంగ ముడిపి య-సంగ మొందనిదొంగలై భువి॥

సాధారమును గాంచియు - కామాదివి - కారము లణ
గించియు - తోరముగ ముయ్యేరు గడచి క - శౌరవవృష
త్సారమున కమ - లారివహ్నిప యోరుహోప్త్రుల - మీరి సద్గతి
జేరనిజనులు ॥పుట్ట॥

చింతల దెగటార్చియు - సద్గురునియం - దంతరంగము
జేర్చియు-వింత పైకొని భ్రాంతి దొఱఁగి చి - దంతరాత్మై
కాంతసౌఖ్యా-నంతముదమున సంతతము వి - శ్రాంతి నొందని
శాంతిహీనులు ॥పుట్ట॥

పంచభూతవికృతులు-దిగనాడి ప్ర-పంచార్థసంగతులు -
మించి కోశపంచకము గమ - కించి శక్తిపంచకము భే - దించి
ముక్తిపంచకము సా-ధించి యచలము గాంచనేరక ॥పుట్ట॥

వాసవార్చితచరణ - భద్రాద్రిని - వాసవిశ్వంభరణ -
వాసుదేవవికాస శేషగురో సదనుకంపాసమన్విత - దాసహిత
పేర్దాసపోషోల్లాసు నెఱుగనిదోసకారులు ॥పుట్ట॥

౧౧. రాగము-కేదారగౌళ-ఆటతాళము

నరుఁడై పుట్టగ నేమిఫలము - బుద్ధి-నరయగ కుటిల
చంచలము ॥నరుఁడై॥

పరమగురూక్తమంత్రపఠన సేయనిదుష్ట-నరునికన్నవాన రుండే మేలనవచ్చు ॥నరుండై॥

ఎలమి సుజన్మమైనందు - కిపు- డలరుసద్గురుదీక్షనొందు తెలివి గలిగి భవదీయవిలాసము- తెలిసి నిర్వాణతత్ఫల మంద నేరని ॥నరుండై॥

మూఁటిమూఁటిని విభేదించి - పద - మూఁటిమూఁటిని బెంపణంచి-సూటిదప్పకను ముయ్యేటిమధ్యమునందు - హాటక శైలత్రికూట మెక్కనిదుష్ట ॥నరుండై॥

ఒంటిమెకమును వధించి - నా- ల్గింటినేకముగ దలంచి కొంటెపోతుల నాఱింటి సంహరించి-యంటుబాసి యఱగంట మెక్కనట్టి ॥నరుండై॥

గుంటిమీద నిర్గమించి - వరి - ముంటిద్వారము నెగ్గ లించి - రెంటిసందున ఫణి నంట మేల్కొల్పి యా - మింటి కెగువను ముక్కంటి నరయనట్టి ॥నరుండై॥

మండలత్రయభాగమందు - మా -ర్తాండసందీప్తి యిం పొందు - నిండుపున్నమినాటి పండువెన్నెలలోనా - ఖండ చిన్మయమూర్తి నండజేరనిదుష్ట ॥నరుండై॥

ఉదయలయస్థితి లేక యెప్పు-డొక్కరీతిని వెల్గుపీఁక - సదమలపరిపూర్ణ స్వయంప్రకాశప్ర - ముదము జెంది నెమ్మది నుండ నేరని ॥నరుండై॥

వాసిగ గోదావరిని-మ్మగ - భాసితభద్రగిరిని - వాస లోకము పీరుదాసుకు దెల్పిన-(శ్రీ) శేషగురుకృపసిద్ధి జెందనిదుష్ట॥

౧౨. రాగము—బిళాహరి—ఆటతాళము

అలరు శ్రీరామబ్రహ్మానందమగ్నులై - వెలయుచుందు
రార్యులు ॥సదాచార్యులు॥ అలరు॥

తలప షడ్గుణసంప - న్నులు బాహ్యేంద్రియనిగ్ర -
హులు వినిర్జితషడూ-ర్ములు జిదంతర్విష - యులు త్రిగుణాతి
రి-క్తులు వేదాగమతత్వ - జ్ఞులు శాంతహృద్వర్ధి - ష్ణులుసర్వ
శాస్త్రవే - త్తలు బ్రహ్మవిద్యాని-ర్మలయోగనిష్ఠాధ్య-క్షులు
జీవన్ముక్తిర - తులు మనోన్మనీయు - తులునై ప్రకాశించి -
సద్గతి మించి-పలుకులను బలుకంగ రాకను-తలపులను భావింప
రాకను-మెలగుచూడ్కుల కగోచరమై - యిల నభోశాశేష
ఘనమై ॥అలరు॥

వారక షడ్విధాంభోరుహదళముల - మీరి మహో
నీయమై-పరాత్మీయమై - కూరిమితోడము - వ్వేరు గడచి
భవ-వారాశికడ నీద-నేరు పిదేయని - మేరుశిఖరసూక్ష్మ -
ద్వారము వికసించి-కోరి త్రికూటవి-హారియై యూర్ధ్వాామ -
హోరగేంద్రునిజిగి-మీర మేల్కొల్పిశ్శృం - గారమైన బం -
గారుసౌధమున న్పృ-భారంజనోన్మత్తవ - ధూరత్వానందప -
యోరాశిలో గ్రుంకుచు - చెలంగుచు - ఘోరమాయా
సహితవిషయవి- కారములు చైతన్యహృషీకశ - రీరసచరాద్య
ఖిలజగదా-ధారమై మంగళకరంబై ॥అలరు॥

పూని పరాత్మైక్యానుసంధానసమానసుఖాధ్యక్షమై -
యపరోక్షమై-జ్ఞానాజ్ఞానత్యాగ - మానావమానవి - హీన
కేవలసత్య - జ్ఞానానందసుధీ - మానసాంతర్గత - మానారూ

ఘాత్మ - నానాయుపాధ్యధి - ష్ఠానజగత్సన్ని - ధానవిస్సంగ ని - ర్వాణహారే చతు - రాసనేంద్రపం - చాననాదిహృద - ధీనస్వప్రకాశమై- పరేశమై - మానుగను జీవత్రయమ్మును - గాని దీశత్రయము లేనిది - తాను నేనన కెపుడు నిరఘని ధానమై - నిశ్శబ్దపరమై ॥అలరు॥

మండలాతీతమై మహదహంకారప్ర-చండప్రభాపూరమై యవికారమై - యండపిండాండ బ్ర - హ్మాండభాండమునం ద - ఖండమై వెలిలోను - నిండారి ద్వాదశస్థ - పుండరీ కాం తమై - నిండుపున్నమనాటి - పండువెన్నెలవలె - మండితమై దశ - మండలవ్యతిరిక్త - పండితవేద్యప - రుండు విరాట్పురు - షుండు పారమార్థి-కుండై వెలుంగొందునె-చెల్వొందునె - యెండమావులచాడ్పునం గను - చుండు మిహాపరసౌఖ్య భోగము - లెండనీడయు లేక రేబగు - లొండుతానై యుండు నెడపక ॥అలరు॥

ఎందు జూచినమరి సందింత లేక చె - న్నొంది వెల్గు చున్నది - బయలైనది - పొందుగ సనకస - నందనాదిముని- బృందము లింద్రియ - బృందము న్విషయార్థ - మొంద నియ్యక బ్రహ్మ - నందులై పరమాత్మ - నొంది సుఖింతురే- నందుకతన ప్రియ - మంది నీ మది గల-సందియముడిగి మే - లొంది యాకర్ణింపుము - తరింపుము - అందముగ పరమార్థ మిది నీ - వందుమని జమిలి శేషార్యులు-విందుగా పీర్దాసునకు గో - విందుఁడు భద్రగిరివిభుఁడై ॥అలరు॥

౧౩. రాగము—శహన—ఆదితాళము

పరిపూర్ణమైనట్టి బట్టబయలులోన– నెఱుక లేక యెగ్గైను॥

అరుదుగ కలయందు పరికించుచిత్రముల – తెఱగున నీచరాచరవిశ్వాకృతిగాను ॥పరి॥

అరుణాకరముల దోచునంబులాగున నం – బరసూనము చందమున – నరయ రజ్జువునందు నురగమువిధమున – వర నారికేళంబున వారి జనితమైనట్లు ॥పరి॥

మూలప్రకృతి యాలవాలముగ – తన–మూలము తానె గాగను – లీలావిలాసముగ కాలాకాలరూపమై – యోలి త్రిగుణ హంకారలయమై సర్వ ॥పరి॥

హరవిష్ణువిరించినిర్జరధరాంబుకృశాను – మరుదభ్రపంచకమునై – నరసరిదంభోధితరుగుల్మలతభూమి ధరమృగ విహంగాదిభరితమై కనుపట్టె ॥పరి॥

తనువు నింద్రియములై మనసు వికారములై యెనసి విషయ వృత్తులై – కనుపట్టి కులాశ్రమాగారవర్తనంబులై – జననాశములకు నునికిపట్టు తానయ్యె ॥పరి॥

రమణీయశాస్త్రపురాణ వేదాగమ – సమితివాదభేదములై భ్రమరూప మైనట్టిబ్రహ్మాండభాండానం – తములై జూపట్టి చిత్రములు జేయుచుండును ॥పరి॥

అన్ని తానై యుండ యన్నిటికిని వేరై – యున్నాననుచు బల్కును – యెన్నగ నలవిగాకున్నది లేనిదని – యున్న దనును యున్న దెన్నడు లేదను ॥పరి॥

పాపపుణ్యాకర్మకు లోబడి నలుపుచు–నాపదసంపదలగ – ప్రాపించును భవబద్ధులుగను నరక కూపములను – ద్రోసి తాప మొందును దానె ॥పరి॥

అనయ మూర్ణనాభియును సృజించు భక్షించు–పను పడి పాటములను – కొన కాతంతువుచేత జనినరీతి నీయెఱుక – జనితమై విశ్వము గనును ద్రుంచి తానేగు ॥పరి॥

జలముచే వడగల్లు గలిగి తనకు తానె – బొలియుచంద మీ తెల్వియు – చలనము లేని కేవలపరిపూర్ణములో – పల దోచ గురుకృప తెలిసిన తానె లేదు ॥పరి॥

కాసారతీరసంకాసితభద్రగి – రిశిఖరావాస–వాసుదేవ శేషగురుసత్కృపను పీ – ర్దాసును రక్షించు తత్వార్థసిద్ధిగా ॥

౧౪. రాగము–కమాచ్–ఆదితాళము

రామ సదా పాహి రే హరే – తారక – నామ ముదం దేహిరి ॥రామ॥

సామగానలోలామరఋషిసు – త్రామసురముఖస్తోమ వినుతపద – తామరసద్వయయామినీచరవి – రామ సుందర శ్యామలాంబుధ – శ్యామకోమల సదామలాకృతి ని – రామ యాత్మ సుధీమనోవశిత – శ్రీమహితచరిత ॥రామ॥

ఇందిరాహృదరవిందకలిత మక–రందభాస్వాదిందిందిరోపమ స – నందనాదిమునిబృందవర్ణిత – మి–ళిందసంవిదానందపూర్ణ ముచి–కుందవరద శరదిందుబింబజిత – మందహాసముఖ కుంద రదన రఘు ॥రామ॥

చండకిరణాఖండకోటిస - న్మండితప్రభాజాండభాండ సుపి - చండవృషితవేదండనేతలస - దండభరద్వాజపుండరీక నయ - నాండజతల్పక పండితహృది క - రండరంజిత త్రిమండ లాంత కో-దండశరాంచిత ॥రామ॥

భూపకులకలాప విధుశిర-శ్చాపఖండనప్రతాపవైరివిపి- నాపరిమితకీలపరిశోభిత - పాపవిగత కరుణాపాంగవిలో - కాపారజగద్వ్యాపకాత్మ ని - ర్లేపావరణవిక్షేపరహిత ని - స్తాపనిర్మలోద్దీపితపావన ॥రామ॥

భానుకులపయోనిధి హిమ-భానుసజ్జనమనోనలినావళి- భానుసద్గుణవితాన భ క్తసం - తానసకలప్రజ్ఞానిధానవి - జ్ఞాన తదనుసంధాన సన్నిరభి - మాన పరమనిర్వాణనేత బహు - మాననీయసన్మానిత శుభకర ॥రామ॥

భూవనతేజో వాయుర్వియ - దావళితనుచేతోవికార గుణ - భావవైకృతవిరావముఖవిషయ - ధీవిలక్షణ సుధీవిల సిత రా-జీవజాండగర్భావహిత మహ-ద్భావయుతసుబోధా విశేషస-త్కేవలాత్మనిర్భావ నిర్గుణని - రావరణ మహాదేవ దేవనుత ॥రామ॥

చారుతరపయోరుహషట్క-వి - చారాంతసహస్రార లలితసుక - శారవబిందుస్ఫారదనుపమసు - ధారాశితటిద్వారి జారివి - స్ఫూరపరంజ్యోతీరంజిత యవి - కారసన్మయాత్మా రామ నిరా - కార నిష్కళ నిరారవ నిర్భవ ॥రామ॥

ఖేలదఖిలమూలప్రకృతి భవ - సాలమూలకుద్దాల వల గ్నవి - శాలహాటకదుకూలవిద్వేషవి - పాలమృగమదవిలాలిత

చిత్రక – పాలదర్పణకపోల విశ్వజగ – దాలయ నిత్యనిరా
లంబ స్వయం – పాలనశీల సుమాలిమాలధృత ॥రామ॥

దాసవరద భద్రాచల – వాస రామ సీతాసమేతనవ –
భాసమానమకుటాసమానమా–లీ సురుచిర శ్రీవాసుదేవ శ్రీ–
శేష దేశికదయాసమన్విత వి – కాసయుశశిపీఠ్రాసమానసని–వాస
చిన్మయోల్లాస కేశవ ప – రేశ భద్రకర ॥ రామ ॥ సదా
పాహిం రే॥

౧౫. రాగము–దర్బారు–ఆటతాళము

ఓ మిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ మనుచు శ్రుతి – ఓంకారమే
మూలము–చరాచర । స్తోమ విశ్వవిశాలము ॥ఓమిత్యే॥

శ్రీమించునట్టి నిరామయాత్మయం – దీమహామహిమ
చేతోమఃఖ్యప్రాపంచ ॥ఓమిత్యే॥

నయమొప్ప జ్ఞానేంద్రియపంచకము కర్మేం – ద్రియపం
చకముతోడను–తద్వి – షయపంచకమును పంచప్రాణాంతరేం–
ద్రియచతుష్కము గూడను–స్థూలముజాగ్ర – త్తయవస్థాక్షి
యుగంబును – యుక్త సుభోగ – మయము రాజసంబును –
విశ్వుండభిమా – నియు నచలాత్మయును – జీవాత్ముండ –
నయవ్యవహారికుండును – భూనీరా – గ్నియు మరుదభ్రంబును–
కంజారిశ – శియు నాత్మయుక్తంబును – నీయష్టమూ–ర్తియు
నీశ్వరున కెన్నను – విరాడా – హ్వాయదేహ మొప్పారను –
నియతిసంభవావస్థయు విరించి యభిమా – నియును క్రియా
శక్తియు రాజసాహంకృ – తియు రవిస్థానం బఖిలకర్తృత్వ

భోగమునం దధిష్ఠానా - త్మయును భూతాత్మయు నకారా
ర్థము విలోకింపంగ నదియే ॥ఓమి త్యే॥

రమణీయజ్ఞానేంద్రియము లైదు కర్మేంద్రి-యములైదు
ప్రాణాదులు-పంచ-కము లంతఃకరణము - లైనమ కర్మంబు
కా-మమును పృథివ్యాదులు - భూతపంచ - కమును స్వాప్నా
వస్థయు-కంఠస్థా - నమును స్వేచ్ఛాభోగము - సూక్ష్మశరీ -
రమునకు నభిమానియు - తైజసుఁడు ని - త్యమును వ్యాప
కాత్మయు - నంతరాత్మ - సమత నధిష్ఠించియు-ప్రాతిభాసి -
కమన బరగు నంతయు - దిశలు శ్రో - త్రము వాయుచర్మేం
ద్రి - యము రవియు నే - త్రములగునాజిహ్వాయు - నమరు
ప్రచేతసుఁ డశ్వను ల్ఘ్రాణేంద్రి - యమువహ్ని వాగింద్రియము
పాణి యింద్రుండు - కమలనేత్రుఁడు పాదముల్గుహ్యామువిరించి
గుదంబు మృత్యువు - కమలవైరి మనంబు గురుఁడగు సుమతి
క్షేత్రజ్ఞుండు చిత్తము ॥ఓమి త్యే॥

హరుఁ డహంకారము సరవి చతుర్దశ - సురలగుం జతు
ర్దశ - కరణ - భరణహిరణ్యగ - ర్భతను వవస్థ స్థితి రహి
మీఱ నహర్నిశ - మభిమానియు - సరసీరుహాక్షుండును -
నిచ్ఛాశక్తి-పురుణింప సత్వంబు న - హంకార మం - బురు
హారిస్థానంబును - సర్వపాల - కరణత్వభోగంబును - నందు
లను సు - స్థిరత వ్యాపకంబును - యగునాత్మవి - స్ఫురిత
సూత్రాత్మయును - యది మహాత్మ - మఱి యుకారార్థం
బును - కారణము ని - దురను నిర్విషయంబును - సరియైన
నందు నంబర మున్నందున వాయు-వరయ నీ రగ్ని కుర్వర
పాత్రమై యుండు - తరల కీగతి పంచవింశతి తత్వములు వట

బీజక్రియమ - గ్నరతనది యజ్ఞానర్థూపస్మరణమాత్రము కారణాంగము ॥ఓమిత్యే॥

ఘనసుషుప్త్యవస్థయును హృదివాసంబు - మనుప్రాజ్ఞుఁడభిమానియు-నందు-నను ద్రవ్యశక్తిస్థ - యునజానందభోగ - మును తామసాజ్ఞానియు - వ్యాపకాత్మ - యును పరమాత్మయును-ఆతఁడే పర - మార్థికాత్ముఁడును - బైందవాకృ - తిని యవ్యాకృతంబును - ప్రళయావస్థ - యు నభిమానియీశుండును - వహ్నిస్థాన - మును సర్వసంహారమును - భోగంబునం - దు నవ్యాపకాత్మయును - శుద్ధాత్మకా - వున మకారార్థంబును-నీశ్వరుని మా - యోపాధితనువులకును - మును సాక్షియైనది మూలప్రకృతి స్వరా-ట్టనుతనువది యనాహతనామ మదియె చ - య్యనను పంచబ్రహ్మమది యయ్యెను మహాకారణము వ్యష్టికి - దనరుభూతోత్పత్తిహేతువు లనఁగ సద్యోజాత మాద్యము ॥ఓమిత్యే॥

తలపసద్యోజాతాదులునివృత్తిప్రతి - ష్ఠలువిద్యశాంతులును - శాంత్యాతీత - కళలేనువిషయం-బులుపరాదిశ - క్తులగుపంచకంబును - పంచప్రాణ - ములుపంచాక్షరి యన్నను-పంచేంద్రియ-ములు పంచకర్తలును అంతఃకరణ - ములుఁగూడియన్నియును - నిరువదేనిమ్మల మహాకారణమును - తుర్యావస్థ - లలి ప్రత్యగాత్మయును జ్ఞానశక్తి - విలసిల్లు ననయంబును- శుద్ధసత్వ - మలవడు సుగుణంబును - మూర్ధస్థాన - మలబ్రహ్మనందంబును - చెలువొందుభోగమందలి వ్యాపకాత్మ ని-ర్మలాత్మయగా నతఁడే కూటస్థచైతన్యుండు - నలరు

నం దోంకార ముండుటవలన నదియె త్రిగుణగర్భము - నలఘు భూతోత్పత్తిమూలం బదియె పంచబ్రహ్మహేతువు ॥ఓమి త్యే॥

కెరలియీమూలప్రకృతిశరీరమునను-వరలుసర్వసాక్షి - యవ - స్థ రుచింప నభిమాని యీశ్వరుఁడు నందు నహం - కరము శుద్ధసాత్వి - కంబు దనర్చు - నిరవజాండాతీతము - సర్వక - ర్తృత్వసర్వపాలకము - సర్వసం - హారకత్వము సమ స్తము-నియంతృత్వ-మురుసర్వభో క్తృత్వము-సర్వైశ్వర్యా - ద్యురుషడ్గుణైశ్వర్యము - నందుల నిరం - తరవ్యాపకము పూర్ణము - మహాత్మభా - సురసత్తామాత్రము-సకలవిశ్వాం- కురిత మోంకారార్థణము - నరయ పిండాండబ్రహ్మాండో పాధుల - భరియించునట్టిసత్పరమాత్మతత్వము - పరమపావన మైన గోదావరితటోద్యద్భద్రగిరి మం - దిరసదాత్మారామ పీఠ్దాస ఋషిపాలిత శేషగురువర ॥ఓమి త్యే॥

౧౬. రాగము-కల్యాణి-ఆదితాళము

రామభజన సేయరే - సంతత మాత్మా - రాముల సేవింపరే ॥రామ॥

కామాదిరిపుషట్క-స్తోమము నంటక-(శ్రీ)మించునీరామ నామ మమృతమని ॥రామ॥

ఆరింటి నణగించరే - నేర్పున పది - యూఱు నిగ్రహిం చరే - ధీరతతో నాఱుసారముల దాటి - దేరిచూడ సహ స్రారము నలరాత్మా ॥రామ॥

రెంటి నొకటి సేయరే - ఆపై నొక - రెంటిని నెడ బాయరె - రెంటినడిమి నడ్వనంటి నెమ్మది రెంటి - గెంటి నొంటి వెల్గుమింటి పోలికె నాత్మా ॥రామ॥

మూఁటి నిషేధింపరే - ఆపైనొక - మూఁటిని వారింపరే - మూఁటిని దాటిన మూఁటికూటమిని శృం - గాటకాంతరమున మేటివెలుగునాత్మా ॥రామ॥

నాలు గొక్కటి గూర్పరె-యేకాగ్రముగ-నాలుగింటిని జేర్పరె-నాలుగింటిలోనిమూలము చేకొని - నాలిగింటి మిగిలి మేలై వెలుఁగు నాత్మా ॥రామ॥

ఏనింటి నేపార్చరె - నిశ్చలముగ - నేనింటి నటు దార్చరె - ఏనింటిచే నిర్వ దేనై యెసంగ న - య్యేనింటి కరయ నిధానమై యలరాత్మా ॥రామ॥

భాసురగోదావరి - తీరమున వి - కాసమై భద్రగిరి - వాసుఁడైన శ్రీనివాసుఁ డెపుడు పీరు-దాసునేలిన శేషదేశికుఁ డగునాత్మా ॥రామ॥

౧౭. రాగము-కల్యాణి-అటతాళము

అన్నిరూపము లైనవాఁడమ్మ - శ్రీరామమూర్తి - యన్నిగాకయె యున్నవాఁడమ్మ ॥అన్ని॥

మున్ను నేకబ్రహ్మమునసుత్పన్న మూలప్రకృతిభిన్నా - భిన్నమహదవ్యాకృతులయం దెన్నగ హిరణ్యగర్భవిరా - డున్నతే శ్వరతనువులై యంత న్నభోవాతాగ్నిజలములు - మన్నునై దొగిభూతము లవిచ్ఛిన్నమై పంచవింశతిజే - ర్కొన్న

స్థూలాదిత్రికాయములున్నెరయ విశ్వతైజసప్రా - జ్ఞుల్నయా
వస్థాత్రయములం దన్నమయముఖపంచకోశము - లున్నినద
ముఖ్యతన్మాత్రలు జెన్నలర షడ్వికారంబులు - పన్నుగషడూ
ర్మ్ములును షడ్భ్రమ వన్నెచిన్నెలైనవాఁడమ్మ - శ్రీరామ
మూర్తి ॥అన్ని॥

పరమపావన మైనవాఁడమ్మ-సకలార్థసాక్షి-నిరతుఁడై
చెలువొందువాఁ డమ్మ - భరితమైయెడలేక సచరాచరములు
న్విధివిష్ణురుద్రే-శ్వరసదాశివమూర్తులు దివాకరనిశాకరవహ్ని
తార - సురుచిరంబును విద్యుదావళి గురుతరాఖండోజ్జ్వలం
బును - గరిమనాదిచ్ఛాక్రియాశక్తి రజనీదివము త్రిసంధ్యలు-
నరయ నాధారాదిషడ్విధసరసిజంబుల వెలయ దివ్యా-క్షరము
లేబదిపై సహస్రాంబురుహామున శోభిల్లుపరమా - త్మ రహి
మీరగ సచ్చిదానందరసబిందుకళాతిరిక్తము - సరసజ్ఞానజ్ఞాతృ
జ్ఞేయము లెఱుకమఱపుల మీరి సాక్షా - త్పరపరాత్పరుఁడైన
వాఁడమ్మ - శ్రీరామమూర్తి ॥అన్ని॥

కమలజాండానీకవిభుఁ డమ్మ - గన నాదిమధ్యాం -
తములు లేనిమహాప్రభుండమ్మ - సమత భూర్భువముఖకరోర్ధ్వ
జగములు నతలాదిగ నధోభువ - నములు తత్తల్లోకపాలకు
లమర సంయమియోగిజనపుం - జములు ఖగమృగపురుషప్రకృ
తులు నమితవార్ధులు తన్నవగ్రహ - సమితి భూధరనిమ్నగా
భూజములు గుల్మలతాప్రసూనఫ-లములు కాననము ల్పురా
ణాగమసదుపనిషదర్థశాస్త్ర-ప్రముఖచరిత కథాప్రబంధౌఘము
పయోదస్తనితములు వ - ర్షమును తటిద్దైరమ్మదంబును కొమ

రుమీరగ నన్ని తానై విమలభద్రగిరీంద్రధాముడు సుమతి శేషగురుప్రకాశుడు - సమర పీర్దాసావితుడు కొమ్మా - శ్రీరామమూర్తి ॥అన్ని॥

౧౫. రాగము - నాదనామక్రియ - ఆదితాళము

శివాయ మహాదేవాయ - ఓంఓంఓం నమ - శ్శివాయ మహాదేవాయ॥

శివాయ సిద్ధలింగంభావాయ భావలింగం-భావాభావ గర్వభంగం కేవలపరమాత్మలింగం ॥శివాయ॥

వశషసవర్ణస్తభక్తవాసాచారలింగ ఓం - అసమాక్షు క్రియాశక్తిసవిఘ్నేశ్వర ఓం - విశదనాసికేంద్రియకారణ మస దృశనకార మేదినినివేశ ఓం ॥శివాయ॥

కలితస్వాధిష్ఠానచక్ర - జ్ఞానశక్తిమహేశ్వర - స్థలగురు లింగస్థావర - సజ్జవృషికకారణ ఓం - సలలితబభమయరలవర్ణ మకా - రలసజ్జలతలజలజాసన ఓం ॥శివాయ॥

సరసమణిపూరకయిచ్ఛాశక్తిశివలింగ ఓం - నిరతప్రసా దస్తవేశనేత్రేంద్రియకారణ ఓం - హరిపడాదిఫాంతాక్షరదశ యుత - వరసికారపావకనివాస ఓం ॥శివాయ॥

అనుపమానాహతచక్ర మాదిశక్తి జంగమ ఓం ఘనచర లింగవకారకాదిఠాంతవర్ణ ఓం-అనయత్వజకారణరుద్రాధిప - మనిలాలయదివ్యాత్మలింగ ఓం ॥శివాయ॥

తతవిశుద్ధపరాశక్తియుతప్రసాదలింగ ఓం-సతతశరాణ

తలాషోడశస్వరశ్రవణికారణ ఓం - ఖతలేశ్వరతత్త్వతియకార సం - గతపంచాక్షరహితశంకర ఓం ॥శివాయ॥

లలితాజ్ఞేయచిచ్ఛక్తిసూజ్జ్వలపరమశివాత్మ ఓం - మల హరప్రణవబీజమానసకారణ ఓం - తులహంక్షంద్విదళ మహ త్తత్వ - స్థలసర్వాధీశసదాశివ ఓం ॥శివాయ॥

చారుసహస్రారచక్రాధారయిష్టలింగ ఓం - సూరిశిఖా చక్రస్వయంజ్యోతిప్రాణలింగ ఓం - చరమచక్రభాస్వరమహ త్కళా - భరతవినిర్మలభావలింగ ఓం ॥శివాయ॥

కాశికాపురీవాసవిశ్వేశాన్నపూర్ణేశ ఓం - శ్రీశబ్రహ్మాది స్తుత మహేశ పరమేశ ఓం-శ్రీశేషగురుదయాసలలిత పీఠా సావన సవిలాస శుభద ఓం ॥శివాయ॥

౧౯. రాగము—భైరవి—ఆటతాళము

ప్రశ్న : ధరణిలోపలను భూసురముఖ్యులను జూచి - శరణు
సేయనట్టి సరణి యేమయ్యా ॥పీరుదాస - పీరుదాస -
సుగుణవికాస - పీరుదాస॥

ఉత్తరము: పరమాత్మతత్వ తత్పరులైనయేజాతి—నరులైనవారికి
శరణార్థినన్న ॥లక్ష్మణాఖ్యలక్ష్మణాఖ్య దాక్షిణ్యసఖ్య—
లక్ష్మణాఖ్య॥

ప్ర. ధరను వర్ణాశ్రమధర్మాతిశయములు - పరికింపవలసిన పద్ధ
తిగాదా ॥పీరుదాస॥

ఉ. అరయ తృణాదిపంకరుహగర్భాంతరమీ - శ్వరుండగు
నతనికి శరణార్థినన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౨

ప్ర. గణుతింప బ్రాహ్మణాగ్రణుల గన్గొని భువి – బ్రణుతింప
వలెనన్న ఫణితి యేమయ్య ॥పీరుదాస॥

ఉ. అణుమాత్రమైన చిదాత్మను గనువిచ – క్షణు లెవ్వరైన
బ్రాహ్మణు లౌదురన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥

ప్ర. కరమొప్ప వేదాధికారులైన భూ–సురులెపూజ్యులని స్మరి
యించు టేమయ్య ॥పీరుదాస॥

ఉ. అరయగ నిగమాగమాంతవేత్తలైన–పరమసాధులు వంశ
కరు లౌదు రన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥

ప్ర. భువి చాతుర్వర్ణ్యమానవులందు నగ్రసం–భవులె యోగ్య
లని బలుకు టేమయ్య ॥పీరుదాస॥

ఉ. వివరింప కులమేమి స్తవనీయ మయ్యె నె – క్కువగుణ
యుతుని మక్కువసేతు రన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౫

ప్ర. పరికింప షట్కర్మనిరతులై యహింస – పరులైనవారె
భూసురు లందు రేమయ్య ॥పీరుదాస॥

ఉ. సరవిఁ శ్వపచుఁడైన హరిభక్తిజ్ఞానభా– సురుఁడైనవాఁ
డగ్రేసరుఁ డందురన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౬

ప్ర. పరగ వాజపేయపౌండరీకాదుల – నెరపువారలె ధరా
సురు లందు రేమయ్య ॥పీరుదాస॥

ఉ. నిరహంకృతిని పరాత్పరభావ మొందిన–నరులనె బ్రహ్మ
విద్వరు లందు రన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౭

ప్ర. గాయత్రి మంత్రశిఖాయజ్ఞోపవీతోప – ధ్యాయులె ద్విజు
లని దలఁచు టేమయ్య ॥పీరుదాస॥

ఉ. హాయి సదా జపగాయత్రిమంత్రవి-ధేయులౌ వారె సుధీ
యుతు లన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౮

ప్ర. జలజభవానన జలజసంభవు లని - యిలలో విఖ్యాతిగ
బలుకు టేమయ్యా ॥పీరుదాస॥

ఉ. పొలుపొంద నెచ్చట పొడముచుండునాయా - స్థలమె
యోనిగ నార్యు ల్దలపోతు రన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౯

ప్ర. భాసురభద్రాద్రివాసుఁడైన శ్రీని - వాసుని గలసెడిదాసు
లెవరయ్యా ॥పీరుదాస॥

ఉ. వాసనరహితులై ధీసాక్షి యగుసం వి-కాసు నెఱిఁగిన
వారె దాసులౌ నన్న ॥లక్ష్మణాఖ్య॥ ౧౦

*
* *

శ్రీ పీర్దేశికేంద్రులవారి శిష్యుడగు

వనమా సుబ్బారాయదాసు చెప్పిన తత్వములు

౨౦. రాగము—యదుకులకాంభోజి—ఆటతాళము

గురుఁడే బ్రహ్మం బనరె - గురుఁడే విష్ణు - గురుఁడే
మహేశుఁ డనరె ॥గురుఁడే॥

శరణని వేడగ శిరమున దక్షిణకర ముంచి సత్కరుణా-
దురితములను బాపి పరమజ్ఞానార్థమైచరణద్వయము నొసగెడి॥

చతురాననుఁడు నుదుట స్థితముగ వ్రాయులిఖితము
దుడిచివేయును-హితము మీరగను భసితరేఖదీర్చి యమిత
బోధ నందిచ్చెడి ॥గురుఁడే॥

అక్షీణకరుణాకటాక్షవీక్షణజేసి రక్షింపుమని వేడిన - సాక్ష్యము బుచ్చుక మోక్షసాధనమని దీక్షాత్రయము నిడెడి ॥గురుడే॥

సాధనలు బోధించి బాధలన్ని యడంచి మోదమంద జేసియు-శోధించి ముద్రల జూడ తత్వజ్ఞానబోధ సేతుననియెడి ॥గురుడే॥

మిన్నాధిభూతముల వన్నెలందున బుట్టి యున్న కమల పుబిలమున - నున్నట్టిపాపను నిన్నుగా గనుమని కన్నులకు గనుపఱచెడి ॥గురుడే॥

అంగమావరణము లింగవిక్షేపము సంగమును గనుం గొని - అంగలింగము మ్రింగి యింగితముగ నీ వుప్పొంగు చుండు మనెడి ॥గురుడే॥

చరణతీర్థమిచ్చి త్రివిధప్రసాదము లురువడిగ నందిచ్చి - మరల స్వస్వరూప మెఱుగజేసి తాను పరిపూర్ణ బోధనిచ్చు॥

నన్ను నిలుపకను నే నన్నదుండగానె యన్ని మాయ మాయెను - అన్నది విన్నది కన్నది లేదని యున్నదే యున్న దనెడి ॥గురుడే॥

కలలేమి జూపి యచలము మెళుకువగాను - దెలియ నేర్చిన చాలును-కులగోత్రములుబోయి కలవరింతలు బాయు ఫల మింతే ననిదెల్పెడు ॥గురుడే॥

భాసురతరభద్రాద్రీ శిఖరావాస. వాసుదేవునిదయను - జేసి సుబ్బారాయదాస హృద్వాస పీఠేశి కేంద్రుడె ధరను ॥గురుడే॥

౨౧. రాగము—కమాచ్—రూపకతాళము

తల్లి వీరమాంబ యంద్రు—తండ్రి వీరోజియంద్రు ॥తల్లి॥
కొల్లలుగ బోధను వెద—జల్లువారు జగతిలోన ॥తల్లి॥

తామరసభవుఁడు గురుఁడని – తామరసాక్షుఁడు గురుఁడని—వ్యోమశిరోజుఁడు గురుఁడని – నేమము నేమరకుమనెడు॥

పంచీకృతపంచభూత – పంచకర్తలను నతిక్రమించి వెలయునాత్మను శో – ధించు మనుచు బోధించెడు ॥తల్లి॥

ఆముకనింద్రియదశకము – తో మారుతపంచకము – ధీమనములస్తోమంబున – మూలము లేదనియెడు ॥తల్లి॥

ఇందు నందు నెందుఁజూడ – సందులేక యున్న బయలు—నందు చిందానందము నిం – పొందగ ననభేద్యమనెడు ॥తల్లి॥

భాససత్యభామపురని – వాసు లయ్యు సుబ్బరాయ – దాసు నేలుటకును కృప – జేసి వసుధ నవతరించిన ॥తల్లి॥

అవధూత యదుసంవాదము

౨౨. రాగము—బేగడ—త్రిపుటతాళము

అనఘ మీకథను విను – మవధూతసంవాద – మని శుకముని పల్కెను – ఆపరీక్షిత్తు—జనపాలునకు వేడ్కను – మును నిరువదినాలై యొ—ప్పినగురువులను జె—ప్పినరీతి శ్రీజనా—ర్దనుఁడు వికుంఠమునకు – జను నెడన్ వీక్షించి యుద్ధవుఁ—డెనసి చింతాపరత నమ్రత – గని మురారిపదాబ్జయుగళ – మ్మునకు సాష్టాంగముగ మ్రొక్కెడి ॥అనఘ॥ ౧

అనిలముచే దెలి - సినగుణము నానాపు -ష్పసికరసు
గంధా - ద్యనేకములతో - ననుకూలముగ సంబంధ - మున
నరుదెంచి తద్గుణ - ములు గాలికి లేనట్లు - తను గ్రందుకొను
కామ - మును రోషములయందు - మొనసి కోరికె లుండి
యోగీంద్రునకు నాకోర్కె-లున్ లేవని - యనయమును
నావివేకమునకు - నొనరగా దెల్పి గల్గెననెను ॥అనఘ॥ ౧౦

గగనముచే గ్రహించి - నగుణము ఘటమహో -గగన
యుగముగను - గన్పించినంత - విగతకలశమైనను - యొగి
నేకమై తజ్జన్యము - లగుభూతములచే మ-రుగుపడక సర్వత్ర-
నగుపడినటు తనచే - నగుసమస్తచరాచరములకు - మిగిలి
కారణమగుచు లోబయ-లగణితంబుగ నిండి పూర్ణం - బుగ
వెలుగుబ్రహ్మమును గంటిని ॥అనఘ॥ ౧౧

ఇనునిచే గ్రహించిన - గుణము భాను డొకండయ్యు-
ననేకజలకుంభములం-దనేకంబు - గను బింబములు తేటగ -
దనరుచున్నట్లు రూపమై దగుతేజోమయమైన - ఘనచైతన్య
మొకటిగా నుండి యనేకశరీ-రనికరముల వెలుంగుచున్నప -
రాత్పరుఁడు జీవేశ్వరైక్యం - బునను బ్రిహ్మానందపదమున్ -
గనుట సూర్యునివలనఁ దెలిసితి ॥అనఘ॥ ౧౨

వనజారిచే దెలి-సినగుణ మిందుకి - రణవృద్ధిక్షయము
లను-జెంది బింబస్ఫు-రణము తఱుగు లేకను - యొనరిన
చందమున దేహికిని రాగాదివికృతు-లును యోచింప శరీర -
మునకేగాని చిదాత్మ - కును మనోవికృతు లేమియు లే-కను
వెలుంగుస్వయంప్రకాశా-త్మను హిమాంశునిచే నెఱింగితి -
నని యదుప్రభునకును దెల్పిన ॥అనఘ॥ ౧౩

జలధివలన బుద్ధి - దెలిసినగుణ మబ్ధి - జలబాహుళ్యత నిండి - బహునదీకూప - ముల సంపూర్ణత నుండి - యెలమి త త్తద్గుణాభివృ - ద్ధుల నొందక గంభీర - త లలి స్వామహిమ కొదు - వలేక యుండినరీతి - చెలఁగి సచరాచరాదిలోకం - బులును గూడియు వానిగుణచం-చలము నొందక చిదానందా- చలస్థితి జెందితి పయోధిచే ॥ అనఘ॥ ౧౪

తలపగ నజగరమువలన దెలియుగుణము - మలచిల్వ బహుప్రయత్న - మున దుష్టకష్ట-ములొనర్పకయె వినూత్న - ఫలితముగాను తనసమీపమున జేరినదాని మలచి భుక్తిగా గొనట - తలపున యోచించి - యిల మెయి న్మానావమాన వి - దళన సాధుల కిటుండుట ని -ర్మలమనస్కతగాన నూరక- గలిగినప్పుడె భుక్తి గొందును ॥అనఘ॥ ౧౫

వినికిచే మృగముప - లన గ్రహించినగుణము - ముని శృంగమునీంద్రుడు-వేశ్యలగాన-మునను మోదించి నిండు - మనమున నొకకన్యకా - మణిని కోరి పెండ్లాడి - వినదాకర్ణన మృగ - యునివలం జిక్కి లేడి - వనటజెందుట గాంచి జనరం- జనసుగీతము లీప్సితంబున - వినను సద్బ్రహ్మానుభవకీ - ర్తనము లున్ విని సంతసింపుదు ॥అనఘ॥ ౧౬

గజమువలన నెఱుం - గబడినగుణము న - క్కజముగ మావటీఁడు - పొనర్చినట్టి - కలవాదమున నాడు - గజమును కూడగ గోరి - గంధోద్రేకమున సా - మజ మాగోతిలో దుమికి - మావంతువశమైన - నిజము జింతించుటయు గని చి - త్తజవికారముఁ జెంది చేతో-గజము స్త్రీస్పర్శసుఖ మార్తిని - గలుగఁ జేయునటంచు మానితి ॥అనఘ॥ ౧౭

శలభమువలన నే – దెలిసినగుణము సూ–జ్వాలముగ జ్యోతిరూపము – నైనదీపము – కలితహారాలాపము – వలన చుట్టూరఁ దిరిగి – ఫలమని మ్రింగబోయి–పోలసి క్రుంగినరీతి– దెలిసినధీరులైన–జలజగంధులచెంతఁ జేరిన నెలమి సెగపొంత నవనీతము – నిలఁ గరగి చెడునంచు లోలాత్ములు వరింపక మానియుంటిని ॥అనఘ॥ ౧౮

విను మీనమున గ్రహిం – చినగుణము ధీవరుఁ డుం – చినగాలమున మాంసంబు–గీలించి వేయ – గను జిహ్వేంద్రియ చపలంబు – నను మ్రింగి క్రుంగినమత్స్య – మును గాంచి జిహ్వోపస్థ–లును జాంచల్యముల్ గాన–ఘునరుచిపదార్థములు గొనుట మానియు మితాహారం – బునను జఠరానలము నారుపు – కొనుచు విజితేంద్రియుఁడనై నే – ర్పున విహరింపు చున్నా నిటు ॥అనఘ॥ ౧౯

దనరు భృంగముచే జి – త్తమున గ్రహించినది–వనజ సుగంధమునను – మకరందపాన – మున మందబుద్ధిచేతను – ఇనుఁ డస్తమించునకాల–మున నది ముకుళింప–గను జిక్కు– పడంగాంచి – యు నొక్క–గృహం బాసించి – నను సుభోగాదు లను గామిం – చునని గేహాపేక్ష నొందక – మొనసి కరపా త్రచే భిక్షం – గొనుచు దొరికినయది భుజింతును ॥అనఘ॥ ౨౦

పరగ రవస్పర్శరూ–పరసగంధము లేను–ధరనొక్కొక్క గుణంబున నొక్కొక్క–ప్రాణి–మఱిజిక్కి బెడిదంబున – విరి విగ వెతజెందుటే – నెఱిగి మే నింద్రియంబు – లు రువడిం గల హింప – నొక్కొక్క యవివేకి – యరయ దమకు వశంబు

జేసుక - నరిమురిగ జీకాకుపఱుచుట-పరమసుజ్ఞానసాధన మగు
బ్రహ్మాబోధము గలుగ నివ్వాదు ॥అన॥ -౨౧

మృగయుఁడు లక్షించి - మృగముపై నేత్రాబ్జ - యు
గము గదల్పకుండియు - చాపంబునం దా - శుగము సంధించి
వెండియు - దగిలి దశేంద్రియౌఘుబం - ధన మొనర్చి మది
నిలిపి - నగతి నతీంద్రియుఁడ - నై చేతోస్థిరత్వమున - జిగి
యెసగ నిర్వాతదీపముచెల్వునను ఘనస్వస్వరూపము - నగు
పరాత్మను నాత్మచే నిం - డుగను జూచుచునుంటిననుకొనె॥

విను కన్నియచే గ్రహిం - చినగుణ మొకానొక -
ఘనకన్యకను గాంచియు - పరిణయించుట - కును బంధువు
లే తెంచియు - మును భుజించుటకై తండుల - ములు సడించు
నక్కాల - మున గేల గాజులరొద - వినుపింప దరిద్రురా -
లనుచు నిందింతురని తత్కాం - కణముల దొలంగించి దంచిన-
యనువున నొప్పరని నిజ - జనుల విడి యొంటిగ జరించితి॥

ఎలమిని దేటివలన - దెలిసినగుణము ని - మ్మల మధు
మక్షికంబు - దాను గూర్చిన - యలరులమధురసంబు దెలిసి
భుజింపకుండి యా - దేనె నొడుచుక జనుమర్త్యులచే పాల
సినరీతి - దలచి ధనాద్యపేక్ష - నలుపకను గల్గినంతయు ని -
శ్చలమతిన్ భుజియింపుచును భూ-స్థలమునను సంచరింపుచు
ని - ర్మలపరాత్మానంద మొందితి ॥అన॥

సరి పావురమువలన - నెఱిఁగినగుణము చె - చ్చెరను
శబరుఁ డుంచి - నట్టియురులన్ - బరికింపకను మించి - బిర
బిరన్ పావురంబుగా గా - వరమున నురిం ద్రొక్కి - మఱి

జిక్కుపడి వెతల - బొరయుట గని యొకపా - వురము భ్రమ
దానిజేరి యవల - జరుగనేరక జిక్కి దక్కిన - తెలుగుగని
నన్నటుల వెతల్ - బరతురని సతిసుతుల వీడితి ॥అన॥ ౨౫

వెలబోటివలన నే - దెలిసినగుణము పిం - గళ యన
నొక్కవార - కాంతాతిధనా - దులపై నపేక్షమీర-బొలుపు
మీరగ దన్నును - పొందగోరినవారి - వలపుసొక్కించి మక్కు
వల నింపుబుట్టించి - వెలధనంబు హరించి యొకనా - డలము
కొన దొరకమికి జింతా - కులత నటు ధనకాంక్ష బాసి వి-మ
లత నొందినరీతి నైతిని ॥అన॥ ౨౬

విను మాంసభుక్పక్షివ - లన గ్రహించినగుణము -
మును ఖగ మొకయామిష - ఖండము గొన మిం - టను జను
నెడ గ్రాసము - గొన నొకమహద్విహంగం - బును దానిచే
నాక్రమిం - చి నితాంతానంద మొందు - టను గాంచి నే
నెయ్యెడ - లను మజేమిపదార్థములు గో-రిన నవియు జేకూర
కుండుట - కును నిరర్థకముగ గృశించినను - అనుపమామృత
పదవి వీడను ॥అన॥ ౨౭

భుజగముచే నెఱుంగ - గ జెలంగుగుణ మిది - భుజ
గము తను వసింపను - వాసము వేరే సృజియింప తలంపు
లేకను నిజనికేతనముల్గా నే - ల జదలుపురువులచే - సృజన
యగువల్మీకము - జేరియుండుట దెలిసి - నిజనిలయము
నిర్మించ కెప్పుడు - రజని దివముల్లేక నేకత - సుజన దేశవిహా
రినై య - క్కజమునం దందుండుచుండుదు ॥అన॥ ౨౮

అలయూర్ణనాభిచే - దెలిసినగుణము సం - చలదూర్ణ
నాభియును తూల - పుంజము గోర-కిల స్వయంతంతుజాల -

ముల విరచించినచిత్ర - ములనుండి తద్విచిత్ర - కలితతంతువు
దనలో - పల నడంచుట గాంచి-యెలమి సచరాచరజగత్వం-
క్తుల సృజించి వసించి దా నం-దుల ముదంబంది క్రమ్మర జగ-
ముల నడంచి పరాత్మయగునని ॥అన॥ ౨౯

సమత నర్భకునిచే - సంగ్రహించినసల్ల - క్షణము
బాలుఁడు చేలము - దాల్పక నవమా - నము మానముఁల
మూలము - తమి విసర్జించి భూమిజ - నములు గర్జించిన బిడి-
యము నొందక పూర్ణానం-దమనస్కుఁడై వర్జించు - ట మది
నిం గని యేను తత్క్రియ-నమితపరమబ్రహ్మానన్మో-దమును
బొందియు లజ్జవిడి స - త్యము దిగంబరతను సహించితి ॥అ॥

భ్రమర మెత్తినగీట - కముచే నెఱుంగులక్ష - ణము
బంభరము హుంకార - మున నొక్క కీట - కమును లంఘించి
గార - వమున గూడటు నిర్మించి - యమరగ నందు నుంచి -
శ్రమ జంకొదువ ఝుంకా - రము జేసి తిరుగ నా - దము వినన్
విన గీటకము - నవభ్రమరమైనటు నే సదాబ్ర - హ్మమున
లక్ష్యంబుంచి చూచుచు-నమలచిత్పరమై వెలింగితి ॥అన॥ ౩౧

సుగతి వసుంధరాత - లమున నన్నిటికి శరీ - రములె
ప్రధానమాటను - వానివానిభే-దములు గ్రహించి తేటను -
రమణ నిర్వాణపదసౌ - ఖ్యము నొంద దలంచితి - సుమనో
వాక్కుల కతీ - తమై ధాత్ర్యండముల్ నిండి - యమితపూర్ణం
బైనసద్బ్రహ్మమును వైరాగ్యభక్తిజ్ఞా - నములచే నెఱుగుటకు
నీ దే-హమును కారణ మైనకతమున ॥అన॥ ౩౨

గురు వనదరియుండు - నరయ నట్లు కళే - బరము
లీభూమియందు-నండజోద్భిజ్జ - జరాయుజములై చెల్వొందు -

మఱియు స్వేదజాతములైన - పరగ చాతుర్విధసృ - ష్టి
రహించి యవి సప్త - సరణుల సుర భేద - మరుదుగను పదొ
కండులక్షలు - నరవిభేదములు నవలక్షలం - శరచర వృగవి
హంగ భేదము - లిరువదియులక్షలు నెలర్పగ ॥అన॥ 33

ఇల బారుతను భేద - ములు పంచదశలక్షా - చలతరు
లతతృణాది - కము లేకోనవిం - శతిలక్ష స్థావర భేద - ముల
నెనుబదినాల్గుల - క్షలు కళేబరసంఘ - ముల వానియందు
నిహప - రలోకజ్ఞానశక్తి - గలిగి వర్తించుటయు బరము - న్
దెలియ కిహ మెఱిగి వర్తించుట - నెలమి నిహామున్ - బరము
దెలియక - నిలిచియుండుటయు నిబ్బంగిని ॥అన॥ 3౪

అరయ నుత్తమమధ్యమాధమములై యందు - వరుస
మధ్యమాధమము - లై నతిర్యక్స్థా - వరములు దక్క - ద్వయము
తిరిగి యుత్తమమైనట్టి - నరుల కే సుమోక్షాధి - కరణశక్తి
గలిగియు - న్నరీతి యట్లుండియు నీ - నరులలో పామరుఁడన
నిహ - పరజగత్కా - ములు నకామియు - మఱి ముముక్షు
భ్యాసి యారూ - ఢరహిన సప్తవిధముల నుందురు ॥అన॥ 3౫

సరి పామరుఁడు వేద - శాస్త్రముల్ మిథ్యలని -
విరసకర్మముల్ సేయు - నిహలోక కామి - వరధనతనుభవ
జాయా - దిరాజితైహిక సౌఖ్యముల్ - స్థిరమని యదృశ్యమా -
పరలోకము మిథ్యయని - చరియించు మస్వర్గకామి - సురజగ
న్మఖసుఖములకుగా - పరకర్మము లొనర్తురు వా - విరి
యకామిశ్రుతిస్మృతులను మ - ఱెఱిగి సత్సేవను సుధీయగు॥

విను ముముక్షుఁడు రాగ - ద్వేషత్యాగనిత్యాని -
త్యనియతవివేకాఢ్యుఁడై - యిహపరభోగ - మున విరాగ

సదార్థ్యుఁడై - ఘనశమషట్క సంపత్తు - లనుసాధనచతుష్క -
మును గల్గి పరాత్మాచిం - తనము సేయుచునుండు-నన పమా
భ్యాసయోగిశరీ - రాద్యఖిలవిశ్వం బనిత్యము - నని మహా
వాక్యోపదేశము - నను నిజాత్మపరాత్మగాగను ॥అన॥ ౩౭

మృగతృష్ణికలయందు-నగపడుజల మట్లు - జగము
లాభాసమాత్రమై దోచుట గని మి-థ్యగను దెలిసినచిత్రమై-
మిగిలి జీవేశభావచి-ద్గగనాతీతమై సంవి - త్సగుణనిర్గుణ
ద్వంద్వ - విగతమై పరిపూర్ణ -ముగ నలరు కేవలాత్మై తా-
నగణితారూఢుఁడు నిజస్థితి-మగుడి ద్వయదోషంబు నొందక-
నెగడు మోక్షసతీశుఁడై మఱి ॥అనఘ॥ ౩౮

ముని యదుమహాభూవ - రున కిట్లు బోధించె - నని
యుద్ధవునకు శౌరి - బోధింప తద్బో - ధనిరూఢుఁడై కడతేరె-
నని పరీక్షిన్మహారాజ - ఘనునకు శుకయోగి - వినుపింప విని
తరిం - చిన దీకథ నెవ్వరై - నను వినన్ జదివినన్ భద్రా-ద్రి
నిలయుఁడు శుభముల నొసంగును-దనరు శేషగురుప్రభునిసద-
యను నుతించెను పీరుదాసుఁడు ॥అ॥ ౩౯

౨౩ రాగము - ముఖారి - ఆటతాళము

శుకయోగీశ్వరుఁడు వేడుకతో పరీక్షిత్తు - నకు బోధిం
చుట వినరె - నిత్య - మకలుషముగ పరమామృతప్రదమహా-
త్మ్యకర మొసగుఁ గనరె - అకలంకమై సరోజాప్తకోటిప్రదీ -
పకుఁడైన విశ్వతోముఖపర మొందగ ॥శుక॥

పరమయోగీంద్రులు నిరుపమబ్రహ్మైక్య - పరతనొంద
పూనియు - శ్రేయ - స్కరులై కాలదేశముల గాచుకొన

రరయ సర్వము మాసియు – సరవి కాయమును విసర్జించుతలం
పున – నరమర లేక భద్రాసనస్థులయ్యు – స్థిరమతిఁ ప్రాణా
నిలము నిర్జించి చేతోవేగమున్ పరి – హార మొనర్చియు
బుద్ధిచే నిర్భరత ధీవృత్తినైపుణతన్ ॥శుక॥

తలప క్షేత్రజ్ఞుతో గలిపి క్షేత్రజ్ఞునిన్ – గలిపి యాత్మ
తోడను – యాత్మ – నలవడ బ్రహ్మమం దైక్యమొనర్చి
నిశ్చలశాంతితో గూడను – వెలయ నిరూఢులై వికృతులన్
దిగనాడి – యలరునిత్యసుఖము వలయు ననుచు గాంచు –
కలితబ్రహ్మమునకుదక్కను కాల దేశరజస్తమోహం – బులకు
సత్వమహత్ప్రధానంబులకు సామర్థ్యంబు లేదనె ॥శుక॥

దనరుగాన పరమాత్మవ్యతికరము లే – దని కాయాదు
లందు నా – త్మత్వ – మును వీడి యన్యసామనము మాని
పూజ్యమును సున్నాంతములందున – నన యము హరిపదమును
నాలింగనము ల – ర్చనముల వైష్ణవమును పరమపదము –
వినుత సర్వోత్తమ మదియు సజ్జను లెఱుంగుదు రీవిధంబున –
మొనసి విజ్ఞానాగ్నిచే దహనవిషయవాసనులై మఱి ॥శుక॥

ఘనత నాధారచక్రంబు పాదమూలమున బంధించి
నేర్పున – వాయు – వును బిగియించి మెల్లన నాభిస్థలి జేర్చి
పనుపడ నటు లోర్పున – మనసి ప యోజనంబునకు నెగయబట్టి–
యనువుపరచి యురమ్మున నటుమీదను–మొనసి తాలుమూల
ములకును నేగ సిల్పి తిరిగి భ్రూయుగ – మునకు దెచ్చియు
చెవులు ముక్కులు కనులు వక్త్రము మూసి యంతయు ॥శుక॥

పరమయోగి యిచ్ఛ బాసి యింద్రియార్థరతి యేమి
లేకను – శమత – వరలి ప్రాణముల వంచి ముహూర్తావ

సరము యేమియు గాకను - తరలితబ్రహ్మరంధ్రము జించి
సుషుమ్న - సరణి బ్రహ్మము నందు సాయుజ్యమును బొందు-
పరగ భద్రధరాధరాధీశ్వరుఁడు రామబ్రహ్మకరుణా - పరత
పీర్దాసునకు శేషయగురుఁ డెఱింగించె నీమార్గము ॥శుక యో॥

అవస్థోల్లాస నవకము

౨౮. రాగము - దేవగాంధారి - ఆదితాళము

శ్రీరాములకును వ - శిష్ఠుఁడు మును తత్వ-సారము
నెఱింగించెను - సంపూర్ణభక్తి - మీర తా నాకర్ణించెను -
ధీరుఁడై నట్టి శిష్య - తిలకునిం గని కృప - తో రహి దేశికుఁ
డా - తీరు బోధింప దివిరె - వారక నవ్వ డవస్థోల్లాసప్ర -
కారం బంతయు తోఁర మెలర్పగ ॥శ్రీరాము॥

శ్లో॥ ఇదం మమేతి సర్వేషు - దృశ్యభావేషు భావనా -
జాగ్రజ్జాగ్ర దితి ప్రాహు - ర్మహాతో రఘునందన॥

దరువు॥ ఆరయ స్థూలసూక్ష్మ - కారణము లనుశ -
రీరత్రయమునందును - అభిమానాహం - కారము వీడి
యంతను - అనృతజడదుఃఖ-ఘోరుత్రితాప మంచును-దృశ్యము
నశ్య - మై రంజిల్లగ దానును-ఆరూఢిసత్తు చిదానందరూప
పరా - త్మారామతత్వమైన - తీరు నీవై తివేని - గారవమున
జాగ్రతజాగ్రతయని - దారుతత్పదార్థమని రార్యులిది ॥శ్రీరా॥

శ్లో. విదిత్వా సచ్చిదానంద - మద్వయం చ పరాత్పరం-
నామరూపపరిత్యాగో - జాగ్రత్స్వప్న ఇతీర్యతే. ౨

దరువు॥ కనుపడుమృగతృష్ణ-కలరీతి దోచిన - ఘన చరాచరములైన - పాంచభౌతిక-మును తనుహృదయప్రాణ-హృషీకముఖ - రనిఖిలప్రపంచవితాన - మెల్ల నిస్సంగ-మును నిత్యసత్యనిధాన - సచ్చిదానంద - మును సాక్షిచైతన్యంబున-జననస్థితివినాశము నొందునటంచు దెలి - సిన జాగ్రతందు స్వప్న-మనిపల్కుదు రార్యులు-దనరుత్వంపదార్థదర్శనం బిది-యనుచు కేవలాత్మనందుండగు ॥శ్రీరా॥

శ్లో. పరిపూర్ణ చిదాభాసే - మయి బోధాత్మతాం వినా
నకించి దన్య దస్తీతి - జాగ్రత్సుప్తి రితీర్యతే. 3

దరువు॥ నిరుపమానమై నిరం - తర నిరామయచిదం - బర పరిపూర్ణ మయ్యును - నిశ్శబ్దపరా - త్పర బోధరూప మయ్యును - నిర్గుణనిరహం - కరణనిర్వేద్యమయ్యును - వెల్గు సద్బ్రహ్మ - మిరవొంద నింతకన్నను - వేరులేదని-బోరయు సుషుప్తియందును-నెఱడిందు నింద్రియముల- తెలగున త్రిపుటి కళే - బరేంద్రియవిషయము - ల్మఱి నాకు లేవని చి - త్పర భావము జా - గరమున సుప్త్యని - యరయుదు రార్యులు-నసిపదార్థ మిది ॥శ్రీరా॥

శ్లో. మూలాజ్ఞానవినాశేన - కారణాభ్యాసశేషితై
ర్బంధో మే నేతి విజ్ఞానం - స్వప్నజాగ్రత్ప్రగద్యతే.

దరువు॥ ఏను చిదాత్మని - యెఱుగక బహుజంతు - యోనుల జన్మించును - భ్రమసితిరిగి-దాసీశ్వరునికృపను - యిహపరభోగ - హీనహృదయమునను - గురుదయాలబ్ధ - జ్ఞానోదయంబుచేతను - విదళితమూలా-జ్ఞానమైనందువల్లను-గాన ప్రారబ్ధదేహ - లీనపర్యంతశంక - హీనుండ నైననాకు-

జ్ఞానకర్మేంద్రియవి - తానము లేదనుజ్ఞానము స్వప్నము - లోని జాగ్రతని ధీనుతు లని రిది ॥శ్రీరా॥

శ్లో. కారణాజ్ఞాననాశోపి - ద్రష్టృదర్శనదృశ్యతాం
న కార్యోస్తీతి విజ్ఞానం-స్వప్నస్వప్న స్సమీర్యతే. ౫

దరువు॥ తలంపగ నిది శివ - దర్శనకార్యోపాధి-దొలఁగిననిష్ఠగావున-ద్వైతోపాధి - వలన జీవత్వమొందిన-కతము నింద్రియ - చలన హేతువుగాకనా - బడినమూల - బలమైనట్టి యజ్ఞాననా - శనము సద్గురుని - వలన సిద్ధించినందున - పోలు పోంద్రుత్రిపుటి - మొదలుకొని యొకటైన - తులలేని దను కొని - వెలయునిశ్చయజ్ఞాన-మలవడ కలయందలి కలయనిధీరు లిదియు ద్రిపుటిని దొలగిననిష్ఠని ॥శ్రీరా॥

శ్లో. అతిసూక్ష్మవిమర్శేన - బుద్ధివృత్తి రచంచలా।
విలీయతే యథా బోధే - స్వప్నసుప్తి స్సమీర్యతే.

దరువు॥ గురూపదేశవిశేష - సరణిచే తత్వమసి - వర వాక్యములచేతను - దెలిసి పరమే - శ్వరానుకంపమువల్లను-అతిసూక్ష్మానంద - పరిపూర్ణబ్రహ్మ మయ్యునను- వెల్గువిజ్ఞాన-స్ఫురణా దృగ్దృశ్యదర్శన - ము ల్లీనమగుచో - టరయ తన బోధయందున - బరగుచున్న దనుదృఢ - భావాతీతమైనట్టి-పరమాత్మతత్వమాత్ర-మురుధీరు లిదియె స్వాప్నం - తర సుప్త్యని భాసురముగ భావిం - తు గిది శివాకృత్యనుభవ నిష్ఠని ॥శ్రీరా॥

శ్లో. చిన్మయాకాశమయతః - ధీవృత్తిప్రసరే గతే
ఆనందానుభవోనామ - సుప్తిజాగ్ర త్ప్రగద్యతే. ౭

దరువు॥ పనుపడగ నంతఃక - రణచతుష్టయము వృ - ద్ధిని పొందు నయ్యెడను - మనంబు వేరు - మనఃప్రధాన మని యును - మతి వేరు బుద్ధి - కిని ప్రధానమ్మనియును-యీరీతి నుండ నిగ్గను తొంటి జాగ్రత్స్వప్నమును - యం దనుభవ-మును గాంచి ధీయధిష్ఠమును - యెనరినప్పు డింద్రియా - ర్ధనికరాస్పదప్రజ్ఞా - ఘనచిదాకాశాద్వయ - మును గుణశూన్యానంద - మమభవధీవృత్తిని ధీరులు సు - షుప్తిని జాగరమని వినుతింపగ నిది ॥శ్రీరా॥

శ్లో. వృత్తే చరానుభూతాత్మా - ఆనందానుభవే స్థితం
సమ్యగ్యవనియత్నే షు-సుషుప్తిస్వప్న స్సమీర్యతే. ౮

దరువు॥ కని మును జెప్పినజా - గ్రత్స్వప్నముల మెలంగినట్టిధీవృత్తి యంతను - నిర్వికార మ - య్యును వెల్గుచున్న యెడను - బ్రహ్మచైతన్య - మును జూచి సమోహ్మదమ్మును-సంపూర్ణమైన - దని యీబ్రహ్మముదంబును-అసమానమైన-దని గాడ్పు లేనిచోటను - దనరుదీపమువలె నిగుణమై నిశ్చలనిర్దో - షనిరంజనంబు సుషు - ప్తిని స్వప్న మందు రార్యులును సత్యజ్ఞానాభవసుని - మని రఘుకులమండన నిర్మలమతి ॥శ్రీరా॥

శ్లో. దృశ్యచ్ఛిన్నవృత్తిదేశస్య - కేవలాభావభావనా
పరంబోధైకతావాప్తి-స్సుషుప్తిసుషుప్తి స్సమీర్యతే. ౯

దరువు॥ ఈరీతిగాను వి - చారించుకొనగానె - తేరుధీ వృత్తియంతను - నిశ్చలనిర్వి-కారనిరామయంబును-నిస్సంగ నిరహం - కార బ్రహ్మమునందును-లీనమై సర్వా - ధారమై

జీవత్వంను - వదలి యఖం - డారూఢి - బ్రహ్మమయ్యును ధీరు ల్దదానుభూతి - స్ఫారస్మహాత్ములు చె-ల్వారన్ సుప్తిలో సుప్తి - గా రచించిరి సదా-పారచిన్మదనుభవము నుపనిష-త్సారసమాధిని శ్రీరమ్యంబుగ ॥శ్రీరా॥

దరువు॥ సారిది జాగ్రత్స్వప్న - సుప్తియవస్థలకు బర గునతీతమయ్యును - తుర్యస్వరూప - మిరువాంద సద్బ్రహ్మం బును - వచియింపఁబడునీ - తెఱ గవస్థానవకంబును-బ్రహ్మ భ్యాస - పరత నొనరింపవలెను - జననమరణ-పరిహారవహానీ క్రియను - ఉరుత రావస్థాత్రయోల్లాసగ్రంథానుభవ - మెఱిగి యభ్యసించిన - పరమమోక్షసిద్ధి యగుస - రవి నిది వినం జదివిన వ్రాసిన - నరులకు బ్రహ్మానంద మొదవునని ॥శ్రీరా॥

దరువు॥ అనఘాత్మ యిదియు బ్ర-హ్మాండపురాణమున సనకసనందులును - శుకమహామునీం - ద్రునకు బోధించి రం చును - వసిష్ఠమహా - ముని రామచంద్రునకును - విభజించి రని - దనరుభద్రాద్రిసదను హరిని ధ్యానించి-ఘనశేషగురుని కృపను - వినుపించె పీర్దాసు వా - విరి కూరేడువంశరం - జనుఁ డగునాగన్నకు-ననుపమబ్రహ్మానుభవ - మును మహ త్పదమ్మను నిత్యనిరం - జనము దివ్యపావనము నిర్గుణము ॥శ్రీరా॥

జ్ఞానభావము - సంపూర్ణము

ఓమ్

పరమానంద సుధాలహరి

అచలభావము

౧. రాగము - బేగడ - త్రిపుటతాళము

ఏమి చెప్పుదు నేమి చూపుదు నీమహోపథరమ్యము
తామరసగర్భాదులైనను దలంపరాని దగమ్యము ॥ఏమి॥

సామకామము నామనీమము రామభీమము గానిది
క్షేమహేమము వ్యోమభూమము సీమధామం బైనది॥

అందియందక పొందిపొందక సందులేకనె యున్నది
ముందు సనకసనందనాదుల డెందములకై యున్నది ॥ఏమి॥

దిక్కుదిక్కుల పిక్కటిల్లుచు నక్కజంబై యున్నది
చొక్కమై యాటక్కుపిక్కుల నిక్కు లెఱుగక యున్నది॥

చూపురూపును కోపుగేపును యేపుమాపును గానిది
యూపుగాపును ప్రాపుదాపును రూపుమాపై యున్నది ॥ఏమి॥

ఎప్పటికి నొకముప్పు లేకను కప్పి కదల కున్నది
తప్పులొప్పులతిప్ప లెఱుగక కుప్పరము గాకున్నది ॥ఏమి॥

రాకపోకలు లేక చలనము గాక నేకంబైనది
టీకుటాకులు సోకరాకను శ్రీకరాకర మైనది ॥ఏమి॥

శిక్షరక్షోపేక్షలక్ష్యాలక్ష్యపక్షము గానిది
మోక్షసాక్షివిలక్షణాక్షరదీక్షరక్షక మైనది ॥ఏమి॥

ఎన్నిపుట్టిన నెన్నిగిట్టిన నెన్నటికి చెడకున్నది
వన్నె చిన్నె లన్ని సున్నగ నన్నిటికి మిగిలున్నది ॥ఏమి॥

అండపిండాజాండభాండో ద్దండతండము గానిది
నిండి ఖండాఖండములకును దండయుండయు నైనది ॥ఏమి॥

చింతవంతలు వింతపొంతలు తంతుపంతము లేనిది
యంతకంత కనంతమై ధావంత మింతయు గానిది ॥ఏమి॥

మాతృపితృభ్రాతృగోత్రపవిత్రపాత్రము గానిది
క్షేత్రపాత్రాపాత్రగాత్రపవిత్రసూత్రక మైనది ॥ఏమి॥

అంటుగెంటులు నొంటిజంటలు కంటుగొంటులు లేనిది
అంటియంటక నొంటియొంటక మింటితొంటిది యైనది ॥ఏమి॥

మంకుబొంకులు జంకుజింకులు వంకశంకలు లేనిది
క్రుంకుధృంకలు సంకళంకము లింకి పొంకం బైనది ॥ఏమి॥

భాసురం బగు శేషగురుకరుణాసమన్విత మైనది పీ
ర్దాసునేలినభద్రశైలనివాస మనదగి యున్నది ॥ఏమి॥

౨ రాగము - సావేరి - ఆటతాళము.

రామా నీస్వస్వరూప మరయగ ని-రామయమైయున్నది॥

సీతా రామా యిదేమో మరేమియు గాకను - యేమన రాకున్నది - కామరాగము లేమి లేకను నామరూప వికారగుణముల - భూమి నిష్ఠల కందరాకను భామసన్మోదం బెలర్పగ ॥రామా॥

జననమరణములను జెందకెప్పుడు నిరం - జనము నిరాకారమై - జనా - ర్దనశూలిధాత్రాదియనిమిషమునిజను -

ల్వినుతింప నాకారమై! యనుపమానమై-యాద్యంతరహితమై-తనరి యింద్రియాదుల - న్గనుగొనరాకను - తనుమనఃప్రాణాది వృత్తుల-దగుల కెప్పుడు మిగిలి తానే - ననక నాహంభావ వైకృత-మునకు బొల్పడ కలరుచున్నది ॥రామా॥

తఱుగక విఱుగక పెఱుగక కఱుగక మరుగు వరుగు లేకను - చరా - చరరూపమైన య-జాండకోటుల కెల్ల ॥నిరవు తానై గాకను - పరికింప భావాభావాతీతమై-పరమపవిత్రమై భాసిల్లుచున్నది - ధరణి జలపావకసమీరాం-బరము లైదును శబ్దమాదిగ - పరగ తన్మాత్రౌఘభవసం-సరణభావ మెఱుంగకున్నది ॥రామా॥

ఎఱుకచే జనియించు నెల్ల లోకములను - యెఱుకే వర్ధనసేయును - మరలి హరియించు భరియించు - వరియించు చరియించు-తరియించ తానాయెను - అఱనిమిషమంత మహా యుగమును జేయు - మరలి గోష్పదమాత్ర-మఖిలధరిత్రిగ - తిరిగి మేరువ తృణముసేయును-తృణము మేరువగా నొనర్చును-మెఱపువలె కనరాక నరిగెడు-యెఱుకజో లేమెఱుగకున్నది॥

కలహోలికను దోచు తెలివి దేహము జగం - బులు బీజ వృక్షాగతి - ప్రకృతి-బలిసినగురుకృపవలన మేలుకున్న - కల మిథ్యయా జగతి - తెలివి లేనంత కేవలపరిపూర్ణమై-పొలు పొంద లోపల న్వెలుపల నంతట-చలన మచలము గాక వెలిఁగెడు వెలుఁగులకు వెలుఁగయ్యు వెలుఁగక-కలుఁగకను మలుగకను నలుగక-దలుగకను మెలుగకను యున్నది ॥రామా॥

వాసనాత్రయగుణ-వాసితవృత్తుల-మోసము లేకున్నది-చిద్వి - లాసములను మించి హాసవాసము లా - భాసము

లేకున్నది - దోసరోసముల - వేసట తెలుగక - నీసడింప నిసుమం-తాస లేకున్నది - భాసురం బగు శేషగురుకరు-ణాసమన్వితమింపొదువ పీ - ఠాసుఁడను రక్షింప భద్రగి-రీశుఁడై వెలుగొందునాత్మా ॥రామా॥

3. రాగము-శుద్ధకాంభోజి-ఆదితాళము

పూర్ణమైయున్న దది - నిరాద్యంతవి - స్తీర్ణమైయున్న దది - వర్ణధర్మాశ్రమనిర్ణయమును లేక - నిర్భినాదభవార్ణవో- త్తీర్ణమై యున్నది ॥పూర్ణ॥

అన్నిటి మిగిలినదీ - తనకు తానై - యున్నపరాత్మయది మన్నునీరగ్గిగాడ్పు మిన్నులమీరి లావుసన్నముగాక ప్రసన్నమై యున్నది॥

సత్తుచిత్తును గానిది - నిత్యమైసద। సత్తురిత్తైయున్నది - చిత్తవై కారికాయత్తులకందరాక సత్తామాత్రముత్త। మోత్తమమైనది ॥పూర్ణ॥

బిందుకళయు గానిది - అందియందక - సందు లేకయెయున్నది - ఇందునం దనరాక। యెందు జూచిన తానై -మందమానసులకు పొంద శక్యముగాక ॥పూర్ణ॥

యోగముగాని దది - యైహికపర - భోగము లేని దది-రాగద్వేష వి-యోగసంయోగార్థ - త్యాగమైన రాజయోగభోగమైనది ॥పూర్ణ॥

రూపము లేని దది - దృగ్దృశ్యభ్రమా - రోపణగాని దది - చూపుల కందక నిర్లేపక మైనది - చూపు దలఁపు లేనిప్రాపక మైనది ॥పూర్ణ॥

రాకపోకలు లేనిది — యంతర్బహిర్వ్యా — పీకవిషయీగానిది — యేక మనేకవిలోకలోకాకృతి — పీక గన్పించునెరుక లేక నిరాకృతి ॥పూర్ణ॥

ఖండముగాని దది — ఖండాఖండములు — నిండి తానై యున్నది — అండపిండాండ బ్రహ్మాండకోట్లకు రాట్పి — చండమై దోచుట కండదండైనది ॥పూర్ణ॥

దివనిశములు లేనిది — హరిహరబ్రహ్మ — దివినుతాకర మైనది — భవము నాశము జూడ లవము నెందు దగులక— యవిరళానారతప్రవిమల మైనది ॥పూర్ణ॥

మానము జెందనిది — శాంతమై యవ—మానమునొందనిది — పూని ప్రకృతిపురుషజ్ఞానాజ్ఞానము లేక — మానితానంద సత్యజ్ఞానాతీత మైనది ॥పూర్ణ॥

త్రిపుటియు గాని దది — యంతరాంతర — త్రిపుటులు లేని దది — జపతపస్స్వాధ్యాయనిపుణుల కందరాక—యపరిమిత మైనగురుకృప నుపమించునది ॥పూర్ణ॥

వాసన లేని దది — సదా సచ్చిద్వి—లాసము మించినది— భాసుర శేషగురుదయాసమన్వితపీరు—దాసపోషిత భద్రాద్రీశమై యున్నది ॥పూర్ణ॥

౮. రాగము-భైరవి-ఆటతాళము

ఈ మూలము లేనిగుర్తెరిగే శరీరం — బేమి లేదని దెల్పెనె ॥ఈమూ॥

కోమలిరో యిది కోటిమారులకైన—నేమారకుమనెనే— సద్గురుమూర్తి—భామరో యీాయుత్తబట్టబయలేకాని — యేమి

లేదని పల్కెనె - నామీఁద నెడపక నామహామహులనిద -
యామృతమును జిల్కెనె - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

వనజనాభుఁడు సాందీపునిచే సంగ్రహించి-యనుమాన
మును లేకను - దను పరిపూర్ణుఁడై జను దేరఁగాంచి రు - క్మిణి
యడిగిన పీఁకను ॥సద్గురుమూర్తి॥

వనితామణితో నేమనక యూరకుం - డిన సరేనన
జోకను - ఉనికి గాంచి మోదమున నీరహస్య - సూచన జేసె
నన రాకను - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

కలలోన దోఁచినకరి యేమి లేనటు - వలెను లేదని
జెప్పెనె - కలకాల మొకరీతిగా సమస్తలోక - ములను నిండి
యొప్పెనె ॥సద్గురుమూర్తి॥

పలుకుల నంటక భావము నొందక - నెలయుచుండు
ననెనె - తలఁపునించుకైన తలపోయరాక ని - శ్చలముగ
నుండుననెనె - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

మృగతృష్ణికలయందు నిగనిగఁదోఁచునీ - రుగ జగదా
భాసము - దగుల రజ్జువం దురగము దోఁచినతె - రగున
మాయావాసము ॥సద్గురుమూర్తి॥

గగన ప్రసూనము నగుపడ్డపోల్పున-మిగుల చిద్విలా
సము - జిగిమీర వంధ్యపుత్రగతి దోఁచుదృశ్య - దృగదృక్పరీ
హాసము - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

సకల దేశములందు సచరాచరములందు - నొకరీతిగా
నుండును - సుకరమై యంతట సూది మోప సంది - వ్యాక
సత్యమై నిండెనె ॥సద్గురుమూర్తి॥

అకలంకమై యెడపక సర్వకాలము - వికల మొంద కుండునె - ప్రకటితమై సర్వపరిపూర్ణమై నిర్లేపకమై వలయు ననెనే - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

నానావిధముల పుంఖానుపుంఖములురు-మీనాధికము లెన్నియు - మానుగఁబుట్టిన లీనమైన దన - లోన జూడ నన్నియు ।సద్గురుమూర్తి ॥

ఆ నీరధి యెఱుఁగ లేనటు నీబ్రహ్మాండానీకములు నన్నియు-పూని జనించిన పోయిన నెఱుగక - తానుండుబయ లనెనే - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

పుట్టదు యొన్నడు గిట్టదు యెందున - ముట్టదు పరికిం పగ పుట్టుగిట్టుల కున్కిపట్టై మిట్టిపడు - నట్టియెఱుక చలించగా ॥సద్గురుమూర్తి ॥

అట్టిట్టుకదలక చట్టువిధంబున - గుట్టుదెలియ దెంచగా- దిట్టముగా గనుపట్టరాక యుత్త - బట్టబయలు మించగా॥ శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

కాసారతీరసంకాశితభద్రగి - రీశ దివ్యధామము - వాసుదేవతత్వాభాసమాన శ్రీని - వాస మాత్మారామము॥ సద్గురుమూర్తి ॥

శ్రీ శేషగురుసత్కృపాసమన్వితపేరు - దాసాభిస్తుత నామము - వాసనరహితసుధీసంయమీమనో - భ్యాసనిర్వి రామము - శ్రీగురుమూర్తి ॥ఈ॥

౫. రాగము - సురట - జంపెతాళము

ఈమహాగోప్యంబు నెవ రందఁగలరు-(శ్రీ)మించుసద్గురు స్వామిచే నలరు ॥ఈమహా॥

ఆమహాదేవదైత్యారివిరించిను - త్రామాదిసురహృదం తర్గతంబు - నీమానవులు సంగ్రహించ నెంతటివారు - భ్రామిక హారణమై ప్రబలాభేద్యంబు ॥ఈమహా॥

ఇట్టి దట్టి దటంచు నెఱిఁగింపఁగారాదు - పుట్టిగిట్టెడి దానిపోడి మెఱుఁగకను - చట్టువలెఁ గదలకను సర్వపరిపూర్ణ మగు - గుట్టు దేశికుఁజేరి గొలిచి బడయకను ॥ఈమహా॥

తనమహిమకొంచెమైననుజూపకను లెస్స - తనమహిమ చూపుదానిని నెఱుంగకను - అనరాక వినరాక కనరాక పెను రాక - లను పోకలను జెందకను వెలుంగగను ॥ఈమహా॥

రూపనామక్రియాలాపసల్లాపకా - రోపణంబులచే నిరూ పింపరాకనే - ప్రాఁబల్కు లోఁబల్కు పైపల్కుల స్మీరి - నూపనిషత్సారమై పర్వు వీఁకన్ ॥ఈమహా॥

ఏవికారము లేక నేవికల్పము లేక - నేవిచిత్రము లేక వీఁక సింహాసరు-నేవిలాసము లేక నేవిశేషము లేక - నేవిచా రము లేక నేకమై తనరు ॥ఈమహా॥

కాసారతీరసంకాశ మగుభద్రాద్రి - వాస స్వయంపరం భాస మిరవుగను - (శ్రీ) శేషగురుసత్కృపాసమన్వితపీరు-దాసు నకు సంతతాభ్యాస మయి దగనూ ॥ఈమహా॥

౬. రాగము—కల్యాణి—ఆదితాళము

రండు గనుమని శేషగురుముఖ్యుండు శిష్యులకన్నది
నిండుకొని బ్రహ్మాండమెల్లను నిలిచి కనుపడుచున్నది ॥రండు॥

వృష్టికిని శీతోష్ణములకును కష్ట మించుక లేనిది
స్పష్టమై వాగ్వ్యానములకు నభీష్టముల గనరానిది ॥రండు॥

మొదలు కొన మధ్యంబు లేక నమోఘ మచలంబైనది
కదసి ముల్సార సందు లేకను గన నభేద్యం బైనది ॥రండు॥

జననమరణము లొందక నిశంబును పరాపర మైనది
ఉనికి దెలియనినరులు కాల్పోలను సారం జెడిపొయ్యేది ॥

తెలివి విశ్వం బున్నదని యాపాళుకు వెఱుగకయున్నది
తెలివి గన్గొని తెలివి వీడియు తెలివి సమయుచు నున్నది॥

గరిమ స్వప్నము మెళుకువను పొడగన్నవిధమున గుర్తది
తిరముగను బయలుం గనుంగొని తిరిగియిక రాబోదది ॥రం॥

రూపనామక్రియలచేత నిరూపణము గారానిది
ప్రాపు దాపై శేషగురుకృప భక్తవశమై యున్నది ॥రండు॥

ఏమిసాధన లేక సద్గురుస్వామిచే గననైనది
సేమమున సద్గతి ఘటించెడు శేషగురుసత్కృప యది ॥రండు॥

తెలివొనర్చిన నిగమములు విన తెలివికే యింపైనది
తెలివిమాలిన యచలవిధులకు తెలియ నిక నేమున్నది॥రండు॥

జాడశాస్త్రరియుక్తమయి యీ రేడులోకము లైనది
చూడనేరనిమూఢమతులకు గూఢమై కనరానిది ॥రండు॥

కపటవృత్తిజటాయుతం బగుజపములను గనరానిది
నిపుణతను గురుసమ్ముఖంబున నిమిషమున గనుపడునది ॥రండు॥

గురువనుజ్ఞను గాంచి శిష్యులగూర్చి యుపదేశించెడి
తెరవు తొలఁగి బావిలోబడు నెరపథికుని కరణిది ॥రండు॥

కుక్షికొరకై పదరుచుము సద్గురువులంటే కాదది
అక్షయస్థితి లక్ష్మగురునికటాక్షమున గన్పడు నిది ॥రండు॥

పరశురామనృసింహదాసుఁడు పరవశంబై యున్నది
గురుతు నెడసిన భాగవతుల కృష్ణదాసున కైనది ॥రండు॥

ఫూని వరశివరామదీక్షితు లానతిచ్చినపథ మిది
తాను నేనను భ్రాంతి లీనం బైనగోప్యార్థం బిది ॥రండు॥

తెలిపి శేషగురుండు ద్వాదశి నెలయ తానై యున్నది
తలఁప షోడశి పీడియును పీర్దాసుఁ డచలం బైనది ॥రండు॥

అచల భావము-సంపూర్ణము

ఓమ్

పరమానంద సుధాలహరి

పూజావిధానము

౧. రాగము - శుద్ధకాంభోజి - ఆదితాళము

మంగళస్నానములు దీర్చిరి – సీతారాములకు॥మంగళ॥

గంగావాణియు సర్వమంగళనిభులైన స – దంగనా మణులు సెలంగ ముదంబెలర్ప ॥మంగళ॥

ఘనవధూవరులఁ బీఠములనూ – కూర్చుండఁబెట్టి – వని తలు హారతు లివ్వగాను – అనువొందునట్టి కరకంకణములు మించి మ్రోయ – గను రత్నకలిత మైనకనకంపు గిండీలతో॥

పరిమళించెడుపన్నీరు సంపెంగనూనె – గొని తల లంటు చున్నతీరు–దినకర తేజులైనజనకజరాములకు నునుపైనసికాస్న పిండి నెనపి నలుఁగుబెట్టెచు ॥మంగళ॥

అలివేణు లంత గుమిగూడి – పాటలు పాడుచు – నలుఁగుబెట్టిరి భక్తివేడి – అలనా డజాదినిలింపులు వేడు కొన్నందుకు – బలురక్కసుల ఖండింపనె బుట్టినారంచు ॥మం॥

గంగయమున సరస్వతులు–ముప్వురు భక్తి – పొందు జల మొసఁచిన సతులు–సంగతి బంగారంపుగంగాళముల నింప– శృంగారవతులు నుపొంగి దంపతులకు ॥మంగళ॥

విమలవస్త్రముల తడు లొత్తి - కురులార్చి సంభ్ర -
మమున కృష్ణాగరుధూప మెత్తి - రమణి చీనిచీనాంబరములు
గట్టించిరి చొ - క్కముగ కస్తూరితిలకములు నొసట దిద్దుచు॥
భాసుర భద్రశైలమునను - కళ్యాణమంట - పాసనా
సీనులై వెలయగను - (శ్రీ) శేషగురు సత్కృపాసమన్వితపీరు-
దాసపోషణులైన శ్రీసీతారాములకును ॥మంగళస్నానములు॥

౨. రాగము - సురట - ఆదితాళము

గురుపూజ సేయరె - గురుభక్తవరులార-పరమాత్ముం
డని భావించి - భక్తి సేవించి - పరమానందము నర్థించి -
నిరుపమభవవార్ధి తరియింపఁజేయు (శ్రీ) - గురుపాదయుగళము
నెరనమ్మి (శ్రీ)రామ ॥గురుపూజ॥
హృదయ మనిలము దృ - క్పథ మేకగతిగా త - త్పద
మునందు గీలించి - శాంతివహించి - సదమలాత్మమై మించి-
విదితబుద్ధిపాత్రను - కుదురొనర్చి కర్మసం - పద తైల ముంచి
చి - న్మదసుజ్యోతి ముట్టించి - జదిపి విషయసముదయమును
నే - ర్పొదువ నైవేద్యం బొసంగియు - కదసి కామముఖారి
షట్కము - జిదిపి ధూపముగా నొనర్చియు ॥గురుపూజ॥
తోరి మెలర్ప నా - ధారముఖర సహ - స్రారతాం
బుజశ్రేణి - నిలయుపై రాణిం - చి రమ్యమహాత్కాంతిని -
వారణముఖస్రష్టసారసాక్షరుద్రేశుల్-మీర సదాశివుని-పై
రంజిల్లుచున్న రా - కారనిస్సంగావికారని - రారవనిరాధార
నిరహం - కార వేదాగమోపనిష-త్సారభూతంబై యలరు
(శ్రీ) ॥గురుపూజ॥

కొమరుమించినగంగ - యమునసరస్వతి-కమలగాహన మొనరించి-శమము న్వరించి - విమలజ్ఞాతచేమించి - యమ నస్క-భావ్యులై - యమృతాంశుశిఖనబిం-బములపై శృంగాట - కమున నాసీనులై - యమితుండై రవికోటితేజస్క-మున కేవల సత్యచిదఖం - డమున నాత్మారాముండై ని-త్యము స్వయం రంజిలు నిరంజన ॥గురుపూజ॥

వరతులసీదళ సరసిజదళముల-సురుచిరోత్పలములను-హింజులవకుళ - విరజాజిబంతులను - షజి మల్లె మొల్లలవిరుల చేమంతుల - కరవీరపున్నాగ - సురభూజచంపక - పరిమళిత సుమములను మాల్యాం-బరసుగంధాక్షతల నర్చన - నెఱపి మృగనాభికర్పూరా - గరుమలయజంబుల నలందియు ॥గురు॥

భాసురేక్షురసాను - మాసవసపీఠాద - ధీసుధాన్వితము గను - పంచామృతము భ - క్తి సమర్పించియును వాసుదేవ గోదావ - రీసరిత్తట భద్రాద్రిశిఖరావాస - శ్రీశేషగురో సత్కృ - పాసమన్విత పీఠదాసో - పాసనాకరభవవినుత సీ-తాసమేతుండు నాగయాఖ్యాస - దాసురక్షణ జేయు శ్రీహరి ॥గురుపూజ సేయరె॥

3. రాగము - మోహన - త్రిపుటతాళము

పూజ యొనర్పరె - పొందుగ సద్గురు-రాజశిఖామణికి ॥పూజ॥

భూజనాన్వితదోష రాజి నివారింప - రాజితశ్రీపాదాం భోజయుగమునకు ॥పూజ॥

స్వాంత మనిలము ల - ఘ్యాంత మేకము జేసి - సంతస మిరవొందగ - వంతు కెక్కినభగవంతుఁడనుచు గంధా - క్షిం తల బంతుల చేమంతివిరులతోను - సంతత వేదాంతర సాంతమ- హాంత శాంతచింతాత్మటనా - త్యంతవిమలకాంతికలాపా - నం తునిచరణాంతయుగంబును ॥పూజ॥

సుందరముగ నర - విందతులసీదళ - బృందవకుళము లను - కుందమల్లి కామకరందయుతోత్పల - మందారచంపక మాలతీసుమముల - వందితమానేందుధరాద్యర - విందభవ పురందరహృద్యా - నందు డిందు నం దలరారున్ - డెందము నానందము జెందగ ॥పూజ॥

సార భాగరుఘన - సారమలయజక-స్తూరి లేపను జేసి- పూరితదధిఘృత - క్షీ రేక్షురసాన్విత - సారపంచామృత మే- పార సమర్పించి - సూరిజనాధారవికారవి - దారధీరమందార నిరారవ - సారాసారనిష్పారాపారా - వారుని కనులారగ తీరుగ ॥పూజ॥

పొంగుచు ముయ్యేటి - సంగమసలి నాఱు - చెంగల్వ ములతుదను - రంగుగ నాసహస్రాంగకమలమధ్య - నింగి తెలుంగు వెలుంగు నిరంగుడై - సంగతి మీరంగ నపాంగో- త్తుంగసంగలింగభంగ - రంగదంతరంగేశున్ గురు - పుంగవు సత్సంగు నసంగుని ॥పూజ॥

భాసురగోదావ - రీసరి త్తటభద్రా - ద్రిశిఖరమునందు వాసుఁడై నట్టి సీతాసమేతానందవి-లాసత త్త్వైక్యమా శ్రీ శేష గురోచిద్వి - లాసావాసననిర్భాసా - త్మాసమానదాసోల్లాస- శ్రీసతీసనాథా హరిపీ - ఠ్దాసమనోభ్యాసుని హాసుని ॥పూజ॥

౪. రాగము - భైరవి - ఆటతాళము

శ్రీనివాసునకు ప్రజ్ఞాన ప్రభాసునకు–నానాజగన్నుతో ల్లాసునకును – ఆనందశుభదసంప్రాప్తైకదాసునకు – మహాని ప్రజాంతర్నివాసునకును ॥జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం॥

కొమరొప్ప నాల్గురేకులను చతుర్వర్ణ–సమితిచే నాధా రచక్రమునను – అమరు దంతిముఖరూపమునను యధీశుండై – రమణించునిత్యనిరామయునకు ॥జయ॥

ఆఱురేకులచేత నలరుస్వాధిష్ఠాన – సారసంబున షడ క్షరయుతముగ – నారయ విశ్వసృష్ట్యాకారణపద్మజా – కారుం డనదగునిరాకారునకును ॥జయ॥

పదిరేకు లమర నింపొందువ మణిపూరకా – బ్జదశవర్ణో పేతసదనమునను – విదితాఖిలావిత్రప్రదుండై వెలుంగుచి–న్మ్ దపయోనిధి యైనమురవైరికి ॥జయ॥

తరలితద్వాదశదళయుతానాహతాం–బురుహాధిదైవమై పొందుమీఱ – సరవి ద్వాదశవర్ణభరిత మగునందునీ – శ్వర రూపమున వెల్గుపరశివునకు ॥జయ॥

పదియాఱుదళము లింపొందువ షోడశవర్ణ–సదనమైన విశుద్ధచక్రమునను–పొదలుజీవాకృతిన్ పూర్ణపరబ్రహ్మ – సద మలం బగువిశ్వసాక్షి కెపుడు ॥జయ॥

రెండు రేకులు గల్గు పుండరీకమునం ద – ఖండమై హంక్ష మక్షరయుతముగ – నిండుతేజము నూర్ధ్వకుండలిని మించి త్రైత్రి – మండలాంతపరాత్మమండితునకు ॥జయ॥

ఆరూఢిగ సహస్రారపద్మాంతరోం-కారనాదంబు విస్తా
రింపగ - శ్రీరమ్యమై ప్రకాశించుగురునకు నిర్వి-కారనిస్సంగ
నిరాకారునకు ॥జయ॥

కాసారతీరసంకాశ మగుభద్రాద్రి - వాసుడై తగు
జానకీశునకును - శ్రీ శేషగురుసత్కృపాసమన్వితపీఠు - దాస
మనోంబుజోల్లాసునకును ॥జయమంగళం॥

౫. రాగము - సురట - ఆదితాళము

శ్రీరామచంద్రునకు మంగళం - సీతాసమేతునకు
మంగళం ॥శ్రీరామ॥

సూరిజనవ్రజమందారభూరుహావిశ్వా-ధారచిదాత్మునకు
మంగళం ॥శ్రీరామ॥

భర్మచేలము కటిభాగంబున - నిర్మలద్యుతిమహనీయం
బున నర్మిలి రంజిల్ల ము-హుర్ముహుస్స్వయంజ్యో - తిర్మయ
మహాత్మకు మంగళం ॥శ్రీరామ॥

పంచభూతముల స్వభేదించియు - పంచశక్తుల నిరాక
రించియు-మించి మండలముల్లఘించి మిగిలి శో - భించు
పరాత్మునకు మంగళం ॥శ్రీరామ॥

వెలయు త్రివేణీసంగమంబున - పొలుపొంద నతుల
విశ్రాంతంబున - జలధినడుమ - నీలజలదమధ్యస్థతటి - దలఘు
ప్రకాశునకు మంగళం ॥శ్రీరామ॥

తరణిసహస్రకోటి తేజంబున - పరిపూర్ణసహస్రారపద్మం
బున సిరిమించుమహామేరుశిఖరమున స్వాలంగు-పరమాత్మునకు
జయ మంగళం ॥శ్రీరామ॥

మూడుమూర్తులు తాను ముఖ్యంబుగ - మూడులోక
ములందశక్యంబుగ-నాడింపుచున్న గొనియాడఁగరాని విశ్వ -
క్రీడావినోదునకు మంగళం ॥ శ్రీరామ ॥

శిరమున గ్గిరీటమునిరవొందగ-నురమున కౌస్తుభమణి-
వెలుగొందగ విరివిగ నవరత్నాభరణకాంతులుదిశల-భరితమై
యలరు సామికి మంగళం ॥ శ్రీరామ

భాసుర భద్రాద్రివాసాంతమై వాసుదేవుఁడు సన్మహా
శాంతమై-శ్రీ శేషగురు సత్కృపాసమన్వితపీరు-దాసాభిస్తుతునకు
మంగళం ॥ శ్రీరామ ॥

౬. రాగము - సౌరాష్ట్ర - ఆదితాళము

జానకీశ్రీరాములకు జయమంగళం
సత్యజ్ఞానానందులకు నిత్యమంగళం ॥ జానకీ ॥
మానుగను పాలు నీళ్ళు పూని యేకమైనరీతి
జ్ఞానాజ్ఞానరూపులై లోకంబుల సృజించునట్టి ॥ జానకీ ॥
పంచవర్ణచిత్తరువుచే మించిన యంతఃపురమునం
దంచితానందలీల వర్తించు నాదిదంపతులకు ॥ జానకీ ॥
ఏడుచుట్ల కోటలోను - ఎలమి పువ్వులతోటలోను
క్రీడావినోదంబులను - జోడుగూడి యాడునట్టి ॥ జానకీ ॥
గంగయమునసరస్వతి - సంగమున రమ్యమైన
బంగారుమేడలోపలను - శృంగారంబై యలరునట్టి ॥ జానకీ ॥
ఆణిముత్తెములచేర్ల - యుపరంజితోలికయందు
జాణలై శయనించిసొంపె-సగ నుయ్యాలలూగునట్టి ॥జానకీ ॥

ముమ్మూర్తులకోసలోపలను - తమ్మిరేకు లాకుతొడను
నెమ్మియలరునా సహస్రా - రమ్మునం జెన్నొందునట్టి ॥ జానకీ ॥
చేతనాచేతనమైన స - ర్వాతీత మోక్షశ్రీపర
నేత సంవిన్మయస్వయం - జ్యోతిర్మయానందుడైన ॥ జానకీ ॥
ఎల్లలోకములను శో - భిల్లునట్టి శ్రీసత్తైన
సల్లైవాసులై యెప్పుడు - తల్లిదండ్రులై రక్షించు ॥ జానకీ ॥

వనమా సుబ్బారాయదాసు చెప్పిన మంగళహారతులు

౭. రాగము - ధన్యాసి - చాపుతాళము

మంగళం బనుచు పాడరె-గురుపుంగవునకు ॥మంగళం॥

అంగనామణులెల్ల లింగభంగునకును నింగితముగ ॥మం॥

ఇందు నందు నెందు జూచిన - పొందుగను భక్త - బృందహృదయములను గాంచిన-గ్రందుకొని సహస్రారమందు జూడగాను బ్రహ్మ - నందముగను క్రిందుమీందు సందులేక - యున్నవానికి ॥మం॥

ఆఱు విడిచి యాఱు గడచియు - నామీంద మనో - మారుత మేకంబుజేసియు - ధీరులగుచు బాగుగ ముయ్యేరు గడచి రెంటినడిమి - దారి దెలిసి మేరుశిఖరి జేరి యచట గురువరునకు ॥ మం ॥

ఆఱుచక్రములను మీందుగ నిరువదొక వేయునా - ర్నాలుమార్లు చేరి కొలువంగ - సారెసారెకును తదీయసారస ములమీంటి మీరు - కోరికలను బారదోలి - వేరులేనిగురుని జేరి ॥ మం ॥

నాదబిందుకళల మీఁగుచు – మోదముతో హంస – పాదు దెలిసి యోలలాడుచు – వాదభేదములను విడిచి – రాదు పోదు లేదటనక – యాదియంత్యశూన్యనిర్నినాద మైన గురున కిపుడు ॥ మం ॥

అండపిండాజాండ మెల్లను–వ్యాపించియు తా – ఖండా ఖండమై గాకను – నిండుమున్నీటిమీఁద – పుండరీకంబునం ద– ఖండమై వెల్గుచు తా – నిండిన చిన్మండితునకు ॥ మం ॥

భాసురముగ భద్రశిఖరిని – వెలసినశ్రీని–వాసుదయను చాలాచేకొని – దోసరోసములను నీవు రోసివేయు మనుచు సుబ్బయ – దాసునకును దెల్పి హృన్నివాసుఁడౌ పీర్దేశికునకు॥

౮. రాగము - సురట - ఆటతాళము

నామనంబున పరంధామసద్గురు నీకు మంగళం ॥

శుభమంగళం ॥ శుభమంగళం – జయమంగళం ॥

సత్యాసత్యరహిత నిత్యనిరామయ ॥ మంగ ॥

అండ పిండ బ్రహ్మాండాతీత నీకు ॥ మంగ ॥

నాదబిందుకళాభేదరహిత నీకు ॥ మంగ ॥

పంచతన్మాత్రౌఘ పంచభూతాతీత ॥ మంగ ॥

అంగవిలక్షణ లింగభంగ నీకు ॥ మంగ ॥

గంగయమున వాణి సంగనిలయ నీకు ॥ మంగ ॥

మర్మము వీడ షడూర్మిరహిత నీకు ॥ మంగ ॥

నిర్వాణాకర మైనసర్వపూర్ణ నీకు ॥ మంగ ॥

భాసుర భద్రాద్రి వాసుదేవ నీకు ॥మంగ॥
సతతసుబ్బాఖ్య పాలిత పీఠేశిక నీకు ॥మంగ॥

౯. రాగము - మధ్యమావతి - జంపెతాళము

లాలి రామనృపేంద్ర రక్షితకరీంద్ర
లాలి సుయశస్సాంద్ర లాలీ నృపేంద్ర ॥లాలి॥

పాలమున్నీటిలో బాగవీరాగను - మేలైనకుండలీ మేనిపై దగను - నీలినీరదకాంతి నెమ్మి వెల్గగను - నిర్మలా కృతి యోగనిద్ర నొందగను ॥లాలి॥

సప్తవార్ధులనడుమ చెలఁగి వేసుకను - సప్తసుద్వీపాగ్ర సరణి చూడగను - తప్తహేమమయ సౌధాంతరంబునను - తప్తవసుపాత్రవిద్రుమహార తివ్వాన్ ॥లాలి॥

అనువుగను గంగాయమునసరస్వతులు - గొని వేడ్క చల్లెదరు కుసుమసంతతులు-దనరు నిరువంకల సుధాంశుహార్ప తులు - మొనసి వీచెదరు ముద మొప్ప చామరలు ॥లాలి॥

పంచవర్ణముల గర్భాగారములను-పంచవేశ్యాంగనల్ బహువినోదమును - పంచలోహవిచిత్ర పళ్ళెరంబునను - వాంఛ యింపెసగ నీవాళు లివ్వగను ॥లాలి॥

కరమొప్ప వైకుంఠ పురసౌధమందు-పరిగాణిముత్యాల సరుల సేర్లందు - గరిమ చారుపసిండిఘనడోలికందు-సిరితో వసింప నూచెద రతివ లందు ॥లాలి॥

హరిహరబ్రహ్మేంద్రు లాసుర ల్మునులు - గరుడగంధర్వ కిన్నెరకింపురుషులు - నిరతమును వినుతింతు రెవనికీర్తనలు ఒరు లెఱుగరా రట్టివాని వర్తనలు ॥లాలి॥

ఘుససారచందనాగరుసమన్వితము—అనువొందమృగనాభి యుక్షకర్దమము—కనకపళ్ళెరమందు నునిచి—సమ్మోదము—గొని యొసంగిరి సురాంగనామణివ్రజము ॥లాలి॥

గోదావరీసరిత్కూలభాగమున – కోమరారుభద్రాద్రి కుధరసౌధమున – శ్రీ దేందుకాంతమణిశయ్యామధ్యమున – వై దేహి పాదంబు లొత్తె మోదమున ॥లాలి॥

భాసురాద్వయచిద్విలాస మేర్పడను – శ్రీ శేషగురు కృపాంచల మెలర్పగను – వాసుదేవబ్రహ్మ వర్ణింప తగను పాసింపగా పీరుదాసుఁ డింపుగను ॥లాలి॥

వనమా సుబ్బారాయదాసు చెప్పిన లాలిపాట

౧౦. రాగము - బిళహరి - ఆటతాళము

లాలి యనుచు పాడరే – లలనలు మీరు ॥లాలి॥

లాలి లాలి యనుచు మీరు చాలగా నిశ్చలత చిన్మయ-లోలులై చలనమును వదలియు కీలుదెలిపినగురునిఁ జేరి ॥లాలి॥

పంచభూతముల మించి–సంచితకర్మ – మంచితంబుగను ద్రుంచి–మించి కోశాపంచకము గమకించి శక్తిపంచకము భే-దించి ముక్తిపంచకము సా–ధించి వంచన లేక గురునకు ॥లాలి॥

రెంటి రెంటిని దెలిసియు – పైగాను నా – జంటిని గీటణఁచియు — మంటిమంటిమధ్యను తా నంటియంటక యున్న గురు నట – గంటిచూపులఁ జూచియును మూడింటిమీద ముక్కంటినిం గని ॥లాలి॥

నాదబిందుకళలను - పాదుగనుండి - ఖేదమోదము లేకను - వాదభేదంబుల నడంచి యనాదియై యాద్యంతము లనే-భేదభావము లేకనపరిచ్ఛేదమైయున్న పరమాత్మకు॥లాలి॥

భాసురభద్రాద్రిని-వెలసినశ్రీని-వాసునిదయ చేకొని - దోసముల నెడబాయగా కీర్దేశికదయాస్ఫూర్తిసుబ్బయ-దాస హృద్వనజాంతరైక నివాసుఁడగుశ్రీరామగురునకు ॥లాలి॥

౧౧. రాగము - ఆనందభైరవి - ఆటతాళము

జోజోజో గోపాలకృష్ణ-జోజోజో కోమలరోచిష్ణ - జోజోజో దయాగరిష్ణ - జోజోజో ॥కృష్ణా॥

వనరాశినడుమ కృష్ణాశ్రమంబునను - ఘనత సూక్ష్మ ద్వారవతిపురంబునను - కనకంపుమేడలోపల గోపికలును - గరిమ షోడశసహస్రములు గొల్వగను ॥జో॥

నవరత్న సంఘటితమై వెలుంగగను-నాలుగుస్తంభాల మంటపంబునను-తవచతుర్వాక్యార్థతతి గొలుసులుగను - తత్వమస్యర్థ మొకతొట్టె జేసియును ॥జో॥

కన దున్మనిమనోన్మని రూపవతులు - నొనర రుక్మిణి సత్యభామకామినులు - తనివిదీర వసించి రాత్మకేశవులు - మనసుదీరగ నూచి రందు నుయ్యాలలు ॥జో॥

పంచకన్యలు చామరములు వీవగను - పంచకర్తలధిక్ర మించి వేడుకను - పంచవాద్యములు శ్రీమించి మ్రోయగను- పంచామృతము విశ్రమించి గురియగను ॥జో॥

తనకిశోరమటంచు తగని మోహమున - చనువుమీర యశోద యత్యాదరమున - తనయు నెత్తుక ముద్దులాడ హర్షమున - ఘనత నుయ్యాల నూచె గగనాంతరమున ॥జో॥

సనకాదిబుుషు లుల్లాసమున నుతింప-అనసూయారుంధతులును నివాళింప-అనిమిషౌఘుము ప్రసూనాళి గురియింప - మొనసి దిక్పతులు దిక్కులను పాలింప ॥జో॥

భాసిల్లుశ్రీసత్యభామ పురమున-శ్రీసత్యభామ రాధా సహితముగను-వాసుదేవ ప్రసన్నవరద మాయెడ ను - ల్లాస మొప్పగ పీరుదాసు నేలగను ॥జోజోజో॥

౧౭. మేలుకొల్పు - భూపాలరాగము - ఆటతాళము

మేలుకో చిత్తమ మూలములేని నిద్ర - జాల మైహిక మని మేలుకో - బేలవై విషయవిలోలత జిక్కక-మూలము దెలుసుక మేలుకో - మనస ॥మేలుకో॥

జ్ఞానార్కుం డస్తాద్రి లీనమై గ్రుంక న-జ్ఞానధ్వాంతము గ్రమ్మె మేలుకో - పూని శమాదికంజానీకములు తేజో - హీనమై ముకుళించె మేలుకో ।మనస మేలుకో॥

ధృతిలేక విషయసంతతు లనువిహంగముల్ గతిమాని శయనింప మేలుకో-కృతకార్యవిషయార్థతతు లనుమనుజసం-గతి మాని నిద్రింప మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

క్రూరగుణము లనుఘోరమృగంబులు - గేరుచు నటియింప మేలుకో-వారక కామాదిచోరకానికర సం - చారక మున ధృతి మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

పరమగురూక్తసుస్థిరలక్ష్యమున మది – బరపి నిర్మల మతి మేలుకో – ఆరయ శమాదివిస్ఫురదిందీవరములు – బరు వడి వికసింప మేలుకో॥ మనస మేలుకో॥

లలిమీర హృన్నభోవళిని చిత్కళ లను – వెలుగగ దారలు మేలుకో – విలసితప్రాజ్ఞమంజులజారిపూర్ణమం–డలము ప్రకాశింప మేలుకో ॥ మనస మేలుకో ॥

విమలసదిందుబింబము విరాజిల్లగ – తమ సెల్ల విరిసెను మేలుకో - గమకించి మున్నిటికడ తూర్పు న్వేకువ – సుమతి చుక్కబొడిచె మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

శిఖరముపై నూర్ధ్వముఖమై వేకువ నభి–ముఖమై కోడి గూసె మేలుకో – అఖిలదిగజ్ఞాధ్వాం – తఖరావృతము పరా– ఙ్ముఖమై బోవ సాగె మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

శుకపికాదిఖగనికరధ్యానము రేచి – ప్రకటించె ప్రణ వమై మేలుకో – ప్రకృతిజాతము లగువికృతి చెంగల్వలు – ముకుళించె సన్మతి మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

భ్రూమధ్యోదయపూర్వభూమీధరమున ప్ర – జ్ఞామిహి రుఁడు దోచె మేలుకో – శ్రీమించుకాంతిహృద్వ్యోమారూ ఢుఁడై–భూమార్కుఁ డలరారు మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

వెలయు నాధారాదిజలజము ల్వికసించె – జలజభవాం డమున మేలుకో – మలినమెల్ల బాసి యలపట్టపగటి బ – యలు నీవై ధీరత మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

భాసురభద్రాద్రివాసుఁ డైన శ్రీని – వాసునిపదసేవ మేలుకో– శ్రీ శేషగురుసత్కృపాసమన్విత పీరు – దాసుఁడు మేలొంద మేలుకో ॥మనస మేలుకో॥

ఓమ్

పరమానంద సుధాలహరి

శ్రీ భద్రాద్రి మజిలీలు

కందార్థములు

శ్రీభద్రాచలరామ వి — భో భవ్యకృపాకటాక్ష — పూర్ణప్రాప్తి — ప్రాభవమున నిజదర్శన—లాభము నొందుటకు ము_క్తి — లాలసబుద్ధిన్—రామమంత్ర—ఫలసమృద్ధిన్ — శోభిత విశ్వ చి — దాభాసమై పరి—శోభిల్లునట్టి ధ—రాభవపతిభ_క్తి — లాలసబుద్ధిన్ — రామమంత్ర — ఫలసమృద్ధిన్॥ ౧

పరగుస్వభానాహ్వాయ వ—త్సరమున ఘనచైత్రశుద్ధ — సత్ప్రతిప_త్తిన్—పరమదయాంభోనిధి యగు — హరినామస్మరణ చేతా—నంద మింపొందన్ — వెడలి బ్రహ్మానందము జెందన్ — నిరుపమభవసా—గరము తరింపగ—పరమపావనుఁడగు — భద్రాద్రీశుని—గొల్వ — నంద మింపొందన్ — వెడలి బ్రహ్మానందము జెందన్॥ ౨

వరసత్యభామపురమం — దిరుఁ డగు గోపాలమూ_ర్తి — దివ్యకృపావి — స్ఫురణన్ సకుటుంబముగా — వరభద్రగిరీంద్ర యాత్ర—వరలు సుభ_క్తిన్ — నిత్యము శోభ — స్ఫు_రసద్యో ము_క్తిన్—బొరయుటకై యట — దరలి నందిగామ — పురము దాటి గుడి — పూడిమాధవుసేవ — వరలుసుభ_క్తిన్— నిత్యము శోభ — స్ఫు_రసద్యోము_క్తిన్॥ 3

అట్టి తర్లి కూరపాడను – పుటభేదనవాసుఁ డైన – పురు షోత్తము వి – స్ఫుటకాంక్ష సన్నుతింపుచు – పటుతరపరతత్వ సరణి – భావ మూహించి – విజ్ఞానప్రభావము నెంచి – చటు లత – గడచి యం – తట తాళ్ళూర వసించి – వటపత్రశయను హృ – త్పుటమున సద్భక్తి – భావ మూహించి – విజ్ఞాన ప్రభావము నెంచి॥ ౪

ఆపూర భోజనంబులు – గావలయు నటంచు నిల్వ – గా సజ్జనుఁడౌ – ఈశ్వరివీరనాఖ్యుఁడు గావలసినవిందుఁ జేసి – గారవించిననూ – బ్రహ్మానంద – పూరితముననూ – గోవింద పాదరా – జీవసేవకులమై యావూరు గడచి ప – రాత్మజ్ఞాన గోష్ఠి – గారవించిననూ – బ్రహ్మానందపూరితముననూ॥ ౫

పరసయును, బలుసుపాడును – వరలింగాపురము దాటి – వచ్చుచు సీతే – శ్వరుపాదయుగము హృదయాం – తరమున గీలొల్పి భజన–తత్పరత్వమునన్ – మెలగుచు సుధీ – హృత్ప విత్రమున – నిరువంద నంతలో – ధరణికోటకు జేరి – వరలు వేంకటలక్ష్మీనివాసమున పరాత్మ – తత్పరత్వమున – మెల గుచు సుధీ – హృత్పవిత్రమున॥ ౬

ఆరాత్రి నిలచి పరమా – త్మా రాముని తలపునుంచి – తన్నగరాధ్యా – గారుఁడగురామలింగపు – రారిన్ ధ్యానించి సుప్తిరతి శయనించి – యంత ప్రభాత – స్థితిని మేల్కాంచి – వారనిభ క్త్యురా – వతి క్రౌంచాద్రీశుని – నారూఢిఁ గొని యాడి – యాత్మయోగసుప్తి – రతి శయనించి – యంత ప్రభాత – స్థితిని మేల్కాంచి॥ ౭

విమలం బగుకృష్ణానది – రమణీయంబుగను గాంచి – రాజితబుద్ధి – క్రమసరణి నుత్తరించియు – సుమతులు సద్భక్త వరులు – సుగుణులు గూడి – చవిటికల్లుగ్రామము వీడి – కమలాక్షునిపాద – కమలము లనవర – త మెద నిల్పి యుపాస – న మొనరింపుచు సుధీ – స్తోమము – గూడి–చవిటికల్లుగ్రామము వీడి॥ ౮

బిందునినాదకళాగ్రము – నందు సహస్రాంతసత్ప – రాత్మారామున్ – డెందమున నేమరక నభి – నందింపుచు ప్రకృతిభావ – మంతయు విడచీ – కంచికచెర్ల – నంతలో – గడచి – పొందుగ జుజ్జూరు – పురము ప్రవేశించి – యం – దోగిరము వేడ్క – నారగించి కుటిల – మంతయు విడచి – కంచికచెర్ల – నంతలో – గడచి॥ ౯

అరయ సదాధారాబ్జము – ఖరషట్కంజాంతమై ప్ర – కాశించుచతు – స్సరణీకనిలయసంవి – త్పరమాత్మారామ మోద – పరవశమునసూ – అల్లూరు వే –గిరమే దాటుచును– పరుషతోడ పెద్ద – వరము గడచి యారా – తిరి వెట్టిపాలె మన్ – పురిని నిద్రించి చి – త్పరవశమునసూ – అల్లూరు వేగిరమే దాటుచును॥ ౧౦

మరునాడు మేలుకని శ్రీ – హరిన్ ధ్యానించి లేచి – హర్ష మెలర్పన్ – పర తెంచి గోపవరమున్ – పరికింపుచు రామచంద్రు – భజన – జేయుచునూ – మాధవు గరుడ – ధ్వజునిం బాడుచును – గరిమతోడుత చొప్ప – కట్టలపాలెము – బరగు రాజుల దేవి – పాడు దాటి రామ – భజన – జేయుచునూ – మాధవు – గరుడ – ధ్వజుని – బాడుచునూ॥ ౧౧

చను దెంచి గోపవీ డం — దున భోజనముల నొనర్చి — తోషణమలరన్ — జను లందరు హరి నెద దల — కొని సీతా పతి ముకుంద—గోవిందా యనుచూ — భద్రాద్రిరా — ఘవునిం బేర్కొనుచు — దనరుకొ మెరగ్రామ—మును దాటి యవ్వల — పనింబూని పోయి గం — పలగూడెమును జేరి — గోవిందా యనుచూ — భద్రాద్రిరా — ఘవునిం బేర్కొనుచూ॥ ౧౨

తరువాత కైరవారి, య — పరవారిధిం గ్రుంకినంత — పక్షులు వృక్షాం — తరములసమాశ్రయించెను — పరితమసము దిశల గవసె—పటుతరముననూ—మింటను తారా—చటులుప్ప తిలను — హరి నెద నిడి యొకరా — తిరి యెడ నచ్చట — వఱలి యోగనిద్రా — పరతం బరుంటిమి — పటుతరముగనూ — మిం టను తారా-చట లుప్పతిలను॥ ౧౩

అరుణోదయమున మేల్కని-నరహరి! వైకుంఠ! శౌరి! నారాయణ శ్రీ — హరి దామోదర యనుచుమ — పరిపరివిధ ముల మురారి — భజనంజేయుచునూ — కదలి యెరుకం — పాడు దాటుచును — గురుతుమిగుల ముష్టి — గుంట గడచి రమా — వరుని దర్శింపగ — తిరువ్పూరు జని రామ-భజన — జేయుచునూ కదలి యెరుకంపాడు దాటుచునూ॥ ౧౪

తిరుపూర బంధుగృహముల — మఱివిందులనారగించి — మగుడి కదలి యా — సరణి నరుదేర విపినాం — తరమున గోవిందనామ — ధ్వని పిక్కటిలనూ — కుప్పెనగుంట్లం — దున మోదమునను — సరసిజాక్షునినామ — స్మరణదప్పక నారా — తిరి శయనించి క్రమ్మర శ్రీహరినామ — ధ్వని పిక్కటిలను — కుప్పెనగుంట్లం-దున మోదమునను॥ ౧౫

వనమాలిని సేవింపుచు - పెనుమల్లెను వేగ దాటి భీకర గహానం—బున త్రోవ లింగగూడె — మ్మును బూరగగూడె మవుడె — ముందుగ దాటి—సర్వజన బృందముఁతోటి — చనువు మీఁర నర — సాపురవుతటాక—మున గ్రుంకి — భోజన — మ్ము లొనర్చి — యట లేచి—ముందుగ దాటి—సర్వజన — బృందము తోటి॥ ౧౬

చను దేరు నెడను మధుసూ—దన ! గోవిందాయటంచు— దలఁచుచు విపినం—బున చిత్రతరువు లెన్నుచు—పనువడి యట చాపరాళ్ళ — పల్లెఁ—జేరుకొని—నిలచి రాత్రి — చల్లగాలికిని — వనజనాభుని డెంద — మున నిడి శయనించి — యును నిద్రజెంది మే — ల్కానియుఁ జాపరాళ్ళ—పల్లె — జేరుకొని — నిలచి రాత్రి చల్లగాలికిని॥ ౧౭

దనుజాంతక విష్ణు జనా—ర్దన ! గోవిందా యటంచు — దలపోయుచుకీ—ర్తనములు జేయుచు శీఘ్రము — గనుముల్కా— లపల్లెఁ జేరి—కమనీయముగనూ—ఓగిరము ల — క్కడ భుజిం చియునూ — జను లంత గూడి కా — నన మార్గమును బట్టి — చనుచో భూరుహాముల—ఘన మెన్నుచును ప్రేమ—కమనీయ ముగనూ — ఓగిరము ల — క్కడ భుజించియునూ॥ ౧౮

వనజాక్ష ! విష్ణు మధుసూ—దన శ్రీపతి యంచు నామ— తతిఁదలచుచు కీ—ర్తనములనుడువుచు మోదం — బున కిన్నెర సానిఁజేరి—ప్రొద్దుగ్రుంకినసూ—నిశీథవే — ళను జనౌఘమును — కనకాంబరధరుని — మనము లోపల నిల్పు — కొని నిద్రఁ జెంది మే — ల్కానియు వేకువ లేచి — ప్రొద్దుగ్రుంకినసూ — నిశీథవే — ళను జనౌఘమును॥ ౧౯

అంతట శ్రీహరిభక్తి - స్వాంతంబున దృఢ మొనర్చి-
సకలజనంబుల్ - దం తెలబోరునుఁగడచియు-సంతసమున భద్ర
గిరియు - స్వామిాప్య మనుచూ - శిఖరచక్ర - ధామము -
గనుచూ - కొంత నడచి బూర - గుమ్మలపాడు ని-శ్చింత
గడచి య-త్యంతమోద మెలర్ప - సామిాప్యమనుచూ -
శిఖరచక్ర - ధామము - గనుచూ ॥ ౨౦

సదమలమై పావనమై-పొదలు మహాగౌతమిాప్ర -
పూరితమగు త - న్నదిఁ గడు వేడుకఁగనుకొని - విదితముగను
స్నానపాన-విధు లాచరించి - బ్రహ్మానంద - సుధను వరించి
పదపడి శ్రీరామ - పదపద్మయుగళము-ముదమున సేవింప -
హృదయము నిర్మల - విధు లాచరించి - బ్రహ్మానంద-సుధను
వరించి ॥ ౨౧

ముకుళితకరసారసులై - యకుటిలభక్తిప్రవర్ధ - నైక
మనమునన్ - ప్రకటమగు భద్రశైలము - సుకరంబని చూచి
మ్రొక్కి - శోభస్కరముగా-సమస్తదు - ష్కృతమోచన
ముగా-అకలంక భావులై - యారోహణముఁజేసి - సకలజనం
బులు - స్వామిని దర్శింప - శోభస్కరముగ - సమస్తదు-
ష్కృతమోచనముగా ॥ ౨౨

దేవాలయము ప్రదక్షిణ - గావించి సమస్తనామ-గణ
దేవతలన్ - సేవించి రామలక్ష్మణ - శ్రీవై దేహులను వేగ-
చిరభక్తితోను-కనులార ద - ర్శించి మ్రొక్కియును - కేవ
లముగ వాసు - దేవుని దేవాది - దేవుని సేవించి - భావము
రంజిల్ల - చిరభక్తితోను-కనులార దర్శించి మ్రొక్కియును ॥

కలియుగవైకుంఠం బన - వెలయగ సర్వోత్సవంపు - విభవమెలర్పన్ - పొలుపొందుసర్వరాష్ట్రం - బుల చాతుర్వర్ణ్యజనులు-భూరిహర్ష మునన్-జూడచూడ - చారురమ్యమున-కలసి సీతారామ - కళ్యాణోత్సవము - తలపోయ నేరికి - తరము - గాదనిచూడ - భూరిహర్ష మున - చూడఁ జూడ - చారురమ్యమున ‖ ౨౮

ఈనాటికి రామునికళ - ళ్యాణముదర్శింపఁగలిగె-లాలితముగఁ బ్ర - జ్ఞానసుసిద్ధిం జెందితి - మానితశ్రీశేషయార్య - మండనుకరుణన్ - పీరుదాసా - ఖ్యుండ విస్ఫురణన్-మానుగ భద్రాద్రి - మజిలీలు - జేసితి - భానుతారశశిగ - ప్రకటింప సద్గురు-మండనుకరుణన్-పీరుదాసాఖ్యుండ విస్ఫురణన్ ‖

*
* *

సీ. ఉత్తమపురుషుఁడౌ - నుపనిషద్బ్రహ్మ దే
శికనాథుకారుణ్య - సిద్ధుఁడైన
పరిపూర్ణనిర్గుణ బ్రహ్మ తన్మాత్రుండు
రంగరాజాచార్య - రమణశిష్యు
డసదృశాద్వయసౌఖ్య - లానందదివ్యప్రి
భాలక్ష్మణాచార్య - భక్తుఁడైన
నిత్యసత్యాఖండ - నిర్మల పరమాత్మ
శ్రీశేషయాచార్య - శిష్యుఁడైన

ఆ. తత్పదార్చన నేప్సి - తార్థినై యుండి నే
నస్మదీయ రామ - గురునిమీద

సంకితం బొసర్చి - నాఁడ రక్షింపగా
సయ్యనుజ్ఞ మాళి - యందు నుంచి.

మ. పరిపూర్ణాచలనిర్ని నాదనిరఘు - బ్రహ్మప్రమోదామృతో
త్తరసంప్రాప్తమనీషినై పరమస-త్తావ్యంబు నుద్యత్కృతిన్
సరసో_క్తిస్రజసూనమాల్యముగను-త్సాహంబునంగొమ్ముస
త్తరుణస్తోత్రవము వాసుదేవ గురుసా-క్షాద్బ్రహ్మనిష్ఠారతిన్.

చ. వసుమతి నెవ్వరైనఁ జదు - వన్మఱి వ్రాసిన విన్న వారు దు
ర్వ్యసనములందుఁ జిక్కక య - వార్యవివేకులునై ధరిత్రిసం
తసమున సర్వసిద్ధులుచి-తంబుగఁ గందురు శుద్ధమాయలన్
మసగొని యాడుసీయెఱుక-మాలిన దాము చలింపరెన్నఁడున్

క. ఈపరిపూర్ణార్థము ని
ష్కాపట్యము నిశ్చయము వి - కల్పరహితమై
ప్రాపంచకమున నిడి సం
దీపించెడి నారసీందు - దిజ్ఞాగ మింకన్.

క. నిరుపమ నిర్మల శశ్వ
త్పరిపూర్ణ పరాత్మ నిత్య - పావనమూర్తీ
నిరవయవ నిరతిశయమో
దరసాంబుధి రామభద్ర - ధరభృద్ధామా!

మాలిని. పరమపదవిహారీ - భక్తహృత్తాపహారీ
నిరుపమ పరమాత్మా - నిత్యసంవిన్మహాత్మా
నిరఘ విమలభావా - నిర్విశేషప్రభావా
భరితభువనసీమా - భద్రశైలేశధామా!

సీ. ఇది సదాచార్యు డౌ - నిందిరానాథవ
రప్రసాదాత్త వి - రాజమాన
కవితాప్రకల్పన - గౌరవ మొప్ప కా
శీసగోత్రజుఁడనై - చెల్వుమీర
నరుసోజిసూనుఁడ - నరసమాంబోదర
జనితుఁడ సజ్జన - సమ్మతుండ
పులహారివంశవి - స్ఫురితవారాశికి
శశి యన సద్గురు - చరణవారి

గీ. జాతమకరందరసపాన - షట్పదాయ
మానుఁ డగుపీరుదాసుఁడ - మద్విరచిత
కావ్యమునఁ దప్పు లుండినఁ - గరుణచేసి
దిద్దవలె నార్యు లందఱ - తిప్రియమున.

శ్రీభద్రాద్రిమజిలీలు - సంపూర్ణము

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

దశావతారదండకము

ఓమ్

దశావతార దండకము

మత్స్యావతారము

శ్రీరామచంద్రా! లసత్కీర్తి సాంద్రా! మహీభృత్కులేంద్రా! కృపాంభోధిచంద్రా! త్రిలోకాభిరామా! శివా స్తుత్యనామా! సదాపూరితార్థార్థికామా! పరంధామ! నీలాంబుదశ్యామ! ఘోరాజిభీమా! సమస్తాంతరారామ! నీపాదకంజద్వయిన్ మన్మనోవీథి సేవించి మూర్తిత్రయిం దత్కళత్రంబులన్ గొల్చినిర్విఘ్నమై పర్వ విఘ్నేశుఁ గీర్తించి వాల్మీకివ్యాసాదిమౌనీంద్రులం, గాళిదాసాదులన్ వేడి శ్రీనాథునిం బోతనామాత్యునిం దిక్కనార్యున్ మదిన్ నిల్పి నే డియ్యెడన్ శ్రీరమానాథుచారిత్రమున్ మన్మనోవాక్తనూశుద్ధిగల్గన్ దశాకారచారిత్రమున్ దండకంబై ప్రకాశించునట్లే రచింపంగ నూహించితిన్ భక్తమందార! సీతామనశ్చోర! నీదివ్యకారుణ్యసాపాంగ దృష్టిన్ విలోకించి రక్షింపవే రామ! నీదాసదాసుండ దేవా! భవత్కీర్తనం బేను గావింతు; నీవాది కాలంబునన్ విశ్వకల్పాంతవేళన్ నృపాలుండు సత్యవ్రతుం డొక్కవేణీప్రవాహంబునన్ స్నానకృత్యంబులం దీర్చి పద్మాక్ష! నిన్ గూర్చి యర్ఘ్యోదకం బెత్తగా రాజు స్వీయాంజలిన్ సూక్ష్మమీనంబు రా నుల్కి దానిన్ జలంబందు వీడన్ జలాంతస్థమై మీనపోతంబు రాజేం

ద్రుతో నిట్లనెన్ భూధవా! గొప్పమీనంబు లొక్కుమ్మడిన్
స్వల్పమీనంబులన్ మ్రింగగాభీతి నీదోయిటం జేఱునన్నీటిలోఁ
గ్రమ్మఱం ద్రోయఁగాఁ బాడియే! జాలరుల్ పెన్వల ల్గ్రమ్మఁ
గా నెందుఁ బోఁజాలకన్ జిక్కియున్ స్రుక్కు నక్కాల మే నేమి
సేయంగలన్ బార్థివోత్తంస! నన్ భక్షణార్థంబుగా దుర్జనుల్
కొందఱుం బట్టుకంబోదు రీపట్టునం బ్రోవుమీ నన్ దయాం
భోనిధీ! యార్తులం బ్రోచుకంటెన్ విశేషంబు వేఱున్న దే!
యన్నఁ గారుణ్యసంయుక్తుఁడై యన్నరేంద్రుండు దా నొల్లనన్
మత్స్యపోతంబునుంబట్టి పాత్రోదకంబందునం బెట్టి వే వీటికిం
జేరి గేహంబునం దుంచగా నేకరాత్రంబులో మీన మాపాత్ర
మంతై విచిత్రంబుగాఁ బల్కె నో భూపతీ! నేఁ జరింపంగ
నిం దిమ్ము లేదయ్యె నన్నింతకంటెన్ మఱే గొప్పపాత్రంబునం
దుంచు మన్నన్ విభుం డట్ల చేసెన్ ముహూర్తంబులో
మూఁడుహస్తంబులంతై మహాశ్చర్యముం బెంపఁగా నాథరా
ధీశుఁ డా పెద్దచేపన్ దటాకంబులో నుంచె నం దగ్గలంబై
చరింపం దటాకంబునుం జాలకున్నంత నప్పార్థివేంద్రుండు
వేఱొక్కవిస్తారవారిప్రదేశంబునం దుంచఁగా మీన మందున్
మహోదంచితం బైన సంచారమున్ సేయఁగా లేక యోమాన
వేంద్రోత్తమా! యిజ్జలాధారమం దిమ్ము నేదన్న నప్పుణ్యుఁడున్
సత్యవాక్యంబుఁ బాటించువాఁ డౌటచే నాఝషంబున్ వెసన్
బట్టి వారాశిలో వీడఁగా నందు నక్రాలయం బయ్యె నాన
క్రముల్ గ్రమ్మినం గిన్కచే న మ్మొసళ్ళం గసింబెంచి ధట్టించి
నన్ నిల్వ కేగన్ విలోకించి రాజేంద్రుఁ డమ్మేటిమీనంబుతో
నిట్లనెన్ నాకు జూడన్ మహావిస్మయం బయ్యె నీ వేకరాత్రం

బులో యోజనంబుల్ శతాధిక్యమై యొప్పెడున్ జూడ మెం
దున్ వినంబోము నీలాగు మత్స్యంబులం బూర్వమున్
నేఁడు నీవృద్ధి యాశ్చర్య మెవ్వండ వీశ్లేల యీరూపముం
దాల్చితో? యెవ్వ రేయాపదన్ దీనులై ప్రోవుమీ యంచుఁ
బ్రార్థించినారో? ఝషంబైన దేవాదిదేవా! రమాప్రాణ
నాథుండ వీవాదినారాయణాఖ్యుండవే! తెల్లమయ్యెన్ జగత్సృ
ష్టివృద్ధిక్షయంబుల్ వొనర్పంగఁ జాతుర్యధుర్యుండ వీవే!
మముం బ్రోచుభక్తేప్సితార్థప్రదం బైనమీనావతారుండ వీవే!
సదాదిక్కు మాకంచు లక్ష్మీకుచాభోగ కేళీపరానందలోలుం
డవై మించి క్రీడించుదేవుండ వీశ్లేల మీనాకృతిం దాల్చితో?
తెల్పుమన్నన్ రమానాయకుం డిట్లు వల్కెన్ ధరాధీశ! యీ
నాటికిన్ సప్తమంబౌదివసస్ఫూర్తి చేఁ బద్మగర్భాహమున్ నిండు
మున్నీటిలోనన్ మునుంగుం ద్రిలోకంబు లాలోన విచ్చేయు
నాపంపునన్ గొప్పదౌనావ యొక్కండు; తన్నావలో నోషధి
వ్రాతమున్ బీజసంతానముం బెట్టి యంభోధిలో సంచరింపంగ
సప్తర్షులున్ నావలోనుండి చూడన్ మనుం గానరాకుండఁ
బెన్జీకటుల్ ముంచు నవ్వానిమైకాంతులుం దొల్క వారాశి
దోదూయమానంబుగా నావ తేలన్ బయోరాశిభంగంబులన్
లోనుగాకుండ నే నిర్వలంకుల్ మునున్ వెన్కనే మారకం
జక్కగా నడ్పుచుందున్ బలుగ్రావము ల్దాకినం జించుచున్
సంచరింతున్ దుదిం జేరువందొక్కపెన్బాము నాసమ్మతిం గన్న
దున్ దానిపెన్గాడ్పులం దూలకుండంగ నానౌక నాకొమ్మునం
దిమ్ముగాఁ జేసి నీకున్ మునిశ్రేణికిన్ బాధలేకుండ నిప్పాట
మున్నీట నానల్వరే యేగునందాక సంచారముంజేతు నే

నందుచే నిజ్జలాటాకృతిం బూనితిన్ భూపతే! తెల్సికొమ్మంచు
నంతర్హితంబయ్యెఁ దద్ద్రావిడాధీశుఁ డైనట్టిసత్యవ్రతుం డంత
మత్స్యాకృతింబోల్చు శ్రీవిష్ణుపాదాబ్జముల్ చిత్తమం దుంచి
తా దర్భతల్పంబునం దూర్పుగా నొదలం జేర్చియుం గాచుతన్
నాటికాలంబుకై పండుకోనుండినన్ నీరదవ్రాతము ల్గూడి
జల్లించి యత్యుగ్రమై కుంభధారాళి వర్షింపఁగా నేడుసంద్రమ్ము
లొక్కుమ్మడిన్ లోకముల్ ముంచివేయన్ మునుం జన్నక
ల్పాంతకాలంబునన్ బ్రహ్మనాఁ జెల్లునైమిత్తికంబందు మిన్నట్టి
యత్తోల్కు మున్నీటిలో మున్గె భూతాళి లోకంబులున్
మేరలుం దప్పియున్ దన్మహారాత్రియం దొక్కటన్ నిత్యముక్త
నిల్చి ప్రాణవ్రజోన్మీలనప్రౌఢి నిర్మించి పెన్నిర్వగా నీల్గుచో
నావలింత ల్గడుంగల్గి ధాతృండు సృష్టిక్రమంబంతయున్ మాని
తా శయ్యపై మేను డించెం దగం గేల్గడం జేసి కన్ దెప్పలున్
మూసి గుర్వెట్టి నిద్రింపుచుండన్ శ్రమాయాసము ల్దీరి త
న్నిద్రవేళన్ బహూచ్ఛ్వాసమార్గంబులన్ వెళ్ళి వీతెంచఁగా
నాదివేదంబులం గాంచి వేగన్ హయగ్రీవుఁడన్ రాక్షసుం
డంతలోఁ దస్కరప్రౌఢిఁ గొంపోయి వారాశిలోన న్మనుం
గన్ విలోకించి వానిన్ వధింపన్ విచారించి యామ్రానుతీ
గందు నాబీజముల్ నింపినన్ సర్వకార్యాళికిన్ హేతువైనట్టి
విశ్వంభరాదేవు నాబ్రహ్మ రాత్రిం దగం గర్గరుల్ గొప్ప
మీనంబులున్ వెల్లనై చిన్నదౌతోఁకయుం బైడిమేనుంబాడల్
చెల్వుమీరన్ వెలుం గొంటికొమ్ముం గడుందళ్కుచూపు
ల్చెలంగన్ బయోజాక్షు! మీసంబవై వార్ధిలోఁజొచ్చి యం
దొక్కమా రప్సరశ్శ్రేణితోఁగూడి వేయొక్కవేళం దరుల్వెట్టి

పర్వైత్తుచున్ మింటి కింకొక్కమాటుఁ వడిన్ లేచి లంఘిం
చుచు నొక్కతేపన్ జలంబందునన్ డాగుచుఁ నీటిలో
నీటిపైఁ బొర్లుచున్ లేచుచున్ వెండి యింకొక్కతేపఁ ఝష
శ్రేణులన్ మ్రింగునంతన్ వెడల్గ్రక్కు నింకొక్కసారిం గరుల్
గడ్క సారించు మీసల్ గడల్కొల్పుదీప్తిఁ బొడల్పించ
చూడ్కుల్ కళ ల్మార్పు మైదళ్కు ఝుళ్పింపుచుండుఁ ధగ
ద్ధాయమానంబుగా మీనవేషా! సుధీబృందపోషా! విరా
జిల్లుదీ వంతకున్మున్ను సత్యవ్రతుండున్ మహావార్ధులొక్కుమ్మ
డిన్ ధారుణీచక్రము న్ముంచునవ్వేళ భక్తైకపాలుండవౌ నీపద
ధ్యానపారీణుండైనన్ భవత్ప్రేరితం బైన పెన్నావ రాఁజొ
చ్చినం జూచి యమ్మేదినీనాథుఁ డోబన్ వికాసించి ప్రమాన్దీగ
బీజంబులున్ నావపై నుంచి యందున్ బయోజాక్ష!
నీపాద పంకేరుహధ్యాన పారీణు లైనట్టి యమ్మౌనులుం
దాను గూర్చుండి మున్నీటిపైఁ దేలుచుండఁ మునుం గాంచె
మీనావతారుండవౌ నిన్ను నమ్మౌనశృంగంబునం దొక్కపె
న్బాముఁ ద్రాటం దగం బిగ్గ బంధించినం బ్రీతి నమ్మౌనులం
గూడి సత్యవ్రతోర్వీశుఁడుఁ మిమ్ముఁ బ్రార్థించె నిట్లుందనం
దుద్భవంబౌ నవిద్యావృతుండయ్యుఁ దన్మూలసంసార విభ్రాం
తులై కొందఱుం దేలుచున్ మున్గుచుండంగ నాదైవయోగం
బునన్ శ్రీహరింగొల్చి తద్బంధనిర్ముక్తులై మోక్షసంప్రాప్తులై
సంతసంబంద రే? దేవ! మమ్మావు కారుణ్య మింపారఁ గాపా
డు మీశా! కనుల్ లేనివాఁ డంధునిం దారి చూపంగఁ గై సేసి
నట్లే విమోఘాళి కజ్ఞుండు గుర్వాటయుం జూడఁ జంద్రార్కులే
కన్నులై సర్వభూతావళిం జూచునీవే మహాదైవమై సద్గురుం

డీవయై మోక్ష మొందింపవే వహ్నియోగంబుసం బైడికిన్
వన్నె చెన్నొందునట్లే భవత్పాదసేవాప్రభావంబున న్నీదుదా
సాళికిన్ గల్మషౌఘం బెసం బాసి మోక్షంబు సేకూరకున్నే?
భవత్సుప్రసన్నత్వలేశార్ధముం బోలఁగాఁజాలునే యింద్రభో
గంబు లెన్నేనియున్? శౌరి! నీభక్తితో సాటికిన్ వచ్చునే?
కంటికిన్ తెప్పవై మేనికింజాయవై బుద్ధికిన్ సాక్షివై బాంధవుండై
మనస్థుండవై చిన్మయుండై సమస్తాత్మవై కామకల్పంబవై దైవ
మైయున్ననిన్నెల్ల కేయవ్యావృత్తంబులంబూని సంసారసమ్మోహ
పాశంబులన్ బద్ధులై పోవుచున్ నిల్వఁగానేర్తురే? హేమముం
గోరకేయిన్మనుంగోరుసట్లయ్యవారాశిలోనన్ స్వకర్మైకసంబ
ద్ధమై లోకముల్ సుప్తినిం బొందఁగా నేమహాశక్తిచే నెవ్వఁడన్
మేల్కొనంజేయునో యట్టియస్మద్గురుం డౌదు మాకున్ దయాం
భోధియంచున్ సదా నిన్నుఁ బ్రార్థింపఁగా నీవు సత్యవ్రతోర్వీ
శువీక్షించి యాసాంఖ్యయోగోపదేశంబు సేయఁగ మహారాజు
మానిప్రజ్ఞోపేతుఁడై బ్రహ్మతత్త్వం బొగిన్ దెల్సికన్ ధన్యతం
బొందె నీకల్పమందున్ వివస్వంతుఁడౌ నుత్పలారాతికిన్ శ్రాద్ధ
దేవుం డనంబుట్టి నీసత్కృపన్ సప్తముం డైనమన్వయ్యె నీరీతి
నంతన్ మహారాత్రియుం బూర్ణమానంతకుఁ మత్స్యరూపం
బుతోఁ దిర్గుచుండంగ నీవానిశాంతంబునం దన్మహావారిరాశిం
దగంద్రోసి యవ్వేదచోరుం బొడంగాంచి కిన్కం గరుల్చక్క
నిక్కించియున్ వక్త్రిముంజూచియున్ వీఁకతోఁజిన్నదాతోఁక
సారించియున్ మై మెఱుంగుల్పసాళింపఁగా దాడలుంగీరి పెల్మి
సముల్లోంగలింపన్ ఝషాకారమై దానవుం దాకియున్ నిష్ఠురం
బైనపెన్ముష్టిచే వేసినన్ వ్రేటునన్ వ్రేటు దంభోళిధారాభమై

తాకినంతన్ హయగ్రీవుఁడుం గూలెఁగల్పావసానంబునం దెప్పు
డా వేగుటంచుం బ్రతీక్షించు మానిప్రజస్వాంతమోదంబుగాఁ
బ్రక్కనిద్రించునవ్వాణియున్ లేచితాఁబయ్యెదంజక్కనొత్తంగ
మాలిన్యమైలీనమైనట్టి తేజఃప్రభాదీప్తియుం దొంటిరీతిన్ విజృం
భింపఁ బ్రాణావళీసంచితార్థంబు లెల్లం గనుంగొల్కులం గాను
పింపన్ మెయింబొర్లియున్ నిక్కి పెల్లావులించెన్ మహానిద్ర
యుం దీరి మేల్కాంచియుం జాగి మైవిర్చుచుం గన్గవన్ నల్పు
చున్ ధాతకూర్చుండెసర్గప్రసంధాతయైనంత దైతేయునింగూల్చి
యున్ వానిచేఁ జిక్కులై పడ్డ యామ్నాయకోటిం దగంజిక్కు
లున్ విచ్చియుం దెచ్చికూర్చున్న యన్నల్వకీవిచ్చితౌ రాచిదా
కార! నీకై పయస్తర్పణం బిచ్చుచున్నట్టిసత్యవ్రతుండబ్ధిజీవించి
మన్వాఖ్యఁ నీసత్కృపంగాదె? శౌరి! స్వారాడ్దానవారీ! దళద్వైరి!

కూర్మావతారము

మున్నాసురానీకముల్ మూకలై కూర్మి రాకాసులం గూడి
వైకుంఠవాసా! హరీ! శ్రీనివాసా! యటంచుం గడున్ వేడి
మీప్రాపుచే మందరాగంబు నొక్కమ్మడిం బెల్లగింపంగ సం
భారమైనంత భూమీధరం బెత్తుకన్ వచ్చి యప్పాలమున్నీరు
భాండంబు గావించి తన్మందరాగంబు మంథానముం జేసి
యక్కుండలీంద్రుం దరిత్రాడు గావించి పీయూషపానాభి
లాషం బయోబ్ధిన్ మథింపఁ సురస్తోమముల్ పుచ్ఛముంబట్టి
దైతేయసంఘంబు లమ్మస్తముల్ పట్టి త్రచ్చందొడంగం బుడు
క్కన్ మునింగెఁ సుధావారిధిన్ మందరాగం బధఃపాతమై

నంత వారెల్ల దిక్కేది దీనాత్ములై మిమ్ము నారాయణా!
భక్తబృందావనా! ప్రోవవే యంచుఁ బ్రార్థించినం గర్కశంబై
మహావిస్తృతంబై యొగిన్ లక్షపై యోజనవ్యాప్తమై వజ్రసం
కాశమై పొందగుం గర్పరంబుల్ విశాలోద్ధతిం బర్వఁగూఢోత్త
మాంగం బజాండంబునైనన్ వెసన్ మ్రింగఁగానోపువక్త్రంబు
విశ్వంబుపై వేఱువిశ్వంబు పైఁబడ్డఁ బెన్పూనికన్ నిల్వరింపన్
దృఢంబైనహ్రస్వాంఘ్రులున్ భాసిలన్ లోపలన్ ముడ్చుచున్
వెల్పలం జూచుచున్ దీర్ఘమైనట్టి తుండంబుతోఁ బద్మపత్రం
బులం గేరునేత్రద్వయంబుం బ్రకాశింపఁ గూర్మాకృతిం దాల్చి
యాధారమై నిల్చి భాంఢాకృతిం బాలసంద్రంబుపైఁ దేల్చి
దేవాసురశ్రేణులుం ద్రచ్చఁగా వారికీవే సహాయుండవై యుం
డఁగాఁ గాలకూటంబు దోల్తన్ జనింపన్ మహావహ్నికీలల్
జగద్వ్యాప్తమైనం దదుష్ణంబుచేఁ దూలి సైరింపఁగా లేక
యవ్వేధ శక్రాదిదేవావళుల్ శంకరుంగూర్చి ప్రార్థింపఁగా
సుప్రసన్నానుకంపాపరత్వంబువన్ సత్కటాక్షేక్షణస్ఫూర్తి నీ
క్షించి విచ్చేసి గౌరీశ్వరుం డవ్విషాగ్నిం గడింజేసి నిర్భీతిచే
బల్విడిన్ మ్రింగె దేవాసురుల్విస్మయంబంది చూడన్ జగద్వి
శ్వకాలంబు రక్షించెనంతన్ ముకుందాబ్జగర్భేంద్రముఖ్యుల్
పినాకిం బ్రశంసింప నక్కాలకూటంబునుం గంఠభాగంబునన్
నిల్పె గౌరీశ్వరుం డంత దైత్యామరుల్ గ్రమ్మఱం ద్రచ్చఁగా
నర్థిసంతానకామార్థసంధాయిగాఁ గామధేనూత్తమం బుద్భ
వింపన్ ముదంబంది దేవర్షులద్దానిఁ జేకొన్న మీఁదన్ సిత
చ్ఛాయ చెన్నొంద నుచ్చైశ్శ్రవం బుద్భవింపన్ సురేంద్రుండు
దానిన్ గ్రహించెన్ సుధారాశియం దంతటన్ శ్వేతశైలంబన

స్మించునైరావతం బుద్భవించెన్ బిడౌజుండు దానిన్ వహిం
చెన్ మఱియుం బ్రశస్తంగా దేవభూజంబు పుట్టెన్ బయోరాశి
యందుం బిరుందన్ శశాంకుండు జన్మించె నామీఁద వెంటన్
శరత్పూర్ణ చంద్రున్ హసింపంగ నెమ్మోము మత్తాళి నీల
ద్యుతిం మించు కేశంబులుం బద్మపత్రంబులన్ మించు నేత్రం
బులున్ మంజు కెంజాయ హస్తంబులున్ సూక్ష్మమధ్యం
బునుం గర్కశస్వర్ణకుంభోపమం బైనపాలిండ్లు జిత్రైకతశ్రోణు
లుం బల్లవోద్యత్పదంబుల్ వికాసింప సౌజన్యలావణ్యతారుణ్య
వారాశి నానొప్పు నారీలలామంబు పుట్టెన్ రమాదేవినిన్ రత్న
సింహాసనాసీనఁ గావించి దేవాంగనల్ మౌనిపత్ను ల్మోదం
బంది నానావిధార్ఘోపచారంబులుం జేయ రంభోర్వశీ మేనకా
దుల్ జిగిన్మీర నృత్యంబులాడన్ మెయిన్ గీతము ల్పాడ భేరీ
మృదంగధ్వనుల్ వేణువీణాదివాద్యంబులుం బిక్కటిల్లన్ బిడౌ
జాదిదిక్పాలకుల్ రత్నమాణిక్యభూషాంబరాదుల్ వెసందెచ్చి
యర్పించి సాలంకృతం జేసినన్ భార్గవీదేవి బ్రహ్మేశ్వరేంద్రాద్య
మర్త్యావళిం జూచి యీభోగసౌభాగ్యముల్ లోకసామ్రాజ్య
సౌఖ్యంబు లెల్లన్ విచారింపఁగా స్వప్నతుల్యం బటంచున్
మదిం గాంచి విశ్వోద్భవ వ్యాప్తి సంహారకర్తం త్రిలోకాధి
నాథున్ సరోజాక్షునిం గాంచి సత్పుష్పమాల్యంబు కంఠంబునం
దుంచి తత్పాదపద్మంబులం బూజగావించి స్వావాసమంచున్
శిరంబెత్తి పద్మాక్షువక్షస్థలిం జూచి మోహించి లజ్జం దలన్
వంచుకున్నంత వైకుంఠుఁ డామెం గృపం జూచి కైసేసి
వక్షస్థలిం జేర్చె నవ్వేళ నీశాబ్జగర్భేంద్రముఖ్యామరుల్ సంత
సంబంది కీర్తించి రబ్ధీశుఁ డాపూర్వమే స్వాంతర స్తంబమూల్య

ప్రభాకాస్తుభాఖ్యం బ్రకాశించు మాణిక్యరాజంబు నాచక్రి కర్పింప నాతండు వక్షంబునం దాల్చె నాలక్ష్మి శ్రీవత్సముం గౌస్తుభంబుం దగన్ వైజయంతీసుమాల్యంబుసత్తారహారాద్య లంకార మైనట్టికంజాక్షువక్షస్స్థలిన్ నిల్చియున్నట్టివేళన్ విరించీంద్రముఖ్యామరుల్ దుందుభీశంఖవీణామృదంగధ్వనుల్ భూనభోభాగముల్ నిండగా మ్రోయఁగాఁజేసి రామీఁద తల్లిగమంత్రంబులన్ స్తోత్రముల్ సేయఁగాఁ బుష్పముల్ మింట వర్షింపుచున్ బాలవెల్లిన్ మఱిం ద్రచ్చఁగా వారుణీకన్య జన్మించినం జక్రియాజ్ఞన్ నిశాటాళి గైకొన్న యంతన్ సుధాకుంభముల్ హస్తపద్మంబునం దాల్చి ధన్వంతరీనామ గీర్వాణవైద్యుండు వారాశిలోనుండి వచ్చెన్ నిశాటామరశ్రేణు లాశ్చర్యమందన్ బలోద్రేకులై యందు దైతేయు లక్కుంభముం గొన్నదీనార్తులై నిర్జరుల్ వాసుదేవా! ముకుందా!హరే! యంచు నిన్ జాలగాఁ బ్రస్తుతింపన్ జగన్మోహినీ రూపముం దాల్చి క్రవ్యాదు లత్యద్భుతభ్రాంతిచే నిన్నుఁజూడన్ నిశాటామరశ్రేణి వేర్వేఱుగాఁ బంక్తులం దీర్చి కూర్చుండఁగాఁజేసి మున్ముందుగాఁ దత్సుధన్ సర్వమున్ దేవతా శ్రేణికిం బోసి సంజీవులంజేసి దైత్యాళికిన్ భేదముంగూర్చి రక్షించితౌరా! రమామానినీచిత్తచోరా! సుధీభక్తమందార!

వరాహావతారము

తత్పూర్వకాలంబునం బద్మగర్భుండు బుద్ధిన్ జలాంతర్గతంబైన భూచక్ర మేలాగుసంస్థాపనం బాచరింపంగ నే నోపుదంచుం బయోజాక్ష! దామోదరా! శౌరి! గోవింద! నారాయణా!

యంచుఁ జింతింపుచున్నంత నాసాబిలశ్వాస సంగుష్ఠమాత్రాం
గుఁడై యజ్ఞపోత్రిస్వరూపంబుచేఁ బుట్టి నాకస్థలస్థాయియై తత్క్ష
ణంబుఁ మహాస్థూలమై తోఁప బ్రహ్మాదు లత్యద్భుతం బంది
చూడం బ్రజాసర్గసంయుక్తులై నట్టిమున్యు ల్మరీచ్యాదులుం
బ్రస్తుతింపన్ సటానిష్ఠురోద్యచ్ఛటాజాతవాతావినిర్ధూతజీమూత
సంఘాతమై పర్వ వజ్రాభశుంభత్ ఖురోద్భిన్నకంపత్ఫణీంద్రాష్ట
దిగ్దంతిసంతానమై మించ నత్యుగ్రదంష్ట్రోత్థవహ్నిప్రకీలాస్రవ
ద్రాజత స్వర్ణభూమీధరస్రంభమై యొప్ప గంభీరఘోషా బృ
హత్ ఘుర్ఘురారావ కల్లోల పంకాఖిలాంభోధి సంకీర్ణమై
త్రోపమూర్ధ్వాండ విస్ఫోటితంబై చలింపంగఁ బొర్లుం దగం గెర్లు
దెర్లున్ నభంబంట గెంటున్ వెసన్మ్రొట్టి ధట్టున్ వడిన్ ఊప్పు
చుం గొప్పరించున్ ముస న్మూరుకొంచుఁ నిదానించు వేఱొ
క్కమాటున్ వడిం దాకి లోకాళిదొంతు ల్వ్యసం జిమ్ము
శృంగంబులం గాంచనాద్రిన్ ఖురోరస్సులం దాకి రాపాడు
వేఱొక్కమారున్ ఖురాగ్రంబులఁ సప్తవారాసులన్ రొం
పిగాఁ జేసి మట్టాడు నింకొక్క మాటున్ ఘనాభీల
వాలోగ్రవాతాహతిన్ నాక మెల్లం బగుల్చున్ మఱింద్రిప్పి
వేఱొక్కమాటున్ యుగాక్షుంబులన్ విస్ఫులింగంబు లొల్క
న్మహాభీకరంబౌ మఱింకొక్కమారున్ మునీంద్రామరస్తుత్యమై
యోగ్యమై తోఁచుచో నొక్కవేళన్ మనోజ్ఞప్రభన్ యజ్ఞ
ఘోణిక్రియం దా విహారించు సర్వేశ్వరుం డాదిలో యోగ
నిద్రావశత్వంబుచే నున్నెడన్ నీరమధ్యస్థమయ్యున్ రసస్థాన
మం దుర్వారం బ్రీతితో నుద్ధరింపం బయోరాశిలోఁ జొచ్చెఁ
దీవ్రంబు సైరింపఁగా లేక వేణీశుఁడున్ వీచుల న్మ్రాపు గేలెత్తి

విచ్ఛిన్న చేతస్కుఁడై యార్తిచే యజ్ఞపోత్రీ! ననుం బ్రోవు
నన్ బ్రోవుమంచున్ మొఱల్వెట్ట శాతక్షురోగ్రాభశోభాఖురా
గ్రంబులం దోయవిచ్ఛిన్నముంజేసి నిష్పారమౌ నారసస్థాన
ముం జేరి ధాత్రిం బొడంగాంచి యున్నంత హేమాక్షుఁ
డుద్యద్గదాదండముం దాల్చి యత్యుగ్రశౌర్యోద్ధతిన్ దన్ను
మార్కొన్నశూరుం ద్రిలోకంబులం గానకే వచ్చివారాశిలోఁ
జొచ్చి పారంబు లేనట్టి నీరంబు భేదించి తా నారసస్థాన
మధ్యంబునం దున్న యజ్ఞఘోణిస్వరూపుం ద్రిలోకైక
రక్షున్ విఫుల్లాంబుజాక్షుం బొడంగాంచినన్ శౌరి యత్యద్భు
తంబౌ నిజాక్షద్యుతిస్ఫూర్తిచే వాని దేహద్యుతిన్ మాపి
దుర్వారశౌర్యంబుచేతన్ విహారింపుచున్నయ్యెడన్ మోరచేఁ
దన్ని పారంగజేయుం గులక్ష్మాధరాగ్రంబులం గొంతలో
రోదసీభాండమున్ భిన్నమై చిల్లులుం బోవ దాటించుశృంగం
బులం గొంత మున్నీరు లేదున్ ఖురాగ్రంబులం బెల్లుకల్లోలమై
పర్వఁగాఁజేయునొక్కింతసేపున్ శశాంకార్క తారాగ్రహశ్రేణిఁ
దానొక్కమూలం జనంజేయు వాలాగ్రముంద్రిప్పుచుం గొంత
కుప్పించి లంఘించు వేగంబుతో నేపుమీఱం బొరింగొప్పరిం
చున్ సురారాతిగుండెల్వెసం బల్లటిల్లన్ వరాహస్వరూపుండు
సంగ్రామసన్నద్ధుఁ డయ్యెన్ నిజాక్షాగ్రజాతస్ఫులింగచ్ఛటల్
రాల దంష్ట్రాగ్రయుక్తావనీమండలుండై సురారాతికిన్ ముందు
గారాఁ బొడంజూచి యేలా వనాటంబు నీజీవనాటంబునై
యుండెనంచున్ భయాశ్చర్యముల్ స్వాంతరంగంబునం దొంగ
లింపన్ వరాహస్వరూపంబుతో నున్నదైత్యారితో దానవుం
డిట్లనెన్ గ్రోడమా! ఆత్మభూదత్తసద్దానకృత్యంబుచేఁ గొన్న

యీభూమి దే నాయధీనంబునై యుండఁ గొంపోవఁగా రీతియే
శక్యమే చోరవృత్తిం దగన్ నీవు గొంపోవ ని న్నీ క్రియం
బోవఁగానిత్తునే నీమదాటోప మేపార్ప కే నోర్తునే? యోగ
మాయాప్రభావంబు లీవేళ నాప్రోల సాగించి పోనిత్తునే?
నీతృణప్రాయదోస్సత్త్వశౌర్యంబు వారించి మద్వంశమున్ వృద్ధి
గావించి గీర్వాణవంశంబు నిర్వంశముం జేసెదన్ జూడు మీ
వన్నఁ బద్మాక్షుఁ డవ్వాక్యముల్ కర్ణశూలంబులై నాటినం
గిన్కఁజే వీని పీడన్ విధాత్రాది దేవాళికిన్ మోసముం గల్గు
నంచున్ ధరిత్రీధరుండౌచు రాకాసినిం దాకి వీతేర హేమా
క్షుఁడున్ వెంటనే నక్రమున్ దంతి వెంటన్ వడిం దాకుచదం
బునన్ దోడనే తాకి నిందాపరత్వంబునన్ మిద్గు లేకన్ జయం
బొందు దేనంచు డెందంబులో నెంచి భీరుక్రియం బోరగా
యుక్తమే యంచు నాక్షేపముం జేయఁగా రోషచేతస్కుఁడై
ధాత్రినిం దోయమధ్యంబునన్ నిల్పి యంతన్ విజృంభించి
దైత్యారి బృందారకానందసంధాయియై నిల్వఁగా నిర్జరుల్
పుష్పముల్. మెండు వర్షింపఁగా దుందుభీకాహళస్వానముల్
పిక్కటిల్లంగ రంభోర్వశీమేనకాద్యప్సర స్త్రీజనంబెల్ల నృత్యం
బులం జేయఁగా నొప్పుమీఱం గిరీటోర్మికాకుండల స్వర్ణమా
ణిక్య కేయూరగ్రైవేయహారాద్యలంకార కాంతుల్ దిశల్ గ్రమ్మ
సంగ్రామసన్నద్ధుఁడై హేమసద్రత్న వర్ణాంగుఁడై తా గదా
దండముం గేలఁ గీల్కొల్పినన్ దైత్యుఁడత్యుగ్ర బాణంబులన్
వింట సంధించి మర్మస్థలంబుం గలంపన్ మహోద్దండకోపోల్ల
సత్స్వాంతుఁడై శౌరి శౌర్యోద్ధతిన్ దైత్యునిం జూచి దైత్యా
ధమా! నీవు న న్నొక్కసామాన్యమా కాననాటంబుగా

నెంచినావేర! నే నియ్యెడం గాననాటంబ నౌదుఱ బలాఢ్యుం
డవై తేని నన్ దాకుమీ పోర నీవంటికుక్కన్ విదారింపఁగా
నెంత? నీ వ్రాఁర కే రజ్జులం బల్కుచుం బంతగింపంగ నేలా?
దురాత్మా! మహాసత్త్వశౌర్యప్రభావంతు లైనట్టిశూరుల్
మఱిన్ నీవలెన్ ఆత్మసంస్తోత్రముల్ సేయుచున్ సంతసంబందిరే?
బంటుపంతంబులన్ దుష్టవాక్యంబు లీరీతిగాఁ బల్క నీ కేల?
యంచున్ హిరణ్యాక్షునిం బద్మనాభుండు హీనోక్తులం దూల
నాడన్ మహారోషసందీపితస్వాంతుఁడై పుచ్ఛముం ద్రొక్కినం
గృష్ణసర్పోద్ధతిన్ మండి కందోయిఁ బెన్నిప్పుకల్ రాల్పుచుం
గేల నుద్యద్గదాదండముం బట్టి హేమాక్షుఁడుం జక్రినిం దాకి
కిన్కన్ వడిన్ వ్రేయగా దానిఁ దప్పించి కేలం గదాదండ
ముద్దండభండోద్ధతిం బర్వ కంజాక్షుఁడున్ వానిదండంబు
భగ్నంబుసేయన్ నిశాటుండు వేఱొండు దండంబుతో వ్రేసి
నన్ వ్రేటు తన్ దాకకుండన్ సమిత్కోవిద ప్రక్రియన్ హస్త
సల్లాఘవంబుల్ దగంజూపి వక్షంబుపైఁ గొట్టినన్ సోలియంతన్
వెసన్ దెల్వితో లేచి వ్రేసెన్ మురారాతియున్ లెక్కలేకుండ
నన్యోన్యజైత్రాసమాకాంక్షతో సల్లకల్లోలమై పోరు దిగ్ద
క్షిణాంభోధులట్లన్ భయద్ఘోరగంధాంధమాతంగయుగ్మంబు
రీతిన్ మహాభీకరోగ్రంబుగాఁ బోరుశార్దూలముల్ చాడ్పునన్
గిన్క దర్పాతిరేకంబునన్ అంకెలన్ వేయుచున్ డాయునాఁ
బోతులట్లన్ బృహద్విక్రమాటోపకోపంబులన్ వారిజాక్షుండు
హేమాక్షుడుం బోరునవ్వేళ దైత్యారి హేమాక్షువక్షంబు
దంభోళిసంకాశ ముద్యద్గదన్ వ్రయ్యసేయన్ నిశాటుండు
మూర్ఛిల్లి వేగంబ తెల్వొంది దైత్యారిఫాలంబు నొప్పింప

నమ్మెటిశారుల్ మహారక్తసిక్తాంగులై పుష్పితాశోకభూజం
బులట్లన్ వడిం బాయుచున్ డాయుచున్ రోయుచున్ ధిక్క-
రింపుల్ వెసన్ హుంకరింపుల్ పొసంగం గసింబోరునావీరులం
జూచువేడ్కన్ విధాత్రేంద్రగీర్వాణమౌనీంద్రసంఘాతముల్
నిల్చి యద్ధాత్రికై పోరుయక్షేశ్వరుం జూచి యో దేవదేవా!
నిశాటాధముం గిల్బిషాత్మున్ విదారింపకే మీరు పేక్షింపఁగా
రాదు సద్యోదివస్కాల మిప్పట్టునన్ దైత్యునిం ద్రుంపఁగా
వచ్చు నింకన్ నిశాకాలమైనన్ నిశాటున్ వధింపంగసాధ్యంబు
గా నీదురాత్మున్ నివారించి మమ్ముం గటాక్షింపు మన్నన్
ముకుందుండు శౌర్యోద్ధతిన్ బల్గదాదండముం బట్టి దైతేయు
హన్వుల్ వడిన్ మొత్తగా వాఁడునున్ రోషతామ్రాక్షుఁడై
పెన్గదం బట్టి చిత్రం బెలర్పన్ మురారాతిహస్తాయుధంబున్
వడిం గొట్టి వార్ధిన్ బడన్ వేసినన్ శౌరి నిస్సాధనుం డయ్యె
దేవారిసంగ్రామధర్మప్రకారంబు యుద్ధంబునుం దక్కి నిల్చున్న
దేవావళు ల్మింట హాహారవంబు ల్బొనర్పన్ నిశాటారి
యా దైత్యు శౌర్యాతిధైర్యంబులున్ ధర్మయుద్ధంబునుం జూచి
యుల్లంబునం జిత్రముం బొంది దైతేయవంశాటవీశుక్రమై సం
ప్రకాశించుచక్రంబునుం జిత్తవీథిం దలంపన్ సహస్రాంశుబింబ
ప్రభాభాసితంబై మహాకాంతిపుంజంబుచే దైత్యగంధాంధకారం
బడంగన్ వడిన్ వచ్చి బ్రహ్మాండరాట్సవ్యహస్తాంబుజాతంబు
నన్ నిల్చె నంత న్ముకుందుండు తాఁ జక్రహస్తాబ్జుఁడై యొప్పి
నం గాంచనాక్షుండు వైచెం గదాదండ ముద్దండసతోద్ధతిన్
వైచినన్ దాని దైత్యారి పాదంబునం దన్ని మోదంబుతో
హేమనేత్రుం దిరస్కారముం జేసి నవ్వెన్ గదం గ్రమ్మఱం

ద్రిప్పి త్రిప్పించి వేయన్ వెసన్ దాని తార్క్ష్యుం డహీంద్రున్
వడింబట్టిన ట్లుద్ధతిం బట్టినన్ శౌరి సత్త్వప్రభాప్రౌఢికిన్ వైరి
నిస్సత్త్వశౌర్యాంగుఁడై తక్కియున్ వహ్నికీలాభశూలంబు
చేపట్టి గోవిందునిన్ వ్రేయఁగా వ్యర్థమైపోవ దానిన్ రథాం
గంబుచే మధ్యనే చూర్ణముం జేసినం జూచి తా వెండియున్
ముష్టిఘాతంబుచేఁ జక్రినిం గ్రుద్దినం బుష్పగుచ్ఛంబుచే వ్రేసిన
ట్లయ్యె దానిన్ విలోకించి దైత్యుండు ఘోరాద్భుతం బైన
మాయావిశేషంబులం బెక్కులుం జేసినన్ వాని నన్నింటి
సమ్మోహనాస్త్రంబుచేతన్ నివారించినంతన్ మహామాయ
కోటుల్ నిరర్థంబులై వ్యర్థమై పోయినం జూచి తా రోషముం
దక్కకే లేచి యప్పుండరీకాక్షునిన్ బాహువుల్ సాచి బిట్టూ
చియుం బొడ్చి పద్మాక్షువక్షంబు పీడించినన్ దాని దప్పించు
కం ద్రోల్గినంతన్ విడంబించి వెంటన్ దృఢంబైనముష్టిన్ వడిన్
వ్రేసినన్ దానవారాతి లెక్కింపకే భీషణక్రోధుఁడై నిర్జరేం
ద్రుండు వృత్రాసురుం ద్రుంచుభంగిన్ శతారాభమైనట్టిపాణిన్
నిశాటావలగ్నంబునన్ వ్రేయ నవ్వేటుచే దిద్దిరం దిర్గి సమ్మీ
లితాక్షుండునై పోలి యొక్కింతసేపైనపైఁ దెల్విచే నిల్చి
నంతన్ హిరణ్యాక్షుఁడున్ దుర్బలుండై నిశాటారికిన్ లోఁబడ
న్నింగి నింద్రాద్యమర్త్యావళుల్ చోద్యమందన్ శతా
రాభహస్తంబునం గర్ణమూలంబున గొట్టినన్ గాంచ
నాక్షుండు రక్తాక్షుఁడై ధాత్రిపైఁ గూలె వాతాహతిన్
క్ష్మారుహంబట్లు పెన్నెత్తురుల్ గ్రక్కుచుం బండ్లు గీటిం
పుచుం బ్రాణముల్వీడె; నంతన్ విధీశామరేంద్రాది దివ్యు
ల్మహాశ్చర్యముం బొంద యోగీంద్రులున్ లింగదేహంబు

భంగంబు గావింప నేస్వామి హృద్వీథిలో నిల్చి చింతింతు
రా దేవు సహస్రరుఘాతి కాసం డన్ముఖాంభోజ మీక్షింపుచుం
బ్రాణము ల్విడె నీయాజితాజరుండు దై తేయుసత్పుణ్య మెబ్బం
గిదో మున్ను శ్రీవిష్ణుదాసు ల్మునిస్వామి శాపంబుచే నిట్టి
జన్మంబు దా రొందినా రంచు బ్రహ్మేంద్రముఖ్యామరశ్రేణి
కీర్తింపఁగా ధారుణీచక్రముం గొమ్ముచే నెత్తుకన్ వచ్చిపూర్వ
ప్రకారంబునన్ నిల్పి రక్షించినంతన్ సరోజాతగర్భామరేంద్రా
మరర్షు ల్మహానందముం బొంది సేవింపఁగా దేవభేరీమృదంగాది
వాద్యంబులున్ మ్రోయ గంధర్వ రంభోర్వశీమేనకాద్యప్స
రోగీత నృత్యంబులున్ మించ నంభోజనేత్రా!సుధీస్తోత్రపాత్రా!
రమాధీశ! వైకుంఠముం జేరి లక్ష్మీసమేతుండవై యుంటి
వంచుం బురాణంబులం జెప్పఁగా వింటి వైకుంఠవాసా!
రమాహృన్నివాసా! మహావిస్మయానేక లీలాసముల్లాస!

నృసింహావతారము

ఈతీరునం గాంచనాక్షున్ విదారించినావంచుఁ దజ్జ్యేష్ఠజన్మం
డునౌ హేమకశ్యపుండు వైరంబు వాటిల్లఁగా మందరాగంబు
పైఁజేరి కంజాసనుంగూర్చి పెక్కేండ్లు కాయంబు శుష్కించి
జీర్ణింప సత్యున్నతాత్యుగ్రనిష్ఠం దపం బర్థి గావించినన్ బ్రహ్మ
ప్రత్యక్షమై తోచినన్ లేచి సాష్టాంగదండప్రణామంబులం జేసి
కారుణ్యవార్ధీ! త్రిలోకేశ! వాణీశ! యంచున్ నుతుల్సేసి
హస్తంబులన్ ఫాలభాగంబునం జేర్చియున్నన్ నిశాటేంద్రునిం
జూచి నీభక్తికిన్ మెచ్చితిం గోరు మెద్దేని యే నిత్తునన్నన్
సురారాతి గోరెన్ హరాబ్జాక్ష బ్రహ్మర్షి దేవేంద్ర ముఖ్యామ

మరానీకముం గెల్చునట్లున్ మనుష్యాళితిర్యక్ మృగస్థావరా
ఘంబుచేతన్ గదాఖడ్గచక్ర త్రిశూలాది దివ్యాయుధశ్రేణిచేతం
దివారాత్రులందుం బురారణ్యమధ్యంబులందున్ భువిన్ నింగి
నిన్ లోపలన్ వెల్పలం జావకుండన్ వరంబుల్ కృపంజేయు
మన్నన్ బయోజాసనుం డాక్రియం గోరినట్లే వరా లిచ్చి
యంతర్హితుం డైన రాత్రించరుం డంతనిర్భీతుండై ముజ్జగంబుల్
సురేంద్రాది దిక్పాలురం గెల్చి ప్రౌఢిన్ జగత్కంటకుండై ప్రవ
ర్తించువేళం దనూజాతుఁడైనట్టి ప్రహ్లాదుఁడుం జక్రపాణీ!
పయోజాక్ష! నీపాదభక్తుండు వాక్కాయకర్మంబులన్ నిత్య
సత్యవ్రతాఖండభక్తిన్ రమాధీశ! నిన్నే ప్రశంసింపుచుండన్
విరోధించియుగ్రాసురశ్రేణి కొప్పించి నొప్పించి రమ్మంచుఁ
బన్ప న్మనోద్రేకులై యస్త్రశస్త్రంబులన్ శూలచక్రాసిబా
ణాది నానాయుధశ్రేణిచేఁ గ్రమ్మి ఖండించి మొత్తించినం దేవ
తేవన్ నమో మాధవా! కేశవా!కృష్ణ గోవింద!దామోదరా
నంత! దీనార్తిదూరా! దురాపద్విదారా! నమో యంచు
ధ్యానించినంతం దనుక్లేశ మేమాత్రముం జెందకే హాయిగా
నుండె నాతండ్రి పుత్రుం గడుంబెక్కుమార్గంబునన్ మారణో
ద్యోగకర్మంబుఁ జేయించినం జావకున్నన్ వితర్కించి నీ దేవు
నిం దొల్లి నాతమ్మునిం జంపినాఁడంచు వైరంబునన్ వాని
శిక్షింపఁగా నెంచి పల్మారు రోయుం గనన్ రాకపోయెం దగ
న్నేడు నీ దేవునిన్ నిన్ను ఖండింతు నావైరముందీర్చుకొందున్
సుమీ యేడిరా యియ్యెడన్ నాకుఁ జూపింపురా యన్నఁ
బుత్రుండు వల్కెన్ సమస్తేశ్వరుండై విధాత్రాదిగా స్తంబ

పర్యంతమున్ నిండి మహాకాశమున్ సర్వమున్ వ్యాప్తమై
నట్లు విశ్వాత్మకుం డైన విష్ణుండు సర్వంబునందుం గలం డంచ
భాషింపఁగా డింభకా! యిప్పు డీ స్తంభమధ్యంబునం జూపుర
యంచు హస్తంబునన్ స్తంభమున్ వ్రేయఁగాఁ బెళ్ళునం జీలి
యత్యద్భుతంబౌ నృసింహాకృతిన్ దాల్చి బ్రహ్మాండభాండంబు
ప్రస్ఫోటితంబై ప్రకంపింప ఫుల్లాబ్జపత్రంబులం బోలియుం జక్ర
చాపధ్వజచ్ఛత్ర రేఖాంకితంబైన పాదంబులున్ క్షీరసింధూత్థ
శుండాల శుండాభ శుంభత్ప్రకాండ ప్రచండోరుయుగ్మంబు
చెన్నొంద మాణిక్యసత్కింకిణీస్వనద్ధృఙ్మేఖలావిస్ఫురత్పీత
చేలావలగ్నాంచితంబై చెలంగన్ ఝురీనిమ్నగావర్తులావర్త
గంభీరనాభీమహాసూక్ష్మమధ్యంబు పొల్పార హేమాగసాను
ప్రదేశాభ తేజోబృహత్కర్కశోరస్కుఁడై దైత్యహృద్దీర్ఘ
వల్లీ లవిత్రాయమాణాతిశితశ్రేణిసద్వృశ్చికోరేందు రేఖాయమా
నారి భూభృచ్ఛతాభ వైశ్వానరజ్వాల సంకాశసంశాత శో
భానఖాగ్రుండు నై శంఖ చక్రాసి కౌమోదకీ బాణబాణాసనా
ద్యాయుధాంచద్ద్విడ్వ్రాత సాదృశ్యవీరాబ్ధివేలాయమానోజ్జ్వ
లానర్గళానేకదోర్దర్గళుండున్ గనన్ మంజుమంజీర మాణిక్య
సంఘద్యుతిస్ఫార హారోర్మికాకుండలోద్యత్కిరీటాది సద్భూ
షణుండై వళిత్రీనగాగ్రాభ శంఖప్రభాబంధురగ్రీవుఁ డుద్యచ్ఛర
త్కాల పాథోధరాంత ర్ధగద్ధగత్ సౌదామినీవల్లి తుల్యోగ్ర
దంష్ట్రాంకురుండున్ యుగాంతానలాభీల కీలాసమానోరు
జిహ్వుండు హేమావనీభృత్ బృహత్కందరాభాస్య
నాసాపిశాలుండు పూర్వాద్రివిద్యోతమానైకఖద్యోతబింబాభ

నేత్రద్వయుండున్ బిడౌజోరుచాపద్యుతిస్ఫార విస్తారభ్రూవల్లి
కాబంధురోద్భ్రమవక్త్రుండు తద్గండశైలాభసన్మంజు గండస్థలుం
డున్ నభస్సాంధ్యరాగారుణాంభోదమాలాసదృక్షోత్సటామం
డలుండున్ భ్రమన్మందరాగోరువేగాభ్రమధ్యామృతాంభోధి
కల్లోలసచ్ఛీకరాకార భాకేసరుండున్ ఘనశ్వేతభూభృత్సదృ
గ్దీర్ఘదేహుండు త్రైలోక్యమానప్రభా భాసురుండై నృసిం
హుండు గంబాన నావిర్భవించెన్ మహాదారుణంబై మహో
గ్రంబునై ముంగలన్ నిల్చియున్నం గదాదండముం దాల్చి
పెల్లార్చియున్ వచ్చి కంఠీరవం బున్న యచ్చేరువన్ డాయుమ
త్తేభమల్లున్ నృసింహప్రభున్ డాసియున్ హేమకశ్యపుండు
తా నాగదాదండముం ద్రిప్పివేయన్ ఫణిం దార్క్ష్యుఁడుం
బట్టురీతిన్ సురారిన్ వడింబట్టినం బట్టుదైత్యుండు బిట్టల్క
దట్టించి తప్పించుకన్ ధైర్యముం దప్పకే వేగ కుప్పించి విన్వీ
ధికిం బాఱినన్ దానవారాతి యద్దైత్యు వెంటన్ వడిన్ లేచి
తారాపథం బంటి బల్ శ్యేనముల్ పోరురీతిన్ వెసం బోరుచు
న్నన్ నభోవీథి జీమూతసంఘంబులన్ డాగి శక్రాది గీర్వాణ
బృందంబులుం జింతతో నిల్చి చూడన్ స్ఫురత్ ఖడ్గవర్మంబులం
దాల్చి యక్షీణసంగ్రామ సందక్షతన్ భూవియద్దేశ మధ్యం
బునన్ లంఘనాలాఘవస్ఫూర్తి భేదంబులుం జిత్రలీలన్ నృకం
ఠీరవుండున్ గరాళాస్యుఁడై దైత్యునిం బిట్టుఘట్టించి యన్యో
న్యవైరానుబంధమ్ములన్ మెల్లఁ బంచాననోద్ధూతవహ్ని
ప్రకీలద్దిగంతంబులం గ్రమ్మ దంష్ట్రాంకురాభీలకాంతుల్
నభోభూమికోణంబులన్ వ్యాప్తమై పర్వఁగా కంటకాభ

స్ఫురత్కేసరౌఘాహతిన్ మేఘజాలమ్ములుఁ భిన్నమైపోవ
శుంభత్సటల్ బిట్టుఝుళ్పించి కన్దృష్టి సారించి భ్రూబంధముం
జేసి రోషానలాభీలకీలై తగన్ నాలుకంగ్రోలుచున్ మూషకం
బుఁ బిడాలంబు దాబట్టురీతిన్ నృసింహుండు కుప్పించి లం
ఘించి యొక్కుమ్మడిన్ దైత్యునిం బట్టినం బ్రాణభీతిం గడున్
లోఁబడెన్ మర్త్యకంఠీరవుం డూరుమధ్యంబునన్ వాని నత్యు
గ్రతం జండవజ్రప్రతీకాశశాతోన్నఖాగ్రంబులన్ దైత్యగర్భం
బు వ్రచ్చెన్ సురారాతి శల్యౌఘము ల్మాలికల్గాఁగఁ గంఠం
బునం దాల్చె హృత్కంజముం జించినన్ శోణితంబుల్ ధరా
మండలిం గ్రమ్మె వక్షంబు భేదించు మాంసంబు ఛేదించు
నెమ్ము ల్మఱెం బ్రేవులుం దోడు దైత్యేంద్రు నీరీతి
బ్రహ్మేంద్రముఖ్యామరుల్ గాఢసంతోషచేతస్కులై చూడఁ
గా మర్త్యుఁడుంగాక సింహంబునుంగాక యెన్నన్ నృసింహా
కృతిం దాల్చి క్రోధిన్ బగల్ రాత్రి గానట్టిసంధ్యాదికాలంబు
నం జూడఁగా వెల్పలన్ లోపలంగాని మధ్యన్ సభాద్వార
దేశంబునన్ వ్యోమమున్ భూమియుంగాని యూరుస్థలిం
జేర్చి సప్రాణముల్ నిర్గతప్రాణముల్ గాని యుద్యన్నఖాగ్రంబు
లన్ లోకబాధాకరుండై విహారించునా హేమకశ్యపుఁ విదా
రించి కాలానలాభీలకీలావలోకుండుఁ జంచత్కరాళోరుభీ
మాస్యబింబుండునై రక్తసిక్తంబు నౌగాత్రముం గేసరంబుల్
మహాభీకరంబై చెలంగన్ నిశాటాంత్రమాల ల్మెడన్ దాల్చి
మత్తేభముం జంపి గర్జించుసింహంబు తేవన్ దితిజ్యేష్ఠజుం
ద్రుంచియున్ లేచినన్ దైత్యసంఘంబులుం జక్రశూలాస్త్రఖడ్గా

శుగాద్యాయుధశ్రేణులున్ మూఁగి దాడిన్ బ్రయోగింపఁగా
వాని లెక్కింపకే దైత్యసైన్యంబులుం దైన్యముం జెందఁగా
నొక్కపెట్టన్ నివారించి సంరంభము న్మాని యున్నంత
నాబ్రహ్మరుద్రేందులున్ నిర్జరుల్ సంయముల్ సిద్ధులున్
సాధ్యులున్ భక్తి విద్యాధరుల్ కిన్నరుల్ పన్నగుల్ పక్షి
గంధర్వముఖ్యావళుల్ వేఱువేఱం బ్రణామప్రవీణాదికస్తోత్ర
ముల్ చేసినం గ్రోధమున్ మానకున్నంత లక్ష్మీమహాదేవినిన్
భక్తి రావించినం జూచి తాఁబెక్కుమార్గంబులం బ్రస్తుతింపన్
సమీపస్థలిన్ డాయ భీతిల్లినన్ బద్మగర్భాదులా వేళఁ
బ్రహ్లాదునిం జీరి నీ వానృసింహుం బ్రశంసించి కోపంబు
వారింపుమన్నన్ నృసింహాఖ్యసాన్నిధ్యముం జేరి నానావిధ
స్తోత్రముల్ సేయఁగా రోషమున్ డించి కారుణ్యముం జూపి
యాశీఃప్రయుక్తంబుగాఁ జెంతకుం జేర్చి మన్నించి బోధించి
మీతండ్రి కగ్నిక్రియల్ సేయుమన్నన్ సురారాతికిన్ దాన
వారీ! భవద్భక్తముఖ్యుండు స్వర్లోకకర్మంబు గావించినన్
బ్రహ్మరుద్రేంద్రముఖ్యావళిం బిల్చి ప్రహ్లాదునిన్ దైత్య
సామ్రాజ్యపట్టాభిషిక్తుం దగం జేయుమన్నన్ ముదంబంది
బ్రహ్మాదులున్ దైత్యరాజ్యాధిపత్యంబు గావించి సింహాసనా
సీనునిం జేసి మేలౌవరంబుల్ గృపం జేసి ప్రహ్లాదు రక్షించి నీ
యాజ్ఞఁ బాలింపరే? దేవదేవా! భవద్దివ్యమాయాప్రభావంబు
నెన్నంగ నే నెంతవాఁడం గృపాదృష్టి వీక్షించి రక్షింపు
నీదాసదాసానుదాసుండ నేఁ బీరుదాసుండ నీనామమంత్రంబు
నిత్యంబు పారాయణం బేను గావింతు న న్నేలు శౌరీ!

వామనావతారము

దయాంభోనిధీ! ధీనిధీ! ఆదికాలంబునన్ నిర్జరశ్రేణికిన్ శోక
వారాశినిం దాటఁగా నావవై ప్రోవుచో నీవు మధ్యాహ్న
కాలంబునం దర్కుఁ డుండన్ గ్రహోడుచ్ఛటాబద్ధసోమస్థితిన్
శ్రీశివద్వాదశిన్ వామనాకారమై దేవతామాతకున్ సంభవిం
చెన్ మురారాతియున్ శంఖచక్రంబులొప్పం గదాపద్మముల్
నాల్గుహస్తంబులందాల్చి యుద్యత్పిశంగాకృతిన్ వక్త్రపద్మంబు
చెన్నొంద మాణిక్యసత్కుండలోద్భాసి గండాగ్రభాగుండు
శ్రీవత్సవక్షుండు పంకేరుహాక్షుండు నిత్యేందిరావాసభృంగవ్రజ
వ్యాప్తసద్వైజయంతీలసన్మాలికాలంకృతుండున్ సువర్ణప్రభా
రత్నసత్కంకణస్వానమంజీరకేయూరకాంచీకలాపుండు గ్రైవే
యసత్కౌస్తుభాభూషితుండై జనింపన్ బిడౌజాదిబృందారకుల్
యక్షతార్క్ష్యుల్ మునుల్ కిన్నరుల్ సిద్ధసాధ్యుల్ శశాంకా
ర్కులుం జారణుల్ ఖేచరుల్ పద్మగర్భాదులుం జాలసంతుష్ట
చేతస్కులై చింతలం బాసి రంభోర్వశీమేనకాద్యప్సరోగీత
నృత్యంబులున్ దివ్యవాద్యంబులున్ మ్రోగఁగా సర్వలోకంబు
లున్ సౌఖ్యశోభాయమానంబులై మించఁగాఁ బుష్పవర్షంబు
వర్షించి రా దేవతాబృందము ల్సన్నుతింపన్ మదీయోదరస్థా
యివై శ్రీరమానాథుఁ డీవేళ నీలాగు వర్తించెనేమో యటం
చెంతయున్ దల్లి సంవిస్మయత్రాససంతోషము ల్పొందినం
దండ్రియా కశ్యపబ్రహ్మ వేదోక్తమంత్రంబులం బ్రస్తుతింపన్
ముకుందుండు తద్దివ్యదేహాకృతు ల్మాటుసేసెన్ వటుండయ్యుఁ
గౌటిల్యరూపంబు దాల్చెం దగం దల్లియుం బాలునిం

బ్రక్కలోఁ జేర్చియున్ స్తన్యపానం బొనర్పించియున్ జాత
కర్మంబులం దీర్చి యక్కశ్యపబ్రహ్మచే మౌనిబృందంబు
లబ్బాలకస్వామికిం దారు బాల్యోచితం బైనచౌలోపనైనాది
కర్మంబు లానంద మింపొందఁ జేయించి సావిత్రి గాయత్రి
మంత్రోపదేశంబు గావించి జీవుండు యజ్ఞోపవీతంబు నాకశ్యప
బ్రహ్మయుం దల్లి మౌంజిన్ దగం గూర్పఁ గౌపీనమున్
ధాత్రి కృష్ణాజినంబున్ మఱిం దండమున్ సోముఁడున్ దోయ
జాప్తుండు ఛత్త్రంబునున్ ధాతయుం బాత్రమున్ వాణి
రుద్రాక్షమాల్యంబు సప్తర్షులుం బ్రీతి దర్భ ల్పవిత్రంబులున్
యక్షనాథుండు భిక్షైకపాత్రంబు నిచ్చెం దగన్ వామనస్వామి
కిన్ గౌరి భిక్షంబు పెట్టెన్ విధాత్రర్షిబృందార్చితుండై వటుం
డున్ హితాచారమార్గంబునన్ సుస్వరస్ఫూర్తితో వహ్ని
మంత్రంబులన్ వహ్నినిన్ వ్రేల్చి సచ్ఛీలుఁడై లేచి మాయా
వటుండున్ విదేశానుగమ్యార్థులై కొంద ఱుర్వీసురు ల్వోవఁ
గా వారలంగూడి సుత్రామరక్షాపర్వతంబునన్ స్వీయమాయా
ప్రభావంబుచే లోకసామాన్యవిప్రార్భకుం డట్టులన్ దేవతా
రాతియా నబ్బలిన్ జేరి భిక్షంబు యాచింపఁగా నేగుచోఁ
గుక్షినిక్షిప్తవిశ్వంభరుం డౌటచే భూమి క్రుంకెన్ ఫణీంద్రుండు
భారంబుచే మ్రొగ్గ నవ్వేళ నానర్మదానిమ్నగన్ దాటి తత్తీర
భూమీసమీపంబునందొప్పునింద్రారియజ్ఞోల్లసద్వాటికం బ్రీతిఁ
దాఁ జొచ్చి కాంచెన్ జిగిన్మీఱ గంధర్వమేధాలయంబున్
వెసందాటియున్ వచ్చుచోఁ బౌరులుం జూచి గౌరీశుఁడో?
మాధవుండో? విధాతృండొ? చండాంశుఁడో? పావకుండో?
సదంభస్థితిన్ వచ్చువాఁ డిద్ధరన్ భూసురుం డెవ్వఁ డీసుందరా

కారుఁ డంచుఁ మహావిస్మయభ్రాంతులై బ్రహ్మచారిస్వీలో
కించి సభ్యుల్ రహస్యంబునం వారువారల్ ప్రసంగింపుచుండన్
సభాస్థానముం జేరి యాగామగానంబులం జేయుహోత్రౌఘముం
జూచి తన్మంత్రతంత్రార్థభావంబులం బల్కునయ్యాజులం
గూడుచున్ హోమకుండంబులం దున్న త్రేతాగ్నులన్ వేల్చు
చో యాజకాళిం బరీక్షింపుచుం బెక్కురీతు ల్మఖప్రక్రియా
రంభము ల్సెప్ప సభ్యావళిం గూడుచున్ వామనాకారుఁడున్
జిత్రలీలన్ భయంబందినట్లుం దలంగున్ జెలంగున్ మెలంగున్
విలాసంబుచే వంగుచున్ వ్రాలుచుం గొందఱం జర్చసేయున్
జట లొక్కొందఱున్ జెప్పఁ దాఁ గొందఱం జేరి తర్కించు
సద్గోష్ఠిసేయున్ వచించున్ దగం గొందఱం జూచి నవ్వున్
వటుం డిట్లనేకప్రకారంబులం దన్నిరూపంబులై తోచుచున్
దగ్గఱ న్మాయభిక్షుండు రక్షఃపతిం జూచి వీడే బలీంద్రుండు
వీడే బిడౌజాగ్ని ధర్మాదిదిక్పాలురం గెల్చి ముల్లోకముల్ దా
స్వతశ్శక్తిఁ బాలించు నుద్దాముఁడై మించి నానార్థ్వరానీక
సద్దానధర్మప్రవీణుండు సత్యానుకంపావ్రతాచారశీలుండు వీడే
గదా యంచు దర్భ ల్పవిత్రాక్షతల్ పట్టియున్ సవ్యహస్తం
బొగిం జాచి స్వస్తి త్రిలోకైకరాడ్భర్తకున్ దానవానీకరక్షా
లసత్కర్తకంచున్ వటుం డిట్లు దీవించి నిల్చున్న సద్వేదపుం
జంబు నా నిష్కళంకుఁడు సత్తాపసుండున్ లసద్దండఛత్రుండు
భిక్షైకపాత్రుండు పూర్ణేందుబింబాననం బొప్ప మాయావివా
దుండునై మించునవ్వామనుం జూచి యాచార్యుఁడైనట్టి
శుక్రుండు దా లేచి ప్రీతిన్ శుభాధిక్యముం గూర్చి ప్రశ్నించి
నన్ దానవేంద్రుండునున్ వందనం బిమ్ముగాఁజేసి భద్రాసనం

బిచ్చి పత్నీసమేతంబుగాఁ బాదముల్ గడ్గి తత్పాదతీర్థంబు మస్తంబునం దాల్చి యంతం దడేఁ దుడ్చి యభ్యాగతున్ దానవేంద్రుండు వీక్షించి యోవామనా! నిన్నుఁ గన్నట్టివా రెవ్వ రెవ్వండ వేదేశ మేగ్రామ మేవంశ మేనామమో నీవు విచ్చే యుటన్ జన్మమున్ వంశముఁ గ్రామమున్ గేహమున్ నేఁడు సాఫల్యమందెం గృతార్థుండనైతిన్ భవద్దర్శనం బొట నే ధన్యతం బొందితిన్ నీకుఁ జేలంబులో? కాంచనంబో? తగన్ ధేనుపుంజంబొ? వాహంబులో? వారణేంద్రంబులో? రత్నరాజంబులో? భూములో? కన్యలో? ధామవారంబులో? గ్రామపూరంబులో? సద్విజోత్తంస! యేమేమివాంఛింతువో యిచ్చెదం గోరుమంచున్ బలిస్వామియున్ ధర్మయుక్తంబుగా బల్కఁ నా సంతసంబంది సర్వేశ్వరుం డిట్లనెన్ నాకి దేస్థానమం చేక్రియం బల్కనౌ నొక్కటంగాక సర్వత్ర నే నిండియుందున్ మఱెవ్వారివాఁ డంచు నెట్లాడుదున్ నేను నాయంతవాఁడౌచు వర్తింతు నివ్వేళ నివ్వర్తనం బంచు నేలా వచిం తేను నానాప్రకారంబులన్ సంచరింతున్ భువిన్ నేర్పు లెన్నేనియున్ నేర్చియున్నాఁడ నా కెవ్వరుం గారు నే నెల్ల జీవాళికిం గూర్తునన్ దొంటివాఁ డంద్రు చుట్టంబు లే దొక్కఁడున్ లక్ష్మియుం దొల్లియుం గల్గె నే నెందుసన్మార్గులం జొచ్చియుందున్ వినంజెల్లు నీవాక్కు సత్యంబు సత్కీర్తిదం బన్వయార్హంబు ధర్మానుకంపాపరుల్ సంగరాళిప్రవీణున్ వదాన్యుల్ విశేషజ్ఞులై తాతతండ్రుల్ బలోదగ్రశౌర్యుల్ ప్రతాపప్రభావాఢ్యులై తాత లట్లుండ నింద్రాదులుం దన్ను వేడం జిరాయుష్యముం బ్రీతితో నిచ్చె మీతండ్రి యట్లుండఁగా నీప్రతా

పంబు సామాన్యమా? యేకచక్రంబుగా మూడు లోకంబు
లెల్లన్ సురేంద్రాదిదిక్పాలురం గెల్చి సద్దానధర్మంబులందున్
బ్రశస్తుండవై యున్ననిన్ బోలఁగా నీత్రిలోకంబులం దియ్యెడన్
లేరు రాజేంద్రు డైనందుకుం బూజ్యులన్ విప్రులన్ సాధులం
దన్పడేనిన్ విగర్హ్యంబులౌ వానిజన్మార్థగేహంబులున్ మున్ను
నిన్నున్ వదాన్యోత్తము ల్పెక్కు రెన్నం ద్రిలోకేశుఁ డీవంచు
విచ్చేసినా నిందు నే నొంటివాఁడన్ విశేషంబు నేఁ గోర
మూఁడడ్గులే నేల నా కిమ్మదే చాలు నాబ్రహ్మచూడాగ్ర
మున్ ముట్టెదన్ దానవేంద్రా! యటన్నన్ బలీంద్రుండు
తాఁ గ్రమ్మఱం బల్కె మీ రన్న మాటల్ యథార్థంబులౌఁ
గాని నన్నింత స్వల్పంబుగాఁ గోరనేలా? ధరాఖండమో
రాష్ట్రిలోకంబులో కన్యలో వారణాశ్వంబులో విత్తరత్నం
బులో వేడకే బాల్యవృత్తిన్ వెసన్ నీవు నన్ గోరునీస్వల్ప
మేరీతి నీకిత్తు నన్నన్ ముఖంబందు నవ్వొల్కఁగా వాగ్మియౌ
వామనుండున్ సురారాతితో ఛత్రమో జన్నిదంబో తగన్
మౌంజియో దండమోగాక యే నిక్కమౌ నెక్కుడన్
ధాత్రిఖండంబు నాగాశ్వబృందంబు కన్యార్థభోగంబు లవ్వే
క్కుడన్ వేడ నొండేమియుం గావు నాకిమ్ము మూఁడడ్గులే
చాలు నాపాలి కీస్వల్పమే చూడ బ్రహ్మాండమౌ లేశమైనం
బ్రియస్ఫూర్తి చేకూరు దానిన్ మహామేరుతుల్యంబుగా నెంచ
కున్నన్ గృతార్థత్వమే లేదు -ఆశాపిశాచంబుచేఁ దొల్లి రాజు
ల్మహారాజులుం జక్రవర్తుల్ తగన్ ధర్మకామార్థభోగంబులం
దీప్సితస్ఫూర్తినిం గాంచిరే? యాశకున్ మేర లే దెట్లుభావిం
చినన్ నీవు సద్దాతవంచున్ సమస్తంబు నేఁ గోరుటల్ ధర్మమా?

నాకొలందిం ద్రిపాదంబు లేఁ గోరితిం గొంచెమం చెన్న కీవిమ్ము
చాలుం బ్రియస్ఫూర్తిచే నన్న యవ్వామనస్వామికిన్ దానముం
జేయఁగా సమ్మతింజూపి యత్తోయపాత్రంబు గైకొన్న భూనా
థునిం జూచి దైత్యాన్వయాచార్యుఁ డైనట్టిశుక్రుం డిటుల్
విన్నవించెన్ ధరాధీశ! యీతండు భూదేవుఁడుం గాడు విష్ణుం
డనాద్యుం డనంతుండు నీదివ్యత్రైలోక్య సామ్రాజ్యమున్
నిన్ను వంచించి వృత్రారి కీఁబూని యక్కశ్యపబ్రహ్మ సూనుం
డునై వామనాకారముం దాల్మి జన్మించి విచ్చేసినాఁ డీక్రియన్
నీవు పాదత్రయం బుర్వి నీయంగ ముల్లోకముల్ మూఁడు
పాదాలతో నాక్రమించున్ ధరాచక్రసామ్రాజ్యసంభోగముల్దక్కి
భూమీధరారణ్య మధ్యంబులన్ మానివై సంచరింపంగఁ జే
కూరు సత్యంబు నావాక్యముల్ నమ్ము డెందంబులోనన్ భువిన్
దానధౌరేయులైనన్ ధనం బంతయుం దానముంజేసి నిర్భా
గ్యులై ముందు దా రేమియుం జేయఁగా లేరు విత్తంబు
లేకున్న సత్కర్మ మేలాగు చేయంగవచ్చున్ ధనం బైదు
భాగంబులుం జేసి కామార్థధర్మాశ్రితశ్రేణికిన్ గీర్తికిం దుల్య
భాగాలుగాఁ బంచి యిందందు సౌఖ్యోన్నతిం బొందు టే
లెస్స యీమార్గముం దప్పఁగాఁ బాడియే నాహితం బింత
గాదంచు నీదాన మీ విచ్చినన్ సర్వముం బోవు నీ కున్న
లేశంబునన్ దుష్కృతం బేమియున్ లేదు నే నొక్కసన్మార్గ
ముం జెప్పెదం గొంతలందున్ వివాహంబులందున్ ద్విజశ్రేణి
ప్రాణార్థ మాన ప్రణాశంబులం బొంకగా వచ్చు దోషంబు
లేదందు రార్యుల్ ధరన్ వంశమున్ రాజ్యమున్ దేజమున్
నిల్పు మీకుజ్జుఁకున్ స్వల్పమార్గంబునం బోడు త్రైవిక్రమ

స్ఫూర్తి బ్రహ్మాండమున్ నిండినన్ మాన్యుఁగా నెవ్వరున్
లేరటంచున్ హితోక్తుల్ గురుం డానతీయన్ నిశాటేంద్రు
డాలించి వాక్రుచ్చె నీలాగునన్ దావకోక్తుల్ నిజంబౌ గృహ
స్థాశ్రమాచార మింతే యగుంగాని తద్ధర్మకామార్థసత్కీర్తు
లేమైనఁ బ్రార్థింపఁగా నిత్తునంచున్ వెసన్ విత్తలోభంబుచే
నీయకున్నం దగఁబల్కి లేదన్నపాపంబుకంటెన్ ధరన్
దుష్కృతం బెద్ది? యే నెట్టిదుష్కర్మునైనన్ భరింపంగలంగాని
సత్యాపహున్మోయలే నంచు భూదేవియున్ బ్రహ్మతోఁ
బల్కదే? యాజి వెన్నియ్యకే చచ్చుకంటెన్ వచస్సత్యముం
దప్పకే యిచ్చుకంటెన్ సుధీరాళికిన్ భద్రముల్ వేఱ ప్రాపిం
చునే? తొల్లిరాజుల్ మహారాజ్యగర్వోన్నతిం బొందరే?
వార లేరీ? మహైశ్వర్యముల్ గొంచుఁబోఁగల్గిరే? ధాత్రిపై
వైన్యుఁడున్ దా గయుండున్ శిబిక్ష్మాధవాదుల్ యశస్కా
ములై యియ్యరే కోరికల్ యజ్ఞయాగంబులన్ యోగ
మార్గంబులం జూడరానట్టివిష్ణుండు గుజ్జుండుగా వచ్చె మా
బోంట్ల కిష్టార్థ మియ్యంగరాదే? తగన్ మున్ను శ్రీదేవికిం
గొప్పపై సత్కుచగ్రావయుగ్మంబుపై మేనిపై ఱొమ్ముపైఁ
బైటపైఁ బాదపద్మాలపై నూత్నమర్యాదలం బొందు శ్రీ
నాథుహస్తాబ్జ మీరీతిఁ గ్రిందాట నా కేలుమీఁదాట మేల్గాదె?
యీరాజ్యముం గీజ్యముం గాయముం బ్రాయమున్ శాశ్వ
తంబే? శశాంకార్కముఖ్యగ్రహంబుల్ గతుల్దప్పినన్ బర్వత
వ్రాతముల్ గ్రుంగినన్ మేరుభూమీధరంబట్టె దొర్లాడినన్
సాగరం బింకినన్ మృత్యువాసన్న మేమైన వంశాంతమైనన్
నిజం బింత రానిమ్ము కానిమ్ము శ్రీనాథుఁడైనన్ శివానాథుఁ

డేయైన బ్రాహ్మీధవుండైన నేఁగాక యభ్యాగతుండై పగన్
వచ్చినం ద్రిప్పఁగా నేర నాజిహ్వా నీవేళ నీచిన్నికుబ్జప్రభుం
గాదటంచూరకే పంప నేనోప సత్యంబుగాఁ బల్కినట్లిచ్చుచో
విష్ణుఁ డేలా ననుం గట్టు? తాఁ గట్టినన్ విప్పకే పోవునే?
పోవనిమ్మన్నమాటెంతయుందప్ప కేనిత్తు నంచన్న శుక్రుండు
గోపించి మచ్ఛాసనోల్లంఘనం బీవుగావింతువే? యింతధిక్కా-
రమా? శీఘ్రకాలంబునం దే పదభ్రష్టతం బొందుమంచున్
శపింపన్ నిశాటేంద్రుఁడున్ శాపదష్టుండునై కూడ సత్యంబుఁ
బాలించువాఁడై మనస్థైర్యముం బాయకే తాఁ జిరంజీవియై
యుండఁగావచ్చు నెన్నేనికష్టమ్ములున్ బంధముల్ గల్గుగాకేమి?
జీవార్థబృందంబులుం బోయినం బోవుగాకేమి? మానార్థు
లెవ్వేళఁ దామాడుసూక్తిప్రకారంబె వర్తింతు రేమాత్రముం
దప్పఁబో రన్నవేళన్ నిశాటేంద్రునర్ధాంగి వింధ్యావళీదేవి
ప్రాణేశునాజ్ఞానుసారంబుగా నీరపాత్రంబుఁ దాఁ దెచ్చినన్
వేగ దైత్యేంద్రుఁ డాకుబ్జునిం జేరఁగాబిల్చి పీఠంబుపై నుంచి
సర్వాఘవిచ్ఛేదమున్ సజ్జనశ్రీదమున్ మానిహృన్మోదమున్
శౌరిశ్రీపాదమున్ వామపాదంబునున్ భక్తిప్రక్షాళనంబుం
దగంజేసి తత్పాదతోయంబుఁ దా నుత్తమాంగంబునం
దాల్చి భక్తిప్రపత్తిన్ నమోవాకముల్ సెప్పి కాలంబు దేశంబు
పాత్రంబు గుర్తించి ధాత్రీసురేంద్రాయ వేదస్వరూపాయ
విశ్వంభరాయప్రదాస్యామి ధాత్రీం త్రిపాదామటంచుం గ్రియా
క్షిప్రుఁడై దానవేంద్రుండు చేసాచి పూజించి బ్రహ్మార్పణం
బంచు నద్దానమున్ ధారవోయంగ సద్ధార రానీక తానడ్డ
మైనం గవిన్ గుబ్జుఁడున్ దర్భచేఁ గ్రుచ్చినం దాన నేకాక్షుఁ

డయ్యెన్; సురేంద్రాదిదానంబుధారల్ గ్రహింపంగ మాయా
వటుం డిమ్ముగాఁజాచె లక్ష్మీకుచోపాస్తమున్ హస్తమున్
నిర్జరేంద్రారియుం గుబ్జరూపుండు వైకుంఠుఁడే యన్న
భావంబుతో దేశకాలంబులన్ శుక్రువాక్యంబులన్ నాశ
ముం జక్క యోజించి సత్పాత్రమంచుం ద్రిపాదోర్వి దా
దానమిచ్చెన్ జగంబెల్లఁ గీర్తింపఁగాఁ; దత్సముల్ భూమిపైఁ
గల్గిరే! ధాత్రి దానంబుతోఁ దుల్య మేదానముం గా దిహ
స్వర్గలోకంబులం గీర్తి సత్కృత్యముంబొందుమంచున్ వటుం
డిట్లు పల్కెన్ మహాస్వల్పముం గోరినానంచు భావింప కే
యిచ్చితీయర్థమే ముజ్జగంబెల్ల మాకిచ్చుటల్ చాలునంచన్న
వాక్యంబులన్ హర్షనిర్భీతచేతస్కుఁడై దానవేంద్రుండు సం
తృప్తుఁడయ్యెన్ సరోజాక్షుఁడున్ సర్వభూతేశ్వరుం డాటచే
విశ్వమెల్లన్ శుభప్రాభవోపేతమై యొప్పినం బంచభూతంబు
లంతన్ బలీయంచుఁ గీర్తించె; దేవోరగుల్ సిద్ధగంధర్వులుం
గిన్నరుల్ పక్షియక్షాదులున్ దేవమానుల్ ప్రమోదించి సం
కీర్తనల్ సేయఁగాఁ బుష్పవర్షంబు వర్షింపఁ దూర్యధ్వనుల్
మ్రోయఁగాఁ గుబ్జుఁ డింతై మఱింతై యికంతై వియద్వీథి
యంతై పయోదాళికంతై సుధాధామునంతై సరోజాప్తునంతై
ధ్రువశ్రేణికంతై మహార్వాటికంతై వెసన్ సత్యలోకోన్నతుండై
యజాండాంతసంవర్థియై సూర్యుఁడున్ ఛత్రమై మస్తరత్నం
బునై కర్ణభూషంబునై కంఠమాణిక్యమై స్వర్ణకేయూరమై
హస్తభూషంబునై మధ్యవస్త్రంబునై నూపురంబై వటుండిట్లు
బ్రహ్మాండమున్ నిండి విశ్వాకృతిం దాల్చి యాకాశమున్
స్వర్గమున్ లోకముల్ దిక్కులున్ జంగమస్థావరం బైన సర్వ

ప్రపంచంబునుం దానయై యేకమై చూడఁ ద్రివిక్రముం
డయ్యె భూలోకమంతై భువర్లోకము న్నిండి స్వర్లోకముం
దాటి యంతన్ మహాలోకమున్ మీటి వేవేగ దేవర్షి
ముఖ్యుల్ మహాభూతసంఘాన్వితం బైనబ్రహ్మాండభాండంబు
లున్ మేనికిన్ గప్పుగా నొప్పియుండన్ విజృంభించి యొక్క
డ్ఘ్రిచేఁ గ్రింది భూలోకముం గప్పి, వేఱొక్కపాదంబునన్
మీఁదిలోకంబు లెల్లన్ విలంఘించి, కన్పట్టకే పద్మగర్భాండ
భాండోత్కటాహం బొగిన్ విచ్చియున్ వేండ్రమైనం బరుల్
గానరా నొక్కఁడై వాగ్దృగగ్రాప్తుఁడై మాధవస్వామి
యొప్పెం; ద్రిలోకంబు లెల్లన్ వడిందాటి యచ్చోఁ బదాబ్జా
గ్రతేజంబునన్ సత్యలోకంబునన్ ధాతృతేజం బడంచెన్ సహ
స్రాంశురీతిన్ దివంబైననిష్పాపులై యందు వాసించురాజుల్
మరీచ్యాదిమౌనుల్ సనందాదియోగీశ్వరుల్ సంతతం బుం
డినన్ మూర్తిమంతంబులై ప్రోయునుద్యత్పురాణేతిహాసంబు
లామ్నాయముల్ సంహితాదుల్ గురుజ్ఞానవహ్నిన్ విదగ్ధాఘ
కర్మౌఘులైనట్టివారెల్లఁ దత్పాదకంజంబు నీక్షించి సద్భ
క్తితో ప్రొక్కి తామెల్ల నిత్యంబుఁబూజించునిక్షేపముఁగంటి
మంచుం బ్రమోదించిచూడఁగ విధాతృండు పూజించె సద్యోగ
మార్గంబులన్ బుష్పగంధాక్షతశ్రేణిచే ధూపదీపాదు లర్పించి
శంఖాదివాద్యంబు లొప్పఁగ జయధ్యానముల్ చేసి ప్రార్థించి
యున్నంత విశ్వాబ్జగర్భాండమెల్లం దగం దానయై యున్న
సర్వేశ్వరుం జూచి లేశంబు భావింపఁగాలేక దైత్యేంద్రుఁడున్
సభ్యులున్ సన్నుతుల్ చేసినం బూర్వరీతిన్ వటుండై వెలుం
గన్ నిశాటౌఘముల్ చూచి మోసంబునన్ విష్ణుఁ డీరీతి

మాయావటుండౌట గా సుంత భావింపకే సత్యసంధుండు
గానన్ నిజోక్తప్రకారంబు దైత్యేంద్రుఁడున్ దానమీయంగఁ
గుబ్జుండునున్ ముజ్జగంబు ల్దగన్ దా గ్రహించెన్ బలారాతి
కీఁబూని యంచున్ వటుం దూరుచుం బాఱునీకే విదారింత
మంచుఁ మహావీరులై హేతిరాహుల్ వడిన్ విప్రచిత్త్యాది
దైతేయు లత్యుగ్రతన్ భండనాటోపసన్నద్ధులై శూలచక్రాసి
బాణాదినానాయుధశ్రేణినిం దాల్చి సైన్యాలతో మూగినం
జూచి శ్రీవిష్ణుదాసుల్ సునందుండు నందుండుఁ బేర్మిఁ జయుం
డున్ జయంతుండుఁ దార్క్ష్యశ్రుతాదు ల్మహాయూథనాథుల్
బృహత్సత్త్వసంపన్నులై సైన్యముంగూర్చిదైతేయసంఘంబులఁ
నాశ మొందించువారై రణాటోపసంరంభులై రాఁగ వారంద
అం జూచి దైత్యేంద్రుఁడున్ శుక్రశాపంబుఁజింతించిదైతేయు
లారా! యనిం బోరఁ గాలంబు గా దిప్డు డీసర్వభూతాళికిన్
సంపదాపత్ప్రభుం డైనదైవంబు భంజింపఁగా నేమిసేయన్
సురారాతిరాజ్యంబునన్ నిర్జరస్వామినాశంబు దేవేంద్రరాజ్యం
బునన్ దానవశ్రేణి చేట్పాటుగానన్ సురారాతులం గాంచినన్
భీతిచేఁ బాఱువైకుంఠదాసుల్ బలోద్రేకులై మిమ్ములం
గెల్వఁగా వచ్చుటల్ దైవసత్వంబుగాదే! జిగిం దైవ మేవేళ
వాటిల్లునో నాడు దైత్యాళిం గెల్పుగున్ నేఁడు వల్దంచు
బల్ దుర్గము ల్మంత్రిమంత్రౌషధంబుల్ బలవ్యూహసామాద్యు
పాయంబులం గాలముం జక్కఁగాఁ జూచి భూనాథుఁడుం
బోరుటొప్పున్ రిపుశ్రేణులన్ మోహరింపంగ నిక్కాలముంగా
దలుంగం బనేలేదు మీర ల్దలంగుం డటున్నన్, ముకుందైక
భక్తాళికిఁ భీతులై చిక్కి దైతేయులెల్లఁ రసాస్థానముం జేరి

నావేళ దైత్యేశహృద్భావ మూహించి పక్షీంద్రుఁడున్ వేగ
దిక్పాలపాశంబులన్ దైత్యరాజేంద్రు బంధించె బాహా
ల్పదంబుల్ వెసం గట్టినన్ శ్రీభవానుగ్రహం బిట్టులున్నన్
మఱెవ్వారుఁ దప్పింపలే రంచు దైత్యప్రభుం డేమియుం జింతిలం
బోక బద్ధాంగుఁడై నిల్వ హాహాధ్వను ల్దిక్కులం గల్గె సంపల్ల
యం బైనచో దైన్యకంపంబులం బొందకే తొంటికంటెన్
గడుం బెంపు దెప్పున్ ధృతిన్ దేజముం గల్గుసంప్రాదినిం జూచి
కుబ్జుండు పల్కెన్ ద్రిపాదోర్విదానంబులో భూమియెల్లం
దగం బాద మొండయ్యె స్వర్లోకము న్నాకు నేకాంఘ్రి
యయ్యెన్ భవద్విత్త మెల్లం ద్విపాదప్రమాణంబె నీవిత్తు
నన్నర్థి మీకున్న దోషంబు గాదే? మఱింకొక్క పాదంబుకున్
భూమి యేదీ? యనన్, సత్యభంగప్రసందేహచేతస్కుఁడయ్యున్
భయాత్ముండుగాఁబోక సత్యోక్తి నాజిహ్వకుంగా కసత్యోక్తి
లేదెన్నఁడున్ నీతృతీయాంఘ్రికిన్ నాశిరం బిమ్ముగా నిత్తు
దేవా! పదధ్వంసమైనం గులచ్ఛేదమైనన్ వినిర్బంధమై యర్థ
నిర్మూలమై పోయినన్ లేదనంజాల నే బొంకుకుం జాల
పద్మాక్ష! నీ వాదిదేవుండవై నన్ను బంధించుటల్ నిగ్రహం
బో? లయంబో? శుభార్థంబో? నేఁజెప్పఁగాఁజాల నీతో విరో
ధించి నీకెగ్గు గావించి నీదాసులన్ హింసలం బెట్టి దేవారి
ముఖ్యుల్ భవద్ధాము లేస్థానముం గాంతురో యట్టి టెంకిన్
దుదిం బొందరే? తొల్లి పెక్కండ్రు; నీతో విరోధంబెయైనన్
దుదిన్ ముక్తికిం గారణం బౌను; వైరుల్ హితుల్ లేరు నీ
కెందు; నీ వెల్లరం బ్రోతు వీవిశ్వమెల్లన్ భవచ్చిద్విలాసంబు
సర్వేశ! నిన్ గొల్చినన్ దుర్లభం బేమి? యామృత్యువుం

జెల్లెలా? కాలుఁ డేమాత్రుఁడా! కింకరుల్ భృత్యులా? బ్రహ్మ
యున్ జాతితోఁ జేసెనే తన్ను? నిత్యంబులే వైభవంబుల్
సతంబౌనటే? జీవులుం జెల్లరే? సారహీనంబు సంసారమెల్లం
దటిచ్చంచలం బంచు భావింపకే మూఢులున్ సత్యదానాను
కంపాపరిత్యక్తులై వ్యర్థులై కూలుచున్నారు ధాత్రిన్; జగ
త్కంటకుం డైనతండ్రిన్ విరోధించి నిష్కల్మషుం డైన
మాతాత ప్రహ్లాదుఁడున్ సాధుసన్మాన్యుఁడై నీపదద్వంద్వ
ముం గొల్చియున్ ధన్యతం బొంది దీర్ఘాయురారోగ్య
సంపన్నుఁ డయ్యెన్ విరోధంబుచేఁగాక మావారలుం
దొల్లి నిన్ గాంచిరే? యర్థివై వచ్చి నన్నడ్గుటల్
నాదుపుణ్యంబుగాదే? యటంచున్ హరిన్ వేడుచున్న
య్యెడన్ సంతతారాధితాత్మస్థితాబ్జాక్షు శ్రీపాదునిన్ ఘోర
సంసారపాపాటవీమూలవిచ్ఛేదకున్ బ్రహ్మబోధాకళాహ్లాదు
నిఃఖేదుఁ బ్రహ్లాదునిన్ ముందటం గాంచె నిట్లాగతుం డైన
తాతం బొడంగాంచి వారాశిరాట్పాశబద్ధుండు గానన్ సురేం
ద్రారి సాష్టాంగముం జేయఁగా లేక లజ్జన్ దలన్ వంచి యా
మ్రొక్కు చెల్లించినంతన్ ముఖాగారసీమన్ సునందాదిభక్తాళి
సేవింపఁ గూర్చున్నకుబ్జప్రభుం జూచి ప్రహ్లాదుఁ డానందబా
ష్పంబు లొల్కం బ్రణామంబు గావించి శ్రీవాసుదేవా!
బలీంద్రున్ దగన్ నీవు మున్నింద్రసామ్రాజ్యసింహాసనాసీను
నిం జేసియుం గ్రమ్మఱం ద్రిప్పుట ల్మేలు సామ్రాజ్యగర్వాం
ధకారంబునుం బాపి కారుణ్యముం జూపి రక్షించుటల్ గాక
బంధించుటే? తత్వసంవేది కింద్రత్వమేలా? భవత్పాదసేవోప
మం బౌనె దేవేంద్రభోగంబు? నారాయణా! యంచు

భాషింపుచున్నంత "నాథైకభిక్షాం ప్రభో దేహి మే శ్రీసతీ
వల్లభా" యంచుఁ గేల్మోడ్చి వింధ్యావళీదేవి సంస్తోత్రముల్
చేసి నిల్చున్న వేళన్ విధాతృండు విచ్చేసి యోసర్వభూతేశ!
యోదీనమందార! యో దేవదేవా! లవంబేని సత్యంబునుం
దప్పకే విత్త మెల్లన్ మనఃపూర్తిగా నిచ్చె దండార్హుఁడుం
గాఁడు ధర్మాత్ముఁ డీతండు ప్రోవంగ నర్హుండు విడ్పించి నిర్భీ
తునింజేసి రక్షింపు శౌరీ! భవత్పాదపద్మాభిషేకంబు గావించి
పూజించుసద్భక్తుఁడే నీవు ప్రత్యక్షమై వచ్చి వేడన్ నినున్ శ్రీర
మానాథుగాఁ దాను గుర్తించి రాజ్యంబు సర్వంబు నర్పించు
వానిన్ బలిం బాశబద్ధాంగునిం జేయఁగాఁ బాడియే? యన్న
బ్రహ్మోక్తు లాలించి శ్రీశుండు పల్కెం గృపాదృష్టిచే నెవ్వ
నిం బ్రోవ వీక్షింతునో వాని సర్వార్థమున్ నే హరింతుర్మ
మదోద్రేకగర్వాంధులై తమ్ము నన్నుం గనన్ లేనివారిన్
భవాంభోధిలో మున్గుచుం దేలుచుం బుట్టుచుం గిట్టుచున్
సర్వజంతువ్రజగ్రస్తులై భూరిబాధాప్రభిన్నాత్ములై సుక్కఁ
గాఁ జేయుదున్ విత్తవిద్యావయోరూపసత్యోజ్జ్వలైశ్వర్య
కర్మంబులన్ గర్వనిర్ముక్తుఁడై యేకభంగిన్ విశుద్ధామలుండై
ప్రవర్తించు నెవ్వాఁడు వాఁ డెందు నాకూర్చి రక్షింపఁగానర్హుఁ
డుంగాన నీతండు శాపాగ్నిసంతప్తుఁడై బాంధవత్యక్తుఁడై
వర్జితైశ్వర్యుఁడై బీదయై సత్యకారుణ్యసన్మాన్యసౌజన్యసం
యుక్తుఁడై యాక్రియ న్మాయనుం గెల్చెఁ బుణ్యుం డితం
డల్పుఁడే? దానవుండంచు నిర్వైరిమర్యాద నేనుం బరీక్షిం
పఁగా నీక్రియం బల్కి తిక్క సత్యసంపన్నుఁడే నిర్మలాచారుఁడే
నిక్క మీతండు మేల్మేలు నాకు న్మదిన్ మెచ్చుగావచ్చె;

సావర్ణిమన్వ్యాచునీతండు దేవేంద్రుఁడౌ దేవతాశ్రేణికాపై జగం
బొందఁగా మత్పదంబిచ్చి రక్షింపుదున్ బాధలున్ వ్యాధులున్
దప్పులున్ నొప్పులున్ లేనియావిశ్వకర్మైకనిర్మాణమున్ దాన
వారాధితం బైనసుస్థానధామంబునన్ సద్విభూతిన్ నివాసించు
నందాక నీదైత్యనాథుం డటంచున్ బలిం జూచి సేమంబు నీ
సేనకున్ నీకు పాతాళలోకాధినాథుండవై యేలుకో! శాశ్వ
తానందసామ్రాజ్యపట్టంబు నీదేసుమీ! దేవరాజ్యంబుకంటెన్
గడున్ శ్రేష్ఠ మచ్చోట దుఃఖంబులున్ బాధలున్ దుర్మృతుల్
లేవు ధర్మాత్మ తావారికెల్లన్ నివాసార్హ మాలోకమం
దాధిపత్యంబుతో నొప్పి నీవుండు మెవ్వేళ నీయాజ్ఞకున్ లో
బడంబోని దైత్యావళిం బట్టి నాచక్రమే తెంచి ఖండించు
నచ్చోట లోకేశముఖ్యాళికిన్ లోనుగాకుందువే నెప్పుడున్
నిన్ను రక్షింపుచుందున్ గనన్ వచ్చెదం బ్రేమమీఱన్ భయం
బేమి లేదంచుఁ బద్మాక్షుఁ డీరీతి సంప్రీతి మాధుర్యసారంబులై
పల్కువాక్యంబు లాలించి యానందచేతస్కుఁడై దానవస్వామి
సద్భక్తితాత్పర్య మింపొందఁగా నిట్లనెన్ శ్రీహరీ! యోగు
లున్ మౌనులున్ దేవతానాథులున్ లోకపాలాదులుం బొంద
రానట్టియుష్మత్కృపన్ నన్నుఁ బెంపొందఁగాఁజేసి రక్షించి
తీవాశ్రితత్రాణ బద్ధాదరా! నిన్నుఁ భక్తిం బొడంగాంచి
సేవింపఁగా నాపదల్ గల్గునే? యంచుఁ గీర్తింపఁగా బంధనిర్ము
క్తుఁడై యిందిరాభర్తకున్ మ్రొక్కి వాగ్భర్తకుం దాఁ బ్రణా
మంబు గావించి మారారికిన్ వందనం బిమ్ముగాఁజేసి యంతన్
నిజాత్మీయబంధుద్విజశ్రేష్ఠులం గూడి వేడ్కన్ బలీంద్రుండు
సుస్థానధామంబుకుం జేర గోవింద కారుణ్యసంప్రాప్తుఁడై ధన్యతం

బొంది ప్రహ్లాదభక్తుండు పద్మాక్షుతో నిట్లనెన్ ధాతయున్
నీప్రసాదం బొగిఁ గానఁ డేలక్ష్ములం బొందగా నేరఁ డిట్లెంత
లుం జాలఁగా లేరు పై తేయుఁటా మాకు బ్రహ్మాదిసంపూజితాం
ఘ్రిద్వయస్వామి వైనట్టినీ విస్ఫురణన్ దుర్గపాలుండవై నావు
దేవా! భవత్పాదకంజాతయుగ్మంబు సేవించిగాదే మహై
శ్వర్యదివ్యప్రభావాప్తులై తొల్లి మావారలున్ మించి
రెన్నంగ మే మెంత? దుష్టక్రియాలోలతం గుత్సితస్వాంతు
లైనట్టిమాకున్ భవన్మంగళోద్యత్కృపాదృష్టిచే సత్పదం
బందఁగా మేము మున్నేమిపుణ్యంబులం జేసినామో? మముం
బ్రోచుటల్ చిత్రమయ్యెన్; సమస్తాంతరంగుండవయ్యున్ సమా
లోకనస్వామివయ్యున్ విపక్షంబు సుంతేనియున్ లేక నిష్కా
మభక్తాళికిం గామితార్థప్రదస్వామివై నావు కల్పద్రుమప్రౌఢి;
నిట్లన్న ప్రహ్లాదునిం జూచి మాయావటుం డిట్లు వల్కెన్
శుభంబే సుతా! నీకు నీవారికిన్ నేఁడు నీపౌత్రునిం దోడు
కంబోయి సుస్థానముం జేరి యుండుండుమా నే గదాపాణినై
యెల్లకాలంబుఁ గాపాడుదున్ లెమ్మటన్నన్ మురారాతికిన్
మ్రొక్కి ప్రహ్లాదుఁ డంతన్ బలిం గూడి సర్వాసురశ్రేణితోఁ
దాను ధాత్రీబిలద్వారముం జొచ్చి సుస్థానలోకంబు చేరంగ
నిచ్చో ధరన్ బ్రహ్మవిద్యాజకశ్రేణిమధ్యంబునం గూరుచున్నట్టి
శుక్రున్ విలోకించి (శ్రీ)శుం డిట్లు వాక్రుల్కె యాగంబునం దెట్టి
లోపంబు గాకుండఁ బూర్ణత్వ మొందింపుమన్నన్ ద్విజస్వామి
యుర్వీ సర్వకర్మాధినాథుండవై యజ్ఞరూపుండవై కర్తవై
భోక్తవై యొప్ప నీ వియ్యెడం ప్రవృత్తి నొందఁగ నేలోపముం
గల్గునే? కర్మయోగాళికిన్ దేశకాలార్హసన్మంత్రతంత్రంబు

లన్ నిన్నుఁ బేర్కొన్న లోపంబులు న్యూనవే? మైన నీయాన పాలించుట లేమలుగా దే? హా! యింతకంటెన్ శుభం బేమి టుం గల్గు? నాకంచు దైత్యేంద్రుయాగంబు సంపూర్తిగావించె న య్యాజ్ఞచే బ్రహ్మమాసీంద్రసాహాయ్యుఁడై కావ్యుఁ డారీతిఁ దా వామనుండై బలిస్వామి గైకొన్న త్రైలోక్యసామ్రాజ్య మున్ వజ్రి కిచ్చెం గృపాసాంద్రుఁడై; దక్షభృగ్వాదులున్ శంకరుండుం గుమారుండు దేవర్షి సందోహమున్ దేవతా నీకమున్ ధాతయుం దాను నేకంబుగాఁ బోయి వే తల్లికిన్ గశ్యపబ్రహ్మకున్ మోద మింపొందఁగా లోకభూతాళికిన్ లోకపాలాళికిన్ వల్లభుండై తగన్ వామనుండున్ యశోధర్మ లక్ష్మీసమేతుండునై దేవతా వేదస్వర్గాపవర్గాళికెల్లన్ విభుండై యుపేంద్రాహ్వయుండై ప్రకాశించె నంతన్ విధాత్రుండు దిక్పాలురున్ శుక్రునింగూడి యాకాశయానంబునన్ వామ నున్ స్వర్గలోకంబుకుం దోడుకంబోయి రిట్లీబలాఢ్యుండు దో డౌటచే నింద్రుఁడున్ స్వీయరాజ్యంబుఁ దాఁ బొందఁగల్గెన్ మహాదివ్యశక్తిప్రభాభాసమానుండు దమ్ముండు సేకూరఁగా నన్నకుం గోర్కులం దేమిలోపంబు గల్గున్? ధరన్ గర్భ భారంబుగాఁ బుత్రులం గాంచుకంటెన్ దగన్ బల్లిందుడైన సత్పుత్రుఁ డొక్కండె చాలున్ సురశ్రేణిఁ గప్పారఁగన్నట్టి వేల్పమ్మ కూర్మిం దుదిం గన్న గుబ్జయ్యరీతిన్; సురేంద్రుం డుపేంద్రోరుదోర్వీర్యసంరక్షితం బైన త్రైలోక్యసామ్రాజ్య ముం గ్రమ్మఱం బొందె నంతన్ విధాత్రుండు గౌరీధవుండున్ గుమారుండు దక్షుండు భృగ్వాదులున్ సిద్ధమాసీంద్ర ముఖ్యుల్ విచిత్రోల్లసద్విక్రముం డైనవిష్ణుం బ్రశంసించుచున్

స్వీయలోకంబులం జేరి సౌఖ్యోన్నతిం బొంది కీదివ్యగాథన్
బఠింపన్ సమస్తాఘముల్బాయు శౌరీ! దయాంభోనిధీ!

పరశురామావతారము

వాసుదేవా! మహానుభావా! హరీ! నీవు మున్ హై
హయాధీశుఁ డౌ కార్తవీర్యార్జునుం డొక్కనాఁ డావనంబందు
వేటాడ నేతెంచి తాఁ బెద్దయుంబ్రొద్దు వేటాడి యాయాస
ముం బొంది సైన్యంబుతో క్షుత్పిపాసార్తుఁడై వచ్చి జమదగ్ని
ఋష్యాశ్రమస్థానముం జేరి దండప్రణామంబు గావించి
నిల్చున్న రాజేంద్రు మన్నించి యారాజుకున్ రాజభృత్యా
ళికిం బ్రీతితో హోమధేనుప్రసాదంబుచే నిష్టమృష్టాన్నముల్
చాల నర్పించినం దృప్తిగా మెక్కి కూర్చుండి యాధేనువుం
గోరి యీవైభవం బేల? యైశ్వర్య మేలా? తగన్ ధేనువే
చాలు నీయావునుం బట్టి తెండంచు భృత్యాళి నంపన్ బలో
ద్రిక్తులై వార లాధేనువుం బట్టితే రాజు గొంపోయి మాహి
ష్మతీపట్టణంబున్ వడిం జేరియున్నంతలో భార్గవుం డైనరా
ముండు పిత్రాశ్రమంబుం బ్రవేశించి సంతుష్టిగా నన్నమున్
మెక్కి మాయయ్య వద్దన్న లక్షింపకే ధేనువుం బట్టి కొం
పోవుచున్నాఁడటంచున్ మహాకోపముం బొంది కాలాగ్ని
భంగిన్ గరిశ్రేణిపైఁ బాఱుసింహంబురీతిన్ వెసం గార్తవీర్యా
ర్జునుం దాకఁగా రాముఁ డేగెన్ గుఠారంబు వర్మంబు
కోదండకాండైకముఖ్యాయుధంబుల్ వెలుంగన్ బలోదగ్రుఁ
డై యుగ్రుఁడై చేరి యక్కార్తవీర్యార్జునుం జూచి నిల్చున్నఁ

గాంచెన్ నరాక్షస్థూలకీకోపంబసుం భత్కుటారోగ్రభేమున్
మహోద్దాము రామున్ విలోకించి బాల్యంబునన్ బాడబుం
డయ్యు వైరప్రతీకారమ్ముం గోరి క్షాత్రంబు దీపింప భూపాలు
రీతిన్ రణాటోపము న్మానకే నిల్చియున్నాఁడు విప్రుం డటం
చున్ దయంజూపఁగారాదు మాపట్ల నేదోషమున్ లేదు లెం
డేలసైపన్ ద్విజుం బట్టుకీ కొట్టుడంచున్ బలోపేతులన్ వీరు
లన్ మాయకొల్పంగ వారల్ గజస్యందనారూఢులై కొంద
ఱున్ ఘోటకారూఢులై కొందఱుం గాల్బలంబుం బదే
నుద్ధతాక్షౌహిణుల్ గూడి రా రామునిందా మెదుర్కొన్నవారై
గదా ఖడ్గ చక్ర త్రిశూలాది నానాయుధంబుల్ ప్రయోగించి
నొప్పించినన్ వాని లెక్కింపకే విప్రుఁ డత్యంతరోషోత్కటా
వేశముం బెంచి నేత్రంబులన్ విస్ఫులింగంబులున్ రాలఁగా
మండి యజ్ఞోపవీతంబుఁ జక్కన్ గటిం దోపి ప్రౌఢిన్ గరా
ళించి భాస్వత్కఠోరోద్ధతిం దత్కుఠారంబు సారించి పెన్మా
కలం బొక్కఁడై దూకి యాజిన్ శిరంబుల్ కరంబుల్ గళంబు
ల్పదంబుల్ విజృంభించి ఖండింపుచుం గాయముల్ మధ్యభా
గంబు లూరుల్ రథంబు ల్గజంబుల్ హయంబు ల్పదాతుల్
ధరం గూలఁగా గండ్రగొడ్డంట దున్మాడి వేఱొక్కహస్తంబు
నన్ వింట బాణాళి సంధించి పెన్బాణవర్షంబుచే సైన్యమెల్లన్
మహింగూల్చెఁ దద్రక్తముల్ నేలపై నేరులై పాఱఁగా
భూతబేతాళపైశాచముల్ తండతండంబులై రక్తముల్ గ్రోలు
చున్ మాంసము ల్మెక్కుచుం జాల సంతృప్తిఁ జెందన్ సమి
త్కేళి గావించినం గార్తవీర్యార్జునుం డంత నేనూరుహస్తంబు
లం దన్నిటన్ బాణబాణాసనంబు ల్వడిం దాల్చి వేఱొక్క

యేనూరుహస్తాళిచే వింటు లెక్కించియున్ శాతబాణాళిసం
ధించి యత్యుగ్రతన్ బాణవర్షంబు వర్షింపఁగా రాముఁ డుద్దండ
కోపోద్ధతిం జాప మెక్కించి తీవ్రోగ్రనారాచసంఘంబుచే
రాజు చాపంబులం ద్రుంచి వేఱొక్క బాణాళిచేతం గరంబుల్
సహస్రంబు ఖండించి యంతన్ శిరంబుం గుఠారంబుచేఁ ద్రుం
చినం గార్తవీర్యాగ్రజనుం డీల్గినప్పోళ్ఁ దత్పుత్రకుల్ తద్దయున్
భీతిచే యుద్ధము న్మాని పోవం దగం గోవునుం గ్రేపునున్
భండనోర్వీజయశ్రీధవుం డైన రాముండు వేవేగఁ గొంపోయి
తాఁ దండ్రి కర్పించి సంగ్రామరంగక్రమం బంతయున్ వారికిం
జెప్పినం దండ్రి యత్యంతచింతాపరీతాత్ముఁడై రామునిం
జూచి యిట్లేల హింసావిధానంబు గావించినావయ్య! ధర్మా
త్ముఁడై యొప్పునారాజునుం జంపఁగాఁ బాడియే? పుత్ర!
శాంతిక్షమన్ వీడినన్ సౌఖ్యముం గల్గునే? విప్రునిం జంపినన్
భూపతిం జంపినన్ దోషమం చార్యులుం బల్కినారంచుఁ
జెప్పంగ నాలింపవే? తీర్థయాత్రాపరత్వంబునం బోయి తద్దో
షముం బాపుకొమ్మన్న నేడాదిలో సర్వసత్పుణ్యతీర్థంబులం
గ్రుంకి రాఁగా జలార్థంబుగా నొక్కనాఁ డెంతయున్ రేణుకా
దేవి యాగంగకుం బోయినన్ జాహ్నవీవారిలో నప్సరస్త్రీలు
గంధర్వనాథుండు దోయాటముల్ సేయుచుండంగ వీక్షించు
వేడ్కం బరాధీనచేతస్కయై కొంచె మాలస్యమైనన్ నిజే
శుండు గోపించునంచున్ వడిం దోయము ల్నించి కుంభంబు
మస్తంబునం బూని తా వచ్చుచో హోమకాలంబు మీఱన్
బయఃకుంభమున్ దించి భీతాత్మయై భర్తకున్ మ్రొక్కి
కేల్మోడ్చి నిల్చున్న భార్యన్ మునీంద్రుండు బిట్టల్క వీక్షించి

యాలస్యముం గూర్చి ప్రశ్నింపకే పుత్రులం జూచి మీతల్లినిం
జంపిరం డంచు శాసించె; వా రెల్లరుం దండ్రివాక్యంబు చెల్లిం
పంగా నోడియున్నంత రామా! మదీయాజ్ఞ – నీయన్నలం దల్లి
నిం జంపుమన్నంతనే తండ్రికిన్ రాముఁడున్ మ్రొక్కి యొక్క
డ్గులో నన్నలం దల్లినిం గండ్రగొడ్డంట ఖండించిన న్మెచ్చి
మేలొప్పంగా మస్తకం బూచినం దండ్రినిం జూచి సాష్టాంగ
దండప్రణామంబు గావించి కేల్మోడ్చి యీకూలియున్నట్టి
వారిం బునర్జీవులుంగాఁ గృపంజూడు మన్నం బునర్జీవులం జేసె;
నిల్లేహతంబైనవారిం బునర్జీవులౌనట్టులన్ మన్పంగాఁ దండ్రి
శక్తుండుగాడేని బిత్రాజ్ఞయైనన్ ధరన్ రాముని ట్లాచరింపం
బరుల్ చూడఁగా రాదు; మున్ భీతిచే యుద్ధము న్మాను
నయ్యార్జునాతోన్మద్భవుల్ దండ్రినిం జంపెనే యన్నవైరంబునుం
బూని యా రాముఁడున్ లేనివేళన్ నిరీక్షించి మున్యాశ్రమ
స్థానమం దంతటం గాచియున్నంతలో నొక్కనాఁ డెంతయున్
భక్తితాత్పర్యమొప్పన్ మునీంద్రుండు బాహ్యప్రపంచక్రియా
తీతుఁడై యింద్రియశ్రేణి బంధించి నారాయణధ్యానపారీ
ణుఁడై యోగనిష్ఠాగరిష్ఠాత్ముఁడై హోమశాలం దపోవృత్తిఁ
గూర్చున్నసత్పుణ్యు నా రాజసూనుల్ దగం గ్రమ్మి నోరెత్త
రాకుండఁ గంఠంబునం గ్రుచ్చి వే మస్తముం ద్రుంపఁగా నడ్డ
మేతెంచి యా రేణుకాదేవి దుఃఖింపఁగాఁ దల్లిశోకస్వరం బట్టె
యాలించి యంతన్ వడిన్ జామదగ్న్యుండు నచ్చోటికిన్
వచ్చునాలో నరేంద్రాత్మజు ల్పోయినం గూలియున్నట్టితండ్రి
న్విలోకించి శోకించు సైదోడులం దల్లినిం జూచి యా రాముఁ
డుగ్రంబుగా మీరు దుఃఖింపఁగా వద్దు మాతండ్రి దేహంబు

గాపాడు డేనిప్పుడే పోయి ప్రత్యర్థులం బోరిలోఁ ద్రుంచి
యేతెంతునంచుం గుఠారంబు జళ్పించుచుం బోయి యాజిన్
రిపుశ్రేణికంఠంబులం ద్రుంచి రక్తప్రవాహంబు నిండేరులై
పాఱఁగా రాజులున్ సైన్యముల్ గుట్టలై కూలఁగాఁ జేసి తా
సంతటంబోక ఘోరప్రతీకారముం జేయఁగాఁ బూని ముయ్యే
డుమారుల్ నృపాలావళిం బట్టి ఖండించి లోకంబులో రాజ
శబ్దంబు లేకుండ దూపార్చె; విద్వేషమున్ దీర్పఁగా లేని
పుత్రుండు పుత్రుండె? యారాముఁ డంతన్ శమంతంబునా
నొప్పునప్పంచకంబందు భూపాలరక్తం బొగిం దొమ్మిదొమడ్గు
లుంజేసి సర్వాత్ముఁడౌ దేవుఁడుం దానెయాటం దనుంగూర్చి
యాగంబు గావించియుం బూర్వదిక్ హోతకున్ బ్రహ్మకుఁ
దక్షిణంబం దుపద్రష్టయౌ కశ్యపబ్రహ్మకుం గూర్మితో నుత్త
రోర్విం దగ న్మధ్యభూమిన్ సదస్యాళికిం గొంతభూదానముం
జేసి తా జాహ్నవీతోయగాశిం బృథక్స్నానముం జేసి నిష్క
ల్మషుండై పయోదావళిం బాసి భాసిల్లుచండాంశునింబోలె
దివ్యాప్తుఁ డౌపుత్రుచే లబ్ధకాయస్థుఁడై సత్తపఃప్రౌఢిచేమింట
జమదగ్ని సప్తర్షులందుండెఁ దా సప్తముండై ప్రకాశింపఁగా;
భార్గవుం డైనరాముం డమోఘప్రభావుండు వేదర్షులందుం
బ్రకాశించుఁ బై మన్వకాలంబునందుఁ; మహాశాంతుఁడై సంగ
నిర్ముక్తుఁడై భవ్యుఁడై తా మహేంద్రాద్రియందున్న వాఁ
డొప్పమీఱన్ సురల్ కిన్నరుల్ సిద్ధులుఁ సాధ్యులుం బ్రస్తు
తింపంగ; నీరీతి నార్యుల్ పురాణాదులం జెప్పఁగా వింటి
రామా! సదానందధామా! యశఃకామ! నీవే ధరాభారముం
బాప ముయ్యేడుమారుల్ నృపాంభోధికిం బాడబాగ్నిప్రభన్

వల్లి యేపార్చితౌరా! నమో జామదగ్న్యా! నమో దేవ దేవా! నమోదీనబంధూ! నమోభక్తమందార! మాంపాహి!

రామావతారవము

శ్రీరామనామంబుచే భానువంశంబునం బుట్టి కోదండ పాండిత్య మొప్పం జతుర్వేదవేదాంత వేతృత్వసంపత్తియొప్పన్ ధనుర్వేధపారంగత ఖ్యాతియొప్పంగ గాధేయుయాగంబురక్షిం పఁగా లక్ష్మణుంగూడి యేతన్మునీంద్రోపదేశంబుచేతన్ మహా మంత్రసారోక్తదివ్యాస్త్రము ల్వొంది దుస్తంత్రమాయాగుణో పేత నాతాటకం ద్రుంచి ఋష్యాశ్రమస్థానముం జేరి దుష్టాసు రుండౌ సుబాహున్ విదారించి మాయావి మారీచు నేపార్చి యాగంబు సాంగంబుగాఁ బూర్తిగావించి చట్రాతిసిన్ నాతి గాఁజేసి యంతన్ విదేహోర్విరాట్పట్టణంబుం దగంజేరి యచ్చోట గౌరీశుచాపంబు భంగంబుగావించి వైదేహిఁ బెం డ్లాడి మాతాపితల్ మోదవారాశిఁ దేలాడఁగా మువ్వురుం దమ్ములుం గూర్మిమీఱన్ విదేహక్షమాధీశు పుత్రీత్రయం బున్ వివాహంబులాడన్ మహోత్సాహ మింపొందఁగా భద్ర తూర్యస్వనంబుల్ ధరావ్యోమముల్ నిండసీతాసమేతంబుగా ఛత్రముల్ చామరంబుల్ రథానేకపాశ్వవ్రజంబింపు గుల్కంగ సైన్యంబుతోఁగూడి సాకేతపట్టంబుకుం బోవుచో మార్గమధ్యం బునన్ జామదగ్ని ప్రభ న్మాపి సాకేతముం జేరి యామీఁదటన్ దండ్రియాజ్ఞన్ మహారాజ్యభోగంబులం బాసి సౌమి

త్రితో సీతతోఁ దాపసాకారముల్దాల్చి యాదండకారణ్యముం
జేరి యచ్చో భరద్వాజఋష్యాది మౌనీంద్రులం బ్రోచి యం
తన్ విరాధున్ గబంధున్ ఖరున్ దూషణుం ద్రైశిరుం బెక్కు
దైతేయబృందంబులం దున్మి యాచుప్పనాతిన్ విరూపంబు
గావించినన్ మాయసీతన్ దశాస్యుండు గొంపోవ నన్వేష
ణార్థం బరణ్యంబునం గ్రుమ్మరం గాననోర్వీన్ నిషాదాం
గనన్ బ్రోచి పక్షిప్రభున్ మోక్షమొందించి వాలిం దలం
ద్రుంచి సుగ్రీవునిం గాచి యమ్మారుతిం బంపి సీతాసమా
చారముం జక్క గుర్తించి శాఖామృగశ్రేణులం గూర్చి
వారాశి బంధించి సుగ్రీవనీలాంజనేయాంగదుల్ జాంబవన్ము
ఖ్యులుం దార్క్ష్యతారుల్ నలుండున్ సుషేణుండు ముఖ్యంబు
గాఁ గీశవీరోత్తముల్ గొల్వఁగా నేగి యంభోనిధిం దాటి
లంకావరోధంబు గావించి యక్కుంభకర్ణున్ విరూపాక్షు
ధూమ్రాక్షుఁ గుంభున్ నికుంభాతికాయున్ మహాకాయులన్
మేఘనాదాదిదైతేయవీరావళిం దానవానీకముంజుట్టి పెన్మట్టి
యొక్కండనున్ బోవనీకుండఁ జక్కాడి లంకేశునిన్ రావణుం
జంపి యంతన్ దశాస్యానుజుం దైవభక్తున్ విభీషణుం గృపం
జూచి యవ్వానికిన్ దైత్యరాజ్యాభిషేకంబు గావించి లంకా
పురీరాజ్య మర్పించి దీవించి సీతాసమేతుండవై పుష్పకంబెక్కి
సుగ్రీవనామీరినీలాంగదాదిప్లవంగాన్వయగ్రామణుల్ గొల్వ
బ్రహ్మేశ్వరేంద్రాదిగీర్వాణముఖ్యుల్ ప్రశంసింపఁగా వచ్చి
సాకేతనామ్రాజ్యపట్టాభిషిక్తుండవై శిష్టులం బ్రోచుచున్ దుష్టు
లం దున్మచున్ సాధుభక్తాళికిం గల్పభూజంబవై సత్కృపాంభో
ధివై నీవుమాయానరుం డన్నవిఖ్యాతితో నొప్పవే? పూజలం

బ్రోందవే? దాసులం బ్రోవవే? జానకీప్రాణనాథా! కృపాదృష్టితో మమ్ము రక్షింపవే! రామ! పట్టాభిరామా! సుధీకామ!

కృష్ణావతారము

శ్రీరామ!కృష్ణాభిధానంబుతోఁబుట్టి వ్రేపల్లెలోఁజాలగా బాల కేళీవిలాసంబులం బ్రీతిఁ గ్రీడించి దుష్టాత్ములై నట్టిదై తేయులం బట్టి ఖండించి నందున్ సదానందవారాశిఁ దేలించి కూర్మిన్ యశోదమ్మకున్ బుత్రలీలాసుఖం బిమ్ముగాఁగూర్ప నోయన్న రీతిన్ రసశ్రీలనొల్కించు నెమ్మోముతో వేణుహస్తంబుతోఁ గేకిపింఛంబుతోఁ దేనియల్లారు కెమ్మోవితో నున్నుచెక్కిళ్ళతోఁ బొల్పులంజిమ్ము మేల్పుష్పదామంబుతో మంచికస్తూరి తిల్కంబుతో నందముల్గారు కందోయితోఁ బైఁబడంగోరు శృంగార రూపంబుతో బంగరుం గజ్జియల్ మ్రోయఁగా దండతాయెత్తు లల్లాడఁగా హృద్యచోల్లాస మింపొందఁగా నామె కౌఁగింటిలోదూరి కన్మోయుచున్ ముద్దులం గుల్కుచున్ ముర్పెముల్ గూర్చుచున్ వచ్చియున్ రాని పిన్పల్కులం బల్కుచున్ బాలకేళీవినోదుండవై గోపికాడింభకౌఘంబుతోఁగూడి గోబృందముం గాయుచుం జల్దులన్ మెక్కుచున్ లీలగా వారితోఁ గాలముం బుచ్చుచుండం బరీక్షార్థమై బ్రహ్మవిచ్చేసి గోగోప సంఘంబులన్ వేడ్కఁ గొంపోయి తా నొక్కచో దాచినన్ వెండియున్ గోవులం గోపసంతానమున్ వేఱునిర్మించి యున్నింటఁదానై మెలంగన్ విలోకించిపద్మోద్భవుం డాత్మలో విస్మయం బంది సత్యంబు గుర్తించి వేవేగ గోగోపసంఘంబులం దెచ్చి హేపద్మనాభా! రమాధీశ! యుష్మత్ప్రభావంబు నెంచంగ నే

నెంతవాఁడన్ మదీయాపరాధంబు మన్నింపు మంచుం గడున్
సన్నుతుల్సేయుచుంబోయె; వేఱొక్క నాఁడింద్రుఁ డేతెంచి
కిన్కన్ శిలావర్ష మొక్కుమ్మడిం బెల్లు వర్షింపఁగా గోవులున్
గోపగోపీజనౌఘంబులుఁ భీతిచే నిల్వఁగా లేక గోవింద! కృష్ణా!
మముం బ్రోవుమన్నన్ దయాదృష్టి వీక్షించి నిర్భీతులై యుండు
డంచుం బ్రబోధించి గోవర్ధనంబెత్తి ఛత్రంబుగాఁ బట్టి గోగోప
గోపీజనానీకముం బ్రోవఁగా నోడి సుత్రాముఁడున్ వంద
నంబుల్ దగంజేసి ప్రార్థింపుచున్ నాకముంజేరె నంతన్ జగ
త్కంటకుండై హ్రదస్థాయియై భూతకోటిన్ మహాబాధలం
బెట్టు కాళింగునింబట్టినాల్కల్వేసందోడి భోగంబులం ద్రొక్కి
నొవ్వంగమర్దించి గర్వంబడంగించి ప్రేమన్ జనానీకముంగావవే
భక్తరత్నామణీ! యొక్కనాఁడింపెలర్పంగ బృందాటవిన్ వేణు
నాదానుమోదంబుఁ జేకూర్చి లీలావినోదంబులం దేల్చి గోపీ
వధూటీమనోహారివై రాసలీలావిశేషంబులన్ వారలందృప్తులం
జేసి యంతన్ సుధీసాధువిద్వేషియైనట్టి కంసున్ హతుంజేసి
తద్బంధులైనట్టి దుష్టాసురవ్రాతమున్ సంగరోర్విన్విదారించి
శిష్టాత్ములైనట్టి యా దేవకీదేవికిన్ భర్తకున్ హృత్ప్రమోదంబు
గావించి యామీఁదటన్ వారలన్ ధన్యులం జేయవే? యాద
వాంభోధిచంద్రుండవై మారకోటీ జగన్మోహనాకారమున్
జెల్వమీఱంగ శ్రీరుక్మిణీసత్యభామాదిభార్యల్ పదార్వేల గోపీ
జనంబుల్ ప్రియంబార నీతోడ నెల్లప్పుడుం గూడియాడన్
మహానందసంధాయివై ద్వారకావాసివై సర్వసౌభాగ్యసంప
న్నతన్ సంతతాఖండ లైశ్వర్య సంపూర్ణ కాముండవై పాండవే
యైక పక్షుండవై పార్థసూతుండవై శ్రీకురుక్షేత్రసంగ్రామ

రంగస్థలంబందు గీతాప్రబోధంబు గావించి యాధార్తరాష్ట్రిల్ శతంబున్ మహాయోధులైనట్టి గాంగేయ రాధేయ ద్రోణాభిమన్యాది వీరావళిన్ సంగరశ్రేణి నన్యోన్య వైరానుబంధంబులన్ రూపుమాయించి నీభక్తులైనట్టి కౌంతేయులం బ్రోచి యామీఁద నయ్యాదవానీకమెల్లన్ విరోధించి యన్యోన్య వైరంబులంబెంచి కోపోద్ధతిన్ నాశమైపోవఁగాఁజేసి భూభారముంబాపి వైకుంఠముంజేరి లక్ష్మీసమేతుండవై శేషతల్పుండవై యాదివిష్ణుండవై యొప్పితోరా! విపద్ధార! సద్భక్తమందార! న న్నేలుకోరా! నిరాకార! దామోదరా! సచ్చిదానందమూర్తీ! లసద్దివ్యకీర్తీ! నమస్తే నమస్తే! హరీ!

బుద్ధావతారము

తొల్లి యాత్రైపురీదైత్యనాథుల్ విరోధంబుచే శక్రముఖ్యామరాళిన్ విపద్వారిధిఁ ముంచినం దాళలేకే వెసఁ వెండికొండింటి ముక్కంటినింగూర్చి ప్రార్థింపుచున్ వచ్చి యద్దేవు నీక్షించి దండప్రణామంబులంజేసి కేల్మోడ్చి దేవాదిదేవా! మహాద్యత్ప్రభావా! శివా! త్రైపురీదానవుల్ సత్వసంపన్నులై మమ్ము బాధించుచున్నారు ప్రత్యర్థులన్ ద్రుంచి దీనార్తులన్ మమ్ము రక్షింపుమంచున్ మహాస్తోత్రముల్ సేయఁగా శంకరుండుం గటాక్షించి కోదండమెక్కించి బాణంబు సంధించి మంత్రించి వేయన్ మహా పావకజ్వాలలం గ్రక్కుచుం బెక్కుబాణంబులై తాఁకినన్ రక్కసుల్ స్రుక్కి పెన్గుప్పలైకూల వీక్షించి తోడ్తో మయుం డందఱన్ సిద్ధసారంబుచేతన్ బునర్జీవు

లం జేసినం జూచి మారారి చింతింపఁగా నయ్యేడం బంకజాక్షుండు మాయావిలాసంబుతో ధేనువై బ్రహ్మ వత్సంబునై వెంటరా దైత్యసంఘంబు విభ్రాంతితోఁ జూడఁగా గూపముం జొచ్చి యాసిద్ధసారంబునుం గ్రోలి నిశ్శేషముంజేసిబుద్ధాకృతిం దాల్చి దైతేయపత్నీవ్రతం బెల్ల భంగంబు గావించి కామారి ఘోరోగ్రబాణానల జ్వాలచేఁ దత్పురంబుల్ త్రయం బుఁ దహింపించి దైతేయులంగూల్చి సర్వంబు నిర్మూలముం జేసి యింద్రాది గీర్వాణయక్షోరగుల్ సిద్ధసాధ్యాదులున్ దేవతాభామినుల్ దివ్యభేరీమృదంగధ్వనుల్ సేయఁగా బూలు వర్షింపఁగా మౌనిబృందంబు లింపొంది హర్షింపఁగా నప్పురారిం బ్రశంసించుచున్ సర్వలోకంబులుఁ సంతసశ్రీలఁ దేలించి రక్షించినా వౌర! బుద్ధావతారా! మహాదోషదూరా! శుభాకార! గోవర్ధనోద్ధార! వీరా! మహోదార! మాంపాహి!

కల్క్యవతారము

కృష్ణా! కలి ప్రత్యగాంతంబునందున్ జగత్కంటకోద్వృత్తి దుర్వృత్తికారాతిఘముల్ వర్ణవృత్తంబులన్ సంకరం బాచరింపఁ మనుష్యుల్ స్వధర్మాశ్రమాచారము ల్దప్పి యన్యాయవృత్తిఁ మహాదోషభూయిష్ఠులైనన్ ధరాదేవి తద్భారముం దాల్పలేకున్న సత్కల్కిరూపంబుచే నుల్లస ద్వాజిపై నెక్కి శాతాసి చేఁబూని దుష్టాత్ములంబట్టి ఖండించి వర్ణాశ్రమాచారముల్ చక్కగా నిల్పి పూర్వప్రకారంబునన్ సత్యశౌచ క్రియానీకముం బ్రోచి రక్షింపవే లోకమున్ గల్కిరూపా!

సదా సచ్చిదానందరూపా! మహోద్యత్ప్రతాపా! త్రిలోకైక భూపా! నమోరామ! భద్రాద్రిధామా! లసద్దివ్యనామా! మహాసద్గుణస్తోమ! సీతాభిరామా! పరంధామ! నీకుగ్ సుమాల్యంబుగా నీదశాకార సత్కీర్తనం బియ్యెడం బ్రీతి నానేర్చిన ట్లొప్పుగాఁ గూర్చి యీదండకం బేను గావించితిగ్ భక్తితో నీకె యర్పించితిన్ నేఁడుగ్రైకొమ్మభీష్టార్థసౌఖ్యంబు మాకిమ్ము నిత్యమ్ము శ్రీశేషయాచార్య కారుణ్యవిస్ఫూర్తి చేతన్ సదా మీరుదాసుండ నీభక్తుఁడన్ నన్ను నీసత్కృపా పాంగదృష్టిగ్ విలోకించి రక్షింపవే రావణారీ! సరోజాక్ష! లక్ష్మీశ! మాంపాహి! పాహీ! మురారీ! హరీ! వాసుదేవా! భవత్పాదసేవాభిలాషైకచిత్తుండ నిన్నే శరణ్యంబుగా నమ్మి యున్నాఁడ! నాదోషముల్ వాపి రక్షింపవే రామచంద్రా! లసత్కీర్తిసాంద్రా! స్తుతాజామరేంద్రా! దయాళూ! నమస్తే నమస్తే నమస్తే నమః॥

సంపూర్ణము

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

శ్రీ శేషగురు శతకము

ఓమ్

శ్రీ శేషగురు శతకము

కందపద్యములు

శ్రీమదఖండ నిరీహా ని
రామయ సంవిత్స్వయం వి - రాజిత మగుశ్రీ
రామపరతత్త్వగోచర!
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧

నిర్మల నిత్య నిరంజన
నిర్మథ్యాంతాదిమూర్తి - నిర్విషయజ్యో
తిర్మయ పావనకరుణా
శీర్మహదుక్తిప్రచర్య - శేషాచార్యా! ౨

నీమహనీయ దయారస
మేమాత్రము లేకయున్న - నిల వివరింపన్
మామక భవహర మగునే?
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! 3

భూమి జలాగ్ని సమీర
వ్యోమాతీత స్వయం స - ముజ్జ్వలిత పరం
ధామ నిజతత్త్వగోచర!
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౪

ఓమితి బ్రహ్మంబు శ్రుతి
ప్రామాణ్యం బమరనాది – ప్రణవంబున నే
యీమాతృకత్రయ మొదవె
శ్రీమద్గురువర్య ! జమిలి – శేషాచార్యా! ౫

మీరి యకార ముకార మ
కారంబులు గల్గి యంద – కారంబున నం
భోరుహ గర్భుం డొదవెను
శ్రీరమ్యం బమర జమిలి – శేషాచార్యా! ౬

తామరసభవుఁడు విశ్వ
స్తోమంబు సృజించుఁ దార – జోగుణయుతుఁడై
యేమఱక సంతతంబును
శ్రీమద్గురువర్య ! జమిలి – శేషాచార్యా ! ౭

దామోదరుం డుకారము
చేమఱి పొడమియును బ్రోచ – శేషజగతిఁ దా
నాముకొని సత్వగుణమున
శ్రీమద్గురువర్య ! జమిలి – శేషాచార్యా ! ౮

వ్యోమకచుండు మకారము
చే మానక పుట్టి విశ్వ – శిక్ష యొనర్చున్
దామసగుణ సంయుతుఁడై
శ్రీమద్గురువర్య ! జమిలి – శేషాచార్యా! ౯

ఈ మాతృకత్రయంబున
కీ మూర్తిత్రితయమునకు – నీ త్రిగుణములం
దేమిట నంటక వెలిఁగెదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౧౦

తామరసభవుఁడ వీవే
తామరసాక్షుండ వీవె – తత్త్వము నీవే
వ్యోమకచుండవు నీవే
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౧౧

మామక దోషానేక ప
యోము క్సంఘాతములకు – నుగ్రం బగుజం
ఝామారుత మగు దీవును
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౧౨

భ్రామిక నెట్టను గాలము
నా మీనము మ్రింగి వెడల – న ట్లఖిలజనుల్
వ్యామోహమునను జిక్కిరి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౧౩

ఆముకొనెడు నజ్ఞానత
మోమయ దుర్ధ్వాంతపటల – మోచన మగుచు
ద్యోమమణివన వెలింగెదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౧౪

కామా ద్యరిషడ్వర్గము
నేమాత్రంబైన గెల్చు - నెఱుక గలరే
నీమహిమఁ దెలియ నేర్తురు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౫

వ్యోమప్రభంజనాగ్ని
వ్యోమత్క్ష్మాభూతరాశి - యొక్కొక్కటైదై
తా మించె నిరువదైదుగ
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౬

నేమమునఁ బంచవింశతి
యే మహితస్థూలమై ర - హింపఁగఁ గాయ
స్తోమముల నంట కలరుదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౭

ఆమిక నింద్రియదశకము
తో మారుతపంచకంబు - తో ధీమనముల్
స్తోమింప సూక్ష్మతనువున
శ్రీమించిన దేశికార్య! శేషాచార్యా! ౧౮

భూమిన్ సూక్ష్మస్థూలము
యామల భవకారణంబు - నై కారణకా
యామోఘమై వెలింగెదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౯

ఈ మూఁడు దేహములకుం
బ్రామి మహాకారణాంగ – బద్ధుఁడ వగుచున్
ధామముగ సం దజస్రము
శ్రీమించి చెలంగు దార ! శేషాచార్యా ! ౨౦

ఆ ముమ్మనులకు నికా
శామల మగు విశ్వతైజ – సప్రాజ్ఞులకున్
సేమమున వెల్గుచుందువు
శ్రీమద్గురువర్య ! జమిలి – శేషాచార్యా ! ౨౧

తన్మాత్రసంచయంబు మ
నోన్మనులకు మించియున్న మ – హోజ్జ్వలమై సం
విన్మాత్రగన్ వెలింగెదు
చిన్మోదావార్య ! జమిలి – శేషాచార్యా ! ౨౨

అతుల విరాడ్వపువు హిర
ణ్యాతనువు నవ్యాకృతాంగ – మామీఁద సర్వా
త్మ్రతను వజాండాకృతి రం
జితమై వెల్గుదువు జమిలి – శేషాచార్యా ! ౨౩

దీమసమున జీవేశ్వర
నామాష్టశరీరమై త – నర్చుచు ఘనచి
ద్ధామానందత నొప్పెదు
శ్రీమద్గురువర్య ; జమిలి – శేషాచార్యా ! ౨౪

భూమిన్ బిండాజాండము
లేమఱకను లోఁబడఁ జే ర - క్షించి వెలుఁగు పూ
ర్ణామల నిత్య నిరంజన!
శ్రీమద్గురు వర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౨౧

సామామ్నాయోపనిష
త్స్తోమముఖ్యార్థైకసార - పరతత్త్వ పరం
ధామ మహోజ్జ్యోతిర్మయ!
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౨౬

ఈ మాయామయ భువన
స్తోమంబుల కంట కెపుడు - సురుచిర మగు ప్ర
జ్ఞా మాత్రుఁడవై వెలిఁగెదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౨౭

శ్యామలఘన మధ్యస్థం
బై మెఱయు పసిండితీవ - యన విద్యుల్లే
ఖామధ్యమున వెలింగెదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౨౮

ధీమతముగాఁ ద్రిజగదభి
రామంబుగ నొప్పు నంత - రంగపరాత్మా
రామ పరమామృతప్రద!
శ్రీమద్గురు వర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౨౯

తా మిగుల నినాదశ్రవ
ణామోద విలీన మగుచు – నా హరిణంబుఁ
భూమి నశించినగతి యగు
శ్రీమద్గురువర్య జమిలి – శేషాచార్యా! ౩౦

సామజము స్పర్శసౌఖ్యముఁ
గామించియు గోతఁ గూలు – గతి నైహికసౌ
ఖ్యామోదరతుఁడఁ బ్రోవుము
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౩౧

ప్రేమించి రూపలక్ష్యము
చే మగ్నం బగుచు లయముఁ – జెందు మనంబునన్
దా మిడుత శిఖం బడుగతి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౩౨

ఏపోప నట్టిజిహ్వా
చాపల్యముచేత మీను – చచ్చినగతి నీ
ప్రాపంచికభోగంబుల
చేపడితిని నన్నుఁ బ్రోవు – శేషాచార్యా! ౩౩

ఆమోదలీనమై భ్రమ
చే మధుపము గర్వమున వ – సించి నిశీథిఁ
దామరసమున నశించెను
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౩౪

ఈమహిఁ నైదింద్రియముల
చే మడిసెను నొక్కటొకటి - చే నోం డొందున్
మైమఱచి జంతుచయములు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! 3౫

భూముద్రాధారం బను
తామరయు చతుర్దళాన్వి - తము వశషసలన్
ధామమునఁ దనరు గణపతి
శ్రీమద్గురువర్య జమిలి - శేషాచార్యా! 3౬

అనువుగ స్వాధిష్ఠానం
బను షడ్దళసుమము బభమ - యరలన్ వెలయన్
వనతల మగు వనజము నిం
చినయజుఁ డచ్చట విభుండు - శేషాచార్యా! 3౭

ఆమణిపూరక మనఁదగు
తామరసము దశదళాన్వి - తం బగుఁ దేజో
ధామమున శౌరి విభుఁ డన
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! 3౮

తదనాహతపంకేజ
చ్ఛదనద్వాదశముచేఁ బ్ర - శస్తానిలమున్
సదనముగా భవుఁ డలరున్
జిదచిత్తత్వజ్ఞ! జమిలి - శేషాచార్యా! 3౯

ఆమీఁద విశుద్ధం బను
తామరసము షోడశచ్ఛ - ద యుతము; తలమున్
వ్యోమము; జీవుఁడు విభుఁ డగు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౪౦

భ్రూమధ్యంబున నాజ్ఞే
యామలచక్రంబు ద్విచ్ఛ - దాన్విత మగుఁ ద
త్సీమపరమాత్మ వీవే
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౪౧

క్షేమకరసహస్రచ్ఛద
తామరసము ప్రజ్వరిల్లఁ - దగ నడుమఁ బరం
ధాముఁడ వగు గురుమూ ర్తివి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౪౨

ఈ మహనీయుల సత్పద
తామరసములఁ మనోజ్ఞ - దళపుంజముచే
నేమఱక పూజ చేసెద
శ్రీసద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౪౩

సోమదివాకరనాడుల
కామధ్య సుషుమ్న నాడి - కగ్రంబునఁ జి
ద్వ్యోమానందపరుండవు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౪౪

ఆ ముద్యోటికినడుమఁ ద్ర
యీమండలమునకు మించి - యేకంబై చి
ద్వ్యోమాకృతిచే వెల్గెదు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౫

నామాకృతిగుణసహితం
బై మాయాతీతమై ని - రంజనమై ప్ర
జ్ఞామాత్రము శేషింతువు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౬

భ్రూమధ్యోదయగిరిఁ బ్ర
జ్ఞామిహిరుఁడు మించి వెలుఁగుఁ - గాన సవిద్యా
యామిని వెంటనె తొలఁగును
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౭

వామదిశ నిడానాడిక
సోముని జాహ్నవినిఁ గూడి - సురుచిరలీలన్
దా మెలఁగు ఘ్రాణబిలమున
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౮

నేమమునం బింగళయున్
ద్యోమణి యమునాస్రవంతి - తో దక్షిణనా
సామార్గమునఁ జరించును
శ్రీమద్గురువర్య? జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౯

ద్వైమధ్యమున సుషుమ్నయు
ధూమధ్వజ భారతీన – దులఁ దాఁ కెసఁగన్
శ్రీమూర్తి వెల్గుచుందువు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౫౦

తామరసా ప్తానల హిమ
ధామస్థానంబులకు ని – ధానం బగుచి
త్ప్భామాతీతపరాత్మవు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౫౧

కామాది వికారంబులు
స్తోమంబై మానసమునఁ – దులదూఁగఁగ ని
న్నే మాడ్కిఁ బ్రశంసింతును
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౫౨

వ్యోమమణి సమ స్తరస
స్తోమంబులఁ బీల్చి విగత – దోషుం డగున
ట్లీమహి నార్యు లలరుదురు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౫౩

ఆ ముయ్యేటికి నడుమను
హేమరచితహర్మ్యమున ర – హిన్ వెలయు మరు
ద్భామినిఁ గూడి సుఖింతువు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౫౪

దీమసమున నాదపృష
ద్ధామంబుల మించి సర్వ - దా కన దాత్మా
రామునితో నొక్కటైతివి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౫౫

పామరుఁడ జడుఁడ మూఢుఁడ
దామసుఁడను దుష్టచిత్త - తాత్పర్యుఁడ న
న్నే మాడ్కిఁ గటాక్షింతువో?
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౫౬

వ్యోమాది భూతపంచక
మీమహి జంతువ్రజంబు - నీవిశ్వంబున్
నీమాయవలనఁ బొడమెను
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౫౭

హేమము సకలాభరణ
స్తోమం బైనట్లు సర్వ - తోముఖ! నీవే
భూమి సమస్తము నైతివి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౫౮

కామవికారగుణాకృతు
లేమియు లే వరయ నీకు - నీవు ప్రపంచ
స్వామివి శ్రుతిగోచరుఁడవు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౫౯

క్షేమ మలర శిష్యజన
స్తోమములకు స్వస్వరూపు - చూపుటకై లీ
లామర్త్యుఁడవై తోఁచితి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౦

నా మానసకమలంబున
నీమహనీయోపదేశ - నిర్మలతత్వం
బేమఱక సంస్తుతించెద
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౧

నీమహనీయ దయారస
మేమాత్రము లేకయున్న - నిల మే లగునో
కో? మముబోటి చెనటులకు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౨

కామాదిరిపుల గెల్వఁగ
నీమంత్రార్థప్రభావ - నిశితాసి మన
స్తామరసంబునఁ బూనితి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౩

ఓమిత్యేకాక్షర మని
ఓమాపోజ్యోతి యని స - దుక్తి మహావా
క్యామలతత్వమయుండవు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౪

ఆ మున్నీటికి మధ్యను
హేమరచితసౌధమున ర - హిం వెలుఁగు చిదా
త్మామృతకన్యాయుతుఁడవు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౫

సామామ్నా యోపనిష
ద్దామప్రకటిత పదార్థ - తత్త్వమసి ప్ర
జ్ఞామాత్రా సత్పరాత్మవు
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౬

భీమ మగు నవిద్యావన
సీమన్ విహరింపుచున్న - సింహం బగుదు
స్తామసమును ఖండించితి
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౭

అనువొందు పంచవింశతి
కిని వేత్తై వెలుఁగునట్టి - కేవల సచ్చి
ద్ఘనమోదము నా కొనగూ
ర్చినసద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౬౮

కోమరుగ జ్ఞానము ధీచి
త్తమనోహంకృతిచయంబు - దగ నంబరజా
తములకు నాస్పదమై మిం
చి మహత్తైతగు చిదాత్మ - శేషాచార్యా!

జ్ఞానహృదయధీమతులును
మానుగ హంకృతియు భ్రుకుటి – మధ్యము చే వ
క్షోనాభిగళాస్యంబుల
చే నెఱి వర్తించువంద్రు – శేషాచార్యా! ౭౦

లలితప్రాణాపానం
బులు వ్యానోదానములును – బొసఁగ సమానం
బిల ననిలపంచకం బనఁ
జెలఁగు చిదానందచర్య! శేషాచార్యా! ౭౧

హృదయము ప్రాణ మపానము
గుదమును వ్యానంబు తనువు – కొలుపు నుదానం
బు దనరు గళమున విహరిం
చెదియె సమానంబు నాభి – శేషాచార్యా! ౭౨

తనరఁ ద్వక్కర్ణవిలో
చనరసనఘ్రాణములు వి – చారింప హుతా
శనపంచక మని భాగిం
చినసద్గురువర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౭౩

వినదము స్పర్శయు రూపం
బును రసమున్ గంధముఁ స – ముజ్జ్వలముగ జీ
వనపంచక మని యెఱిఁగిం
చిన దేశికవర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౭౪

ఇరవుగ వాక్కును బదములుఁ
గరములు గుదగుహ్యములును - ఘనతర మగుగ
హ్వారిపంచక మని తెల్పిన
చిరతోషావార్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౫

ఈపంచీకృతవిశ్వము
లోపల వెలుపలను నిండి - లోపము లేకే
దీపించు సుధీహృన్ని
క్షేప చిదానందవర్య - శేషాచార్యా! ౭౬

కుండలి భేదించి వియ
న్మండలమును మించి బ్రహ్మ - మయుఁడవునై బ్ర
హ్మాండము నిండినప్రకృతిని
జెండినగురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౭

కుడియెడమల విహరించెడు
నిడయును బింగళయు నాఁగ - నిరుమార్గములన్
నడచు కరువలియు నిల్కడ
చెడనిదె గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౮

ఆరెంటికి మధ్యస్థం
బై రంజిల్లెడి సుషుమ్న - యనుత్రోవ బయ
ల్దేరి చిదంబరసీమను
జేరినగురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౭౯

సారసషట్కాంబునకున్
మీరి సహస్రదళములను - మెఱయు ఘనసహ
స్రారాబ్జపీఠమున ద్యుతి
చే రాజిల్లెడిచిదాత్మ - శేషాచార్యా! ౮౦

నాదపృషత్కళకు న
త్యాదరముగ వెలయు ముక్తి - తామరసాక్షిన్
మోదమునఁ గూడియుంటివి
శ్రీద చిదానందచర్య! శేషాచార్యా! ౮౧

విమలంబై దివ్య మచిం
త్యము సత్యము నిర్వికార - తత్వంబై త
త్వమసి సదర్థంబై మిం
చి మహాత్పర మైతి వీర! శేషాచార్యా! ౮౨

పంచవిధకోశములకుఁ
బంచమహాభూతకప్ర - పంచంబునకుఁ
మించి పరిపూర్ణమై భా
సించు పరాత్మైక్యభావ! శేషాచార్యా! ౮౩

పంచశరీరంబులకున్
బంచావస్థలకు మించి - ప్రజ్వలమై శ్రీ
మించి నిరామయమై శే
షించినగురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౮౪

పంచక్రియశక్తులకును
బంచనభంబులకుఁ గర్తృ - పంచకమునకున్
మించి సుముక్తులపై భా
సించినగురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౮౫

నడ నుడి భావము లందున
విడువక యొకరీతిఁ జను వి- వేకులకుం జొ
ప్పడుఁగాక మోక్షమార్గము
చెడువారికి లభ్యమగునె? శేషాచార్యా! ౮౬

ఎనుబదినాలుగులక్షల
జననంబులలోన మనుజ - జన్మము గడుమే
లని యెఱిఁగినందుకుఁ దరిం
చినవాఁడే మర్త్యుఁ డార్య! శేషాచార్యా! ౮౭

మానవజన్మము దొలఁగిన
దీనత నేజన్మ మెత్తి - తికమకపడునో?
ధీనిధివై యిపుడే నీ
చే నియతిం జెందవలయు - శేషాచార్యా! ౮౮

ఏమార్గము భావించిన
నీమార్గము దప్ప బోదు - నెఱి ముక్తికిఁ బ్ర
జ్ఞామార్గము నినుఁ గాంచగఁ
శ్రీమద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౮౯

ఈమ ర్త్యకోటిలోపల
నీమహిమను దెలియకున్న - నిర్మలుఁడగునా?
కామాదులు విడఁజాలవు
శ్రీమద్గురువర్య జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౦

ద్యోమణియుఁ బయస్కుంభ
స్తోమంబున బహువిధాలఁ - దోఁచినభంగిన్
భూమి సమస్తోపాధుల
సీమల నొప్పారుచుందు - శేషాచార్యా! ౯౧

కలశ విభిన్నంబైనను
గలశ గతార్కుఁడు నిజార్కుఁ - గలిసినభంగిన్
దలఁపం జిదాత్మయగు తాఁ
జెలువొందుఁ బరాత్మ యగుచు - శేషాచార్యా! ౯౨

ఒనర నిరాకారంబున
మొనసి చరాచరము గల్గి - మొత్తంబై వా
ర్ధిని వీచు లటుల నెలయిం
చినసద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౩

ఘనతంతుపం క్తి పటమై
తనరు క్రియఁ సర్వభూత - తతిద్వైన పిఱుం
దను విశ్వమై ప్రకాశిం
చినసద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౪

వనము తరంగము లైనటు
కనకము బహుభూషణప్ర - కారం బగు తె
న్నన నీవిశ్వాకృతిఁ దా
ల్చిన దేశికవర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౫

హారికిన్ వ్యతిరిక్తము లే
దరయఁగ సర్వంబు కేవ - లాత్మ యగు పరా
త్పరుఁడని యెఱిఁగించితి సు
స్థిరతోషావార్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౬

ఆకసమున నీలంబు వి
లోకింపఁగఁ దోచె భ్రాంతి - లోఁగొంటను వి
శ్వాకృతిగాఁ దోచితి సు
శ్రీకర! గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౭

ఒగి రజ్జువందు నురగము
మృగతృష్ణికలను జలంబు - మిక్కిలి శశిశ్శృం
గ గతిఁ బ్రపంచము దోచెను
జిగిమీఱ సదార్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౯౮

కలలోఁ జిత్రంబులు సం
కులమై చూపట్టి మేలు - కొనఁ గల్లగున
ట్లలరు జగద్విషయంబులు
చెలువంబులు వట్టిభ్రమలు - శేషాచార్యా! ౯౯

లేని నభోనీలంబులు
బూని సమీక్షింప లేక - పోయినరీతిన్
దా నచలబ్రహ్మం బగు
శ్రీనిగమాంతప్రచర్య! శేషాచార్యా! ౧౦౦

ఉరగభ్రాంతి దొలంగిన
వఱి రజ్జువు రజ్జువైన - మాడ్కి జగద్భ్రాం
తి రహితమే బ్రహ్మం బగు
చిరసౌఖ్యానందవర్య! శేషాచార్యా! ౧౦౧

ఘన కుంభ తటాకాఖ్యము
లను ద్రోసినఁ దద్గతాంబు - లక్ష్యం బేకం
బని జీవేశుల నటు లర
సిన నేకబ్రహ్మ మంద్రు - శేషాచార్యా! ౧౦౨

కలశ గృహావరణంబుల
నిలిచినగగనంబు తుదకు - నిజ మొక్కటి య
ట్టుల జీవపరైక్యంబై
చెలఁగిన నేకత్వ మమరు - శేషాచార్యా! ౧౦3

జీవేశోపాధిద్వయ
మీ విట్లు నిరాకరింప - నిటు సద్బ్రహ్మం
బై వెలయు ననుచుఁ దెలిపితి
సేవితబుధవర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౦౪

వృష్టికి శీతల మనక య
రిష్టోష్ణములకు రవంత - ప్రిదులక యెపుడే
కష్టము నొందక యచలత
శిష్టత నలరారినావు - శేషాచార్యా! ౧౦౫

పలుకదు పలుకుల నంటదు
నలఁగదు మఱి లేశమైన - నానాగతులన్
వెలుఁగొందు బట్టబయలై
చెలువుగ గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౦౬

జననమరణాద్యవస్థల
ననిశంబు నెఱుంగరాని - యవ్యయమార్గం
బును జూపి యచల మొందిం
చినసద్గురువర్య! జమిలి - శేషాచార్యా! ౧౦౭

అదరదు బెదరదు ముదురదు
గదురదు మఱి యెందుకైనఁ - గలఁతపడదు తాఁ
బదరదు బయలుకు బయలై
చెదర దని వచించినావు - శేషాచార్యా! ౧౦౮

అలుగదు కలఁగదు మెలఁగదు
మలఁగదు మఱి దేనిచేత - మఱుఁగుపడదు కే
వలపరిపూర్ణ మనలమై
చెలువొందు నటంటి వౌర! శేషాచార్యా! ౧౦౯

పుట్టదు మహదాదులవలె
గిట్టదు మఱి యెన్నటికిని – గీడున్ మేలున్
బట్టదు మూలప్రకృతి యను
చెట్టుకు మే ల్పట్టుగొమ్మ – శేషాచార్యా! ౧౧౦

బాగుగ నిది విని చదివిన
నాగమతత్త్వజ్ఞులను జి – రాయుశ్శ్రీన్చి
ద్భోగసుఖాత్ములఁ జేయును
శ్రీ గురుదేవ స్తవంబు – శేషాచార్యా! ౧౧౧

ఈ గురుశతకము నీదు కృ
పాగరిమ రచించినాఁడఁ – బరసౌఖ్యాపే
క్షాగరిమఁ బీరుదాసుఁడ
శ్రీగురుకులవర్య! జమిలి – శేషాచార్యా! ౧౧౨

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

* *
*

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

నమశ్శివాయ గేయము

ఓమ్

నమశ్శివాయగేయము

ధ్యానశ్లోకములు

నమామి గోరాడ్గమనం సదాశివం
భజామి బాలేందుకిరీటశోభితమ్
వదామి పంచాక్షరమంత్ర మద్భుతం
కరోమి గంగాధరపాదపూజనమ్.

వందే శంకర మానందం
వందేహం విశ్వరూపకమ్
వందే గిరీశ మద్వైతం
వందేహం సత్వరేశ్వరమ్. -

(శ్రీ)పార్వతీవల్లభా – సంవిత్స్వ –
రూప! మాయిక! దుర్లభా!
పాపాబ్జవనమదేభా – మోక్షప్ర –
దీపకర! నమశ్శివాయ. ౧

నీపాదకమలసేవ – చే మన –
స్తాపములు చల్లారును
కాపాడి రక్షింపవే – భవదీయ –
కరుణచే నమశ్శివాయ. ౨

శరణు పరమేశ్వరాయా! - రుద్రాయ -
శరణు విశ్వేశ్వరాయా!
శరణు భద్రప్రదాయా! - కావవే -
శరణంటి నమశ్శివాయ. 3

త్వన్నామ పంచాక్షరీ - మంత్రంబుఁ -
దవిలి పఠియించువారీ
భవపాశములఁ జిక్కకే - మోక్షంబుఁ -
బడయుదురు నమశ్శివాయ. ౪

పలుపాతకములఁ జేసి - నరకబా -
ధల నొందికుందనేల?
తలఁప నీచరణసేవం - జేసి ని -
ర్మలుఁ డగును నమశ్శివాయ. ౫

నిరతమును సత్కర్మము - లొనరింప -
నెఱుఁగ శివభక్తజనుల
పరిచర్యసేయ నెఱుఁగ - మన్నింపు -
మరలేక నమశ్శివాయ. ౬

సరసత్వ మెద లేకయే - రసనచే -
విరసోక్తు లాడుచుందున్
గిరిశ! నీనామ మెప్పుడు - నాయందుఁ -
గీల్కొల్పు నమశ్శివాయ. ౭

ఎందునఁ దిరంబులేకే - యీజన్మ -
మొందితి నిరర్థముగను
మందె మేలంబు నుడిపి - నీభక్తిఁ -
బొందింపు నమశ్శివాయ. ౮

ఉదయించినది యాదిగా - నీమీఁదో -
న్మదవృత్తి మెలఁగు నేను
మదనారి! నిన్నుఁ దలఁప - లేనైతి -
మదిలోన నమశ్శివాయ. ౯

కుజనసంగతిచేతను - నీపాద -
భజన మించుక లేకయే
వృజిన మార్జించునట్లు - సేయ కో -
విశ్వేశ! నమశ్శివాయ. ౧౦

వినఁ గోరు వీను - లోకరం -
జన! ప్రాకృతోక్తు లందు
నెనయింపకే నీకథల్ - శ్రవణముల -
వినిపింపు నమశ్శివాయ. ౧౧

తను వగురుమాల్యాంబరా - దులఁ దాల్పఁ -
జననీక నీపదాబ్జ
మున నంటు రజముభూతి - నామేన -
నునుపవే నమశ్శివాయ. ౧౨

కనులు ప్రాకృతవస్తులన్ - గనఁ గోరు -
ననుదినం బీవిధమున
మనసిజారీ! తావకా - కృతులందుఁ
బనుపఱుపు నమశ్శివాయ. ౧౩

సరసముగ బాహ్యారుచుల - నాజిహ్వ -
మరగి తనియక యుండును
బరమేశ! దివ్యనామ - స్మరణంబు -
పురికొల్పు నమశ్శివాయ. ౧౪

ఘనసుగంధాదులందు - ఘ్రాణంబు -
కామింపుచుండు నీశా!
నినుఁ బూజసేయు పుష్ప - వాసనల -
నెనయింపు నమశ్శివాయ. ౧౫

నరభవంబున జనించి - సువివేక -
మరయ లేశము లేకయే
నెరసు లెంచెడియుల్లమున్ - నిర్మలము -
పఱచు మిఁక నమశ్శివాయ. ౧౬

ఇనుము పరుసము సోకఁగా - బసిఁడియై -
తనరినటు లెవ్వారైనన్
నినుఁ గొల్చి ధన్యు లౌదు - రీమాట -
నిశ్చయము నమశ్శివాయ. ౧౭

అవసరం బైనయపుడు – శివశివా! –
యని పల్కఁ గలనో లేనో?
భవహరా! ని న్నిప్పుడే – తలఁచెదను –
బాలింపు నమశ్శివాయ. ౧౮

జారుఁడను పామరుఁడను – బహుదురా –
చారుఁడను మూఢాత్ముఁడన్
గ్రూరుఁ డని తలఁప కిపుడు – క్షమియింపు –
నేరములు నమశ్శివాయ. ౧౯

తనయుఁ డొక్కెడ నేరముం – జేసినను –
దండ్రి మన్నించునటుల
ఫణివిభూషణ! సాపరా – ధిని నన్నుఁ –
బాలింపు నమశ్శివాయ. ౨౦

అజునిసృష్ట్యాదిగా నీ – జన్మప –
ర్యంతమును భవము లెన్ని
నిజము జన్మించినానో – లెక్కింప –
నేర్తునే నమశ్శివాయ. ౨౧

ఇట కెన్ని భవములైన – శివ! మహా –
నట! నీపదాబ్జసేవా
ఘటనచేఁ గడఁగంటిఁగా – నీకటా –
క్షమున నే నమశ్శివాయ. ౨౨

దండధరభటరౌద్రమూర్తి - విన్నంత -
గుండె లదురుచు నుండును
దండితలల నడంపఁగా - నీవె నా -
కండ వగుము నమశ్శివాయ. ౨౩

మొనసి కామక్రోధముల్ - లోభ మద -
మోహ మత్సర వికృతులు
నెనసి పీడింప నేను - ని న్నెట్లు -
వినుతింతు నమశ్శివాయ. ౨౪

మనుజునకుఁ దృష్ణయనెడు - గ్రహ మొకటి -
యెనసి పీడింప నతఁడు
వెనుకముందఱ దోఁచకే - తపియించు -
ననిశంబు నమశ్శివాయ. ౨౫

ఈషణాత్రయముచేత - రాగవి -
ద్వేషములచే డెందము
దూషితం బయ్యె నన్ను - గురుకృపం -
బోషింపు నమశ్శివాయ. ౨౬

పలువిచారములచేత - నామనసుఁ -
జలనంబు బొందింపకే
మలహరా! నీనామము - నుల్లమున -
నిలుపవే నమశ్శివాయ. ౨౭

కాలంబుఁ గడిచె వృథగా — మాయావి —
కార దుర్విషయములచే
ఫాలాక్ష! యికనైన నన్ — జేయు నీ
భక్తునిగ నమశ్శివాయ. ౨౮

నానేరములు క్షమించి — శరణార్థి —
నీనామమంత్ర మొసఁగి
పూని శివసాయుజ్యముం — బొందింప —
వే నీవు నమశ్శివాయ. ౨౯

తలఁపునందు జనించిన — సంకల్ప —
ముల కర్మవాసనలచేఁ
బలువెతలఁ గారింపకే — నను నీకృ —
పన్ మనుపు నమశ్శివాయ. 30

కరికర్ణ విధముగా నా — మానసం —
బొఱసి యూఁగుచు నుండును
పురవైరి! నిర్మలముగాఁ — జేసి నన్ —
బోషింపు నమశ్శివాయ. 3౧

ఉదరపోషణమునకునై — సర్వదా —
యూరకను జీవకోటిం
జదిపి చెనటులఁ గొల్చి నే — ఖలుఁడైతి —
సవరింపు నమశ్శివాయ. 3౨

ఇలను నేను జనించిన – దాదిగా–
నలఘునిద్రాశనముల
నలవఱచుటాయె నెపుడు – ని న్నెట్లు –
గొలిచెదను నమశ్శివాయ. 33

దివము రాత్రులయందును – విషయాను –
భవముచేఁ బ్రొద్దుఁ గడిపి
యవివేకమునఁ జరించు – చున్నాఁడ –
నపరాధి నమశ్శివాయ. 34

ఊర కున్నప్పుడైన – మనసు నిన్ –
గోరి ధ్యానింపఁ బోదు
క్రూరచిత్తుఁడ న న్నెటుల్ – పాలింతు
వో! రమణ నమశ్శివాయ. 35

ఎంతదుష్టాత్ముఁడైన – నీనామ –
చింత గల్గినయంత నే
యంతర్ద్వామలు నొనర్చి – ప్రోతు వ –
త్యంతకృప నమశ్శివాయ. 36

శివభక్తజనపాదరా – జీవముల –
చెంతఁ జేర్చెపె సత్కృప
నవిరళానందపదవిం – బొందింపు –
మయ్య నన్ నమశ్శివాయ. 37

పురహరా! యెన్నిగతుల - నైన నిన్ -
నిరతంబు నుల్ల మునను
మఱపులే కునికికం టెన్ - మేలేది ? -
పరమేశ! నమశ్శివాయ. ౩౮

ఐహికాముష్మికములం - గాంక్షింప -
కూహ నేమఱనిభక్త
వ్యూహంబు లొందఁ గలవు - చిన్మోదో -
త్సాహంబు నమశ్శివాయ. ౩౯

మఱియు సృష్టికిఁ బూర్వము - సన్నిరా -
మయ నిరంజనరూపమై
పరగి నిర్భిన్న మగుచు - నుందువే -
పరమేశ! నమశ్శివాయ. ౪౦

ఘనసచ్చిదానందమై - యద్వితీ -
య నిరారవాత్మ యగుచుం
దనరు తత్వం బీవని - వేదముల్ -
దలపోయు నమశ్శివాయ. ౪౧

ఇహ దేశకాలవస్తు - విచ్ఛేద -
రహితమై నిర్బాధ్యమై
మహితమై యుంట నిన్ను - స్వతంత్రు -
మాన్యు లొగి నమశ్శివాయ. ౪౨

తెలివిచే సర్వదృశ్య - పుంజములఁ -
దెలియఁగాఁ జేయుకతన
నలఘుచిత్తండ్రు నిన్ను - వేదవే -
దాంతముల నమశ్శివాయ. ౪౩

అమితసుఖదుఃఖములకు - పే జగుచు -
నవిరళ సుఖాకారమై
యమరుకతమునఁ బండితు - లానంద -
మని యండ్రు నమశ్శివాయ. ౪౪

వికృతిలేశము లేకయే - నీయందు -
వికృతిమయమైన మాయా
ప్రకృతి ముకురమునం దటుల్ - గనుపట్టె -
ప్రతిగాను నమశ్శివాయ. ౪౫

ప్రతిఫలించిన బ్రహ్మమై - తస్యసం -
గతమైనఛాయ మాయా
యుత మహేశ్వరసంజ్ఞతోఁ - ద్రిగుణసం -
తతిఁ గూడె నమశ్శివాయ. ౪౬

సరజస్తమస్సత్త్వముల్ - వేర్వేఱఁ -
బరఁగి వికృతులతోడను
వరుసఁ దత్త్వజ్ఞులండ్రు - త్రిగుణపరి -
వార మని నమశ్శివాయ. ౪౭

నీయందుఁ బ్రకృతి గూడి – సువికార –
భూయిష్ఠ మైనప్పుడు
మాయాప్రపంచ మిటులం – గనుపట్టె –
మహిమతో నమశ్శివాయ. ౪౮

భవదీయసంకల్పము – తామసిక –
భావమును బొందె మాయా
భువనప్రకాశ మైన – విధ మంద్రు –
వివరముగ నమశ్శివాయ. ౪౯

భూతంబు లైదు మనసు – శేముషీ –
చేతసాహంకృతి గణో
పేతమై తోఁచె సచరా – చరభూత –
బృంద మిల నమశ్శివాయ. ౫౦

తనరు నీపంచభూత – సత్త్వౌఘ –
జనిత మంతఃకరణము
ననువుగా నందుఁ గలిగి – చిత్తజీ –
వాత్మయె నమశ్శివాయ. ౫౧

చెలఁగి నాలుఁగు ధీమనో – హంకార –
చిత్తవృత్తుల విభేద
ములఁ దదంతఃకరణము – వర్తింపఁ –
గలదంద్రు నమశ్శివాయ. ౫౨

నాఁడె యగుపంచభూత - గుణముచేఁ -
ఘ్రాణ మేకం బగుచును
రాణించుఁ బంచగతేఁల - నని యంద్రి -
రసికు లిట్టు నమశ్శివాయ. ౫౩

పూని ప్రాణాపానముల్ - వ్యానం బు -
దాన మరయ సమానమున్
మేని కాధార మని యీ - పంచపవ -
మానములు నమశ్శివాయ. ౫౪

మొనసి ప్రత్యేకభూత - సత్త్వగుణ -
మునను జ్ఞానేంద్రియములు
జనియించి నిజకర్మములను - మే లొప్పఁ -
గనుచుండు నమశ్శివాయ. ౫౫

అలకర్ణచర్మనేత్ర జి - హ్వానా -
సలుగ బుద్ధీంద్రియములు
లలి పంచవిషయంబుల - వేర్వేఱ -
దెలిసికొను నమశ్శివాయ. ౫౬

విలసిల్లుభూతికతమో - గుణముచే -
విషయములు ప్రభవించెను
దలఁప శబ్దస్పర్శరూ - పరసగం -
ధము లేను నమశ్శివాయ. ౫౭

తపెయకను ౼ తికరజ్ఞో - గుణముచేఁ -
బొడమెఁ గర్మేంద్రియములు
పుడమిఁ బంచవిధంబులై - కర్మవి -
స్ఫూర్తికిని నమశ్శివాయ. ౫౮

బలిసి వాక్కరపాదముల్ - పాయూప -
స్థలు నాఁగ నామములను
దలఁపుదురు తత్వజ్ఞులు - మిగులతా -
త్పర్యమున నమశ్శివాయ. ౫౯

వచియించుఁ బనులుచేయు - గమనించుఁ -
బ్రచురత విసర్జించును
అచట నానందించును - విషయంబు -
లై దంద్రు నమశ్శివాయ. ౬౦

కుముదహితుఁడు బృహస్పతి - క్షేత్రజ్ఞుఁ -
డమరు నీలగ్రీవుఁడు
గొామ రంతరింద్రియముల - కధిపతులు -
క్రమముగా నమశ్శివాయ. ౬౧

దిశలు మారుతభానులు - నశ్వినీ -
దేవతల్ వరుణుఁ డరయన్
విశద శ్రోత్రాదులకును - నధిపతుల్
వేర్వేఱ నమశ్శివాయ. ౬౨

దీపించు నగ్నీంద్రులు – విష్ణుప్ర –
జాపతుల్ మృత్యు వచట
నీ పంచకర్మేంద్రియ – కర్తలై –
యెసఁగుదురు నమశ్శివ మ. ౬౩

మానసాదులు నాలుగు – ప్రాణపవ –
మానంబు లైదు కర్మ
జ్ఞానకరణములు విషయా – త్మలు నిర్వ –
దేనయ్యె నమశ్శివాయ. ౬౪

పంచభూతములు బలిసి – యొండొండు –
పంచీకృతం బగుచును
ఏంచ సృష్టించి తౌర! – స్థూలప్ర –
పంచంబు నమశ్శివాయ. ౬౫

జ్ఞానకర్మేంద్రియములు – ధీమనః –
ప్రాణాదులును బదేను
నైన దీసూక్ష్మసృష్టి – యని యంద్రు –
ధీనిధులు నమశ్శివాయ. ౬౬

ఈస్థూలసూక్ష్మములకు – సంభవ –
ప్రస్తార మగునవిద్య
యస్తుల్యకారణమునై – జీవులకు –
నస్తి గను నమశ్శివాయ. ౬౭

దేహత్రయంబుచేత – భువనసం –
దోహాముల్ విస్తరించె
నూహింపఁగా నామరూ – పములచే –
నుప్పతిలు నమశ్శివాయ. ౬౮

కొన్నియు జరాయుజములు – నండములఁ
గొన్ని సంభవ మయ్యెను
గొన్ని యుర్వీభవములు – తడిచేతఁ –
గొన్నయ్యె నమశ్శివాయ. ౬౯

ఈ నాల్గువిధములైన – భూతముల –
మానవాకృతి యుత్తమం
బైన దని యార్యు లంద్రు – నిర్మల –
జ్ఞానమున నమశ్శివాయ. ౭౦

ఈభవమునందె కానీ – మోక్షంబు –
నేభవంబునను లేదు
ప్రాభవము దెలియలేక – వ్యర్థుఁ డగుఁ –
బామరుఁడు నమశ్శివాయ. ౭౧

నరతిర్యగాదులందుఁ – బుట్టుచును –
మురికిబాధలకు లోనై
పరితపించుచు నుందురు – దుష్కర్మ –
పాలగుచు నమశ్శివాయ. ౭౨

కలయోనులను బుట్టుచు - స్వర్గనర
కములఁ బొందుచుఁ గుందుచు
నిలక డెంతయు లేక బా - ములచేత -
నలిగెదరు నమశ్శివాయ. ౭3

తలపోయ నిల నెనుబది - నాల్గుల -
క్షలజాతముల జనించి
పొలసి యలమట నొందుచు - సుఖ మింత -
పొంద రే నమశ్శివాయ. ౭౪

వసుధ మానవజన్మము - నెత్తగా -
వలసి కర్మాధీనుఁడై
పొసఁగ నీగర్భకూపం - బులఁ బడును -
దెస లేక నమశ్శివాయ. ౭౫

హర! భవత్కృప గల్గిన - జ్ఞప్తిచే
నరయుచును డెందమునను
ధరఁ దొంటి భవబాధలు - క్రమముగాఁ -
దలపోయు నమశ్శివాయ. ౭౬

ఇఁకఁ జాలు నీపుట్టువుల్ - ఛీ! వృథా -
యికనైన భవునిఁ గొలిచి
యకలంకపద మొందెద - నంచు సా -
రెకుఁ దలఁచు నమశ్శివాయ. ౭౭

పాపమునెపు మాతృగర్భ - మున నిల్వఁ -
బడుటకును వ్యవధి లేక
పుడమిపై నూడిపడిన - మఱచి పా -
పోవు మును నమశ్శివాయ. ౭౮

తల్లి చనుబాలు గ్రోలి - బ్రతికి పో -
త్తిళ్ళ మలమూత్రములను
గ్రుళ్ళి పొర్లుచు నుండును - దుర్గంధ -
కూపమున నమశ్శివాయ. ౭౯

బాల్యమున నజ్ఞవృత్తిఁ - జిత్తచాం -
చల్యమున వర్తించును
లౌల్యమున యౌవనమున - దుర్విషయ -
లంబి యగు నమశ్శివాయ. ౮౦

అతిజరాభారమునను - బహుళసం
సృతి మోహమును బాయకే
అతుకుగాఁ గర్మపాశ - బద్ధుఁడై -
వెత లొందు నమశ్శివాయ. ౮౧

అవివేకవర్తనంబు - లీలాటి -
వంచు నారసి మనుజుఁడు
సువివేకసరణియందు - నుల్లంబుఁ -
జొన్పవలె నమశ్శివాయ. ౮౨

పరతత్త్వవేదియైన - దేశికుని -
చరణాంబుజముల నొంది
యురుభక్తి సన్నుతోప - దేశంబు -
నొందవలె నమశ్శివాయ. ౮3

తలి దండ్రి సతులు సుతులు - నేజన్మ -
ములనైనఁ గలరు హితులు
నెలమిఁ దనుఁ దెల్పుగురుఁడు - గల్గుటరు -
దిలలోన నమశ్శివాయ. ౮౪

మనుజభవముననె గురుఁడు - సుజ్ఞాన -
మార్గంబుఁ జూపఁ గలఁడు
గనుక విద్యాభ్యాసికి - దేశికుఁడు -
గావలయు నమశ్శివాయ. ౮౫

గురుకరుణ విద్య లెన్ని - వేర్వేఱఁ -
గఱప నాత్మజ్ఞానము
నెఱుఁగరా దాత్మవిద్య - లేకున్నఁ -
బరమేశ! నమశ్శివాయ. ౮౬

సదయుండు నిష్కాముఁడు - పరమార్థ -
విదుఁడైనగురువర్యుని
వెదకి తన్నుఁ గృతార్థునిం - జేయు మని -
వేడవలె నమశ్శివాయ. ౮౭

శరణార్థియగుచు గురునిన్ – బ్రార్థింపఁ
గరుణించి తన్మహాత్మ్యం
డిరవుగా నభయ మొసఁగి – శిరముపైఁ –
గర ముంచు నమశ్శివాయ. ౮౮

ఓశివ్యతిలక! నీకుఁ – దత్త్వోప –
దేశ మొనరింతు నిపుడు
వాసిగా నాల్గుసాధ – నములు గల –
వాఁడ వను నమశ్శివాయ. ౮౯

వారకను సాధనచతు – ష్టయము గల –
వార లధికారు లంద్రు
ధీరు లొనరింతు రిట్లు – తత్త్వోప –
దేశంబు నమశ్శివాయ. ౯౦

ఇది నిత్య మది యనిత్యం – బని యెఱిఁగి –
మది వివేకించు టొకటి
త్రిదశైహికార్థసౌఖ్యం – బులఁ గోర –
నిది యొండు నమశ్శివాయ. ౯౧

సదమలం బగుశమాది – షట్కసం –
పదఁ గల్గియుండు టొకటి
హృదిని మోక్షేచ్ఛమాత్ర – ముండుటే –
యిది యొండు నమశ్శివాయ. ౯౨

ఈచతుర్విధసాధనం - బులు గల్గి -
యాచార్యుకడను జేరి
యాచరింపఁగవలయును - శుశ్రూష -
లని చెప్పు నమశ్శివాయ. ౯-౩

మనములోనఁ గళంకము - లేశమై -
నను లేక హరియు హరుఁడు
జనని జనకుఁడు గురుఁ డని - తలపోయు -
మని చెప్పు నమశ్శివాయ. ౯-౪

తను ధన స్వాంతములు దే - శికుని సా
మ్మని నివేదన మొనర్చి
తను పరాధీనుఁ డగుచు - మెలఁగవలె -
నని పల్కు నమశ్శివాయ. ౯-౫

ఏసరణి గురుసరణికి - సాటిలే -
దీసర్వజగములందు
దీ సాక్షిగా నమ్ముమీ - యని తెల్పు -
ధృఢముగా నమశ్శివాయ. ౯-౬

అటుల శిష్యునిమానసం - బరసి యు -
త్కట దయాదృష్టిఁ గాంచి
యట బ్రహ్మవిద్య గురుఁడు - దా నిచ్చె -
నని పల్కె నమశ్శివాయ. ౯-౭

గురుండు శిష్యునితోఁ డను - నీరీతి -
గురుభ క్తిఁ జేసినంత
సరవి దేశికుఁ డప్పుడు - బోధింప -
సాగె నిటు నమశ్శివాయ. ౯౮

ఉరగంబు రజ్జు వందుఁ - గన్పించు -
తెఱఁగు నీబ్రహ్మమందుఁ
బరఁగి యీవిశ్వ మెల్ల - గన్పట్టు -
భ్రాంతిచే నమశ్శివాయ. ౯౯

పరికింప రజ్జు వందు - సర్పం బ -
భావమై రజ్జు వున్న
తెఱఁగు లేనిప్రపంచమై - బ్రహ్మంబు -
దెలియు మనె నమశ్శివాయ. ౧౦౦

ఈవడువున సదు క్తులు - బోధించి -
కేవ లాత్మానుభవము
భావమునఁ బట్టునట్లు - పురికొల్పు -
పరమాత్మ నమశ్శివాయ. ౧౦౧

బ్రహ్మమందె జనించును - సర్వప్ర
పంచంబు నందె వెలయు
బ్రహ్మంబునందె కలియు - మిగులునది -
బ్రహ్మ మనె నమశ్శివాయ. ౧౦౨

అదె పరబ్రహ్మ మఱియు - మది సత్య -
మది నిర్వికారతత్వ
మది పూర్ణ మది శుద్ధము - నదె బ్రహ్మ -
మని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౦౩

అదె విరించి ముకుందుఁడు - నదె శర్వుఁ -
డదియె విశ్వేశ్వరుండు
నదె పరాత్పరుఁ డంచును - వివరించు -
సదయుఁడై నమశ్శివాయ. ౧౦౪

తలపోయఁ దరముగాక - వాక్కుచేఁ -
బలుకంగ వశముగాక
తలఁ పెందు నిల్వఁబడునో - యది తాను -
తత్వ మను నమశ్శివాయ. ౧౦౫

మాయతో నది కూడఁగా - నీశ్వరుం -
డాయె; నటుల నవిద్యను
బాయకను జీవుఁ డయ్యె - నని తెల్పు -
పరమేశ! నమశ్శివాయ. ౧౦౬

కారణోపాధి యీశుఁ - డయ్యె నీ -
కార్యంబు జీవుఁ డయ్యె
నారయఁగ ద్వివిధలక్ష - ణము లిట్టు -
లని తెల్పు నమశ్శివాయ. ౧౦౭

సరస పిండాండకార్య - తత్వంబు -
లిరువదియు నాలు గయ్యె
వరుసఁ బరికింపు మనుచు - బోధించుఁ -
గరుణతో నమశ్శివాయ. ౧౦౮

సకలవ్యవహారములకు - హేతు వగు -
నకట కారణబీజము
నొకట కార్యాకారమై - విశ్వంబు -
నొనరె నను నమశ్శివాయ. ౧౦౯

పంచభూతములు మొదల - నొండొండు -
పంచభాగంబు లగుచుఁ
బంచవింశతితత్వము - లయ్యె భా -
వించు మనె నమశ్శివాయ. ౧౧౦

పదియు బాహ్యేంద్రియములు - ప్రాణాది -
పంచకము విషయంబులు
తుదిఁ జేరి కరణంబు లి - ర్వదినాల్గు
దోచె నను నమశ్శివాయ. ౧౧౧

ఇవి మూఁడు తెఱఁగు లయ్యె - స్థూలసూ -
క్ష్మవిధకారణము లనఁగా
వివరింప జీవునకును - నెలవు భా -
వింపు మనె నమశ్శివాయ. ౧౧౨

స్థూలదేహాభిమాని - యై విశ్వ -
లీలముఖమున వసించి
యోలి జాగ్రదవస్థను - భోగింపు -
చుండె నను నమశ్శివాయ. ౧౧౩

తేజసూక్ష్మాంగనాథ - మానియై -
తైజసాఖ్యను గళమున
నోజఁ గల లనుభవించి - విహరించు -
చుండె నను నమశ్శివాయ. ౧౧౪

ఘనకారణాంగవశుఁడై - ప్రాజ్ఞుఁ డనఁ -
గా వక్షమున వసించి
యెనయు నిద్రావస్థను - భోగించు -
నని చెప్పు నమశ్శివాయ. ౧౧౫

తలిదండ్రి శుక్ల శోణి - తములచే -
వెలయు నీ స్థూలతనువు
తలఁప నన్నమయకోశ - మగు నంచుఁ -
దెలిపె నిటు నమశ్శివాయ. ౧౧౬

ప్రాణాదిమారుతంబు - లైదైదుఁ -
బ్రాణమయకోశ మండ్రు
మానసము జ్ఞానేంద్రియ - మ్ములు మనో -
మయ మండ్రు నమశ్శివాయ. ౧౧౭

మతియు జ్ఞానేంద్రియములు - విజ్ఞాన -
మయకోశ మండ్రు దనకు
నితర వికాకోశంబులు - దాఁ గాని -
తెలుఁగు మనె నమశ్శివాయ. ౧౧౮

మానుగను ప్రాణమయము - విజ్ఞాన -
మయ మనోమయము లరయఁ
బూని సూక్ష్మాంగ మయ్యె - నని యిట్లు -
బోధించె నమశ్శివాయ. ౧౧౯

మహిని గాఢాజ్ఞానము - నానంద -
మయకోశ మండ్రు బుధులు
మహిమ నిది కారణాంగ - మని తెల్పె -
మద్గురుఁడు నమశ్శివాయ. ౧౨౦

ఈవిధి చతుర్వింశతి - తత్త్వములు -
నీవుగా విన్నిటికిని
భావింపఁ బ్రత్యగాత్మ - వని తెల్పె -
పరగురుఁడు నమశ్శివాయ. ౧౨౧

ఈ మూఁడు దేహములకు - వివరింప -
నీ మూఁ డవస్థలకును
శ్రీ మించి వెల్గునట్టి - యాత్మ వని -
చెప్పె నిటు నమశ్శివాయ. ౧౨౨

విశ్వతైజసప్రాజ్ఞనా - మములచే -
వివశుఁడై త్రివిధగతుల
నశ్వరస్థితి సంసృతి - బద్ధుఁ డౌ -
నని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౨౩

మాయావశత్వమునను - మూఢుఁడై -
కాయంబె తా నంచును
శ్రేయఃపదముఁ గానకే - చెడిపోవు -
జీవుఁ డను నమశ్శివాయ. ౧౨౪

పంచకోశములకడను - నేతత్త్వ -
పంచ బహిరంతరముల
నంచితస్ఫూర్తి వెలుఁగు - నదియు నీ -
వని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౨౫

దేహేంద్రియములు గావు - ప్రాణసం -
దోహ మంతఃకరణము
దేహిగా పిందులకును - సాక్షి వని -
తెలియఁదగు నమశ్శివాయ. ౧౨౬

వినుము వ్యష్టిసమష్టులు - భావించి -
కను మవిద్యామాయలు
నౌనఁట బిండాజాండము లు - పాధు లౌ -
నని చెప్పె నమశ్శివాయ. ౧౨౭

జీవేశ్వరోపాధుల - నిరసింప -
జీవశివు లైక్య మగుచుఁ
గేవ లాత్మయి వెల్గును - నీవు పరి -
కింపు మనె నమశ్శివాయ. ౧౨౮

ఘటతటాకములఁ ద్రోసి - పుచ్చినం -
తట జలం బేక మైన
యటులఁ బ్రత్యక్పరాత్మల - నైక్య మని -
దిటపఱచె నమశ్శివాయ. ౧౨౯

నీవె బ్రహ్మం బైతివి - బ్రహ్మంబు -
నీ వైతి వని సోహమన్
భావానుభవముచేతఁ - జూడు మనె -
భక్తునకు నమశ్శివాయ. ౧౩౦

గాలికిం గాలిపోదు - వహ్నిచేఁ -
గాలఁబో దెప్పటికిని
నోలి నీటం దడియదు - బ్రహ్మ మని -
యొప్పించె నమశ్శివాయ. ౧౩౧

నీవు కామవికారముల్ - హృదయంబు -
గా నహంకృతిచిత్తముల్
గావు సాక్షి చిదాత్మవు - సత్యంబు -
గను మనియె నమశ్శివాయ. ౧౩౨

తను విం(ద్రియవికారముల్ - దోచిన -
ట్లనుమాన మింతెకానీ
యెనయ నెన్నటికిఁ నిన్ను - నిర్మలుఁడ -
వని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౩౩

ఎన్నితనువులు వచ్చినం - బోయినను -
నన్నిటికి సాక్షి నీవు
చె న్నెసఁగుచుందు వనుచు - బోధించె -
సిద్ధముగ నమశ్శివాయ. ౧౩౪

నీవె (బ్రహ్మం బనుచును - బల్కెడుమ -
హావాక్యములు నాలుగు
భావింప దృష్టాంతమా - నని తెల్పె -
భ(ద్రముగ నమశ్శివాయ. ౧౩౫

అందుఁ దత్త్వ మసి (బ్రహ్మ - మనుసన్మ -
హావాక్యసరణి మిగులఁ
జెందు నేకత్వంబున - విను మంచుఁ -
జెప్పె నిటు నమశ్శివాయ. ౧౩౬

అరయఁ దత్త్వం పదముల - వాచ్యార్థ -
మిరవొందు జీవశివులు
సరవి నైక్యం బసి పదా - ర్థం బంచు -
నెఱిఁగించె నమశ్శివాయ. ౧౩౭

ఉభయవాచ్యార్థములను – గడద్రోయ –
నుభయ లక్ష్యార్థములకు
సభయత సద్వైక్యత్వము – సహజ మగు –
వని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౩౮

నిర్వికారి వజుండవు – సత్యంబు –
నిర్వికల్పుఁడవు నీవు
సర్వంబు నీయందునఁ – దోచు మై –
చాయఁగా నమశ్శివాయ. ౧౩౯

నీవె నీవై యెప్పుడుఁ – బరికింప –
నీకంటె వేఱు లేక
కేవలానందసిద్ధిఁ – బొంది పరి –
కింపు మనె నమశ్శివాయ. ౧౪౦

అనుదినం బిదియు నెదను – నిశ్చయం –
బలవఱచి సందేహము
నునుచకే ధ్యానింపుము – బ్రహ్మమిా –
వని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౪౧

సకలసంశయరహితుఁడై – సర్వదా –
సచ్చిదానందరూప
మకలంకమూర్తి తానై – వెల్గు ననె –
నమలతను నమశ్శివాయ. ౧౪౨

అనుపమాచలస్ఫూర్తుఁడై - దివ్యసిం -
హాసనారూఢుఁ డగుచు
ఘనసదానందసిద్ధి - వెల్గొందు -
నని తెల్పె నమశ్శివాయ. ౧౮౩

నీవే చరాచరములు - విశ్వంబు -
నీ కన్య మేమి లేదు
పావనస్ఫూర్తితోను - బయలందు -
బ్రహ్మ మనె నమశ్శివాయ. ౧౮౪

తెలివిమాలినవాఁడనై - యీరీతిఁ -
బలికె నని ప్రాజ్ఞులందుఁ
దలఁపకను బ్రోవవలయు - నా కేమి -
దెలియునది నమశ్శివాయ. ౧౮౫

కన్నబిడ్డల పలుకులు - తండ్రులకు -
కర్ణపేయము లగుఁగదా
కన్నతండ్రివి నానుడుల్ - ప్రియమునన్ -
గని ప్రోవు నమశ్శివాయ. ౧౮౬

చదువఁబోవను వేదముల్ - జడుఁడనై -
చదువఁబోవను శాస్త్రముల్
వదరితిని వచ్చినట్లు - మన్నించి -
పద మిమ్ము నమశ్శివాయ. ౧౮౭

శరణు శ్రీకాశీశ్వరా - విశ్వేశ -
శరణు భవభయవినాశా !
శరణాన్నపూర్ణేశ్వరా ! నన్నెపుడుఁ -
గరుణింపు నమశ్శివాయ. ౧౮౮

శరణు సచ్చిత్సుఖాత్మ - జ్ఞానదా ! -
శరణు సర్వజ్ఞమూర్తీ !
శరణు భక్తాత్మవర్తీ ! - నాయార్తి -
చల్లార్పు నమశ్శివాయ. ౧౮౯

శ్రీ శేషగురునికృపను - గని పీరు -
దాసుఁడను బల్కినాఁడన్
ఈశ ! నను రక్షింపుము - శివ ! నీకు -
దాసుఁడను నమశ్శివాయ. ౧౯౦

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

* *
*

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

శ్రీరామశతకము

ఓమ్

శ్రీరామ శతకము

కందపద్యములు

శ్రీమన్నారీతోషణ
క్షేమంకర భక్తపాల – జితనీలాభ్ర
శ్యామలశరీర సుగుణో
ద్దామా వైకుంఠధామ – దశరథ రామా! ౧

శ్రీకామినీ మనోహర
నాకేశార్చితపదాబ్జ – నారాయణ నా
ళీకాసనాది వందిత
సాకేతపురీశ నాగ – శయనా! రామా! ౨

రత్నాన్వితభూషణ ముని
రత్నమనఃప్రమద జనక – రాజకుమారీ
రత్నప్రియ రాజశిరో
రత్న పరాత్పర మురారి – రాఘవ! రామా! ౩

భండనజితరిపు రఘుకుల
మండన కోదండపాణి – మధుసూదన వే
దండార్తిహరణ దోర్బల
ఖండితశివచాప కంబు – కంధర! రామా! ౪

శక్రాదినిఖిలసురముని
చక్రార్చితపాదపద్మ - జలజాక్షా! హరీ!
అక్రూరముఖ్యలక్షణ
చక్రాయుధ నన్నుఁ గృపను - సాఁకుము రామా! ౫

శరనిధిగంభీర మహా
దురితగహన వీతిహోత్ర - దుర్జనశిక్షా!
పరమదయాకర! నరవర
పరితాపవికారహార - పావన రామా! ౬

మానవరూప నిశాచర
కాననకాలాగ్నిహోత్ర - కమలాసనపం
చాననవందిత చంద్రని
భానన శృంగారసద్గు - ణార్ణవ రామా! ౭

దుర్వారబాహుదర్ప య
సిర్వాఖ్యాతిప్రభావ - నీరజనాభా!
గీర్వాణవర్గరక్షక
గర్వోన్మత్తుండ నన్నుఁ - గావుము రామా! ౮

మందరధర చతురాస్యపు
రందరమునిబృందపోష - రవికులభూషా!
సుందరరూప దయాళు వ
సుంధరపుత్రీవినోద - శుభకర రామా! ౯

వందే కార్ముకపాణి
వందే శృంగారమూర్తి – వందే శౌరీ!
వందే కుండలిశయనా!
వందే లోకైకనాథ – వందే రామా! ౧౦

రక్షించు భక్తవత్సల
రక్షించు భవార్తిహరణ – రాజీవాక్షా!
రక్షించు విహగవాహన
రక్షించు దయాపయోధి – రఘుకులరామా! ౧౧

విన్నప మాలింపుము యా
పన్నశరణ్యా ధరిత్రి – భావింపఁగ నా
కన్న నఘాత్ములు గలరే?
మన్ననతో నన్నుఁ బ్రోవు – మా రఘురామా! ౧౨

ఫుల్లాబ్జనయన మచ్చి
త్తోల్లాసము పెంపుమీఱ – నురుతరరుచి రం
జిల్లుచు విచ్చేసి రమా
వల్లభ ననుఁ బ్రోవు భక్త – వత్సల రామా! ౧౩

మది నిలిపి భక్తితో మీ
పదయుగ్మముఁ గొలువలేని – పాపాత్ముఁడనై
తుదిలేని యనంతభవాం
బుధిఁ దేలుచునుంటి నన్నుఁ – బ్రోవుము రామా! ౧౪

ఏమాడ్కి నైన నైహిక
కామధ్వాంతం బణంచి కరుణింపుము సు
శ్యామలవిమలశరీరా!
కామితమందార! దైత్య - కంటక! రామా! ౧౫

కల్మషయుతగాఢతమో
గుల్మములోఁ జిక్కినాఁడఁ - గూడె దనక ని
ష్కల్మషునిగఁ జేయుము నను
బ్రేల్మిడి భవదవనగుణము - వెలయఁగ రామా! ౧౬

నీనామదవానలమునఁ
బూని భవాంభోధు లింకి - పోవ నటంచున్
నీనామ మనారతమును
బూనికతో సంస్మరింతుఁ - బ్రోవుము రామా! ౧౭

కింకిణులు మొరయ సన్మణి
కంకణకరరుచులు మెఱయఁ - గ్రక్కున ఫణిరా
డ్కంకణనుత! రాఁగదె నా
వంకకు సౌందర్య ముట్టి - పడఁగా రామా! ౧౮

కరి మకరి పెనఁగులాడఁగఁ
గరి డస్సి "కృపాళు నన్నుఁ - గావు" మటన్నన్
బర తెంచి చంపి మకరినిఁ,
గరి నేలిన దేవ! భక్త - కల్పక రామా! ౧౯

జూదమున ధార్తరాష్ట్రసు
తాదులచే ద్రుపదతనయ - యవమతయై నీ
యాదరువుఁ గోరినంతనె
మోదముతో వలువ లిచ్చి - ప్రోవవె? రామా! ౨౦

క్రూరాస్త్ర మపాండవముగ
వే రా నుత్తరయు నిన్ను - వేడినఁ గృప యిం
పారఁగ రక్షించితి వీ
వౌరా! యభిమన్యుసుతుని - నచ్యుత రామా! ౨౧

ఏసరణి మోక్షమరయుదు?
నేసరణి భవాంబురాశి - యింకును? దండ్రీ!
యేసరణి నిన్నుఁ గాంతు? మ
తేసరణిఁ గృతార్థుఁడౌదు? - నే నిల రామా! ౨౨

ఏక్రియ నటుకులు బొక్కితి
వేక్రియ నెంగిలిఫలంబు - లిడఁ దింటివి నీ
వేక్రియఁ గుడిచితి మెతుకొ
డాక్రియఁ భుజియింపుమా శ్రీ - తావన రామా! ౨౩

ఏక్రియ గజేంద్రు నేలితి
వేక్రియఁ బ్రహ్లాదు కభయ - మిచ్చితి కృప నీ
వేక్రియ హరిణము నేలితి
వాక్రియ నన్నేలుమా శ్రీ - తావన రామా! ౨౪

విద్విద్వంద్య మరుద్భ
గ్విద్వేషధ్వజ దశాస్య - విద్వేష హరీ!
అద్వయ జితనీలపయో
భృద్విలసద్గాత్ర బాహు - విక్రమ రామా! ౧౫

ఉరమున మణి మిలమిల్లఁగ
శిరమున మకుటంబు ధరించి - శ్రీసహితుండవై
పరతెంచి మధుర మంజుల
తరభాషలఁ బల్కుమయ్య - దశరథ రామా! ౧౬

అపరాధంబు లనేకము
చపలుఁడనై చేసినాను - చల మూనక నా
కపటంబుల లెక్కింపక
కృపతో రక్షింపు జాన - కీపతి రామా! ౧౭

దండధరుభయం బేల? య
ఖండస్థిర మోక్షు మొసఁగు - కమలాక్షుఁడు నా
దండను దయతోఁ గాపై
యుండఁగ నా కేమిచింత - లున్నవి రామా! ౧౮

శరణు పరాక్రమశాలీ
శరణు రమానాథ! సర్వ - జగదాధారా!
శరణు దయాపర శుభకర!
శరణు మహావీర! జనక - జాప్రియ రామా! ౧౯

నవ్యకైరవచ్ఛదేక్షణ
నవతులసీపత్రదామ – నారదవినుతా
నవరత్నఖచితకుండల
నవచంద్రనిభాస్య! ధరణి – నాయక రామా! 30

కటకట లేటికొ నర్తువు
కటితటి పీతాంబరంబు – కాంతులు మెఱయన్
నిటలాంచితతిలకముతోఁ
గుటిలాలక చేర రమ్ము– కోసలరామా! 31

సురవరనుత హరి మురహర
నరహరి భవహరణ ధరణి – నాయక వరదా!
ఉరుతరకీర్తివిరాజిత
గిరికాస్తుతనామ! జాన – కీపతి రామా! 32

నీపదపద్మము లెప్పుడు
నేఁ బూజలొనర్తు వేడ్క – లింపలరఁగ నీ
రూపం బెప్పుడు చూతునొ?
ప్రాపై ననుఁ బ్రోవు భక్త – వత్సల రామా! 33

ఏవేళ నిన్నుఁ జూతునొ?
యేవేళ స్వయంకృతాఘ – మెల్లఁ దొలఁగునో?
యేవేళ మోక్ష మబ్బునొ?
యేవేళఁ దరింతునో? హ – రీ! రఘురామా! 34

సకలాఘనికృంతన మని
ప్రకటితముగ నీదుపాద - భజనం బనిశం
బకలంకభక్తిఁ జేయుదు
వికచాంబుజనేత్ర! కావ - వే రఘురామా! ౩౫

ధర నొప్పు కార్తవీర్యుని
కరములు వేయింటి నఱకి - క్షత్రియవంశం
బిరువదొకమాఱు చెండితి
మఱి భార్గవరాముఁ డనఁగ - మాధవరామా! ౩౬

పరమమునీశ్వరసేవిత
చరణా! వేదాంతవేద్య - సాకేతపురీ
శ్వర సుగుణాకర శ్రీధర
పరమపవిత్రా సురారి - భంజన రామా! ౩౭

అనుపమదోర్బలఖండిత
దనుజస్తోమా! మహీసు - తాప్రియ రామా!
కనదరవిందదళాంబక
యనుదినము భజింతుఁ గరుణ - సరయుము రామా! ౩౮

కనకమణిఖచితకుండల
కనకోదరజనక మోక్ష - కారణ చక్రీ!
కనకాక్షాసురసూదన
కనకాంబరధారి! భక్త - కల్పక రామా! ౩౯

నిత్యానంద పరాత్పర
సత్యవ్రత నిగమరూప - సర్వేశ్వర! ధీరా
దిత్యకులవర్ధన! దిగం
తాత్యంతయశఃప్రకాశ - యద్వయ రామా! ౪౦

అన్యుల నెవ్వరిఁ గొల్చిన
నన్యాయ మటంచు నిన్నె - యర్చింతును న
న్నన్యుఁ డనక నాకును రా
జన్యశిరోరత్న జనక - జాప్రియ రామా! ౪౧

కంజాక్ష గరుడవాహన
మంజుమృదుస్వాదుభాష - మానుష వేషా!
కుంజరపాలక! పాపపు
భంజన దయఁజూడు పతిత - పావన రామా! ౪౨

రంజితపీతాంబరధర
మంజులనేత్రోత్పలాక్ష - మహిమాధ్యక్షా!
కంజారివదన! సద్గుణ
పుంజ యఘుం బుడిపి నన్నుఁ - బ్రోవుము రామా! ౪౩

శుభకర గిరిధర జలము
క్ష్నిభగాత్ర! దయాపయోధి - నీరజనాభా!
యశము శుభంబు లెఱుంగక
యభిరతి ని న్నే భజంతు - నయ్యా! రామా! ౪౪

కోఁతికి శక్యమె జంభా
రాతికి శక్యంబుగాని - రక్షోవిభులన్
ఖ్యాతి జయింపఁగ? నెయ్యెడ
ధాతకు నీమహిమ లెన్నఁ - దరమా? రామా! ౭౫

ధర్మప్రతిపాల మాధవ
నిర్మలచారిత్ర నీల - నీరదగాత్రా!
కర్మభవపాశఖండన
దుర్మదఖలనాశ! సుజన - తోషణ రామా! ౭౬

మార్తాండవంశమండన
యార్తజనావన! చరాచ - రాత్మకమూర్తీ!
కీర్తింతు ని న్నెపుడు నా
యార్తిని బోకార్చి కరుణ - నరయుము రామా! ౭౭

స్పర్శనభుక్పర్యంక సు
దర్శనశరఖడ్గచాప - ధారి! హరీ! నీ
దర్శనకాంక్షి నను బరా
మర్శించి తరింపఁజేయు - మా రఘురామా! ౭౮

సురసిద్ధసాధ్యవిద్యా
ధరకిన్నరగరుడయక్ష - తాపసముఖ్యుల్
నిరతం బెవని నుతింతురో
యురవొందఁగ వానిఁ గొలుతు - నెప్పుడు రామా! ౭౯

దేవుఁ డని యెవనిసపరా
చంబుల నెల్లరున్ భ - జింతురో యతనిన్
భావించి యే నజస్రము
సేవింతును నిత్యమోక్ష - సిద్ధికి రామా! ౫౦

అగజాత యెవనినామం
బగణితమహిమాభిరామ - మని నుతియించున్
పగ నే నానామమునే
పొగడుదు నహరహము నోరు - మూయక రామా! ౫౧

మేలగురీతి నిజోదర
గోళమునం దెవఁ డజాండ - కోట్లను దాచెన్
వాలాయంబుగ వానినె
యాలోకింపఁగ నుతింతు - ననిశము రామా! ౫౨

లోకైకవంద్యు సజ్జన
లోకశరణ్యు సతభక్త - లోకనివాసున్
ప్రాకటభక్తి భజింతును
నా కాశ్రయ మిచ్చి ప్రోవ - నగధర రామా! ౫౩

దిశలం దెవనియశం బా
శశిదినకరతారకముగ - సంవ్యాప్తంబై
విశదముగ వెల్గు నాతని
వశి మెచ్చఁగ భజింతు భక్తి - పథమున రామా! ౫౪

కల్యాణమయశరీరా
కల్యాణ వక్షోవిశాల - కనకదుకూలా!
కల్యాణగుణ జగత్త్రయ
కల్యాణప్రద భవార్తి - ఖండన రామా! ౫౫

రవి ప్రాగ్దిశ నుదయింపఁగ
ధవళమయూఖుండు కాంతి - దప్పు తెఱఁగునన్
భవదభిరుచి సోఁకిన దు
ర్భవపాశము లెల్లఁ దెగును - రఘుకులరామా! ౫౬

కుముదాప్తుఁ డుద్భవింపఁగఁ
గుముదాంగన రుచులు మీఱుఁ - గులుకుక్రియన్ నీ
విమలప్రభ సోఁకిన చి
త్తము నిర్మలమై రహించు - దశరథరామా! ౫౭

నారాయణ నీనామముఁ
బారాయణసేతఁ బాప - పరిహారముగా
మీఱినదయ నీసాక్షా
త్కారము నా కొసఁగుమయ్య - తారకరామా! ౫౮

సనకసనందనముఖ్యులు
పనుపడి దురితౌఘకర్మ - పాశము దెగి ము
క్తినిఁ బొంది రెవనిసేవల
ననిశము నే నతనిఁ గొలుతు - నచ్యుతరామా! ౫౯

మానుగఁ బ్రాచేతసశుక
శౌనకకశ్యపవసిష్ఠ - సంయమిసంఘ
ధ్యాననిధానమ వని నిను
ధ్యానింతురు నెఱింగి మోక్ష - దాయక రామా! ౬౦

కమలాధరిత్రు లెవ్వని
దమిమీఱ భజింతు, రెవని - తనుమధ్యమునన్
గోమరారుఁ బీతవసనము
క్రమమున వినుతింతు నతని - ఖరహర రామా! ౬౧

పవనాశనవిద్విషవరుఁ
డెవనికి సవ్వాహమయ్యె - నేర్పడ భీమా
హావరిపుమర్దనుఁ డెవ్వం
డవనిం జింతింతు నతని - సద్వయ రామా! ౬౨

మరుదశనుం డెవనికి వి
స్ఫురదున్నతతల్ప మయ్యెఁ - బుష్పాయుధుఁడున్
బరమేష్ఠి యెవనిసుతులై
పరఁగిరి యే నతనిపదముఁ - బట్టుదు రామ ! ౬౩

సురుచిరకౌస్తుభ మెవ్వని
యురమున విలసిల్లుఁ, జక్ర - మొప్పు నెవనికిం
గరమందు, నట్టివిభు నే
నిరతముఁ బూజింతు మేది - నీపతి రామా! ౬౪

భగవన్నామామృతమున
నగణితతాపత్రయమాగ్నులారకయున్నే?
నగధర! నీనామమునే
పొగడుదు భవతాప మార్పి - ప్రోవుము రామా! ౬౫

నీనామమె జపతపములు
నీనామమె మంత్రమాకె నిఖిలమునీంద్రుల్
నీనామమె స్మరియింతురు
నీ నామమె నాకు దిక్కు - నిత్యము రామా! ౬౬

నీనామమె యజరుద్రులు
నీనామమె సురలు మునులు - నిఖిలజగంబుల్
నీనామమహిమ దెలియని
మానిసి భవబాధలందు - మడియును రామా! ౬౭

నీనామమె ప్రహ్లాదుని
నీనామమె కరివరేణ్యు - నిన్ ఖట్వాంగున్
నీనామమె రక్షించెను
నీనామమె నాకు రక్ష - నిజముగ రామా! ౬౮

నీనామమె పాంచాలికి
నీనామమె పాండవులకు - నిష్కలుషులకున్
నీనామమె దిక్కయ్యెను
నీనామమె నాకు దిక్కు - నిజముగ రామా! ౬౯

నీనామమె ముచికుందుని
నీనామమె యా కుచేలు — నిన్ సుగ్రీవున్
నీనామంబె విభీషణు
నీనామమె బ్రోచె ధారు — ణీపతి రామా! ౨౦

నీనామమె సూక్తంబులు
నీనామమె నిగమరాశి — నీనామముతో
నేనామము సరిపోలదు
నీనామజపంబు ముక్తి — నిధి రఘురామా! ౨౧

నీనామమె నాప్రాణము
నీనామమె భుక్తిముక్తి — నిఖిలాధారా!
నీనామ మెప్పుడు దలఁచిన
మానుగ యమబాధ లన్ని — మలుగును రామా! ౨౨

నీనామజపసుధారస
పానం బొనరింప సర్వ — పాపము లుడుగున్
నీనామమహిమ లిట్లని
మానుగ వర్ణింపఁదరమె — మహిలో? రామా! 23

జననియు జనకుఁడ వీవే
యనుజన్ముఁడ వగ్రజుఁడవు — నధిపుఁడ వీవే
నను బ్రోచు విభుఁడ వీవే
యని నిన్ను భజింతు నహర — హంబును రామా! ౨౪

ఘనముక్తాస్ఫటికతటం
బున నీటికణంబు పడిన - ముత్యం బగుచో
ప్పున నీనామముఁ జపిచూ
చినమాత్ర పవిత్ర మగును - చిత్తము రామా! ౭౫

ఇందిరతో జతగా మ
న్మందిరమున కరుగుదెంచి - మది రంజిలఁగా
నందెలు మొరయఁగ హరి నా
ముందర నృత్యం బొనర్చు - మ్రొక్కెద రామా! ౭౬

సింధురవరదా స్ఫురదర
విందచ్ఛదనేత్ర శౌర్య - విజితనరేంద్రా!
కుందవకుళసుమ్నభరద
వందన మిదె కొనుము భక్త - వత్సల రామా! ౭౭

ఖద్యోతకోటితేజా
ప్రద్యుమ్న సహస్రరూప - రఘుకులభూపా!
ఆద్యంతశూన్యవిభవా
సద్యుతికోటీర! కీర్తి - శోభిత రామా! ౭౮

విచ్చేయు రామచంద్రా
విచ్చేయు మహానుభావ - విక్రమదేవా!
విచ్చేయు నినకులాగ్రణి
విచ్చేసి తరింపఁజేయ - వే రఘురామా! ౭౯

పద్మారిసన్నిభానన
పద్మాప్రియ పద్మహస్త – పద్మాక్ష హరీ!
పద్మాప్తవంశమండన
పద్మోదర పాహి పాహి – భవహర రామా! ౮౦

సుజనసమూహవశీకర
వృజినప్రచయాపహరణ – విశ్వాత్మ హరీ!
రజనీచరాన్వయాంతక
ద్విజవాహన! నన్నుఁ బ్రోవ – వే రఘురామా! ౮౧

కుక్షి నెలకొన్న జగముల
రక్షింప జనించినావు – రఘురాముఁడవై
పక్షిధ్వజ! నిజ మరసిన
నక్షరుఁడవు నీప్రభావ – మతులము రామా! ౮౨

విలసత్కాంచనమణిగణ
మిళితవిరాజితవిభూష – మేచకదేహా!
దళితజగత్కంటకదితి
కులనాయక! యభయ మిమ్ము – గొబ్బున రామా! ౮౩

శశిమౌళివినుత చక్రాం
కుశ కార్ముకపాణి సూర్య – కులభూషమణీ!
కుశలం బొసంగి నను నీ
కుశునివలెన్ బ్రేమ నేలు – కొనుమా రామా! ౮౪

శ్రీపతి సన్నుతగుణ వృ
క్ష్మాపతి కరుణాపయోధి - విక్రమజితలం
కాపతి నిత్యానందా
పాపతి నన్నుం దలంతు నారై - నారెకు రామా! ౧౫

భూధరనందనసన్నుతి
భూధరధర మధుపిరామ - బుధరక్షక గం
గాధరకీర్తితనామా!
శ్రీధర మాం పాహి రాజ - శేఖర రామా! ౧౬

ఇంద్రార్చిత పాదాంబుజ
యింద్రాదిపిరామ రామ - యినకులసోమా!
యింద్రానుజభవశయశ
స్సాంద్ర! భవన్మహిమ లెన్న - శక్యమె? రామా! ౧౭

ఓభవపాశత్రుటనా
యోభానుకులావతంస - యోపరమాత్మా!
యోభార్గవీమనోహర
యోభక్తమనోభిరామ - యోరఘురామా! ౧౮

నవ్యతరకాంచనాంబర
క్రవ్యాదాసురవినాశ - కమలాక్ష! హరీ!
అవ్యయ భువనత్రయసం
సేవ్య శరణు శరణు కావు - శ్రీరఘురామా! ౧౯

కరిరాజవరద రాఘవ
హరసురవరసులాసురార్చి - తాంఘ్రి దయాళూ!
సురకంటకముర మర్దన
ధరణీజాత్మాభిరామ - దశరథరామా! ౯౦

అతిలోభిని గర్వితుఁడ న
నృతభాషణుఁడన్ ఖలుండ - నీచుండను నిన్
నతిసేయనట్టి యధముఁడ
మతిహీనుఁడ నెట్లు నన్ను - మనుతువొ? రామా! ౯౧

అతిదుర్వర్తనపరుఁడను
నతిదుష్కర్ముఁడను దండ్రి - యఘబంధనసం
యుతుఁడ దురాచారుఁడ నీ
సుతునివలెన్ నన్నుఁ గరుణఁ - జూడుము రామా! ౯౨

పరిమత్తగర్వచిత్తుఁడ
దురితమనస్కుండ జడుఁడ - ద్రోహిని బాపా
చరణుఁడఁ గామాంధుఁడ నీ
కరుణకుఁ బాత్రుండ నన్నుఁ - గావుము రామా! ౯౩

క్రూరాత్ముఁడ నాశ్రితజన
దూరుఁడ ని న్నెఱుఁగలేని - దుస్సంగతుఁడన్
చోరుఁడ నీచుఁడ దైత్యో
ద్ధారా! ననుఁ గావు కరుణ - దశరథరామా! ౯౪

జలజాక్ష భక్తవత్సల
జలజాసనవినుతనామ - సంగరభీమా!
జలజారిమండలానన
తలఁచెద నీనామ మెప్పుడు - దయఁ గనురామా! ౯౪

మండితవిహగస్యందన
పండితసుజనస్తుతాఖ్య - పార్థివముఖ్యా!
దండితసురవిద్విషగణ
ఖండితభవపాశ మోక్ష - కారణ రామా! ౯౫

ఏనామముతోఁ బిలిచిన
నానామమె నీకుఁ గూర్చు - నన్నతలఁపుతో
నీనామభేద మెన్నుట
మానితి నీభేద మరయ - మాకే రామా! ౯౬

ఎవ రెన్ని పేళ్ళఁ గొన్నన్
దవిలి నదీతోయ మెల్లఁ - దగ నొక్కటి గా
భువి నొప్పురీతి నొప్పెదు
వివిధాఖ్యల నీ వభేద - వృత్తిని రామా! ౯౭

శతకందపద్యముల నీ
స్నిత మొదవ రచించినాఁడ - సీతాసుమన
శ్శ్వతపత్రమిత్ర! కైకొను
మతులితమోక్షప్రదాత - హరి రఘురామా! ౯౮

పొంగ యతిప్రాసలవిధ
మెఱుఁగను లక్షణ మెఱుంగ – నెసఁగినభక్తిన్
దొరలినపదములతో నీ
గురుమహిమలఁ బల్కినాఁడఁ – గోసలరామా! ౧౦౦

నాపల్కులందుఁ దప్పులు
ప్రాపుగ నెలకొన్నయేనిఁ – బద్మదళాక్షా!
నీపై భారం బునిచితి
నేపగిదిఁ దలంచి నన్ను – నేలెదొ? రామా! ౧౦౧

అవనిఁ బులహారివంశో
ద్భవుఁడను బిత్రుమాతృదైవ – భక్తిపరుఁడ నీ
కవనతుఁడఁ బీరుదాసుఁడ
ధవళేక్షణ! నన్నుఁ బ్రోవు – దశరథరామా! ౧౦౨

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

* *
*

ఓమ్

సాత్రాజితీయము

ఓమ్

సాత్రాజితీయము

(యక్షగానము)

కృత్యాదికము

శ్రీవైదేహికరాబ్జయుగ్మ మెవనిన్ - సేవించునో నిత్యమో
దావేశంబు దలంప నెవ్వనిపద - ధ్యానంబునన్ గల్గునో
యేవానిం గొలువన్ భవం బడఁగునో-యేనట్టి శ్రీరాము రా
జీవాంఘ్రిద్వయ మాశ్రయింతు భవవి-చ్ఛేదంబుప్రాప్తింపగన్.

శ్రీ లలనామణీహృదయ - సీమ వసించి సమస్తలోకముల్
పాలనసేయుచుం బరమ - పావనమూర్తి సుధీజనాళికిన్
లాలితకల్పభూరుహవి - లాసమున న్వెలుఁగొందు వేణుగో
పాలుఁడు సత్యభామపుర-వాసుఁ డనంతుఁ డభీష్ట మిచ్చుతన్.

ఘనత రజోగుణంబున జ - గంబుల నేర్పసఁగన్ సృజించి మే
లొనరఁగ సత్వలక్షణవు టొర్మి సమస్తముఁబ్రోచుచుం దమో
గుణమువహించి విశ్వమును-గొబ్బున నంతమునొందఁజేయుచు
న్ఘనరెఁమునాదిశక్తి పర - తత్వగుణోన్నత సీత ప్రోవుతన్.

తనరంగ శుద్ధస - త్త్వప్రధానాంగుల
మతి రజస్సత్త్వత - మస్సహితుల
జగదుద్భవస్థితి - సంహారకారుల
హంస విహంగ వృ - షానుగతుల
గురుతర సౌందర్య - కోమలాకారుల
స్తుతకమంజుల చక్ర - శూలధరులఁ
జెలఁగి సత్యవికుంఠ - శీతాద్రివాసుల
రుక్మనీల శ్వేత - రూపకులను

సర్వ సద్గుణభరితుల - శారదా ర
మా శివా ప్రాణనాథుల - మహితవిభుల
బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర - ప్రభుల నెపుడు
చేరి భజియింతు నిష్టార్థ - సిద్ధికొఱకు.

భువనములన్ సృజింపఁగను - బ్రోవ హరింపను నేర్పుశక్తికం
భవరుహ విష్ణుశర్వులకుఁ - బాళి నమర్చి సుఖంబు లిచ్చుచున్
సువిమల సత్త్వరైక్యపరి - శుద్ధవివేకవిభూతు లిచ్చు నా
సవినయ భారతీజలధి - జా గిరిజాంగనలన్ భజించెదన్.

అనయంబుగ బరిపూర్ణ భక్తిని సదా-హ్లాదంబు చెన్నొందఁ జ
య్యన శ్రీరాముని సత్స్వరూప భజనా-త్యానందవార్ధిన్ నిమ
గ్న నిజస్వాంతము పొంగిపోవఁగఁ బ్లవం-గ శ్రేణికీర్తింపఁ బా
వనుఁడై సాధుచయంబు నేలుకొనునా-వాతాత్మజున్ గొల్చెదన్

తన దేహమున గేహ - మున మోహమును సాహ
మును ద్రోహమును లేక - తనరువానిఁ
జనుతాపమును బాప - మును బాప భువి నోపి
నిజరూపమును జూప - నెరయువాని
ననుకంప నెనయింప ఘనసంపదలఁ బెంపఁ
దరియింప నొనరింపఁ - దగినవాని
భువియందు దివియందుఁ - బొలుపొందుచును సందు
లను గొందులను గ్రంది - యొనరువాని

మలినచలనయుతస్వాంత - కలన మఱచి
తిరుపుమఱపుల జరపి సు - స్థిరము వఱపి
విమలతత్త్వార్థ మొసఁగిన - జమిలి శేష
గురువరేణ్యుని సద్భక్తిఁ - గొలుతు నెపుడు.

శ్రీమహాశాంతిర - క్షేమంకరోజ్జ్వల
సరస విదర్భదే - శంబునందు
వెలుఁగొందు శ్రీకొండ - పీఠసీమను మహా
లక్ష్మీవిలాస మె - లర్పి మిగులు
మాడలపురిలో ను - మామహేశ్వరకృపా
పాంగవిస్ఫూర్తిచేఁ - బరగుచున్న
వంశంబులను గుజే - రాంశమై నాయక
మణి యనం దగి రాజ-మాన్యముగను

వరమహాపుణ్యాకరమైన - నైశ్యకులము
నందు భద్రగుణోపేతుఁ - డై చెలంగుఁ
బొట్టి రామాభిధానుండు - పొలుపుమీఱి
నతనిసతి పేరమాంబ నా - నలరు భువిని.

ఆదంపతులకుఁ జిరపు
ణ్యోదయు లగుసుతులు నల్వు - రుదయించిరి యా
మేదిని భద్రయశస్సం
పాదకులై సుగుణకాంతి - పరులై యొప్పన్.

మఱి యగ్రజుండు పాపయ
సరసులు దగ ముత్తయాను - జన్ము లతనికిన్
గరిమఁ రామయ లక్ష్మయ
లురుతేజులు విమలకీర్తి - యుతు లతులగుణాల్

అందు నుదారసాహసమ - హావిభవంబున మించి సంతతా
నంద మెలర్పఁ బండితజ - నద్విజముఖ్యుల కీప్సితంబు చె
న్నొంద నొసంగుచున్ సురుచి-రోన్నతిఁ బొట్టికులాంబురాశిపూ
ర్ణేందుఁడనన్ వికాసమువ-హించె ఘనంబుగ ముత్తయాఖ్యుఁడున్

హరినామస్మరణప్రభూతపరమా-హ్లాదాభివృద్ధిన్ మహా
గురుభక్తిం దగుపీరుదాసుఁడని యో-గ్యాత్మేచ్ఛ వర్తించు నన్
గరిమం బిల్చి బహూకరించి హరిము-ఖ్యప్రాభవం బెల్ల శ్రీ
కర మొప్పన్ గృతియక్షగానమున వే-డ్కన్ జెప్పమా మెచ్చెదన్

అని నిర్దేశించినఁ బా
వనుఁ డగు శ్రీరామదివ్య – వర్ణనమును నే
వినుతింపఁగోరి పల్కితి
నను శ్రీహరి వలుకఁజేయు – నటువలెఁ బ్రీతిన్.

సూత శౌనక వాల్మీకి – శుక వసిష్ఠ
నారద వ్యాసమునులకు – నతు లొనర్చి
కాళిదాస మయూర తి – క్కనకవిప్ర
ముఖులఁ గొనియాడెదను మది – ముద మెలర్ప.

గణము యతిప్రాసలు ల
క్షణసంగతు లే మెఱుంగ – సద్గురు నారా
యణుకరుణఁ బల్కెదను గవి
గణములు దప్పున్న దిద్దఁ – గావలయుఁ గృపన్.

అని యిట్లభీష్టదేవతాచార్యప్రార్థనంబును సత్కవికీర్తనంబును గావించి నాయొనర్పంబూనినసాత్రాజితీ నాటకం బనుయక్షగానంబు విరచింపఁ బరమానందకందళితహృదయుండ నైతిఁ గావునఁ దత్కథాక్రమం బెట్టిదనిన——

ద్విపద

కుందమందారవ – కుళ హేమపుష్ప
చందనఖర్జూర – జంబీరపనస
భూరుహంబులచేతఁ – బొలుపొందు నైమి
శారణ్యసంవాసు – లగు శౌనకాది

మునులకు సూతుండు - మును చెప్పినట్లు
తెనసి పరీక్షిన్న - రేంద్రున కొప్ప
శుకయోగివరుండు మం - జులత బోధించు
నకలంక మగునమ్మ - హాభాగవతము
వర దశమస్కంధ - భాగంబునందుం
బరంగు శమంతకో - పాఖ్యాన మనెడి
హరికథాసారంబు - నాలించినంత
పరమనిర్వాణసం - పద నొందంగలరు.

దరువు - సౌరాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము

వినుము సత్రాజిత్తు-విష్వక్సేనునకుం గీ - డొనరించి
వినయముతో - ఘనభక్తితో - నెనసి కొరలి తన-తనయ
శమంతక - మణుల నొసంగె మైత్రిని - మనుజేశ్వర! ॥విను॥

హరియెడ నపరాధ - మరయం దానేమి చేసె-మకల
సత్రాజిత్తు - మణిం గూతు నెటులిచ్చెం - దెల్లగు తేటపడ-
నెఱింగింపు మునీ - శ్వర యనంగ సు - స్థిరమతి భూవర॥వి॥

ఇనునకు భక్తుండై హితమునం గొలువ నా - తనిసే
వలకు మెచ్చి-తడయక శమంతక - మణి నొసంగిన నా - మణి
మెడ నొప్పంగం - దను వెలింగె స - త్రాజిత్తుండు మఱి ॥వి॥

తనరు నమ్మణితోడ-ద్వారకానగరికిం జను దేర దూర
మున - జను లది గనుంగొని-మణివికాస త-ద్ఘృణితిరోహితే-
క్షణులై సూర్యుం - డని శంకించిరి ॥వినుము॥

వార లచ్చెరువంది – వచ్చి శ్రీహరి కిట్లనిరి – నారా
యణా! శ్రీకరా! ము – రారీ! శౌరీ! ముకుంద! – వారిజాక్షు!
కం – సారి! మానవా – స్కారమిదె వి – జ్ఞాపన మొక్కటి॥

సురవిభు లపేక్షిం – తురుగద దేవేశ! నిన్ – బరికింప
యదుకులాం – తరగూఢమూర్తివి – యరయ నిఖిలజగ–దంత
రాత్మయగు – హరి! భవదాకృతి – దర్శించుటకై ॥వినుము॥

నిగనిగ కాంతులు ది – గంతము లావరింపఁ – దగ నరు
దెంచె నిదే – తరణియో విరించియో – మిగులుసరణిఁ జే –
రఁగవచ్చె ననన్ – భగవంతుఁడు జను – లగువారిం గని॥విను॥

మణియుతుఁడైనస – త్రాజిత్తుగాని దిన – మణియుఁ
గాఁడని పల్కె – మఱి సత్యభామపుర – మణివాసుఁడు కా –
రణమూర్తి మహా–గుణగణకౌస్తుభ–మణిగోపాలుఁడు ॥విను॥

ద్విపద

అంత సత్రాజిత్తుఁ – డనుపమశ్రీద
సంతోషమంగళా – చారసంచార
మైనస్వకీయగే – హంబున కరగి
తాను భూసురులచేఁ – తన్ నిజదైవ
మందిరం బందుఁ ద – న్మణి నుంచి నంత
నందునఁ బ్రతిదినం – బష్టబారువుల
కనక మొసంగు నీ – కరణి నీధరణి
జనపాలుఁ డేలిన – సరస నమ్మణియు

మఱి పూజ్యమానమై - పరఁగు నెల్లరును
దురితరోగార్తిష్టి - దుర్భిక్షభయము
నూసి సుఖంతురు - మానవాధీశ!
మానుగ నొకమారు - మణిని గృష్ణునకు
నిమ్మన్న హరి కాతఁ - డీక ధనేచ్ఛఁ
బొమ్మని చెప్పెను - బురుషోత్తమునకు
నీకున్నమీఁదట - నేమా నటంచు
వ్యాకులితాత్ముఁడై - వర్తించువేళ
ననుజుఁడైనప్రసేనుఁ - డామణిఁ గంఠ
మునఁ దాల్చి యడవికి - మురియుచు వేఁట
కై పోవ వాని ను - క్కడఁచి సింహంబు
దీపించు మణిఁగొని - తెంపునం బొఱ
దాని వధించి యు - ద్ధతి జాంబవంతుఁ
డానందమున నమ్మ - హామణిం గాంచి
కొనిపోయి భూధర - గుహఁ జొచ్చి యందుఁ
దనముద్దుగారాబు - తనయకుం గేళి
కా కందుకంబుగాఁ - గావించినంత
వైకుంఠునకు నప - వాదంబు గలిగె.

మఱియు నిచ్చట సత్రాజిత్తుండు వేఁటకై యరిగిన నిజానుజుండు మగుడిరామికి మిగుల వితర్కించుచు శోకవ్యాకులితమానసుండై యుక్తాయుక్తంబులు దలంపక హరిపై లేనిపోని యపనింద మోపి యిట్లని పలికె.—

దరువు - నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము

మణి కంఠమునఁ దాల్చి - మాపాఁ డరణ్యాము - నను వర్తింపఁగ న్యాయమా - యన్యాయమా - మణికొఱకై తమ్ముని వధించి నా - మణిఁ గొంపోయెను - మధుసూదనుఁ డిటు ॥మణి॥

హరికి మర్యాద లే - దని యెగ్గులాడిన- సరణి నాశౌరి యాలించి మదినుంచి - యెఱుఁగకున్న యెడ నీయపవాదము - పొరయఁగలిగె నే - వెరవునఁ బాయునో? ॥మణి॥

అని వితర్కింపుచున్ - జనుదెంచె నాజాడ - వనవీథిం బోడగాంచెను - ధృతి మించెను - దనవా రందఱుఁ గనుగొన ధరఁ గూ - లినప్రసేను హయమును సింహంబును ॥మణి॥

మృగపతిన్ దునిమి య - రుగు భల్లూకముజాడఁ - దగిలి యాగుహా శౌరి - జిగిమీఱి-యగుపడఁగ వెను - దగిలి వచ్చు తన - తెగలఁ గొండబిలము- మొగదల విడచెను॥

అతిసాహసమున నా - జానుబాహుఁ డైన శ్రీ - పతి నిరంతరనిరంధ్రము - నిబిడాంధము - నతిభయదంబై ప్రతిలేకుం డిన - వితతగుహాంతర వీథి సొచ్చె హరి ॥మణి॥

అరిగి యచ్చట నొక - యబల కెదుర వినోదా-కర కేళి కందుకంబుగా - వ్రేలం దగన్ - మఱి గట్టినభా-సురసన్మణిఁ గనె - ధర సత్యభామా - పురిగోపాలుఁడు ॥మణి॥

కందార్థదరువు

తిన్నగఁ బదములు మోపుచు
వెన్నుం డయ్యాబలకడకు - విచ్చేసిన న
క్కన్నియగుండెలు ఝల్లనెఁ
బన్నుగ మఱి దానిదాడి - పలుమొఱఁ బెట్టెన్ - ఆధ్వని
వినఁబడి చెవిముట్టెన్ - బలపరాక్రమజాంబవంతుఁడు - ఖిల
జగత్ప్రభుఁ డనుచుఁ దెలియక - యలిగి ప్రాకృతమానవుం డని
తలఁచి హరితో రణముఁ జేసెను - జలము రెట్టించి-యిరువు
రపార - బలముల మించి ॥

విడఁబడి మాంసమునకుఁ బో
రెడు డేగలరీతి హుంక - రించి శరములన్
వడిఁ దరులఁ గరములను బద
పడి జయవాంఛలను శౌర్య - బలము దీపింప - హరిజాంబ -
వంతులు గసిపెంప - నలిగి యిరువదియెనిమిది దినం - బులు
పెనంగిరి యడిదములు తరు - వులు విరిగినన్ వెనుకదీయక -
యలఘుపౌరుషమునను బోరిరి - హరిహరిభాతి నిద్దఱు మత్త
కరికరి ఖ్యాతి ॥

పటురోషాహంకృతు లా
ర్భటములఁ బిడికిళ్ళపోట్లఁ - బవలున్ రేలున్
స్ఫుటసంగ్రామజయేచ్ఛాక
జటులత భల్లూకవిభుఁడుఁ - జక్రి యిరువురుఁ-బోరుచు నాత్రి
విక్రమశూరు-చటులతరముష్టిహతులచు దు - ర్ఘటవిపజ్జర్జరిత

కాయవి - కటుభయంకరమానసుండై -తటమటన్ దైన్యమున
నిట్లనె - నటవీచరేంద్రుఁ డత్యార్తిన - య్యాదుకులచంద్రు॥

దేవా! పురాణపురుషుఁడ
వీవిశ్వాధీశ్వరుండ - వీవే సకలం
బీవని తెలియు దఖిలభూ
తావళి ప్రాణప్రతాప - ధైర్యసత్వములు-విశ్వసర్గ స్థైర్యానాశ
ములు-నీవకావె మునీంద్రగణాహ్వా - త్వావనుఁడ వలనాఁడు
నాయక - పావకంబును బఱపి జలనిధి - లావు నింకించి బంధిం
చితి - దేవాదిదేవా - దయాంభోని - ధీ! వాసుదేవా! ॥

ఎవఁడు ప్రతాపద్యుతి దా
నవమత్తతమఃపటల మ - ణంచె సరోజా
తవిసరముఁ ద్రెంచుకరిగతి
నెవఁడు దశగ్రీవుశిరము - లెల్లను ద్రుంచెన్ - సకలబృందార
కులఁ బాలించెన్ - రవిసుధాకరతారకముగా-నెవఁ డొసంగె
విభీషణునకున్ - వివిధలంకారాజ్యమును గృప - నెవఁడు
నన్నేలెను జగత్ప్రభుఁ - డవు నీవకావె - పరమకరు-ణాం
భోధి వీవే॥

ద్విపద

పరమపావన! మాయ - పడి చేసి తెగ్గు
మఱి నేర మెన్నక - మన్నింపవలయు

వని యిట్లు స్థిరభక్తి - యతిశయిల్లఁగను
వినుతింప జాంబవం - తునిఁ గటాక్షించి
యతనితనూనిగ్ర - హనివారణముగఁ
పతనసరోజాతహ - స్తంబున నతని
కాయంబు నిమిరి చ - క్రనిఘాతములఁ
బాయక భల్లూక - పతి కిట్టు లనియె
నీమణి నేను హ - రించినా ననుచుఁ
బామరుఁడ చేయు నె - పంబు దప్పుటకు
మానుగ నీగుహా - మందిరంబునకు
నే నరుదెంచితి - నిది హేతు వనిన
విని సంతసించి నా - విరి జాంబవంతుఁ
డును మణి ముద్దుగూఁ - తును జాంబవతిని
గానుకగాఁ దెచ్చి - గరిమ నర్పించె
శ్రీనివాసునకు సు - స్థిరమతి నతఁడు.

హరివెంట మున్ను వచ్చిన
పరివారము బిలముఖమునఁ - బదిరెం డగువా
సరములు గృష్ణునిరాక కై
దురు గని వేసారి చనిరి - దుఃఖాత్ములై.

దరువు

హరి నెట్లు చూచెద మకట! - యంచుఁ - బరిజనము
వెళ్ళినా రాకట - నిజపురంబును బ్రవేశించి - తామా - హజ
ముగాఁ బౌరులను గాంచి ||హరి||

దేవకీపితృబంధుగణము – రుక్మి – ణీవధూసుతమిత్రగణ ము – గుహఁ జొచ్చి హరిరాక చిక్కె – నంచు – బహువిషా దంబునను స్రుక్కె ॥హరి॥

దుర్గమం బగుగుహాంతమును – శౌరి – నిర్గతుండై చేర వలెను – అనుచు నేఁడని పౌరులెల్ల – దుర్గం – గని మొ్రక్కి – భక్తిరంజిల్ల ॥హరి॥

డోలాయమానమానసులై – రంత – జాలిచే సేవింప వశులై – గిరిజాత పలికెఁ దా మణితో – వచ్చు – హరి ము దంబున వధూమణితో ॥హరి॥

అంతలో యత్నంబుతోను – లక్ష్మీ – కాంతుండు విచ్చేసెఁ దాను – స్వవధూమణుల్ బెగడిచూడ – జాంబ – వతికన్యామణులతోడ – సత్యభామాపురీశ్వరునిఁ – గొలిచి – రత్యంత సంతోషకరుని ॥హరి॥

ద్విపద

మణితోడఁ గన్యకా – మణితోడఁ జక్రి
రణజయుఁడై వచ్చి – రంజిల్లఁ గాంచి
పౌరు లానంద సం – భరితాత్ములైరి
శౌరి యంతట రాజ – సభకు నాసత్రా
జిత్తునిఁ బిలిపించి – చెలువుగాఁ దనదు
వృత్తాంత మంతయు – వినిపించి మణిని
నిచ్చిన నతఁడు గ్ర – హించి సిగ్గునను
బుచ్చుకొని పురికిఁ – బోయి వెఱగునను

మదిని బశ్చాత్తాప - మొదవంగ భయము
గదురంగ దుఃఖసా - గరమందుఁ గూలి
ఖలులదోషముఁ బాపఁ - గా నోపునట్టి
జలజాక్షు నెడఁ గలు - షము గలదంచుఁ
బలికితిదుష్టాత్మ - నాశంబునకును
గలదె? పాతకం బని - కపటినై యేల
హరిమీఁద నిటులమి - థ్యాభియోగంబు
నెఱపితి? దుష్టుఁడ - నీచుఁడ నర్థ
లోభుఁడ దుశ్చింత - లుఁడ దురాత్ముండ
నీభూరిదురితంబు - నెటుల మన్నించు
జలజనాభుండు ప్ర - సన్నుఁడై యెటుల
నెలమితోఁ బాలించు - నెఱుఁగంగ రాదు
మణినిఁ గుమారికా - మణి నిచ్చి దివ్య
మణిధరుపాదముల్ - మఱి పట్టికొందు
నేని నే జీవింతు - నిది సదుపాయ
మా నన్యవృత్తిచే - నతఁడు దృప్తిపడఁ
డనుచు నీరీతి నే - కాంతస్థుఁ డగుచుఁ
దనమదిలోఁ బల్వి - ధముల యోచించి
తనకూఁతు సత్యభా - మను రతిరూపఁ
గొని వచ్చి మణితోడఁ - గూర్మి శ్రీహరికి
నిచ్చి నతుండైన - నిందిరాప్రియుఁడు
మెచ్చుగా మన్నించి - పుచ్చె నాతనిని.

అప్పుడు సత్యభామ యిట్లని పలికె-

దరువు - భైరవిరాగము - ఆటతాళము

మాతండ్రి యగుసత్రాజిత్తు - ఘన - నీతిగన్గొని విమల చిత్తుఁ - డాతరిం బరిలబ్ధ శోభనుఁ - డై తదాయత నేత్రునకు నన్ - బ్రీతి వనితామణిని మణినిన్ - ఖ్యాతినొసఁగెను హరికి శౌరికి ॥మా॥

దనుజేంద్రారి శ్రీశౌరి - కృపా - వనరాశి లోకోప కారి - నను విశాల యశోవిలాసుం - డనిమిషులు గడు సంత సింపఁగ - ననుపమ శ్రీమీఱఁ బెండ్లా - డెను మహావిభవం బెలర్పఁగ ॥మా॥

నను మెచ్చి మణియిచ్చినాఁడు - దిన - మణి నీకుఁగృప నల్లనాఁడు-మణులు మాకుం గలవు గన్యా - మణియె చాలు నటంచు మరల - న్మణి నొసంగె సురేంద్రముఖసుర - గణము లభినుతిసేయ శ్రీహరి ॥మా॥

అంత నక్కడ పాండుసుతులు - బల - వంతముగాజననీ యుతులు - వింతగా లాక్షాలయమునం - దంతలో మరణించి రను వృ - త్తాంతము న్విని రామకృష్ణులు - చింతతోఁ గరి పురికిఁ జనిరట ॥మా॥

ధృతరాష్ట్ర విదుర గాంధారీ - గంగా - సుతకృపద్రో ణులఁ జేరి - హితముగా దుఃఖోపశమనము-ధృతియెలర్పఁగఁ జెప్పి నత్తఱి - శతమఖాదిసురుల్ నుతింపఁగ - సత్యభామ పురీశుఁ డగుహరి ॥మా॥

ద్విపద

జననాథ! వినుమయ్య - శతధన్వుఁ డంత
మణి సత్యభామను - మును చెప్పినట్లు
పన కీయఁ దేనని - తగఁ జేసి మిషలఁ
గనిసి యక్రూరునిఁ - గృతవర్మఁ గూడి

హితవృత్తిచే మన - కిచ్చెద నంచు
నతఁడు సమ్మతిఁ జేసి - యది చెప్పి మగుడ
జలజాక్షునకు నిచ్చి - శపథంబు దప్పె
ఖలుఁడు సత్రాజిత్తు - కసిమితో నతని

మణి నిమ్మటంచుఁ జ - మత్కృతిఁ జేసి
కణకతో హింసింపఁ - గాఁ దగునంచు

మంతనంబు లొనర్చి - మర్యాద మాని
పంతంబు దీపింపఁ - బగను సాధింపఁ

గటికివాఁ డటుపట్టి - ఖండించు పశువు
నటు లోకరేయి ని - ద్రావస్థ నున్న
తఱి నిలు సొచ్చి స - త్రాజిత్తుఁ బట్టి
నఱికి తదీయాంగ - నలు మొఱఁబెట్ట

పెనులోభమునఁ జేసి - పెరికి యమ్మణిని
గొనిపోయె నాతఁడు - కుటిలాత్ముఁ డగుచు

తరుణికై పసిఁడికై - ధర మూఢజనులు
దురితదుష్కర్ములై - తుది నశించెదరు.

గీతార్థములు

ఇటుల మృతుఁడైన తండ్రికై - యేడ్చియేడ్చి
సత్యభామయుఁ బిత్తమన - శ్శాంతి గోరి
తైలఘటమున శవ - ముంచి - దంతిపురికి
నరిగి సర్వజ్ఞుఁ డైన శ్రీ - హరిని గాంచి - మఱిసత్రాజిత్తు మర
ణము - నెఱిఁగించినన్ (శ్రీ) - హరిబలభద్రులు నిజము - పర
మేశ్వరు లయ్యు నిల - నర భావముల విలాపాతురు లై రంతఁ
గలుషించి - హరి సత్యభా - మాయుతుఁడై మరలి ద్వారకా
పురికి - వేంచేసినన్ ప్రమొక్కిరి పౌరు లెల్ల హరికి.

హరియు శతధన్వుఁ దుని మెద - నని వచింప
నది దెలిసికొని ప్రాణభ - యమున నతఁడు
తరలి కృతవర్మయింటికిఁ - దనకుఁ దోడు
రమ్మనఁగ నాతఁ డిట్లనె - రాజసమున - నమ్మహనీయమూ
ర్తులు - (శ్రీ)రామకృష్ణు - లిమ్మహిఁ జక్రవర్తులు-దొమ్మిసేయ
నెవఁ డోపుఁ - జుమ్మి బంధుయుక్తుఁ డై - క్రమ్మి కంసుండు
స్రుక్కఁడె - యమ్మాగధుఁడు భటసై - న్యమ్ముల్ విడి
పెక్కుతోయముల్ - దిక్కు ల్పాఱడె - నమ్మ హరిబల
శౌర్యముల్.

దరువు - సౌరాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము

అని యుత్తరముఁ జెప్పిన విని - శతధన్వుఁ డార్తి -
నక్రూరునింటికిం జని - వనమాలితోడఁ బోర-ననికి సహాయుఁ
డవు గ - మ్మని చీర నక్రూరుఁడు హరిశౌర్య ముగ్గడించె॥

వినుమా హరిబలధైర్యము - వర్ణింపఁదరమె - ఘనసు
ప్రతాపస్థైర్యము-దనర నెవ్వాఁడు విశ్వ - మును సృజించుఁ
బోషించుఁ దునుము నెవ్వానిచర్య-లను బ్రహ్మాదులెఱుఁగరు॥

ఎవనిమాయ మోహించును-నెల్ల లోకంబు-లెవనిలోన
వర్తించును - నెవఁ డేడేంద్రపాపఁడై - యెత్తెఁ గొనగోటఁ
గొండ - నెవఁడు గూటస్థుఁ డీశ్వరుఁ - డెవఁ డాద్యంతరహి
తుఁడు ॥అని॥

ఎవఁడు సర్వాంతరాత్ముఁడు - అజుఁ డప్రమేయుఁ -
డెవఁ డఖిలగుణాతీతుఁడు - ఎవఁ డట్టిసత్యపురా - ధివరుం
గోపాలమూర్తి - ని వినుతించెదఁగాని - భువిఁ బోర వెఱతు
న నేను ॥అని॥

సీసార్థములు

అని యిటు లక్రూరుఁ - డానతిచ్చిన నమ్మ
హామణి నుంచెఁ దా - నతని చెంత
వెఱగుపాటునఁ బటు - వేగాన్వితాశ్వంబు
నెక్కి వే శతధన్వుఁ డేగె నపుడు
శతయోజనములదూరము - నంత రేవతీ-పతికృష్ణు లాప్రకా
రము - పతగేంద్రకేతనాలం - కృత మయినరథమెక్కి - యు -
ద్ధతి నేగి మిథిలాపురి భా - సితులై చేరఁగ నం - దనతిదూర
మున హయంబునన్ - డిగి పాఱెను - శతధన్వుఁడున్ భయం
బునన్.

పదచారిమై తాను - బరుగిడఁ, బోకు షో
కు మటంచుఁ బంకజా - క్షుఁడు భయంక
రస్థితి వాసికి - రంబుఁ జక్రంబుచేఁ
దగిలిత్రేయఁగ శత - ధన్వుఁ డీల్గె

నంతట వానిచేలము - నందు వెదకి శ - మంతము లేనిమూ
లము - నంతయుఁ దెలిసి యూరక-యంత మొందె శతధన్వుఁ
డి - చెంతయునన రాముఁ డనె శ - మంత మపహరింపఁగ-
నెంతైన శతధన్వుఁ డే - పురి దాప నెవరి - కిచ్చె నితఁడు సా
మాన్యుఁడే.

దరువు - పంతువరాళిరాగము - ఆటతాళము

పురుషోత్తమ! చక్ర - ధర! నీ వరిగి మన - పురమున
వెదకుమంత - నేను - గరిమ జనకమహీ - వరుని దర్శింపఁగ-
నరిగివత్తు ననంతా - మఱియు వాంఛ జనించె నీవిఁక - మరలి
పొమ్మని చీరి రాముఁడు - సురుచిరం బగుమిథిలఁ జొచ్చిన -
నెఱిఁగి జనకుఁ డెదురు నడచెను ॥పుర॥

పరమానంద సం - భరితుఁ డగుచు నర్ఘ్య - పాద్యాది
విధు లొనర్చి - యంతఁ బరమభక్తి వివిధా - భరణాంబరం
బుల - నిరవుగ నర్పించి గరిమతో నిట నుండుమన సం -
బరము మీఱఁగ నుండె నచ్చట - నురుసుఖంబునఁ గొన్నిసం
వ - త్సరములున్ - బలరామమూర్తియు ॥పురు॥

విని యింతయును దుర్యో - ధనుఁడు మిథిలాపుర -
మున కరుదెంచగను - జనక - ధరణీవరుండు స - త్తఱి సన్మా

సించెను - మఱి మైత్రి మించఁగను - బరఁగ గదారణకౌశ
లముఁ జె - చ్చెరఁజలంబున నేర్చె నాహల-ధరునిచే దుర్యో
ధనుఁడు దు - స్తరబలప్రౌఢిమ మెలర్పఁగ ॥పురు॥

అట శౌరి ద్వారకా - పురప్రవేశము సేసి-కుటిలుఁడౌ
శతధన్వుని - శిరస్స్ఫోటనము మఱి లేకుం - పుట సత్యభామ
తో - స్ఫుటముగా సకల నిల్లుని-ఘటితసత్రాజిద్వధహేమనశ్రియ-
నటుఁడు దను గాంచుసను హరి యం - తటను సత్రాజిత్తునకు
స - ద్గతిక్రియలు సేయించెఁ గడు సిరి ॥పురు॥

పగ నక్రూరకృతవర్మ లాశతధన్వుఁ - డెగటార్చుట
వినంగ - భీతిఁ - డెగఁబడి ద్వారకా-నగరము వెలువడి -
మిగుల దవ్వుఁ జనంగఁ-బొరలి యక్రూరుండు లేమిని - నొగి
ననావృష్టికలుషంబులఁ - దగిలి యుత్పాతములఁ గడుహ్రా -
త్రాపములఁ బౌరులు గలంగిరి ॥పురు॥

వెఱచి వృద్ధజనుల్ హరితో నిట్లనిరి మా - మొఱ
వినవే శౌరీ - కాశీ - శ్వరుఁ డేలు మహిని వాన - గురియకు
న్నను ధరా - మరు శ్వఫల్కునుని గోరి - యరయఁ దోడుక
పోయి గొంపోని - యతఁడు కన్యక నిచ్చి కాశీ-వరుఁడు సమ్మా
నింప నచ్చటఁ - గురిసె వానలు వసుధ నంతట ॥పురు॥

అతనితనయుఁ డైనయక్రూరుఁ డంతవాఁడు తపస్సం
పన్నుండు - మరలి - యతఁడు వచ్చెనేని - గతమైయుత్పాత
ముల్ - క్షితి వృష్టి గురియు మెండు - కుతుకమున రప్పించి
మము స - మ్మతిని మన్నించి రక్షించుము - హితముగను
సత్యభామపుర - స్థితహరీ! వేణుగోపాలా ॥పురు॥

కందార్థపుదర్వులు

అనవుడు వృద్ధులపల్కులు
విని కృష్ణుఁడు భటులఁ బంపి – వేగమె యక్రూ
రుని రావించియుఁ బూజిం
చెను గొన్నిప్రియోక్తు లాడి – శ్రీధరుఁ డెలమిన్ –సర్వజ్ఞుం
డై – సిరిమించి చెలిమిఁ – గని మృదుమధురవాక్యములని-
ట్లనియె నాశతధన్వుఁడును దాఁ – జనునెడన్ మణిఁ దెచ్చి నీ
గృహ – మునను దాచుట నిజము దెలిసెను–సత్రాజిత్తునకుఁ–
దనయులు లేమి మైత్రిచేఁ దనకు.

ఘనకార్యములను గూర్చిన
ధనము ఋణమును విభజించి – తగఁగొనియెద రా
తనిపుత్రిక లందఱుఁ దమ
జనకుఁడు దుర్మృతికిఁ జిక్కి – చనెఁ గావునను – అతనికిం గ్రి
యలు – జరుపఁగావలెను–మణిని నీవె యొసంగు మాయ–న్న
నను నమ్మఁడు సకలబాంధవు – లును గనుంగొనఁజేయునీదుభ-
వనమునం దపకీర్తి కిల్బిష – సహితముగను–నఘములు గల్గు–
శాశ్వతముగాను.

నెలయ నిటు సామవచనం
బులఁ గృష్ణుఁడు పలికినంతఁ – బోరి నక్రూరుం
డలచేలబద్ధ మగుమణి
నలజాక్షున కిచ్చె నపుడె – సంతసమునను – బాంధవు లెల్ల –
నంతగాఁ గనను – జెలఁగి శ్రీహరి దెచ్చి చూపెను – లలిత

రుచిరలసద్దిగంతము - నలఘుతిరితమస్ప్రహాంతముసలరుసన్మణి
నాశమంతము - నలవఱ జూపి - యీవిధ మాజనుల-కెల్లఁ
దెలిపి.

హరి యక్రూరున కప్పగి
గరిమన్ మఱి నిచ్చె మగుడఁ - గరుణాన్వితుఁడై
పరమాత్ముఁ డీశ్వరుఁడు శ్రీ
హరి తన్మణి దెచ్చియిచ్చి-నట్టిచరితము - విని పఠించు - నంత
సంతతము-నరులకును దోషదుర్యశమున్ - నటికి నిశ్శ్రేయస
మొనర్చును - మఱియు నంతట నొక్క-నాఁడా - హరిశ్రీపా
గరిమఁ గొంతికో - మరుల నీక్షింప - వేడుకచే న - త్తఱి
నిశ్చయింప.

దరువు - కళ్యాణిరాగము - ఆటతాళము

పరఁగు సాత్యకిప్రముఖయాదవులెల్లఁ - బరివేష్టించి కొ
ల్వఁగా - దామో - దరుఁ డింద్రప్రస్థన-గరమున కేతెంచెఁ-
బరమానందము మీఱఁగా-నరయఁ బ్రాణంబులను గాంచిన-
సరస నింద్రియముల తెఱంగునఁ బరమపురుషుం డైనశౌరిని -
దురితదూరుని ॥పరఁగు॥

తనరఁ గౌఁగిలించు - కొనినశ్రీహరి దివ్య-తనుసంగ
మున నిర్గత - కల్మ - షనికాయులై ముకుం - దునిహాసభాసి
తా - నన మానందపూరిత- మనములను ననురాగముల ద-
ర్శనముచేసిన - యుధిష్ఠిరునకు - ననిలసూతికి మాధవుఁడు
మ్రొక్కి - మక్కు-వను దక్కి ॥పరఁగు॥

సఖుని నాలింగన - స్ఫురణాసత్కరించి - చరణములకు మ్రొక్కెనఁ - జన్న - లేచి నకులసహదేవుల గ్రుచ్చి యెత్తి రుచిరంబుగఁ జక్కన - సరగునను నవరత్నసింహాసనమునం దాసీనుఁడై శ్రీ - కరముగను రంజిల్లుచున్నంత - నీఁక నేమి చింత ॥

ఘనకచభారకుం - చనయై పెండ్లికూఁతు-రనఁగ్రొత్త గుటఁజేసి - లజ్జా - వనతయై పాంచాలి వనజనా-భునకు వంద నము భక్తిఁజేసి-తనర సాత్యకి పాండవులచేఁ - బ్రణతుఁడై పీఠమునఁ గూర్చుం - డెను నుతింపుచు సత్యపురవాసు - నాశ్రితోల్లాసు ॥పరఁగు॥

ద్విపద

తక్కినయనుచర - తతి వారిచేత
నక్కడఁ బూజిత - మై సుఖం బుండఁ
దిరముగా నత్త కుం - తీదేవికడకు
హరి యేగి మ్రొక్కి - యి ట్లనియెఁ దా నపుడు
కొడుకులఁ గోడండ్రు - గోరి నీయాజ్ఞ
నెడపక కలపను - లెల్ల సేయుదురె!
యత్తా! భవన్మృదు - చిత్తం బెలర్ప
నుత్తమస్థితిగతు - లొప్పునే నీకు?
అనవుడుఁ బ్రీతివి - హ్వాలత నొందుచును
గనుఁగవ నుదకంబు - గ్రమ్మంగఁ గుంతి
పొరి గద్గదస్వరం - బున సుయోధనుఁడు
పఱచిన నెపముల - బాధలఁ దడవి

వినిపించి క్రమ్మఱ - వెన్నునిఁ జేరు
కొని గొప్పచేసి మ - క్కువ నింపుమీఱ
నన్ను నాకొడుకుల - నారయ మఱున
వెన్నఁగ నీవు మా - పెన్నిధివయ్యా!
యెన్నికష్టములైన - నిన్నమ్మి మనుచు
నున్నాము దిక్కెవ్వ - రున్నారు మాకుఁ
బిన్న వాండ్రకును బ్రా - పింపఁగ నీవె
యెన్నటికైన నీ - వే మాకు దిక్కు
గాకన్య మేమి? ని - క్కము సర్వభూత
లోకేశుఁడవు నీవు - నాకు దైవమవు
నావార నెడిభ్రాంతి - భావన లేదు
కనుఁగొన్న నాభాగ్య - గరిమ యెట్టిదియొ?
మనమున దయఁబూని - మాదిక్కు లెల్లఁ
బాపుచుందువుగదా - పరమేశ! నీవు
మాపాల నుండఁగా - మాకేమి కొఱత?

దరువు - సౌరాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము

సరసిజాక్ష! కేశవ! నారాయణ! పరమేశ్వర! కృష్ణా! హరి! యనుచు యు - ధిష్ఠిరుఁ డిట్లని సు - స్థిరమతితో నీశ్వరునిఁ గొనియాడెను ॥సరసిజాక్ష॥

తెలియఁగ లేరు నిస్తులభవదాకృతి - నెలమి నేక్రియఁ దోచునో-యల సనందనాదులు దమభావం-బుల గణింపలే - రలఘుతరాత్ముని ॥సరసిజాక్ష॥

అనుపమశుభచరిత్రుని నేఁడు మాచుట్టమం - చను విలోకింపుచుంటి మీ-యనువున నల్పగుణాఢ్యుల మగుమా- కును సచివుండ న - ఖుండ వైతి విటు ॥సరసిజాక్ష॥

అరయఁగఁ బూర్వకళే - బరముల నెంతతపము - దిర ముగాఁ జేసినామొకో - సరసిజభవనుత! సత్యభామపుర - వర! యని ధర్మజుఁ - డరుదుగ వేఁడెను ॥సరసిజాక్ష॥

ఈవిధంబునఁ బ్రార్థింపఁ - గృష్ణుఁ డలరి
రాజసుఖభోగియై ధర్మ - రాజు నంతి
పురములోఁ గొన్ని నెలలు సొంపుగ వసించి
యుండె నందొక్క-నాఁడు మ - హోన్నతముగ.

కందార్థములు

జవనాశ్వారూఢుండై
నవకంకటశరశరాస - నధరుండై మా
ధవుతోడ వేఁటకుం జని
సువిజయుఁ డాసక్తిఁగూల్చె - సూకరకరులన్ - శార్దూలభ -
ల్లూకసింహములన్ - వివిధమృగవ్రజా-న్వితకాననంబులఁ -
దవిలి గంధర్వబృం - దంబులు పాఱంగ - సూకరకరులన్ -
శార్దూలభ - ల్లూకసింహములన్ ॥

మఱియొకట శరాహతమై
యొరగినమృగపంక్తి నెల్ల - నుర్వీశునకున్
బరువడి తెచ్చిరి సేవకు

లిరుగడలన్ నరునిఁగొల్చి – రింపుగఁ దరణి – యంతటఁగడు–
నేచంగ దప్పిగొని – పారి డస్సి యమునకుఁ బోయి రమ్మహా
రథులు – నరనారాయణు లందు – న్వార్చి జలంబులను–నిర
వుగాఁ గ్రోలి యొక – పులినసీమఁ – బరఁగుచుండిరి పాయక॥

ద్విపద

అచ్చట నొప్పారు – నచ్యుతార్జునులు
ముచ్చటఁ గాంచిరి – మ్రోల నానదిని
గురులోలనీలసం – కులపీచులందు
నురుకచభారస – ముజ్జ్వలితాళి
మాలికఁ బాలేందు – మండలసుప్ర
భాళికన్ మారద – ర్పణసమగండ
పాలికన్ మిహిరుని – బాలిక నపుడు
మేలిమిబొమ్మగా – మెలఁగంగఁ జూచి
వనమాలి పంచిన – వచ్చి యర్జునుఁడు
వనిత కిట్లనియె నె – వ్వారిదాన వొంటి
నేమికారణమున – నిచ్చట నుంటి
వేమి నీయభిధాన – మెట్టిది కోర్కె–
పరిణయకాంక్షచేఁ – బరఁగుచున్నట్టి
నెఱిదోఁచె నీరాక – నెలఁత సిద్ధించెఁ
గాన నీచిత్తసం – కల్పంబుఁ జెపుమ
మానక తీర్చెద – మదగజయాన!

దరువు

అనిన విజయునిదిక్కు గాంచి - కాళింది దా ని-ట్లనియె మక్కువ నెదలో మించి - విను నరవీరాగ్రణి! నే భానుని - తనయను నామంబునఁ గాళిందిని ॥అనిన॥

తరణి సంకల్పిత గేహ నిందు - నదిలోఁ గంజాక్షు - పరమాత్ము నీశ్వరునిముందు - వరుగాఁ గోరియు - నురుతపం బు సు - స్థిరమతిఁ జేసితి - నోరుసిం గోరక ॥అనిన॥

హరి యిందు వచ్చి నిన్నుఁ బ్రేమ - వరియించు నర - న్యారతి ననుచు నాతోఁ బ్రేమ - సరగున మును మ-జ్జనకుఁడు సెప్పిన - సరణిదియని యా - తరుణి చెప్ప విని ॥అనిన॥

నరుఁ డాపల్కులు శౌరితోడఁ జెప్పిన స ర్వే-శ్వరుఁడు గావున ముదముతోడ - హరి హరిమధ్యను - నరదముపైఁ గొని - మరలె సత్యపుర - వరగోపాలుఁడు ॥అనిన॥

కందార్థములు

హరివిజయులు ధర్మజుకడ
కరుదెంచిరి; వారు గోరి - నంతఁ బురం బ
త్తఱి మెచ్చ విశ్వకర్మయు
నురుచిత్రముగా రచించె - నుజ్జ్వలముగను-నింద్రునిఖాండ - వోద్గహనమును - గరిమ ననలున కిచ్చుకోరిక - నరునిరథికునిఁ జేసి యదుకుం - జరుఁడు సారథిగాఁ జెలంగుచు - మఱదితోఁ జని ఖాండవంబు ద - హించ నయ్యెడను - ననలుఁడు సంత - సించి యింపుగను ॥

జయ మలర విజయునకు న
క్షయతూణీరము నభేద్య - కవచంబును ని
ర్భయగాండీవముఁ దేజో
మయరథరథ్యముల నిచ్చె - మయుఁ డనువాఁడున్ - దగ
వహ్ని శిఖా - చయబాధ దనకున్ - నయముగను వారించిన
ఘనం - జయునకొక్క సభఁ రచించెను-నియతినాసభలోనఁ
గౌరవ - నేత గమనాగమనములను - నిలిపియుండుటయు -
జలస్థలీనిర్ణయమతియు॥

ద్విపద

అంతఁ గృష్ణుఁడు ధర్మ - జాదులఁ బాసి
సంతసంబునఁ దన్ను - సాత్యకిప్రముఖ
సహచరుల్ గొలువంగఁ - జనుదెంచె నపుడు
రహిమీఱఁ దనదుపు - రమునకు; బంధు
జనుల కానందంబు - సమకూఱురీతి
ననురాగణోలాస - మూరూఢుఁ డగుచు
సుదినంబునం దొక్క - శుభలగ్నమునను
ముదితుఁడై కాళింది - ముదితఁ బెండ్లాడె;
మఱియు నవంతిభూ - మండలం జేలు
దొరలు విందానువిం - దు లనెడివార
లకట! సుయోధను - నకు వశ్యు లగుచుఁ
దికమక రాజాధి - దేవికూఁతు రగు
నముఁగుఁ జెల్లెలి వివా - హము సేయఁ గోరి
పనుపరులై స్వయం - వరముఁ జాటింప

నాలించి శ్రీహరి - యరసి బాంధవము
మేలుగా నాకన్య - మేనత్తకూఁతు
రగుటయుఁ దనుఁ గోరి - నదియాట దెలిసి
తగినవైభవముతోఁ - దా నేగి యచట
వరస్వయంవరమంట - పమునందు వెలయు
దొరలనెల్ల జయించి - దోశ్శక్తి మించి
చెలయఁ జేకొనె మిత్ర - విందను జికుర
లలితకాంతిజితరో - లంబను నపుడు;
కోమలి వినుమమ్మ - కోసల నేలు
భూమీశుఁ డొక్కఁడు - పొలుపొందు నగ్న
జిత్తుండు ఘనపుణ్య - శీలను నాగ్న
జిత్తినిఁ దనకూఁతుఁ - జెలఁగి పెండ్లాడ
వసుధేశు లేతేర - వాడికొమ్ములను
బసమించువాని నే - ర్పడ వీరగంధ
మును పోకఁగాఁ బాద - ములు దువ్వువాని
సమదభీకరగోవృ - షముల నేడింటి
సమకూర్చి తిగిచి లె - స్సగ బాహుశక్తి
నెవఁడు పట్టియుఁ గట్టు - నెలమి నాతండ
యువిదకు విభుఁడన - నొగి వానిఁ బట్టఁ
జాలకుండిరి భీతి - క్ష్మాపతులెల్ల
నాలీల భగవంతుఁ - డైనకృష్ణుండు॥

దరువు - ఆటతాళము

తరుణిరో! మురవైరిమహిమ - లెన్న - సురలకుఁ దర
ముగా దమ్మా - వరుసగోవృషముల జయించినవాఁడె యాశ

న్యకు విభుం డను – గరిమ శుభవాక్యంబు విని శ్రీ–హరియుఁ
గోసలపురికి వెడలెను ॥తరుణీరో॥

పరిచరావృతుఁ డగుచు శౌరి – చక్ర – ధరుఁడు విచ్చే
యఁ దాఁగోరి – సరఁగునను గోసలనృపుం డెదు – రరిగి
తోడ్కొని తెచ్చి పాద్యము – గరిమతో నిచ్చి యర్చించి –
సురుచిరాసనమునను జేర్చెను ॥తరుణీరో॥

ఆరాజకన్య మోదమున–దాన–వారి నటుగాంచి డెంద
మునఁ – గోరెఁ దనకు విభుం డటంచును – వారిజాక్షుఁడు
విష్ణుఁ డవ్యయుఁ – డాకయ విభుం డౌటకును సమ – కూఱెఁ
నోల్లిటినోముఫల మిది ॥తరుణీరో॥

కమలాకమలభవేశ – దిక్పా – లముఖులు సేవింతు
రాశ – సుమతులై యెవ్వానిసత్పద – కమలరజము శిరంబు
దాల్తురు – సమరసానందుఁ డవ్యక్తుఁడు – సత్యభామపురీశుఁ
డగుహరి ॥తరుణీరో॥

ఇట్లు నాగ్నజిత్తి–యెదను జింతించున
య్యెడను గృష్ణుఁ డన్న – రేంద్రుఁ గాంచి
నీరధరగభీర – నినదభాషణములఁ
బలికె మధురవాక్య – పటిమ వెలయ.

ద్విపద

అన్యులఁ గాంక్షింప – రధిపతు లెందు
మాన్యత నే నీకు – మారికం గోరి

యడిగితి నిమ్మ్క క – న్యాశుల్కాదులము
పుడమి నాయఁడ మే మె – పుడు గాము తెలియు
మన విని నగ్నజి – త్తనియెఁ దా నిట్లు
వినయవిధేయుఁడై – విన్నపంబుగను
గన్యన్ గొనంగ లో – క త్రయంబునను
నన్యు లోపుదు రెవ్వ – రంభోరుహాక్ష!
నీకన్న ఘనుఁ డైన – నృపచంద్రుఁ డెవ్వఁ
డేకత సిరి నీ మె – యిం బొంది యెపుడు
పరమపావని యనం – బరఁగుచు నుండె
సరసుఁడై గోవృష – స ప్తక మెనసి
పట్టి కూల్చు నెవండు – వానికి ముద్దు
పట్టి నిచ్చెద నన్న – వసుధేశు లెల్ల
మదగర్వమున వచ్చి – మసలి తచ్ఛృంగ
బదహతి కోపక – పాఱి రియ్యెడను ॥

దరువు - ఆనందభైరవిరాగము - అటతాళము

సరసీజాయతదళలోచనా – పాపమోచనా ॥సరసీ॥

తరణి తమముఁ బాఱఁదోలు–కరణిని భీమాహవోర్వీ–
నరిచక్రంబును దోలినాఁడ – వాజిఁ గ్రీడావిలాసమున ॥సరసీ॥

ఘనశూరుఁడవు గోవృషంబుల – స ప్తకమును సంగర
కేళిఁ ద్రుంచుమహాబల – యనుపమప్రకాశమునఁ జయ్యన
శీతాంశుబింబాస్యను – ననువున నిచ్చెద నని ప – ల్కిన
వాక్యంబు లాకర్ణించె ॥సరసీ॥

కనియోఁ బూతనబకకంసారి - మధుసూదనుఁడు-కైట
భాదిఖలభిదా - యెససి ఘనకల్మషంబుల-సనుపమపౌరుషం
బుల - హసనగుణాస్మషంబుల-నసమానగోవృషంబుల ॥సర॥

పటము చక్కగా బిగియించెను - జిత్రగతి వి - స్ఫుట
సప్తమూర్తులు నహించెను - జగములతఁ బట్టి విక్రమో - త్క
టమునం గర్కశముష్టిఁ గలతటమునం బడద్రుద్దియాడ్చెనం-
తట వృషభంబులఁ ద్రుంచె - గిరితుల్యమయినవృషభంబుల-
నన్నిటిఁ గట్టి - సరిగా నీడ్చెను ముద మిమ్ముల-మురియుచు
నగ్నజిత్తుఁడు - మఱి నాగ్నజిత్తి నొసంగి-ధరణీశు లందఱు
మెచ్చఁ - బరిణయ మొనర్చె నపుడు ॥సర।

ఆరాజతరుణు లానందంబునఁ - జెలంగ భూసు-రాశీ
ర్వాదంబు లక్కాలంబునఁ-జారుగీతనృత్యముల భేరీమృదంగ
ముల మిన్నుభోరుకలఁగ - సత్యభామ - పురి వేణుగోపాల
మూర్తికి ॥సర॥

ద్విపద

అంతట నాకోస - లాధీశ్వరుండు
పంతుగా నవ్వధూ - వరులఁ బూజించి
రథముపై నెక్కించి - రమ్యం బెలర్ప
విధియుక్తముగఁ బది - వేల ధేనువుల
నవదుకులాభర - ణంబుల నొప్పు
యువతులు మూఁడువే - లుత్తమకరులు
రథము లనేకతు - రంగయూధములు
నధికంబుగా సుభ - టాదివస్తువుల

నరణం బొసంగి యు - య్యావసరమునను
గురువైభవముతోడఁ - గూరిమితోడఁ
బనుప నాకోసలు - పట్టికై తొల్లి
ఘనవృషభములచేఁ - గడు గాసిఁజెంది
వెఱచి పాఱినన్నృప - వీరు లెదిర్చి
హరిఁ దాక వారలన్ - బరిమార్చి నరుఁడు
శశబృందములను గే - సరి చంపురీతి
నశనికర్క శశరా - హతుల నొప్పించి;
పసమీఱి ద్వారకా - పట్టంబుఁ జేరి
కుశలం బెలర్ప ము-కుందుఁ డఖండ
విభవంబుతోఁడ వా-విరి నాగ్నజిత్తిఁ
బ్రభమీఱఁ బెండ్లాడి-ప్రమద మింపొంద
స్వపురంబులోపల - సరసవిలాస
నిపుణుఁడై సుఖముండె - నీరజాక్షుండు
హరితోడ వైర మె-వ్వారికైనఁ దగదు
నరమాత్రుఁ డని కృష్ణు - నరయఁగా రాదు॥

దరువు - త్రిపుటతాళము

మగువరో వినుమమ్మా మాధవుచరితముఁ-బొగడ శక్యమటమ్మా ॥మగువరో॥

జగములున్ వినుతింప - నగధరుండు గ్రమ్మఱన్ - సుగుణసముద్రభా - సుర కేకయకుమారిన్ ॥మగువరో॥

వరభద్రకన్యను - నరవిఁ బెండ్లియాడెను-నరివర్గంబు
భీతిల్లఁగా - సురలం దఱిమి మున్ను - గరుడుఁ డమృతంబుఁ
గొన్న తెఱఁగునన్ - నరేశ్వరులఁ - బరిమార్చి విజయుఁడై ॥
వనజదళాక్షుఁడు - గొని తెచ్చె మద్రకన్య-కను సమద
మృగేక్షణన్ - ఘనపుణ్యలక్షణన్ - సునయవిచక్షణన్-వని
తామణిలక్షణన్ - దనరం బెండ్లియాడెను॥ మగువరో॥
ప్రియసతు లిటు రుక్మి - ణియు జాంబవతియు నెం -
తయు సత్యభామ లెలమి - నడు మెలర్పఁగాఁ గాళిం-దియు
నాగ్నజిత్తియు భ - ద్రయు లక్షణ యనంగఁ - దగ నెన
మండ్రు సతులు ॥మగువరో॥
అల నరకునిఁ ద్రుంచి - యానిరుద్ధకన్యామ - ణుల
సహస్రసంఖ్యలను-లలితరోహిణీ మొద-లై నవారిన్ గ్రహించె-
నిల సత్యభామపురీ - నిలయుఁడై నగోపాలుఁడు ॥మగువరో॥
ధరకు హితసూనుఁడై నయా-నరకు నేల
హరి వధించెను? నరకుఁ డ - య్యతివగణము
నేల కారలఁ బెట్టె? ము - నీంద్ర! యని న
రేంద్రుఁ డడిగిన మగుడ ము - నీంద్రుఁ డనియె॥

ద్విపద

నరకదైత్యునిచేత - సురమాత యదితి
వరకుండలంబులు - వరుణుని ఛత్ర
మును మహాభూధర - మనునమరాద్రి
యును హరియింపఁబ - డిన వజ్రి వచ్చి

హారికిఁ జెప్పిన విని — యాయుపేంద్రుండు
నరకవధార్థమై — కెరలి ఖగేంద్ర
వాహనారూఢుఁడై — బయలుదేరఁ గని
సాహసం బొప్పఁగా — సత్య యిట్లనియె
దేవ! నీ వలఘుఁడై — తేయులఁ ద్రుంచు
ప్రావీణ్యమును జూడ — బహుకాంక్ష గలిగెఁ
బ్రాణేశ! ననుఁ బ్రాభ — వమున నీవెంట
రాణింపఁ గొనిపొమ్ము — రణవిలాసంబుఁ
గని వచ్చి నీవధూ —మణులకుం జెప్పుదుఁ
ననరంగ యుష్మత్ప్ర — తాపమహిమల
నన విని శౌరి ప్రి — యాంగన కిట్టు
లనియెను మృదువచ — నామృతం బొలుక॥

దరువు - ఆటతాళము

రమణీమణి లీవిధమునఁ గోరిక సేయఁ—గ్రమము గాదు తెలియ — సమద భృంగనికాయ ఝంకా — రములు గావు నయంకరోద — గ్రమదకరి బృంహితము లగుఁ గానీ — మృదు రవాణీ ॥రమణీ॥

అసిల నిర్గతకంజ వనరేణువులు గావు — మన మానం దము నొందఁగా—ఘనతురంగ వితాన పటురింఖాముఖోత్థాపిత పరాగ — మ్మౌన మనోవికలంబు నగు సుమ్మా — కనకంపు బొమ్మా ॥రమణీ॥

వర మరాళ రాజీ - వ సర స్తీరము గా - దరసి వినో
దింపఁగా - నురుతరాస్ఫట భీమరాత్రిం - చర మహాస్త్రవ్య
ములు బహుదు - స్తర కరోరాకృతులఁ బరికించి- వెరగుసను
మించి ॥రమణీ॥

కుముద సరోరుహ కుసుమ సుగంధాది - రమణీయ
మఁలు గావుగా - అమితరిపుగణశూలఖడ్గ గ - దాస్త్ర శస్త్ర
శరాదిసాధన - సమరముఖ మేడ నీ వేడ - సకియ నను వేడ॥

కలహంసగమన యీకలహ గమనము మాని - నిలువు
నిలువు మిచ్చుట - వలదు నే వేగరమె పోయి - వత్తునని సత్య
భామపురీ - నిలయుఁడగు మధుకైటభారాతి - పలికె నీరీతి॥ర॥

గీతార్థము

అసురులైన నేమి - యమరులైన మరేమి
భయము? తావకోరు - బాహుదుర్గ
ములను దాగియుండ - మోసమే మిఁక నాకు
వత్తునీదు వెంట-వాసుదేవ-నీసేవఁ బాసి యోర్తునా-యనుచు
నంజలిఁ - జేసి నే తాళ నేర్తునా? ॥

అని యివ్విధంబున సత్యభామయుఁ దనకు మ్రొక్కిన హరి
హస్తకంజంబులఁ గ్రుచ్చియెత్తి తోడుకొని విహగేంద్రారూ
ఢుండై యాకాశపథంబున నేగి శైలశస్త్రతోయదహన పవన
దుర్గమంబై మురదానవ పాశావృతంబైన ప్రాగ్జ్యోతిషనగరం
బును సమీపించి యప్పుడు—

ద్విపద

గదచేత శైలదు — ర్గములు వగులంగ
జడిపి శరంబుల — శస్త్రదుర్గములు
మొదలంట భంజించి — మొనసి చక్రమున
జెదర జలానిల — శిఖిదుర్గములను
జెలంగి నిశ్శేషంబుఁ — జేసి యామీఁదఁ
జలపట్టి మురదైత్యు — చటులోగ్ర పాశ
ములను దశ్త్రాకార — ముల గదాహతుల
నలినలిఁ జేసి యం — త్రముల ఖండించె
నమరవైరుల హృద — యములు చలించి
భ్రమపడఁ గౌస్తుభా — భరణ భూషితుఁడు
శౌరి యప్పుడు పాంచ — జన్యంబు నిండఁ
బూరింపఁ బ్రళయ ప్ర — భూతకాలాంబు
ధర గర్జనంబువి — ధమునఁ దద్ఘోర
తరమహాధ్వని విని — తడయక పంచ
శరుఁ డెగు మురనిశా — చరుఁ డంత నిద్ర
పరఁగ మేల్కాని త్రుళ్ళి — పడి నీల్గి లేచి
యావులించి జలమ్ము — లార్చి వే వెడలి
తా వచ్చి శౌరి ను — ద్ధతిని వీక్షించి॥

దరువు - ఆటతాళము

తరుణీ మణి! వినవే—యీ చరితము భా — సురమైనది కనవే ॥

హరిని గదిసి కల్పాంతానల మాసరణి మండి దుర్నిరీ
క్ష్యుండై బెరసి కరాళింపుచుఁ జెచ్చెరఁబాంచముఖంబుల మురా
సురుఁడు — గినిసి భూతపంచకుండై విశ్వంబును మ్రింగం గబ
ళించు పోలికను—నసలాక్షేలోత్కీలల జాలకృద్ఘన శూలంబున—
గరుడుని పై చెను ।తరుణీ।

భూనభోంతరాళంబు నిండఁగాఁ — దానార్చుచుఁ బరు
వడి బిరుసునఁ బగ—తో నెదిర్చి హరి హరి నిలునిలుమనినను—
శ్రీనాథుఁడు రంజిల్లెఁ జెలంగుచు ।తరుణీ॥

సుర లలర ఖగేంద్రునిపైఁ — బడ వచ్చిన శూలము
శ్రీ—హరి నడుమనె తన—కరమునఁ గొని ముత్తునియలుగా —
వేగిరమె విఱచి రోషానల మలరఁగ ॥తరుణీ॥

మురముఖముల శాతాశుగముల వడిఁ—బఱపి మెఱయ
మురుడుం గదవైచిన—హరి గదచేఁ దగ్గద చూర్ణంబై—విఱుగ
నడఁచి క్రమ్మర సమరంబున ॥తరుణీ॥

దనుజుఁడు కేలెత్తుక వడిరాఁగాఁ—గని చక్రంబున వాని
శిరము లై — దును ఖండించిన మును వజ్రాహతిఁ — దునిగి
కూలు కొండలగతిఁ గూలెను ॥తరుణీ॥

మురుఁడు జలాంతరమునఁ గూలెనని ని — ర్జరులు
పొగడి రానందంబున శ్రీ—హరియు సత్యభామ పురీశుండై —
పరఁగె భక్తజనపాలన శీలుఁడు ॥తరుణీ॥

ద్విపద

మురుని సూనులు శోక — మున మురాంతకునిఁ
బరిమార్తుమని బాహు — బలము దీపింప

నలిగి తామ్రముండును — నంతరీక్షుండు
బలిసి శ్రవణుఁడు వి — భావసుం డెనసి
యకట! నభస్వతుఁ — డరుణుండు నాఁగఁ
బ్రకటిత శౌర్యవి — క్రములు గ్రోధారు
ణాంబక లగుచుఁ గా — లాంతకచోది
తంబైన ప్రళయ వా — త స్తబకంబు
పెంపున నరకుచేఁ — బ్రేరితు లగుచుఁ
దెంపునఁ బీరద్దై — తేయసేనాధి
పతి పురస్సరు లౌచుఁ — బఱతెంచి హరిని
నతిరయంబునఁదాఁకి — యార్చి శరాసి
పరశు గదాంకుశ — పాశ త్రిశూల
కరవాల శక్తిము — ఖ్యము లగుసాధ
నములఁ బ్రయోగింప — నన్నింటినడుమ
నిముసంబులోఁ దుత్తు — నియలు గావించి
ఘనభుజదండ వి — క్రమము దలిర్పఁ
గనలి శాతశిలీము — ఖంబుల ముంచె
ననిలోనఁ గాళగృ — ధ్రాశనంబుగను
దనుజారి దనుజుల — తలలు గంఠములు
నుదురు భుజంబులు — నోళ్ళు హస్తములు
నుదరముల్ నడుములు — నూరు పాదములు
నవయవంబులు దిల — లంతలై చెదరి
యవనిఁ బడంగూల్చె — నా నిశాచరుల.

దరువు - కాఫీరాగము

హరి శరజాల చక్రమునఁ - దన - పరిచరుల్ మఱియు
కతమున - వెఱపు రోషంబు ముప్పిరిగొనఁ గౌస్తుభ - ధరుని
ధిక్కరించి - నరకుండు గ్రక్కున ॥హరి॥

సరకుసేయక నిశాచరుఁడు - దివ్యాం - బరకుండల
ముఖాలంకరుఁడు - గిరులఁబోలు నొప్పు కరులు గర్జిల్లఁగ -
నరద మెక్కి - సిం - హధ్వనితో వచ్చె ॥హరి॥

ధరణీసుతుఁడు వీక్షించె - మృగ - ధరమండలముపై
వసించె - వరతటిద్యుతవారి - ధరమో యనఁగ ఖగే-శ్వరుని
మూపునఁ బ్రభా - కరుఁడై వెలుఁగుహరిని ॥హరి॥

శరచాపశంఖచక్రములు - మించి - పరఁగ సత్యాత్రి
విక్రములు-మెఱయుచుండఁజూచి - నరకుఁడార్చుచు భయం -
కరదారుణాకృతి - నొరసి రణమునకు ॥హరి॥

అలుకతో గమకించువానిఁ - గని యి - మ్ముల దమ
కించక పూని - లలనామణి మహోజ్జ్వలసంభ్రమంబున-లలిత
సత్యపురీ - నిలయునిసరసను ॥హరి॥

ద్విపద

వేణి నమర్చి, నీ - వీగ్రంథి మెలిచి,
జాణయై భూషణ - జాలంబు మెఱయ
వదనేందుమండల - ప్రభలు నల్దెసలఁ
గదిసి పర్వఁగఁ గరా - గ్రమునఁ బయ్యెదను

జక్కగా దోఁపి భా - స్వద్వీరరసము
నుక్కమీఱంగ లేచి - యువతీలలామ
పరఁగ నాథునియగ్ర - భాగాన నిలిచి
మఱి నిశాచరుల దో - ర్మదము నణంపఁ
గోరి సిద్ధంబైన - కోమలిం జూచి
సారసాక్షుఁడు మృదు - సల్లాపమునను
నవమోహనాంగి! దా - నవులను గెలువ
నవిరళదర్ప మిం - పడరంగ నేల
కణఁగి లేచితి విల్లు - గార్యశేముషిని
రణరంగమునకు సం - రంభమున నిపుడు
రమ్ము కార్ముకము గై - కొమ్ము కెంగేల
నిమ్ముగా నిది సగు - ణ మ్మొనరింపు
మని సత్యభామకు - నంబుజేక్షణుఁడు
ఘనవీరదైత్యసం - ఘత్రాసనంబు
పరరాజబాహుల - ర్వనిరాసనంబు
వరశరాసనముఁ దీ - వ్రముగ నందించె
నావిల్లు గైకొని - యద్భుతశక్తి
లావును దేజోవి - లాసప్రభూత
వీరప్రతాపంబు - వెలయంగ నసుర
వీరు లాలోకింప - విల్లు సంధించి
వీర మాఁడుదిమైన - విధము దోపఁగను
వారక మొరయించె - వడి నారిఁ దిగిచి
యరిసైన్యరింఖణా - ద్యాస్పదం బైన
గురునిస్వనంబు ది - క్కులు పిక్కటిల్ల.

దరువు - ఆటతాళము

తరుణీమణి చిత్రమైనది యీచరితంబు గౌరి వినవే॥
కలికున నంతకాకారులై విలసిల్లు - నరకాదివీరులసరకుగొనక
మీరి ॥తరుణీ॥

కనకకంకణఝణంఝణనిస్వనంబులు - ఘనశింజినీధ్వని
ననుకరింపఁగను - సాంద్ర - తనులసత్తాటంకమణిగణ - ధగ
ధగద్యుతిజాలమును ద - ర్పణకపోలసుమంపలరుచుల్ మొనసి
యేకంబై వెలింగెను ॥తరుణీ॥

నిజపాండురాపాంగనిగనిగరోచు ల - క్కజముగ శర
జాలకాంతి నడంపన్ - బాణ-వ్రజవిపాతఘుమంఘుమాయిత -
స్ఫుజితనిస్వనముల నిశాచర - భుజబలాటోపార్భటంబుల-గజి
బిజిం బరపంగఁజేయుచు ॥తరుణీ॥

పటువీరశృంగారభయదరౌద్రాద్భుతో - త్కటతలు
చెలఁగి చక్కనిమెలంతుక యయ్యె - నాఁగ - నిటులనిషువుం
దొడుగుటయుఁ దిగు - చుటయు నేయుట యెఱుఁగరాకుం -
డుటయు ననిసేయుటయుఁ జూప - ట్టుట మహాద్భుతతరమొన
ర్చెను ॥తరుణీ॥

అరిని విలోకించు హరిని వీక్షింపుచు - నురుమార్చు
నలరించు-నురుకోపరాగోద్ధత-జాత - వికతభ్రుకుటియు మంద
హాసము - వీరశృంగారం బెలర్పఁగఁ - దరుణి కన్నులకెంపు
సొంపును - బరఁగఁ జండాస్త్రములఁ గురిసెను ॥తరుణీ॥

సరసాలోకముల్ - హరిదెస నెఱపు సం - గర ముగ్ర
స్థితి హేలా - గతి నొనర్చెను సత్య - భామ - యరినిశాచర

సైన్యముల దు - త్తుటుముగా ఖండితము లగుశే - ఖరగళం
బులు నెదలు నడుముల్ -కరములూరులుజంఘ లంఘ్రులు ॥త॥

అలరుచుండెఁ బ్ర - త్యాలీఢమానము - నలికలలాట
ఘర్మాంబుబిందువులతోఁ - జూడ - సలలితజ్యానఖశరద్యుతి-
వెలయ లక్ష్యాలోకనముతో - వలయకృతకార్ముకవిముక్తా -
వార్య శితవిశిఖౌఘములతో ॥తరుణీ॥

ఉరుహారిద్మై - యొప్పునాబొమ్మల - పరిణయంబు
లకు - నరుగ నొల్లనిబాల - తాఁబ - వరమునకు నెటు
రాఁగడంగెను - బరపురుషులం జూడ వెఱచిన-గరిత రిపుల
గెలువ నెటోర్చెను - సరస సత్యపురీశుతోడను ॥తరుణీ॥

ద్విపద

బంగరుయ్యెల నెక్క - భయపడుకోమ
లాంగి యేమాడ్కి వి - హంగేంద్రుమూపు
నెక్కె? సందడిని స - హింపనిలేమ
యక్కలహాళికా - హాళభేరికాది
భూరివాద్యముల నే - పొల్పున నోర్చెఁ?
జారుమయూరపుం - జములకు నృత్య
మును గఱపుచు భార - మున డస్సి తొలఁగు
ననబోణి యేరీతి - నటియింప నేర్చె?
నాలీఢమానాదు - లమరంగ నోర్చి
యాలంబులో నెట్టు - లసురులఁ ద్రుంచె?

వీణఁ జక్కఁగఁ బట్టు - వెర వ్రావఁ బోని
జాణ యేచందానఁ - జాపంబుఁ బట్టె?
లతను బ్రమాకునఁ గూర్చు - వితమేని గనని
సతి గుణంబును శరా - సనపంక్తి నెటులఁ

గూర్చెను? ముత్యంబు - గోని సరంబునను
గూర్చలేనిసఖి యే - కోలఁది బాణములఁ
జెలఁగి సంధించెను? - జిలుకకుఁ బద్య
ములు నేర్పఁజాలని - ముగుద యేసరణిఁ

దల గోయ నస్త్రమం - త్రము లెల్ల నేర్చె?
లలితవాక్యాలాప - ములుగాక యెపుడుఁ
బెద్దగా మాటాడ - భీతిల్లుపడఁతి
తద్దయు సింహనా - దం బెట్లొనర్చె?
నన విలసిల్లుచు - నాసత్యభామ
యనిసేయుచుండె న - వ్వనితాలలామ.

దరువు

ఆరణకేళీవి - హార మిట్లని చెప్ప - నేరికైనఁ దరమే-
జగతియందు - నేరికైనఁ దరమే.

నారీగుణధ్వని - భూరిగర్జనముగా - నారయ సుర
లెల్ల - సారంగపాళిగాఁ - జారుఘను విం(దునిధనుస్సుగ -
వారిజాక్షుఁడు వారిధరముగఁ-దారమణియుఁ దటిల్లతగ నిం-
దా(రి దావాగ్నియుత మనఁ దగె ||ఆరణ||

అమితప్రావృట్కా - లము సేసె విశిఖచ - యము పయ
శ్శీకరాళి - గాఁజేసెను - విమలేందుబింబమై యినబింబమై
యొప్ప - కమలాక్షిముఖమండలముసొంపు గమకింప - కొమరు
చేలాంచలము దనరెను - గామకేతువు ధూమకేతు వ - న
మదనపరిధియై యుగాంతే-నపరిధి యనన్ నెలఁతచాపము ॥అ॥

అలరు : సుధాప్రవాహంబై - యనలశిఖావిసరమై
తనరునింతి - సందర్శనము - లలి మోదదాయియై- పలురోష
దాయియై - పొలఁతి గురియించును - ములుకులవర్షము -
వెలయుహానికిన్ నరకునకు ని - మ్ములను శృంగారవీరరస -
మ్ములు దలిర్పఁగ - సత్యపురీస - న్నిలయుఁ డగుగోపాలు
తోడను॥ ఆరణకేళీ॥

పిడుగులవడువున బెడిదపు
వడిఁ గోలలఁ దాఁకి దాన - వస్తోమంబుల్
వడి చెడి మడియన్ నిలువక
విడివడి రిపుబలము నరకు - వెనుకం జొచ్చెన్.

ద్విపద

ఆవేళఁ గంసారి - యామనోహారిని
భావించి సంతోష - భరితచిత్తుఁ డయి
సలలితేక్షణుఁ డయి - సరససల్లాప
ముల నాజిసన్నాహ - మును నివారించి
పలికె నీరాక్షస - పతిసేన కొమ్మ!
తొలఁగె నీయనికిఁ బాం - దుగఁ గొమ్మ జయము

మెచ్చితిఁ గోరుము - మేత్రైసపామ్ము
లిచ్చెదఁ గైకొను - మిందీవరాక్షి!
యని పల్కి హృదయమో - హనదీపనముగ
నొనర సన్మానసం - యుక్తసల్లాప
ములఁ బ్రియురాలి ని - మ్ముగఁ బెద్దసేసి
చెలికరంబున నున్న - యలఘుబాణాస
నముఁ దాను గైకొన్న - నరకుఁ డయ్యెడను
గమలనాభునిదిక్కు - గాంచి యిట్లనియె.

దరువు

తగవు గాదు శ్రీధర! నీ కిది యని పగ నెదిర్చి పలికె-
నరకుఁడు - మగువ లేచి మగవా రెదుటను - దన - మగతన
ములు సూపఁగ నగునా యిది॥ తగవు.

జగడము మానుట మగతనమా యిటు మగువలదెసఁ
జనరు - దనుజులు - మగలకు మగలగుటన్ వెగటొందక - పగ
వారిన్ మొనదగిలి త్రుంతు రన॥ తగవు.

నరకా! నినుఁ దెగ - నజకెదఁ గను మత్కరకార్ముక
గళితా - శుగముల - నురుమార్చెద - భీకరకాయుఁడ! ని -
ర్జరకిన్నరసతు లలరఁగ హరి యనె॥ తగవు

హరి యిటు నరకాసురయోధులపైఁ - బఱపె శతఘ్ని
యనన్ - జెలఁగెడు - వరదివ్యాస్త్రము దానికి వారం - ద
ఱొక్క పెట్టఁ దల్లడమందిరి॥ తగవు.

శరఖండితతురగములు – గదాజ – ర్జరితకరీంద్రములు – సుదర్శన – పరిదళితాసుర – చరణమధ్యకర– శిరభుజోరుకంధర ములు గూలెను॥ తగవు.

సురరిపుయోధులు శూరులు దైన్యముఁ – బొరసి యుక్కడంగి – విచ్చిరి – హరిప్రమోలన్ నిలువంజాలక – పారిరి హాహానినదముల బెగడుచు॥ తగవు.

కెరలి మొనసి నిర్జరభిద్యోధులు– గురుతరాస్త్రసమితిన్ బఱపిన – మురవిరోధి మూఁడేసికోలలన్ – దుఱుముసేసె సంగరమున ప్రేల్మిడి॥ తగవు.

చరణనఖంబులఁ బక్ష – చంచుతీవ్రాహతులం బన్ని – నట్టి – కరిసంఘంబులఁ గూల్చెను ఖగపతి – హరిని సత్యసుందరి నిన్ మోయుచు॥ తగవు.

గరుడపక్షపవన – గురుహతికిఁ గర్బురులు దాళలేక – మిగిలిన – యరిసైన్యము లనిఁ బాఱఁజూచి భా – సురసత్య పురీశ్వరుఁడు వెలింగెను॥ తగవు.

ద్విపద

నిలువ నోపక యామి – నీచరు లెల్ల
గలఁగి పురికిఁ బాఱఁ – గా ధరాసుతుఁడు
మును గులిశాయుధ – మ్మును దిరస్కార
మొనరించునిజకర – మ్మున ఘనశక్తిఁ
గొని వడి నాగాంత – కుని వైవ నదియుఁ
బెనుమంట లెగయంగ – వే వచ్చి యతనిఁ

దాఁకిన విరిదండ - దాఁకిన ట్లగుట
వీఁకతో నతఁ డొప్పె - వీక్షింప మత్త
శుండాలముం బోలి - సుభగుండు హరియు
దండధరాకృతిం - దనరె; నయ్యెడను
బెనుకోపమున మండి - భీకరోద్ధతిని
గనుఁగవ విస్ఫులిం - గములు రాలంగ
రక్కసఱేఁడు శూ - రత గజేంద్రంబు
నెక్కి రణంబున - నెదిరించె హరిని.

దరువు - మధ్యమావతిరాగము

నరకుఁ డావారణనాథు నెక్కి సంగరమున నెదిరించి - రోషించి - నరకుఁగొనక హరిన్ దిత్రిశూలము నురువడిం బఱపిన ముకుందుఁడు - కఱకుగను జక్రంబు వైచెను మంట లెగయఁగ॥ నరకు.

మండుచు దనుజులగుండె లవియ దిశల్ నిండ మ్రోయుచుఁ దాఁకెను - జండకరనిభరత్నమయనవకుండలాంచితమస్తకము పెను - కొండశిఖరమురీతిఁ గూలఁగ ఖండితంబొనరించె నరకుని॥ నరకు.

వనమాలి తల ద్రుంచెనని ననుఁ బ్రోవుమని భూదేవిని వేఁడు - కొనురీతిగఁ బెనురోదన్ గదనావనిం గూ - లెను ధరాసుతుఁ డంత నమరులు - మునులు సత్యాపురీశు హరినిన్ వినుతిఁజేసిరి సంతసంబున॥ నరకు.

ద్విపద

శ్రీరమాధీశాయ – చిద్విలాసాయ!
కారుణ్యహృదయాయ – గరుడధ్వజాయ!
కౌస్తుభాభరణాయ – కనకచేలాయ!
నిస్తులవిభవాయ – నీరజాక్షాయ !
వితతప్రతాపాయ – వేదరూపాయ!
నతజనత్రాణాయ – నారాయణాయ!

సమరనిర్జితరాక్ష – సాయ నిత్యాయ
నమ ఇదం నమ ఇదం – నరకాంతకాయ

కనుగొంటి మీలోక – కంటకనరక
దనుజుండు గూలె నిం – తట సుఖం బుండు

మని పూలు గురిసిరి – హర్షంబు మీఱ
నక్షమిష బ్రహ్మర్షు – లాకాశవీథి

నంతట భూదేవి – హరిఁ జూడ వచ్చి
సంతసంబున రత్న – సౌవర్ణకలిత

ఘనకుండలములు చ – క్కని వైజయంతి
వనమాలయును మఱి – వరుణప్రదత్త

మైనఛత్రంబు మ – హారత్న మొకటి
తాను సమర్పించి – తగ మ్రొక్కి భక్తిఁ

గరకమలంబుల – గరిమతో మోడ్చి
పరమపురుషు జగ – ద్గురు దీనబంధు

జగదేకపాలు ల - సద్గుణజాలు
నగణితాంతర్భావుఁ - డగుదేవదేవు
నురుతరమహిమాఢ్యుఁ - గరుణాసముద్రుఁ
బరమాత్ము నీరీతిఁ - బ్రస్తుతిఁజేసె

దరువు - ఆదితాళము

పరమదయార్ద్రమతీ! కమలాపతీ! - సరసిజలోచన
దురితవిమోచన - వరసుధీపావన శరణాగతావన ॥పరమ॥

అనయము సకలభూతాంతరారామునకు - ననుపమా
నందునకు ననంతశక్తికి శరణు ॥పరమ॥

అదిమధ్యాంతములు లేనియాపరంధామునకు - వేదాంత
సారమైనవిభునకు నతులానర్తు ॥పరమ॥

విశ్వదీపకునకు విశ్వరూపకునకు - విశ్వతోముఖునకు
విశ్వంభరునకు శరణు ॥పరమ॥

సకలనిధానునకు సకలార్థసాక్షికి - నకలంకమూర్తికి
నాత్మేశునకు శరణు ॥పరమ॥

బ్రహ్మను గన్న మేటిపరమనిర్వాణపర-బ్రహ్మమునకుఁ
జిత్ప్రభావపూర్ణునకు శరణు ॥పరమ॥

నిర్మలాత్ముఁడు విశ్వనిర్మాణకుశలిమై - నర్మిలి
వెలయు సనాతనాత్మునకు శరణు ॥పరమ॥

సత్యభామాపురీశాదిత్యకోటిప్రకాశ - సత్యభామాధీశ
సత్యపరేశ! శరణు ॥పరమ॥

ద్విపద

దేవదేవా! నిత్య – పావనా! నీవు
కేవలం బైనని – ష్కల్బిషాఖ్యుఁడవు

సృజియింపఁగా జగ – చ్ఛ్రేణుల కాది
నిజరజోగుణమును – నిగుడించినావు

తనర సత్వగుణప్ర – ధానుండ వగుచు
ననయంబుఁ బాలింతు – వఖిలలోకములఁ

బౌరి తమోగుణముతో – భువనంబు లెల్లఁ
బరిమార్చె దౌర! ని – ర్భరకాలమూర్తి!

పరమేశ్వరుఁడవు చి – ద్బ్రహ్మప్రధాన
పురుషుఁడ వజుఁడవు – పురుషోత్తముఁడవు

పరుఁడ వభ్రానిల – పావకాంభోర్వి
వరభూతతన్మాత్ర – వర్గంబు లింద్రి

యంబులు నధిదేవ – తావళి మాన
సంబును గర్త యె – సఁగ మహత్త్వ

మును జరాచరసంఘ – ములును విశ్వంబు
లనుపమమూర్తి నీ – యందు జన్మించుఁ

బెంపొందు లయ మొందు – భిన్నపద్ధతుల
నింపుగా నీమాయ – నెఱుఁగంగ నగునె?

యదిగాక మానర – కాసురపుత్రుఁ
డుదితభయార్తుఁడై – యున్నవాఁ డితనిఁ

బరునిఁగాఁ జూడక - శరణార్థురీతిఁ
గరుణాకటాక్ష వీ - క్షణ మొప్పఁ గనుము

తోడరి తండ్రి తెఱంగు - దుడుకండు గాఁడు
కడు బాలకుండు లో - కక్రమం బెఱుఁగఁ

డాశ్రయహీనుండు - హరి! నీపదాంబు
జాశ్రయుఁ డరయుమా - యభయం బొసంగి

దీనరక్షణ! జగ - దీశ! పరేశ!
శ్రీనాథ! యనుచుఁ బ్రా - ర్థింప భూదేవి

హరియు భక్తావనుం - డగుట మన్నించి
నరకాసురాత్మజు - నకు భగదత్తు

నకు నభయం బిచ్చి - నానార్థవిభవ
నికరంబు లొసఁగి న - రకుమందిరమున

నివసించి వెన్నుండు - నెనరుతో వాని
నవనీవిభుఁడుగాఁగ - నభిషిక్తుఁ జేసెఁ

బదపడి నరకుచే - బద్ధలై కుములు
పదియాఱువేలభూ - పాలకన్యకల

సురుచిరతారుణ్య - సుందరాస్యలను
వరుసగా విడిపించి - వారు గామింపఁ

బరిణయం బాడెవై - భవ మొప్ప నంత
హరి సత్యభామాది - తరుణులం గూడి

ద్వారకాపురి కేగి – తగ సుఖం బుండె
పీరుదాసునిఁ బ్రోచు – శ్రీరమాధవుఁడు.

ఫలశ్రుతి

పరఁగ సాత్రాజితీ – చరితంబు గోరి
ధరణి జనుల్ విన్నఁ – దగఁ బఠించినను
దురితంబు లెడఁబాసి – యురుతరైశ్వర్య
భరితులై సార్థక – చరితులై చిరము
సత్యభామాపురీ – శ్వరునిసత్కృపను
నిత్యశుభంబుల – నెగడుచుండెదరు.

సమాప్తము

ఓమ్

శ్రీ షిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

పంచీకరణము

ఓమ్

పంచీకరణము

గురుస్తోత్రము

గురు ర్బ్రహ్మ గురు ర్విష్ణు ర్గురు ర్దేవో మహేశ్వరః
గురురేవ పరం బ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

అజ్ఞానతిమిరాంధస్య జ్ఞానాంజనశలాకయా
చక్షు రున్మీలితం యేన తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

అఖండమండలాకారం వ్యాప్తం యేన చరాచరమ్
తత్పదం దర్శితం యేన తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

చిన్మయం వ్యాపితం సర్వం త్రైలోక్యం సచరాచరం
తత్పదం దర్శితం యేన తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

అనాదినిర్వికల్పపరబ్రహ్మమునందు నవ్యక్తతమ మైసనమూల ప్రకృతి వ్యాపించియున్నందున సంకల్పరూపంబుగా నొకమహత్తత్వంబు గల్గెను. ఆమహత్తత్వంబునం దధిష్ఠానశక్తివలన మహాదహంకారంబు గల్గెను. ఆయహంకారమునందుఁ ద్రిగుణాత్మక మైనమాయ గలిగెను. ఆమాయయందుఁ దన్నిజాంశమైనయీశ్వరుఁడు ప్రతిఫలించి మాయాశబలబ్రహ్మమాయెను. ఆమాయాశబలబ్రహ్మమునందుఁ బ్రణవరూపమైన ఓంకారంబు గల్గెను. అందు "అకారము- ఉకారము – మకారము" అను మూఁడుమాత్రృకలు గల్గెను. అకారమున బ్రహ్మ పుట్టి

రజోగుణయుక్తుండై సర్వప్రపంచసృష్టికారకుం డయ్యెను. ఉకారమున విష్ణువు పుట్టి సత్వగుణయుక్తుండై సర్వలోకపరిపాలకుం డయ్యెను. మకారమున శివుండు పుట్టి తమోగుణయుక్తుండై సర్వభువనలయకారకుం డయ్యెను. అట్టి ఓంకారరూపమైన శబ్దతన్మాత్రయం దాకాశంబు గల్గెను. ఆకాశంబున స్పర్శతన్మాత్రంబుచే వాయువు గల్గెను. వాయువునందు రూపతన్మాత్రంబున నగ్నిగలిగెను. అగ్నియందు రసతన్మాత్రమున జలంబు గల్గెను. జలంబునందు గంధతన్మాత్రంబునభూమి గలిగెను. భూమియం దోషధులు గల్గెను. ఓషధులం దన్నంబు గలిగెను. అన్నమందు నరమృగపక్షిస్థావరజంగమాదు లుద్భవించెను. ఇవి యన్నియుం గూడి యీమహాప్రపంచమయ్యెను.

పంచీకరణలక్షణము

ఆకాశార్ధభాగము జ్ఞాతృత్వం బయ్యెను. తక్కినభాగము నాలుగుతునియలై వానియందు మిగిలిన వాయ్వగ్నిజలభూమ్యంశంబులం గూడి మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారంబులయ్యెను.

వాయువు నర్ధభాగము వ్యానం బయ్యెను. తక్కిన భాగము నాల్గుఖండంబులై యాకాశాగ్ని జలభూమ్యంశంబులంగూడి సమానోదానప్రాణాపానంబు లయ్యెను.

అగ్నియొక్క అర్ధభాగము నేత్రం బయ్యెను. తక్కినభాగము నాలుగుఖండంబులై యాకాశవాయుజల భూమ్యంశములం గూడి శ్రోత్రత్వగ్జిహ్వాఘ్రాణంబు లయ్యెను.

జలార్ధభాగము రసం బయ్యెను. మిగిలినభాగము నాలుగు ఖండంబులై యాకాశవాయ్వగ్ని భూమ్యంశంబులం గూడి శబ్ద స్పర్శరూపగంధంబు లయ్యెను.

భూమియొక్క అర్ధభాగము పాయు వయ్యెను. తక్కినభాగము నాలుగుఖండంబులై యాకాశవాయ్వగ్నిజలాంశములఁ గూడి వాక్పాణిపాదోపస్థ లయ్యెను.

జ్ఞానమనోబుద్ధిచిత్తాహంకారములు—ఇవి యైదును ఆకాశపంచకము. సమానవ్యానోదానప్రాణాపానములు — ఇవి యైదును వాయుపంచకము. శ్రోత్రత్వక్నేత్రజిహ్వాఘ్రాణములు — ఈయైదును జ్ఞానేంద్రియములు; అగ్నిపంచకము. శబ్దస్పర్శరూపరస గంధములు — ఇవి యైదును విషయములు; జలపంచకము. వాక్పాణిపాదోపస్థపాయువులు — ఈయైదును కర్మేంద్రియ ములు; భూమిపంచకము.

మానసాద్యంతఃకరణములు నాలుగు; ప్రాణాదివాయువు లైదు; శ్రోత్రాదిజ్ఞానేంద్రియము లైదు; శబ్దాదివిషయంబు లైదు; వాగాదికర్మేంద్రియము లైదు; ఈయిరువదినాలుగును గూడి స్థూలదేహ మగును.

జ్ఞానేంద్రియము లైదు; కర్మేంద్రియము లైదు; సమానాది వాయువు లైదు; మనోబుద్ధులు రెండు; ఈపదియేడును గూడి సప్తదశకలింగ మైనసూక్ష్మదేహ మగును.

ఈస్థూలసూక్ష్మముల రెండిఁటికిని జన్మకారణమైన అవిద్యయే కారణదేహము. మొదట జీవుఁడు స్థూలదేహాభిమానియై

విశ్వుఁ డనునామంబున ముఖమం దుండి జాగ్రదవస్థను భోగించును. సూక్ష్మదేహాభిమానియై తైజసుఁ డనునామంబునఁ గంఠమం దుండి స్వప్నావస్థను భోగించును. కారణదేహాభిమానియై ప్రాజ్ఞుఁడనునామంబున వక్షస్స్థలమందుండి సుషుప్త్యవస్థను భోగించును. ఈచతుర్వింశతితత్త్వాతీతుఁడై దేహత్రయవిలక్షణుఁడై అవస్థాత్రయసాక్షియై ప్రకాశింపుచున్న చిదాత్మయే తాను. అట్లితన్నుఁ దా నెఱుంగుటయే జీవన్ముక్తి.

భూతగుణములు

అస్థి – మాంసము – చర్మము – నాళ్ళు – రోమములు – ఈయైదు భూమిగుణములు.

చొంగ – మూత్రము – పిత్తము – శుక్లము – శోణితము– ఈయైదును జలగుణములు.

ఆఁకలి – దప్పి – నిద్ర – ఆలస్యము–సంగమము – ఈయైదును అగ్నిగుణములు.

చాచుట – ముడుచుట – వణకుట – నడచుట – పరుగుట – ఈయైదును వాయుగుణములు.

కామము – మోహము – భయము – లజ్జ – లోభము – ఈయైదును ఆకాశగుణములు.

పంచీకరణము

ఆకాశపంచకము				
జ్ఞానము	మనస్సు	బుద్ధి	చిత్తము	అహంకారము
వాయుపంచకము				
సమానము	వ్యానము	ఉదానము	ప్రాణము	అపానము
అగ్నిపంచకము				
శ్రోత్రము	చర్మము	నేత్రము	జిహ్వ	ఘ్రాణము
జలపంచకము				
శబ్దము	స్పర్శము	రూపము	రసము	గంధము
భూమిపంచకము				
వాక్కు	పాణి	పాదము	ఉపస్థ	వాయువు
ఆకాశాంశములు	వాయ్వాంశములు	అగ్న్యంశములు	జలాంశములు	భూమ్యంశములు

జ్ఞానము సమానవాయువుతోఁగూడి శ్రోత్రేంద్రియద్వారమున శబ్దమును గ్రహించుచు వాగింద్రియద్వారమున వచియించును. ఆజ్ఞానమే మనోరూపమై వ్యానవాయువుతోఁ గూడి చర్మేంద్రియద్వారమున స్పర్శను గ్రహించుచుఁ బాణేంద్రియద్వారమున నిచ్చిపుచ్చుకొనును. ఆజ్ఞానమే బుద్ధిరూపమై ఉదానవాయువుతోఁగూడి నేత్రేంద్రియద్వారమున రూపమును గ్రహించుచుఁ, బాదేంద్రియద్వారమున గమనముచేయును.

అజ్ఞానమే చిత్తరూపమై ప్రాణవాయువుతోఁగూడి జిహ్వేంద్రియద్వారమున రసమును గ్రహించుచు నుపస్థేంద్రియద్వారమున నానందించును. అజ్ఞానమే అహంకారరూపమై అపానవాయువుతోఁ గూడి ఘ్రాణేంద్రియద్వారమున గంధమును గ్రహించుచుఁ, బాయురింద్రియద్వారమున మలవిసర్జనము చేయును.

షట్చక్రవివరణము

౧. ఆధారచక్రము గుదస్థానముం దుండును. దానికి రేకులు నాలుగు. అందు "వశషస" లనువర్ణంబు లుండును. భూమి భూతస్థానము. నాసికేంద్రియము కారణము. గణపతిఅధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౬౦౦ అర్పణము.

౨. ఆధారచక్రమునకు రెండంగుళములపైన ఉపస్థదగ్గఱస్వాధిష్ఠానచక్ర ముండును. దానికి రేకు లాఱు. అందు "బభమయరల" అనువర్ణంబు లుండును. జలము భూతస్థానము. జిహ్వేంద్రియము కారణము. బ్రహ్మ అధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౬౦౦౦ అర్పణము.

3. స్వాధిష్ఠానమునకు ఎనిమిది అంగుళములపైన నాభిదగ్గఱ మణిపూరకచక్ర ముండును. దానికి రేకులు పది. అందు "డఢణతథదధనపఫ" లనువర్ణంబు లుండును. అగ్ని భూతస్థానము. నేత్రేంద్రియము కారణము. మహావిష్ణువు అధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౬౦౦౦ అర్పణము.

౪. మణిపూరకమునకు పదియంగుళములపైన వక్షస్థలము నందు అనాహతచక్ర ముండును. దానికి రేకులు పండ్రెండు. అందు "కఖగఘఙచఛజఝఞటఠ" లనువర్ణంబు లుండును. వాయువు భూతస్థానము. చర్మేంద్రియము కారణము. శివుఁడధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౬౦౦౦ అర్పణము.

౫. అనాహతమునకు ఎనిమిదంగుళములమీఁదఁ గంఠస్థానమున విశుద్ధచక్ర ముండును. దానికి రేకులు పదియాఱు. అందు "అఆఇఈఉఊఋౠఌౡఏఐఓఔఅంఅః" అనువర్ణంబు లుండును. ఆకాశము భూతస్థానము. శ్రోత్రేంద్రియము కారణము. జీవుఁ డధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౧౦౦౦ అర్పణము.

౬. విశుద్ధమునకు ఆఱంగుళములపైన భ్రూమధ్యస్థానమున ఆజ్ఞేయచక్ర ముండును. దానికి రేకులు రెండు. అందు "హం క్షం" అనువర్ణంబు లుండును. మహత్తత్వము స్థానము. అంతఃకరణము కారణము. పరమాత్మ అధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౧౦౦౦ అర్పణము.

౭. ఈయాఱుచక్రములకు మించి శిరోమధ్యమున బ్రహ్మరంధ్రస్థానమున సహస్రారచక్ర ముండును. దానికి రేకులు వేయి. అందు ఓంకారబీజాక్షర ముండును. గురుమూర్తి అధిదేవత. అచ్చట హంసలు ౧౦౦౦ అర్పణము.

అధ్యాత్మము - అధిభూతము - అధిదైవము

౧. ఆకాశపంచకమునకు :—

జ్ఞానము భ్రూమధ్యస్థానమునం దుండుటేఅధ్యాత్మము. సర్వేం

ద్రియగ్రహణశక్తిచేఁ బ్రకాశించుటయే అధిభూతము. ప్రత్యగాత్మయే అధిదైవము.

మనస్సు హృదయకమలమున నుండుటే అధ్యాత్మము. సంకల్పమే అదిభూతము. చంద్రుఁ డధిదైవము.

బుద్ధి నాభిస్థానమునం దుండుటే అధ్యాత్మము. నిశ్చయమే అధిభూతము. బృహస్పతి అధిదైవము.

చిత్తము కంఠస్థానమునం దుండుటే అధ్యాత్మము. విచారమే అధిభూతము. క్షేత్రజ్ఞుఁ డధిదైవము.

అహంకారము నోటియం దుండుటే అధ్యాత్మము. నేను అని అభిమానించుటయే అధిభూతము. రుద్రుఁ డధిదైవము.

౨. వాయుపంచకమునకు:—

సమానవాయువు నాభియం దుండుటే అధ్యాత్మము. భుజించినయన్నరసమును డెబ్బదిరెండువేలనాడులకుఁ బంచిపెట్టి సమపుష్టిగా నడిపించుటయే అధిభూతము. జయుఁ డధిదైవము.

వ్యానవాయువు శరీర మంతటను వ్యాపించియుండుటయే అధ్యాత్మము. శీతోష్ణస్పర్శగ్రహణరూపముగా సమస్తనాడులను, గీళ్ళను, నాడించుటయే అధిభూతము. విశ్వయోని అధిదైవము.

ఉదానవాయువు కంఠమున నుండుటయే అధ్యాత్మము. వైఖరీయుక్తమైనపలుకులు పలికించుటయే అధిభూతము. అజుఁ డధిదైవము.

ప్రాణవాయువు అధ్యాత్మము. హృదయకమల మధిష్ఠించి యుండుటయే అధిభూతము. విశిష్టు డధిదైవము.

అపానవాయువు గుదస్థానమం దుండుటే అధ్యాత్మము. మల మూత్రత్యాగముగా నిశ్వసించుటయే అధిభూతము. విశ్వకర్త అధిదైవము.

౩. అగ్నిపంచకమునకు :—

శ్రోత్ర మధ్యాత్మము. శబ్దగ్రాహిక మధిభూతము. దిక్కు లధిదైవము. చర్మేంద్రియ మధ్యాత్మము. స్పర్శగ్రాహిక మధిభూతము. వాయు వధిదైవము.

నేత్ర మధ్యాత్మము. రూపగ్రాహిక మధిభూతము. సూర్యుం డధిదైవము.

జిహ్వేంద్రియ మధ్యాత్మము. రసగ్రాహిక మధిభూతము. వరుణుం డధిదైవము.

ఘ్రాణేంద్రియ మధ్యాత్మము. గంధగ్రాహిక మధిభూతము. అశ్వినులధిదైవము.

౪. భూమిపంచకమునకు :—

వాక్కు అధ్యాత్మము. వచన మధిభూతము. అగ్ని అధిదైవము.

పాణి అధ్యాత్మము. ఇచ్చిపుచ్చుకొనుటయే అధిభూతము. ఇంద్రుం డధిదైవము.

పాద మధ్యాత్మము. గమన మధిభూతము. విష్ణు వధిదైవము.

ఉపస్థ అధ్యాత్మము. ఆనంద మధిభూతము. బ్రహ్మ అధి దైవము.

పాయు వధ్యాత్మము. మలవిసర్జన మధిభూతము. మృత్యువు అధిదైవము.

నేత్రపంచీకరణము - తారకోపాస్తి

అండాండము భూచక్రము. పిండాండము చరాచరములు. బ్రహ్మాండము బాహ్యమునకు సరి.

ఆత్మ (తన)యందు కనుగ్రుడ్డు అండాండము. బిందు వనెడిపాప పిండాండము. ఆ పాపమధ్యమున వెలుగుకళయే బ్రహ్మాండము. ఆకళలోని నిష్కళయే బ్రహ్మము.

మూర్తిత్రయవివరము

ఎఱుపు బ్రహ్మ - అకారము మాతృక - రజోగుణము. తెలుపు విష్ణువు - ఉకారము మాతృక-సత్వగుణము నలుపు రుద్రుడు - మకారము మాతృక - తమోగుణము ఇదే హృదయకమలము. సంగమనిద్రాదు లిచ్చటనే కలుగును.

పంచభూతవివరము

పృథివి ఎఱుపు. ఉదకము తెలుపు. అగ్ని నలుపు. సునీల మైన

పాపే వాయువు. ఆ పాపమధ్యమున వెలుఁగుకళయే ఆకాశము. ఆ కళలో నిష్కళయే బ్రహ్మము. అదే చిదాకాశము.

త్రివేణీవివరము

పై నలుపు గంగ. సునీల మైన పాపయే యమున. ఆపాపమధ్యమున వెలిఁగేకళ సరస్వతి. ఇదే త్రివేణీసంగమము. త్రికూటస్థానము.

పంచశక్తివివరము

ఎఱుపు ఆదిశక్తి. తెలుపు ఇచ్ఛాశక్తి. నలుపు క్రియాశక్తి. సునీల మైనపాపయే జ్ఞానశక్తి. పాపమధ్యమున వెలిఁగేకళ పరాశక్తి. ఆకళలో నిష్కళయే బ్రహ్మము.

త్రినాడీవివరము

ఇడ ఎడమభాగము – జీవస్థానము. పింగళ కుడిభాగము– ఈశ్వరస్థానము నడిమినాళము సుషుమ్న – బ్రహ్మస్థానము.

ఇంక నిశ్చయమార్గ మేలాగన్నఁ బైనలుపు ఇడ. సునీలమైన పాప బిందువే పింగళ. ఆపాపమధ్యమున లోపల వెలుపల జగత్తులనెల్లఁ బ్రకాశించుచున్నకళయే సుషుమ్న. అదే సహస్రారము. అదే బ్రహ్మరంధ్రము.

త్రిమండలవివరము

నలుపు అగ్నిమండలము. సునీల మైనపాపయే సూర్యమండలము. ఆపాపమధ్యమునఁ బ్రకాశించుచున్నకళయే చంద్రమండలము.

నాదబిందుకళావివరము

పైనీలమందే నాదము. సునీల మైనపాపయే బిందువు. నడుమ నీవారమువంటి సూక్ష్మరంధ్రమున జగద్వ్యాప్తమై వెలుపల లోపల సర్వపరిపూర్ణమై ప్రకాశించుచున్నదే సుషుమ్న. అదే భ్రూమధ్యము. అదే బ్రహ్మరంధ్రము. అదే ఆపోజ్యోతి. అదే ముక్తికాంత. అదే నీలతోయదమధ్యస్థ. అదే విద్యుల్లేఖ. అదే కోలాటపుమండపము. అదే ఊర్ధ్వకుండలిశక్తి. అదే ఉన్మని. అదే ఆత్మస్వరూపము. అదే ప్రత్యగాత్మ. అదే నీవు. ఈదేహేంద్రియాదిసర్వప్రపంచమును నీవు గావు. నీవే ఆస్వయం జ్యోతివి. నిన్ను నీవు ఆత్మయందుఁ గనవలెను.

అనుభవప్రకరణము

నేత్రాంతమునఁ బ్రకాశించుచున్న తేజస్సు – హృదయస్థమై ఉచ్ఛ్వాసము చేయుచున్నప్రాణవాయువు – అంతఃకరణరూపమైనమనస్సు – ఈమూఁడును గూటస్థచైతన్య మైనహంస స్వరూపము. ఆస్వరూపమే తాను. అనఁగా అంతఃకరణరూపమైనమనస్సు – అధిష్ఠానచైతన్య మైనప్రాణవాయువు – అంత

కిరణప్రతిబింబమైన తేజస్సు- ఈమూఁడును కూటస్థమై "సోహం సోహం" అని స్మరించుచున్నవి. "సోహం" అనఁగా నిత్యనిరంజన మైనపరబ్రహ్మమే నేను అని భావము. కావున నోట జపించకుండఁ దనంతట తానే రేయింబవలు ౨౧౬౦౦ జప మగుచున్నది. కనుక అజపగాయత్రి యని పేరువచ్చినది.

"దీర్ఘాస్థిమూర్ధపర్యంతం బ్రహ్మదండీతి కథ్యతే"

అనువచనప్రకారము ఆధారము మొదలుకొని ఆజ్ఞేయము వఱకుఁ గలవెన్నుపెద్దయెముక బ్రహ్మదండి యనఁబడుచున్నది. అది వీణాదండముగాను, దానికి ఆధారము మొదలాఱుచక్రములు మెట్లుగాను, ఆమీఁద ఇడాపింగళాసుషుమ్న లనునాడులు మూఁడు తంతువులుగాను, ఉన్నవిధము—

ఇడానాడి ఆధారకమలము మొదలుకొని యెడమపార్శ్వమున ఆజ్ఞేయపర్యంతము వచ్చి యక్కడ నున్నగంగానదినిఁ, జంద్రమండలమును, వ్యాపించి యెడమముక్కుగుండా ప్రాణవాయువు నుచ్ఛ్వసించును గనుకఁ జంద్రనాడి యనిపించుకొనును. పింగళానాడి ఆధారముమొదలుకొని కుడిభాగమున ఆజ్ఞేయపర్యంతము వచ్చి అక్కడనున్న యమునానదిని, సూర్యమండలమును, వ్యాపించి కుడిముక్కుగుండా ప్రాణవాయువు నుచ్ఛ్వసించును గనుక సూర్యనాడి యనుపించుకొనును. సుషుమ్నానాడి ఆధారముమొదలుకొని కపాలపర్యంతము వచ్చి తిరిగి ఆజ్ఞేయమునకు వచ్చి యక్కడ నున్నసరస్వతీనదిని, అగ్నిమండలమును, వ్యాపించి భ్రూమధ్యమునఁ బ్రకాశించును

గనుక బ్రహ్మనాడి యనిపించుకొనును. ఈనాడీత్రయకూటస్థ చైతన్య మైనహకారము పురుషుఁడు. సకారము ప్రకృతి. ప్రకృతిపురుషులకు మధ్య అనుసంధానరూప మగుబిందువు గూడి హంస యన నొప్పెను. తానైనహంస నిరాకారనిరంజన మైనపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమునందు నైక్యమై యేకీభవించుటచేతఁ దానే బ్రహ్మ మాయెను. ఇందుకు "తత్త్వమసి" అనుసామ వేదమహావాక్యమే ప్రమాణము. అనఁగా తత్పదవాచ్యార్థ మీశ్వరుఁడు. త్వంపదవాచ్యార్థము జీవుఁడు. ఈరెండింటి కైక్యమే అసి పదము. ఈయుభయవాచ్యార్థములవలన సర్వజ్ఞ త్వాదిగుణములు గలయీశ్వరునకు అహంకర్తృత్వభోక్తృత్వ కించిద్‌జ్ఞత్వాదిగుణములు గలజీవునకు - ఐక్యము ఘటింపదు. ఘటతటాకావరణములఁ గడఁద్రోచి చూచినప్పు డారెంటి యందలిజల మేకీభవించినట్లు కారణోపాధియైన యీశ్వరునకుఁ గార్యోపాధియైనజీవునకు వ్యష్టిసమష్టిరూపము లైనపిండాండ బ్రహ్మాండోపాధులరెంటినిఁ గడఁద్రోచి యందు బ్రహ్మ చైతన్యమాత్ర మున్నట్లు భావించినప్పుడు తత్పదలక్ష్యార్థ మైనపరమాత్మకును, త్వంపదలక్ష్యార్థ మైనప్రత్యగాత్మకును, ఐక్యము సిద్ధించెను. కాన తత్ =ఆపరబ్రహ్మమే; త్వం=నీవు; అసి=ఐతివి. అనఁగా నీవే బ్రహ్మ మైతివని తత్పదవాక్యా ర్థము. సర్వకాలములయందు, సమస్తవస్తువులయందుఁ, దనకు తానే మొదలునడుమచివరలు లేక నిండి నిబిడీకృతమై యున్న అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునందుఁ జరాచరరూప మైనప్రపంచ మును, దేహేంద్రియాదిరూప మైనయెఱుకయును, ద్రాటి

యందుఁ బాము తోఁచినట్లు తోఁచి గురుకటాక్షముచేవిచారించి చూచినప్పుడు త్రాటియందుఁ బాము లేనట్లు ఈమూలములేని గుర్తెఱిఁగే శరీర మేమియు లేదు. అనఁగా ఆరోపించినజగత్తు అభావమై యున్నది. పరబ్రహ్మ మనఁగా ఉత్తబట్టబయలు - ఏమియు లేదు. ఈపరిపూర్ణముతప్ప నేమియు లేదని భావము.

మహావాక్యవివరణము

౧ ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ

ఇది ఋగ్వేదవాక్యము. దేహేంద్రియాదిసర్వప్రపంచమును విచారించి నిరాకరించినప్పుడు మిగిలినది జ్ఞానము. జ్ఞానస్వరూప మనఁగా సర్వాధిష్ఠానశుద్ధచైతన్యమాత్ర మైనతాను కేవలపరబ్రహ్మ మైతినని భావము. అనఁగాఁ బ్రజ్ఞానస్వరూప మైననీవు దేహత్రయవిలక్షణమై ప్రకాశించుచున్నావు గనుక నీవేబ్రహ్మ మని యీవాక్యము ప్రతిపాదించుచున్నది.

౨ అహం బ్రహ్మాస్మి

ఇది యజుర్వేదవాక్యము. అనఁగా శరీరేంద్రియమనఃప్రాణాధిష్ఠానమై విలక్షణప్రత్యగాత్మ యైననేను సర్వకాలముల యందు సమస్తవస్తువులయందు మొదలు కొన లేకనిండియున్న సర్వపరిపూర్ణబ్రహ్మ మైతినని యీవాక్యార్థము ప్రతిపాదించుచున్నది.

౩. తత్త్వమసి బ్రహ్మ

ఇది సామవేదవాక్యము. తత్పదవాచ్యార్థ మీశ్వరుఁడు. త్వంపదవాచ్యార్థము జీవుఁడు. అనఁగా వ్యష్టిసమష్టిభావము. వ్యష్టి అనఁగా దేనికది విడివిడిగానుండుట. సమష్టిఅనఁగా నన్నియుఁ గలసి యేకమైయుండుట. సమష్టిలో వ్యష్టి అంతర్భూత మేలాగన్న — విడి యగునేని వృక్షమును, పలువృక్షములు గూడినప్పుడు వనమును, అయినట్లు వ్యష్టి దేహేంద్రియాధిష్ఠాన మైనది జీవుఁడు. సమష్టి దేహేంద్రియాధిష్ఠాన మైనది యీశ్వరుఁడు. వ్యష్టి అవిద్య. సమష్టి మాయ. అట్టి మాయయు, మాయాప్రతిబింబమును, మాయాధిష్ఠానచైతన్యమును, ఈమూఁడును గూడినది ఈశ్వరుఁడు. అవిద్యయు, అవిద్యాప్రతిబింబమును, అవిద్యాధిష్ఠానచైతన్యమును, ఈమూఁడును గూడినది జీవుఁడు. వ్యష్టిశరీరత్రయాభిమాని జీవుఁడు. సమష్టిశరీరత్రయాభిమాని యీశ్వరుఁడు. త్వంపదవాచ్యార్థమైనజీవునకు — తత్పదవాచ్యార్థమైనయీశ్వరునకు — ఐక్యమే అసిపదము. ఈవిధము లక్షించుట యేలాగన్న నొక్కదేశంబున, నొక్కకాలంబున, నొక్కరూపంబున, నొక్కవృత్తినుండు పురుషుఁడు వేఱొక్కదేశంబున, వేఱొక్కకాలంబున, వేఱొక్కరూపంబున, వేఱొక్కవృత్తి ననుసరించి యున్న పురుషుని ఏతద్దేశకాలరూపవృత్తులను లక్షింపక లక్షించిన నతఁడే యితఁడనెడు నిశ్చయ మేర్పడుటయే యేకత్వము. ఇది జహదజహల్లక్షణాప్రకారము. జీవేశ్వరైక్య మిటువలెనే ఈవాచ్యార్థము నిరాకరించి లక్షించువిధము — త్వంపదలక్ష్యార్థముప్రత్యగాత్మ; తత్పదలక్ష్యార్థము పరమాత్మ; అన్నప్పుడు చిద్రూప

మైన దేహత్రయవిలక్షణము, నవస్థాత్రయసాక్షి. పంచకోశవ్యతిరిక్త మైన కేవలప్రత్యగాత్మ. తత్పదలక్ష్యార్థ మైనది పరమాత్మ. సమష్టి దేహత్రయపంచకోశపంచమహాభూతవిలక్షణమై, దేశకృతకాలకృతవస్తుకృతపరిచ్ఛేదశూన్యమై, స్వజాతీయవిజాతీయస్వగతభేదరహితమై, సత్యజ్ఞానానంతస్వరూప మైనది పరమాత్మ. ఈరెండిటి కైక్యమే అసిపదము గనుక తత్ = ఆయొక్క నిరాకార మైనపరమాత్మ; త్వం = ప్రత్యగాత్మ మైననీవు; అసి=ఐతివని యీవాక్యము ప్రతిపాదించుచున్నది.

४ అయ మాత్మా బ్రహ్మ

ఇది అథర్వణవేదవాక్యము. అయం ఈతనువు ఇంద్రియమానసాదులకు విలక్షణముగాఁ బ్రకాశించుచున్న ప్రత్యగాత్మ - సాక్షాత్తుగా ఆత్మ. ఈయాత్మయే వెనుకఁ జెప్పినరీతి విచారించినఁ గేవలాద్వితీయాపరోక్షస్వయంప్రకాశపరబ్రహ్మ మని యీవాక్యార్థము.

ఈనాల్గుమహావాక్యములు నీవే బ్రహ్మమని సప్రమాణముగా బోధించుచున్నవి. కనుక లవణాదిసప్తసముద్రములును, జంబూద్వీపాదిసప్తద్వీపములును, అతలాద్యధోలోకసప్తకమును, భూర్భువరాది ఊర్ధ్వలోకసప్తకమును, ఆలోకాధిపతు లైన యింద్రాద్యష్టదిక్పాలకులును, సూర్యచంద్రాదినవగ్రహములును, నక్షత్రధ్రువాదిమండలములును, పృథివ్యాదిమహాభూతములును, అవ్యక్తమహదాదిసప్తావరణంబులును,జరాయు

జాండజస్వేదజోద్భిజ్జంబు లైనభూతకోటులును, గూడి యొక బ్రహ్మాండ మగుచున్నది. అట్టి బ్రహ్మాండము పంచభూత మయము. ఆపంచభూతములు తన్మాత్ర లైనశబ్దస్పర్శరూపరస గంధంబులు. వానియంతరమందు అవిద్యాధిష్ఠాన మైనతాను అంతఃకరణరూపమై పిండాండగోళకము లైనశ్రోత్రచర్మనేత్ర జిహ్వాఘ్రాణేంద్రియద్వారమునఁ దన్మాత్రజనిత మైనపంచభూత మయబ్రహ్మాండమై పరిణమించెను. ఆతీరువనే శబ్దాదిజనిత తన్మాత్ర మైనబ్రహ్మాండము పిండాండ మైనశ్రోత్రాదిజ్ఞానేం ద్రియద్వారమున లీనమై, యేకరూపమై, యంతఃకరణ మయ్యెను. ఆయంతఃకరణము అవిద్యాప్రతిబింబమును గూడి ప్రత్యగాత్మ యయ్యెను. అది హంసస్వరూప మయ్యెను. ఆహంస నిరాకారమై బ్రహ్మాండమందు లీనమైనప్పుడు బ్రహ్మాండావరణము లేక నిరావరణనిరాకాశనిశ్శబ్దమై పర బ్రహ్మ మయ్యె. ఇది యన్య మేదియు లేక యింద్రియాదిసర్వ ప్రపంచమును - సంకల్పరూప మైనమనస్సును-అగుచుఆసంక ల్పాదివాసనావృత్తిరహిత మైనప్పుడు మనోవృత్తి లేనిదై శుద్ధ సత్వమై కూటస్థచైతన్య మైనది. ఆచైతన్య మేమనఁగా హంస యేకత్వ మైనప్పుడు నిరంతరసహజామనస్క మైనసమయము. దేహేంద్రియాదిప్రపంచ మంతయు నభావమై అద్వితీయాప రోక్షస్వయంప్రకాశ మైనతానే తానై రెండవది యేమియు లేక నిర్వికల్పమై పరబ్రహ్మమై యున్న తనయందు చరా చరాండపిండబ్రహ్మాండములకు స్థానభూతమై సనాతనమై యుండును. అట్టిప్రత్యగభిన్నపరబ్రహ్మచైతన్య మైనయొటుక షోడశాక్షరీమంత్రార్థము. ఈయొటుకరూప మైనసమస్తలోక

ములు నెండమావులయందు దకము దోచినట్లు దోచఁబడు చున్నవి. కనుకఁ గలలోఁ దోచినశరీర మేలాగో ఆలాగే, యీమూలములేని గు ర్తెఱిఁగే శరీరము. ఏమియు లేదు ఈవిశ్వ మంతయు నభావమై కేవలాత్మయైన ద్వాదశాక్షరీ మంత్రార్థప్రయుక్తము. పరిపూర్ణము. స్వతస్సిద్ధము. ఇది సకల వేదాంతసిద్ధాంత మైనరహస్యము.

ఓం శాంతిః - సమాప్తము

ఓమ్

స్వప్రకాశము

ఓమ్

స్వప్రకాశము

(అచలసిద్ధాంతము)

సీసపద్యములు

శ్రీ మదవ్యయ నిర్వి – శేష నిశ్చల నిరా
మయ నిరాకార ని – ర్మల నిరీహ
నిరుపమ నిర్గుణ – నిష్కామ నిశ్చింత
నిష్క్లేశ నిర్ద్వంద్వ – నిష్కళంక
నిర్వ్యాజ నిర్బంధ – నిస్తాప నిష్కర్మ
నిర్దోష నిర్భయ నిర్వికార
నిర్వాసనాసంగ – నిర్భేద నిర్భిన్న
నిస్తుల నిర్జర – నిర్విచార

నిత్య సత్య శుద్ధ – నిర్నాద కేవలా
ఖండ సర్వతోము – ఖామలాత్మ
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టింశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౧

శ్రీమించు నచలంబు – శివరామదీక్షితుల్
రామడు గన్వాయ – సోముం డగుచు
వర ద్వాదశాక్షరీ – పరషోడశాక్షరీ
భావముల్ గూర్చి ప్ర – బంధ మొందు
గావింప నదియు భా – గవతుల కృష్ణయ్య
కందార్థము లొనర్చి – పొందుపఱచెఁ
దత్పదార్థము ముఖ్య – తాత్పర్యయుతముగా
సీసపద్యంబులు – చేసి యిపుడు

సాంగముగ రచింప – సద్బుద్ధి వొడమెను
బరఁగుసర్వపూర్ణ – భావ మెల్ల ॥స్వప్ర॥ ౨

పరఁగు నీసంసార – బాధకుం దాళక
నరశిష్యుఁ డొకఁడు ని – ర్వక్రబుద్ధిఁ
బొలుపొందుసద్గురు – పుంగవుం గని మ్రొక్కి
తనపూర్వజన్మస – త్కర్మమునను
దేవ! శుభప్రద – దివ్యమార్గ మొకండు
బోధింపవే పుణ్య – పురుష! యనిన
నతని శ్రద్ధావిన – యప్రవృత్తికిఁ జాల
హర్షించి కరుణాళుఁ – డగుటవలన

నమర విశదపఱతు – నచలమార్గము నీకు
భక్తితోడ వినుము – భక్త యనెను
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ? 3

ముకుళితనిజకరాం - బుజయుగళుం డైన
శిష్యుని బ్రేమ వీ - క్షించి గురుఁడు
నిరుపమానవిశేష - కరుణాసముద్రుఁడై
వరసుధామాధుర్య - వాక్యములను
నిర్మలానందుఁడై - నిజబోధమార్గంబు
విన్నవింపఁదొడంగె - విశ్రుతముగ
విను సంశయంబులు - విగతమా పరిపూర్ణ
మొకటి లేని యెఱుక - యొకటి గలవు

ఎఱుక పూర్ణములను - నెఱిఁగి గుర్తును వీడు
మని యెఱుంగఁ బల్కె - తౌ మహాత్మ! ॥స్వ॥ ౮

ప్రథమమందున శుద్ధ - పరిపూర్ణ భావంబు
రచియింతుఁ దదనంత - రమున నెఱుక
విధ మెఱింగింతును - విశదంబుగాఁ దుదిఁ
గుర్తును వినిపింతుఁ - గూర్మి వెలయ
విడువక మద్వాక్య - విధము మానసమున
హత్తించి చిత్తేంద్రి - యంబులం జ
లింపకుండితివేని - యింపొందు విద్వత్స
భామధ్యమునఁ గని - బళిరె యిట్టి

సరళి కెదురు లేదు - సరి యనునట్లు చే
సెద నటంటి వౌర! చిదచిదాత్మ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౯

ఓ దేవదేవ! కృ - పోదధి! సద్భక్త
మందార! తా మింత - మహీంతవిభులు
గావునఁ దమదైన - ఘనసన్నిధానంబుఁ
జేరితి గురుపాద - సేవకొఱకుఁ
దనరుత్రిలోకంబు - లను విలోకింప మీ
పాటి పోల్పంగ నే - పాటివారు
లే రింతవారని - లెస్సగా నమ్మితి
మానసంబున నాదు - మనవి వినుఁడి

యెటుల వినుతు మన్న - నటు లాలకించెద
బోధచేయుమయ్య! - భూరికరుణ ॥స్వప్ర॥ ౬

బాహ్యాంత రేంద్రియ - బద్ధసమ్మోహమా
నసులనైనను బ్రస - న్నాచలత్వ
మరయ నవిద్యామ - హాంధకారపటల
దూరులుగాఁ జేయు - వార లెల్ల
మీసన్నిధికిని వి - చ్చేసినఁ గని మహా
పరిశుద్ధసంపూర్ణ - భావసహిత
బోధోక్తులను ముఖ్య - సాధనసూక్తులఁ
దగినయుక్తులతోడ - నొగి వినంగ

వచ్చితిని భవత్ప్ర - భావంబు వెలయంగ
బుద్ధిహైన్య మెల్ల - దిద్దుమయ్య
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౭

ఉత్పత్తివిలయంబు - లొందుచు ననిశంబు
నామరూపక్రియా - నటన గల్గి
ప్రభవించు చైతన్య - భావ మించుక యెఱుం
గక నగేంద్రమురీతిఁ - గదల కెపుడు
జననలయాద్యవ - స్థల నేమి చెందక
నామరూపక్రియా - నటన లేక
యలరారు బట్టబ - యలిదని వీక్షింపఁ
దగు; మనోవాగతీ - తంబు దెలియ

మఱి దురాశపడక - మర్మంబు గురునిచే
నరయు మనుచుఁ బల్కు - తౌర! దేవ ॥స్వప్ర॥ ౭

కర మొప్పఁ దెలివైన - కైవడి నుండును
సమత నెఱుంగ న - సాధ్య మగును
గణుతింప జ్ఞప్తి యే - క్రమమునఁ దెలియదు
తెలివికిఁ బ్రజ్ఞకుఁ - దెలియఁ గష్ట
మగునుమీ; బట్టబ - యలు గుర్తు నెఱుఁగనే
యెఱుఁగదు తరుగదు - కరుగ దెపుడు
విరుగదు పెరుగదు - పరఁగదు తిరుగదు
కన దాలకింపదు - కాదు గాలి

యిట్టి దట్టి దనుచు - నెఱుఁగ రానిది యంచు
విన్నవించి తౌర! విమలమూర్తి!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౮

వచనంబులఁ దలంచి – వచియింప రానిది
కనుఁగోన దృష్టికిఁ – గానరాని
దగుచు మతికి హృద – యంబున కందక
సతతంబు ములు మోపు – సందు లేక
పరఁగుచున్నది బట్టబయు లనం బరిపూర్ణ
నిర్వికార నిరస్త – నిర్గుణాత్మ
మై సర్వదేశంబు – లందు సమస్తవ
స్తువులం జరాచర – స్తోమములను
ననిశ మొక్కరీతి – నచలమై మఱి ద్వంద్వ
ములకుఁ గలఁగ దంచుఁ – దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥ ౧౦

తనమహాత్వం బేమి – యును నెఱుఁగింపదు
పలువికారంబులఁ – గలయ దెపుడు
పంచభూతమయప్ర – పంచకంబు నెఱుంగ
దేప్రభావంబుల – నెన్నఁబడదు
పరు లెగ్గులాడినఁ – బ్రతి వల్కఁగాఁ బోవ
దెలమి సంపూర్ణత – నెసఁగియుండుఁ
బుట్టని గిట్టని – బట్టబయలు కేవ
లాత్మ యనుచుఁ గొల్తు – రఖిలదివిజు
లేమని యనరాక – యేకమై యున్న దీ
గుట్టుఁ దెలియు మంటి – గురువరేణ్య!
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౧౧

హోమముల్ యోగముల్ - నీమముల్ దానముల్
ధర్మముల్ వ్రతములుఁ - గర్మములును
జపములు తపములు - సంధ్యాద్యనుష్ఠాన
ములు ప్రతిమార్చన - మ్ములు సమస్త
తీర్థయాత్రలు జన్మ - సార్థకమని యిచ్ఛ
యించి మానవు లొన - రించ బయలు
పలుక దెలియంగదు - పరఁగు సువర్ణాద్రి
యించుకై నను సంచ - లించనట్లు
నేను నీవు నొక - యాను గా దన కొక్క
తీరు నలరునంటి - వౌర దేవ ॥స్వప్ర॥ ౧౨

హెచ్చుతగ్గులు లేని - దెగ్గులగ్గులు లేని
దింతింత యనరాని - దెలుక లేని
దేవిచారము లేని - దేవిస్మయము గాని
దీబట్టబయలు మ - టెంతదనుచుఁ
దెలుపుదు పుత్ర! నేఁ - దెలుప నీవు వినంగ
నిది మహాశాస్త్రమా - నెందు కిపుడు
సకలలోకములందు - సకలార్థములయందు
నంతరంగభవాబ్ధి - యంతములను
సతత మొక్కరీతి - సంపూర్ణమై యుండె
నదిగో! యున్న దరయు - మంటి దేవ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౧౩

అవనికంశిఖివాయు - వంబరాస్యాఖిలత
త్వసమాత్మక మగుచై - తన్య మరయ
నఖిలప్రపంచక - మయ్యె దీనికి రాక
పోక లెందుఁ గలవా? - పొందుమీఱఁ
బరిశుద్ధ మీబట్ట - బయ లది గాదన్న
వట్టిపల్కు-గుసుమా! - భద్ర మొదవ
నఖిలాండకోటి బ్ర - హ్మాండభాండం బెల్లఁ
దనలోన వచ్చినఁ - జనిన మగుడి

పోఁడిమి చెడకుండఁ - బూర్ణమై యున్న దీ
యచల మనుచుఁ బల్కు - శౌర! దేవ ॥ స్వప్ర॥

స్తనితసౌదామినీ - సజలాభ్రముల్ వృష్టిఁ
గురియుఁ గూడుట పాయు-టెఱుఁగనట్టి
నింగివోలెను, ఝురీ నివహ్నగాదిప్రవా
హము లెన్ని గలిసిన - నఖిలమైన
భూరిమీనాదికం - బులు పరంపరలుగాఁ
దనలోనఁ గలిగినఁ - జనిన రెండు
గుర్తు లేకుండి య - కూపార మింపొందు
నటువలెఁ, బరిపూర్ణ - మలరుచుండు

మృగజలంబు లట్లు - జగము లుండినఁ జన్న
నచల మెఱుఁగకుండు - నంటి వీర!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిత్సంశ్లిష్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య!

అనువొందుచైతన్య - మైనట్టి భూతపం
చకము నీగుర్తుకే - చరణయుగము
నవలగ్నమై హృద - యముఁ గంఠమస్తకా
ద్యవయవాంగము నయ్యె-నవని మొదలు
చేసి యిట్లన్నింటఁ - జెలఁగి గుర్తెఱుఁగును
నాకసంబు బయ ల - నంగ నొప్ప
దీమర్మ మెఱుఁగక - యిలఁ గొంద ఱాకాశ
మే పూర్ణమని మఱి - చూపుచుంద్రు

దాన నీవు గుఱిని - ధ్యానంబు దప్పకు
మని యనుజ్ఞ యిచ్చి - నట్టిదేవ ॥స్వప్ర॥ ౧౬

భాస్కరుండు తమఃప్ర - భావ మెఱుంగునే?
యతిరంజిత వనహ - లాశనుండు
పటుతరంబుగఁ జెదల్ - పట్టు లెఱుంగునే?
దివము నిశిన్ నిశిన్ - దివము నెఱుఁగ
నగునే? లేమిని లేశ - మైన నెఱుంగునే?
యబ్ధికన్యక; జని - తాన్నవితతి
ధరణి యెఱుంగునే? తగ జన్మవిలయస్థి
తు లనుభవించు గు - ర్తును భవంబు

లయము స్థితియు లేని - బయ లల్లె తెలియదు
నమ్మ మంచుఁ దెలిపి - నావు దేవ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య? ౧౭

* గుర్తుచే జనియించుఁ - గుతలప్రపంచంబు
మగుడి యాగుర్తుతో - మాసిపోవు
నిలువ దీబయ లన్నఁ - దెలివితోఁ గాఁబోదు
తెలివితోఁ జనఁబోదు - తెల్వి నరయఁ
దనయందు లేశమై - నను లే దిదియు నిశ్చ
యంబగు నంచుండి - యట్టి తెల్వి
దా నగు; నెఱుక త - త్వ మెఱుంగువస్తువు
నెఱుకని తెలియుమా-యెఱుక నెఱుఁగ

డిట్టి దట్టి దంచు - నెఱుఁగరా దీబయల్
గాంచు మంటి వధిక - కరుణతోడ ॥స్వప్ర॥ ౧౮

బీజమే భూజమై - రాజిల్ల నుదయించె
భూజమే బీజమై - తేజరిల్లె
బీజభూజములకుఁ - బృథివిలో వేఱొక్క
బీజ మున్నదని చె - ప్పినదురుక్తి;
వినరాదు కనరాదు - తనకుఁ దానే పుట్టుఁ
దనకుఁ దానే యేగుఁ - దడయకిట్టి
విత్తుచెట్టులతీరుఁ - బృథివి యెఱుంగన
ట్లుత్తబై లెఱుఁగదు - సత్తుచిత్తు

లనఁ జెలంగు రెంటి - వినరాదు కనరా ద
టంచుఁ దెల్పినట్టి - యమలమూర్తి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య- వర్యధుర్య! ౧౯

* గుర్తు - తెలివి - ఎఱుక; ఈమూటికి నొకేయర్థము.

సాలంబునను బీజ - సంభవం బయ్యెను
సాలకారణము బీ - జంబు నయ్యెఁ
బుడమిపై నివి రెండుఁ - బుట్టినగిట్టిన
విధ మెఱుంగకయుండు - పృథివిభంగి
నింపు మీఱి శరీర - మెఱుకల సదసత్తు
లను బ్రకృతిపురుషు - లను వచింప
సగుణనిర్గుణములఁ - జావుపుట్టుకలను
హెచ్చుతగ్గులను జీ - వేశ్వరులను
బంధమోక్షములును - బాపపుణ్యములను
బయ లెఱుంగ దనుచుఁ - బల్కినావు॥స్వప్ర॥౨౦

తెలివియే దేహ మిం - ద్రియవిషయంబులుఁ
దెలివియే యాచార-ములుఁ గులములుఁ
దెలివియే శ్రుతిశాస్త్ర - ము లితిహాసాదులుఁ
దెలివియే నీ వేను - దెలిసికొనఁగఁ
దెలివియే తల్లిదం - డ్రులు దారపుత్రవ
ర్గంబులుఁ బుణ్యపా - పంబు లిలను
హరిహరబ్రహ్మలు - సుర నర వన సరి
త్తరు నగ మృగ ఖగ - తతులు నిఖిల
భూతములు సమస్త - మును మఱి తెలివిగాఁ
దెలియు మంచు నిజముఁ - దెలిపినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౨౧

తెలివియే విద్యయుఁ - దెలివి యవిద్యయుఁ
దెలివియే నాదబిం - దులుఁ దలంపఁ
దెలివియే బ్రహ్మంబు - దెలివియే ప్రకృతియుఁ
దెలివియే యానంద - విలసనంబుఁ
దెలివియే బంధంబుఁ - దెలివియే మోక్షంబుఁ
దెలివియే యిహపర - ములు వచింపఁ
దెలివియే జ్ఞానంబుఁ - దెలివియే జ్ఞేయంబుఁ
దెలివియే జీవేశ్వ - రులు నిజంబు

సగుణనిర్గుణములు - సర్వంబుఁ దెలివియే
తెలివిఁ దెలియు మనుచుఁ - దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥

సకలవికార వి - చారకామ్యాదుల
కెఱుక యాలయ మన - నెలమిఁ దనరు
నఖిలవిచిత్ర మా - నావమానములకుఁ
గోపాదులకుఁ దెల్వి - కూడ వెల్లి
తంతుపంతములకుఁ - దగఁ దెల్వి పుట్టిల్లు
నానాభ్రమల కెల్ల - నగర మెఱుక
కర్తృత్వభోక్తృత్వ - కార్యకారణముల
కెఱుక మూలము తానె - ధరణి యెల్ల

నఖిలరూపములను - నవలీలఁ గల్పింపఁ
దెలివి కారణ మని - తెల్పినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౨౩

మానుగ సకలంబు - దానయ్యె తనకు న
యఖిలంబు వేఱని - యరయుచుండ,
దలపోయు గ్రమ్మఱ - దాను భావింపుచో
సకలంబు నెఱిగెడి - సాక్షి యగుచు
నున్నా నటంచును - నూహించి తనయందె
తాను మోహము జెందు - దథ్యమనుచు
నెన్ను; నెన్నొవిధంబు - లెఱుక కార్యంబులు!
విన్నవారికి మహా - విస్మయంబు

మిథ్య తథ్య మంచు - దథ్యంబు మిథ్యంచు
బలుకు నెఱుక యనుచు - బలికితౌర ॥స్వప్ర॥౨౪

ఓతనూభవ! విను - మూర్ధ్నాభియు దాజ
నించినపిదప సృ - జించు నొనర
దినమున్ హరించును - దిరముగా వెండియు
దనలోని తంతుసం - తతులచేత
ఘనపట్టణంబుల - గట్టి యట్టె లయించు
నటువలె నీగుర్తు - నంతలోనె
తా నుద్భవించి యం - తట గాంచు నఖిలాండ
కోటిబ్రహ్మాండసం-కులత నెల్ల

దక్షిణమున ద్రుంచి - తా నట్టె కనరాక
యెఱుక పోవు నంచు - గఱపినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౨౫

ఒనర మాతాపిత - లును గన జీవేశ్వ
రులు ధరిత్రీవ్యోమ - ముల్ చెలంగి
మఱి కల్మిలేములు - నెఱుకమఱపులును
స్వప్నజాగరములు - సరవి శుక్ల
శోణితంబులు నన్న - పానంబులు ప్రకృతి
పురుషులు సద్వ్యాధూ - వరులు గాఁగ
నిన్ని తెఱంగుల - నింపారు నెఱుక చేఁ
బరిపూర్ణ తత్వంబు - నెఱుఁగు మట్టి
తెలివిచేత నీవు - దెలిసిన తెలివిని
దీసివేయు మంచుఁ - దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥ ౨౬

తనరారు నొక దేహ - ధారికళేబరం
బున సకలావస్థ - లును జనించి
యంతలో మఱుమాయ - మగునట్టి తెన్నున
నకలంక మగుబయ - లందుఁ దోఁచు
లేనియెఱుక ; తన - లో నచలం బుఁడఁ
గని తనపూర్వాసం - గతి గ్రహించి
తనలేమి నిజమని - తలపోసి వే లేచి
యెకకొంతసేపైన - నుండలేక
సర్వముఁ దనవెంటఁ - జనుదేర మాయమై
యేగు నెఱుక ; దీని - నెఱుఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన -సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౨౭

సాంపారుగాఢసు – షు ప్తిలో మెలకువ
యేరీతిఁ దనకుఁ దా – నేగుదెంచు
నారీతి నెఱుకయు – వారక బయలందు
వావిరి తనకుఁ దా – నే వసించి
సుఖదుఃఖములచవిఁ – జూచుచుఁ బెరుగుచుఁ
దఱుఁగుచుఁ దనకుఁదా – నురిగిపోవు
నింతలో బయలున్న – దెఱిఁగిన నేలోక
మున నుండఁజాలక – పోవు నెఱుక;

యెఱుఁగకున్న వచ్చు – నెఱిఁగినఁ దనకుఁ దాఁ
బోవునంచుఁ దెలిపి – నావు దేవ ॥ స్వప్ర ॥ ౨౮

కాయంబుఁ జూచుక – న్దోయి కాయమునకు
వేఱు గాకున్నయా – తీరు నెఱుక
యరయఁ గోహం క స్వ – మని తవ దాసోహ
మని సోహమని కనుం – గొనుచు నుండు
దేహంబుగా మఱి – దేహిఁగాఁ బ్రఖ్యాతిఁ
గనియు దేహము తాను – గాక యాత్మ
యైన విదేహియే – తా నంచుఁ దన్నుఁ దాఁ
గనుటె జన్మవిశేష – మనుచుఁ దలఁచు

బహువిచిత్ర మెఱుక – పరికింప నేమిలే
దనుచుఁ దెలియఁజెప్పి – నట్టిదేవ
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౨౯

పరఁగఁ బిండాండంబు - విరివి బ్రహ్మాండంబు
రెండును మఱియు నీ - రెంటిలోని
జీవాత్మపరమాత్మ - నా వెలసిన రెం డ
హంబులు నాల్గుఖం - డంబు లేక
మై యఖండంబై మ - హాకృతితో నొప్పు
నెఱుక రూపం బిది - యీరహస్య
మెఱుఁగఁ జెప్పినవాఁడె - గురుఁడు దైవము తండ్రి
గాన ఖండముగ న - ఖండముగను

గానుపించు నెఱుక - గనినమూలంబు లే
దనుచు నెఱుఁగఁబల్కి - నట్టిదేవ ॥ స్వప్ర ॥ ౩౦

అచల మొక్కటిదక్క - నన్య మైనక శేబ
రేంద్రియాద్యఖిలబ - హిఃప్రపంచ
మును సమస్తవికార - ములు వికల్పము లెల్లఁ
దెలియుమా యెఱుకగా - ధీరవర్య!
యెఱుకయే యచలంబు - నెఱుఁగుచున్నది చూడ
నెఱుక నెఱుంగ వే ఱేమి లేద
యీరెంటి నెఱుఁగున - దెఱుకయే తనమూల
మెఱుఁగని దెఱుకయే - యెఱిఁగినంతఁ

దానె లేక పోవుఁ - దగ నీరహస్యంబు
విప్పిచెప్పినావు - విమలచరిత!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టాంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౩౧

సుకృతదుష్కృతములు – సుఖదుఃఖములు చాలఁ
బొరయుచుండు సతంబు – నెఱుక చేత
భ్రమపడువారికిఁ; – బ్రాపింప వెఱుకను
నెడసిన ఘనసంశ – యిాశ్వరులను
నిజ మింత దెలియుమా – నీకు నే నాగామి
బోధ గావింతు స – ద్బుద్ధి వినుము
పాపలోపల నవ – స్ఫటికసంకాశమై
నట్టియాపోజ్యోతి – యరయఁ బ్రత్య
గాత్మ యని గ్రహింపు – మద్దాని గుఱుతించి
యచల మెఱుఁగు మంటి – వార్యవినుత ॥ స్వప్ర ॥

మఱి విను మెఱు కన్న – మఱు పన్న గుఱు తన్న
దేహి యన్నను మంచి – తెలివి యన్నఁ
జైతన్య మన్నను – సాక్షి యన్నను మాయ
యన్న స్వయంజ్యోతి – యన్న స్ఫురణ
మన ద్రష్ట యన్నను – గనుఁగొను మెఱుకగా
నిది లేక యిా వేమి – యెఱుఁగ లేవు
మఱి చలాచలముల – మర్మం బెఱుఁగుసాక్షి
యెఱిఁగి తా లేనని – యేగు నెటకొ
యిావిధం బెఱింగి – యెఱుకచేఁ బరిపూర్ణ
మరయు మనుచుఁ గలిపి – నట్టి దేవ
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! 33

మనమున ననుమాన - ము ను మాని యాలింపు
మివిగాక గుర్తు పే - ళ్ళింకఁ గలవు
మతి యన బుద్ధినా - మఱి యహంకృతి యన
మానస మనఁగఁ బ్ర - జ్ఞాన మనఁగ
నంతఃకరణ మన - నభిలాష యన భ్రాంతి
యనఁగ సంకల్పదృ - శ్యము లనంగఁ
జెలఁగుచుఁ దన్ను న - న్యుల నెఱుంగుచు సాక్షి
తానె సర్వంబుగాఁ - దనరుచుండుఁ

దనదుగుర్తు నెఱిఁగి - కనఁబడకుండు నీ
యెఱుక మర్మ మెల్ల - నెఱుఁగు మంటి ॥స్వప్ర॥

అతిభక్తితో విను - మన్య లీయెఱుకను
బలికిరి సాక్షిగా - వత్స! యేను
నహము సాక్షి యనంగ - నానతిచ్చితి రెండు
వేఱన రా దొక్క - టీరుగాఁగఁ
దెలియంగ వలయు మా - టలభేద మని నమ్మి
మనరాని వినరాని - యరయరాని
యీబట్టబయలందు - నెలమితోఁ దనకుఁ దా
నే తెంచి క్రమ్మర - నేగుచుండు

నిన్నిపాటు లెఱుక - కేలాటిమార్పులే
దచలమునకు; దాని - నరయు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! 39

అనువొందు వన్నియు - లై దొక్క-చోటను
గూటస్థ మైనయ - చోటు హృదయ
పద్మ మందురు జనుల్ భావింప నెఱుక యం
దున్న దనుచు శ్రుతు - లొప్పఁబల్కు
నదియె సహస్రార - మన నొప్పు నద్దానిఁ
గనుఁగొను టే మోక్ష-మనిరి బుధులు
వన్నె లన్నియు మీఱి - యున్న వస్తువుతీరు
నెన్నఁ డెఱుంగక - యెన్నొగతులఁ
బలుకు నాగమములు - పామరు లచలంబుఁ
దెలియఁజాల రనుచుఁ - బలికినావు ॥స్వప్ర॥ ౩౬

సులభమార్గ మొకండు - గలదు మోక్షమునకుఁ
దెల్పెద వినుము సం - దియము లెల్లఁ
దొలఁగిపోవు నిజంబు - పలుకుల కర్థంబు
పలుకులు వాసి ని - ల్వఁబడుచోటు
వారక నీరెండుఁ - బరికింప నొకఁ డయ్యెఁ
దెలివి దేహము లయ్యెఁ-దెలిసికొనుము
తెలివి దేహముఁ బాసి - తిరముగాఁ దా నిల్వఁ
బడుచోటు పరిపూర్ణ - పదముచూవె
యెఱుకఁ దవిలి యచల - పరిపూర్ణ భావంబు
నరయు మంచు బుద్ధి - గఱపినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౩౭

పరఁగ నీయెఱుక సం - భవము నెఱుంగఁగా
నంబుజగర్భాదు - లైనసురలు
చాల రన నరుండు - సంగ్రహింపఁగలాఁడె?
వాఁ డెఱుంగుదు నంట - వట్టిమాట
యిది విచిత్రముగదా? - యిట్టివానికి రాక
పోకలు దప్పవు - పుడమిమీఁద
నఱమ తేమియు లేక - యత్యంతభక్తి స
ద్గురుమూర్తిపాదపం - కరుహపూజ
నం బొనర్ప లేని - నరులకు నచలంబు
దెలియ దంచు నిజము - దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥ 3౮

ఎలమితో విను లేని - యెఱుక యీబయలందుఁ
దా నుద్భవించిన - తద్విధంబు
వంధ్యాకుమారుకై - వడి, గగనప్రసూ
నముగతి, ధనపతి - నగరమట్లు,
గొయ్యమానిసిపోల్కిఁ, - గుందేటికొమ్మట్లు,
మృగతృష్ణలో నీరు - పగిది, రజ్జు
సర్పముచందాన, - స్వప్నసౌఖ్యమురీతి,
భ్రాంతిచే నెఱుక సం - భవముఁగాంచు
బయలునందు; నిజము - పరికింప లేదురా
భ్రమఁ దొలంగి చూడ - వలయునంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! 3౯

ఎటులఁ జెప్పుట లేని యెఱుకని ప్రశ్నింపఁ
జెప్పెదఁ జెవియొగ్గి - శిష్య! వినుము
లేని యాకాశ ప్ర - సూనంబు లేనిమృ
గాంబువు లేనివం - ధ్యాసుతుండు
లేనిధనదురాజ - ధాని లేనిశశవి
షాణంబు లేనట్టి - స్వప్నసౌఖ్య
మున్నట్టులే విను - చుండు మ త్తెఱఁగునఁ
బరిపూర్ణమున లేని - యెఱుకగూడ

నున్నయట్లు చెప్పు - చుందు రసత్యంబు
దీని నెఱుఁగు మంటి - దేశికవర! ॥స్వప్ర॥ ౮౦

సలలితంబుగ గుర్తు - సంభవ మెట్లన్న
నారికేళముఁలోని - నీరమట్లు
దనకుఁదాఁ బుట్టిన - యనువునఁ దిలకింపు
మెఱుక క్రమ్మెఱ నెట్టు - లేగు ననిన
ద్విరదంబు మ్రింగిన - వెలగపండు తెఱంగు
దనకుఁదాఁ దెలియక - తఱిగిపోవు
గానగాని పరిపూర్ణ - మును గాంచినంతనే
లేనట్టియెఱుక వి - లీన మగుచు

బలిమి తనకుఁ దానె - భస్మాసురుఁడు మ్రగ్గి
నట్లు మ్రగ్గు నంటి - వమలచరిత
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౮౧

గడియలో మోదంబు - గడియలో ఖేదంబు
గడియలోఁ గష్టసు - ఖంబు లోకటఁ
గలిగి వెంటనె పోవు - నిలువక యెచటికో
యిది విచిత్రముగదా - యెంచిచూడ
నింతమాత్రమె సుమీ - యెఱుకమూలం బెన్నఁ
దనకుఁ దానే వచ్చుఁ - దనకుఁ దానె
పోవు నమావాశ్య - పూర్ణిమల విధాన
నీ దేవభావంబు - నెంత వినుతు

సంశయంబు మాని - సర్వంబు బయలుగాఁ
జూడు మనుచుఁ ద్రోవఁ - జూపినావు ॥స్వప్ర॥ ౪౨

పొందుమీఱఁగ రాక - పోకలు లేకుండఁ
జెలఁగి యేకస్థితి - వెలుఁగునట్టి
యీబట్టబయలందు - నెఱుక యెల్లప్పుడు
రాకపోకలు గల్గి - ప్రతిమలోని
పెరుమాళ్ళవలెఁ దోచుఁ - బరికింప బయలందు
లేక తోఁచినగుర్తు - లేనె లేదు
గురునిచే నీమర్మ - మెఱిఁగినవారికి
నిక్క మీయెఱుక హు-శక్కి యగుట

యింత దెలిసి యెఱుక - వింతలఁ జిక్కక
యచల మెఱుఁగు మంటి - వమలచరిత
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౪౩

సారెకు బుడగలు – జలములో నేర్పడి
యంతలోఁ దమకుఁ దా – మవియునట్టు
లెఱుకయుఁ దనకుఁదాఁ – బరిపూర్ణ మందునఁ
గనుపించి తనకుఁ దాఁ – జనును బిదప
నచల మున్న తెఱంగు – నరసినంతనె తాను
దినమణిదీప్తి నె – దిర్చి తమము
నిలువఁజాలనిరీతిఁ – దొలఁగుచుఁ దనకల్మి
వృథ యని తనలేమి – విశద మనియుఁ
దెలిసికొని క్షణంబు – నిలువక తా నేగు
నెఱుక మర్మ మింత – యెఱుఁగుమంటి ॥స్వప్ర॥౭౭

పరికింపఁ దొలకరి – మెఱుపులకై వడి
జలములో బుద్బుద – సమితికరణి
నొప్పారువాడిమ – యూఖునికిరణజా
లములోన మెఱయునీ – లంబుపగిది
నంతలోఁ గనుపించు – నంతలోఁ గనుపింప
దొకరీతిఁ గలకాల – ముండ దెఱుక
తిలకింపఁ బగలురా – తిరివోలె నేచోటఁ
దిరముగా నుండక – తిరుగుచుండు
నచల మట్లుగాక – యచలంబుగతి నొప్పు
ననుచుఁ దెలియబలికి – నట్టిదేవ
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౭౮

అంతట దీపించు - నచలంబులోఁ దెల్వి
తనకుఁ దానే పుట్టి - తగినరీతి
నఖిలావయవపుష్టి - నంది దేహత్రయ
వాసనాధిష్ఠాన - వశముఁ జెంది
దేహి యనం దగి - దీపించి పరిపూర్ణ
మునుగాంచి తనకుఁ దాఁ-బోవు; నెఱిక
మఱి గిట్లు దెలిసిన - గుఱుతు నిల్వాదు చూవె
పరిపూర్ణ మెపు డొక్క - భంగి నిఖిల
వస్తుసముదయముల - భాసిల్లుచుండును;
దీని నెఱుఁగు మంటి - దేశికవర! ॥స్వప్ర॥ ౪౬

ముదముతో విను తన - మూలంబు పరికింపఁ
దనతల్లి దండ్రులు - తథ్య మింత
వారిమూలం బెన్న - వారినిఁ గన్నట్టి
వారేసుమీ వేఱు - తీరు లేదు
తనకు వారికి భవ - స్థానంబు వేఱొక్కఁ
డున్నట్లు దలఁచుట - యొప్పుగాదు
దీనిరహస్యంబు - దెలియంగ బ్రహ్మాదు
లైనఁ జాలరు; వారి - జాసనాండ
నికరసంభవంబు - నీవల్ల నావల్ల
నైన దనుచుఁ దెల్పి - నట్టిదేవ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౪౭

కనుపింపనట్టిదా - నిని శూన్య మనవచ్చు
నచలంబు నిట్లని - యనుట తగదు
కనిపించుచున్నది - కను మదే పరిపూర్ణ
మెఱుక లేనిది శూన్య - మెఱుక తలఁప
బయలందు లేమి నే - ర్పడ శూన్యమని తెల్పఁ
బడె నెఱుంగు మిదే న - భం బనంగ
నెఱుకనభములు దా - మేక మైనపు డాకప్పు?
సము బయ లెట్టు లే - కముఁగ నో
నచల మదిగో! చూడ - నగు, శూన్యమనరాదు;
దీనిమర్మ మెల్లఁ - దెలియు మంటి ॥స్వప్ర॥ ౪౮

చూపట్టు నచలంబు - లోపలఁ బరికింప
మఱి లేదు గావున - నరయు మెఱుక
నే శూన్య మనుచు నా - కాశం బటంచును;
విశ్వంబు దీనిచే - వెలసె నయ్య!
యరయ నహంబన - దచలంబు దా నహ
ముదయించుటకుఁ బూర్వ-మున్నదగుట
నహ మున్నదో లేదో - యరయదు తలఁప దీ
యహమె విశ్వంబెల్ల-నహమె యెఱుక
తనదు గుట్టెఱింగి - తరలిపోవు నహంబు
దెలిసి కొమ్మటంచుఁ - దెలిపినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౪౯

అత్యంతభక్తి నీ - వాలింపవలయు నా
వరణం బనంగ నం - బరముసుమ్ము
పటి నిరావరణంబు - పరిపూర్ణమే యని
పెద్దలు సెప్పిరి - తద్ద, యెఱిఁగి
యావరణము మితం - బై విరాజిల్లు; ని
రావరణం బొప్ప - నమిత మగుచు;
నీరెండు వేఱని - యెఱుఁగుమా ? యావర
ణమున నిరావర - ణంబుఁ గాంచి

యావరణము వీడి - యచలప్రభావంబు
నరయు మనుచుఁ దెలిపి - నట్టిదేవ ॥ స్వప్ర ॥ ౫౦

అంతరిక్షము శూన్య - మని లోకు లందురు
భావింప నందుండి - వాయు వగ్ని
సలిలావనీభూత - సమితి యేర్పడె నంచుఁ
జికాకుఁగాఁ జేసి - చెప్పినారు
ఛీ! వినరా దిట్టి - చెల్లనిమాటలు
గొడ్డురాలికి నెందు - బిడ్డ లేదు
వేడుకకొఱకుఁ జె - ప్పినమాటయే కాని
పాటింపఁ గలదె! కుం - దేటికొమ్ము

లేనివిశ్వ మెల్ల - లేదని కనుకొన్న
వాని కెందు లేదు - హాని యంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౫౧

పరిపూర్ణమై యొప్పు - బయలందు లేనట్టి
గుర్తును గొందఱు - గొంతవఱకుఁ
గలదు లేదని పెక్కు - గతులఁ జెప్పఁగ నేల ?
లేని దెప్పటికైన - లేనె లేదు
మొదటఁ గల్పన చేసి - పిదప లేదను టేమి ?
వెఱ్ఱిమాటలు చెవిఁ - బెట్ట వలదు
పూని యమేధ్యంబు - మేనినిండ నలంది
కడు రోఁతవడి వెండి - కడిగినట్లు

మొఱకు లన్నమాట - పరిపాటి సేయుకు
మని యెఱుంగఁబల్కి - నట్టిదేవ ॥స్వప్ర॥ ౫౨

అన్నంబులోనిసూ - క్ష్మాంశంబు మన సయ్యె
నరయఁ దోయము ప్రాణ - మయ్యె ; వీని
నెఱుఁగుమ యీద్వయం - బెన్నఁడు గలియదో
నాఁడె యీయెఱుక వి - నాశ మగును
నీరెండు గలియుటే - యెఱుక యనంబడు
నివి రెండు లేకున్న - నెఱుక లేదు
తెలివికి మూలంబు - దెలుప లేనే లేదు
భ్రమపడఁ బోకుమా - వత్స ! యెఱుక

మాయగాఁ దలంచి - మతిమంతుఁడవు గమ్ము
శ్రేయ మెసఁగు నంటి - చిన్మయాత్మ !
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౫౩

పసిబాలికలు రంగు – ప్రతిమల జతగూర్చి
తమవధూవరులచం – దమునఁ గూడి
పెండ్లి పేరంట్రముల్ – ప్రీతిఁ జేయఁగ వారి
తలిదండ్రు లది గని – తథ్య మనుచుఁ
దలఁతురే ? మదియందుఁ – దద్విధంబున నిన్ను
నీవు భావింపుము – నిజము దెలిసి
కల్ల సంసారముల్ – గాంచి భూజను లుల్ల
సిల్లఁగ గురుమంత్ర – సిద్ధు లరసి
నిక్క మనుచుఁ దలఁప – నేర్తురే ? యెందైన
నిది యెఱుంగు మఁటి – సదమలాత్మ ॥స్వప్ర॥ ౫౮

ఇంపుమీఱ శరీర – మెఱుకలు రెండింటి
లోన దాని నిదియు – దీని నదియుఁ
జెలఁగి సృజించు ; నీ – తెలివి మేనులు రెండు
మూలము లేక యే – లీల సృజన
మయ్యెను ? లేనె లే – వంటి నంటెనిగాక
లేని మే నెఱుకలు – దేనిలోన
నిపు డున్నవో చూడు – మింపుగా ; లేనట్టి
మే నెఱుకలు రెండు – లేనివె యని
నమ్ము నీవు మదిని – నామాట లెస్సగా
నని యెఱుంగఁ బల్కు – నట్టిదేవ !
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! ౫౯

విను తెల్పఁ బనిసేయ – దనకుము తెలియుట
మఱచుట యివి రెండు – మఱి తెలివికిఁ
బను లౌను ; లేనిస్వ – ప్నము గల్గినప్పుడు
నీకుఁ గన్పడుదృశ్య – నివహ మెల్ల
నీవు మేల్కనినంత – నిలువని దేకదా ?
కల నిక్కమని యెట్లు – పలుకఁగలవు ?
కలయందు మెలఁకువ – గలయట్లు బయలందుఁ
దెలివి యున్న దటంచుఁ – దెలియవలయుఁ
గలయుఁ దెలివి రెండుఁ – గల్లలుగా నమ్మి
యచల మెఱుఁగవలయు – నంటి వౌర ‖స్వ॥ ౫౬

పరికింప నొకయంకె – తరువాత బిందువుఁ
బెట్టినప్పుడు దాని – విలువ హెచ్చు
నటుగాక దానినే – యంకెముం దుంచిన
లెక్కకు రాక హ – శక్కి యగును
దలఁప బిందువుకు స్వ – తస్సిద్ధ మైనట్టి
విలువ యేమియు లేదు – తెలివి యిట్లె
యుండియు లేకుండు – నొప్పుగా నచలంబుఁ
గాంచి తన్ను హుళక్కి – గాఁ దలంచు
నన్నికడల వెలుఁగు – చున్నది యచలమే
యని యెఱుంగఁజెప్పి – నట్టి దేవ !
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! ౫౭

పరిపూర్ణమైనట్టి - బయలులోపలఁ దెల్వి
　　తనకుఁ దానె జనించి - తనభవంబు
మూల మెట్టిదొ దాని - మొద లెఱుంగఁ దలంచి
　　నంతనే తాను గ - ల్లగుట కిపుడు
కలదు దృష్టాంతంబు - దెలిపెద వినుము స్వ
　　ప్నంబులోఁ గన్న దృ - శ్యంబు లెల్ల
మెలఁకువ రాఁగానె - తిలకింప లేనట్లు
　　దన్నెఱింగిన గుర్తు - తానె లేదు
　తెలివికలల తెఱఁగు - దెలిసి సద్గురుబోధ
　బయ లెఱుంగు మంటి - పరమపురుష ॥స్వప్ర॥ ౫౮

స్వచ్ఛమై మధురమై - సల్లలితంబై ప్ర
　　కాశించునదియె శ - ర్కర యటంచుఁ
దెలిసి చూచినరీతిఁ - జెలఁగి సమస్తలో
　　కాన్వితంబై తన - రారువస్తు
వదె తెల్వి యనుచు నె - మ్మదిఁ గనుంగొనరాదె ?
　　నామాట దృఢముగా - నమ్మవలదె ?
యెఱుకచే నచలంబు - నెఱిఁగి యీయెఱుకను
　　నెఱుక చేతనె పట్టి - యెగురఁగొట్టు
　మఖిల మెఱుకతోడ - నరుగుటే పరిపూర్ణ
　మని యెఱుంగఁబల్కి - నట్టిదేవ
　స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
　వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య !　　౫౯

మరణంబు జననంబు – మఱి మేలుకొనుటయు
గాఢసుషుప్తిలోఁ – గ్రందుకొనుట
యివి నాల్గు సహజంబు – లిమ్ముగా నెఱుకకుఁ
గావున నిత్యంబు – గాదు తెలివి
యప్రమేయం బగు – నచలంబు కేవిచా
రములు మఱే విక – ల్పములు లేవు
మన్ననతో రెంటి – మర్మంబుఁ దేటగా
విన్నవించితి నీకు – విశ్రుతముగ

నెన్నఁడైన నెఱుక – యున్నట్లు చూడకు
మని యెఱుంగఁ బల్కి – తౌర దేవ! ॥స్వప్ర॥ ౬౦

ఎఱుకయుఁ గలఁ దోఁచు – పురుషుండు నీ రెండు
నెఱుకగాఁగఁ దలంచి – యెఱుంగవలయు
నెఱుకయే ధరియించు – నీవిశ్వరూప మం
తయుఁ గలఁ దోఁచు విం – తల తెఱంగు;
కలలోనిపురుషుండు – మేలఁకువఁ గన్నంత
నెటుల లేకుండునో – యటులె యెఱుక
యచలంబుఁ గనుఁగొన్న – యంతనే రూపఱు;
మేలఁకువ బయ లని – తెలియవలయు

నెఱుకపొందు వదలి – పరిపూర్ణమును జూడ
వలయు నంటి వౌర – భవ్యచరిత!
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౬౧

రమణీయ చిత్ర వర్ణప్రభాభాసిత
కుండ్యంబు లెటులఁ గ - న్గొంటి వటుల
నెఱుకను బయలును - నీజగ మంతను
దెలియుమా యూహతోఁ - దేటపడఁగఁ
దెలిసినంతనె భ్రాంతి - దొలఁగి పీడుము మోహ
జగముల నారీతి - సలిపినంత
నిన్ను నీభువనంబు - లెన్న నీలాగని
తెలుప నెవ్వరికైనఁ - దేటపడదు

నీవు నేను లేని - నిఖిల మేమియుఁ గాని
యచల మనుచుఁ దెలియు - మంటి వయ్య ॥స్వప్ర॥

మానుగా బయలులో - లేనెఱు కొక్కటి
దోఁచి తన్నెఱిఁగిన - తోఁన మృషగ
వీడి పోవు నెటన్న - వినుము చేతులు తమ
పను లొనరించి మా - నిన తెఱంగు
నదిగాక నోరు యు - క్తాయు క్తములను భా
షించి తనంత చా - లించినట్లు;
కలలోని వింతలు - మెలఁకువం గనలేవు
వెలుఁగుమ్రోలఁ దమంబు - నిలువ నట్లు

బయ లెఱుంగునరుని - పను లెల్లఁ గల్లని
యెఱుఁగ వలయు నంటి - పరమపురుష
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టిం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౬౩

మెలఁకువ నంటదు – కల; కల నంటదు
మెలఁకువ; నిజ మింత – దెలియవలయు
నీరెంటికై వడి – నెఱుకయు బయలును
నొకదాని నొకఁ డంట – కుండు నెపుడుఁ;
గలయెఱుకలు రెండుఁ – దలఁప మిథ్యలు చూవె
బయలు మెలఁకువ లె – ప్పటికి నుండు
నీరహస్య మెఱింగి – యెఱుకకలల రెంటి
విశదము పరిపూర్ణ – విధ మెఱుంగు
మెఱింగినపుడె ముక్తి – కరతలామలకమై
యొప్పు నంచుఁ దెలియఁ – జెప్పినావు ||స్వప్ర|| ౬౮

అరయంగ మెలఁకువ – యెఱుఁగదు సుప్తిని
మెలఁకువ నెఱుఁగదు – చెలఁగి సుప్తి
యెఱుకమఱపులను – బరిపూర్ణ మెఱుఁగదు
మఱపుబయలు రెంటి – నెఱుఁగు గుర్తు
గురుకటాక్షముచేతఁ – బరఁగు నీ రెంటిని
గుఱుతించి యచలంబు – తెఱఁగు దెలిసి
యవలీల నీగుర్తు – నవల కీడ్చినఁ జాలుఁ
బరులు నే ననుభేద – భావ మెడయు
నరయ నపుడె యచల – పరిపూర్ణతత్త్వంబు
దేటపడు నటంచుఁ – దెలిపినావు
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౬౯

పనిఁబూని సంకల్ప - మున లేని దయ్యాసం
కల్పంబు లోనఁ జో - క్కముగఁదోచి
యును దోచకయె చను - చుండు సంకల్పమే
తప్పని కనుఁగొన్న - తత్క్షణంబు
దానె లేనని పోవుఁ - దగ నసంకల్పమే
నిల్చు సంకల్పింప - నెలవు లేదు
సగుణనిర్గుణములు - సాక్షిపూర్ణంబులు
ద్వయ మద్వయం బను - తలఁపు లేదు
గాన నీకు నేను - గట్టిగాఁ దెల్పితి
నిక్క మెఱుఁగు మంటి - నిర్మలాత్మ ॥స్వప్ర॥ ౬౬

వివరింపఁ దనకుఁ దా - విడిపోవ దెఱుకయుఁ
బృథవి నెవ్వరు విడి - పింపలేరు
గురుఁ డొక్కరుఁడుదక్క - గురునకుఁ బరిచర్య
గావించి బోధ చో - క్కముగ వినుచు
రాకపోకలు లేని - రాజమార్గము గాంచి
పరిపూర్ణతత్వంబు - నెఱిఁగినంత
నెఱుక మ్రగ్గు నిజంబు - హరినిఁ గలంగన్న
కరి మ్రగ్గినట్టు లీ - క్రమముఁ దెలియు
మని యెఱుంగఁ బల్కి - నట్టికృపానిధీ!
నుతు లొనర్తు భక్తి - నతు లొనర్తు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౬౭

మఱి పరోక్షం బైన - పరిపూర్ణ మపరోక్ష
మెట్లగు? గురుకృప - నెనయకున్న
నపరోక్ష మగుగురు - కృప చక్కఁగాఁ గల్గి
నపుడు పరోక్షమై - నట్టిబయలు;
విపరీతబుద్ధిని - విడిచి శ్రద్ధాభక్తి
గురుమూర్తి పాదపం - కరుహాములను
గొలుచుచు నీకీలు - దెలిసినంతనె లేని
యెఱుక ని న్నెడఁబాయు - నింతనిజము

పరమగురుని కృపకుఁ - బాత్రుండవై పరి
పూర్ణ మెఱుఁగు మంటి - పుణ్యచరిత ॥స్వప్ర॥౬౮

అరయ నే నెవ్వండ - నని జీవుఁ డనుచుండు
నేనె నే ననుచుండుఁ - బూని శివుఁడు
పరిపూర్ణ మీరీతిఁ - బలుకక యీవిశ్వ
మంతట నిండి తా - నలరుచుండు
నే ననుజీవుండు - లేనినాఁడు శివుండు
పరిపూర్ణతత్వ మె ట్లెఱుఁగ నేర్చు?
మానుగ జీవుఁడు - నే నని యనకున్న
శివుఁ డెట్లు దా నసుఁ? - జెలఁగి రెంటి

భావ మెఱిఁగినంత - జీవేశు లొక్కటే
యగుదు రనుచుఁ దెలియు - మంటి దేవ!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టింశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౬౯

ఘన మైనవటవృక్ష - మును బోలు మేనికిఁ
గలవు తొమ్మిదిరంధ్ర - ములు దలంప
వీనియం దొకరెంటి - లోన మల్కులు నాల్గు
సెలఁగు; నెఱుపు నల్పు-దెలుపు కఱియు
నీనాలుగింటికిఁ - బైన నగ్రంబునఁ
బరఁగుఁ దూటొకటి; యం-దెఱుక యనెడు
పులుఁ గుండు; విను మట్టి - పులుఁగుల రెండింటి
గురుకృపాస్వాధితిచేఁ - గూలనేసి
యఖిలమున వెలుంగు - నచలంబుఁ గనుమంచుఁ
బలికినావు గుట్టు - దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥ ౭౦

దేహంబుతోడ నే - తెంచిన యీతెల్వి
తనువును దను వని - తన్నుఁ దానె
యనుచు నెఱుంగు; దే-హముఁ బాసినంతటఁ
దనువు నెఱుంగదు - త న్నెఱుఁగదు
తానె లేకుండును - దథ్య మింతయు వత్స!
యచల మున్నది నిక్క - మరసినంత
తనమాట దలపోయఁ - దనకె సిగ్గగుటచేఁ
దాను దేహాత్మలు - గా నటంచుఁ
బాఱిపోవు నెఱుక - పరిపూర్ణ మొక్కటే
యన్ని యగుచు వెలుఁగు - నరయు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౭౧

గాలివానకుఁ జెట్టుఁ - గూలు నొకప్పుడు
వేఱొకప్పుడు చెడు - విత్తనంబు
గాన నీరెంటికిఁ - గడగండ్లు దప్పవు
ధరణి నీకడగండ్ల - నెఱుఁగకుండు
నీరీతి దేహాత్మ - లెసఁగినఁ బోయిన
బయు లెఱుంగకయుండు - భద్రగతుల
నిది యెల్ల గురుబోధ - నెఱిఁగి నిశ్చలబుద్ధి
భవనాశరహితస - త్పథము ద్రొక్కి

యెఱుకఁ దొలఁగి యచల - పరిపూర్ణ మెఱిఁగిన
వాఁడె ధన్యుఁ డనుచుఁ - బలికినావు ॥స్వప్ర॥ ౭౨

షణ్మతంబులవారు - స్వమతసమ్మత మైన
శాస్త్రమర్యాదల - సంతరించి
మితము దప్పక భిన్న - గతుల వాదించుచుఁ
దమతమమతము లు - త్తమము లనుచుఁ
జెప్పుచుందురు వీనిఁ - జెవిఁ జేర్పఁబోకుము
బుద్ధినిశ్చలత ని - ర్మాల మగును
నిరుపమానప్రభా - పరిపూర్ణమై యొప్పు
నచలంబుఁ గాంచి స - త్యముగ నమ్మి

లేనియెఱుక లేనె - లేదని తలపోయు
మనుచు బోధచేసి - నట్టిదేవ!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య- వర్యధుర్య ! ౭౩

వినుము కొందఱు దశ - విధనాదములయందు
నాకాశపంచక - మందుఁ జక్ర
షట్కంబునందు ల - క్ష్యధ్యానములయందుఁ
బరమహంసన నొప్పు - ప్రణవమందు
బుద్ధి నాటెంతురు; - పుడమిఁ గొందఱు యోగ
పద్ధతి మే లంద్రు; - భజన లెస్స
యందురు గొందఱు; - గొందఱు సిద్ధప
ద్ధతుల వర్తింతురు - తగిన వనుచు
నరయ నిట్టి వెల్లఁ - గొఱగాని వని నమ్మి
యచల మొక్కదాని - నరయు మంటి ॥స్వప్ర॥ ౭౮

పొందుగాఁ గొందఱు - భూతంబు లైదింటిఁ
బ్రథితి కెక్కిన వందు - రధికముగను
గర్మంబునే లెస్స - గాంతురు కొందఱు
పరికింపఁ గొందఱు - ప్రాణములను
శ్రేష్ఠంబు లని విశ్వ - సింతురు మఱి కొంద
ఱిం దేమి లేదని - యందు రరయ
నవివేకవాక్యంబు - లివి యెల్ల నన్నింటిఁ
గను మిల్లై యెవ్వరే - మనిన నేమి ?
ముందు బయలు గాంచి - యం దుంచ కెఱుకను
నెగురఁగొట్టు మంటి - గురవరేణ్య !
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౭౯

దేవుని నిన్ను నే - తీరైన దెఱుఁగవు
నీ వెట్టివాఁడవో - నిక్క మెఱుఁగ
వైతి నీ కిట్టిదు - రాలాపబోధ లిం
కేటికి ? దేవుని - నెఱుఁగు మిపుడు
నామరూపక్రియా - నటన మేమియు లేని
దేవునిలో నిన్ను - నీవు దెలిసి
యవ్వాలితీరు న - న్నడుగుము దెల్పెద
నరుఁ డెల్లపుడుఁ దా నొ - నర్చుపనుల
లోఁ దెలిఁగి సేయు - టే తగు నిజ మిది
యెఱుఁగు మింత యంటి - గురువతంస ॥స్వప్ర॥ ౭౬

నా చెప్పినది నీకు - నచ్చిన నమ్ముము
లేకున్న మాను టే - లెస్స చూవె
నే నేమి చెప్పిన - నీ కేమి దోఁచునో
కానిపోని తెలంగుఁ - బూన వలదు
పంచాక్షరములఁ బ్ర - పంచంబు జనియించెఁ
బ్రణవ మున్న దటంచుఁ-బలుకు శ్రుతులు
మఱి యెఱుంగుము దాని - నెఱుకగా నీమది
దానిచే నచలత - త్వంబు నెల్ల
నెఱిఁగి యచలమందు - నెఱుక నిల్పకు మంచు
బోధచేసినట్టి - పుణ్యచరిత !
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౭౭

జడము గుర్తగు సర్వ - జగములు జడ మగు
నెఱిఁగింపఁ బరిపూర్ణ - మేమి గాదు
గుఱుతు జగంబు ల - స్థిరములు దలపోయఁ
బరిపూర్ణ మొకటె శా - శ్వతము చూవె
యేమార్పు లేనిది - యెందైనఁ గలయది
మఱి వీనితారత - మ్యంబు నెల్లఁ
దవిలి సద్గురుబోధ - నెవఁడు గుర్తించునో
మరలఁ బుట్టఁడు వాఁడు - ధరణిమీఁదఁ

దాంటి పగిది నితర - దుర్భవభ్రాంతులై
నట్లు గాదు చూడు - మంటి దేవ ॥స్వప్ర॥ ౭౮

తనువుగుర్తులు రెండు - దలఁప నేకం బంచు
ననఁగూడ దని కొంద - అజ్ఞవృత్తి
వాదింతు రీభువిం - బరికింప నీ రెండుఁ
గడకు నొక్కటిగాఁగఁ - గానుపించి
వెండి కన్పింపవు - వినుము రెం డొక్కటే
యని యెఱుంగుట యొప్పు - నన్నిగతుల
ననుమాన మేటికి ? - నందఱివాక్యముల్
వినక నే నానతి - చ్చిన తెఱంగు

ననిశ మొక్కరీతి - నలరు నీపరిపూర్ణ
మరయు మనుచుఁ బల్కి - నట్టి దేవ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౭౯

కన్నుల ప్రక్కలఁ - దిన్నగా వ్రేళ్ళుంచి
భ్రూమధ్యమున దృష్టిఁ - బొందుపఱిచి
యం దున్నపున్నమ - చందురు కాంతిలో
నచల మున్నది చూడు - మందు రరయ
బయలు గా దది గుర్తు - పలుపోకలం బోవు
నిలుఁవదు మిథ్యగాఁ - దెలియు మెఱుక
యెన్ని శరీరంబు - లెత్తివచ్చిన నేమి ?
పోయిన మఱియేమి - పొలుపు చెడక

యన్నికడల వెలుఁగు - చున్న దీయచలంబు
గాంచు మనుచు బుద్ధి - గఱపినావు ॥స్వప్ర॥ ౯౦

మానవు లంద ఱా - త్మానుభవం బైన
పరమపదం బని - పల్కిరిటుల
నది సమ్మకుము గుర్తు - నరయరా దెచ్చోట
ననుభవ మెవ్వరి - కైనఁ గల్ల;
యది గురుబోధగా - దచలంబునుం గాదు
విను మిదిగాక నే - విశదపఱతుఁ
దనుఁ దాఁ గనుటె మోక్ష - మని కొంద ఱందురు
వట్టిమాటలు సుమా - బయలునందు
లేదు గుర్తు తాను - లేఁడు విశ్వము లేదు
వట్టిభ్రాంతి యనుచుఁ - బలికినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిత్తైంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౯౧

మానుగా నీమాయ - లేని యహం బాయెఁ
గావునఁ దనకుఁ దా - నే విశాల
మైనంతఁ బరిపూర్ణ - మవలోకనము సేయ
మాయ యేమిటను లే-దాయెఁ దలఁప
మాయను గనుఁగొన్న - మాయకే కడుచిత్ర
మాయె సంశయమెల్లఁ-బోయె నేఁడు
మాయకు మూలంబు - మాయయే జగ మెల్ల
మాయయే తనుఁ గాంచి-మాయమయ్యె

భ్రాంతి లేనిదాయెఁ - బరిపూర్ణమైనట్టి
బట్టబయలు; సత్య - మిట్టి దంటె ॥స్వప్ర॥ ౮౨

ఉన్నది యచలంబు - మున్ను లేనియహంబు
లేనిప్రపంచంబు - మానసమునఁ
దనకుఁ దాఁ దలపోసిఁ - తగఁ గాంచినప్పుడు
లేనట్టియీరెండు - లేకయుండు
నవల లే దేమియు - నచలంబులోపల
లేనియహంబును - లేనిరీతిఁ
బూని చూచిననాఁడు - లేనిది కలదని
నీ వెట్లు చెప్పంగ - నేర్తువాక్కా-?

యిటుల నెఱుక లేక-మఱుమాయ మగుఁగాన
బయలు సత్య మనుచుఁ - బలికినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౮౩

ఎఱుకయు నచలంబు – లెట్టివో లెస్సగా
గురుముఖంబున రెంటి – గుర్తెఱింగి
యెఱుక లేనిది యంచు – సరిచేయకుండినఁ
బరిపూర్ణ తత్వంబు – పట్టుపడదు
మొదల బిందువు దేహ – మునఁ బుట్టు; బిందువు
చేత హృషీకాంగ – జాతమయ్యె;
నిటుగాక యివి యెల్ల – నెట్లు పుట్టినయది
తెలుప బ్రహ్మకునైన – నలవిగాదు

గాన మూల మేమి – లేనట్లు భావించి
యచల మున్న దనుచు–నరయుమంటి ॥స్వప్ర॥ ౮౮

విను దేవుఁ డెవరికిఁ – గనరానివాఁ డని
నామరూపగుణజ – న్మక్రియాదు
లతనికి లేవని – మతిమంతు లనుమాట
బయలున కొప్పు సం – దియము వలదు
రూఢిగా గుణనామ – రూపాదికము లున్న
యెఱుకను వినఁబోకు – మెన్నఁబోకు
మంతట గుర్తున్న – దని యజ్ఞు లందురు
నమ్మకు మెఱుక యం – తటను లేదు

కనగ నచ్చటచటఁ – గనుపించి వేపోవు
నంత టున్న దొక్క – యచల మంటి
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౮౯

బయలు నభం బని - భయపెట్టెదరు గొంద
అంతమాత్రమున భ - యంబు వలదు
బయలందు శబ్దంబు - పనుపడినట్లైన
బయ లంబరం బని - పలుకవచ్చు
నీకు దుర్భ్రమ యేల - నినదంబు లేదాయె
బయ లంబరము గాదు - ప్రథితి గన్న
పరిపూర్ణ మని నమ్మ - పరికించి తెల్విని
నమ్మకు మెడయుము - నెమ్మనమున
నెఱుక మిథ్య యచల - పరిపూర్ణమే సత్య
మని యెఱుంగఁ బల్కె - నట్టిదేవ ॥స్వప్ర॥ ౮౬

నీకలలోపల - నిను నన్ను లోకులఁ
బలులోకములఁ గాంచి-భ్రమయ నేల?
మదపాంగవీక్షణ - మహిమచే మెలఁకువ
గైకొని కల మిథ్య - గా నొనర్చి
యరిగెద వెచటికో - యఖిలంబు నీతోడ
నరుదెంచు నెచటికో - యరయు మింత
బయలెఱుకల రెంటి - భావంబుఁ దెలిపితి
నీ కిందుఁ గలగుట్టు - నిక్కముగను
దెలిసినంతమీఁదఁ - దెలివి శూన్యం బని
యచలతత్వ మెల్ల - నరయు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౮౭

అది యిది నేను నీ - వని చెప్పఁబడునది
ప్రాణమా? దేహమా? మానసంబ?
యింద్రియదశకమా? యే మది చెప్పుము
సంశయం బేల? ని - జంబు దెలుప
నిది రీతిగాదు నీ - వది వినలే దెన్నఁ
డిదె పరిపూర్ణంబు - మొద లెఱింగి
యవలీలఁ గని లేని - యహమును దేహేంద్రి
యంబులు లేనెలే - వంచుఁ దలఁచి

గురునికరుణ వడసి - పరికింపు మచలబ్ర
భావ మని యెఱుంగఁ - బల్కినావు ॥స్వప్ర॥ ౮౮

వినుము వత్స! ప్రపంచ - మును నిన్ను నన్ను ని
జం బని యెఱిఁగెడు - జ్ఞప్తిచేత
ననువుగాఁ బరిపూర్ణ - మును గాంచి యిన్నింటి
నెఱిఁగినయెఱుకను - దొలఁగవలయు
నిదియే వివేకంబు - మది నింత దెలియుము
మఱి వీని నన్నింటి - నెఱిఁగినట్టి
యెఱుకను బయలని - యెఱిఁగింపఁగా రాదు
బయ లుండ నెఱుక య - బద్ధ మగును

నిరుపమానమహిమ - నెగడి యెల్లెడ నొప్పు
నచల మదిగొ చూడు - మంటి దేవ!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౮౯

ధనబలవిద్యాప్ర - తాపధైర్యంబులు
సదమలగుణరూప - సంపదలును
స్వప్నదృశ్యంబుల - వంటివి; పురుషుండు
గలఁ గన్న వివిధసం - ఘటనములను
మేల్కనేనేని యే - మియుఁ గన లేకుండుఁ
దెలుప నేటికి? కల - మెలఁకువలను
నెఱుకబయళ్ళకు - సరిపడ జతగూర్చి
కలయెఱుకలు రెంటుఁ - గల్ల లనుచు

సద్గురూప దేశ - సరణి గ్రహించు టే
ముక్తిమార్గమంటి - పుణ్యచరిత ॥స్వప్ర॥ ౯౦

పసుపడి యీవట్టి - బయలు నీ వియ్యెడఁ
గలుగుట గాంచి ని - క్కముగ నెఱుక
నేఁ ని నీవని - నిఖిలజంతుమయప్ర
పంచ మని యవలో - కించి పిదప
నెఱుకను విడనాడు - మీ వహర్నిశ మిది
యేమఱ కున్నంత - నింపు మీఱ
బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వ - రత్రిదశేంద్రాది
బృందారకులను సే - వించుతలఁపు

వారయఁబోదు నీకుఁ - బరిపూర్ణుఁడవు నీవు
తెలియు మింత యనుచుఁ - దెలిపినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౯౧

అచల మున్నది చూడు - మదిగో లే దనకుము
తెలియును నాకని - పలుకవలదు
తెలియఁగా నీ కది - సులభసాధ్యము గాదు
శబ్దాదితన్మాత్ర - సమితిగాని
యాద్యంతములుగాని - యరయ లేనిది గాన
దానికి సాటి యెం - దైన లేదు
పరిపూర్ణ మెఱుకచే - నెఱిఁగి యామెఱుకను
బాఱఁదోలుము చెంతఁ - జేరకుండ

నీకు నచలసిద్ధి - నిత్యంబుగాఁ గల్గు
నని వచించినాఁడ - వమలచరిత ॥స్వప్ర॥ ౯-౨

పట్టుగాఁ జూపట్టు - నట్టి దిట్టి దటంచుఁ
బలుకరా కుండుము - బట్టబయలు
చూడరా కుండిన - శూన్యం బనఁగ వచ్చుఁ
బ్రత్యక్షముగఁ దోచుఁ - బలుక వశమె?
యెప్పుడైన బయలునం - దెఱుక చొరంబోదు
చొచ్చినఁ గడు నొచ్చి - చచ్చిపోవు
నటుగాన గుర్తు లే - దనవచ్చు నచలంబు
ననరాదు పరిపూర్ణ - మనవరతము

నిలిచి యొప్పుచుండు - నిలువదు దీనియం
దెఱుక; యీరహస్య - మెఱుఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య- వర్యధుర్య ! ౯-3

అనుపమ పరిపూర్ణ - మనిన నెంట్లుండునో
తెలిసినయా తెల్వి - నిలువ లేక
బయటికిం జను; తన్ను - బరికించుకొన గుర్తు
తనకుఁ దా మిథ్యగాఁ - గనఁగనయ్యె
నెఱుకయందు జనించు - నీప్రపంచం బెల్ల
లేనియెఱుకరీతి - లేక యరుగు
నెఱుక యున్నప్పుడే - యెఱుకయు నీవిశ్వ
మును లేనియెఱుకకుఁ - గనుఁగొనంగ

నెంతో చిత్ర మయ్యె - నేమని తెల్పుదు
ననుచు బోధచేసి - నట్టిదేవ ॥స్వప్ర॥ ౯౮

గురుఁడు చూపకయున్నఁ - బరిపూర్ణ మేరీతి
ననువుగాఁ దనకుఁ బ్ర - త్యక్ష మగును
గురుఁడు చూపునయేనిఁ - బరిపూర్ణ మపుడె ప్ర
త్యక్ష మగుచు దెల్వి - యరుగుఁ దుదకు
నెఱుక సన్న పిఱుంద - నేదిరా ప్రత్యక్ష
మెఱిఁగి యిట్టిట్టిదం - చెఱుఁగువారు
పరమపదంబన - బయలన గురుగుహ్య
మన గోప్యమన బ్రహ్మ - మనఁగ నచల

మన ననంత మనఁగ - నన్నింటి నొకటిగా
నెఱిఁగి యట్టియెఱుకఁ - దొఱఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౯౯

భవనాశములు లేని - బట్టబయ లటంచు
మొదట దీనికి నామ - మొదవ లేదు
చైతన్య ముదయించి - సంతసంబునఁ బేరు
పెట్టి యీబయలందు - గుట్టుచెడక
తడ వుండఁజాలక - తా నట్టె తెగటారు
గగనప్రసూనంబు - కరణి నొప్పఁ
బుట్టి చచ్చుచు నెండి - పుట్టిగిట్టుచు నుండు
నెఱుక యీకడగండ్లఁ - బొరయకుండ
బయలు గాంచినంతఁ - బరుగెత్తి పోవురా
నిజ మెఱుంగు మంటి - నిర్మలాత్మ ॥స్వప్ర॥ ౯౬

కాయస్వరూపంబు - గాని దహంభావ
మును లేని యఖిలభూ - జనులు చేరి
వినఁగ సోహం సోహ - మని పల్కుచున్నను
వ్యామోహపడనిది - హర్ష శోక
ములు లేని దచలంబు - మొద లెఱుంగుము యిట్టు
లరసినఁ దుదకు గు - ర్తరుగవలెను
మొనసి కోహం కస్త్వ - మనుచు వక్కాణించు
దేహి దేహంబులఁ - దెలియనట్టి
యచల మదిగో చూచి - యనయంబు దృఢముగా
నమ్మి మింతె చాలు - నంటి దేవ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౯౭

చెలఁగి యేవస్తువు – చేత దేహం బను
చెట్టు, పుట్టుచునుండెఁ – జెప్ప నేల ?
యావస్తువే దాని – కరయఁగా బీజము
దానినే సాక్షినా – ద్రష్ట యనఁగ
భావింపు మెఱుకనాఁ – బడు నిదే స్పష్టము;
నిశ్చలబుద్ధిఁ జిం – తింతు వేని
నెఱుకను బరిపూర్ణ – మెఱుఁగనట్లు ధరిత్రి
యెఱుఁగదు మఱి బీజ – వృక్షములను

జెప్పినాఁడ నచల – సిద్ధాంత మిట్లని;
యెఱుఁగవలయు నంటి – గురువర్యా ॥స్వప్ర॥

పొలుపుగా నేపరి – పూర్ణంబు కాయంబు
లోపల వెలి నిండి – దీపితముగఁ
దఱుఁ గేమి లేకుండుఁ – దత్పరిపూర్ణమే
విశ్వంబులోపల – వెలుపలందుఁ
బిక్కటిల్లుచు సర్వ – దిక్కుల నిండి యు
న్నది దానియందె యు – న్నవి తలంపఁ
దనువు జగంబులు – దలఁప లేనివి చూవె
పరిపూర్ణబోధ ని – ల్లెఱిఁగినంత

జగము తనువు రూప – సంపద లెడఁబాసి
పోవునంచుఁ బల్కు – నావు దేవ
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! ౯౯

తెలి వన్న సకలంబు - దెలియుట; మఱి పన్నఁ
దెలివిచే నవి వేఱ - తెలియకుంటె;
యెప్పటి కీరెంటి - నెఱుఁగని దే బయ
లిది నీ వెఱింగి యీ - యెఱుక మఱవు
మి త్తఱిఁ దెలివి నే - యుత్తరించినఁ బైనఁ
బైమాట నెఱుఁగ నె-వ్వాండు గలఁడు?
తెలి వచలం బని - ధిక్కరించెద వీవు
పరిపూర్ణమైన నే - ర్పడఁగ నాకుఁ
జూపు మవ్యయముగ - శూన్య మెట్లగపడు ?
నఁటి యెఱుంగఁ బల్కు - నట్టి దేవ ॥స్వప్ర॥ ౧౦౦

ఎందఱు లేదన్న - నీక్షింప నగుఁగదా ?
నేఁ దెలిసెద నన్న - నే ననునది
బయల నిల్వాదుగదా? పరికింప నే దీని
వెనుకఁగదా? నాకు - వెదకిచూడ
మూల మిదే కాని - పూని వేఱొక్కటి
లేదనుట హుళిక్కి - లే దహంబు
సకలవస్తువిషయ - సాక్షిత్వములకుఁ దా
నొకరూపమై యుంట - నూహసేయ
నెల్లపనులు భ్రాంతి - యెఱుక మూలము లేని
దెందు లేని దనుచు - నెఱుఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౧౦౧

సత్యమై నిత్యమై – సర్వసంపూర్ణమై
పరఁగు నెల్లప్పుడు – బట్టబయలు
పరికింప దీనికి – వ్యతిరేకముగ నుండు
నెఱుక యెచ్చోట సు – స్థిరము గాదు
గురుకృపచే నింత – యెఱిఁగి యెఱుక యస
త్యం బని నమ్మిన – నంతె చాలుఁ
దలఁప నిత్యానిత్య – ముల నిర్ణయ మెఱింగి
నిత్యుఁడై నిజబోధ – నెగడునట్టి
వాని కెవఁడు సాటి – వసుధలో లేఁడని
చాటిచెప్పినావు – సదయహృదయ ॥స్వప్ర॥ ౧౦౨

ఈపరిపూర్ణంబు – లోపలఁ దోచిన
యెఱుక స్వప్నమువంటి – దెఱుఁగఁ గల్ల
తనమర్మ మిట్లని – తాన తెల్పినఁ దెల్వి
తన్నెఱుంగ నపేక్షఁ – దగులఁబోదు
దీని నేమఱవద్దు – దేశికునాజ్ఞను
జవదాట వలదు లే – శంబుగూడ
నెఱుక యీవడువున – నెఱిఁగి పోయినమీఁదఁ
బరిపూర్ణ మొకటె సు – స్థిరత నొప్పు
మొదలు చివర లేని – దది మనోవాగతీ
త మని తెల్పినట్టి – తత్త్వవేద్య
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౧౦౩

ఘనవిపత్ప్రద మగు జననలయాదుల
నవిశం బెఱుంగక - యలరుసట్టి
యీబట్టబయలులో - నెడపక తను దానె
తప్పక కనవచ్చి - త్వరగ నెఱుక
తాఁ గానరాక యు - త్తమపరిపూర్ణ ప్ర
భావంబుఁ గనలేక - పాఱిపోవు
నెయ్యెడ బయ లున్న - నెఱిఁగి తా లేకుండుఁ
బరమసద్గురుబోధ - వలన నింత

యెఱిఁగినంతలోనె - పరిపూర్ణ సంసిద్ధి
గలుగు నంచుఁగృపను - దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥ ౧౦౪

తగు సరసాన్న మిం - పుగ శుక్ల మగు రసం
బెన్న శోణిత మగు - నెలమి మీఱ
రెం డేకమైనంతఁ - బిండమై తను వంచు
నెఱిఁగింపఁబడు నందు - నెఱుక గలిగి
నదె మాయచూవె; పెం - పొదవ మూలము లేని
దిది నమ్మినావు నె - మ్మదిని నీవు
పరిపూర్ణ మున్నది - పరికించి యీలేని
దెప్పుడు లేదని - యెఱిఁగినంత

చాలు నదియె నీకుఁ - జాల మే లొనరించు
నని యెఱుంగఁబల్కి - నట్టి దేవ
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౧౦౫

పసిఁడినా బహువిధా - భరణంబు; లినుమునాఁ
　　　　జటులాసిశూలాది - సాధనంబు;
లనువొంద నిత్తడి - యనఁ బాత్రసామగ్రి;
　　　　యంగం బనఁగ నవ - యవచయంబు;
గాంతారమన వృక్ష - సంతతి; వసుధనా
　　　　ధనరాశి; ముళ్లనాఁ - దత్త్వసమితి;
భువనంబునా సర్వ - భూతసంతానంబు:
　　　　శైలం బనఁగ శిలా - సముదయంబు;

　　గుర్తనంగఁ దత్త్వ - కులసమన్వితమిట్టు
　　లరయు మెఱుకె విశ్వ - మంటి దేవ! ॥స్వప్ర॥

కను మోయి మాయావి - కారంబు భావింప
　　　　జనకునిజఠరకో - శంబునుండి
మాతృగర్భముఁ జొచ్చి - మాఱురూపంబున
　　　　జన్మించె నవయవ - సంచయంబు
జనితమై భువిమీఁద - వినుచు గ్రహించుచుఁ
　　　　గనుఁగొంచుఁ దినుచు మూర్కొనుచుఁ జనుచు
వచ్చుచుఁ బల్కుచు - వర్ణాశ్రమోచిత
　　　　కర్మముల్ సేయుచుఁ గ్రమముతోడ

　　ననుదినైధమాన - మగునిట్టితనువుచే
　　బయలు గాంచి మాయఁ - బాయుమంటి
　　స్వప్రకాశమాన - సదయ చిత్సింశెట్టి
　　వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య!　　౧౦౭

విను మహంకృతి లేశ – మును లేనిపరిపూర్ణ
మున లేక తనకుఁ దా – జననమంది
తనమాయచేఁ దానె – తనువు జగంబులై
పరిణమించినయహం – భావ మరయ
నెండమావులవంటి – దిది యసత్యమునుమా!
ప్రజ లాడు గజిబిజి – పలుకులెల్ల
విని నచ్చినట్లుండు – మనసుపద్ధతి మార్చి
మఱి నీనిజస్థితి – నెఱుఁగవలయు
నిందు కచల బోధ – మెంతయుఁ దగియుండు
ననుచుఁ గఱపినాఁడ – వసులచరిత ॥స్వప్ర॥ ౧౦౭

ఇది యున్న దిది యున్న – దిది యున్న దనువాక్య
ములచేతఁ బరిపూర్ణ –మును నెఱింగి
యిది లేని దిది లేని – దిది లేని దనిపల్కు
తెలివిచేఁ దెలివిని – దెలియ వలయు
నింకఁ బై నున్నది – యెఱుఁగు టేలా గన్న
వినుము సంభవనాశ – విరహిత మగు
రాజమార్గం బిది – రాత్రిందివంబులం
దప్రమత్తత నుండు – మచలబుద్ధి
నాదునిశ్చయోక్తి – నమ్మము తరియింతు
వనుచు నెఱుఁగ బల్కఁ – నట్టి దేవ
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! ౧౦౮

ఎఱుఁగ ననెడునది - యెఱుకయే యెఱుఁగుదు
ననితన్నుఁ బరులఁ గాంచునది యెఱుకె
బయలెఱింగినయంతఁ - బాఱిపోయెడునది
యెఱుకయే యీమర్మ - మెఱిఁగినరుఁడు
సత్యమై బుద్ధమై - నిత్యమై శుద్ధమై
రాణించునిర్గుణ - బ్రహ్మపదము
తెలిసి యా తెలివిని - దేశికో త్తమమంత్ర
కుద్దాలమునఁ ద్రవ్వి - కూల్పవలయు
నెఱుకె చదువు వినును - నెఱుకయే శంకించు
నెఱుకె తుదకు లేక - యేగు నంటి ॥స్వప్ర॥

పరిపూర్ణ మేచదు - వెఱుగదు లేనెఱు
కెన్నటికైన బై లున్న దనుచు
నెఱిఁగినఁ దనలేమి - యెఱిఁగి మాయుంబగు;
చూపుల నుండువ - స్తువును మఱియుఁ
జూపులఁ గాంచువ - స్తువులును జూపులున్
దెలివిగా నీమదిఁ - దెలియు మింత
చూపులు లేనట్టి - శుద్ధనిర్గుణతత్వ
మేది గాంచదు తెల్వి - లేదు గనుక
కంటిపాపలందుఁ - గలకాంతి యాత్మని
కొంద అందు రదియు - గుర్తె యంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౧౧౧

పంకజాప్తునిరాఁక - పరికించినంత నే
నిముసమైనఁ దమంబు నిలువలేక
యరుగుచందంబున - ననుపమ దేశిక
కరుణాకటాక్షపీ - క్షణము నొంది
గురుభక్తిపరులైన - పరమభక్తులఁ గాంచి
భయపడి యెఱుక తాఁ - బాఱిపోవు
సందేహపడకుము - సకలశాస్త్రపురాణ
వేదార్థముల నెల్ల - వెదకి చూడ
నెఱుక కానరాదు - పరమార్థ మిది వత్స!
తెలియు మింత యనుచుఁ దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥

పరికింపఁ దెలివియే - పంచకోశంబులు
తెలివె భూతంబుల - దెలియుచుండుఁ
దెలివె సమస్తంబు - దెలివియే తెల్వినిఁ
దెలియు నీ తెల్వినిఁ దెలియ వేఱె
తెలివి యున్నదె ? చూడఁ - గలదని వాదించు
వారికి నరకమే - ప్రాప్త మగును
వారక సద్గురు - పాదసేవాపర
తంత్రులై యచలత - త్వంబు దెలిసి
యెఱుక విడిచినట్టి - వరమనీషుల కెందు
నెఱుక లేదు దీని - నెఱుఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౧౧౩

(శ్రీ) గురుమంత్రంబు – చేత రూపఱిపోవు
నెఱుకను బయలును – నెఱిఁగి యెఱిఁగి
యెఱుక యే బయలని – యెంచుపాపాత్ముల
మార్గంబు సరిగాదు – మానవలయు
నేల నీ కిది వృథా – యెఱుక యేమాత్రము
లేనిమార్గంబును – బూనుటొప్పు
గురుకటాక్షము చేతఁ – బరిపూర్ణము నెఱింగి
యీ తెలిసిన తెల్వి – నెప్పటికిని
నెఱుఁగఁబోకు మింతె – యీనిశ్చయము నీకు
గట్టిపఱతు నంటి – కలితహృదయ ! ॥స్వప్ర॥

మరణసుషుప్తులఁ – బొరసినవారికి
భిన్నుఁడై యుండు మే – ల్కొన్నవాఁడు
మృతుఁడైనపురుషుండు – మేల్కొన్న పురుషునిఁ
గలఁ గన్న పురుషునిఁ దెలియలేఁడు
మఱి నిద్రఁగూరిన – పురుషుఁ డిట్టులగాక
కలమెలంకువలఁ దాఁ – గనుచునుండు
నిరువురకుఁ జన్మ – మరణముల్ దప్పవు
కాని సద్గురుమూర్తి – కరుణవలన
మేలుకొన్నవారు – మేదినీస్థలియందుఁ
దిరిగి పుట్టకుండు – రెఱుఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! ౧౧౩

తిలకింపఁ దెలివికిఁ – దెలివియే కొడుకులు
తెలివియే తల్లిదండ్రులు దలంపఁ
దెలివియే యన్యులు దెలివియే తగుమూల
మరయఁ దెల్వికి మూల–మచల మనుచు
నెట్లు చెప్పెదు ? నెందు – నెఱుక లేక ప్రపంచ
మేమియు లేదోయి – యెఱుక లేని
యీయుత్తబట్టబై – లిత్తఱిఁ బొడగాంచి
తెలివి తా లేనని – తొలఁగినంత
నవలిమాట నేమ – నందును బరిపూర్ణ
మదియె తెలియు మంటి – వార్యవినుత ! ॥స్వప్ర॥

అరయఁగా లేదు లే – దనుచు నెందఱు గూడి
వాదించినను లేక – పోదు బయలు
పోదు పోదని యొక్క – మొగి నంద తేకమై
వాదించినను నిల్వఁ – బోదు తెలివి
నిజ మెచ్చటను దెల్వి – నిలువదు గావున
నచలభావజ్ఞుల – యక్కటికముఁ
బడసి యెఱుకయొక్క – పాడు పెకల్చెదు
విధ మెఱింగినఁ దెల్వి – విడిచిపోవుఁ
బూని యచల మెఱిఁగి – లేని మే నెఱుకలఁ
దిరిగి కనకు మంటి – పరమపురుష!
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య ! ౧౧౨

నామరూపక్రియా - నటనాదు లెవ్వియుఁ
బరిపూర్ణమునను జూ - పట్టబోవు
నిజము విచారించి - నీ వింత దెలియుము
నామరూపక్రియా - స్తోమ మెల్ల
గర మొప్ప నెఱుకలోఁ - గలదు వీక్షింపుమా
పరమపావన మైన - బయ లెఱుకలఁ
జూచి చూడకుము నే - శోధించి పలుమాఱు
వినఁజెప్పి తిది గాక - వేఱుత్రోవ
యెదియు లేదు ముక్తి - క్షేత్రోవ యొక్కటే
తగిన దెఱుఁగు మంటి - తత్వవేద్య ! ॥స్వప్ర॥

నామాట లెస్సగా - నీమదిం దెలియుము
చులకనపలుకుగాఁ - దలఁపవలదు
పలుమాఱు గురుమూర్తి - వచియింప విను టొప్పు
లేకున్నఁ జదువుట - లెస్స సతము
మొదట నిన్ గాంచి యే - మూఁడుమాటలు నీకుఁ
జెవినాటునట్లు నేఁ - జెప్పినానొ
యట్టిమాటలు నీవు - గట్టిగా మది నిల్పి
మఱపకుండుము వాని - మహిమవలన
నీదుకోర్కె లెల్ల - నిజము సిద్ధించును
విశ్వసింపు మనుచు - వినిచినావు
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య ! ౧౧౯

మంత్ర రాజంబు శ్రీ – మద్ద్వాదశాక్షరీ
మంత్ర మాలింపుము – మానితముగ
నిది యుత్తమం బను – యింతకంటె మఱేమి
దెలుప లేదనుటయే – దీనియర్థ
మదిగాక విను షోడ – శాక్షరీమంత్రంబు
నత్యంత ఘనకుతూ – హల మెలర్ప
మొనసి గుర్తు నెఱుంగు – తను వేమి లేదని
తలంచుటే దీని త – త్వంబు చూవె
మహిమ నొప్పునిట్టి – మంత్రద్వయార్థంబు
నెఱింగినట్టివారు – గురువు లంటి ॥స్వప్ర॥ ౧౨౦

అన్నంబు భుజియింప – నాఁకలి విమలపా
నీయంబు గ్రోలిన – నీరువట్టు
మానుగ రోగంబు – మంచియౌషధసేవఁ
దమము వెలుంగున – సమసినట్టు
లీబోధ నీచెవి – కెక్కినయంత నే
మఱి నిల్వఁజాల దీ – యెఱుక క్షణము
పరమార్థ మిది దీని – మఱవకు మెఱుకను
మఱువుము పరిపూర్ణ – మెఱుక గాదు
మఱపు గాదు దివ్య – మహిమానిత్వం బిది
తెలియు మనుచుఁ గృపను – దెలిపినావు
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౧౨౧

సదమలగుణపూత - చరితుఁడై శిష్యుండు
సవినయభయభక్తి - సహితుఁడగుచు
సద్గురుప్రభునకు - శరణాగతుం డయి
త్రివిధప్రసాదల - బ్ధవరుఁ డగుచు
భవనాశములు లేని - పరమదివ్యపదంబుఁ
గని నిర్వికారుఁడై - కాలిలు నేని
జగతిలో వానికి - సాటి పోల్పంగ నె
వ్వరు లేరు నీవు త - త్సరణిఁ దెలిసి
స్వపరభేద ముడిగి - సర్వభూతములందు
ననయు మొక్కరీతి - నలరు మంటి ॥స్వప్ర॥ ౧౨౨

భవనాశములు లేని బయలు - తత్వ మెఱింగి
భవనాశములు రెండు - వడయునట్టి
దెఱుకని లెస్సగా - నెద దృఢంబై యుండు
దనుక నీ వీసుఖం - త్రము జపించు
మా వివేకగుణాఢ్య! - మఱవక ; లేనిది
లేదన్న దోషంబు - గాదు చూడ
లేని దెన్నటికైన లేదని తెలియుము
పరిపూర్ణ మెన్న ని - ప్పుడిఁగాక
సర్వపూర్ణ మగుచు - సంకల్ప రహితమై
యలరుచున్న దంటి - వమలచరిత!
స్వప్రకాశమాన - సదయ చిట్టెం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య - వర్యధుర్య! ౧౨౩

తనుచిత్తములు ప్రాణ – ధనములు గురునకుఁ
దద్దయు భక్తితో – ధారవోసి
చొక్కి చతుర్విధ – శుశ్రూష లొప్పంగఁ
జేయుచు సద్గురు (శ్రీకరాంఘ్రి)
జలము కాశీగంగ – సదృశం బనుచు దేశి
కునిఁ గన్న విశ్వేశుఁ డనుచుఁ దలచి
యతఁ డుపదేశించు – నది తారకం బని
యెన్నుచు నతఁ డెందు – నున్న నదియె

కాశి యదె ప్రయాగ – గయ యదె భద్రాద్రి
యదియె యనుచుఁ దలఁపు – మంటి దేవ ॥స్వప్ర॥

పూర్ణకుంభముఁ దెచ్చి – ముందటఁ బెట్టించి
చూపించిన నెల్ల – చోట్ల నిండి
యున్నట్టిబయలు ప్ర – సన్నంబు గావించి
వివిధమాయాగుణ – వృత్తితోడ
నటియించుచున్న యీ – కుటిలంపుగుర్తును
నవలీల విడిపించితివి – మహాత్మ!
సంశయంబులు దీఱె – సంకల్ప ముడిగెని
స్సంకల్ప మరయ సా – క్షాత్కరించె

నచలమునను లేని – యాగుర్తు నెఱిఁగించి
మెఱుక లేని దనుచు – నెఱుఁగు మంటి
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిత్తైం శెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౧౨౫

లలితఖండాఖండ – చలన మించుక లేక
నిండిన బ్రహ్మంబు – నుండఁ గాంచి
చిజ్జడంబులను జ – ర్చింపక నీమది
లోకవాసనల ని – రాకరించి
యెండలోఁ దనరారు – దండి చీఁకటిభంగి
సస్మృతకాయము లేక – యలరునట్లు
లెఱుగ జగంబుల – నెఱుఁగుము లేవని
తోఁచియున్నట్టులఁ – దోఁచరాక

బయలు గాంచినంతఁ – బాఱిపోవు హుళక్కి
దెలియు మింత యనుచు – దెలిపినావు ॥స్వప్ర॥

అచలసిద్ధాంతంబు – నతిసంగ్రహంబుగ
వినిపింతుఁ దుదిమాట – వినుము వత్స!
యెప్పుడైన నెందైన – నెఱుక లేనిది చూవె
కలయట్లు చూపట్టుఁ – గాని కల్ల
పరిపూర్ణ మరయ స – ర్వవ్యాప్త మసమాన
మవ్యయ మాదిను – ధ్వాంతశూన్య
మెఱుకయే బయ లని – యెఱిఁగింపఁబోకుము
గుఱుతింపు మిం దున్న – గూఢభావ

మెఱుక యెపుడు నాస్తి – పరిపూర్ణ మెపు డస్తి
యని యెఱుంగు మంటి – వార్యవినుత!
స్వప్రకాశమాన – సదయ చిట్టెంశెట్టి
వంశ్య లక్ష్మణార్య – వర్యధుర్య! ౧౨

అరయ మద్గురుపుంగవుఁ డైన శేష
గురుని గురుఁడైన లక్ష్మణ – గోవిదునకు
నంకిత మొనర్చి పేరుదా – సాహ్యాయుండ
వ్రాసితిని "స్వప్రకాశము" వ్రాసి కెక్క. ౧౨౮

ఇది పఠించిన వ్రాసిన – నెలమి విన్న
నచలపరిపూర్ణతత్వార – హాస్య మెల్ల
గ్రాహ్య మగు; గాన నీగ్రంథ – రాజ, మవని
నారవిసుధాంశుతారమై – యలరుఁ గాత! ౧౨౯

పరమపదవిహారీ – భక్తహృత్తాపహారీ!
నిరుపమ పరమాత్మా – నిత్యసంవిన్మహాత్మా!
నిరఘువిమలభావా – నిర్విశేషప్రభావా!
భరితభువనసీమా – భద్రశైలేశధామా! ౧౩౦

ఓం శాంతిః – సమాప్తము

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

ఆచార్య శతకము

ఓమ్

ఆచార్య శతకము

తేటగీతి పద్యములు

శ్రీమదవ్యయ కేవలా చింత్య విమల
సచ్చిదానందపూర్ణశ - శ్వత్ప్రకాశ
తారకబ్రహ్మ శ్రీరామ - తత్త్వవేద్య
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౧

నీదు మహనీయపరతత్త్వ - నిర్ణయంబు
సాంగముగ నేను మీకృపన్ - సంగ్రహించి
స్వానుభవమార్గమున నుపా - సన మొనర్తు
నస్మదాచార్య రామచం ద్రార్యవర్య ! ౨

వివిధమాయాగుణాన్విత - విషయసంగ
సౌఖ్యభోగానురక్తులై - సకలజనులు
నీప్రభావంబు గన లేరు - నిక్కముగను
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రావర్య ! 3

పంచవింశతిభావంబు - మించి తనరు
ఘనత షడ్వింశతిస్వప్ర - కాశ మరయఁ
దరమె ? నీకృప నొందని - నరుల కవని
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ४

జననమరణప్రవాహదు - స్సంకటంబు
వారయకుండఁ దనర్చుసం - పూర్ణమోక్ష
సిద్ధి గల్గునె నీకృపఁ - జెందకుండ
నస్మదాచార్య రామచం ద్రార్యవర్య! ౫

జన్మసంతతిచే మున్ను - చాల విసిగి
నేఁడు భవదీయచరణస న్నిధి వసించి
పరసుఖానందతత్త్వైక్య - పరుఁడ నైతి
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౬

విశ్వతోముఖ విశ్వాత్మ - విశ్వసాక్షి
విశ్వపూజిత విశ్వేశ - విశ్వరూప
విశ్వకారణ విశ్వరా - డ్విశ్వభరణ!
అస్మదాచార్య రామచం ద్రార్యవర్య! ౭

ఎన్నివిధముల వివరించి - యెంచి చూడఁ
బరమపావన మైననీ - కరుణ లేక
యవ్యయానందపదసౌఖ్య - మరయఁ గలరె?
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౮

అండపిండాండబ్రహ్మాండ - భాండ మెల్ల
నిండి నిబిడీకృతంబై య - ఖండితముగ
మండితంబై వెలుంగు ని - ర్మలచిదాత్మ!
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯

దీప్యమాన షడంబుజా – తీత మైన
సలలితసహస్రదళముల – సారసమునఁ
బూజ గావింతు నీపదాం – భోజములకు
నస్మదాచార్య రామచంద్రార్యవర్య! ౧౦

నిస్తరంగపయోరాశి – నెగడుభంగి
నలరునీయందు సకలచ – రాచరములు
వీచితతులగతిం దోఁచి – విశ్వ మయ్యె
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౧

నీవు నిర్మలమై యొప్పు – కేవలాత్మ
వైననీయందు జనియించె – జ్ఞానశక్తి;
యందుకతన జగద్రూప – మై వెలుంగు
దస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౨

సర్వభూతమయుండవై – సర్వరూప
ధరుఁడవై సర్వసంకల్ప – కరుఁడ వగుచు
విశ్వరూపంబుచే నొప్పు – శశ్వదాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం ద్రార్యవర్య! ౧౩

అఖిలవస్తువ్రజంబు నీ – యందుఁ దోఁచు
నఖిలవస్తువులందు నీ – వలరు దగుట
సగుణరూపుండ వనఁదగు సర్వసాక్షి
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౪

సకలగుణములు సకలద్ర – వ్యనివహములు
నీవు గావని భావించి – నిర్మలాత్మ
గాఁగఁ దలఁచినవారికే – కలదు సౌఖ్య
మస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౧౫

ప్రకృతిపురుషుల కైవడి – వికృతవిశ్వ
దాకృతి వహించి బహువిధ – ప్రాకృతార్థ
ములకు మిగిలి యఖండమై – యలరు దేవ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౧౬

అలరు నీయం దధిష్ఠాన – మగునవిద్య;
యందు బింబితప్రణవమై – యది యకార
కన దుకార మకార సం – కలిత మయ్యె
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౧౭

విధి నకారంబునందు శ్రీ – విభు నుకార
మందు ధూర్జటిని మకార – మందుఁ బొడమఁ
జేసి మూర్తిత్రయాకృతిఁ – జెందియున్న
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౧౮

జలజగర్భుఁడు రాజసాం – శంబు, హరియు
సాత్త్వికాంశంబు, పార్వతీ – సఖుఁడు తామ
సాంశముం గాఁగ నియమించి – నట్టిదేవ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౧౯

చెలఁగి సర్వప్రపంచస్థ - స్థితిలయ
కారకత్వాధిపత్యముల్ - గల్గి సర్వ
శక్తిమంతుండ వగుచు ని - శ్చలత నొప్పు
దస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౦

ఊర్ణనాభివిధంబున - నుజ్జ్వలముగ
నలరుచుండి సమస్తభూ - తాళి కెల్లఁ
దగ నుపాదానకారణం - బగుచిదాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౧

అఖిలపతి వగునీకు న - వ్యాకృతముగ
నమరునానందమయకోశ మగు సమస్త
మైనభూతసమష్టి య - జ్ఞానవితతి
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౨

అరయ బ్రహ్మ పిపీలికా - ద్యంతమైన
జంతుతతు లవయవములౌ - జగదుదయల
యస్థితుల్ క్రియ లౌ నిగ - మార్థ మిదియ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౩

అలరు సత్త్వప్రధానమై - నట్టిమాయ
యం దధిష్ఠానశక్తిచే - నరయ నీవు
ప్రతిఫలింతువు ఘటజలా - భ్రంబుపగిది
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౪

జీవ భావంబు గొని యవి - ద్యావివశత
స్థూలసూక్ష్మాంగవాస సం - కీలిత మగు
విషయలోకాళి ప్రకటింప - వెలయునట్టి
అస్మదాచార్య రామచంద్రార్యవర్య! ౨౫

మఱియు ప్రాజ్ఞుఁడు నానంద - మయుఁ డనంగఁ
బారమార్థికుఁ డనఁగఁ జా - పట్టి యెపుడుఁ
గారణశరీరవశసుప్తి - కరణి నొప్పు
దస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౬

బృహదవిద్యయుఁ దత్ప్రతి - బింబ మెలమి
నయ్యధిష్ఠానచైతన్య - మనురఁ గూడి
జీవుఁ డన నొప్పుఁ దత్పర - శివుఁడ వైన
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౭

మఱియు జీవున కానంద - మయుసుసంజ్ఞ
క మగుతద్వ్యష్టి యజ్ఞాన - కారణాంగ
నటనము వహించి ప్రాజ్ఞుఁ డ - నంగఁ బరఁగు
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౮

అతిశయతమఃప్రధానమా - యాసమస్త
జంతుకోటి సమష్టి య - జ్ఞానసంవి
లసదవచ్ఛిన్నచైతన్య - లాంఛిత మగు
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౨౯

మహదవచ్ఛిన్న చైతన్య – మహిమవలన
నారవగుణకనాకమై – యలరు దాన
మించి వెలుఁగువిరాణ్ణిర్మ్ష్ట – పంచదేవ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౦

వియదవచ్ఛిన్న చైతన్య – విపులమహిమ
స్పర్శగుణకసమీరమై – సమత నొప్పు
దానికి విలక్షణంబౌ చి – దాత్మపూర్ణ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౧

మరుదవచ్ఛిన్న చైతన్య – మహిమవలన
రూపగుణకకృశాను వు – ద్దీపితముగ
నమరుఁ గాన విలక్షణం – బై వెలుఁగు
దస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౨

వహ్న్యవచ్ఛిన్న చైతన్య – వశతఁజేసి
రసగుణకతోయమై సము – ల్లసిలు భూత
మున కతీతంబుగా వెల్గు – ఘనచిదాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౩

సలిలవచ్ఛిన్న చైతన్య – శక్తివలన
గంధగుణకధరిత్రి చో – క్కముగఁ బొడమె
నరయఁ దన్మాత్రపంచభూ – తాంతమైన
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౪

అలరు సత్త్వగుణార్థంబు – వలనఁ బొడమె
దిక్ప్రచేతోఽనిలేనభూ – దేవతాళి
సంయుతజ్ఞానవిషయార్థ – సాక్షియైన
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౫

శేషసత్త్వాంశకలసమ – ష్టిని జనించు
గ్లావిధీశ్వర క్షేత్రజ్ఞ – దేవతాన్వి
త చతురంతఃకరణ సమం – తరచిదాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౬

తన్నభోఽంతరజోగుణా – ర్థప్రసక్తి
వలనఁ బొడము శిఖీంద్రమా – భర్తృమృత్యు
ధాతృయుతకర్మవిషయాళిఁ దగుల కలరు
దస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౭

శేషితరజోగుణసమష్టి – చే విశిష్ట
విశ్వపతి విశ్వయోన్యజ – విజయ దేవ
తాన్వితసమీరపంచకా – ద్యత్యతీత!
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౮

జ్ఞానకర్మాంతరింద్రియ – చయచతుర్ద
శకమరుత్పంచకాన్విత – ప్రకటసూక్ష్మ
దేహ మగుదాని మిగిలి య – తీతమైన
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౩౯

సరవి నీవ్యష్టి సూక్ష్మాంగ – స్వప్నమునకు
దైజసుం డభిమానివై – తనర సూక్ష్మ
దేహసుప్తి విశిష్టతం – దేజరిల్లు
నస్మదాచార్య రామచం ద్రార్యవర్య ! ౪౦

అట్టిపర మేశ్వరుండ వగు – నాత్మ నీవు
దలంప హైరణ్యగర్భసూ – త్రాత్మకుం డన
జీవతతి కుపాస్యుండ వై – చెలంగునట్టి
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౧

సర్వభూతాత్మకుం డగు – సాక్షి నీవు
సర్వపరిపూర్ణుడవు నీవు – సచ్చిదాత్మ
నామరూపంబులును లేవు – నటన లేదు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౨

అఖిలగుణధర్మకర్మశూ – న్యాత్మ ! లసద
ఖండఘనసచ్చిదానంద ! – కల్పనాద్య
తీత! పూర్ణపరబ్రహ్మ ! దేవదేవ !
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౩

సురుచిరసమష్టికారణ – స్థూలసూక్ష్మ
తను వుపాధివిశిష్టత్వ – మునను నీవు
రమణ నవ్యాకృతుం డనం జొ – క్కముగ నొప్పు
దస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౪

మఱి హిరణ్యోదరుఁడు విరా – ట్పురుషుఁ డనఁగఁ
బ్రాణికోటి కుపాస్యుండ – వై చిదాత్మ
వై ప్రకాశించుపూర్ణద – యాంతరంగ !
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౫

చెలఁగి యజ్ఞానవశమున – జీవుఁ డనఁగ
నీశ్వరోపాసకుండై చ – లించునట్టు
దోఁపుదువు నీ వవిద్యాయు – తుండవాయన
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౬

వెలయ జీవేశ్వరత్వ మ – విద్య విద్య
లందు శశవిషాణమును వం – ధ్యాతనూజు
గగనకుసుమంబునుం బోలి – కానుపించు
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౭

రజ్జుసర్పభ్రమం బాసి – రజ్జు వెఱిఁగి
జీవభావంబు కడఁద్రోసి – కేవలాత్మ
గాఁ బరబ్రహ్మ నీయందుఁ – గలియునయ్య
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౮

కలశనీరదములను ద – ద్గతజలంబు
బయటఁ ద్రోసి నభఃప్రతి – ఫలము లేమి
జీవశివు లేక మగుఁబూర్ణ – భావమైన
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౪౯

మూఁడుత్రోవలనడుమను - ముఖ్యమైన
సరణి నే తెంచి ఘనసహ - స్రారశిఖర
మున విరాజిల నిను మోద - మునను గంటి
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౫౦

నీలతోయదమధ్యస్థ - నిర్మలప్ర
కాశ నిష్కండ పర నిర్వికార - మగుచుఁ
దనరుపరమాత్మ నినుఁ బ్రమో - దమునఁ గంటి
వస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౫౧

ద్విదళచక్రంబునను మహో - ద్దీపితముగ
ననిలమానససంయుతం - బై వెలుంగు
పరమహంసతత్వం బనఁ - బరగుచుండు
వస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౫౨

పంచభూతములకు ముక్తి - పంచకమున
మించి తనరు త్రికూటమం - దంచితముగ
దీపితప్రత్యగాత్మస్వ - రూప మైన
యస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౫౩

అమలశశిమండలాగ్రమం - దమృతవృష్టి
గురియ నచటఁ జతుష్పీఠ - గోపితాస
నమున విలసిల్లుచిత్కళా - ర్ణవపరాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౫౪

వరనదీత్రయసంగమాం – తరహిరణ్య
హర్మ్యమందున రత్న సిం – హాసనమున
సురుచిరంబుగ విలసిల్లు – పరచిదాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౫౫

నాదబిందుకళాగ్రపూ – ర్ణ ప్రకాశ
తను నిరంతరనిర్మలా – ద్వయనిరస్త
మగుచు వెలుఁగొందుఘనకేవ – లాత్మ వీవ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౫౬

అంతరత్రిపుటాత్మసౌ – ధాంతరమున
సద్రుచిరహంసతూలికా – శయనమందు
నమృతకాంతవినోదోత్స – వమున వెలుఁగు
దస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౫౭

పంచకోశవిలక్షణ – ప్రత్యగాత్మ
వై యవస్థాత్రితయసాక్షి – వై గురుండ
వై ప్రకాశించుసర్వదే – వాదిదేవ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౫౮

సర్వభూతాంతరాత్మక – సర్వరూప
సర్వతోముఖ సర్వాత్మ – సర్వసాక్షి
సర్వకారణ సర్వేశ – సర్వపాల
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ! ౫౯

పంచవింశతితత్వప్ర – పంచమునకు
నంటి వెలుఁగొందు బ్రహ్మము – మింటిపగిదిఁ;
దలఁప నాబ్రహ్మ మీవయై తనరుచుందు
వస్మదాచార్య రామచంద్రార్యవర్య! ౬౦

అఖిలరూపంబు నగుచుఁ జ – రాచరాది
వస్తుతతికి వేఱగుచు స – మస్తలోక
ములను వ్యాపించి వెలుఁగొందు – ముక్తిదాత
వస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౧

నిఖిలగుణనామరూపక – నిర్ణయములు
సకలధర్మకర్మక్రియా – చరణములును
లేశమైనను నీయందు – లేవు చూడ
వస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౨

సర్వదేశంబులందున – సర్వమైన
భూతములను జరాచర – వ్రాతమందు
నిత్యమై నిండి విలసిల్లు – సత్యమూర్తి
వస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౩

ఏకనాకము జగతి న – నేకవస్తు
సమితి సంగతి భిన్నరూ – పములఁ దోఁచు
నట్లఖిలజీవగుణములం – దలరుచుందు
వస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౪

ఘటజలప్రతిబింబయు – గ్మంబునకు వి
లక్షణత నొప్పు కలశాంత – రిక్ష మరయ
నది మహాకాశ మగు; నట్టు – లరయుచుందు
వస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౫

కడఁగి కారణస్థూలసూ – క్ష్మంబు లనఁగ
నతులితప్రత్యగాత్మమ – హాత్మ లనఁగఁ
దనరునద్వయపరిపూర్ణ – తత్వ మీవె
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౬

అలరు వ్యష్టిసమష్టిదే – హములఁ బ్రకృతి
పురుషులను జీవశివుల సం – పూర్ణదృష్టి
నరసి నంతట నేకమై – యలరుచుందు
వస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౭

సద్వివేకత వీక్షించి – సమరసైక్య
పరత దీపింపఁ బరమాత్మ – ప్రత్యగాత్మ
భేదహార మైనయద్వయా – భిన్నపూర్ణ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౮

మకుటమండలకేయూర – మహితహార
నామరూపంబులం ద్రోచి – హేమ మొక్క
టని విలోకించినట్లు ని – న్నరయవలయు
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౬౯

ఘటగృహంబులఁ ద్రోచి త – ద్గతనభంబు
నేక మని కాంచినట్లు జీ – వేశభేద
మును నిషేధించి దృగ్బ్రహ్మ – మన వెలుంగు
దస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౭౦

బహుళతరకార్యకారణో – పాధియుగళ
మును దొలంగినజీవేశు – లును దొలఁగుదు
రంతఁ బరిపూర్ణచైతన్య – మగుదు వీవె
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౭౧

వ్యష్టికాయాద్యవస్థాత్ర – యమున విశ్వ
తైజసప్రాజ్ఞనామచై – తన్య మైన
త్వంపదమునకు వాచ్యార్థ – తత్త్వ మీవె
అస్మదాచార్య రామచం ద్రార్యవర్య! ౭౨

పరఁగ ముమ్మొనులను మూఁడ – వస్థలందుఁ
దనరుసాక్షికూటస్థచై – తన్య మైన
త్వంపదమునకు లక్ష్యార్థ – తత్త్వ మీవె
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౭౩

ఆసమష్టిశరీరత్ర – యంబునందుఁ
దగ నవిద్యాన్వితేశచై – తన్య మైన
తత్పదమునకు వాచ్యార్థ – తత్త్వ మీవె
అస్మదాచార్య రామ్రచం – దార్యవర్య! ౭౪

అద్వయానంతసత్యస్వ - యంప్రకాశ
మహితదృగ్బ్రహ్మచైతన్య - మాత్రమైన
తత్పదమునకు లక్ష్యార్థ - తత్వ మీవె
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౭౫

ఒక్కగతి నొక్కచో నుండు - నొకని వేఱు
గతిని వేఱొక్కచో నుండఁ - గాంచినంత
నతఁ డితం డని యన్నట్లు - నైక్య మాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౭౬

ఇది జహదజహల్లక్షణం - బిట్లవిద్య
యనెడు మిథ్యాంగభూతంబు - లైనయుభయ
వాచ్యరూపంబు గాక య - వాచ్య మగుదు
వస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౭౭

ద్వివిధలక్ష్యార్థయుక్తసం - దీప్యమాన
మైనచైతన్యముల నైక్య - మరసి చూడ
'నసి'పదార్థంబు నీ వౌదు - వాత్మరూప
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౭౮

తత్వమస్యప్రమేయస - త్యప్రకాశ
నిత్యనిర్మలనిర్వాణ - నిష్కళంక
పరమపరిపూర్ణనిర్గుణ - బ్రహ్మతత్వ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౭౯

గగనమందున నీలంబు – కరణి రజ్జు
వం దహిభ్రమరీతి నీ – యందు నిఖిల
జీవమయమై ప్రకాశించుఁ – జెలఁగి విశ్వ
మస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౮౦

అరయ మృగతృష్ణలో జల – మట్టు లజ్ఞ
వశత నీయందు సవికల్ప – వస్తువితతి
విశ్వరూపంబుచే నొప్పు – శశ్వదాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౮౧

అరయ జీవుఁ డజ్ఞానమా – యావివశతఁ
బుడమిఁ బుట్టి జీవభ్రాంతి – పోయినంత
స్వస్వరూపజ్ఞుఁడై – వెల్గు సర్వసాక్షి
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౮౨

రజ్జువందు సర్పభ్రాంతి – రహితమైన
రజ్జువైనట్లు జీవుఁ డన్ – భ్రాంతి దొలఁగ
నద్వయాఖండపరిపూర్ణుఁడై వెలుంగు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౮౩

తాను దేహేంద్రియప్రాణ – మానసాది
దృశ్యదృగ్భ్రమరహితుఁడై – దృగ్విలక్షు
ణావ్యయానందపరిపూర్ణుఁడై వెలుంగు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౮౪

సలలితంబుగఁ బంచకో - శంబు లాత్మ
యని గణింతురు గొంద ఱ - త్యజ్ఞవృత్తిఁ
బరమశుద్ధుండ వైనని - న్నెఱుఁగ లేక
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౮౫

పంచభూతంబులన్ విలో - కించి కొంద
ఱాత్మగాఁగ నెఱుఁగుదు - రంచితముగ
మూఢులై కాంచ నేరరీ - గూఢభావ
మస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౮౬

శ్రవణకరణంబుచే సర్వ - శబ్దములను
దిరముగా విభజించుచోఁ - దెలియఁబడిన
తెలివి యగు దీవు తెలవికిఁ - దెలవి యగుదు
వస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౮౭

విరివిగాఁ ద్వగ్విషయముచే - వివిధమైన
స్పర్శగుణముల నెల్ల వి - మర్శ నెఱుఁగు
నట్టియెఱుకకు నెఱుకయా - నవ్యయాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౮౮

అక్షికరణంబుచే సర్వ - మైనరూప
ముల విమర్శించు తెలివికిఁ - దెలివివైన
తెలివి పడసిననిత్యాని - ర్మలపరాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౮౯

మహిని జిహ్వేంద్రియముచే స - మస్తమైన
రసముల వివేకవృత్తి నే - ర్పఱచి యెఱుఁగు
నెఱుకచే నెఱుకఁ దొలంగు - పరమపురుష
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౯౦

నాసికేంద్రియమునను నా - నాపరీమ
ళముల వేర్వేఱ గుర్తించి - క్రమ మెఱింగి
తెలియు తెలివియే సత్యకే - వలపరాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౧

ఉదయనాశస్థితులు లేక - యొక్కరీతి
సర్వసంభవమైన సం - క్షయముఁలైన
నక్షయంబై వెలుంగున - వ్యయపరాత్మ
అస్మదాచార్య రామచంద్రార్యవర్య ! ౯౨

ఏకమై నిర్వికారమై - ప్రాకటముగ
నిర్వికల్పనిరంజన - నిష్ప్రపంచ
నిరుపమాననిరాకార - పరతనొప్పు
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౩

అవ్యయాఖండ కేవలా - ద్వంతరహిత
నిర్విశేష నిరాలంబ - నిర్విచార
నిర్మల నిరస్తనిస్తేజ - నిష్ప్రమేయ
యస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౯౪

నిర్మలానందవారాశి - నిండి పరఁగు
మారుతతరంగములరీతి - మానసేంద్రి
యాదిసర్వప్రపంచమై - యలరుచుండు
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౫

భూషణము లెల్ల హేమమై - పొసఁగునట్లు
ప్రాణమానసకరణప్ర - పంచ మెల్ల
నీవమై యొప్పుచుందువు - నిక్క మింత
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౬

లేనివిశ్వంబవిద్యయు - లేనె లేవు
పూని యీనిశ్చయము గల - పురుషులకును
బ్రకృతియావరణము గాదు - పావనాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౭

ఘటము నావరణం బైన - ఘటనభం బ
నన్ మహన్నభ మన నొప్పి - న ట్లుపాధి
యావరణమున నాత్మ య - నాత్మ యయ్యె
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౮

మఱి ఘటము దొలంగిన నభో - మాత్రమైన
గతి నజాండావరణము ని - ర్గతము గాఁగ
నట నిరావరణం బందు - నైక్య మగుదు
వస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౯౯

చూపులకుఁ గానరానిది – రూపులకును
దలఁపులకు నందనిది యెట్లు – దలఁపరాక
పరమమై పూర్ణమైన దా – బ్రహ్మ మీవె
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౦౦

వినదు ముట్టదు సేయదు – కనదు చనదు
రాఁకపోఁకల వర్ణింప – రా దభేద
మై యఖండమై యలరుబ్ర – హ్మంబ వీవె
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౦౧

నిరుపమాన నిరాకార – నిర్గుణాత్మ
నిర్విశేష నిరాధార – నిశ్శరీర
నిష్కళ బ్రహ్మ నిష్కాళ – నిర్నినాద
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౦౨

అనుపమానప్రభావ బా – హ్యాంతరాత్మ
నిర్మలానంద నిగమోప – నిషదతీత
నిర్గుణబ్రహ్మ నిస్సంగ – నిశ్చలాత్మ
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౦౩

అచలమై తనరారునీ – యందు నరయ
నచలితాంబుజగర్భాండ – సంఘ మెల్లఁ
బుట్టలేదు పిఱుందను – గిట్టలేదు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౦౪

రాకపోకలు లేక ని - రంతరంబు
నేకమై యుండు నీయంద - నేక మగుచు
నేమి వచ్చెను గ్రమ్మఱ - నేమి పోయె?
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౦౪

అరయ మున్నీటిలోపల - నంబుచరము
లెన్ని పుట్టినఁ గిట్టిన - నెఱుఁగనట్టు
లెఱుఁగ దీవిశ్వమును బయ - లించుకైన
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౦౬

ఎఱుక జాగ్రదవస్థయు - నెఱుక స్వప్న
మెఱుకె సుప్తియుఁ దుర్యంబు - నెఱుక సర్వ
మెఱుకఁ ద్రోచిన సుజనుల - కేమి లేదు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౦౭

వెలయు సచరాచర మగు నీ - విశ్వ మెల్ల
నెఱుకయం దుద్భవిలెఁ బోవు - నెఱుకయంద
బయలు కీజాడ యేమియుఁ - బట్టలేదు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౦౮

లేనిగుర్తు ప్రపంచంబు - లేనిబట్ట
బయలులో నున్న యట్లు దాఁ - బరఁగి తోఁచె
నెండమావులనీ రని - యెఱిఁగినట్టు
లస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౦౯

వసుధ వంధ్యాకుమారుని - పగిది; నభ్ర
సుమముకై వడి; రజ్జుస - ర్పము తెఱంగు
శశముకొమ్ముల్లట్లు బయలందు - నెసఁగుఁ దెల్పి
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౧౦

లేనివంధ్యాతనూజుఁడు - లేనిశశవి
షాణ మున్నట్టులం దోఁచి - లేనియట్లు
లేనియెఱుకయు లేక వి - లీన మయ్యె
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౧౧

ఒకటివలపల బిందువు - నుంచినపుడు
పెరుగు; దానినే దాపలఁ - బెట్ట లెక్క
మిథ్య యగు; నొక టుండియుఁ - దథ్య మింత
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య ! ౧౧౨

అప్పుదీటినఁ బైదాని - యట్లు బట్ట
బయలు గని తాను గలిగియుఁ - బరఁగఁ దెల్పి
తనకుఁ దా నేమి లేదాయెఁ - దత్క్షణమున
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౧౩

తరణియందున లేని దే - తమము వచ్చి
యినునికాంతిఁ గనుంగొని - యేగినట్లు
బయలు పొడఁగాంచి గుర్తెఱఁ - బాసి పోవు
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౧౪

కలయు మేల్కొనఁ గలలో వి – కల్ప మెఱుక
గలిగియుండినఁ బరికింపఁ – గానరాని
పగిది గుర్తుండి లేదాయె – బయలు గాంచి
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౧౫

ఇనుఁ డెఱుంగునె తిమిరంబు – నెంచిచూడఁ
బుట్టుగిట్టుల రాపాడు – నట్టిగుర్తు
నెఱుఁగకుండును బరిపూర్ణ – మేవిధమున
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౧౬

పొంద దేమిటి కందదు – డెందములను
నందు నిందున ననరాక – సందుసందు
నంది యందక నిండియు – న్నట్టిబయలు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య ౧౧౭

పుట్ట దెన్నఁడు గిట్టదు – చట్టురీతి
కొట్టుతిట్టు లెఱుంగదు – గుర్తు దెలియ
దట్టి దిట్టిది యనరాని – బట్టబయలు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౧౮

పట్ట పస లేదు దేనిచేఁ – బట్టువడదు
వట్టిమాయల కెన్నఁడు – వశము గాదు
వట్టి దిది గట్టి దిది చూడ – బట్టబయలు
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౧౯

కా దవిద్యయు విద్యయుఁ - గాదు ప్రకృతి
పురుషులును గాదు సాక్షిత్వ - పూర్ణములును
గాదు కా దున్న దేమియుఁ - గానిబయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧_౨౦

కాదు సగుణంబు నగుణంబు - గాదు నిర్ద్వ
యద్వయంబును గాదు చ - లాచలములు
గాదు కా దన్న దెన్నఁడు - గానిబయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧_౨౧

జ్ఞాన మజ్ఞానమును లే వ - ఖండఖండ
బంధమోక్షము జీవేశ - భావ మరయ
లేవు లేనివి తనలోన - లేనిబయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧_౨౨

రాని దేమియుఁ గానిది - పోని దేమి
లేని దానికిఁ బరికింప - రాని దదియు
తాను నే నన దే మన - రానిబయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧_౨౩

లేని మెఱుక ప్రపంచము - లేనినేర్పు
దెలిసినప్పుడె తానయై - తేజరిల్లుఁ
బరఁగఁ జూపట్టు నీయుత్త - బట్టబయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య? ౧_౨౪

వాక్కు కందదు మనసుకుఁ - జిక్కఁబోదు
చేతలకుఁ బట్టువడదు వీ - క్షింపరాదు
విశ్వ మంతయుఁ దానైయె - వెలుఁగుబయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౨౫

సర్వభూతంబులం దోఁచు - సర్వభూత
ములకు వేఱుగా నుండు ని - స్తులము బయలు
నిఖిలము నశించుఁగాక తా - నిలిచియుండు
నస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౨౬

అఖిల విశ్వంబు దనరూప - మైనయదియుఁ
దలఁప నేమియుఁ గాకుండఁ - దనరునదియు
నైనబయ లిట్టిదని చెప్ప - నలవి యగునె
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౨౭

మొనసి ముమ్మూర్తులకుఁ దాను - మూల మగుచు
విశ్వశకటంబు నడపుచు - విశ్వమునకుఁ
దనకు సంబంధమే లేక - తనరు బయలు
అస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౨౮

సూనృతమహావచనసత్ప్ర - సూనవితతి
మాల్యముగఁ గూర్చి విభజించి - మఱి సమర్ప
ణంబు చేసితిఁ గైకొని - నన్నుఁ బ్రోవు
మస్మదాచార్య రామచం - ద్రార్యవర్య! ౧౨౯

పులహరికులాబ్ధిచంద్రుఁడై – పొందు మీఱ
నస్మదాచార్యశతకంబు – ననువుపఱచి
పీరుదాసుండు రచియించెఁ – బ్రేమ వెలయ
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౩౦

శ్రీద భద్రధరాధర – శిఖరమందు
నలరురామపరబ్రహ్మ – మస్మదార్య
దేశికుండై పరాత్పరుఁ – డెలిపె నట్టి
అస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౩౧

ఈశతకముం బఠించిన – నెలమి విన్న
వ్రాసినను సిరి మోక్షంబు – వసుధఁ గలుగుఁ
గాన నాచంద్రరవితార – కముగ నెసఁగు
నస్మదాచార్య రామచం – ద్రార్యవర్య! ౧౩౨

ఓం శాంతిః – సమాప్తము.

ఓమ్

తత్వసంగ్రహము

ఓమ్

తత్త్వసంగ్రహము

కృత్యాదికము

శ్రీరామప్రభుపాదపద్మయుగళీ - సేవాభిలాషుండనై
యారాధింతు నిరంతరం బఖిలభూ - తాంతర్బహిర్వ్యాప్తవి
స్ఫారంబై యచలంబునై వెలుఁగుశ-శ్వచ్చిత్స్వయంజ్యోతియా
త్మారామప్రభుఁ డైనభద్రగిరిరా-మస్వామి నన్ బ్రోవుతన్.

పాయక శౌరివక్షమున - భాసిలునట్టిరమాలలామయున్
గాయజవైరియర్ధతను - కాంతి వహించినశైలకన్యయున్
దోయభవాసనాననము - దూకొని రంజిలువాగ్వధూటియున్
శ్రీయుఁ జిరాయువున్ సకల-సిద్ధులఁ గూర్మి నొసంగిప్రోవుతన్.

తారకనామమంత్రజప - తత్పరుఁడై నిరతంబు భక్తిదై
వాఱఁగఁ దన్నుఁదా మఱచి-బాహ్య మెఱుంగక నిర్వికారుఁడై
వారక రామనామమధు - పానవిలోలతఁ జిక్కి సొక్కి సా
మీరి ననున్ గృపాపరత-మించి యభీష్టము లిచ్చి ప్రోవుతన్.

మోదకహస్తునిఁ బరమా
హ్లాదుని విఘ్నావనీధ - రాఘశతారున్
వేదార్థోపనిషత్ప్రతి
పాదకు నీశ్వరు గణాధి - పతి నర్చింతున్.

వ్యాసనారదవాల్మీకి - వామదేవ
జనకసూతవిశ్వామిత్ర - సనకధౌమ్య
శుకవసిష్ఠాదిసంయమి - ప్రకరములను
నెమ్మి భజియింతుఁ దత్త్వము - నిమ్మఁ గోరి.

ఘనసంస్కృతాంధ్రకవులను
వినుతించియు భాగవతుల - వేడి యజస్రం
బనఘు లగునార్యులను మదిఁ
గొనియాడెద నిష్టసిద్ధి - కుశల మెలర్పన్.

పరిపూర్ణనిర్గుణ - బ్రహ్మచైతన్యప్ర
భాసితుఁ డుపనిష - ద్బ్రహ్మగురుఁడు
తత్కృపాపాంగసం - దర్శనలబ్ధుండు
రంగరాజార్యులు - రమణ దనరెఁ
దద్గురుపాదచిం - తాతత్పరుఁడు ధాత్రి
లలితచిట్టెం శెట్టి - లక్ష్మణార్యుఁ
డాగురుసుప్రసా - దాఖండఘనసచ్చి
దానందమయుఁడు శే - షార్యతిలకుఁ

డామహాత్మునికరుణాక - టాక్షమునను
రమ్యతరరాజయోగసా - రము గ్రహించి
స్వస్వరూపానుసంధాన - సరణి దెలిసి
ప్రకటముగఁ గూర్తుఁ దత్వసం - గ్రహము నేడు.

అని యిట్లభీష్టదేవతాప్రార్థనంబును బరమభాగవత కీర్తనం
బును సంస్కృతాంధ్రకవివందనంబును గావించి నాయొనర్పం
బూనిన తత్త్వసంగ్రహంబునందుఁ దొలుదొల్త మద్గురువంశ
చరితానుక్రమం బభివర్ణించెద—

సేతువు మొదలుగా - శీతశైలముదాఁక
వాసి కెక్కినధరా - భాగమునను
ధర్మప్రపూర్ణవి - దర్భదేశమునందు
సంతతశ్రీవిలా - సమున మించి
వన్నె మీఱినసత్య - భామాపురంబులో
నెలకొని కీర్తికి - నిలయ మగుచు
భూసురాద్యన్వయ - పుంజంబులందున
సత్పుణ్యలక్ష్మిప్ర - సన్న దివ్య

వైభవంబులఁ జెన్నొందు - వైశ్యకులము
ప్రాభవంబున నూటయి - బ్బంద్రుగోత్ర
ములను నుతికెక్కి శ్రీమించి - ముఖ్య మగుచు
సూర్యకులగోత్ర మలరు వి - స్ఫూర్జితముగ.

రమణీయసూర్యకులగో
త్రమును బవిత్రం బొనర్చి - తనరె ధరన్ శ్రీ
జమిలిసదన్వయ మబ్ధిని
హిమధాముని కరణి గురుకు - లేంద్రుం డొదవన్.

జమిలిసదన్వయంబునను - జన్మము నొందినవారిలోపలన్
విమలచరిత్రుఁడున్ ఘనవి- వేకధనుండు మహాగుణాఢ్యుఁడున్
గుముదవనాళికిన్ బ్రియసు-ఖుం డగుచందురుఁ డుద్భవించునా
క్రమమునసంభవించిగురు-కాంతివహించెను గూనయాఖ్యుఁడున్.

ఆకూనయాఖ్యునకు నెం
తో కౌతుక మెసఁగ సద్వ - ధూమణి వరల
క్ష్మీనకర యగునచ్చమ్మకుఁ
బ్రాకటముగఁ బోలిశెట్టి - బాళి జనించెన్.

ధృతికిన్ భర్మనగేంద్రతుల్యుఁ డగుఁ గీ - ర్తిన్ భద్రశుంభద్గుణో
న్నతికిన్ భోజుఁడనన్ జెలంగు మఱి దా-నఖ్యాతికిన్ గర్ణుఁడౌ
స్థితికిన్ మించుఁ గుబేరునిన్ ఘనతర - శ్రీవైభవోపేతసం
గతికిన్ శక్రుఁడనన్ వెలింగె రవిసం-కాశుండు పోలాఖ్యుఁడున్.

ఆపోలయ్యయుబుత్త్రిమాంబయనుభా-ర్యన్గూడి యింపొందహృ
ద్దీపప్రోషిని మున్ను తద్దశరథా - ధీశుండు గన్నట్లు ని
ష్పాపైకవ్రతు లార్యసేవకులు స - ద్భక్తిప్రపూర్ణుల్ మహా
నైపుణ్యుల్ నలమంద్రు పుత్రులను-స-న్మార్గసితింగాంచెఁదాన్.

అందు-

సుగుణస్తోముఁ డుదారశీలుఁడు యశ-శ్శోభాదిగంతుండు శాం
తగరిష్ఠుండు మహాగుణాఢ్యుఁడు మనో-ధైర్యప్రభూతుండు దా
భగవద్భక్తుఁడు సాహసాదికదయా - భావుండు మేధావి దే
వగురోర్వీసురపాదసేవకుఁడు దె-ల్పన్ బిచ్చయాఖ్యుం డిలన్.

గురుసౌజన్యవదాన్యచిత్తుఁడు గత - క్రోధుండు కారుణ్యభా
స్వరసద్భద్రగుణాకరుండు బుధవి - శ్వాసుండు సన్మాన్యసుం
దరలావణ్యకళాధురంధరుఁడు నౌ - దార్యప్రశీలుండు హృ
త్పరిపూర్ణుండుద్వితీయనందనుఁడు సు-బ్రహ్మణ్యనాముండొగిన్.

పరమజ్ఞానవివేకసద్వినయసౌ - భాగ్యప్రపూర్ణుండు భా
సురసత్కీర్తి దిశావృతుండు కనక - క్షోణీధరేంద్రాభసు
స్థిరధీరుండు మహామనీషి సకల - శ్రేయస్కరుం డిందిరా
వరసేవాపరుఁ డాతృతీయజుఁడు చె-ప్పన్ లక్ష్మణాఖ్యుం డొగిన్

సకలాగమోపని - షత్సారసంగ్రహ
సదమలజ్ఞానల - సద్వివేకి
యనుదినస్వాభావి - కాఖండసచ్చిదా
నందాపరోక్షుని - ర్వాదశుద్ధ
బుద్ధనిరాలంబ - పూర్ణపరబ్రహ్మ
తత్త్వతత్పరనిజాం - తర్మనీషి
సుశ్లోకచరితుండు - సుగుణవితానుండు
శాంతశమదమాది - షట్కయుతుఁడు

సలలితాష్టాంగయోగాది - సాధకుండు
సదమలాత్మసమాధిని - ష్ఠాగరిష్ఠుఁ
డార్యసుతుఁడు చతుర్థని - జాత్మజుండు
శేషయార్యుం డనంగఁ బ్ర - సిద్ధి కెక్కె.

ఆశేష దేశికేంద్రున
కే శిష్యుఁడ నగుచు సేవ – లింపుదలిర్పన్
జేసి సతము తన్మహదుప
దేశంబున బ్రహ్మనిష్ఠ – ధీరతఁ గంటిన్.

తొల్లి బ్రహ్మ నార – దునకు నాత్మజ్ఞాన
మెఱుఁగఁ బల్కినట్టు – లెఱుఁగ నాకుఁ
బరమగురుఁడు దెల్పు – పద్ధతి వినిపింతు
సంగ్రహించి తత్త్వ – సంగ్రహంబు.

ద్వి ప ద

శ్రీరామతత్త్వవి – శేషంబు దెలియఁ
గోరినవాఁడు స – ద్గురుపాదసేవ
నమ్మికతోఁ జాల – నాళ్ళు గావింప
నెమ్మిఁ గటాక్షించి – నెనరు దీపింపఁ
జెలఁగి పద్మాసనా – సీనునిం జేసి
తొలిజన్మకర్మంబు – దొలఁగ నాతనికి
నొదల దక్షిణ – హస్తంబుఁ జేర్చి
మోదంబుతో నిట్లు – బోధించు గురుఁడు
నీవు భూమియుఁ గావు – నీ రగ్ని గావు
గావు నభంబును – గా వింద్రియములు
గాయంబు ప్రాణముల్ – గావు మనంబు
మాయావికారముల్ – మఱియుఁ గా వరయ

నిన్నింటి నంటక – యేకమై వెలుఁగు
సన్నుతపరమాత్మ – సాక్షివి నీవు
నిన్ను నీ వెఱుఁగుటే – నిత్యమోక్షంబు
పన్నుగా భావించు – పద్ధతి నీకుఁ
గ్రమముగా నెఱిఁగింతు – ఘనతత్త్వబోధ
విమల మాను మనంబు – వేడ్కతో వినుము;

సాధనసంపద్వి – చారఘనుండు
బోధకర్త్వం డగుఁ – బుణ్యచారిత్ర!
బ్రహ్మంబు నిత్య మీ – ప్రాకృతం బైన
బ్రహ్మాండ మెల్ల న – శ్వర మంచు మదిని
మొనసి భావించుటే – మొదటిసాధనము
విను మైహికము లైన – విషయసౌఖ్యముల
నమరలోకమున రం – భాదిభోగముల
భ్రమలంచు వమనాశ – నము నిచ్చగింప
కుండినక్రియఁ గోర – కుండుటే మరియు
రెండవసాధన – రీతి పాటింపఁ
బొసఁగ బాహ్యేంద్రియం – బుల నిగ్రహింప
నెసఁగు దమం బన – నెలమితో నంత
రింద్రియంబుల నిగ్ర – హించుటే శమము
సాంద్రత సర్వోప – శాంత్యుపరతియు
సుఖదుఃఖములకు నో – ర్చుటయుఁ దితిక్ష
ముఖలక్షణంబు లి – మ్మగఁ గల్గియుంట
వివరింప నిదియు మూఁ – డవసాధనంబు
దవిలి తాపత్రయ – దవవహ్నిఁ గ్రాగి

ముచ్చు లార్గురు వెంట - మునుకొని తరుమ
విచ్చలవిడిఁ బాఱు - విధముఁనం దోఁచి
కాఱుటడవిని వ్యా - ఘ్రింబు పై కొనఁగ
మీఱినభయముతోఁ - బాఱుచందమున
నింతయుపద్రవం - బేకకాలమున
మంతనంబునఁ బొంది - మఱి యార్తి తెంపు
నినుమఱింపఁగ దేశి - కేంద్రుని పాద
వనజాతములఁ గొల్చు - వాంఛయుం గలుగఁ
గనుఁగొన నిదియు నా - ల్గవసాధనంబు
విను మీఁచతుష్టయం - బను వొప్పఁ గలిగి
తనమూల మెట్టిదో - తలపోయవలయుఁ
దనువు హృషీకసం - తానంబు మాయ
మఱి శుక్ల శోణిత - మయ మైన తనువు
పరికింప మలమూత్ర - పలలాస్థిరోమ
జాలకూపమ్ము న - సహ్యంపుఁగొంప
మూల మాలోకింప - ముట్టంటుబోఁకి
పుట్టిన దేహముల్ - గిట్టుటకొఱకె
గిట్టుట క్రమ్మఱఁ - బుట్టుటకొఱకె
కాని నిల్కడ యెందుఁ - గానంగలేము
పూని యీసంసార - భోగంబులందు
నెద్ది నిత్యం బని - యెన్నంగఁ దగును?
దద్దయు నేక్రియఁ - దలఁచి చూచినను
నరుచియా చిత్త మ - హంకృతి మనసు
మఱి యాశ వపువు కో - మలబాల్యయావ

నము లతివలు వార్ధ – కమును గాలమును
దమి నిట్టివస్తుసం – తతిని భావింప
నేవి మేలని సంగ్ర – హింపంగఁదగును?
వావిరి వివిధచిం – తావితానములఁ
బెనఁగొన్నవట్టిదం – ధన మైనధనము
వినుము దుర్వృత్తికిఁ – బెట్టినపేరు
మదకారణము లోభ – మయ మవివేక
సదన మాపదల కా – శ్రయము దుర్వ్యాధల
కుదు రగుదుస్సంగ – కుటిలవర్ధనము
తదుపరి కర్మబం – ధన మిట్టిధనము
తాపత్రయాగ్ని కిం – ధన మైనధనము
కోపమూలంబుగాఁ – గొమరొప్పుధనము
పరనింద నొందని – బహుళభాగ్యుండు
మఱి తన్నుఁ బొగడని – మహితశూరుండు
జనులఁ జక్కఁగఁ బ్రోచు – జనపాలకుండు
గనుఁగొన భువిలోనఁ – గన్పించు టరుదు
చిత్త మెన్నఁగ మహో – చింతాభరంబు
రిక్తకోరికలతో – మత్తిల్లుచుండు
నాయు వస్థిరము మ – హాపేలవంబు
తోయజాగ్రస్థిత – తోయకణంబు
సరణి విద్యుల్లతా – చలనంబుభంగిఁ
బొరి నీటిపైఁ దోచు – బుడగలరీతి
బహుస్వల్పకాల మీ – బ్రదుకులు చూడ
మహి మురియుదు రల్ప – మతు లైననరులు;

విను మహంకారంబు విధ – మెట్టిదనిన
ఘనమోహమునఁ బుట్టి – కడిమిఁ బెంపగుచు
నేను నాయది యని – నేను మే మనుచు
బూని పై కొని మీఱి – పోవుచునుండు
నెనసి యహంకార – మెందాక వృద్ధిఁ
దనరు నందాక నె – క్కొను నాశ మీఱి
జలదబృందము మింట – సాంద్రమై తోఁప
సలలితకుటజమం – జరి విజృంభించు
తెఱఁగున దుర్దోష – దృష్ట మైనట్టి
నిరసనచిత్తంబు – నిజగురుసేవఁ
గోరక తిరుగును – గుటిలప్రవృత్తి
దూర దేశం బైన – పారంబు లేక
యూరక యిల్లిల్లు – నూగిఁ దిరుగాడుఁ
గాని సజ్జనులను – గలిసుండఁ బోదు
హానికార్యము లైన – నత్యర్హ మనును,
వెనుకముం దరయక – వెట్టిశ్వానంబు
ననువున నెట్టిచో – నైన లేశంబు
ఫల మొందలేదు గో – ష్పద నిధు లొంది
యలరుచుండిన హృద – యమ్మునఁ దృప్తి
పొందదు ధరనుండి – పోసఁగఁ బాతాళ
మొంది యచ్చటనుండి – యుర్వికి మఱలుఁ
గ్రూరరజ్జువిశిష్ట – కూపకాష్ఠంబు
తీరున మన మిట్లు – దిరుగుచునుండు

నామనంబునఁ దృష్ణ – యావిర్భవించుఁ
గామాంధకార మె – క్కస మౌచుఁ దోప
దానిలో దోషముల్ – దగఁ బుట్టుచుండు
నానావిధములు పుం–ఖానుపుంఖమ్ము
లరయ సంసారదో – షానేకతతులు
మఱి తృష్ణయే దీర్ఘ –మని పెద్ద లందు
రంతఃపురములోని – యధిపున కైన
నెంతైన సంకట – మొనయంగఁ జేయుఁ
గానఁ గఱకుకత్తి – కంటెను నాయ
సానలంబునకంటె – నశనిహాతికంటె
బహుదారుణం బౌచుఁ – బరఁగు నీతృష్ణ
మిహిరబింబము నాక్ర – మించిన రాహు
వన వసియించి పా – యకను వేధించుఁ
గనకాద్రితుల్యు నై–నను శూరు నైన
విదిత మింతయుఁ దృష్ణ – విడువంగవలయు
నది దొఱంగినవాఁడె – యనఘాత్ముఁ డరయఁ
జీము నెత్తురు గ్రంధి – చిదుకుచునుండు
సామూలచర్మమాం – సస్నాయుమజ్జ
ములయందుఁ బెన్నర – ములచిక్కు లల్లి
మలమూత్రముల నిండి – మాగుచునుండు
మిగుల వికారధ – ర్మ యగు దేహంబు
తగఁ దాపరోగని – దానంబు చూవె
యీచెడ్డవపువుల – కెందు సుఖంబు ?
నీచపుబాముల – నిండారుడొక్క

ముదిమికాలం బైన - ముదిమితో నొవ్వఁ
గదిసి పక్వం బైనఁ - గాలంబు నొందుఁ
బేదవానికి నైనఁ - బృథివిపతి కైన
నాదట సమము దే - హాదుల కిట్లు
సహజంబు లవి యింద్ర - జాలంబు వారి
వహపంక్తి విద్యుదా - వళియట్లు లస్థి
రములు విద్వస్తగే - హములు గళేబ
రముల కాసింటెరు - విమతులౌ జనులు
బాల్యంబునం దాస - పట్టుగాఁ దగిలి
లౌల్యభావము దుర్బ - లము దైన్యజాడ్య
మతియు నవాచ్యంబు - మఱి యజ్ఞవృత్తి
యతినిద్ర మూత్రమ - లాన్వితాంగుండు
దన్నుఁ దా నెఱుఁగక - తన్నుఁ గొంటయును
గ్రన్ననఁ గదలిపోఁ - గాళ్ళను రాక
గురుజనశిక్షల - కుం జాలఁ గుంది
యెరియుచు నీరీతి - నెన్నఁగారాని
యిడుమలఁ గుడుచుచు - నిటు బాల్యదశను
గడపు నిం దింతసు - ఖం బేమి గలదు?
పుడమిఁ బుట్టినదాది - పొలియునందాక
గుడుచుచుండును నిట్టి - యిడుమ లన్నింటి
నెప్పు డీతనువున - కెటులఁ జూచినను
దిప్పలు పొందుచుఁ - దిరుగంగవలసె
నెక్కడి తలిదండ్రు - లెక్కడి బిడ్డ
లెక్కడి సోదరు - లెక్కడి భార్య

లెక్కడి బాంధవు - లెక్కడి మిత్రు
లెక్కడి సంపద - లెక్కడి గృహము
లెక్కడి విభవంబు - లెక్కడి భోగ
మెక్కడి సంతోష - మెక్కడి సుఖము
తాను బోయెడివేళఁ - దన వెంటఁ దుదకు
మేలైన రాఁబోదు - మేదినియందు
ముప్పునఁ గఫవాత - ములును బైత్యంబు
గప్పినవేళను - గాబరాపడుచు
దిక్కుదోఁచక చాల - దీనత నొంది
చిక్కుచు నింద్రియ - స్మృతి దప్పువేళ
శమనుకింకరు లంకు - శంబుల నొంచి
శ్రమపెట్టి కాలపా - శంబులఁ గట్టి
కొనిపోవువేళ ది - క్కులు పాఱఁజూచి
వెనుకముంగలఁ దన - వెంట నెవ్వారు
రారైరి దిక్కెవ్వ - రా దేవ యంచు
బోరున విలపింపఁ - బూరి కాలభటులు
గదలచే మోదుచుఁ - గరవాలములను
జదుపుచు నిలువునఁ - జంపివేయుచును
శూలంబులను గ్రుచ్చి - సురియల మొత్తి
నేలం బడంగూర్చి - కాలఁ దన్నుచును
నివిమొద లైనట్టి - యిడుమలం బెట్టి
తవిలి బాధింపంగఁ - దల్లడిల్లుచును
సుడివడి మతిదప్పి - సొమ్మసిల్లఁగను
గడువడిఁ గొంపోయి - కాలునానతిని

కారవం బనుమహా - నారకంబునను
వారక పడఁద్రోయఁ - బడరాని బాధ
లనుభవించెద రిదే - యైహిక ఫలము
తను వెత్తుటయె రోఁత - తలపోసిచూడ
సారహీనం బైన - సంసారసుఖము
గోరి మూఢాత్ములు - ధారుణిమీఁదఁ
బుట్టుచుఁ గిట్టుచుఁ - బోలు పేమి లేక
యిట్టిపెన్బాధల - నెరియుచుండెదరు;
కలవాదమునఁ గూలు - కరిణియుం బోలె
వలయందుఁ జిక్కిన - వనమృగం బట్లు
పెనుచిక్కమునఁ బడ్డ - పికముచందమున
మొనసి గాలము గ్రుచ్చు - కొనుమీన మట్లు
కుడితిలోఁ బడి తన్ను - కొనుమూషకంబు
వడువునఁ జిచ్చులోఁ - బడి శలభంబు
మాడిపోయినరీతి - మనుజు లెవ్వాలను
బోడిమి చెడి భవాం - బుధి నీదలేరు;
గావున సద్గురు - కారుణ్య మొంది
పావనులై మోక్ష - పదము నొందెదరు॥

సీ సార్ధము లు

గురుఁడు విరించియు - గురుఁడు విష్ణుండును
గురుఁడు మహేశుండు - గురుఁడు పరుఁడు
గురుఁ డనంతుండు స - ద్గురుఁడు బ్రహ్మంబును
గురుఁడు చరాచర - గురుఁడు తలఁప

గురుఁడే లోకాతిరిక్తుఁడు - సర్వదా పరమగురుఁడే నిర్వాణ
యుక్తుఁడు — గురుఁడే సమస్తశ్రేయ - స్కరుఁడు బ్రహ్మాత్మ
విద్యా - కరుఁడు తత్వార్థసంప - త్కరుఁడు శుద్ధుండు బుద్ధుఁ
డు - గురుఁడే వేదాంతవేద్యుఁడు - సర్వేంద్రియప్ర - హారుఁ
డకలంకుఁ డాద్యుఁడు॥ ౧

తలఁప గుకారంబు - తమసైకమాయయా
నరయ రుకార మ - య్యది హరించు
ఘనగురుశబ్దంబు - కలుషాపహరణంబు
దనరు భవార్ణవో - త్తారకంబు
గురుతత్వ మాలోకించుమీ - జన్మపావనము - గురువాక్య
మాకర్ణించుమీ - గురుపాదోదకము గోదా - వరితోయ మని
యెంచి - స్థిరభక్తిఁ గ్రోలినట్టి - నరులు పవిత్రు లౌదురు -
గురువరేణ్యు నుతించుమీ - గురుసుప్రసాద - మిరవొందఁగా
భుజించుమీ॥ ౨

అనఁగ శిష్యుండు బ్ర - హ్మానందభరితుఁడై
గురుపాదములకు గ్ర - క్కున శిరంబు
మోపి తా సాష్టాంగ - ముగ వందనముఁజేసి
గురువర్య! యే నెట్టి - గుణుతు గల్గి
యున్నాఁడనో తెల్పవే - యింతట మహి - మోన్నతిఁ గరు
ణింపవే - పన్నుగా నెందుకై యు - త్పన్న మైతినో తిరిగి -
వన్నెమా రెందుఁ గలి యు - చున్నానో యీవిశ్వ ము -
త్పన్నమునకు మూలము - నెన్నఁగాఁ దెలియ - కున్నది
యింతకాలము॥ 3

స్థిరభక్తితో నిట్లు - శిష్యుండు ప్రార్థింపఁ
గరుణాకటాక్షసం - కలితుఁ డగుచు
దేశికుఁ డాశిష్య - తిలకంబునకు నిట్లు
దెలియ నాదేశించెఁ - దేఁటపడఁగ

వినరా యీసృష్టిమూలము - జెప్పెదఁ దెలిసి - మనరా బ్రహ్మానుకూలము - మును నిర్వికల్పబ్రహ్మ - మున సంకల్పరూపముగఁ - దనరారి యొకమహా - త్తత్వ ముత్పన్నమయ్యె- ఘనత నమ్మహాతత్వము - న న్మహదహం - కారము వొడమె సత్యము॥ ౪

ఆయహంకృతిఁ ద్రిగు - ణాత్మక మైనమా
యయు మాయచేఁ దన్ని - జాంశ మైన
యీశుండు దలఁప మా -యాశబలబ్రహ్మ
మనఁగఁ బ్రతిఫలించె - నతనియందు

నారవగుణకమునై - మి న్నుద్భవించె - నందు స్పర్శగుణకము నై - వారక జనియించె స -మీరము; రూపగుణక - మై రంజిల్లెను వహ్ని - యారసగుణకమునై - వారి సంభవమయ్యెను - నందున గంధ - పూరమునై పుడమి యయ్యెను॥

చంపకోత్పలవృత్తార్థములు

పుడమి జనించి యందుఁ బరి -
పూర్ణత నోషధు లుద్భవించె నిం
పడరఁగ నందు నన్న ముద -
యంబగు నందుఁ జరాచరాదులున్

బొడమిన నింతయుం బలిసి –
పొందుగ విశ్వము నయ్యె, నందుఁ దా
నెడపక యంతరిక్షము ప్ర
హిండితమై బహిః॥ రంతరంబులను –
అనాదిమ – ధ్వాంత మిమ్ములను – సంతతము నొకరీతి నిరు
పమ – శాంతనిర్గుణనిష్కళంకని – తాంతనిశ్చలనిర్వికారా –
చింత్యమై రంజిలు పరాత్మ – యెందుఁ జూచినను – నిబిడీకృత
మై – పొంది పొందకయు॥ ౬

అరయ మాతృకాన్వితస –
దాత్మక మైనతదీయనిర్మలోం
కారమునం దకారము ను –
కారమకారము లుద్భవించెఁ బెం
పార నకారమాతృకను –
బద్మభవుండు రజోగుణాన్వితుం
డై రహిం మించి పుట్టి భువ
నావళిసంభవ॥ హేతుకర్తయునై –
చక్రియు సర్వో – పేతభర్తయునై – ఖ్యాతిమీర నుకార
సం–జాతుఁడై యల రఖిలభూత – వ్రాతపోషణకారణుండై –
భూతనేతస్థవితపదకం – జాతయుగళుఁడై – నిజదాసప్ర – దాత
మంగళుఁడై ॥

కలిత మకారబీజమునఁ –
గామరిపుండు జనించి తామసో

జ్వాలకరుఁడై జగన్నిచయ -
సంక్షయకారకుఁడై చెలంగె నిం
పలరఁ ద్రిమూర్తు లౌచుఁ ద్రిగు-
ణాత్మకు లయ్యుఁ ద్రిశక్తియుక్తులై
తలఁపఁ ద్రివర్ణమాతృక గ -
తప్రథితాకృతు॥లై దనర్పఁగను -

సచ్చిన్మయ - మోద మొప్పఁగను - నాదబిందుకళాంతమై
ని - ర్నాదనిర్మలదివ్యపథమై - వాదభేదవివర్జనంబై - బోధ
రూపకమయ్యుఁ బూర్ణ - భావరంజనమై - త్రిమూర్త్యాది -
దేవభావనమై॥ ౮

మఱియుఁ బంచీకరణలక్షణం బెట్లనిన -
మఱి గగనార్ధభాగము క్ర -
మంబునఁ దెల్వియు నయ్యె నాసగం
బరయఁగ నాల్గుఖండములు -
నై యనలానిలతోయభూములన్
సరగునఁ గూడి బుద్ధిమన -
సామతిహంకృతు లయ్యె; మారుతం
బరతగ వ్యానమయ్యె నొక -
యర్ధము నాల్గువి॥ధంబులై తగను -

అంబరపావ - కాంబుభూములును - సంబంధమున సమా - నం
బుదానం బపా - నంబు ప్రాణంబు ల - నం బరఁగి యేను -
మారుతంబులును - మిగిలి యల - రారూఢముగను॥ ౯

కనదనలార్ధభాగమును -
గ్గనవమై మిగులర్ధభాగమున్
దనర నభోనిలాంబువసు -
ధాయుతమై నలుఖండములై దగన్
గొనకొని కర్ణత్వక్ రసన -
ఘ్రాణము లయ్యె; జలార్ధభాగమున్
ఘనరస మయ్యెఁ దక్కినస -
గంబు చతుశ్శక॥ లంబులై యొగిని

ఖశిఖసమీ - రంబులున్ ధరణి - సరవి గూడుక శబ్దరూప -
స్పరిశగంధము లైదు విషయము - లరయ నిన్నిటికతీతంబై -
పరమతత్త్వము ప్రబలుచుండును - పరిపూర్ణ మగుచు-దిక్కులు
నిండి - నిరుపమం బగుచు॥ ౧౦

ధరణియు నర్ధభాగము ప -
దంపడి పాయువు నయ్యెఁ బైసగం
బరయఁగ నాల్గుఖండములు -
నై గగనానిల వహ్నితోయముల్
వరుసగఁగూడి వాక్కుకర -
పాదభగంబులునై చెలంగె నీ
యిరువదినాల్గుతత్త్వముల -
కెన్న విలక్షణ॥ మై వెలుంగుచును -

ప్రత్యగాత్మ - నీవై యొప్పుచును - కేవలముగఁ దెలియ
మనాత్మా - త్మావివేకముఁ జేసి యంత - ర్భావమున బ్రహ్మ

త్మతో సమ–భావమున్ స్వాభావికముగా – నిరతానందమును–
బొందుము సాత్త్వ – త్పరమమోక్షమును॥ ౧౧

ఆపరిశుద్ధమై వెలుఁగు –
నట్టిచిదాత్మయుఁ గారణంబుగా
నోపినఁ గార్యహేతు వగు –
చున్న మనంబును హృత్ప్రయోజసం
దీపితవృత్తిఁ గల్పనలఁ –
దేలుచునుండుశశాంకుఁడున్ విభుం
డై పరిపూర్ణతన్ దనర –
నవ్వలబుద్ధియు॥ నాభివాసమునై –

యచ్చట సదా – నటదుల్లాసమునై – ప్రాభవంబుగ నిశ్చ
యము తేజోభరంబై కమలగర్భుఁడు సాభిలాషత దాని కధి
విభుఁ – డై భరించుఁ దదీయభావా – తీతుఁడై చెలఁగుఁ –
బరాత్మ వి – ఖ్యాతుఁడై వెలుఁగు॥ ౧౨

చెలువుగఁ గంఠసీమ నివ –
సించి విచారవశంబునన్ సదా
యలరుచు భోగభాగ్యముల –
నాదట నెంచుచు నెప్పుడున్ సము
జ్జ్వలముగఁ జిత్తముండు సహ –
జంబుగ జీవుఁ డధీశుఁడై తగుఁ;
దలఁపఁగ నాస్యగహ్వరప –
దంబున హంకృతి॥ వాసమై మఱియు –

నభిమానవి - లాసానుసరియు - నై సమస్తమునన్ జరింప ను-
మాసతీశుఁ డధీశుఁ డచ్చట - భాసిలంగఁ దదంతరింద్రియ -
రాశి నంటక జేసియై పర - మాత్మ చెన్నొందు -సంతత కేవ -
లాత్మనే పొందు॥ ౧౩

మత్తేభవృత్తార్థములు.

అల నాభీవివరంబునన్ నిలిచి యో -
ప్పారున్ సమానానిలం
బలరన్ డెబ్బది రెండువే ల్నరము ల -
ల్లాడంగ భుక్తాన్న మం
జులసారంబును బంచిపెట్టి సమవి -
స్ఫూర్తిన్ దగంబ్రోచు ని
మ్మల నాథుండు జయుండుగాఁగ నెగడున్॥
మోదిం చుదానంబును -

గంధరసీమఁ - బాదుకొని నిత్యమును - సాదరంబుగ వైఖ
రీయుత - వేదతుల్యము లైనపల్కుల - నూది పలుకంజేయ
నజుఁ డా - హ్లాదముగ నధిదైవ మచ్చట - నుండుట దెలియఁ
గను - బరతత్వ మ - ఖండమై వెలయఁగను॥ ౧౪

అమరన్ వ్యానసమీరణం బెపుడు స -
ర్వాంగంబులన్ వ్యాప్తమై
సమశీతోష్ణపుస్పర్శలం దెలియుచున్ -
సంపూర్ణమై కీళ్ళు నా

శము లాడింపఁగ విశ్వయోనివిభుఁడౌ –
లావణ్య మింపార ని
త్యము నిష్కర్మము నిష్కళంకపరమా ॥
త్మారామతత్వంబును –

బ్రహ్మానంద – పూరకూపారంబును – ఘోరమాయారూప
నామవి – కారదుష్కర్మగుణధర్మవి – చారకరసంసారనీరధి –
తారణం బని తెలిసి మోక్ష – ద్వారముఁ దీసియును –
పొందుము నిరా – కారము డాసియును ॥ ౧౫

అరయఁ బ్రాణవాయు – వధ్యాత్మ మన నొప్పి
హృదయకమలమందు – విదితవృత్తి
నధివసించియుండు – నట విశిష్టుం డధి
దైవ మనఁగఁ దద్ద – దనరుచుండు. ౧౬

తగ నపానవాయువు గుద – స్థానమందుఁ
జొక్కముగ నుండి మలమూత్ర – శుక్లములను
నిచ్చలు బహిర్గత మొనర్చు – నెగడు నచట
విదితముగ నధిదైవమై –విశ్వకర్త. ౧౭

పంచపాది శార్దూలవృత్తార్థములు.

ఆకర్ణింపుము సన్మతీ! శ్రవణ మ –
ధ్యాత్మంబు దెల్పన్ రవం
బాకర్ణించుటయే హృషీక మగు నిం –
పారఁ దిశల్ కర్తగా

వీఁకన్ జర్మము స్పర్శలం దెలియు శ్రీ -
విశ్ర వాతమున్ నాథు డౌ
నాకారంబును గాంచుకన్నులకుఁ గం -
జాప్తుం డధీశుం డగున్
జోక్ర జిహ్వా రసంబులం దెలియ మిం॥
చు న్వారి రాజౌ పతి -

వాక్కుకు విషయ - ము న్వచనం బున్నతి - నన్వితంబుగ శిఖి
యధీశ్వరుఁ - డు న్వెసం గరములకు దాన మొ - గి న్విభుం
డింద్రుండు వెలయఁ ద్రి - తన్వులకు సువిలక్షణంబుగ - సాక్షి
యై రంజిల్లఁగా - నీవైన ప్ర - త్యగాత్మవనఁ జెల్లఁగా॥ ౧౮

మీఅన్ బాదగుణం బగుజ గమనమున్ -
మేలొంద వైకుంఠుఁ డౌ
ధారుం డౌను; గుదంబు కొప్పు మలమూ -
త్రత్యాగనిశ్వాస లిం
పారన్ మృత్యువు గర్తయై యెసఁగు; గు -
హ్యంబందు నానందసం
చారంబే విషయంబు తద్విభుఁడు భా -
షానాథుఁడై యొప్పు; దు
ర్వారజ్ఞానసుకర్మ కేంద్రియములన్॥
రంజిల్లఁగాఁ జేయుచున్ -

ప్రకృతిగుణ - పుంజంబులను ద్రోయుచున్ - మంజులంబై
వెలయునాఅు - కంజములపై వేయి రేకుల - కంజమున

వెల్గొందునిత్యని - రంజనం బగుసచ్చిదాత్మా-రామతత్త్వముఁ
గాంచుము - నిత్యముఁ బరం - ధాముని సేవించుము॥ ౧౯

కీర్తన

ముదముతో నీవిశ్వమూలము వినరా - నెమ్మదిలో - స్థైర్య
మున నిర్వృల నంది మనరా॥
పంచభూతము లైదు ప్రత్యేకముగను - (శ్రీ) -
మించి సత్త్వగుణార్ధ మెసఁగ నందునను॥ ౧
ఆశానిలార్కాప్పృత్యశ్వినీసుతులు - సం -
కాశింప శ్రోత్రాదికరణోద్భవములు॥ ౨
సవిశేష మయినట్టిసత్త్వార్ధమునను - నిం -
దువిరించిక్షేత్రజ్ఞరుద్రులతోను॥ ౩
అల మనోబుద్ధిహంకారచిత్తములు - ని -
మ్మల సమష్టిభావం బొందె లోకములు॥ ౪
పరఁగ నవ్వియదాదిపంచకమునను - మిం -
చి రజోగుణార్ధంబుచేఁ దోరముగను॥ ౫
అనలేంద్రవిధుమృత్యుజామర్త్యయుతమై - స -
య్యపాన్ముఖకర్మేంద్రియములున్ జనితమై॥ ౬
అల శేషరజోగుణార్ధసమష్టి - నా -
వలన విశిష్టాదిదైవసంసృష్టి॥ ౭
ప్రాణాపానోదానవ్యానసమానా - ది -
నానాభూతోపాధిష్ఠానవిధానా॥ ౮

భాసురభద్రాద్రివాసా శ్రీరామా - పీ -
ద్దాసపోషణ శేషగురుసార్వభౌమా॥ ౯

కీర్తన - జంపెతాళము

ఇది సూక్ష్మకాయంబు నిది ప్రకృతిలింగంబు -
నిదియె స్వప్నం బనుచు - నెన్నుదురు బుధులు॥ ౧

మొదట పంచప్రాణముల్ జ్ఞానకర్మేంద్రి -
యదశకంబున బుద్ధి - యెద వెసం గూడి॥ ౨

చను వెనయ సప్తదశకలింగ మగుదేహ -
మును సమష్టిసమస్త - మును వ్యష్టి యొకటి॥ ౩

మఱియు నీవ్యష్టిస్వప్నంబులును -
సరియవస్థ లగు సూక్ష్మాంగస్వప్నములన్॥ ౪

అల ప్రాజ్ఞుఁ డభిమానియై ప్రతిభాసికుం -
డెలమి తైజసస్వప్న - కలిపితుం డనఁగా॥ ౫

వితతసమష్టిసూక్ష్మతనుస్వప్నవిశిష్ట -
రతుఁ డైనయీశ్వరుఁ - డతుల తేజమునన్॥ ౬

నిండి హైరణ్యగర్భుం డనఁగ సూత్రాత్మ -
కుం డన సకలజీ - వోపాసకుఁ డనన్॥ ౭

శ్రీ శేషగురుస్వప్ర - కాశ మొందియుఁ బీరు -
దాసునకు బోధించెఁ - దత్వసంగ్రహము॥ ౮

కీర్తన - శుద్ధకాంభోదిరాగము.

పాంచభౌతికప్రపంచక్రమంబు వర్ణించవేరా - యీప్ర - పంచసృష్టికిఁ బూర్వాపరములం దల రాత్మఁ - గాంచవేరా ॥ పాంచ ॥

నినదగుణక మైననింగియు రవశబ్దగుణకమైన - ప్రభం - జనము నినాదస్పర్శాకృతిగుణకాగ్నిసన్నిధాన ॥ పాంచ ॥

వరశబ్దస్పర్శరూపరసగుణక మయ్యెఁ - బరఁగునీరు - శబ్ద - స్పరిశస్వరూపగం - ధరసగుణము లైదు ధరణితీరు ॥ పాంచ ॥

ఇవి పంచీకృతము ల - య్యె మహాస్థూలంబులై యివి యభివ్యక్తములై - నట్టి - యవిరళ మైనమహాభూతముల విశ్వ మయ్యె విధ్యుక్తములై ॥ పాంచ ॥

ఈరేడులోకము లేర్పడి విహరించుసచరాదులు - పొల్పు - మీఱుఁ దత్ప్రాణాధారాన్నపానప్ర - పూరఘట పటాదులు ॥ పాంచ ॥

ప్రభవింపఁగా నింతపట్టున స్థూలప్ర - పంచ మయ్యెను వీనికి - విశ్వ - దభిముఖవ్యష్టిసమష్ట్యాత్మకజాగ రావస్థ యగు నునికి ॥ పాంచ ॥

అలరు నీవ్యష్టిస్థూలాంగజాగరణావ - స్థలయందు నిర వొందుచుఁ- దేజ-రిలు లింగదేహోపా - ధికుఁ డైనతైజసుఁ - డెలమి వ్యాప్తిని నొందుచు ॥ పాంచ ॥

అనయము చిదాభాసుఁడన వ్యావహారికుఁ-డన విశ్వుఁ
డన నగ్రతన్ - భళి-యన హిరణ్యాగర్భుఁడగువిభుఁడు విశిష్ట-
తను విగ్రహాజాగ్రతన్ ॥ పాంచ ॥

దండిగా విశిష్టుం డైన వైరాజ - సుం డనఁగాఁ జెలఁగి
సర్వా - త్మం డన వైశ్వాన-రుండన విరాట్పురుషుం డనఁగా
మెలఁగి ॥ పాంచ ॥

అనువొందునఖిలలోకారాధ్యుఁడై నిరం - జనుఁడై
ప్రకాశించుచుఁ - గనుం - గొన ఘృతాన్వితసుధ-యనువున
నాత్మభా - వన చేసి సిరి మించఁగా ॥ పాంచ ॥

శ్రీశేషగురుఁ డాత్మ - శిష్యున కిటు లుపదేశము
గావించెను - భీరుదాసుఁడై యాత్మవి - లాస మరసి నిజ -
దాసుఁడై సేవించెను॥ పాంచ॥

కీర్తన-ఏకతాళము.

వితతసర్వేశ్వరుఁ డైన శ్రీవిష్ణుమూర్తికి - నవ్యా -
కృతమై మహానందమయకోశం బగుపూర్తికి ॥ వితత ॥
అరయ సకలభూతసమష్టి జ్ఞానంబును - నిరం -
తరకారణకాయముం దమోమయంబును॥ వితత॥
అది మహాసుషుప్త్యవస్థయు నబ్జభవాదిగా - శ్రేయః
ప్రదముగాఁ దృణపర్యంతము ప్రపంచము ప్రోదిగా ॥వితత ॥
సకలభూతము లవయవంబులు జగదుత్పత్తియు - స్థితినా -
శకములు వ్యాపారములు శశ్వత్సంపత్తియు ॥ వితత ॥

నిగమశాస్త్రంబులును శ్వాసము లగు సింపుమీఱ - జొక్క -
ముగ సత్త్వప్రధానావిద్య తగ నందుఁ జేర ॥వితత॥

ప్రతిబింబించియును మేఘసంగతజలంబుల - మేఘ -
యుతనక్షత్రవియచ్ఛాయ యునికి యిమ్ముల ॥వితత॥

జీవుం డగు మఱి యాతం డవిద్యావశంబున - నావి -
ర్భావస్థూలతనువాసన సంభావసుఖంబున ॥వితత॥

అతఁడు ప్రాజ్ఞుఁడనఁగా నానందమయుఁ డనఁగా - మహా -
న్నతపారమార్థికుఁ డనంగ ధృతి రంజిల్లెనుగా ॥వితత॥

చారువ్యష్టి కారణశరీరవాసుఁడై - చిక్క -
భూరిసుషుప్తి సుఖానుభూతి సరసుఁడై ॥వితత॥

అతులావిద్యయు నవిద్యాప్రతిబింబంబును - దలం -
ప తదధీనచైతన్యసంయుతజీవంబును ॥వితత॥

మఱియు నాజీవున కానందమయసంజ్ఞకంబు - నయ్యెఁ -
బరఁగ వ్యష్టిజ్ఞానంబు కారణశరీరంబు ॥వితత॥

అగణితసుషుప్త్యవస్థ యగునారెంటికి - నభిమా -
నిగ వెల్గొం దతండు ప్రాజ్ఞుం డగు నిన్నింటికి ॥వితత॥

వాసిగ నతని కీజీవత్వము పర్యాప్తము - గామిం -
జేసి తవాదృష్టసహాయవిశేషపూర్వకము ॥వితత॥

మీఱి సూక్ష్మాంగసృష్టిప్రకార మెఱిఁగింతుఁ - దనివి -
దీర వినుమని చెప్పిన సుధీరు సేవింతు ॥వితత॥

భాసురభద్రాచలాధివాసాత్మారామా - చిద్వి -
లాస శ్రీశేషగురుపీరుదాసాభిరామా ॥వితత॥

కీర్తన - ఏకతాళము.

పరిపూర్ణ మైనదృగ్బ్రహ్మాతత్వంబు — మే —
దురవిశ్వరూపమై తోఁచె సత్యంబు ॥పరి॥

దారువు పురుషుఁడై త్రాఁ డురగంబై — యిం —
పార శుక్తియు వెండి యైన విధంబై ॥పరి॥

మరుమరీచికలు నిర్మల మైనజలము — నా —
తెఱఁగు మిన్నసితమై పరఁగు నగ్గలము ॥పరి॥

సరసాద్వయామలసచ్చిదానంద — త —
త్పరమాత్మతత్వభాసురమై చెన్నొందె ॥పరి॥

ఆపరమాత్మ మాయావరమునను — దా —
దాపున సజ్జడదుఃఖాత్మకమును ॥పరి॥

జగములై చూపట్టు జనముల కెల్ల — గ —
ట్టిగ నద్వైతజ్ఞానదృష్టి శోభిల్ల ॥పరి॥

వరపండితులు పూర్ణనిరుపమానంత — సు —
స్థిర కేవలాత్మగాఁ బరికింతు రంత ॥పరి॥

వరుసతో నిది యభావం బైనమాయా — భా —
స్వరసంవిదఖండపరతత్వమాయ ॥పరి॥

కరుణతో శ్రీశేషగురుఁ డెఱిఁగింప — నీ —
ధరఁ బీరుదాసుఁ డీశ్వరుని సేవింప ॥పరి॥

ద్విపదార్థములు

ఇంద్రియంబుల నిగ్ర - హించి ప్రాణముల
సాంద్రత నురుమాన - సంబునఁ గూర్చ
హంస యనఁగ నొప్పు -నక్షరద్వయము
హంసతత్వంబును - నరయఁగా వలయు
ననిశంబుఁ బద్మాస - నాసీనుఁ డగుచుఁ
గనుచూపు నాసికా - గ్రంబున నిలిపి
యెనసి యింద్రియముల - నెటు వోవనీక
మనసు చేఁ దిరముగా - మఱి లాగిపట్టి॥
మునుకొని ప్రాణమాదిగా - దశవిధపవన - ముల వికృతు
లొందనీయక - యునిచియుఁ జొక్కముగను గామాదిగఁ -
బెనుసంకల్పద - శనముగ హృదయము - గని నిశ్చలంబు
గావించి - హృన్మారుతము - లను హంసమంత్రమునఁగూర్చి॥

జపియింపు మీదట - స్వాంతనభంబు
నుపరి బిందువు తోల్గ - కుండఁ బొందించి
మఱి నాదకళల స - మ్మతిని వీక్షించి
పరిపూర్ణదృగ్బ్రహ్మ - పద మందవలయు
లలి నాదబిందుక - ళల కాది యగుచు
వెలయఁ దద్ద్రష్టయై - వివిధదృశ్యార్థ
సాక్షియై వెల్గొందు - సచ్చిత్స్వరూప
సాక్షాత్పరాత్మ యై - సఁగ హంకారంబు
లక్షితతనురింద్రియ - ప్రాణహృదాది-లక్షణదృశ్యదృఙ్మయ-
విక్షేపత్రిగుణాన్వితో - పేక్షవికారియుఁ బ్ర - త్యక్షజడా

త్మయు నా – ద్యక్షమనాదిప్రకృతి – యక్షరాక్షరాకృతియు–
సకార మగున – న్మోక్షవిముఖవతియు॥

పొలుపుగా వినుము త – త్పురుషప్రకృతుల
కలితతాదాత్మ్యసం – గతమధ్యబిందు
వమరు హంస యనంగ – నలరు జీవుండు
సమరున్మనస్కుఁడై – సర్వదా వెలయు
నిటు నిర్వికారుం డ – యినపూరుషునకుఁ
జటులజడాత్మయై – చమురుప్రకృతికిఁ
గదిసి ప్రత్యేకంబు – గాను గ ర్తృత్వ
ముదితభో క్తృత్వాది – యు క్తసంసార

పదము ఘటింప దారీతి–హాకారస్వరూ – పకుఁ డైనయాత్మఁ
డున్నతి – సదమలాత్మఘనశ క్తి యైనను – ప్రద నకారసం –
బంధపరస్పర – తాదాత్మ్యధ్యానరూపము–నన్ గూడి సచ్చి–
న్మోద హంసస్వరూపము॥

తవిలి జీవుఁడు నవ – ద్వారపురమున
నివసించి యింద్రియా – నీకహృత్రాణ
సహితుఁడై చారుపం – జరమధ్యమందు
రహి వెల్గుపుల్గు తే – ఱంగునఁ జిక్కి–
వెడలునుపాయంబు – విదితంబు గాక
కడఁగి తా వివిధభో – గములందు మునిఁగి
క్రీడించుహంస క – గ్గిష్టోమము లొగి
నాడు పక్షంబులు – నలరునోంకార

మును నాళీ త్రినేత్రమును - వదనసరోజ - మును రుద్ర
రుద్రాణులును - ఘనచరణమై - నొసర సాహస్ర-దినకరనవ
రం - జనమై వెలయుచు - ననలంబు దారువులను-వైలంబు
తిలలం - దున వ్యాప్త మైనలాగునను ॥

అతులామృతము మధ్య - నాజ్య మున్నట్లు
వితతపుష్పసుగంధ - విధమున బ్రహ్మ

మాదిగా స్తంబ ప - ర్యంతంబు సర్వ
భేదభూతములందుఁ - బెంపొంది హృదయ

కమల మధిష్ఠించి - గరిమ రంజిల్లు
సమతఁ దత్త్వాగ్ని శా - చ్ఛందంబునందుఁ

దగురీతి నాగ్నేయ - దళమున నిద్ర
మిగిలి యాలస్యాదు - లొగి యామ్యపత్ర

సుగతకార్య శేముషియు - నైరృతిదళమునం - దగిలి యకు
లుమబుద్ధియు - జిగి పశ్చిమదళముఖమునఁ గ్రీడ యొ - సఁగు
వాయవ్యద - ళగమనబుద్ధియు - సొగసుసౌమ్యదళంబున -
సమరతిప్రీతి - యు గడించు సమ్మోదంబున ॥

లలిత మానీశాన్య - దళమున ద్రవ్య
కలితదానంబు పం - కజమధ్యమమున

వైరాగ్య మలరు న - వ్వాలఁ గేసరమున
వారకజాగ్రద - వస్థయుఁ గర్ణి

కను గలగల్గులిం - గమున సుషుప్తి
యెనయుచు నుండు నె - య్యెడఁ బద్మదళన

మగు నప్పు డారవ - మగువిలీనంబు
నగుఁ దుర్యమానాద - మద్ది యాధార

మాదిగ బ్రహ్మరంధ్రము - పర్యంతము బ్రహ్మ - మోదమై
శుద్ధస్ఫటికము - నూది మోప నెడ-మాదట లేకను-పాదుగ
నిండుక - మీఁద వెలుంగును - నదియే పరమాత్మతత్వము -
రహస్య మంత్రము - విదితయోగీంద్రహృద్యము ॥

పరమ దేశికసత్కృ - పావిశేషమున
సరసతత్వోపదే - శవివేకదృష్టి

వలన హంసైక్యను - స్థలము సుషుమ్న
నిలయ మటంచు వ - ర్ణింతురు బుధులు

సకలభూతహృదంబు - జాతంబులందు
నకలంకపవనము - నోన్వితం బగుచుఁ

బూని హంసార్థంబు - పొసఁగ ని ట్లతఁడె
యే ననుకీలు తా - నిది యెల్లఁ దెలిసి

లీన మైనంత కేవలాత్మ - క్యానుసం - ధానసంపూర్ణనిశ్చల-
నానాదృశ్యవి - తానవర్జితని - ధాననిర్విక - ల్పానంతంబై -
మానావమానదూరమై - యలరారు సత్య - జ్ఞానానంద
మపారమై ॥

వరతత్త్వమస్యాది - వాక్యతాత్పర్య
మరయుము ఘటతటా - కావరణముల
నిరసించి తద్గత - నీర మొక్కటిగఁ
బరికించువిధమునఁ - బరఁగుజీవేశ్వ
రోపాధియుగళంబు - నుచితవివేక
రూపదృష్టిని గడఁ - ద్రోచి త న్నెఱిఁగి
పరిపూర్ణ నిర్గుణ - బ్రహ్మంబు గాఁగఁ
బరమమోక్షసుఖాను - భవసద్విభూతిఁ

బొరసి భవాంబురాశినిఁ - దరించి సతము - సిరిమీఱమనుము
వాసినీ - గురుఁ డిట్లని సత్కరుణించినయీ - పరతత్త్వార్థము -
సరణి దెలిసి - విరచించినాఁడ మెప్పుగా-బుధవరులు హర్షో-
త్కరమున నెనరు గుప్పగా॥

ఫలశ్రుతి

ఈతత్త్వసంగ్రహము ధర
నీతలమున నెవ్వరయిన - నియతాత్మకులై
ప్రీతిన్ విసినఁ బఠించిన
నేతఱి సిరి సుఖము మోక్ష - మేర్పడఁ గలుగున్.

తనరన్ భద్రగిరీంద్రవాసుఁ డగునా -
త్మారామభద్రుండు స
య్యనఁ గారుణ్యకటాక్షవీక్షణముతో -
నాచార్యరూపస్థితిన్

గనుపించెన్ గురుశేషయాహ్వాయుఁ డపాం -
గస్ఫూర్తిఁ దత్వార్థభా
వనుఁ జేసెన్ నను నిత్యమోక్షపదతా -
త్పర్యంబు సిద్ధింపఁగన్.

ఇది గద్యంబు మహాద్వితీయపరమో -
క్షేశుం డఖండప్రభా
స్పదుఁ డారామకృపానులబ్ధకవితా -
భావోన్నతిన్ దత్వసం
పద మీఱన్ బులహారివంశభవుఁ డో -
ప్పన్ బీరుదాసాఖ్యుఁ డ
భ్యుదయస్ఫూర్తి రచించెఁ దత్వవిదు లో -
హో యంచుఁ గీర్తింపఁగన్.

ఓం శాంతిః. సమాప్తము.

ఓమ్

శ్రీ ఫిరోజి ఋషి గ్రంథావళి

ప్రహ్లాద చరిత్ర

ఓమ్

ప్రహ్లాద చరిత్ర

కీర్తన - సావేరిరాగము - ఆటతాళము

నరహరి ప్రహ్లాదవరదుఁ డైనకథ – నరవర! వినుమనెను– యోగీ – శ్వరుఁ డగుశుకుఁ డది పరమమోక్షము శ్రేయ – స్కరము చెప్పఁబూనెను॥ గరిమకంటకవనాం – తరమునఁ జం దనతరు వుద్భవించిన– తెఱఁగున నుదయించి – హరిపదాంబుజ యుగము చేతస్సరసిజంబున నిల్పి యన్యము – మఱచి పరమ ధ్యాననిష్ఠ న – సురగణంబునఁ బెరుగుచుండెను॥ నరహరి॥

పరఁగ నార్యులఁ గన్న భక్తునికై వడి–శరణని ప్రణుతిం చును–నిరం–తరము సమస్తభూతచయంబునం దొక్క – తెఱఁ గున భావించును – దీనులఁ బ్రోవఁ – గరుణారసము నించును– దల్లులుగా ని – తరభామినులఁ గాంచును–సఖులందు సో – దర భావమున మించును – దైవములంచు – గురువుల సేవించును– సత్యంబు నే – మఱక ప్రవర్తించును – గులరూపసుం – దర ముల వర్జించును – విద్యార్థాహం – కరముల నిరసించును – నింద్రియవిష – యరతి విసర్జించును – నురుతరభవ్యవ– యో బలప్రాభవ – భరితుఁ డయ్యును గామా – ద్యరివంచితుండు గాఁడు – తరుణీముఖభోగంబు లెన్నియుఁ బొరయనుండిన సక్తిఁ నొందఁడు – సరససద్గుణసంఘమును విస్ఫురితప్రహ్లాదుని వరించెను ॥నరహరి॥

అరు లై ననిర్జరులందుఁ బ్రహ్లాదుని-సరియైనగుణశాలుల -
నెందుఁ - బరికింప లేమని ప్రస్తుతింతురు భవ్య - తరసౌజన్య
లీలలఁ - గేశవధ్యాన - పరతంత్రుఁ డగుతన్నును - శ్రీపతి
చేరి - చరియించిన ట్లున్నను - జెలికాండ్ర నె - వ్వరిఁ గూడ
రాకుండును - దనమ్రోల నీ - శ్వరుఁ డాడిన ట్లున్నను -
బాలురతోడ - మఱచు నాడఁగఁ దానును - దనతోడ శ్రీ-
హరి పల్కినట్లున్నను-మాఱుపలుకఁ-బర భాషలకు మానును-
జిత్తమునందు-సురవంద్యు తలఁపూనును-మఱచి సమస్తముఁ-
బరికింప వెఱచును - సరసిజాక్షునిపాద - స్మరణామృతమ్మున-
భరితుఁడై యైహికముఁ బూనఁడు - సురవిరోధిసుతుండు జడ
మతి - కరణి నుండును జడత లేకను-బరమభాగవతస్థితిన్ ॥నర॥

మఱి వనములఁ గ్రోలుచున్ - దినుచు సంభాషింపు -
చును హాసలీలాదులన్-నిద్రఁ - జనుచుఁ జరింపుచుఁ గనుచు
సతము జనా- ర్దనపాదాబ్జాతంబులన్ గని తత్సుధా - శనసం
ధానుఁడయ్యును-నేతద్విశ్వ-మునను విస్పృహుఁ డయ్యును-
మాధవోపా - సనవినిశ్చితుఁ డయ్యెను - భగవద్భా - వన
నిరూఢుఁ డయ్యెను-నొకచోటన్ బ్రే-మను గీర్తనసేయును -
వేఱొండు లే-దని హరిమయ మయ్యెను - అని నవ్వు రం -
జనసుస్వాంతుఁ డయ్యును-శ్రీధరుఁ డబ్బె - నని యుబ్బి నుతి
సేయును - వనజాక్షు నొకచోటఁ - బలుకుఁ బ్రణయహర్ష -
జనితబాష్పజీ - వనయుతపులకుఁ డ - య్యును నిమీలిత
నేత్రుఁడై యొక - యనువునను దన్మయత నుండును-మనము
నన్యాక్తంబు గానీ-కను ముకుందాక్తమతి యయ్యెను ॥నర॥

జలజలోచనపాద - జలజసేవైకని - శ్చలమోక్షభా వంబున-సద-మలుఁ డప్రమత్తుఁ డి - మ్ములసంసరణదూరుఁ- డలఘుచరిత్రంబునఁ - గర్మబంధలతాలవిత్రుండును - భాగ వత-తిలకుఁ డశత్రుండును- దైతేయవం-శలసత్పవిత్రుండును- బుధైకవ - ర్యులకు సన్మిత్రుండును - సద్గుణమం - జుల వనచైత్రుండును-దుర్గుణారణ్య - ముల కగ్నిహోత్రుండును - అజ్ఞానని - స్తులతమోభానుండును- వైష్ణవభక్తి - కలితచరి త్రుండును - లలితసౌజన్యవి - లాసుఁ డైనపుత్రు - నలఘు వివేకవిద్యాభ్యాస మొనరింప-వలయు వీఁ డజ్ఞతను జడునిం - బలెఁ జరించెడు వీని నీతికు - శలునిగాఁ జదివింపుఁడని గురు - వులగు చండామార్కులను గనె ॥నరహరి॥ ౪

సురవైరి తనప్రియసూను నొప్పగించి - సరసతఁ జదువు మోయి - మన - గురువులకడఁ జదువుకొను మని ప్రహ్లాదుఁ- గఱపిన నతఁడు వోయి - యీాడైనయ - సురసుతులును గొందఱున్ - ఆచార్యులు - సరసత్వమున నందఱున్ -బఠింపిం- చిరి ప్రహ్లాదు సాదరం - బుగఁ బాఠమో - గ్యగతిశాస్త్రము లన్ దురం - తంబుగ విని - మరలఁ జదువు ముందఱున్ -నిత్య రమా - వరభక్తి మన మెత్తెఱం - గునఁ జెప్పిన-ట్లు రచించు బల్తొందరన్-వారలతో వే - మఱు వచింపఁడు శ్రీధరున్ - స్మరియించుతలఁపున - శాస్త్రముల్ వృథలని - పరికించుఁ గాని తా-త్పర్యము నుంచఁడు - వరుసఁ గొన్నిదినంబు లరి గిన - తఱి సుతుఁ బరీక్షింపఁగోరి య-సురవిభుఁడు రావించెఁ బుత్రుని - గురువులను విద్యావిశేషము ॥నరహరి॥ ౫

చేరఁజీరి కుమారా! రమ్మని సుకు—మారు వాత్సల్యం
బున—గురువు—లేరీతిఁ జదివించి రెన్ని శాస్త్రములు వి—ద్యార
సికత్వంబున — నీ కెయ్యది — నేరుపు గల దింపుగాఁ — జెప్పు
మన్నఁ గు—మారుఁ డిట్లనె సొంపుగా — భువి నెల్లశ — రీర
ధారుల కిమ్ముగా — గృహ మనునంధ — కారకూపములోను
గాఁ — ద్రెళ్లఁగ లేక — మీరు మే మని లెస్సగా—మనో భ్రమ—
మీఱ భిన్నత నెన్నఁగా — వర్తిల్లక—వారిజాసనుఁ డాదిగాఁ—
దృణపర్యంత—మారయ సత్యంబుగా — శ్రీహరి చిదా — కార
మయమని బాగుగా — నారాయణునిపా — దారవిందములఁ
మ — నోరథ మూంచి తా — రడవి నుండుట మేలు — ధీరులకు
నని పలికినట్టికు — మారువచనంబుల్ విరోధము — లై రహింప
సురారి విని యె—వ్వార లిటు గఱపి రనుమనమున ॥నర॥ ౬

కనుఁగొనఁ జిత్రమయ్యెను — నాతండ్రి యీ — పెను
బుద్ధి నీలోనను — మఱి నీ — కును దోచెనో యన్యు — లును
దుర్నీతులు బోధించినవారో యేరైనను — ఈదనుజాళి — కిని
జక్రి యేపట్లను—వైరి యాత— నిని వర్ణింపఁగ నీకును — దగునే
యోరీ — తనయా! సురలనైనను—దిక్పాలుర — నని బాధించు
టయైనను — విద్యాధర — మునిసిద్ధముఖ్యులను — వేధించుట—
యును గంధర్వాదులను — స్రుక్కించు టొ — ప్పును హరి గిరి
యంచును — జెడనేల మూ — ఢునిభంగి నజ్ఞతను — అనుతండ్రి
మాటల—కును బురోహితునిఁ గ—న్గొని ప్రహ్లాదుఁడు నిట్టు —
లనియె మోహవిదార — మొనరఁజేసియు నేవిభునియం —
దునను దత్పరులై యెఱుక గ — ల్గినపురుషు లన్యులును
దారని — యను నవిద్యయుఁ గాని దాత్మని ॥నరహరి॥ ౭

అనయమాయాకృత మైనయసద్గ్రాహ్యా – మనుగాన–
బడునట్టియా – పరమాత్మునకేను బ్రెుక్కెద – విను కొంద
అజ్ఞులు – ఘనమోహమునఁ బుట్టియుఁ – గులరూపయౌ –
వనసౌభాగ్యములను – పరులు దా – రనుభ్రమ నొంది
యిలను – బ్రజ్ఞాల – భ్యసి నాత్మవాక్కులను – బల్కనేర–
కను మూఢచిత్తులును – బ్రహ్మాది దే – వనికురుంబములను –
దక్కనన్యులును జూడ నిమ్ములను – నేర్తురె యెవు – డిను
మయస్కాంతంబును – గదిసి పా – యనటు నామనంబును–
వనజలోచనుసన్నిధిని దైవయోగమునను విలీనమగుచు –
న్నది భూసురోత్తమ – వనరుహాసవ మానుమధుపము–చనునె
మాతులములకు నటు లీ – వనజనాభుకథామృతముఁ గ్రో –
లినమనం బితరంబుఁ గ్రోలునె ॥నరహరి॥ ౮

అన విని కోపము – నను జండామార్కుఁ డం – తను
బ్రహ్లాదునిఁ గాంచియు – ధిక్క – రణమునఁ బంచశ – రద్వ
యస్కుఁడ వగునీ – వణుమాత్రమై – మించియు–బాలుఁడవై
చెప్పినశాస్త్రముల నెంచియుఁ – జెప్పవు తర్కమున నిటు
వాదించియు–దానవనాయకుని మ్రోల నెదిరించియు – మా
కవమాన – మును దద్దగావించియు – వర్తించితి – దనుజా
న్వయ మడంచియుఁ–బొసంగినవి – ష్ణునిఁ బూని కీర్తించియుఁ–
గంటకము చందనముల నుదయించియు – నున్నట్లు పుట్టిన
వీని శిక్షించియు – వినఁ జెప్పరాదు దం – డనమునఁగాని
చక్కనసేయరాదు పాపనిఁ జదివించెద – మనుచు నృపుస
న్నిధిని దొలంగి – చనుచుఁ బ్రహ్లాదునకు నేకత – మునను
వివిధంబులుగఁ జదివిం – చినను నీతికుశలుం డగునని ॥నర॥ ౯

దాపుసామభేద — దానదండచతు — రోపాయములం
దెలిపి — మఱి వి—ద్యాపూర్ణుఁ డయ్యె నీ—పాపఁ డంచు దయఁ—
జూపి సంప్రీతిఁగొలిపి — వైరిచరితా — లాపము పోడసూపకు—
మామక శాస్త్ర — లాపములను మాపఁకు — దైత్యాన్వయ —
దీపకుఁ గని విప్పకు — మన్నా! హరిక — థాపురాణమును
దేపకు — నసురేంద్రున — కేపటూ క్తులు సెప్పకు — మనుచు
బుద్ధి — నోపి యధిపుప్రాపుకు — దోడుకరాఁగా — శ్రీపతి
హృత్ స్థాపకు — నెడపని హరిచిం—తాపరత్వసుదీపకు—నాపద్మ
గర్భాదు — లరయ రానిచిత్స్వ — రూప విష్ణుభక్తి — రూఢ
మైనవాని — వే పోడమినది మొదలుగాఁజి — త్తంబు గేశవుఁ
జేర్చువానినిఁ — బాపదూరుని మ్రొక్కు—మని కుల — దీపు జన
కుని డాయఁద్రోసెను ॥నర॥ ౧౦

సురవైరి నీతనూ — జుని శిక్షించితి నే ని — తరపక్ష
ములఁ బాపితి — నీతి — పరుఁ డయ్యె నితనిచా — తురివిద్యా
బలమును — బరికింపు రక్షోధిప! — యని పలికిన — గురుసుతు
వచనంబును — విని దానవే—శ్వరుఁ డతిమోదంబును — ముప్పిరి
గొన — గురునమస్కా రంబును — జేసి నిలువ—వరసుతు నంకం
బును — జేర్చి ముద్దిడి — బరువయ్యె నెందంబును — బహుకా
లంబు — జరిగె నేశాస్త్రంబును — బఠింపిం — చిరి యేయేయం
శంబును — గురుపుంగవులు విరచింపుపద్యంబును — సార్థక
ముగ — నెఱపుప్రమోదంబును — మఱి నిన్ను మెచ్చర — సుర
బాలకులు నే — ర్తురు గ్రంథార్థంబులు — సరివారిలోపల —
సురుచిరత నీతిమతి నౌదం — చున్నవాఁడ భవత్ప్రతాపము —

గఱపు మనఁ దండ్రికిఁ గుమారుఁడు — హరి మదిం దలపోసి యిట్లనె ॥నరహరి॥ ౧౧

గురువుల్ నను జదివిం — చిరి నేఁ జదివితి భా — సుర ధర్మార్థమాదిగా — శాస్త్ర — సరసార్థములు బహు — చదివితి నేఁ దండ్రి — సార మెల్లను బ్రోదిగా — వచియింతుఁ గళే — బరము లసత్యంబును — శ్రవణంబు నే—మఱనిదాసత్వంబును — వందనము శ్రీ — హరిపాదార్చనంబును — సేవయు నాత్మ — యెఱుక కీర్తనంబును—దొమ్మిది భక్తి—సరణుల ధ్యానయుతం బును — సర్వాత్మ శ్రీ—ధరునమ్మి నిరతంబును—సద్వృత్తి చేఁ— జరియింప భద్రంబును — అనుచు దైత్యే— శ్వర ! తలఁతు నిత్యంబును — దరుణిం గోరుషండు — కరణి నంధేందూదయం బు — సరణి విస్తారబ — ధిరశంఖారావము — తెలుఁగు నీరిక్త సంసరణము—లరయఁగా హరిభక్తివిరహిత—కరణములు వ్యర్థ ములు శౌరికిఁ గాని తను వది దారు వనఁదగు ॥ నర ॥ ౧౨

వనజాక్షు నుడువుర — సన రసనయు జనా — ర్దనునిఁ గన్గొనుకన్నులు — గనులు — దనుజారికిని మ్రొక్కు — తల యాదల మాధ — వుని నాలించువీనులు—వీనులు—సురా—వనుఁ జెందుచిత్తంబును— చిత్తము హరి వలఁ—గొను నంఘ్రియుగం బును — నంఘ్రులు శ్రీ — ధరుని నుతించుదినంబును — దినము గేశ — వుని వర్ణించుపాఠంబును—పాఠము సతము — వనమాలి రూపంబును — దెల్పెడిగురుం — డును గురుఁ డనయంబును— సరోజనా—భునిసన్నిధానంబును — జేరు మనెడు — జనకుండు జనకుండును — వనమాలిపూజసే — యనికరముల్ కరములె—

ఘనమహీరుహశాఖ — ఖచితదర్వీలుగాక—వనజనేత్రుని వినుతి సేయని—వదనముఁన్ వదనంబె ఢమఢమ — నినదయుత మగు ఢక్క— గాకని—జనకునకుఁ బ్రహ్లాదుఁ డనియెను ‖ నర ‖ ౧౩

హరికిఁ బ్రదక్షిణ — మమరఁ గావింపని — చరణముల్ విన ధారుణీ — జస్థా — వరమూలము లనఁగఁ — బరఁగువాసు దేవ — చరితంబునుం జేకొని — విన లేనిపా — మరుల శ్రుతియు శ్రుతియే — గవాక్షను — మిర మగు తత్ర్పతియే — నేత్రములు శ్రీ — ధరునినిజాకృతియే — కన లేనితి — మిర నేత్రసంస్థితియే — శిఖిపించాక్షు—లరయ దుస్సంస్మృతియే — ము క్తి యటంచుఁ — జరియించుజనతతి యే — లాగునఁ బొందు — మఱి ముందు సద్గతి యే — రిక్తైన శ్రీ—హరిచింతనోన్నతియే—తరియించుట కును శ్రీ — కరముఖ్యకారణ — మిరవొందుజీవనో మ్మ — క్షుర మాసంభోగము — తరుణీసుతవిత్తాశ్వరథకుం—జరపశు క్షేత్రాది సంప — ద్భరితరాజ్యశ్రీ దలఁప న—శ్వరము నమ్మకు స్వప్న సమ మనె ‖ నరహరి ‖ ౧౪

భవసంకటాంబుధ — రవితతి విచ్చునె — సువిధుసేవా సమీరము — లేక—వివిధదుష్కృతమహా — ర్ణవము లింకునె హరి—స్తవవహ్నిప్రభాపూరము — లేక విపద్ధ్వాం — తవిదూర మగునె జనా—ర్దనుచింతన — రవిరుచి లేక యనా — రతనిష్క— ళం — క విమలమోక్షధనా — గత మానె కే — శవుభక్తి సిద్ధాంజనా — ధికత లేక దా — నవనాథ! కంజాసనా — దుల కైనను—శివకర మని పల్క— నా — పల్కులు ముల్కు— లవి ధమునఁ జెవినాట నా — ర్చుచును గార్చి — చ్చువలెన్ మం

డుచు వేగ నా – దివిజారి గురుతనూ – భవుని ధిక్కరించి –
యపమతచరితంబు – లు వినిపించితి విటు – సవరణన్ నీతిశా
స్త్రార్థ – ప్రవిదుఁ జేసెదనంచుఁ గొని చని – తవిలి యర్భకుఁ
గుటిలతఁ గఱపి – తివి యహో బ్రాహ్మణాకృతి వనె ॥ నర ॥

అన విని శుక్రనం – దనుఁ డిట్టు లసియె నో – దనుజ
నాయక! యేమును-విద్వే – షునికథ సెప్పము – విను నీపా
దములాన – తనర మిత్రుల మయ్యును-శత్రులమా నీ – తన
యుని నిటుసేయను – నావుడు గురు – తనయుని క్షమియిం
చెను – నసురేంద్రుఁ డం – తను దనూజునితోడను – అనియె
నొజ్జ – లును జెప్పలే దైనను – బేర్కొనుము చె – ప్పినవారి
నాగ్రమోలను నావిని తండ్రి – కినిఁ బ్రహ్లాదుఁడు వల్కెను –
మోహాంధంబు – నను జిక్కి కడ లేకను – దుర్విషయాస-
క్తిని గృహవ్రతు లయ్యును – జచ్చుచుఁ బుట్టు – చును జెడు
జడులకును – వనమాలిచింతనం – బుచు గల్గ నేర్చునె-కనఁగ
నన్యులు బోధిం – చినవైన స్వేచ్ఛనై-నను వనంబుల కొప్పఁ
జనినను – మొనసి యంధుని నంధుఁ డూతం – గొని యభీష్టా
ర్థంబుఁ గాంచని-యనువునం దలపోయ నజ్ఞులు ॥నర॥ ౧౬

పలుకర్మబద్ధులై – తలఁపరు శౌరినిఁ – దలఁతు రెందుఁ
బూతమై-సము – జ్జ్వల మైన శ్రీపాద – జలజరజోభిషి-క్తులు
దుష్కర్మవిచిత్రమై-వేదశాస్త్ర – ములచే నెఱుఁగఁబడెను –
దనుజేంద్ర పె – క్కులు వల్క నెల్లెడను-నేల యీగా – థలు
బుద్ధి హరి కిడను – భక్తినావ-వలనఁగాక చెడను – దుర్బుద్ధి
వ – ర్తిల దాటగాఁ గడను-సతీసుతమీ-నలసిత మేర్పడను–

గామక్రోధ — ములతరగలనడను — సంసరణోగ్ర — జలధి గడు
వఁబడను — నిల నసాధ్యమని — పలికినసుతునకు — నలిగి తొడల
మీఁద, నిలువనీయక త్రోసి — యులికి వేడిమిచూపులను
మంట లెగయన్ మంత్రులనుగని యీ—ఖలుఁడు పినతండ్రిని
వధించిన — చలము నుంచక విష్ణుఁ దలకొను ॥ నర ॥ ౧౭

అనుజునిఁ గిటియై చం — పినసాపరాధి (శ్రీ) — శునిఁదద్ద
గొనియాడుచు — మాధ — వున కతిభక్తుఁడౌ — చును వెఱ
పింత లే — క నెదిర్చి మాటాడుచు — నున్నాఁ డిట్టి — జనక
ద్రోహిని మీరు నా —సూనుం డంచు — ననుచూనింపక వేగ
నా- యానతిఁ బూని — కొనిపోయి వధియించి నా — మోముం
గనుఁడు — తనయుఁడై వర్తించి నా — పక్షము నిందిం — చెను
దండ్రినై యున్న నా — కహితు శౌరి — వినుతించు వలదన్న
నా — తనువున వ్యాధి — తనయాకృతిని బుట్టెనాఁ - డియ్యెడ
వీనిఁ - దునిమి రండు పొండు నా — విని పెక్కండ్రు — దనుజ
వీరు లంత నా — మున శూలహస్తు ల — య్యును వక్త్రము
ద్దెఱచు—కొని బొబ్బలిడుచు న్ను — క్కున హుంకరించుచు -
మొనసి శస్త్రాస్త్రముల శూలము — లను దదంగము గ్రుచ్చి
నాటిం - చినను గ్రూరతఁ దండ్రిఁ గని వల—దనఁడు నెనరించు
కయు లేకను ॥నరహరి॥ ౧౮

పదుగురు రక్కసుల్—గదిసి శూలములను - జదువ
నర్భకునంగము - రక్త - మొదవ దొక్కించుక - యదరదు
నులియదు - చెదర దస్థిసంఘము - కందదు మృదు - వదన
వారిజంబును - దగ్గదు దృగా - స్పదరుచివిభవంబును—నెదలోఁ

బాడ — మదు దీనభావంబును — దానవులు ద — న్నదలించి యుగ్రంబును — మించియుఁ గ్రుమ్మఁ — ద్రిదశారిసుతుఁ డం తను — మాటిమాటికి దనుజౌఘభంజను — వినీలనీ — రద గాత్రు మునిరంజను - సద్భక్తవ — రదుఁ బిల్చు ననిశంబును— మది నెంచుఁగాని యాపద నూని కన్నుల — నుదకంబు నిం పండుదితభీరుఁడు గాఁడు — కదలిపాఱఁడు చేతు లొడ్డఁడు — గదిసి బంధుజనాళి వేడఁడు — సదయతను ననుఁ గావ రేయని— సఖులఁ జీరఁడు తండ్రి దూరఁడు ॥నరహరి॥ ౧౯

అరయ సదాత్మక — మై యిట్టిదట్టిదం — చెఱిఁగింపఁగా రాకను — భవ్య - తరపరబ్రహ్మంబు - దానై మనంబు శ్రీ హరియం దైక్యత జోకను - నొనర్చి స - త్పరమానందముఁ జెందెను - దన్మయుఁడైన - మఱి ప్రహ్లాదుని నెందును - నిశా చరే - శ్వరుఁడు భటులచేతను - గావించుదు - ర్భరహింసా కర్మంబును - దుర్జనప్రియు - క్తరతిసత్కారంబును - గతివిఫ లంబై - యరుగుట గని యంతను - శూలములఁ గ - ర్చుచులు గాయము స్రుక్కను - జక్కడ నె - త్తురు గ్రమ్మ దింతైన - నొవ్వఁడు నాతో - హరిపక్ష మిఁకఁ బూనను - బూనితి ననఁ - డరుదయ్యె ననుశంకను - గరుణింత లేక ర - క్కసఁ జేఁడు కొమరునిఁ - గరియూధములచేఁ ద్రొక్కఁగఁ జేయు నొకసారి- యురగములచేఁ గఱవఁ జేయును - గెరలి మంటలఁద్రోయఁ బన్నును - గరళ మొక్కెడ నిడఁగ నిచ్చును - శరధిలోఁ బడ వైచి ముంచును ॥ నర ॥ ౨౦

ఒక వేళ దైత్యరా - జకుమారు వివిధబా - ధకము
లొందఁ జేయును - రక్షో - నికరంబుచే శైల - ప్రకరంబుపై
సాను - నికరంబులం ద్రోయును - నెండల నుంచి - యొక వేళ
నలయించును - వర్షమునం దిం - చుక కారుణ్యము లేకను-
నిలువంగఁ బె - ట్టి కరాళం బగుమాయను - బెగడించు శా -
తకుతారములచేతను - నొప్పించు మా - నక యుర్విఁ బాతిం
చును - నవరంధ్రంబు - లొకట బంధనసేయును - బెనువాత
ము - నకు నభిముఖుఁ గావించును - అకట! నీరన్న మి - డక
నిగ్రహించును - నొకవేళఁ గశలచే - నొగిలింపఁ బంచును -
అకలుషుం డగునందనుని పై -పక మహాక్రోధంబుచేతను- వికల
మానసుఁడై యొనర్చెను - వివిధమారణకర్మముల నని ॥నర॥

సురవైరి కోపవి - స్ఫురణచే నర్భకుఁ - బరిమార్పఁగా
లేకను - జింతా - పరుఁడై చిత్తములోనఁ - బరిపరివిధముల-
శరధి ముంచితి వీఁకను - వీనిఁ గొండ - చఱులలోఁ ద్రోయిం
చితి - శస్త్రాస్త్రిని - కరములఁ బొడిపించితిఁ-దనువున్ మద-
కరులచేఁ ద్రొక్కించితిఁ - గార్చిచ్చునం - దురవడిఁ ద్రోయిం
చితిఁ - గ్రోధమున ని - ష్ఠురత ధిక్కరించితి - మిక్కిలి బాధ-
పఱచి ధాటి శపించితి - నిష్కరుణఁ గ-సరి తద్ద నలయించితి-
నిజమాయభీ- కరశక్తి వెఱపించితి - మఱి యేమిచిత్రమో -
వాఁడియకుండుటకు ని - ద్ధర జీవనౌషధ - మెఱుఁగఁ డెవ్వరు
దిక్కు - తరలఁ డేయిఁకములకుఁ దేజము - దఱుగ కెప్పటి
కంటె మిక్కిలి - మెఱయుచును దిగులొందఁ డే నె - త్తెఱఁ
గునను వధియింతు ననుకొనె ॥నరహరి॥ ౨౨

దనుజనాయకుఁడు డెం - దమున వీనిమహాత్వ - మును దివ్య మది యెట్టిదో - రౌద్ర - మున నే నొనర్చుబాము - లను నొవ్వఁ డిటు వీని - మనస దెంతగట్టిదో - వీఁడట్లుగా - వున్ఁ దపస్సంపన్నుఁడు - వీఁ డిందు నే - యనువున భయ మొందఁడు - వీనితో నా - కును వినాశమయ్యెడు - నని చిం తించి - పెనుభీతిచే ఖిన్నుఁడు - నై కి్రిందుగ - న్గొనుచుఁ దత్రపసన్నుఁడు - గాకయున్నఁ - గని రాజుతో నప్పుడు - చం డామార్కు - లనె నిట్లు మీ రెన్నఁడు - నెవ్వరిచే వం-చన నొందలే దిప్పుడు - మనమున దిగులేల-యనిమిషేంద్రాదుల- నని గెల్చి సర్వభు-వనము లేలుసీకుఁ - గనుఁగొనఁ వీఁ డెంత వీనివ - చనములకుఁ గలతపడ నేటికి - దనుజనాయక మరల బాలకుఁ - బనుపు సుమతి నొనర్తు మనఁగను ॥నరహరి॥ ౨౩

దను జేంద్రుఁడు గురు- తనయునితోఁ బ్రహ్లా - దునకు గృహస్థులగు - నృపా - గ్రణులకుఁ జెప్పఁద - గినత్రివర్గముఁ జెప్పు - మను డటులం జెలఁగు - ప్రహ్లాదము - ఖ్యునకుఁ దెలిపినంతను - రాగ ద్వేష - గుణవికారముచేతను-విషయా సక్తి - నెనసి యట్లుగాకను - ధర్మాదులు - తన కగ్రాహ్య మటంచును - లౌకార్థరం - జనభేదమే గాకను - ఆత్మభేద- మును లే దనర్థమును - సర్వార్థక - ల్పనము సేయుటెల్లను - దిగ్భ్రమ మిది - యని నిశ్చయించియును - దన కాచార్యులు బోధిం - చినశాస్త్రమును దథ్య-మనక నిజగురువుల్ గృ-హ స్థకర్మాచరణ - మున కరుగునెడ నాటలకు ర - మ్మనుచు దానవసుతులు పిలువఁగ - దనుజరాజసుతుండు వారలఁ-గని విశేషమనీష యొప్పఁగ ॥నరహరి॥ ౨౪

చదివింప రొజ్జలు – చదువు మంచిది మీకుఁ – జదువు
సెప్పెద వినుఁడు – తోర – మొదవునంచు నృపత – నూదయుఁ
డసురత – నూదయాళి కపుడు – బాలకులార – యుదయలయ
ములకును – నీతనువులు – తుదముట్టఁ జాలకను – వెతలొందు
న – భ్యుదయ మేమిలేకను – గురుఁడు మోహా – స్పదుఁడై
యర్థచయంబును – నెందు సుఖ – ప్రదమంచుఁ గల్పనను –
జెప్పను గ్రాహ్యా – మిది గాదు శ్రుతులందును – మే లెఱిఁ
గింతు – విదితంబుగా మీకును – సకలభూతస – ముదయభవ
ములందును – సదయధర్మార్థా – చరణకారణ మైన–పొదలు
మానవభవం – బును దుర్లభంబందు – నధికపురుషత్వంబు
దుర్గమ – మదియు శతవర్ష పరిమిత మగుఁ – దదనుజీవితకాల
మును నియ – తంబునై యుండు నం దర్థము ॥నరహరి॥ ౨౫

అరయంగఁ దిమిరబం – ధుర మైననిశాకృ – తి రహిం
సుషుప్త్యాదిగాఁ – జరా – చరముల రిత్తయై – యరుగుఁ బం
చాశద్వ – త్సరములందుఁ బాదుగాఁ – గైశోరసుం – దరకౌ
మారప్రాయమును – గడవఁగా వ–త్సరముల్ వింశతియును–
గడమసంవ – త్సరముల్ త్రింశతియందును – నింద్రియత–త్పర
దురవగాహంబును – నైనకామా – ద్యరిషడ్వర్గముచేతను –
జిక్కి వానిఁ – బరిహరింపఁగలేకను – హృత్పీడ్యాదు – స్తర
మైనతృష్ణకును – లోనై భటత – స్కరవాణిజ్యంబులను –
అరయఁ బ్రాణహాని – యైనసమర్థింపు–చు రహస్యబోధచా–
తురివిశేషంబులఁ – దరుణీసుతహితవి త్తగోతతి – ధరణీముఖసం
సారసింధూ – త్తరణ మొందక తంతుచయమునఁ – బురుగు
పోలికఁ జిక్కువడియెను ॥ నరహరి ॥ ౨౬

వినుఁడు గృహస్థుఁ డ - ల్లన నిజకృతకర్మ - ఘనపాశ
బద్ధుఁడయి - ప్రేమ మున శిశ్నోదరా - ద్యనృతసుఖమ్ములం-
దున మదోన్మత్తుఁడయి - స్వకుటుంబపో - షణపారవశ్యం
బున - వైరాగ్యవ - ర్థనభక్తిమార్గంబునఁ - జనలేక యెం-
దును స్వపరభేదంబున-నజ్ఞ ధ్వాంత- మున వసించుఁ గావునఁ -
గౌమారవే - శను ధీవిశేషంబున - భాగవతధ - ర్మనియత
చిత్తంబున - సలుపందగు - ననభీష్టముగఁ బొందిన - దుఃఖ
ములరీ - తిని సుఖంబులు గాంచిన - నెనయుఁ గాలానుస -
రణమునఁ; గావునఁ - జనదు వృథాయాస-మున నాయుర్వ్య
యముసే - య నపవర్గముఁ జెందఁగ జనా - ర్దనభజనమున
నంబుజోదరుఁ - డును సమస్తాత్మేశ్వరుఁడు పా - వనుఁడు
నిర్వాణప్రదుం డగు ॥ నరహరి ॥ ౨౭

కనరే గృహస్థులై - మనవారు పెద్దలై - మనిన విఫల
తనము - సంస - రణపాశబద్ధులై - మును గలయోనులం -
దునఁ జొచ్చి యనుదినము - గర్భావస్థ - లను బురుషుఁడు
ధరను - దేహియై పు - ట్టును దన్నెఱుంగకను-గర్మతంత్ర -
మునఁ గడముట్టకను - జన్మశత - మునకై మఱి దీనను -
శ్రేయస్కీ - ర్తి - లును లేవు; జగమునను-బుట్టిపుట్టి - యును
గిట్టిగిట్టియును - బొరలనేల - మనము పుట్టుచావులు - లేని
మార్గ - మును నన్వేషింపఁగను - ఘన మైనబుద్ధియౌ -
గర్వాంధుఁడై దేహ - మును బెంచి బాలాలో - కనబద్ధమా
నస - ఘునను వేలానిస్సరణలవ - మును గనక సత్పండితుఁడు
భా - మినులకుం గ్రీడామృగం బగు - వినరె హీనస్థితి విచి
త్రము ॥ నరహరి ॥ ౨౮

దనుజులు విషయవ - ర్తనులు పొత్తు వలదు-మనము
మోక్షాస క్తిని - జనా-ర్దను సేవింతము సుధీ - జనులఁ గూడి
బాల్య - మున సుజ్ఞానర క్తిని - నింద్రియవశు - లు నగుదాన
వులకును - వై కుంఠుభ - జన మశక్యం బగును - గావలయు
మా - కని యంటి రేనియును - వినుండు భూ - తనిచ యేశ్వ
రుండును - నిర్వాణచి - ద్ఘనపరబ్రహ్మంబును - కడపల నొ-
ప్పినచ రాచరములును - స్థూలసూక్ష్మ - తను జీవాళియం
దును - గుజలాగ్ని వా - యునభోభూతములందును-మొనసి
భూతవి కార - ము లగుఘటపటాదు - లను గుణసామ్యమ -
యినప్రధానంబునం - దున గుణవ్యతిరి క్తమహదా - దిని రజ
స్సత్వతమోగుణంబు - లను జగద్బాహ్యాంతరంగము - లను
బరబ్రహ్మము వెలుంగును ॥నర॥ ౨౯

అమలానందరూ-ప మనాద్యంత మచిం - త్యము పర
మేశ్వరుఁడు-త్రైగు- ణ్యమయమాయాంతర్వి - త్రైశ్వర్యుఁడై
వ్యా-ప్తమును వ్యాపకరూపుఁడు - నై ద్రష్టదృ - శ్యమును
భోక్తభోగ్యుఁడు - నై యనిర్దే - శ్యమున వికల్పితుఁడు -
నగుఁ దత్కా-ర - ణమున నహమున్ విడుఁడు - సమ స్తభూ-
తములందు మీ రిప్డు - కృపాసుస్వాం - తము సత్యముగ
నిల్పుఁడు - నిల్పిన శ్రీ - రమణుండు ముదమందెడు - హరి
పురుషో-త్తముఁ డనంతుఁ డాఢ్యుఁడు - మోదింప ని-త్యము
మీకు మేలయ్యెడుఁ - గమలనేత్రునిపాద - కమలచింతనా
మృ - తముఁ గ్రోలి పారవ-శ్యము నొందితిమ యేనిఁ - దమకు
దైవవశమున నిరభీ - ష్టములుగా సిద్ధించు నిర్వా - ణమును
నేల త్రివర్గమును ద్రిగు-ణములు మాయాకల్పితం బనె ॥నర॥

వినుఁడు నిస్త్రైగుణ్యా - మునఁ బరమాత్మయై - తనరు హరికి సర్వము-సమ - ర్పణముసేయుట మేలు - పరతత్వజ్ఞో దయ - మున స్వపర భావము - లేక పురుషుం-డును యోగా భ్యాసంబున - నాత్మవికల్ప - మున భేదభావంబున-స్వప్నము నందుఁ - గనువిశేషముచాడ్పున - విశ్వము మిథ్య - యని నమ్ముఁడు మనంబున - నని ప్రహ్లాదుఁ-డనె వెండి యాతీరున- నరుండు దా-నును మిత్రభావంబున - మెలఁగుచు నార - దు నకు హరి యొప్పిదమున - మును వ్యాఖ్యాన - మును జేసె నామోదంబున- వనజాక్షుభక్తిచ - రణరజోనిర్మల - తనులు మహాకిం - చను లేకాంతులు సాధు - జను లెపో యీజ్ఞాన మును భా - వనముసేయఁగ నేర్తు రెద ము-న్న నఘుఁ డగు నారదునియనుకం - పను గ్రహించిన దీవిజ్ఞానము ॥నరహరి॥

ఘన మైనపరమభా - గవతధర్మము వింటి - ననుడు రాక్షసబాలురు - వెఱ - పున దైత్యరాజనం - దనునితో శుక్రసూ - నునికడఁ బలుమాఱులు - ననేకశా - స్త్రనిచయ మును విన్నను - లేఁడు గురుం - డును వేఱొకఁ డెందును - రాజశాల-కును శ్రీకంఠునకై నను - జేరఁగా వెలికిఁ - జన రాదు మఱి నీకును - నెవ్వఁడు సెప్పె - ననఘా! చెప్పుము మాకును - సేవింతుము - నిను భక్తితో మేమును - నీకింత చ - క్క-నిహృద్వికాసంబును - నేక్రియఁ గల్గె - వినిపింపుమని వేడ్క-ను - అనవుడు సూరిరం - జనుఁ డైనప్రహ్లాద- ఘనుఁడు నారదునివ - చనములు దలఁచి యిటు - లనియె మజ్జనకుండు సని తెం-పునఁ దపంబును మందరాగం - బున నొనర్చెడితఱిని సురలున్ - దనుజులతో నని కేగు దేరఁగ ॥నరహరి॥ ౩౨

సురగణాటోపముఁ జూచి పోరలేక – వెఱపున స్వస్తే
మలు – డించి – తరుణీపుత్రవి – త్తంబుల దిగనాడి – యరిగిరి
దితిసుతులు – పైకొనుచు ని – ర్జరులు భండారంబును –
జూఱంగొని – యరుదేర శక్రుండును – జొచ్చి యంతః–పుర
మున మన్మాతను – బిట్టదలించి – చెఱఁగొని వేఁబోవను –
బులుఁగురీతి – మొఱఁబెట్టి వాపోవను – నారదుం డ – త్తఱిఁ
గని యిట్లాడెను – నాకాధీశ – సురలం దధికముగను–శోభిల్లి
యీ – కరణి నసురకాంతను–బరఁగ నీగర్భిణిఁ బట్టనేల నా –
తురత విడువుమన – సురమునితో నయ్యె – మరవరుం డిట్ల
నియె దానవ – వరుని వీర్యముచేత నీమెయు – దరమున జనిం
చినశిశువుఁ బవి – ధారఁ ద్రుంపక విడుతునే యన ॥నర॥ 33

అనిన నిర్జరేంద్రునితో మునీంద్రుఁ డి – ట్లనియె లీలా
వతికి – గర్భ – జనితుఁడు లోకప్ర – శస్తభాగవతుఁ– డనిమి
షమునితతికి–మిత్రుఁ డవైరి – జననాంతరంబునను – బాడమిన
జనా – ర్దనభక్తియుక్తుండును – రణాటోప– మున సాధనంబు
లను – జావఁడు భవ – ద్ఘనదోర్బలమునకును – నిర్బాధ్యుఁ
డౌ – నని విని మన్నించెను – దాను రమాధీ – శునకు సద్భ
క్తుండును – గావున నార – దునకు వలఁగొని యేగెను – బర
మానంద – మున దివంబునకును – మునిపతి పుత్రీభా–వనఁజేసి
యూరడిం – చి నిజాశ్రమాంతర–మున నుంచి నీభర్త–యును
దపోమహిమచే రాఁగలఁ–డనియు నీ వందాక నిట నీ – మనసు
నచ్చినరీతి నుండుమ–యనుచుఁ గూరిమి నిల్పె నప్పుడు ॥నర॥

మునివరునకుఁ బరిచ - ర్య నొనర్చుచుండె నా - ఘుని
రాకఁ గోరుచును - నున్నం - తను గర్భస్థుఁడ నగు - ననుఁ
గూర్చి మాతల్లి -కిని దయమీఱుచును - ధర్మతత్వ - మును
బ్రహ్మజ్ఞానంబును - నుపదేశింప - విని బహుకాలంబును -
గడచుకత - మున భామినియాటను - గురిలేక త - ప్పెను
మఱచి యదేనును - నారదమహా-మునిదయ నాయందును -
గల్గునిమిత్త - మున నది మొదలుగను - హృదయమునందు-
మునిమత మంతయును - మఱవలేనై - తిని నొకనాఁడైనను-
వినుఁడు నాపల్కులు - విశ్వసించితిరేని - వనితలకైన డిం -
భకులకైన నెఱుం - గనగు మేలు భవాబ్ధితారక - మును
దపస్విమతం బనుచు సుర-మునిసదుక్తివిధంబు బాలుర-కును
దయన్ బ్రహ్లాదుఁ డిట్లనె ॥ నరహరి ॥ 3౫

అరయ నీశ్వరమూర్తి - యైనకాలముచేతఁ - దరువు
గల్గుఫలము - నకుఁ బరజన్మసంస్థాన-వర్ధనాపక్షీణ - పరిపాక
నిర్మూలము - ప్రాపించిన- తెఱఁగునఁ దనువులకును - గాని
మదూర్మి - లిరవొందు నాత్మకును-లేవు గానఁ - బరమాత్మ
నిత్యుండును - క్షేత్రజ్ఞుండు - పరిశుద్ధుఁ డమృతుండును -
గగనాదుల కా - కరుఁడు నిష్క్రియుండును - నాద్యుఁడు
చరా - చరసృష్టి హేతువును - వ్యాపకుండు - పరిపూర్ణతే
జుండును - నిస్సంగుఁడు - పరమానందమయుండును- బరతత్వ
మొక్కటి - ప్రజ్ఞాయుతము లగు - సరసత నాత్మల - క్షణ
ములు పండ్రెండు - నెఱుఁగుచును దేహాదులందునఁ - బరఁగి
మోహాస్పదము లగువి - స్ఫురదహంకారమమకారము -
లురుమతిం దెగటార్పవలె నని ॥నరహరి॥ 3౬

ఎలమిఁ బసిండిగ - నులు గలతావున - లలి హేమలే
శంబుల - సము జ్జ్వలవహ్ని యోగము - వలనఁ బుటంబిడి-
యిలఁ గరంగి శిలాదుల - హేమకారుఁ - డలరుహిరణ్యం
బును - గైకొనునటు - వలె నాత్మకృత్యంబును - గారణ
కార్య - ముల నెఱిం గెడినేర్పును - గలుగువాఁ డొడల
నాత్మఁ గాంచఁగను - సదుపాయము-వలనఁ జిద్బ్రహ్మంబును-
బడయఁగఁజాలుఁ - దొలిమూలప్రకృతియును - మహదహం-
బులు పంచతన్మాత్ర లను-నష్టప్రకృ - తులు గుణత్రయంబును-
మలయుసత్వరజ స్త - మములు ప్రకృతివని - యలకర్మేంద్రి
యంబు - లైనవాక్కరపాద - ములు గుదోపస్థలును
ద్వక్దృ - క్కులును గర్ణ రసనఘ్రాణం - బు లనుజ్ఞానేంద్రి
యము లైదును - భూతములతో మనసు గూడఁగ ॥నర॥ ౩౭

అమరు షోడశవికా - రము లని కపిలాది-యమిపుంగ
వులచేతను - నిర్ణీ - తము లయ్యె నటు సాక్షి - త్వమున నిరు
వదేడు - నములాత్మనిత్యంబును - గూడియుండుఁ - గ్రమ
మునఁ బెక్కింటను - గూటువ శరీ - రము లయ్యె నందునను-
స్థావరజం - గమరూపము లయ్యెను - మూలప్రకృ - తిముఖ
వర్గ ములకును - వేత్తై వజ్రౌ - ఘముల సొచ్చి యందును-
సూత్రంబుచం - దమున నిన్నిటిలోనను - వసియించి భా -
సము నైనయాత్మకును - జన్మస్థితినా - శము లన్ని గల వం
చును - దమి గేరుమిథ్యాత - త్పరులు గాక వివే - కమనం
బుతో శరీ - రమున నాత్మ నరయఁ - గొమరు నాత్మకు నవ
స్థలు గ - ల్గునటుదోచునవస్థలునులే - వు మఱి జాగ్రత్స్వప్న
సుషుప్తుల - సమత నెఱిఁగినదే చిదాత్మని ॥నరహరి॥ ౩౮

భ్రమసంసృతికర్మ — బద్ధ మజ్ఞకార — ణము గుణబుద్ధి కిని — సాధ — కము కలవంటిది — గాని నిక్కముగా ద — సమ విషయాళికిని — మనస్సంభ — వము లిట్టిస్వప్నమును — జాగర ణము — సమము నిర్గుణంబును — నైనసద్బ్ర — హ్మము గుణా శ్రయమునను — నుత్పత్తినా — శములు గల్గినట్లును — దోచును విచా — రమున లేనివయ్యును — దై్ౖరిగుణ్యాత్మ — కము లగు కర్మములకును — జనకాజ్ఞాన — తిమిరసమూహమును — ఘన మైనజ్ఞా — న మనుభానునిచేతను—సమయించి కర్మనా — శము చేసి భగవత్పా—దములు గనుట మేలు—దైత్యనందనులార — ప్రమదమునను సమస్తలాభా—ర్పణ మొనర్చెడి సాధుజనసం— గమును గురుసేవయుఁ బరేశప్ర — తిమసమారాధనము శుభ దము ॥నరహరి॥ ౩౯

హరితత్పరత్వము — నచ్యుతునందలి — సరసస్రేమ యును — దామో — దరుగుణకర్మక — థానామకీర్తన—హరి పాదసేవయును — కమలాధీ — శ్వరునిపూజనంబును — మొద లైనయా — పరమవిజ్ఞానంబును — వైరాగ్యో — పరతిసాధనం బును — నైనభక్త — వరధర్మంబులందును—రతియును జరా— చరభూతంబులందును — భగవంతుఁ డీ — శ్వరుఁ డాత్మ గలఁ డంచును — సన్మానము — నెఱపుచుఁ గామంబును—క్రోధమో హము — త్సరలోభమదములను — బోరిఁగొల్చి యింద్రియం— బులను బంధించి శ్రీ—ధరుభక్తి సేయ మా—ధవుగతి సిద్ధించుఁ— బరఁగ హరిలీలావతార — ప్రకటశౌర్యకథాగుణంబుల—గరిమ విని పులకించి కేశవ — వరద నారాయణ యటంచును ॥నర॥

వనజాక్షునిమరుగులు — గొని యాడుఁ బాడును — గొని యాడు మదిలోనను — హరి—కనిపించినా డంచు — వినుతించు వాసుదే — వుని భక్తిసేయంగను — భవబంధమో—చనుఁడై యజ్ఞానంబును—దూలించి వి—ష్ణునిసాయుజ్యము నొందును — గావున రాగా — దినియుక్తచిత్తుండును — నైనశరీరి — యును సంసృతిప్రాదంబును—నతిక్రమిం — చును హరిధ్యానమునను — బరబ్రహ్మ—మునఁ గైవల్యసుఖంబును—బొందింపనొ — ననుచు సాధుజనులును — దెలియుదురు— వనమాలిభజనంబును—మనకు దుస్తరము గా - దని సర్వప్రాణహృ — ద్వనజాంతర్యామి య — య్యునభముక్రియ నుండు—నెనయు విషయసుఖంబుచే న — య్యెడిది లే దస్థిరప్రాణుల — యినమనుష్యుల కెందు వ్యర్థము — లనదగుఁ మమకారమదములు ॥నరహరి॥ ४०

అతిచంచలం బైన — సుతదారహితబంధు-ప్రతతి రాజ్య కోశము — మంత్రి—స్తుతభృత్యమణిమంది-రతురంగమాతంగ- కుతలాదికైశ్వర్యము - నిష్ఫల మగుఁ - గ్రతుముఖపుణ్యం బును — జేసినఁ గల్గు-తతస్వర్గభోగంబును-బుణ్యక్షీణ- గతికిఁ గారణంబును — గాన నరుండు - క్షితి నే విద్వాంసుఁడను — ననునభిమాన - గతిని సుకర్మంబును - నొనర్చి సం - చితము లమోఘంబును — నానొప్పన - హితఫలము లొందును — గర్మము నిరీ — ప్సితుఁడై సేయఁదగును - మతిఁగోరి చేసిన— మతిదుఃఖములు గల్గు - ధృతి పురుషుండు సం - గతభోగార్థ మపే - క్షితుఁడగున్ దేహం బనిత్యము - మృతవపున్ శున కాదులుం దిను — నతులకర్మలఁజేయు దేహియు - హితముగా గురుకర్మబద్ధత ॥నర॥ ४१

లలితకర్మానుకూ - లము లైనశరీర - ములు దాల్చి
వెండియును - భ్రాంతి - వలన జీవుఁడు కర్మ - కలితకళేబర-
ములను విస్తరించును - అజ్ఞానస - మ్మిళితతంత్రములును -
ధర్మార్థకామ - ములు త్రివర్గంబులును - బ్రజ్ఞానేక - సుల
భంబు మోక్షంబును - ముక్తిప్రదుఁ - డలరు ముకుందుం
డును - సర్వభూత - ములకు నాత్మేశుండును - బ్రియుండు
దన - వలన నైనవిశ్వంబును - మహాభూత- ములతో జీవసం
జ్ఞను - వెలయునిష్కా—ములయి హృద్గతుండును - జలజా
క్షునిభక్తి - సంశ్రయింపఁగా - వలయుదైత్యదే - వభుజంగ
గంధర్వ - కులధరాజనులందు శ్రీవై—కుంఠుపాదసరోజయుగ
మును—నలఘుభక్తి భజింప ధన్యత - వెలయు నెవ్వండైన
నని మఱి ॥నరహరి॥ ౪౩

దనుజడింభకులతో - డను బ్రహ్లాదుఁడు వెండి - యను
భగవంతుఁడును - దెల్పఁ - గను వ్రతయజ్ఞము - లను శౌచ
శీలము - లను దానతపములను - జిక్కఁడు సద్భ - క్తిని
జిక్కు—నక్రియను - వాసుదేవుఁ - డని సిద్ధముగఁ జెప్పెను -
భూసురత్వ - మును నిర్జరత్వమును - జాలవు జనా - ర్దను
కృప నొందఁగను - నధికశాంత - మును హరి మెప్పించను -
సద్భక్తి చా—లినభంగి గుణరంజను - లార! యక్ష - దనుజ
భుజగులైనను - మృగాభీరాం—గనశూద్రశబరులును- జెనఁటి
జీవులైన - శ్రీహరిసర్వభు - వనరూపుఁ డంచుఁ బా - వన
మోక్ష మొందుదు - రని మనకు లోఁబడెడుమార్గము- లను
వచింపుదు రమృతపదసర - ణిని వచింపరు గురువు లజ్ఞత -
మునిఁగి మన మిటు గుంద నేటికి ॥నరహరి॥ ౪౪

మనకుఁ బఠింపిం - చినపుస్తకములు వీ - డ్కొని రండు తత్త్వమును - జెప్పె - దను బొందు విననొ - ల్లనివారు కర్మ బంధనముపాలై చెడను - గావున నాడ-మనము శ్రీజనార్దను - హరిశుభయశం - బును బఠింతము వేడ్కను - వీడుద మిఁక - దనుజులసంగంబును - గూడుదము వి - ష్ణునిభక్తకోటులను - విత్తము సంస - రణమహాపటలంబును - ద్రచ్చుదము వృ-జిన కామవర్గంబును - నిత్తము చిత్త - మును ముకుందునకును - బొందుదము చి - ద్ఘననిర్వాణసుఖంబును - మనకు మేలగు నిటు - లని రహస్యంబున - దనుజేంద్రతనయుఁ డా - దనుజ బాలురతోను - నెనసి యయ్యెయెడల మోక్షస - రణిని బోధించినను వారలు - మొనసి గురుశిక్షితము లగుచదువు - లను వదలి హరిభక్తులై రిటు ॥నరహరి॥ ౪౨

హరిపాదభక్తిత - త్పరులై యుండుట మది - నెఱిఁగి మగుడి వచ్చియు - రక్షో - గురునందనుఁడు వేగ - సురవైరి కనె నిట్లు - సురసూనులనుగూర్చియు - లోలోన ద - బ్బర లంచు నాశిక్షను - మఱపించి యం - దఱ మోక్షాయత్తులను జేసె మనకు - దొరకొనె మోసంబును - నీదక్షత - మెఱయఁ జక్కన గాఁగను - నిశాచరే-శ్వర! కావింపవలెను - నెప్పుడు రమా - వరుగాథలు మాకును - జెప్పుమని యొ - ల్లర యివి చదువంగను - నుల్లంబు లుం - తురు దైత్యసూనులును - నేక్షణమైన - సరసిజాక్షునికథను - మఱువఁడు లేశము-గరిమ నేఁ జెప్పిన - చరితలు నొడువఁడు - చెనఁటిపల్కు లని - ధర పవిత్రంబై నరజనీ - చరకులంబునఁ బుట్టెఁగద పె - క్కురు జనించినరీతి దనుజే - శ్వర! మఱెక్కడిసుతునిఁ గంటివి ॥నర॥

అనవుడు శుక్రనం – దనునిచేఁ బుత్రువ – లనివిరోధో
త్తులును – పీను – ల నసిధారలై సో – కిన మండి దెబ్బఁ ది–
నినఫణీంద్రునివలెను – బవనప్రేరి – తనితాంతాగ్ని క్రియను –
రోషోగ్రభీ – షణయుతచిత్తుండును – నిజసూనుమా – రణసం
రంభకుండును – బటురక్తలో – చనుఁడై సుతు రావించెను–
నిర్దయుఁడై మ – న్ననసేయుటే మానెను – అశనితుల్యా–ఘన
కఠినో క్తులను – నదల్చుచుఁ – దనయు సద్గుణసదను – నజ్ఞాన
కా – ననవహ్నినుతసుజను – వనమాలి సత్పాద – వనజాత
యుగళోపా – సనసుధాపానచి – త్తునిఁ బ్రహ్లాదుని ధిక్క–రణ
మొనర్చి హిరణ్యకశ్యపుఁ – డును బలికె గగనమున మచ్ఛా
సనమునను గాక రవి యధికము – గను వెలుఁగ వెఱచురా
యనె విను ॥నరహరి॥ ౪౭

అనుకూలుఁడై గాక – యఖిలావసరములం – దును
విరోధంబునను – అనిలుఁ – డును పీవ వెఱచు మె –ల్లన
మత్ప్రతాపాగ్ని – కిని స్వేచ్ఛావశమునను – వహ్నియు
వెలుం – గను వెఱచున్ నాకును – మదాదేశ – ము నతిక్ర
మించియును – దండధరుం–డును బ్రాణులను జంపను–వెఱచు
నాప్రమో–లను శిర మెత్తఁగను – శక్రుఁడు వెఱ–చును సుర
యక్షులును – గిన్నరహాయా – నవఖగోరగులును – నాకున్
వెఱతు – రన వెఱవ పీ వెందును–నీకేది దిక్క–ని లోకపాలు
రును – మొనసి విద్వేషుల – య్యును మామకాజ్ఞోల్లం–ఘన
సేయ నోడుదు – రనుపమరోషాగ్ని – కిని జగత్త్రితయమున్
వికంపం – బునను భీతిల్లఁగ మదు క్తిన్ – వినక సాహంకారివై
చెడి – చనఁగనుంటివి దుర్మతీ! యనె ॥నరహరి॥ ౪౮

ఘనముగఁ బద్మనా — భుని సన్నుతించెదవు — మును సురేంద్రాదులను — నాల—మునఁ దెగటార్చఁగఁ — దను వీరుఁ డగునేని — నను నెదిరింపలేకను—దాగుట యేల — కనిపింపఁగా రాకను—నాచార్యో క్త — మును మాన్పి బాలురకును — గైవ ల్యాస—క్తినిఁ బుట్టించి నీవును — వాచాలత్వ — మును జూపి వైకుంఠుని — వర్ణింతు వీ — దనుజాన్వయవిధంబును — జెఱచి తివి నీ — చునిఁ గులద్రోహి నినుఁ — ద్రుంచి వంశ — మును నిర్దోషము సేతును — సర్వదిశ—లను జయించినాఁడను—మును నీకు దిక్కె—వ్వ—రను నోరిశ్రకాదు — లును దిగ్భూపతులెల్ల — నను దిక్కనుచుఁ గొల్తు—రనయమున్ — జగములను బలయు తుఁ — డనఁగ వీరుఁడనై మహాబలు—లను జయించితి నెవ్వరి బల—మ్మునను నాడెదో ప్రతిరిపుఁడవై ॥నరహరి॥ 		౪౯

అను జనకునకు మె - ల్లన వినయంబుతో—డను సుతుఁ డిట్లనెను - దిక్కు - లును గాలంబు నేది — క్కున లేకుండుఁ గల్గు — మును దిగాది యగుచును — నేదిక్కు లేని - జనుల కెది దిక్కయ్యెను — దిక్కదియె నా — కును దండ్రి యీాయె డను - గాలాకృతు — లను గల్గి యన్నింటను - గుణాశ్రయుఁ డ - యినవిభుఁ డంతటను— బలేంద్రియ — ఘనప్రభావాత్ముఁ డును—నై వినోద—మున నెల్లజగములను - గల్పించుఁ బా- లనసేయుఁ బొలియించును - అచ్యుతుఁ డన్ని - టను నన్ని రూపులను - నెనసియుండఁగలఁడు — మనసు సమంబుగా — నొనరింపు త్రోవద — ప్పినమానసంబుకం - టెను విరోధులు లేరు నీమన—మును వశంబునుజేయు మయ్యా — దనుజభావము వీడుమయ్యా — విను మెవరు మేలాడరయ్యా ॥నరహరి॥ 		౫౦

జనక ! గడియలో — నను భువనము లన్ని — టిని
జయించినవాఁడవు — హ్యాషీ — కనికరమును మనం — బును
గెల్వఁజాలవు — నినుఁ బీడించును బాయవు — బలవద్ద్వేషు —
లును గల రార్యురను—భిన్నులఁ గావిం — చినజీవతతిలోనను—
నీకు విరోధి — యును లేఁ డొక్కఁడైనను — నసురేంద్ర! పా—
లనసేయు ధీరతను — ఖండింపుము — పెనుకర్మబంధంబును —
వీడుము సంస — రణము నీమణంబులను—నిల్పుము జనా—ర్దను
భక్తి మదిలోనను—నావుడుఁ బ్రహ్లా—దునకు దైత్యవిభుండును—
దునిమిన మడిసెద — నని కంపింపక యోరి — చెనటి నిష్ఠురో
క్తు—ల ననుం గుంపింతు చా — వునకుఁ దెంపరివై పదరెదవు—
విను జగన్నాథుండు నాకం — టెను గలండే భూతకోటుల —
కును విభుం డొక్కఁడును లేఁడనె ॥నరహరి॥ ౫౧

మును మద్భ్రాతను వధిం — చిన నే వెదకితిఁ బల్మా—
రును నాజనార్దను నీ — విశ్వ — మున లేఁడు మఱి వాఁడెం—
దునఁ గలఁ డోరి యే—యనువున నుండును నీ — వాఁడెట్టిజా—
డను నిట కేతెంచును—నుక్కడంచె —దను నిన్ను నావిష్ణును —
బ్రేలెద వీలా — గున వానిబంటుగను — నావిని దైత్యేం —
ద్రునకు భాగవతుండును—ఆనందాశ్రు—కణసిక్త నేత్రుండును—
గోప మింత — యును లేక నిశ్శంకను — నెదన్ మధుసూ —
దనునిఁ దలంచియును—నమస్కా—ర—మొనరించి యిటు లనెను —
వనరాశిఁ గలఁడు గా — డ్పునఁ గలం డంబర — మునఁ గలఁ
డవని వ—హ్నినిఁ గలఁ డంతట — నినశశిగ్రహతారకములం—
దున దిశల నిశలం బగళ్ళం — దునఁ ద్రిమూర్తులఁ గలఁడు
ప్రణవం — బునఁ గలఁడు విశ్వమున హరి యనె ॥నర॥ ౫౨

కలఁడు త్రిలింగవ్య - క్తులయందు నన్నిటఁ - గలఁ
డీశ్వరుఁడు జనక - వెదక-వలసినపనిలేదు-తిలకింప నీనాయె -
డలను వెలుఁగును గనుక - నిందుఁ గలఁ డం - దుల లేఁడని
చెప్పను - సంశయింప - వలదు హరి విశ్వంబును - బొంది
యెందెం - దులను భావించినను - దనుజేంద్ర! యి-మ్ములఁ
గలఁ డేక్రియను - సర్వరూప - ముల హరి గలఁ డంచును -
బ్రహ్లాదుండు - పలుక మదోన్మ త్తతకు - హరి యెందెం - దు
లను లేఁడని నందను - నలిగి గర్జింప ను-జ్వ్వలనృసింహాకృతి-
నిలఁ జరాచరగర్భ - ముల నన్నిదిశలందు - వెలయు నుద్దండ
ప్రభావము - నలవడఁగ నయ్యవసరంబునఁ - బలికె రక్క-స
ఱేఁడు డింభక - జలజనేత్రుఁడు సర్వమయుఁడని ॥నర॥   ౫౩

హరి సర్వాకృతులం ద - లరు నంచుఁ బలికెద - వుర
యీ స్తంభమునను-మఱికి - న్పఱుపఁగలవె నీ - హరిని గిరినిఁ
గను - పఱుపకుండినయంతను - మేదినిపై నీ - శిరముఁ
ద్రుంచివైతును - నీకాయ మ - సురులు మెక్క- నిత్తును -
అయ్యెడ దామో - దరుఁ డడ్డపడ నీకును - వచ్చునె యనఁ-
బరమభాగవతుండును - నైనట్టి శ్రీ - ధరునిజభ క్తుండును -
బ్రహ్లాదుండు - మరలఁ దా నిట్లనెను - విరించి మొదలు మఱి
తృణపర్యంతమును - విశ్వాత్ముఁడై - వరలుఁ బరేశుండును-
బరికింప నీ స్తంభాం-తరమున నుండఁడె-గరిమ నీ స్తంభాంత-
ర్గతుఁడై యుండుటకు-నరమ రేమియు లేదు కన్నుల - కఱవు
దీరఁగఁ దోఁచు రూపో - త్కరముగా నన విని మహోగ్ర -
స్ఫురణశౌర్యోద్ధతిని లేచెను ॥నరహరి॥   ౫౪

కినుక గద్దియను డి – గ్గనుఱికి యొరఁబె–ట్టినఖడ్గంబుఁ గేలను – దాల్చి – యును ఝుళిపించుచు – గుణనిధి యగు ప్రహ్లా–దుని ధిక్క–రించుచును–డింభకమూఢ – వినరా నీవిష్ణుం డును – జగద్రూపుఁ–డని భాషించెద వైనను–నిందుఁగలఁడే–యని మదోద్రేకంబును – మించఁగా నా – దనుజేంద్రుఁ డఱ చేతను – వ్రేసెను విశ్వ – జనదృగ్భీషణదంభమును – సత్యో గ్రని – స్వనితప్రభాశుంభమును – స్తంభంబును – ఘనరోషా వేశముననను – మహాద్ధత్య – మున విస్రంభముననను – బెను హుంకరించి బా – లుని ధిక్క–రించి యిం – దునఁ జూపుమని కన – త్కా–నకకంకణని – స్వనములున్ నిండార దిగ్వా – రణ రదనభేదనబలిష్ఠం – బు నగుహ స్తంబునను వ్రేసిన – ధ్వనికి దశదిశ లదరె నప్పుడు ॥నరహరి॥ ౫౫

మఱి చిట్లిపడి మిణుం–గురులు చిటచిటల దు – ర్భరమై పెటపెటపగిలి – మహ–త్తరవిపుల స్తంభాం – తరమునఁ బ్రళ యావ–సరమునఁ బొడమి మిగిలి – మహోజంఝా – మరుదుపే తముగను – బలాహకా – ఘురహిం నిర్గతముగను – పరిసాంద్ర ని – ష్ఠురదుస్సహంబుగను – నిర్ఘాతని–కరనిస్వానాభంబును – నగుచు భయంకరఘటచ్ఛటలంచును – స్ఫుటస్ఫుటో – గ్రరత పుంజంబులును – దుర్వారబం – ధురముగ నెగయుచును – భూవ్యోమకు – హరాంతరాళంబును – నిరవకాశ మొనర్చి – నిండినఁగని చె–చ్చెర దోదూయమాన–చిత్తులై వెఱగంది – పరవశతను విరించివాసవ – వరుణవహ్ని పవనముఖచరా – చర జగద్బ్రహ్మాండభాండము – నెఱిఁ బగిలి పరిస్ఫోటితంబుగ ॥నర॥

కలితపంకేజయు - గళనికాశసము - జ్వాలచక్రిచాప
హాల - కులిశజలచర రేఖాంకి - తలసత్పాదతలుం - డలఘుది
గిభప్రబల - శుండాదండ - లలితోరుస్తంభుండును - ఘణం
ఘణా - తులమణికింకిణులును-మొరయుకాంచీ - వలయవల
యితంబును - పీతాంబరము - వెలయుకటితటుండును- నిమ్న
గావ - ర్తులనాభీవివరుండును - ముష్టిపరిమి - తలసన్మధ్యుం
డును - గర్కశకులా - చలసమవిశాలోరుండును - నిశాట
ధై - ర్యలతాలవిత్రుండును - ఖలదనుజేంద్రోర - స్థలవిభేదన
మహో-జ్జ్వలలాంగూలుండు ని -శ్చలధైర్యధుర్యుడు - కులిశ
నిభము లరాతిగహన - జ్వలనకీలాభములు సుజనా - వలి
దృగ్గైకచకోరశశిరే - ఖలన వెలిఁగెనునిశితనఖరుఁడు ॥నర॥

తనరుశంఖసుద - ర్శనగదాప్రముఖసా - ధనసమాకలి
తుండును - నుత్తుం - గనగేంద్రకఠినశ్రృం - గనిభపీరోగ్రరం-
జనభుజార్గళుండును - నవమంజీర - మణిపుంజరాజితుఁడు -
కేయూరకం - కణహారకిరీటుఁడు - హారాదిభూ - షణాసదలం
కృతుఁడు - త్రివళీయుత - ఘనకంబుకంధరుఁడు - రోషావేశ-
మునఁ జలితాధరుఁడు-విద్యుల్లతౌ - ఘనిభదంష్ట్రాంకురుఁడు-
కాలహుతా- శనకీలాభరసంజ్ఞుఁడు - మేరుమంద - రనగగుహా
సమాస్యుఁడు - ఘననాశికాభీలాం - తనిబిడనిశ్వాసా - త్యని
లోష్ణత ప్తమై-చనిరాశిఘూర్ణిల-నౌనరఁబూర్వాదిసల్లలితా-
రుణసుమండలసదృశపృథులో-చనము లలగ బలారిధనురుప -
మనవభ్రూభయదముఖ మడరఁగ ॥నరహరి॥ ౫౭

లలితగండశైల - తులితనిష్ఠురగండ - స్థలయుగళోన్న తుఁడు - మహోహా - జ్వాలసంధ్యారుణధాతు - జలదమాలిక నిభా - మలసటాచ్ఛటయుతుఁడు - శంఖాభని - శ్చలితోర్ధ్వ కర్ణుండును-సుధాంభోధి - చలితకల్లోలుండును - శీకరాక్ర - తిలసత్కేసరుండున - శశిమయూఖ - విలసద్దారకచుండును - గర్జానినద - దళితదిగ్గజకర్ణుండును-దుర్లోక్యధ- వళనగ దేహుం డును - ఘోరాసుర - కులగర్వాపహుండును -బ్రహ్మాదనుత- విలసచ్చరితుండును - బలుఁడు హేమకశ్య - పవధార్థమై ని - స్థలవీరరసమహా - త్కలిత ప్రభావుఁడై - యలఘుతరనర సింహదేవుం - డావిర్భవించినఁ గన్గొని - యిలను నరమూర్తి గా దిది కేవలము హరిమూర్తిగా దిది యని ॥నరహరి॥

నరరూపమును గే - సరిరూప మున్నది - హరిమాయా రచిత మిది-యగును-వరభక్తుఁ డాడిన - కరణి సర్వగతత్వ - మిరవొందఁగాఁ దారిదిఁ - దలఁచి యిందు-నరసింహరూపమును- దాల్చియును శ్రీ - ధరుఁడు శిక్షింపఁగను - విచ్చేసె నీ-హరి చేత మృతి నాకును - సిద్ధంబైనఁ - బోరి మద్విక్రమంబును - బెంపును సురలు - దలు వీక్షింపఁ జరింతుచు - హరింతును - హరి నాజిని జయింతును - నటంచు ని - ర్భరదృఢచిత్తంబు నను - గద యెత్తి త - త్తరమున నార్చుచును - బరుపడి భయదకే - సరిని డగ్గఱుమత్త - కరిచందమున నిశా - చర కుంజరుండును - వరలునరసింహదేవునకు నె - దురుగ నడచి తదీయ మగుది - వ్యరుచి సన్నిధి దావశిఖి డ - గ్గఱినఖద్యో తంబువడువున ॥నరహరి॥ ౭౦

కనలుచుఁ గ ర్తవ్యా-క ర్తవ్యమూఢుఁడు-గను నుండ నిర్గతమై - నదీ - ప్తిని యుగాంతకాల - మున మున్న జాండ భాం - డనిరోధకాత్మకమై - యున్నతమిస్ర - మును లోక త్రయంబును - గలిగించువే - ళను సాత్విక తేజమును-నిధిగా నొ - ప్పినవిష్ణునికడను - దీపించు నె - విను తామసుల నేర్పును- జననాయక - దనుజేంద్రుఁ డంతటను - నుద్దండంబు - గను గదాదండంబును-ద్రిప్పుచు వ్రే-సిన నరసింహుండును - నహీ డేగ ప - ట్టినగతి వానిం బట్టెను - దనుజేంద్రుఁ డంత నే - ర్పునఁ దప్పించుకొని - కినుక గాఢబలం - బునఁ గుప్పించి నాక - మున కెగసి పక్షికులరాజచ - రణగళితభుజగంబు తెఱఁగున - మొనసి వేగమ తలఁగియు న్నిజ - ఘనభుజాటో పం బెలర్పఁగ ॥నరహరి॥ ౬౧

సురవైరియుగ్రత - నరసింహుఁ దాఁకిన- వెఱచెనంచుఁ దలంచఁగా - సురని - కరము లంబుదవి - సరముల డాఁగి నృ - హరి జయము భజించఁగా - నిరీక్షింపఁ - గను రణదక్ష తను - అసివర్మంబు-లును దాల్చి చలముననను-భూనభంబు- లను విచిత్రముగను - లంఘునని - పుణత లాఘువంబులను - గ రాళివ - దనుఁడై యాకసముననను-సాళువమురీ-తిని సంచ రింపఁగను - బంచాస్యసం - జనితాగ్నికీలలును-సందు లేకుం- డను భూనభం బెల్లను - బెనుగ్రమ్మఁగ దంష్ట్రా-భీలధగధగ దీ - ప్తి నసు రేంద్రుకన్ను - లును నంధములు గాఁగ - ఘన తటిన్నిభనఖరుచులు నె - క్కొ-న సటల్ ఝుళిపించి గర్జన - మునఁ గనుల్ సారించి వడిఁ జెం - గునను దైత్యుని నొడిసి పట్టెను ॥నరహరి॥ ౬౨

సరకుసేయక యతి - త్వరగతిఁ బన్నగే - శ్వరుఁడు మూషకంబును - నొడయు - తెఱఁగున నరకే-సరి పట్టుకొన నిశా - చరుఁడు ప్రాణభయమును - గదురఁగ లోన-ఖరతర జిహ్వనకుఁ - బాలితభక్త - వరనికరాంహునకు-నంతటఖగే-శ్వరుఁ డహిం జీల్చుటకుఁ - గైకొన్న ట్లు - సురుని నూరుల కడకుఁ - జేర్చి నఖవి - సరముల గ్రుచ్చి ఘనకు - లిశదృఢ తను - సురరాడగ్ని యమకు - బేరాదిని-ర్జర సాధుజనకంటకు-హేమకశిపు - నురముఁ జించె ఘనకు - ఠారాభన-ఖరముల నంతంతకు - మఱి రుధిరము నిరం - తరముగ వర్షింప - ఖర తరనాసికో - దరముల వ్రచ్చెను - గురుతరాంత్రౌఘములు గొని కం - ధరమునను మాలలుగఁ జేసెను - దఱిగ్రెవ్వెను మాంసఖండము - లురుగతుల దుష్టాత్ము నప్పుడు ॥నరహరి॥

ఒనరంగ నరరూప - మును దగుమృగరూప - మును గాని నరసింహుఁడై - రాత్రి-యును దివంబును గాకం - డిన సంధ్యాసమయము-నను మహోగ్రరంహుఁడై - యంతరంగ-మును బాహ్యమును గాకను - సభాద్వార - మున భూనభం బులును - గానియూరు - లను బ్రాణసహితంబును - బ్రాణ రహిత - మునుగాని నఖములను-జగత్కంట - కుని బాధిత సుజను - వధించె ద - హనకీలాననుండును - గరాళభీ-షణ దీర్ఘజిహ్వుండును - శోణితాపంకా - రుణిత కేసరుండును-ఘన కుంభికుంభద - ళన మొనర్చి యే తెం-చినమృగేంద్రుఁబోలి - దనుజేంద్రహృదయ భే - దన మొనర్పఁగఁ దద్రుధిరమం-టిన నఖంబులు సాంధ్యరాగా - రుణిమ శశిరేఖలపోలుపుఁ గనె - ననిమిషావళిమనము లలరఁగ ॥నరహరి॥

తనకట్టెదుర నాయు - ధంబులు గొని రణం - బునకుఁ
దత్తరంబున - నెదు - ర్కొనురక్కసులఁ బెక్కం - డ్రను
జక్రాదిసా - ధనముల నాసమయమున - నుక్కడగిం - చెను
సాహస్రంబులను - రణసంరంభ - మును జాలించి యంతను-
దృష్టి క్షేప - మును భీకరంబుగను - సభాసింహా - సనమునఁ
గూర్చుండెను - మహోగ్రుండ-యిననరసింహుండును - గరా
శివ - దనముతో నొప్పఁగను - వెఱచిరి సుర - గణములు
వీక్షింపను - ఖగనాగచా-రణసిద్ధాదులందును - విను మొక
రును సమీ-పింపరు భీతిసురాం - గనలు కుసుమవర్ష - మును
గురియించిరి - నొనర మింటను సురవిమానము - లును
హయాస్యులగాన మచ్చర - పణఁతు లాటలు దివ్యభేరీ -
ధ్వనులు దిక్కులం బిక్కటిల్లెను ॥నరహరి॥ ౬౫

హరివిధీంద్రపుర - స్సరు లగువిబుధకి - న్నరపన్నగ
సిద్ధులు - విద్యా - ధరగంధర్వకిం - పురుషచారణయక్ష -
గరుడసాధ్యముఖ్యులు - ప్రజాపతులు - నరహరిసుదర్శనము-
నొనర్పఁగ - నరుదెంచి కరయుగము - ముకుళించి భ- క్తిరతి
నమస్కారముఁ - గావించి (శ్రీ) - నరసింహునిఁ బ్రియము -
మోదమ్మగ - దుర నుతించునవసరము - నం దజేంద్రా -
మరముఖులు స్తవము - నొనర్పఁ దొ - డరి సమ స్తవిశ్వము-
ఘనలీలాచా - తురిఁ గల్పించి రక్షణము - హర మొనర్చు
మహ త్తరశ క్తికిని నిత్య - పరిపూర్ణ జ్యోతికిఁ - బావనమూ ర్తికి-
నిరుపమానందునకు నక్షర - పురుషున కనాదిమధ్యాంతున -
కరుణకోటివిలాసయుతునకుఁ - బరమునకు నన్నుతు లొనర్చిరి
॥ నరహరి ॥ ౬౬

నరసింహు నీక్రియ - హరవిధీంద్రముఖ -సురలు వేఱు
వేఱను - బెక్కు - తెఱఁగుల వినుతించి - తీవ్రరోషము
మాన్పు - తెరు వేమియును లేకను - నృసింహు డ - గ్గఱఁ
జేర నిందిరను - బిలిచి నీవు - హరి కిల్లాల వౌటను - హరి
సేవాత - త్పరచిత్త వగు దీవును - హరిరోషాప - హర
మొనర్పు మన్నను - రమయుఁ బ్రాణే-శ్వరుని డాయంగను-
నరిగి ప్రళ - యరవిబింబ మగును - గాని ముఖము-వరశశి
బింబమును - గాదు చూడ్కి - స్ఫురదగ్నిసంఘమును - బరి
కింప నగుఁగాని - పరమప్రసాదభా-సురము గాదువీరో-గ్ర
రుచి నొప్పునేకాని - సరసకరుణాస్ఫూర్తిగాదు - స్ఫురణభీ
షణదంష్ట్రతీక్ష్ణరు - చిరము గప్పెడుఁగాని మంజుల - దరహా
సితవదనంబు గాదనె ॥ నరహరి ॥ ౬౭

ఖరనఖనృసింహవి - గ్రహ మగుఁగాని సుం - దరవిగ్ర
హము గాదని - స్త్రీలు - పరికింప రాదని - హరిచేత మున్ను
వి - న్నది కన్నదియు లేదని - యిటుల నృకే - సరిభీమరూ
పంబును - వీక్షింప నిం-దిరతోఁ బల్కకున్నను-శంకించి శాం -
తరతుఁ డైనమీఁదను-బ్రసన్నత్వ-మురుఘటించు సంచును -
నున్నంతను-బరమేష్ఠి యప్పుడను-దేవునిరోషో -త్కరము
నివారింపను - శక్యము గా ది - తరుల కంచును ద్వరను -
బ్రహ్లాదు డ - గ్గఱకుఁ జీరి నీవును - నరహరికోపవి-స్ఫురణ
మాన్పు మనఁ - బరమభాగవత శే - ఖరుఁడైన బాలుఁడు-కర
ములన్ ముకుళించి మెల్లన - నరిగి వినయవివేకముల శ్రీ -
హరికి సాష్టాంగప్రణామము - లాచరించిన భక్తవశుఁడగు
॥ నరహరి ॥ ౬౮

పురుషోత్తముఁడు నిశా - చర రాజసుతుఁ గని - కరుణా
రసహృదయుఁడై - చీరి - సరవి మంగళప్ర - శస్తహస్తము
బాలు - శిరమున నుంప నిర్భయుఁడై - యుండఁగను శ్రీ -
హరి కరస్పర్శంబును - సేయ విజ్ఞా - నరతుఁడై మోదంబును-
డెందమ్మున ము - ప్పిరిగొన దేహంబును - హర్ష పులకాం -
కురిత బాష్పజలుఁడును - నయవినయా - భరణభూషితుండు
ను - ప్రియగద్గద - స్వరసుభాషితుండును - ఏకాగ్ర భా- సుర
దివ్యచిత్తుండును - హరిపాదపం - కరుహోత్తహృదయుండును -
సరసభక్తిని గరాం - బురుహముల్ ముకుళించి - సురలు
సిద్ధులు మునీ - శ్వరులు బ్రహ్మాదులు - నిరఘహృదయములన్
నినుం బలు - తెఱఁగుల విచారింపుచు నిరం-తరముఁ బారము
ముట్ట లేరట - యెఱుఁగ నిను నే నెంతవాఁడను ॥నరహరి॥

దనుజతనూభవుఁ - డను గర్వమదయుతుఁ - డను బా
లుఁడ జడుండను - నిను వ - ర్ణనసేయఁగలనె ? నే - ర్పును
వంశంబును దపం - బును దేజము శ్రుతంబును - సౌందర్యం-
బును మహాదోగ్యంబును - బ్రతాపం - బును బౌరుషబలం
బును - జపహోమము - లును జాల వెన్నఁగను - భగవత్తుష్టి-
కిని గరిచయమువలెను - నిర్మలభక్తి - నొనరింపఁగాఁ దగఁను-
దానము ధర్మ - మున సత్యశాంతులను - దపమున యజ్ఞ -
మున ననూయచేతను - దర్పించుకుం - భిని దేవునికంటెను -
దనుమనోవాక్కర్మ - ధనముల సమత ని - న్ను నుతించు
శ్వపచుఁడై - నను ముఖ్యుఁడౌ మఱి - తనర నజ్ఞుఁడు సేయు
నపరా - ధములఁ జేకొనఁ డీశ్వరుఁడు గా-వున సమస్తార్థముల
నీశా - ర్పణముసేయుట ధర్మ మగు నని ॥నర॥ ౭౦

పరమదయాళుఁడు – హరి భక్తబాంధవుఁ – డరయ
నల్పుఁడ స్తుతిని – సేతు – వెఱపు లేక నే – నెఱిఁగినంత నీ –
స్మరణచే సద్గతినిఁ – బొందఁగలఁ డి – ధ్ధరను బాలిశుఁడైనను–
సకలవిశ్వం – భర! నీయాజ్ఞ శిరమునను – బూని సేయు –
గరుడసిద్ధసాధ్యులును – బ్రహ్మాదిని – ర్జరులు భీతిచేతను –
గాంచి నీభీ – కరరూపమును డాయను – వెఱగందుచుం – డిరి
మాను రోషంబును – నీచారుసుం – దరవిగ్రహంబులును–మం
గళశుభ – కరములు గా కెందును – బరికింపఁగా భీతి – కర
ములు గావు భీ – కరముగ ముల్లోక – కంటకుఁ డగునిశా –
చరునిఁ ద్రుంచితి సాధుమతులకు – నరుస మొదవెను; దీఱె నీ
వవ – తరణ మొందినకార్య మిఁక స–త్క–రుణ శాంతాకృతినిఁ
బొందుము ॥నరహరి॥ ౭౧

ఖరదంష్ట్రాభ్రుకుటిభీ – కరసటనఖయు ను – దురగర్జ
నారావయు – దీర్ఘ – తరాంత్రమాలికయు – నరుణాక్షియు
నగునీ – యురునరసింహాకృతియు – వీక్షించి నే – వెఱవ దు
ర్వారంబును – సంసారాగ్ని – ఖరమునకున్ వెఱతును – భవ
దంష్ట్రిభ – క్తునిఁగాఁ జేయవె నన్నును – మ్రొక్కెద శ్రీ –
ధర! సర్వయోనులను – బుట్టుచు సుఖ–విరతిదుఃఖరతంబును–
గలిగి కళే – బరమునఁ బ్రేమంబునను – బటుమోహా–తురతన్
భ్రమించుచును – నున్ననాకుఁ – బరదేవతవు నీవును – బర
మాప్తుఁడవు చూడ–బ్రహ్మాగీతములనఁ – గర మొప్పనీస –
చ్చరితంబు లెల్లను–మఱి పఠింపుచు రాగసుఖములఁ – దఱిగి
సంసృతి దాలఁగ యుష్మ – చ్చరణదాసులఁ జేరి కొలిచెదఁ –
బరమపురుష! మహామభావా! ॥నర॥ ౭౨

అనఘాత్మ నీయంశ - మైనవానికి నీద - యను గాలం
బు చేతను - ప్రేరే - పణచేఁ గర్మమయ—మును బ్రధానలింగ-
మును నైనచిత్తంబును - మాయ సృజిం - చునవిద్యాన్వితం
బును - నైనవికార - మున వేదకర్మంబును - సంసృతిమయ -
మును నైనయామనంబును — నిను సేవింప — క నియమించి
తరింపను — భక్తుఁ డొక్కఁ - డును లేఁడు నీప్రజ్ఞను — నిర్జిత
బుద్ధి — గుణుఁడవు నీవల్లను — వశకార్యసా — ధనశక్తికాలం
బును — మాయను గూడి — యును షోడశసంజ్ఞను — నొనరు
వికారం బ — యినసంసారచక్ర — మును జేయుచుండుఁ గా—
వున సంసరణతాపా — త్యనలసంతప్తమతి నగున — న్నను
దయన్ రక్షింపు సంపద—లను జిరాయువు సౌఖ్య మెల్లరు —
జనులు గోరుదు రవి సతం బని ॥నర॥ 23

పరఁగుత్రిలోకాధి — పత్యము మాతండ్రి — స్థిరమని
దురహంకారుఁడై — నిమిషాం — తరమున మడిసె దే— వర
వారిచే నేఁడు - ధరను నిరాధారుఁడై — కావున లోకో —
త్తరవైభవంబులును — జీవితము ల — స్థిరమని యెఱుఁగఁ
చగును — గాలాకృతుఁడౌ - నురుక్రమునిచేతను — దళితము
లగుఁ — దిరము గా వెవ్వియును - వేయేల ని — తర మే
నొల్ల నిఁకను — నేను నీకిం - కరుఁడనై సేవింతును - విరించి
శం — కరశక్రాదులకైనను — హరి నీమహోద్దామ—కరముచే
నభయము - గరుణసేయవు నే న - సురడింభకుండను - మఱి
యుఁ దామసకులభవుండను—గురురజోగుణయుతుఁడ మామక-
శిరముపై నీకరసరోజముఁ - గరుణఁజేర్చుట యెంతచిత్రము
॥నరహరి॥ ౨౪

పరికింప సుజనులా — వనజభవాదులం — దురు దుర్మతు లము మాయందు — సేవా — పరత స్వపక్షవి - పక్షముల్ లేక ని - ర్జరతరుగతిఁ జెన్నొందు — చుఁ సత్ఫలో — త్కరము లొసంగుచును — నుందువు దుస్సం — సరణకూపములోనను— గూలెడిమూఢా—సురులం దే నొక్కండను — నారదమునీ — శ్వరుని కటాక్షమునను — నెఱింగి నీ — కరుణకుఁ బాత్రుండను— నైతి నన్నుఁ — బరిపాలించి ప్రేమను—మజ్జనకుసిఁ—బొరిగొంట నాయందును — గరుణఁజూపు — నెఱిగాదు దుష్టులను — బరి మార్చి శిష్టులఁ — బరిపాలించుట నీకు—గరిమ నైజగుణంబు— గురువిశ్వమును నీవు - బొరిబొరిన్ సృజియించియుఁ దదం — తరనివాసుఁడ వగుచు హేతు — స్ఫురణభూత గుణాన్వితుఁడ వై — హరణపోషణములను జేతువు ॥నరహరి॥ ౭౫.

మును సదసత్కా — రణకార్యాత్మకం — బు నగువిశ్వ మునకు — సత్కా—రణమూ నీవ నీ — మాయను నేను వాఁ— డనుబుద్ధి మూఢునకుఁ—దోచునీకం—టెను వేఱొం డెద్దియును— లేదు బీజ—మున వస్తుమాత్రంబును—భూతసౌక్ష్మ్యం — బును మహీజమునందును — నీలత్వాది — ఘనవర్ణములు గల్గును — నాచందంబు — నను విశ్వంబునకును — నీయందు జ—ననప్రభా స్థితులును — నాశంబుఁ గ — ల్గును; నీ ప్రపంచంబును — నీలో నిల్పు — కొని మున్ ప్రళయవేళను — వనరాశిఁ గుండలీం — ద్రునిపై శయనించి — యును నిష్క్రి—యుండవ — య్యు నిజ సుఖానుభూ — తిని సుషుప్తునిచంద మొప్పఁగ — నెనసి యోగ నిమీలితాక్షుల — మొనసి నిశ్చలనిర్మలనిరం — జనసుపూర్ణ సమాధి నుందువు ॥నరహరి॥ ౭౬

మొనసి కొంత కాల - మునకు స్వశక్తిచే - తను బ్రేరితము లగునా - ప్రకృతి - గుణసత్వాదిత్రయ - మును వహించి సమా - ధిని జాలించిననీనా - భిప వటబీజ - మునఁ బుట్టిన వటంబును - వెలయునను - వున నొకనలినంబును - బొడమనట్టి - వనజాంతరంబునను - బ్రహ్మయు జనిం - చెను నలు మొగములను - దిక్కులు వీక్షిం - చిన కమలంబునను - వేఱొకరూప - మును లేకుండుటయును - మదిఁ జింతించి - వనాంతరాళంబును - బ్రవేశించి - తను వనాంతరమ్మునను - నన్వేషించి - తనజన్మంబునకు ను - పాదానకా-రణ మైనహరి నిన్నును - గనఁగొనశక్తుఁడు - గాక మగుడి కంజ - మునకు వచ్చి చోద్య - మునఁ గంజాసనుండు - దనరఁ జిరకాలంబు నిర్భర - తప మొనర్చి మహిగ్ర సుగంధముఁ - గను తెఱంగున నంతరంగము - నను బ్రసన్నుఁడ వైననినుఁ గనె ॥నర॥　22

ఘనత నయ్యవసర - మున హయగ్రీవుఁడ - వనఁగ మధుకై టభులన్ - ద్రుంచి - యును వేదసంఘము - లను బ్రహ్మ కిచ్చితి - వినకోటిసత్ప్రభలన్ - వెల్గొందుపా - వన మూర్తి వగు దీవును - యుగత్రయ - మునఁ బెక్కురూపులను - నవతరించి - ఘనధర్మమార్గమును - నడపుచుందు - వని-మిహార్చిత నిన్నును - సేవింపని-మనము గామాదులను - వీడఁగ రాదు - వనమాలినామంబును - బఠింపఁబో - దనయ-మిష్టాన్నంబును - మెక్కెడిజిహ్వ - యును దావకాకృతులను-గన నైపకుండుఁ గా - మినులరూపముఁ గనుం - గొను చూడ్కి- యోజనా-ర్దన! నీసత్క-థార-చనలు విన నొల్లవు

దురుక్తులు—పనిగ వినుపీనులును నాసిక — యును సుగంధం
బులకుఁ బోవదు — తనువుతోనిటు వశము గాకయ ॥ నర ॥

కలత నిట్లింద్రియ — ములఁ జిక్కి— స్వపరాంగ — ముల
హితాహితబుద్ధులన్ — గనుచు — సలుపుచు జన్మనా — శము
లొందుసంసార — జలరాశిగర్భమునన్ — జేరి విలీన—ము లగు
లోకంబులను — బ్రోచుట యి — మ్మొల సృష్టిక్రమంబును —
నడపునీకు — నలఘుకర్తవ్యంబును — భవత్సేవ — కుల మైన
మాబోంట్లను—నీప్రియభ — క్తులగునింద్రాదులను — బాలిం
చుట — యెలమిఁ గర్తవ్యంబును — భవత్పదా — ర్చనచింతన
సుధను — గ్రోలెదునే నీ — మలినసంసరణం బను—నలఘువైత
రణిభి — న్నాత్ములై తావకా — మలగుణస్తుతివిము—ఖులునై
యిహసుఖభావ—ములను మోక్షము నొంద నేరని — ఖలుల
దుష్పథరతుల మూఢా—త్ములను గని యెద వగతు వారల—
చెలిమిఁ గోరను నిన్ను మఱువను ॥ నరహరి ॥ ౭౯

మునులు స్వకామవి — ముఖులై విజనతలం — బునఁ
దపంబొనరింతురు — కామ — మును సైపకుంకు స — జ్జనులు
నీకంటె శ — రణము లేదని నుతింతురు — కొందఱు లోక —
మున రిత్తసౌఖ్యంబును—బశుపక్ష్యమై— ధనముఖసుఖములను —
గాంక్షించుచుఁ — దనియక కడపటను — దుఃఖింతురు — ఘన
మైననీకృపను — నిష్కా—ములై — నినుఁ గొల్తురు సుజనులును—
మానవ్రత — మును జపతపములును — నిజధర్మకీ — ర్తనశ్రుత
నుతములును — గైవల్యకా — రణము లింద్రియజయంబును —
విను లేనివారికి—విపులసుఖార్థములై — తనరువారికి జీ — వన

సదుపాయమ్మై - కనఁగ డాంబికులకును వార్తా - కరములై
సఫలములు గాకుం - డును భవద్భక్తివిజ్ఞానం - బును ఘటిం
పదు లోకరక్షక ॥నర॥ ౮౦

అగుణుఁడ వరూపుఁడ - వగునీకు బీజాంకు - రగతిఁ
గారణకార్యము - లయ్యె - సగుణసదసద్రూప - యుగము
వికాసము - లగుసాకారద్వయము - నందు భక్తి - మిగుల
యోగంబునను - ధీమంతు లిం - పుగ మథనంబునను-దారు
పునం ద - గ్నిఁ గనుంగొన్నట్లుగను - శ్రీహరినిన్ బొ - డఁ
గనుంగొందురు వేడ్కను - భూతపంచ - కగుణతన్మాత్రలును-
ప్రాణవ్యాప్తి - కగణమతిహంకృతులును - ధీచిత్తము-లగుదు
వీ వనిశంబును - సగుణాభిమానులై - యొగి భవనాశంబు -
లఁగనుచుఁ దుది మొద - లు గననివిబుధులు ని - న్నగణితో
పాధిరహితుఁ డని యె-ఱుఁగరు నీతత్వం బెఱుఁగుసా - ధు
గణములు సర్వమును విడి వి - శ్వగురుఁడని సేవింత్రు నిను
హరి ॥నర॥ ౮౧

ఎలమి నీకు మ్రొక్కఁ - డేని నీదివ్యనామం - గళనుతి
సేయఁడేని - నీయం - ఘ్రులను నిర్మలచిత్త - జలజుఁడై చిం
తించి - వలచి చిక్కఁడేని-నీయధీన-ములుగ నెల్లపనులను-
సేయఁడేని - నలఘుసంతోషమునను - వినఁడేని నీక - థలను
జెవులారను - నీకు సేవ - సలుపఁడేని నాత్మను - మోదముఁ
జెందఁ - గలఁడే యోగియైనను - మహాజ్ఞాన - కలితవేది
యైనను - గాన నీదా - నలఘుతరదాస్యంబునూ - లభ్రిదయ
సేయు మి - ట్టుల నని ప్రణతుఁడై - యెలమిఁ బ్రహ్లాదుఁడు

పలుకుసద్వచనం — బులకు మెచ్చియు నిర్గుణుండై — యలుక మాని వచించె నీచరి — తలకు నానందించితిని నీ — కలఘు భద్రము లొదవుగావుత ॥నరహరి॥ ౮౨

నీమనోభీష్టము — లేమే మొ కోరుము — ప్రేమ నిచ్చెద నీకును — సకల — కామప్రదుండ న — న్నిమహిఁ గనువారి—కే ముక్తి చేకూఱును—సమస్తసు—ధీమునీశ్వరు లెల్లను — భక్తి యెలర్పఁ — గామార్థ మిమ్మంచును — గోరెద రిత్తు — నేమైన మఱి నీకును — నంచుఁ బరం — ధాముఁ డసురనందను — మనో భీష్ట — మేమొ తెలియుటకును — వచింప ని—ష్కా—ముఁ డగు భక్తుండును— గావున మదిఁ — గామము భావింపను — భక్తికి విఘ్న — స్తోమమని తలంచుచును — చామఱి యిట్లనె—స్వామి నే నుత్పత్తి — యై మన్నదాదిగాఁ — గామానుభవసక్తి — చే ముదముఁగనునాకు వరములఁ — బ్రేమ నిచ్చెదనంచుఁ బలికితి— వేమి గోరుదుఁ దలఁప సంసృతి — యే మనోబంధకారణ మగు ॥నరహరి॥ ౮౩

నెఱి కామాదులకు—వెఱచి మోహాసక్తి - పరుఁడనై మేలుకొఱకు—భక్తి — స్ఫురణత భవదీయ — కరుణ నొందితిఁ గళే—బరహృషీకంబులకు — ధృతి మతిప్రాణ — పరమధర్మము లును — లక్ష్మియు సత్య-స్ఫురణ తేజంబులును - హీనంబు లి— ద్దర భటసంఘములును - నర్థకామా - తురత నరేంద్రులను - సేవించును - నరవరుల్ భటులకును - నర్థము లిచ్చె — దరునా కీవిధమునను - గామము లేదు - వరదుఁ డయ్యెదవైనను - నిష్కా—మత్వ - వర మిమ్ము దయతోడను - సకవినిష్కాముఁడు

హరితుల్యవిభవుఁడు – నరసింహపరమాత్మ – పురుషోత్తమా
యని – హరికిఁ గ్రమ్మఱనార్తి మ్రొక్కిన – హరియుఁ బ్రహ్లా
దునకు నిట్లనెఁ – బరఁగు నీవంటివిజ్ఞానులు–వరము లెవ్వియుఁ
గోర నొల్లరు ॥ నరహరి ॥ ౮౭

విను ప్రహ్లాద నీవు–దనుజేంద్రభర్తవై – మను మన్వం
తర మెల్లను – లోక – మున సమస్తభోగ – మును భోగిం
పుచు సాధు – జనసమ్మతముతోడను – సద్బుద్ధితో – విను
మచ్చరితములను–భూతాళియం–దునఁ బూర్ణుఁడగునన్నును –
నీశ్వరునాత్మ–నునిచి కర్మచయంబును – దుఃఖమి యిూశా –
ర్పణముగఁ బూజలను – సల్పుము; భోగ – మున వినాశముఁ
జెందును – బుణ్యము; పాప మును బోవు వ్రతములను –
మఱి యాపిమ్మ – టను గాలరయమునను – గాయము విడిచి–
యును లోకాతీతంబును – ఘనదశదిక్పూర్ణ – మును నైన
కీర్తితో – డను ముక్తబంధుఁడవై –ననుఁ జేరవచ్చెద–వనుచు
నాయవతారగీతము – వినినఁ జదివిన నరుఁడు భవనా–శనరహి
తుఁడై మోక్షమొందెడు – ననినఁ బ్రహ్లాదుఁ డిట్లనియెను
॥ నరహరి ॥ ౮౮

హరి! కిటివై సో – దరు హిరణ్యాక్షునిఁ–బరిమార్చినఁ
బగను – వైరి – తెఱఁగున లోకేశుఁ – బరము నసంతు ని –
న్నెఱుఁగక దాడిగను – నీదాసునకు–దురపకారముఁ జేసెను–
నీచే నతఁడు – పరలోకమును జెందెను – సమస్తదో – షరహి
తుండుగాఁగను – కేశవ! యిదె – వర మిమ్ము వేడెదను –
నావుడు వనజో – దరుఁ డిట్లానతి యిచ్చెను – నీవు నాస – త్క

రుణ నొందుటచేతను - నీముయ్యోడు - తరములవా రెల్లను-
గృతార్థు లౌ - దురు విజ్ఞానంబునను - నురుసూక్ష్మభూతని -
కరములో నిష్కామ - పరతంత్రు లగుచు నె - వ్వరు సేవిం
తురో వారు - గరిమతో మద్భక్తు లగుదురు - పరమయో
గ్యుఁడ వీవు తండ్రికిఁ - బరజగత్క్రియ లొనర్పుము మ-త్పర
ముగా సుగతి నతఁ డొందును ॥ నరహరి ॥ ౮౬

నరసింహ దేవుఁ డా - నతి యొసంగిన నామో-దరతిఁ
బ్రహ్లాదుండును - దనుజే - శ్వరునకుఁ గ్రమముగఁ బరలోక
క్రియలు శ్రీ - హరిసమర్పణముగను - జేసెను ధరా - మర
సమ్మతంబుగను - నభిషిక్తుఁడై - యురవొందె నయ్యెడను -
విరించి ని - ర్జరయుతుఁడై వేడ్కను - వినుతింప శ్రీ - నరసిం
హ దేవుండును - దైత్యులకు ని - త్తెఱఁగున వరములను -
నీ వీయకు - మురగుల కమృతంబును - నిడినట్లనె - గరిమ
బ్రహ్మాదులును - సేవింపఁగ - నరహరి యంతటను - మఱి
తిరోహితుఁడై నఁ - దిరముగఁ బ్రహ్లాదు-వరదైత్యసామ్రాజ్య-
పతిగాఁ బట్టముఁగట్టి - వరుసగా నాశీర్వదించిన - హరునకును
బ్రణమిల్లి బ్రహ్మకు - శరణుచేసి సురేంద్రముఖని - ర్జరుల
కెల్లను నతు లొనర్చెను ॥ నరహరి ॥ ౮౭

నరసిజాసనుని ముం - దఱ నిడుకొని తమమం - దిర
ముల కేగుదెంచి - రమరు - లరుదుగఁ బంకజో-దరుపార్శ్వ
చరు లిరు - వుర మునులు శపించి - నందున నాది - హరివి
రోధు లగుచును - బుట్టినఁ గిటి - నరసింహమూర్తులను -
వారలఁ జంపి - మఱి ద్వితీయభవమునను - రావణుఁ దద -

వరజుని రావణాఖ్యను – ద్రుంచెను, వెండి – ధర శిశుపాలుఁ
గుజను – దంతవక్త్రు – నఱుమాడెఁ గృష్ణాఖ్యను – నిమ్మాడ్కి
ని – ద్ధర జన్మత్రయమునను – వైరము మీఱి – హరిచేఁ
జచ్చి వారును – దురితవిముక్తులై – హరిఁ బొంది రని శుకుఁ –
డరయఁ బరీక్షిన్మ – హారాజునకుఁ జెప్పెఁ – బరఁగ నీకథ వినినఁ
జదివిన – నరులకును మే లొసఁగు భద్రకు – ధరనివాసుఁడు
హరియు; శేషయ – గురుకృపన్ బీర్దాసు నుడివెను ॥నర॥

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

సర్వము సమాప్తము

మఙ్గళమ్

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం
న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః
గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభ మస్తు నిత్యం
లోకా స్సమస్తా స్సుఖినో భవన్తు.

కాలే వర్షతు పర్జన్యః
పృథివీసస్యశాలినీ
దేశోఽయం క్షోభరహితో
బ్రాహ్మణా స్సన్తు నిర్భయాః.
అపుత్రాః పుత్రిణ స్సన్తు
పుత్రిణ స్సన్తు పౌత్రిణః
అధనా స్సధనా స్సన్తు
జీవన్తు శరదాం శతమ్.
మఙ్గళం కోసలేన్ద్రాయ
మహనీయగుణాత్మనే
చక్రవర్తితనూజాయ
సార్వభౌమాయ మఙ్గళమ్.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

వెల్కం ప్రెస్ (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్, బ్రాడీపేట, గుంటూరు-2

తప్పొప్పుల పట్టిక

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
౩	13	భవదాత ని	భవదాత కం
౧౦	8	పార్ణనోజ్జ్వల	పార్ణవోజ్జ్వల
౧౧	11	స్మృక్తరూవ	స్మృక్తరూప
౧౨	13	హల్యాశాపమిముక్తి	హల్యాశాపవిముక్తి
౨౩	3	సం - చల	సం - చర
౨౪	13	మనుపమ్మై	మనుపమమ్మై
౨౫	4	—సుధారశ	—సుధారస
౩౧	7	—ప్రష్టాండా	—స్రష్టాండా
౩౨	6	ర్ణనోత్తిర్ణ	ర్ణనోత్తీర్ణ
౪౦	13	పురందదాది	పురందరాది
౪౪	21	నిర్జరోఘనుత	నిర్జరౌఘనుత
౬౨	11	నాత్మను	నాత్మని
౬౫	12	—ఖలసత్వ	—ఖాలసత్వ
౬౯	1	పరమగురూక్త	పరగురూక్త
౭౨	14	దేహిరి	దేహిరే
౭౫	17	నహర్మిశ	నహర్నిశ
౭౭	20	నాఱుసారముల	నాఱుసారసముల
౯౧	14	యేమయ్యో	యేమయ్యా
౯౩	19	దుడిచివేయును	దుడిచివేయను
౯౭	11	దుపకారము	దురపకారము
౮౪	3	నవలక్షలం	నవలక్షలు
౮౬	9	బ్రహ్మము	బ్రహ్మంబు
౮౯	7	కేవలాత్మ	కేవలాత్మా
౧౦౦	17	సత్యజ్ఞానాభవ	సత్యజ్ఞానానుభవ
౧౦౨	11	రూపు	రేపు
౧౦౯	2	వలయు	వెలయు
౧౧౧	5	పదరుచుమ	పదరుచును

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
౧౨౧	7	నీళ్ల నీరద	నీల నీరద
౧౨౩	10	కృష్ణాశ్రమంబునను	కృష్ణాశ్రయంబునను
౧౩౨	4	—కలపి	—కలకి
౧౩౮	19	దిమ్ము నేదన్న	దిమ్ము లేదన్న
౧౩౯	4	గాచుతక	గాచుకన్
౧౪౩	18	శ్వకాలంబు	శ్వజాలంబు
౧౪౪	16	సౌభ్యాముల్	సౌభాగ్యముల్
౧౫౦	9	నీదురాత్మున్	దీదుర్గాత్మున్
౧౫౯	15	పర్వతంబు	పరత్వంబు
,,	23	చండాశుడో?	చండాంశుడో ?
౧౬౧	21	ప్రవీణున్	ప్రవీణుల్
౧౬౭	19	దైత్యాళిం	దైత్యాళికిం
౧౭౫	11	లోకంబులుఙ	లోకంబులన్
౧౯౦	2	గలరే	గలారే
౧౬౨	14	సర్వా	స్వరా
౧౯౪	10	మనంబునన్	మనంబున్
౨౦౧	7	జ్ఞామాత్రా	జ్ఞామాత్ర
౨౦౪	5	నాదప్రవృత్తిళను	నాదప్రవృత్తిళలను
౨౦౯	19	మనలమై	మచలమై
౨౪౭	10	నేసిరణి	నేసరణి
౩౦౧	2	మహాసైవ్య	మహాసైన్య
౩౦౨	20	ఆటతాళము	ఆదితాళము
౩౨౭	14	ఘ్రాణేంద్రియు	ఘ్రాణేంద్రియ
౩౮౨	9	మెటింగి	మెటిఁగి
౩౯౮	3	పాపాత్మల	పాపాత్ముల
౪౦౧	18	—ప్పదిఁగాక	—ప్పగిదిఁగాక
౪౧౮	14	యవస్థానత్రితయసాక్షి	యవస్థాత్రితయసాక్షి
౪౧౭	10	నకల	సకల